

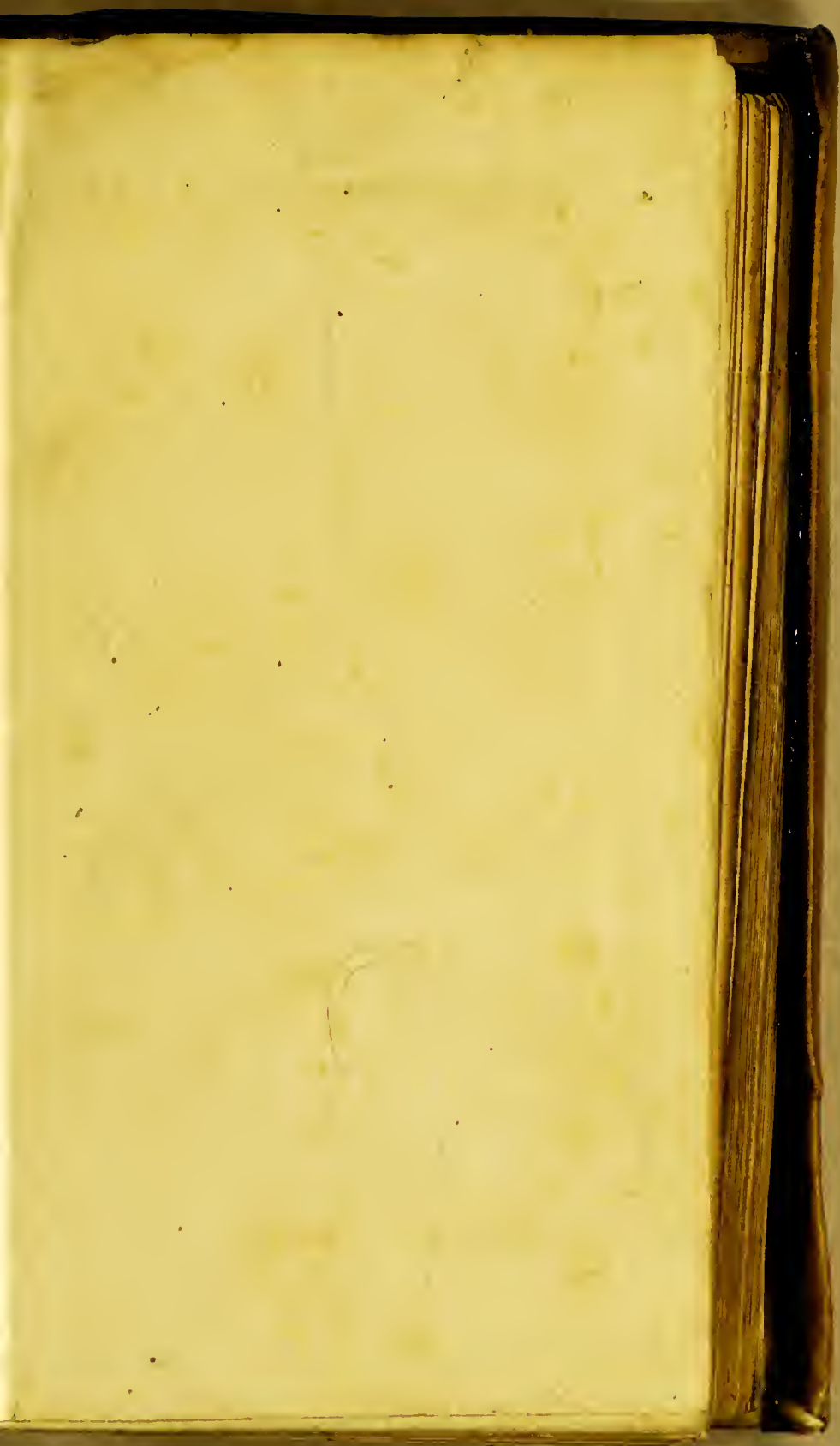

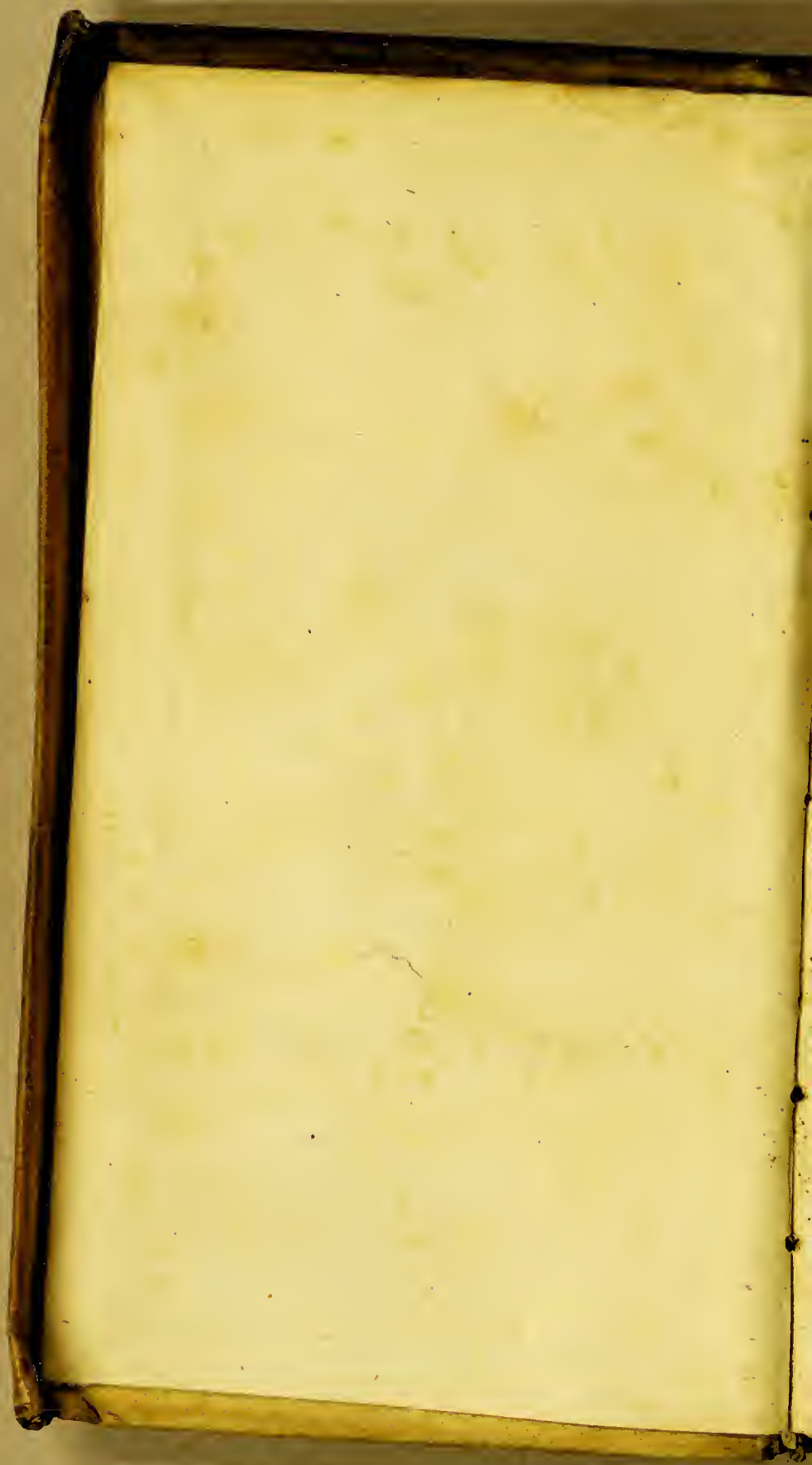
John Carter Brown.

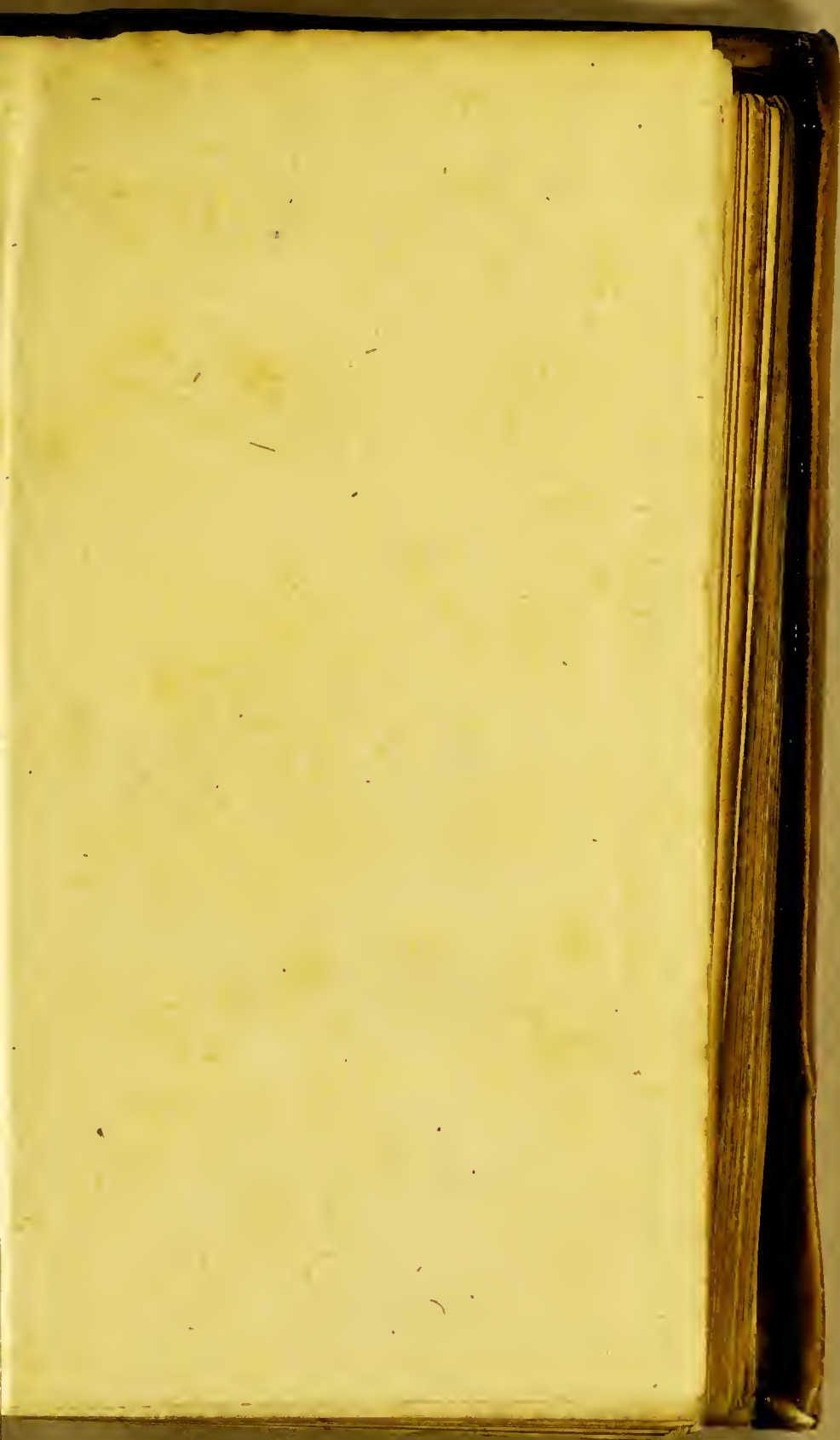
24202M

FREDERIK MULLER.
Librairie Ancienne
AMSTERDAM,
HEERENGRACHT KK No. 130.

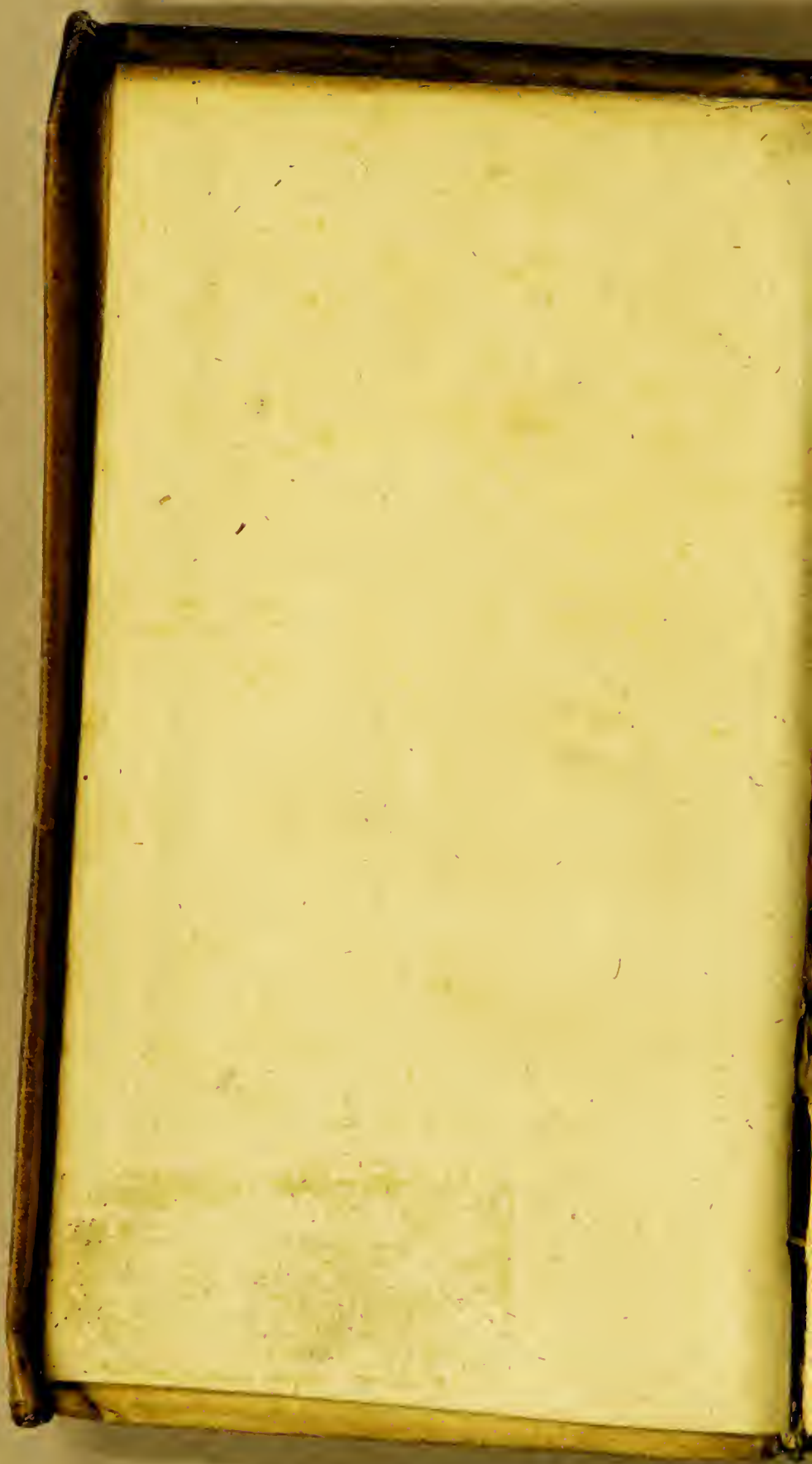

CASPARIS BARLÆI

Antverpiani

POEMATA.

EDITIO V;

Altera plus parte auctior.

PARS I.

HEROICORVM.

Henr. Hofsnider !V.D.

AMSTELODAMI,

Apud IOANNEM BLAEV,

MDC LV.

P.B

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PAUL M. S. [unclear]

1910

PHYSICS

1910

PHYSICS

UNIVERSITY OF CHICAGO
PAUL M. S. [unclear]
PHYSICS

NOBILISSIMO VIRO,
CONSTANTINO
HUGENIO,

EQUITI, ZVLECHEMI &
ZEELHEMI Domino, CEL-
SISSIMO ARAVISIONEN-
SIVM PRINCIPI à confi-
liis & secretis.

 *Vi toties me hoc scri-
bendi genere lacessivi-
sti, Nobilissime HV-
GENI, & carminis
tui desiderio erexisti,
iam, quae mea vel ultio est vel grati-
animi significatio, Carminibus vicif-
sim meis, vel ad nauseam, satiare, &
pro Momentis tuis desultoriis, lon-
gos Sermones refer. Etenim valde
studii differimus. Tu impetu omnia
& saltim agis, uti solent illi, qui non
suo, sed aliorum & quidem Princi-
pum arbitrio, vivunt. Ego, quia minus*

E P I S T O L A

*anxiè temporis tributo attincor, traho
 carmen & avium more parturio lon-
 giore incubitu. Viscosi sum & lenti
 ingenii, ideoque cogor extendere &
 ductare pœmatium, uti fila sua
 plumbea trahit vitriarius, & aurifa-
 ber in immensam braçteam tundit au-
 ri atomum. Tu, friabilis magis inge-
 nii, acuta brevitate absolvis cœpta.
 Vti in Mathesi puncta differunt à li-
 neis, in Physicis τὸνῶν à tempore, in
 Arithmeticis unitas à numero, nos
 meditatione discrepamus. Tu in car-
 mine acumina & cuspides amas, hoc
 est, puncta & momenta. ego lineas,
 tempora & numeros. tu saltus breves
 & succinctos iteras, ego testudineo
 gradu emetior mea spatia. Virumque
 veçtat Pegasus. sed tuus tolutim in-
 cedit, meus succissor est. Credunt
 philosophi spiritus imperceptibili tem-
 pore moveri, corpora morâ. accidit
 idem vatibus, quorum alii pneumatici
 magis sunt, alii ὕδατοι. Vehimur
 amba*

DEDICATORIA.

ambo curribus. Sed ego equorum opera, tu velorum. qualis iste Principis tui est, in littore. Inter Poëtas Curtii sunt & Longini, uti inter capillatos. Mercantium alii verbo vendunt totam Orientis messem, quos tu refers; alii fastidiosè & ad indignationem usque onerant emtorem licitando, ut ego. Quod pugni est & palmæ discrimen, ascaridum & anguillæ, pedis & decempedæ, idem & nostrorum carminum. Quare cum mea leges, cave sine viatico accedas, nam diverticulis opus & respiratione. Cum tua lego, ubique domi sum, & in limine positus tango posticam. Ne tamen oneri Tibi sit prolixitas mea, constrinxi in non magnam libri molem hoc Heroicorum opus, ut Nobilitati Tuæ illud tradam, & in Famæ Tuæ theatro, populo ostentem. Claudio similis sum, cui scipione opus: Pauperi, qui in publicum proditurus, aliorum honoratiore pallio indui cupit: Infanti,

EPISTOLA

qui, ne pronus labet, fasciis librari
eget. Ludiones puerulos humeris at-
tollunt, ut spectatorem speciosa ostenta-
tione alliciant. Eodem instituto He-
roica hæc tibi nuncupo, ut Heroum
aulis, unde argumentum habent, ubi
vivis quotidie & loqueris, me inge-
ras, & sublatum humo, & gratia
tua amictum, tibi que innixum, si-
stas aliquando Iovi & Superis, ne
à scarabeis & vespis pungar. Et au-
deo profecto hoc à te petere, ob vali-
dam amicitiam, qua tibi alligor, lit-
teris, colloquiis, versibus, seriis, jo-
cosis, etiam cum res sinunt, Cerere &
erectiore Liberi patris succo. quem Pe-
gasi unguam vocare soleo, qua per-
cussi, non montes, fabulosum hoc, sed
poëtarum vertices ac frontes insa-
niunt doctius, & manant uberius.
Meminimus probe, quanta suavitate,
quàm annuentibus Apolline & Mu-
sis, ego loquentem te, tu me non semel
audiveris. Nec erat sermo noster alie-
nus

DEDICATORIA.

nus à studiis & hoc litterarum gene-
 re. rarus admodum de Ottomannica
 porta, aut Septentrionalium litibus.
 de Tapuiis ac Nigritis rarissimus. Sæ-
 pe fabulam fecit, benè aut malè no-
 bis natum carmen. sæpius secunda-
 rum nuptiarum (hoc enim ad nos per-
 tinet) anceps alea, & exercitati mu-
 lierum vultus & frontes Sophistica.
 Quàm volupe fuit, subinde mentiri
 rivalitatem, ne deesset argumentum
 scenæ. Quantis motibus tu mihi ali-
 quando exprobrasti ὄδρoΦοβίαv, ego
 tibi Neptuni & maris Deorum con-
 temptum. Quàm non malis artibus,
 me cum maximo Senatore commisisti,
 cum de capellarum tuarum precio lis
 esset & comparatio. E castris reduci
 gratulatus fui incolumi & vegeto, licet
 in Principum tentoriis consiliarios pe-
 riclitari, negent sapientiores. Cum in
 turri Argentoratensi annexam fasti-
 gio fasciam, plus quàm poëtica auda-
 cia, attigisses, habui quod epigram-

EPISTOLA

mate reprehenderem. Nec poteras excusari, nisi Parnassi illic te apices reperturum putavisti. Est ubi præficam tecum ago ad aliorum tumulos; ubi ægrotanti medelam quæro ab ipso Phœbo & carmine; ubi novercæ vapulant, inter pictos liberorum tuorum vultus. Reperies alibi, ubi publica Aularum & Templorum incendia tota Aganippe restrinximus. Quoties ædificas, domi forisque, adsum testis. Vbi cum præstantissima Virgine Vltrajectina loqueris, interloquor. Cum Sponsus thalamum scandis, præfero facem. Cum viduus à secundis thalamis tibi caves, metu trium L. L. L. librorum, liberorum & libertatis, anno prudenti. Cum dies tuos operasque exigis ad normam viri boni & sapientis, volo aulam tuam subire, quotquot pii esse volent. Cum organizas, concino. Cum vir factus es & duumvir, & triumvir, & plus, prædico facilitatem tuam, & utiles Univerſo,
non

DEDICATORIA.

non culinae, titulos. Cum sero potiris
filiola, voto adsum, Ne soror aut fiat
Castoris aut Hecuba. Alicubi in
viduarum laudibus moror, quas tecum
sacro horrore veneror, nondum depe-
reo. Ita scribere volentibus nunquam
deest argumentum, quod pari avidita-
te videmur captare, qua culices hirun-
do. Vtique patet nobis ad carmen om-
nis mundi machina, & quaecunque
illa complexu suo tenet. Quin & co-
gnatione quadam & occulto nexu cœ-
los attingimus, unde ea suggeruntur,
quæ nunquam venere in mentem. Un-
de araneis suppetant tot telæ, vix di-
xerim. nec hoc, unde poëtis sua com-
menta. Ea efferunt, quæ nunquam
audita aut lecta fuere, sive illa Ani-
ma mundi dictet, sive intelligentiâ
& mens illa assistens Averrois, sive
sublimior Deus. Dum meditamur,
trahit versus versus, uti in fodinis
vena venam, aut magnes cohærentes
cuspide acus. Excidunt meditatio-
nes

E P I S T O L A

*nes, velut contuberniis & manipulis,
 uti imbres guttis succedaneis labun-
 tur, aves turmatim volant, annuli
 catenatim nectuntur, aut pontem
 transire volenti pecori pecus longa se-
 rie instat. Nec tantus est paragendi
 carminis labor, cum absque impedi-
 mentis & organis edolari possit. Ar-
 chitectus sine coementariis non ædi-
 ficat. opus illi serra, amussi, malleo.
 Nec textor texere quiverit sine ra-
 dio. militi vallis, gladiis, balista,
 ligonibus opus, ut oppida expugnet.
 nautæ ventis, velis, anchora, ut
 naviget. pictori penicillo, tabula,
 coloribus, ut pingat. Poëta ædifi-
 cat, pingit, textit, absque utensili-
 bus, & instrumentis. Officina ope-
 rum mens est. faber mens est. famula
 mens. auditor & spectator mens. ma-
 teries operis in mente est, ubi ideæ
 & universi species stabulantur. ope-
 ræ precium sibi eadem mens est, quæ
 nato feliciter carmine, non minus
 gaudet,*

DEDICATORIA.

gaudet, quam edito partu puerpera:
infeliciter nato, sibi dolet. Non opus
obstetrice, sola parit. nec nutrice,
cum fetus sibi sufficiat, & eodem vul-
tu perseveret. Si susceptrix esse ve-
lit fama, excitatur studium. si no-
lit, susque deque contemptum habet
autor. Si arrodatur Zoilus, emenda-
tius exigit & promittit. Et quia
solius mentis hæ sunt partes, vaga-
mur, uti illa vaga est, nec uni gle-
bæ affixa. Nunc in Occidente car-
men faciunt Barbari & barbarorum
dux Nassovius. modo in Occidentem
delatus Moluccas & Iavas loquor.
Ad Septentrionem cum ursis luctor.
Ad Austrum Mauri & Nigritæ
versum implent. Cum domi sum, ex-
pugnatis maximis urbibus, Vesalia,
Sylva-Ducis, Trajecto ad Mosam
& Breda, murali corona cingo Au-
riacum. Navalibus præliis adsum
vates, & Isabellam ratibus exuo ad
Tolam, Philippum classe, sub Bri-
tannicæ

EPISTOLA

tanniæ littoribus. In Germaniam raptus, Gustavi tumulum lachrymis rigo: Saxonie Duci Bernardo vitam Brisacum, & injectos Rheno compedes gratulor, Casari non armis sed Scarontibus adversus. At, ne videar cruentus semper & ferox, nuptias frequento Regum, Principum, amicorum, & bella narro nunquam matribus detestata piis. Mox ut à geniali voluptate ad severitatem meam redeam, nœnias & lessos singultio totusque funestus & attritus sum. Ita quocunque mens agit vatem, sequor, modo amicorum jussibus, modo modestæ petitioni, modo animo meo obsecutus. Hæc causa est, quod dum ubique sum & grandem mundi aream pererro, in tantum cumulum excreverint Epicorum libri, ut brevitatis studioso lectori graves sint. Eos nomini tuo inscribo, Vir Maxime, quia paginas in hoc opere impleas plurimas. deinde, quia Heroi-

cum

DEDICATORIA.

*cum metrum & cothurnum amas.
 præterquam, quod partem maximam
 Auriacus sibi vendicet, cuius he-
 roicis gestis, bellis ac triumphis liber
 secundus decurrit. Auriacus inquam,
 qui dum te illustrem facit merito
 tuo, me honeste habet beneficio suo
 & tuo. Uterque Principem tangi-
 mus propius. Tu consiliis & chartis
 publicis, ego pœmatis; tu quodidia-
 nis officiis, ego rarioribus; tu oculis,
 ego sola è longinquo veneratione. Non
 poteram inscribere Superis, Marti,
 Libitinæ, Veneri, quia tabellariis ca-
 reo, qui deferant, & quia vivunt
 nullibi. Nolui Inferis consecrare,
 Plutoni, Proserpinæ, Megæræ,
 quia metuo chartis meis à Cocyti
 flammis. Et cum hominum pauci
 Philomusi sint, plures ἀμύστοι, ad
 hos ire timui, ne pro munere grunni-
 tu exciperer & morsu. Quare mu-
 nus conveniens offero, ac si Iovi aquila-
 lam, Mavorti gladium, Veneri pe-
 ctinem,*

EPISTOLA

*Etinam, Apollini citharam darem. Vt
hi hæc ipsa neglectius non habent, nec
mea hæc, quæ vates vati consecro, ha-
be, nec me. Vale vir Nobilissime. & in
castris inter tubas &*

Tympana, Tranquillæ relegas
commenta Minervæ.

Amstelod. xvi Septemb.

CLIO C XLV.

Nobil. tuæ

*Observantissimus
cultor*

C. BARLÆVS.

PERI.

P E R I O C H E

L I B. I.

H E R O I C O R U M.

H	Ymnus in Christum.	pag. 3
	Britannia triumphans, ad Regem Carolum.	29
	Tumulus Gustavi Regis.	45
	Venus Cimbrica.	75
	Manes Bavari.	91
	Adlocutio ad Remp. Venetam.	97
	Carmen Eucharisticum ad Penbrociæ Comitum.	102
	Panegyris dicta Bernardo Saxonix Ducis.	107
	Panegyris de laudibus Cardinalis Richelii.	129
	Gratulatio in adventum Mariæ Britannix & Hibernix Reginae.	155
	Gallia plorans, sive in obitum Richelii.	159
	In effigiem ejusdem.	173
	In insignia ejusdem.	174
	Ad Principem Elizabetham, Regis Bohem. Filiam.	<i>ibid.</i>
	In effigiem ejusdem.	178

I N D E X.

L I B. II.

qui A V R I A C V S inscribitur.

M Anes Auriaci.	181
Panegyricus dictus Frederico Arau- siorum Principi.	192
Argo Batava.	202
Vesalia capta.	213.
Sylva-Ducis capta.	218
Olinda capta.	247.
Trophæum Arausionense victa classe ad Tholam.	252
Triumphus Feder. Belgii capta Trajecto ad Mosam.	260
Rhenno-Berca capta.	278.
In Ducatum Limburgicum victum.	284
Venus Britannica, sive in nuptias celsissimi Principis Guilielmi, &c.	290
Auriacus Triumphans victa Hispanorum classe in freto Britannico.	307
In Nuptias Ill. Principis Ennonis Frisiae Orientalis Comitum.	321
Gratulatio ad Principem Guilielmum caeso Cantelmo.	323
Laurus Flandrica in expugnationem Ca- taractæ (vulgò Saffæ) Gandayensis.	328
Mauritius è Brasilia redux.	335
In Grollam victam.	342
Epistola Ameliæ ad Principem maritum.	344
In	

I N D E X.

In recuperatam Schenckii arcem.	349
In receptam Bredam.	<i>ibid.</i>
In infantem Principem Auriaco natum.	350
In victam Gennapii arcem.	351
In Spectacula exhibita Amstelodami ad ad- ventum Mariæ de Medicis, &c.	352
In Spectacula exhibita ibidem in adventum Reginæ Britanniarum.	357

L I B. I I I.

E Pithalamium Domini de Mathenes, &c.	363
Equus Haestrechtii.	371
In obitum Rutgerfii.	376
In Nuptias Constantini Hugeni.	385
Propempticon ad Fratres Cigan.	392
Ad C. Hugenum febricitantem.	396
Carmen votivum pro restituta ipsi valetu- dine.	399
Laudatio Hortuli.	403
In Rectoratum Academicum Petri Cunæi.	410
Operum Vossii Panegyris.	414
In obitum Snellii.	420
Ad Overbeeckium Hamburgi morantem.	424
In Nuptias Adr. Blyenburgii.	427
Venus ἀναδυσωμένη, in nuptias Realii.	434
Ad Ill. Dominicum Molinum.	441
Pro-	

I N D E X.

Propempticon ad Foppium ab Aissema.	442
In Mosen Nomoclasten Honerdi.	445
Ad Annam Mariam à Schuurmans.	449
Ad Iacobum Volmarium Artium Magi- strum.	451
Ad Gerardum Thibautium, de Gladii usu.	457
Querela Lucretiæ.	459
Oratio Scævolaë.	461
Oratio Veturiæ.	463
Oratio Catilinæ.	466
In Nuptias Petri Hoofdii.	469
Propempticon ad Ioannem Scoterbos.	473
Ad Winandum Rutgersium.	476
In obitum Mariæ de Ionge, uxoris L. Kin- schotii.	479
Ad Cardinalem Richelium.	482
In Nuptias Theodori Gravii.	484
In Nuptias secundas L. Kinschotii.	487
In inaugurationem illustris Gymnasii Am- stelodamensium.	491
Lachrymæ in obitum Iacobi vander Stra- ten.	501
Schaga, sive in Nuptias Domini de Scha- gen.	504
Amor Sapiens, sive in Nuptias Cornelii Gravii.	510
In libros Poëmatum Iacobi Catsii.	515
In Nuptias secundas Frederici Alewini.	520
Ad D. Adrianum Pauw Eq. &c.	524
In	

I N D E X.

In Nuptias Illust. viri Ioannis Polyandri, &c.	526
Propempticum ad D. Iacobum vander Burch.	532
Manes Pallasii.	536
Venus transmarina, five in Nuptias N. viri Danielis Schonckii.	541
Epicedium in obitum Simonis Episcopi, &c.	545
In Nuptias Ioannis vander Meyde; &c.	549
Visurgis lachrymans, five in obitum Ni- col. à Rheden, &c.	553
Ad Ill. Dominum, Comitem de Chavi- gni. &c.	557

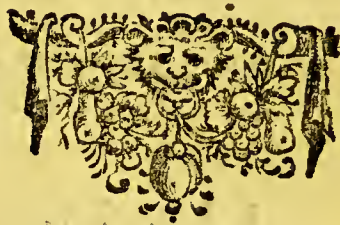
L I B. I V.

P aradisus, five Nuptiæ primorum pa- rentum.	561
Faces Sacræ, five Hymnus Salomonis.	585
Pharmaceutria, five Nuptiæ Cyri & Aspa- siæ.	610
Damon. five lib. secundus Nupt. Cyri & Aspasæ.	628
Cynisinus, five Nuptiæ Cratis & Hippar- chiæ.	646
Rhadamanthus mollior.	662
Cheiromantis.	677
Virgo	

I N D E X.

Virgo ἀνδροφόρος, sive, Nuptiæ Eginardi & Einmæ.	696
Amphitruo Tholosanus, sive Pseudomar- tini Guerræ historia.	715
Ad Ill. Comitem Vlicum Frisiæ Orienta- lis Com.	734
Epistola Cardinalis Richelii.	736

C. BARLÆI
P O E M A T V M
H E R O I C O R V M
L I B E R I

Inviçissimo, Potentiſſimoque Regi

LODOVICO XIII, IVSTO,

Henrici Magni filio, Galliarum & Navarra Regi Christianiſſimo.

Regia Borbonii soboles, qua sospite dudum
Betga sibi facilem credidit esse Deum;
Sceptraferis illustris avis, illustrior armis,
Et rarum Afræa iudice nomen habens;
Quam celebrat Bellona ducem, Pax laudat inermem,
Et cui tot terræ, tot famulantur aquæ:
Non tibi barbaricum potentia vellera succum,
Aut mea Sidonias pagina donat opes.
Non, Indus quod mittit, ebur, quod Dalmata marmor,
Quæque gravem placant mascula thura Iovem.
Non bellatrices aquilas, captivæque bello
Oppida, non victo carbasa rapta mari.
Nos Christum, *Lodovice*, damus, Regemque Ducemque,
Nomina nominibus non aliena tuis
Maxima dum cupio tibi mittere, maxime Regum,
Quo nequeo majus mittere, mitto Deum.

3

H Y M N V S
I N C H R I S T V M.

CH R I S T E, patris magni soboles ;
quem nulla creavit
Dextra Deum, potuitque Deus ge-
nuisse, sed aqua
Majestate parem ; tunc, cum flam-
mantia nondum

Lumina labentem veherent mortalibus annum,
Et Chaos, innumeris avidum confundere vultus,
Displicuit deforme sibi, tenebrisque profundum
Horruit, & spissa lituit caligine Nereus :
Erige me, dum siderei spatia in via mundi,
Lucentemque globum Luna, suspensa que celsis
Atria fornicibus, nulli calcanda profanis
Templa supergradior pedibus. Tu prime salutis
Inventor, patriumque Deus monstrator Olympi,
Adsis, o Rex magne, favens. sequar optime ductor,
Quo vatem tua fata trahent : si ve aethere in alto
Imperii consors habitas ; & grande Creator
Naturae moderaris opus : seu iussa Parentis
Exequeris veneranda tui, nostraque Redemptor
Valle sedes, miserisque paras vadimonia terris :
Seu totum Phlegethonta domas, ipsosque parentis
Irruis in Diis thalamos, & Tartara magno
Ostentas captiva Patri : seu digna laborum
Præmia, & antiqui repetens fastigia regni,
Aëreos supra tractus, & nubila, vastum
Consiliis latè fulcis sapientibus orbem.

Magne Deus, tu cuncta unus primordia rerum
Ante venis ; tu secla, dies, ac tempora nescis,
Seculorum venerande parens, non terminus ævi,
Principiumque tui est. tu magno à lumine lumen.
Descendis, de patre Deus. nec honoribus illi,

Nec regni splendore minor. tibi nulla coruscum
 Obscurat caligo decus: nec fracta fatiscit
 Fatorum natura minis. tibi foeta bonorum,
 Parturit hac eadem, bonitas: animumq; perennem
 Vis immensa subit. tibi rerum praescia mentis
 Illustrat mens ipsa jubar, diffusa per omnes
 Temporis articulos, & qua longinqua trahentur
 Aetatum spatia, & venientum facta nepotum.
 Tu numen coeleste, potens, venerabile, sanctum,
 Virtutis mensura tua, divortia mundo
 Magna facis, caelumque colis, dignosque penates
 Terrarum rectore tenes; ubi clara potestas
 Emicat, & geminos princeps dimissus in axes.
 Tot passim delubra vides, sacrat aequae sanctis
 Atria nominibus. tantis sed sedibus olim
 Ipse prior, vasto fueras Deus unus inani,
 Nondum operi discrete tuo. tibi sola beato
 Sufficiens tunc vita fuit, non indiga nostri,
 Non opis externa cupiens. tu solus ubique,
 Soli aderas, immense, tibi; Deus undique, & unus,
 Sed nondum tunc rector, eras. iam cuncta salutis
 Voluebas momenta mea, mundique labores:
 Quò ruerem peccator homo; quo gratia staret
 Fixa gradu, quantis ruerent primava periclis
 Federa, quae tantam repararent funera cladem,
 Placaret quae cura Deum: tunc victima terris,
 Tunc vindex decretus eras; & debita fato
 Progenies, culpaque mea praecognitus obses.
 Iam tum supplicium sceleri, ultoresque parabat.
 Flagitiis mens ista dies. iam cultor honesti
 Prævia divini capit argumenta favoris,
 Et placuit donanda Fides; crimenque piandum,
 Et ventura salus à te suspenditur uno.
 Tunc poteras fecisse aliquid, quod velle voluntas
 Noluit, imperioque stetit frenata potestas,
 Arbitriique modus; donec se fudit in actus

HEROICOR. LIB. I.

25

Libertas spatiosa Dei, grandemque per orbem
 Explicuit varios rerum Sapientia vultus,
 Lataque praeclaris Bonitas eluxit in arsis.

Principio terras, suspensaque moenia mundi,
 Æterno cum Patre, creas. tu conditor adstas,
 Et iam nascenti das incunabula caelo,
 Immensi consors operis. sublimia surgunt
 Atria, exlicolumque lares, & regia primum
 Autorem capit ista suum. diducta per omnes
 Majestas augusta locos venerabilis illa
 Sede habitat, totumque suo fulgore coruscat
 Numen, & illustri distat nova jura teatro.
 Ipse chorus Cherubinatorum, Seraphinaque late
 Agmina, adorandi circum subsellia Regis,
 Expectant, quò jussa vocent, dominoque ministrans
 Obsequio se quisque probat. pars psallere docta
 Æterni Genitoris opus, rerumque celebrat
 Grande rudimentum: pars, quae facienda supersunt.
 Arcano sermone ferunt: pars cardine in isto,
 Pars alio mandata refert. stupet omnis, & horret
 Turba Creatorem, pavidosque à lumine vultus
 Abdit prona suos. tantis tu testibus atras
 Diffindis luci tenebras, caligine flammam
 Eximis, & laxo suspendis in aëre terram,
 Impavidus quò vergat onus. Tibi fundit ab ortu,
 Sed nondum Sol fessus equos, medioque sub axe
 Insuetus tantorum operum, cursusque viaque
 Occasum praeceps metuit. non viderat illum
 Tartessus, Gadesque sua, non laverat undis
 Oceanus, gremioque exceperat Amphitrite.
 Cynthia nocturnos ducit per signa jugales,
 At fratri debere dolet. sua cornua nondum
 Senserat, innumerasque vices. nec tramite certo
 Phœbeos illi tellus inviderat ignes,
 Aut umbris cessere faces. non lumine pleno
 Æquorei tumere sinus, Tethysque remisso

Detumuit, littusque procul post terga reliquit.
 Tunc quoque distinctam stellis radiantibus æthram,
 Errantesque Deos, & tot tibi numina subdis,
 Sed nondum tunc astra Deos. stant sidera castis
 Quæque suis, nusquam gelido propiora Bootæ
 Villa meant, nec Spicæ humilem deflexit ad Au-
 Non regit Argolicas Helice conspecta carinas, (strum.
 Non Tyrias Cynosura rates. non vespere claro
 Hesperus auratæ Veneris præfederat aula,
 Aut thalamis genialis erat. mox pontus & aquor
 Incubuit terræ gremio; dominumque tridentis
 Oceanumque patrem, tempestatesque sonoras
 Pertimuisse aliquis poterat, ni rector aquarum
 Objectis pelagi rabiem frenasset arenis,
 Et sibi præscripto Triton adsuesceret alveo.
 Ante oculos tunc phoca tuos immania stravit
 Corpora, & in mediis vituli luseret marini
 Fluctibus; & quaquaversum sua fleteret ora,
 Audacem nusquam pistrix innoxia Tiphyn
 Vidit, & intrepidam dentes defixit in Argo.
 Tunc magni patuere sinus. ubi Persa superbas
 Vectat opes, ubi Erythraas scrutatur arenas
 Dives Arabs, rapidusque ingentia flumina Ganges
 Evomit; aut multo sitiens se proluit auro
 Indus, & ardentes Carteis separat Afros,
 Et Calpen Abyla diuellit montibus unda.
 Ionii lustrant fluctus. aduersa Charybdi
 Scylla fremit, tumidis Aquilonibus Adriæ surgens
 Verberat Ausonii latus implacabile dorso.
 Concrescit Scythicus glaciali sidere pontus,
 Cassiæ stagna jacent, Ægæo marmure Thracum
 Regna sonant, Helle Euxinum sese abdit in aquor
 Bosphorus in Tanain. vastas longinqua paludes
 Mæotis bibit, & Boreales Balthica fines
 Littora, conclusumque alibi Scritofinnia potat
 Oceanum, & longis damnatus Lappo tenebris.

Irrigat

Irrigat Assyrios Euphrates fertilis agros,
 Armeniam Tigris, Cyproque adversus Orontes
 A Libano deducit aquas. Memphitica tellus
 Accipit undanti turgentem gurgite Nilum,
 Et septemgeminis crocodilum faucibus edit,
 Venturum populo numen. Tu fontibus Istrum
 Excis, Christe, tuis, & per spaciola vagantem
 Pannonii rapis arva soli. nec iussa morantur
 Vistula, Volga, Nicer, Rhenus placidusque Visurgis,
 Sequana, piscosusque Liger, rapidusque Garumna,
 Nec tunc Romulidum Mavortii moenia scindens
 Albulæ, nec pontem tunc indignatus Araxes,
 Ausonioque Duces, nec adhuc Phæetonta misertus
 Eridanus, nec Pellæo tunc cognitus Indus.
 Ipsa Arethusa novas subterlabentia terras
 Flumina Sicaniis aperit, propriisque reflexis
 Occurrit Mæander aquis. O quanta laboris
 Cernere das monumenta tui, fastigia cælo
 Æmula, nubiferas Alpes, & Pelion altum,
 Riphosque apices, & qui suffulciat Atlas
 Sidera, Pyrenesque jugum, & frondentis Olympi
 Culmina, & ærii nemorosa cacumina Pindi,
 Et nondum Enceladi fumantem afflatibus Ætnam.
 Fœdera cum Superis tellus facit. æthera Vesta
 Conciliat robusta manus. nova bella perenni
 Corpora pace gerunt. cocunt æterna caducis,
 Inque vices mors, vita fluunt. genuisse, perisse est;
 Et rursus, periisse, salus. Que gratiæ primi
 Veris erat, quali læces fulsere sereno,
 Cum primum arboribus venit vigor, umbra cupress.
 Decidit, occulti nemorum patuere recessus, (so
 Hercynii saltus, cum frondifer Apenninus
 Extulit excelsum caput, & sese abdidit astris.
 Tu terra lætas segetes, glandesque caducas
 Elicis, & tenera magnam das cernere in herba
 Numen. odoratis Hyblam & fragrantis Hymetti

Iugera conspergis violis. jam prata Sabais,
 Et Cilicum redolent messes, Panchæaque rura,
 Taygetusque virens. Tibi solo concita nutu
 Donat equos, nullo tellus percussa tridente,
 Donat apros, vastisque pares elephantibus hydros,
 Et Pelusiaco nondum quæ mugit Isim
 Littore. te mandante sui securus aratri
 Taurus adest, trepidæque futurus portitor Helles,
 Primaque Marmaricis tigris stat mitior agris.
 Nec minus insolitis concentibus aëra complet
 Aligerum genus, & variis garritis almos
 Personat Auroræ thalamos, dominumque salutant
 Vocibus at tonitæ volucres, quas stagna Padusa,
 Quas Athesis, quas Arnus alit, quas unda Caystri,
 Eridanique fovent ripæ, vel Mincius amne
 Excipit. at nusquam viduatus compare turtur
 Ingemit ad sociæ tumulum, non Daulias ales
 Plorat Itym, necdum Lætos vatibus artus
 Dissimulans dictavit olor. per nubila vecti
 Ostentat se quisque tibi, laudesque creantis
 Ingeminant, primosque probant te iudice cantus.
 Tandem, ubi sexta dies nitido processit ab ortu,
 Qui terras, pelagusque regat, verumque capestat
 Imperia, & docto flectat moderamine mundum,
 Aspexit natura virum. dat gleba decorum
 Majestate caput. totus qui militet æther,
 Adspicit sua regna pater, lateque patentis
 Frena soli, fascesque capit. Tu, Christe, stupendum
 Magne opifex moliris opus, tu numinis umbram
 Humana sub carne tegis, summique refulgens
 Exemplar cupis esse Dei. stat clarus in orbe
 Terrarum moderator, Homo. quem spiritus unus
 Intus alit, cunctosque potens diffusa per artus
 Mens agitat, varioque latens se munere pandit.
 Non spectata oculis, fatorum erepta periclis,
 Interitusque ignara mali; rationis, & æqui,

Virtus

HEROICOR. LIB. I.

9

Virtutumque augusta parens, venerabile cœli
 Depositum, cui cœlestes sapientia curas,
 Alternasque vices rerum, verique reclusit
 Arcanos doctrina sinus. nondum ira rebellis
 Spreverat imperium, nondum vesana libido
 Traxerat aversam studia in contraria mentem,
 Aut suasit prædulce nefas. non causa fefellit
 Ingenium, non verba fidem; non luxus honestum
 Dispulit, aut fastu studuit calcare minorem
 Ambitio. toto pietas proscripserat orbe
 Infames scelerum vultus. non horruit insons
 Terra Deum. nondum pœnis celebrata Lycurgi
 Laus erat, aut spretæ tenebroso carcere leges
 Damnavere reum. nondum perjuriam Minos
 Oderat, aut rigidi clamabant jura Solones.
 Ipsa suis constans præerat Prudentia factis,
 Et recti connatus amor. non regula vitæ,
 Non probitas discenda fuit, non ulla pudoris
 Arguerat fontem facies, nocituraque mundo
 Probra fuere palam. tales sperare nepotes
 Nec difforme genus poterat, sobolemque parenti
 Degenerem. Tu præclaris nova fœdera pactis,
 Magne creator, inis: hominemque affaris amicum,
 Municipemque poli. tu vasta palatia cœli,
 Nec visas promittis opes. tu mortis, & omne
 Parcarum proscribis opus, sine finibus annos,
 Perpetuosque dies, æternaque secula donas.
 At postquam Superiorum odiis incanduit atrox
 Dux Erebi, suasitque scelus; librata voluntas
 Fasque nefasque inter, vetitos deflestit in actus.
 Et tanti, carpisse, putat. corrumpitur orbis
 Ad placitum ferale gula. subvertit honores
 Luxuriosa fames, & tanta exorsa fatiscunt
 Conjugis imperio. spernit sua fata ruentis
 Fortuna fabricator homo, probitasque, fidesque
 Exiit, Stygiaeque placent perjuriam lingua,

Et pomi malesanus amor. sua funera versat
 Inconsulta manus, manditque sub arbore lethum,
 Fatales sub fructu epulas, sub dente sepulchrum.
 Quò ruis? & de te nascendum germen eadem
 In volvis quoque sorte, pater? cur noxia non est
 Dextera sola tibi? cur nobis quærit iniquos
 Libertas nocitura cibos? & culpa parentum
 Culpa mea est? tur me sociato crimine raptas
 In commune nefas? & rupto federe mundi
 Arcessis Phlegethonta tuis, mortisque labores:
 Et pacem, & positas audax dissolvere leges?
 Non tibi jam solito subrident sidera vultu,
 Nec tibi felices audes promittere Soles,
 Corruptit sacros vesana licentia mores,
 Et mala confertim subeunt. metus instat eunti,
 Crescit amor, scelerumque labor. discordia, luctus,
 Cura, fames, livorque sui vexator & ultor
 Ponè premunt miserum. fauces laxantur Averni
 Tartareæque domus, caligantesque tenebræ
 Exspectant mortale caput. jamque invida terris
 Astra nocent, terret flatu nimbosus Orion,
 Littora transcendit pelagus, sua munera tellus
 Asperat, & lolium sterileque extrudit avenas.
 Ipse inimica suo fundit de corpore serpens
 Toxicæ, & immani noxas intendit hiatu.
 Ante oculos stant fata tuos, & stamina rumpens
 Atropos ingentes spumis furialibus iras
 Colligit. aterna spes indubitata salutis,
 Cælestumque favor justo cessere furori.
 Heu nimis ignava mentes, & prodiga tanti
 Religio primæva boni, nec docta secundis
 Temporibus servare modum. quàm nescit eodem
 Stare diæ fortuna loco. quàm quicquid in alto est
 Labitur, ingentemque trahit sors magna ruinam,
 Gaudiaque invitant celeres contempta dolores.
 Sic dum jussa prior violas, & pacta resolvit,
Solvunt

Solvunt cuncta fidem : tibi nec debere putavit
 Se quicquam natura parens, quem negligit aether,
 Et fastidiri refugit clementia caeli.

Hos inter casus, primique incommoda secli
 Rursus, Christe, faves, & lato rupta Redemptor
 Federa promisso reparas, & grande malorum
 Fulcis sponsor onus; nec quam sperare salutem
 Fas fuerat, sperare jubes; causamque clientis
 Induis ipse tui, & pariter cum vindice, jam tunc
 Incipis esse reus. cxli peccator & orbis
 Erigis exanimis, & magno languida luctu
 Corda levas, lapsisque cupis succurrere rebus.
 Tu soboles, tu semen eras, tu debita terris
 Progenies, quam castræ ciet pallentia contrâ
 Lurida Tisiphone, quæ post sua funera victrix
 Surget, & exuvias ditis spoliabit Averni,
 Umbrarum, lethique potens. Te prescisci Christum
 Expectant tot vota Patrum, spectantque priorum
 Natales cupida ora tuos. fit parvulus Isac
 Exemplum fendale tui. quæ ligna puellus
 Bajulat, hæc tua sunt, hæc sunt morientis imago
 Terrarum Domini. magno tua nota fuere
 Sceptra seni, regemque sibi despondet Iudas.
 Adspicit effusas, typici sed sanguinis, undas
 Memphis, & innumeratas inter solatia mortes
 De te certa capit. toties quæ cadibus ara,
 Et centum geminis fumant altaria tauris,
 Supplicii sunt scena tui. cur, magne sacerdos,
 Sacra facis? mediique subis penetralia templi?
 Cur tibi secretos dirimit cortina recessus?
 Cur hac sede latet Seraphim? cur balsama stillant
 Vestibus, & rutila gemmarum luce coruscat
 Pectus? & illimi toties adspargeris unda?
 Hic vir, hic est, quem tota gravi sub lege vetustas
 Abdidit, & cæca involvit caligine Moses,
 Ille Palaestinis oracula vatibus olim

C. B A R L Æ I

Prodidit, arcanoque afflavit pectora motu :
 Seque, suosque obitus, & diræ præmia mortis,
 Et genus, & patriam, & tanti miracula partus,
 Immensumque reclusit opus. stupet edita cælo
 Isacidum responsa domus. promittitur orbi
 Oceani terræque pater, rabidumque Sibyllæ
 Pectus & Euboicæ fundunt præsagia Cumæ.
 Nec puduit cæli sobolem, mundique parentem
 Mortali mox carne tegi. fert pondera mater,
 Autorem complexa suum. gestatur in alvo
 Materni faber ipse sinus. pars arctior orbis
 Numen habet ; capiturque loco, qui laxior omni,
 Cuncta capit. Deus, ecce Deus, lux maxima mundi
 Obscura regione latet, scribitque penates
 Mens immensa sibi, & spatioso major Olympo
 Iam fit matre minor. cunctis antiquior annis
 Nascitur, atque sui primordia supputat ævi.
 Immortale coit fragili, cæleste caduco,
 Et Deus in membris habitat, visusque creator
 Ambulat, & vilis partem augustissima glebæ
 Consociat natura sibi. spectatur in uno
 Rerum summa viro : vastique extrema theatri,
 Hinc cæli, hinc terræ dominum complectitur infans.
 Magne puer, tuæ cælesti cunabula latè
 Per populos præcone tument. te prævius anteit
 Isacidum de gente nepos, cui rustica præbent
 Mella cibos, & cruda parant alimenta locustæ,
 Horridaque agrestes circundant tergora pelles.
 Talis mane diem & roseos Hyperionis ignes
 Aurea prægreditur roseis Aurora capillis,
 Venturumque Deum terris, plenaque remisso
 Testatur splendore faces. sic regia iussi
 Numina præcedunt famuli, nec fulgida sceptri
 Majestas sine teste venit. præludia lecti
 Sponsus amat, tædisque præit gævisæ juventus.
 Te nascente, ferunt, supremi ante ora parentis
Angelicos

Angelicos luisse choros, & carne latentem
 Præsensisse Deum. stellataque machina mundi
 Proscripsit ferale jubar. micuere secundo
 Omine siderea facies; dum pignora cælum
 Tanta sibi promissa putat. sua frigora fulgens
 Ægoceros media voluit mitescere bruma,
 Et tepuit glacialis hyems. decessit Olympo
 Arctophylax, fugit sociæ cum conjuge Cephæus,
 Et Chiron, Perseusque ferox, & Pleias, & ipse
 Amphitryoniades; nec toto fabula cælo
 Vlla fuit, vatumque labor. sub Principe tali
 Non ultra stricto fulsit nimbosus Orion
 Ense ferox, pacisque Duci sua subdidit arma.
 Hoc nascente, sui jam tunc præsagus honoris
 Intumuit Iordanis aquis. Galilæa futuros
 Præcepit mansuetæ sonos. Bethlemia risit,
 Heu luctus ignara sui. melioribus undis
 Asphalti fluxere lacus, præsci que doloris
 Immemores læta latices fudere paludes,
 Et fœdos, puer alme, tibi pressere vapores.
 At Solyma montes, & magno sacra Tonanti
 Tempia, laresque pii, & multo li ventia tabo
 Limina, Iessæ clarum penetrale tinarâ,
 Adventu tremuere tuo. perculsa verendis
 Aula puerperis, & sceptris amula fasces
 Extimuit vesana tuos. Tibi corniger Ammon
 Conticuit, fallaxque sua mendacia lingua
 Dediticit. pressere leves oracula Delphi,
 Nec Lyciæ sortes, insanaque jussa Deorum,
 Non Carmenta sagax, non Manto, & Pythia vates,
 Deiphobe vivax, Dodoniadesque columba
 Invenere fidem. proscriptis fraudibus orbis
 Hoc veri doctore sapit. Sed Tartara major
 Terror habet, subitque atros formido penates,
 Et Phlegethontæus domino adventante tyrannus
 Horrui, & timidis languens expalluit umbris.

Turbati manus Erebi, gentesque profunda
 Hoc altum siluere die, flagrisque remissis
 Eumenides, magno compresse pectora luctu,
 Irarum stimulis formidatoque furori
 Imposuere modum, laxata licentia poenæ est
 Sontibus, & nullæ miseros strinxere catenæ.
 Sancte Puer, non te facili latata marito
 Conjugii vis blanda dedit. te parturit ather;
 Cœlestiumque labor, totoque electa Sione
 Virgo decens. tumuere sinus, jam numine pleni,
 Felicis Mariæ. sic prisca labe carentem,
 Nec jam seruantem sceleris vestigia nostri,
 Fata dedere piis. toti pax reddita mundo
 Adspexit, qui grata suæ feret otia genti,
 Æterna pacis dominum. sub Cæsare natus
 Imperium regale capis, bellisque repressis
 Bella paras; Stygioque mores nova prælia regi,
 Dum Latio Bellona silet, dum Martius horror,
 Iraque, insidiæque, & vis scelerata nocendi
 Ferratis frendent portis, & vincula mordent.

Sed Vatem jam, Christe, vocas, qua pauperis
 Hospitio contempte jaces. regnator Olympi, (aulæ
 Naturæ pater, & spatiosi gloria mundi
 Sperneris, & tuguri congestum cespite culmen
 Deposuit tam grande forvet. penè exulat orbe
 Orbis honos, tenuesque lares & limina seruat
 Majestas speciosa poli. turgentia fastu,
 Et picturatis videas aula columnis
 Surgere, quæ Pelopi Lydius, vel Persia Xerxi,
 Mausolo regina struit, regalia cingunt
 Pignora Sidoniæ chlamydes, & lucida gemmis
 Surgunt sceptriferis augusta cubilia natis.
 Solæ ruinosos soboles diuina penates,
 Paupertasque colunt. Tyrio non murice palla,
 Fulgentique croco redolent, nec vellera Serum
 Involvunt teneros artus. sua munera nescit

Cuncta

Cunctarum donator opum. caret ætheris auctor,
 Quæ fecit, tribuitque, bonis : & jussa parentis
 Dum facit, obsequio regum postponit honores,
 Dissimulatque Deum. sed enim c inabula longè
 Chaldaei videre senes. Te sensit ab Ortu
 Assyrius, Perseque Magi. dant munera Reges,
 Et præeunte sagax Babylonius horruit astro.
 Vberibus sanctis Maria, charoque redemptor
 Crescis adoratus gremio. Te sustulit ulvis
 Mater, & hæud vero porrexit ad oscula patri.
 Quin tua cælestes celebrant natalis turmæ,
 Et votis adsunt Superi. ventura potestas
 Claruit à pueris, & dum contemptior exis,
 Imperii tot signa micant. sit parvula Bethlem,
 Sit despecta parens, vili involvaris amictu,
 Crederis has inter sordes augustior infans.
 Ecce manus juvenum interea, pecorumque magistræ
 Approperant, quibus insolito splendore comarum
 Innocuus collucet apex, & lata futurum
 Promulgant oracula Ducem. Tot testibus heros
 Nasceris, inque tuis cœunt præconia canis.
 Dicat vota senex : mediis tibi carmina templis
 Anna fremit : positumque truci sub lege sacerdos
 Vulnerat, & sacris operans agnoscit apellam.
 Indyta progenies, magnum Patris incrementum,
 Quo patria tellure fugis ? tibi destinat idem
 Exilium, vitamque dies. nam prævia sorti
 Præludunt hæc fata tuæ ? cur sceptræ gerentem
 Sceptræ premunt ? regumque furor vagiibus instat,
 Armorumque mina ? per tot discrimina rerum
 Provehæris, magnique patris mandata capeffis,
 Nec sine lege fugis. quantas Bethlemia clades
 Spectasti, miserata tuæ tot funera gentis,
 Infontesque animas, quæ sitaque corpora letho,
 Infertosque truces jugulis puerilibus enses !
 At tu, nate Deo, medios elapse per hostes

Niliæ

Niliacos penetrare sinus, atque intima tutus
 Regna Phari poteras; longisque erroribus actus,
 Thariada veterumque premis vestigia Patrum.
 Non mihi si latices Siloe, si porrigat Hebron
 Pocula, si cunctis destillent collibus unda,
 Et vatem Dan ipse riget, tua dicere facta
 Sustineam, casusque tuos. En pondere rerum
 Obruor, immensaque absorbent carmina laudes.
 Vix tibi bisseis atas defluserat annis,
 Argueret cum cura virum, subsellia mystam,
 Attonitasque senum praecox facundia mentes
 Duceret, & sacris puerum Iudaea superet
 Porticibus, moresque tuo decerperet ovo.
 Tunc poterat novisse Deum. nec virvida caeli
 Vis sufferre moras valuit. responsa daturus
 Supplicibus diuina venis, populumque labantem
 Erigis, & latis recreas affatibus urbes.
 Tutaris sermone reos: clementia verbis
 Inseritur mansueta tuis: non displicet hostis,
 Diligiturque nocens: in nos peccantibus ultro
 Ignovisse doces. semper placabilis adstas
 Sontibus: inuisa damnatur subdola lingua
 Gratia, & in segnes proclivia tempora luxus.
 Vltoris rabies, & personata notatur
 Religio: plus illa placet, quam candor & insons.
 Iustitia commendat amor: secunda bonorum
 Exigitur, non pigra fides. jam templa repurgas
 Quastibus, & patulis inhiantem faucibus auro
 Pellis avaritiam: perfusa superbia fuco,
 Et levis ambitio, regnique insana libido,
 Imperiique furor sancto proscribitur ore.
 Ingenium, sed mite, probas: solatia lugens
 A te magna capit, nec tali iudice caelo
 Paupertas inuisa fuit. felicibus inde
 Auspiciis duras constans patientia leges
 Accipit, & precio gaudet contenta futuro.

Quicquid

Quicquid amat, poscitque levis vesania mundi,
 Officii sprevisse tui est: si gaudeat ille,
 Vis plorare pios: quod si suspiria ducat
 Tristior, hos gaudere mones: quod credit honestum,
 Turpe putas; quod turpe, bonum. tibi charior esse
 Qui cupiet, suus esse cavet: tunc vita paratur,
 Cum praesens neglecta fuit: sapientia, luctus,
 Gaudia, divitia, regnum, pax, bella, triumphi
 Iudicibus distant geminis. discrimina recti
 Cum Superis natura facit. Te teste beati,
 Cum miseris licet esse, sumus; despectaque viles
 Colla levant animas, atque inopes aeterna coronant
 Praemia, nec longo marcescens laurea seculo.
 Has caeli largiris opes, promissaque patris
 Afferis intrepidus. paucis haeredibus aether
 Scribitur: & quamvis duro certamine constent,
 Vis gratis haec dona dari. Furit inde ruitque
 In sacrum gens dira caput, dominumque salutis
 Despiciunt inconsulta sua. responsa docentis
 Contemnant cum plebe patres, contraque Tonantem
 Conjurant tot sacra acies. quæ sita nocendi
 Materies; gravibusque odiis alimenta ministrat,
 Quod vinci virtute pudet. Tu nescia veri
 Corda doces, charaque doles deliria gentis,
 Ostentasque Deum terris. tua dividis agris
 Et miseris benefacta palam, grandæque per actus
 Vis divina meat, numenque agnoscitur illis.
 Credite jam Solyma, veterumque oracula vatum
 Pandite Pontifices, promissaque tempora vestri
 Explore Ducis. Syrias spectate per urbes,
 Quæ nova portendant Superi, quo robore leges
 Deducat natura suas. Num reddita terris
 Corpora? num manes ima tellure sepultos
 Cernitis exciri, & trepidum spirare cadaver?
 Hic sua per solitos circumfert lumina tractus,
 Luminis orba diu. nectunt talaria plantis

Loripe-

Loricæ pedes, & jam multum veracis Iesu
 A pedibus documenta petunt. hic auribus adstat
 Arrectis. discitque sonos. hic vincula linguæ
 Laxat, & insuetas audire & reddere voces
 Miratur se posse suis. nova iussa coercens
 Infamis rectorem Erebi, Stygiaque phalanges
 Hoc mandante prævent, afflictaque corpora iussa
 Destituunt, mutantque alio sibi regna profundo.
 Subsidunt maria, & turbata per aquora Cauri
 Detumuerunt truces. nec enim rex Æolus undis
 Imperat. hic Deus est, tempestatemque coercens
 Ventorum, pelagique pater. Quid Roma stupefcis
 Sanguine mutatos latices? meliore Lyæo
 Inspidæ mutantur aqua, mensisque resurgunt
 Gaudia. quin fractis redeunt vitalia membris
 Robora, diffugiunt morbi, luctusque, dolorque.
 Datque malis veniam bonitas, miserisque salutem
 Officiosa Salus. plenis alimenta canistris
 Expediunt inopina viri, & succrescere pastis
 Feræ stupent cuncti populis, totoque relictum
 Plus superesse sibi. sensit miracula cælum,
 Vnda, solum, & magno famulatur machina Christo.
 At jam majorum subeunt molimina rerum,
 Immensumq; aperitur opus. quid in arma furentem
 Impulerit Solyman, sacrasque accendit iras;
 Quid clarum pietate virum tot adire labores
 Suaserit, ipse Deo quare succensuit æther,
 Quis miseris ventura salus, qualique litandum
 Supplicio, priscumque nefas ceruice piandum.
 Distractos sileat Musarum pagina currus
 Hippolyti, miserique truces Ixionis orbes,
 Et fixam scopulo Andromedam, pœnasq; Promæ
 Aut Tityi ferale jecur. Iam nostra reposcunt (thei,
 Innocentium peccata caput, venerandaque fines
 Evolvunt decreta suos. En proditur orbi
 Progenies æterna Patris, preciumque nefandæ

Prodi-

Proditionis habet tanti conviva magistri.
 Fit scelerum merx ipse Deus. pars inclyta mundi
 Venditur, & toto pignus venerabile caelo,
 Totque operum vilescit honor. mercabile Numen
 Prostat, & hac audet servus de sorte pacisci.
 Cessit avaritiæ pietas, sacroque furori
 Religio. nec jam blandi documenta favoris
 Oscula sunt. etiam speciem mentitur amantis
 Vultus, & infidis candor complexibus hæret,
 Simplicitasque dolum patitur. quid stringis Idume
 Infontes à labe manus? quid corpora ductas
 Sacrilega captiva manus? cur crimina testis
 Congeris? atque emptæ fundis mendacia lingua,
 Et fingis peccasse Deum, summoque Tonanti
 Accinis infames complis suadentibus ausus?
 Heu, captivus abit, quo solum vindice terris
 Libertas ac vita datur; tenebræque datorem
 Æternæ jam lucis habent. latet abditus atro
 Carcere, & ingrati queritur tot crimina mundi;
 Dumque reos toto passim circumspicit orbe,
 Se cunctis cupit esse vadem, spondetque redemptor.
 Ille Palestini metuenda palatia regis,
 Sacratosque lares. & prisco dissona ritu
 Tecta subit, rigidique audit suffragia juris,
 Et culpa momenta sua; pavidumque tribunal
 Dum videt, & trepido damnari iudice causam,
 Ceu victus, ratione silet; lenique modestus
 Quidlibet ingenio subigit, spernitque ferendo.
 Nec satis est magnis aulæ rectoribus ipsum
 Displicuisse Deum. salibus vesania ludit,
 Lascivitque jocos populus, milesque profanus
 Ludicra sceptrâ parat, despètaque purpura Regem
 Arguit, & viles commendant regna coronæ.
 Intereâ indigno crudelis dextra flagello
 In miseros artus, damnataque tergora sævit.
 Verberat improbitas, petulansque ferocia nudum

Lanci.

Lancinat ; & ne quid sceleris restaret inausum,
 Aut ignominia, aut pœna pars ulla vacret,
 Ora manus violat, pulchrosque amentia vultus
 Conspuit, & secum scelerata insania certat,
 Et nescit vis tanta modum, cumulosque malorum
 Congerit, atque suo applaudit Iudæa furori.
 Scilicet illa sui magnus Servator amoris
 Communes vult esse notas, ut venditus ipse
 Nos redimat, vincētusque exolvat corpora vindis,
 Absolvatque reos insons : ut proditus orbem
 Fraudibus expediat : ludibria passus, honorum
 Feneret ac fama titulos, æternaque laudum
 Nomina : capti vosque, etiam captivus, Olympo
 Vindicet : ut nostras regalis adorea frontes
 Cingat ovans : regesque sibi, domosq; triumphans
 Associet : donet pavida solatia menti
 Sollicitus : lachrymasque meis abstergat ocellis,
 Cui lachryma fluxere prius : gemitusque piorum,
 Qua genuit quoque voce, levet : flagrisque repellat
 Flagra suis : damnet malesani opprobria mundi
 Majestas exposita jocis, tantique doloris
 Scena per infandos decurrat latior actus.

Cernite pendentem fatali ex arbore Christum,
 Ifacida. spectate trabem, qua nobile pendet
 Hebraei columen generis, gentisque vetusta
 Vnica spes. spectate virum, quem templæ, sacerdos,
 Victimaque, & veteris referunt præludia seclæ.
 En, quali moritur mundi consorte Redemptor,
 Latrones inter medius. sublimior illis
 Tollitur, ut possit credi sceleratior illis.
 Stat geminos inter pietas spectata Photinos,
 Iustitiæque pater sociis immixtus inerrat
 Criminibus; damnatque locus, pœnæque theatrum,
 Quem cœlum peccasse negat. perfossa trabali
 Membra rigent clavo, distentaque brachia signum
 Amplexantis habent. peccantem. invitat Apellam
 Dexteræ.

Dextera, sed nondum recutitum blandius ad se
 Læva vocat populum. facilis clementia cunctos
 Allicit, & gestit perituræ parcere turbæ.
 Quam capitis subsidit onus, cervixque remissa
 Annuit; & pronò nobis fert oscula vultu,
 Ceu propior laturus opem: quam vulnèra fœdant
 Paciferos truculenta pedes: quam vertice celfo
 Serta verecundam circundant spinæ frontem,
 Ludibrium, Iudææ, tuum: quam mortua nūmen
 Lumina dissimulant, humilique in imagine servi
 Mens diuina latet: quam se sinit esse ministrum,
 Iamque minor vult esse Deo, quem maximus æther,
 Nec fulgens cum Patre parem fastidiet aula!
 His decuit fatiis, per tot discrimina rerum,
 Ad Superos aperire viam. Proh, quisquis Olympi
 Summa petis, sectare Ducem, cui pallida mortis
 Deturpat faciem facies; horretque cadauer
 Supplicio, nudumque latus transverberat hasta.
 Qui stillat per membra cruor, quo sanguine tristis
 Ara rubet, primi facinus fatale parentis
 Expiat, & pellit, quos intulit ille, dolores.
 Hic precium, pro thiure, datur, placataque reddit
 Numina, & aduersa solvit formidine mortis
 Pallentes animas. hoc flumine defluit agris
 Æternum mansura salus, Erebiq; fugatur
 Horror, & athereus signat nova fœdera rector;
 Attica centenis fument altaria tauris,
 Aut Agamemnonis ferrum crudele puella
 Sæuiat in iugulos; humano sanguine gaudens
 Taurica barbaricas deposcat Cynthia cedes;
 Absint Tantalida fratres, & Iasonis uxor,
 Quæque sibi finxit miserorum fata vetustas:
 Tu fidei Crux summa meæ es, tu sola labantis
 Præsidium, tu certa meis solacia fatiis
 Sufficis, una meæ requies placidissima mentis.
 Tu, veteris medicina mali, tot crimina sospes

Abhis,

Abluis, & rigidæ damnas suffragia legis,
 Et formidatas inferni principis iras,
 Cocytumque, Erebumque domas. O funus amicam,
 O lethum vitale piis, ô grata dolorum
 Commoda, speratæque neces, ô apta medelæ
 Vulnera, quique ferent magni nova gaudia lactus,
 Exhilarer qui corda dolor, miserosque relaxet
 Pœnæ reos. in qua Superum clementia victrix,
 Iustitiæque rigor coit, & sapientia summi
 Regis adorandos aperit consulta recessus.

Atque ea diversa Solyma dum parte geruntur,
 Autoremque Deum, regnatoremque profundi
 Præsensit Natura pati, perterrita vultus
 Abdidit, & totum tenebris involvit Olympum,
 Absolvitque reum. media Sol luce coruscans
 Occidit, & subitis mœrens expalluit umbris,
 Et Christo moriente suos abscondit honores.
 Ipsa etiam vastis tellus tremefacta cavernis
 Horrui, & sceleri se dissentire nefando
 Esse palam voluit. cernas delubra moveri
 Supplicio percussa Dei, sustensaque celsis
 Fornicibus cortina novo discessit hiatu.

Maxime fatorum domitor, semperque vigentis
 Imperii, vitæque pater, magne arbiter avi,
 Christe, jaces; vitæque & grati luminis expers,
 Hac quoque suprema pateris dispendia sortis,
 Informesque plagas. jam te mortale sepulchrum,
 Et lethi funesta domus, secretaque mundo
 Antra tenent, gelidoque rigent tua corpora saxo.
 Hic misero concessa quies, hac meta laborum
 Parte stetit, pœnæque modus. Tu, squalidæ quisquis
 Tecta times, tacitosque lares, umbrasque silentium,
 Hoc tumulo mirare Deum, tantique cadaver
 Principis; & tali pudeat differre magistro.

Exstruite aratos obices, advolvite rupes
 Improbæ gens, cingat captos custodia manes,

Sollici-

Sollicitusque pavor. circumstet fulgidus ære
 Miles, & armato jaceat custode sepultus.
 Non patitur murum pietas. cui cuncta creandi
 Vis primæva fuit, nec delassata potestas
 Edomuit deforme Chaos, vultusque latentes
 Eruiit, exuti pandit sacraria Diis,
 Perque Domos Erebi, per ineluctabile fatum,
 Tartareosque lacus, loca nocte silentia lætè
 Sternit iter. non humana molimina dextra,
 Non obices tenuere Ducem. laxata patescunt
 Atria, neglectisque patet custodibus æther.
 Sic illum perisse iuvat. sic profuit orbi
 Tot pœnas sensisse vadem, stetit obside in isto
 Relligio, terrisque redux diu redditur, unus
 Pallentes Stygius animas emancipat umbris.
 Nec jam vana fides rediuiui vulnera Christi
 Adspicit, aut tali dubitat se credere vari:
 Qui post tot casus, post tot dispendia, cædes,
 Flagra, neces, diræque crucis crudele theatrum
 Exolvit se morte sua, rursusque resurgens
 Publica jam partæ dedit argumenta salutis.
 Succubuit mors victa Deo, damnataque lethi
 Causa fuit; cessit titulo Lex dura minaci,
 Et didicit peccata pati; morituraque tandem
 Corpora tam grandi sperant sub vindice vitam.
 Quam felix fuit illa dies, quam latior astris,
 Et circumfusa liber caligine lætè
 Emicuit populis Titan, dominoque potenti
 Assurrexit orans. decuit cum Sole renasci
 Iustitiæ jubar, & magno de lumine lumen
 Fas fuit hos ipsos luci donasse triumphos.
 Hæc regni lux prima fuit. nec proxima solum
 Adventu nituere Dei; sed totus ab æclis
 Nubibus exiit, ur Libanus, Iudæa renidet,
 Insolitofque Sion radios Davidica vibrat.
 Nec tumulos res tanta læset, turbata cientur

Tartara

Tartara, & imperium non dedignata sepultos
 Terra dedit, priscaque objecit corpora luci,
 Et Solem desueta pati rediere sub auras.
 Vos testes estote nurus, paribusque sorores
 Vocibus, & quotquot portatum balsama matres
 Venistis, myrrhamque piis aspergere membris.
 Vos fractos tetigisse obices, semotaque saxa,
 Et vacuum stupuisse locum, sine corpore sedem,
 Credimus, & tanti famam vexisse laboris.
 Per vos exanimi rursus data gaudia mundo,
 Et solamen habent populi. Vos cœlica prima
 Nuncia, & athereo reparatam vindicæ cladem
 Didistis in terras. vestri dispendia sexus
 Sensimus, & peccans fatalia tempora mater
 Prima tulit, tetricosque dies. nunc munere vestro
 In melius gaudent iterum se vertere fata,
 Feminaque ut mortis, sic altera nuncia vita est.
 Transmittunt sedis vatum commenta futuris
 Femineæ virtutis opus, quod præscia fati,
 Susserit imperium Tanaquil, trajecerit undas.
 Clœlia, tot cupidos uxor castissimæ sola
 Traxerit arte procos, Latius Corneliæ portis
 Vexerit illustres armis spoliisque superbos
 Scipiadas: vobis debet præconibus atas
 Postera, vos sacros inter facundia cœtus
 Tolle, & aternis donabunt carmina fastis.

At nunc humanos humili de pectore sensus
 Excute mens, terræque satur, Christi que malorum,
 Sidera, & atheriis habitatas mentibus arces
 Concipe. quid cessas vili secedere mundo?
 Te sequor, assertæ gentis decus, & tua fixis
 Ponè premo, quæ summa patent, vestigia plantis:
 Fastiditur humus, magnisque illustrior ather
 Annuit auguriis, & dum tibi scepra parantur,
 Christe, & adorandus toti decerneris orbi,
 Eveheris, terrasque super, sublimior astris

Tolle

Tolleris, & dudum promissum ordiris honorem.
 Regna tibi, sed prisca, patent; regisque capeffis.
 Æterno sed jure, decus. spectate triumphum
 Christigenæ, qualisque redux conscendat Olympum
 Victor, & exuviis spoliis Acherontis onustus,
 Occipet augustam titulis regalibus æthram.
 Officii partes dirimunt tellusque polusque.
 Obsequii locus illa prior, sed dignior ille
 Imperii decorisque fuit. quem spreverat illa,
 Ille capit. nec jam lachrymis perfusa madescunt
 Lumina, non lachrymis gemitus, non lætus inerrat
 Vocibus, aut nostra præstat vadimonia culpa.
 At clivum novus ambit honos, & fulgida cæli
 Gloriæ, & Angelicis speciosum cœtibus agmen
 Irradiat splendore vicum, fremuere leones
 Romulidis, sociisque Ducem traxere lapatis:
 Hunc supplex natura vehit, nubesque ministrat
 Tot rerum officiosa parens. sedet ille, ruitque,
 Quæ surgit Tarpeia domus; sed sidera tranat
 Alter, & inferius positos sibi subjicit axes,
 Et quicquid mortale fuit. captiva per urbem
 Agmina barbarico videas infrendere vultu,
 Totque catenatos lente procedere Reges.
 Hic Regem, dominumque Erebi, & Phlegetontis ava-
 Criminaque, & sævo minitantia fata flagello, (v)
 Quæque obitus Superumque truces lex nunciat iras,
 Post sua terga trahit. cingunt vitricia lœvi
 Tempora, vel quærni ludunt in frontibus orbes,
 Quæque triumphatis nectuntur gramina rostris.
 Huic orbis pro sorte datur, sunt præmia cæli,
 Terrarumque plæga; tituli Regumque Ducumque,
 Læus læudi cognata patris. dat munera rector
 Ausonius, numeratque suis sestertia castris.
 At nos æterna solantur munera vitæ,
 Et merces datur ipse Deus. pax, regna, voluptas,
 Gloria, libertas domino donantur in illo.

Agnoscisne tuos, Princeps venerande, penates?
 Hi sunt, quos toties odiis vexatus acerbis
 Patre tuo monstrante petis. penetrabilibus istis
 Sors nobis promissa latet, tot vota tuorum
 Excipis, & quamvis celsa regione locatus,
 Afflicta tamen usque cupis miserescere gentis.
 Hic tua difficilem vitiiis clementia patrem
 Lenit, & ingentes orando mitigat iras.
 Hic Regem te, Christe, geris, praefracta tyrannis
 Colla domas, sceproque potens ultore coërces.
 Hic sapiens fluctus, tempestatesque futuras,
 Et populi tot fata tui moderaris, & inter
 Classica, bellorumque minas, regumque furores.
 Consicis electa tranquilla silentia turba,
 Alcionumque dies. illinc percussa tuorum
 Pectora, & ingenti fractas formidine mentes
 Afflari propiore Deo. nova reddita ab alto
 Vis animis, sacraque piis praecordia flamma
 Incaluerere viris. fundit facundia voces,
 Muta prius, discitque loqui. timor exulat omnis,
 Seque paludatis infert fiducia testis,
 Praesidii securam sui. bisseua per orbem
 Corpora sub gemino late dum Sole vagantur,
 Innocuum virtutis iter, calique recludunt
 Delitias, tenebrisque insuetam affundere lucem
 Occipiunt, cunctisque ferunt tua nomina templis.
 Tot circum delubra silent, nec credulus error
 Tercentum tonat ore Deos. Hecatenque, Iovemque,
 Stultaque te gemina veneratur saxa Diana.
 Displicet improbitas, gaudet caelestibus ausis
 Pro te quisque mori. pudor est plus pendere vitam,
 Quam fidei decreta tua: laus unica sperni est,
 Nec placuisse sibi: laus altera, spernere, quicquid
 Desipiens exposcit amor, vel turgida fastu
 Ambitio, vel quod rimatur fraudibus aurum
 Diva fames. sic tota tuis vatura renasci

Imperiis.

Imperiis studiisque potest, & numine plena
Imbibit aethereas mortali in corpore curas.

Salve siderei proles æquæ parentis,
Et tandem, rediture, redi. da cernere vultus
Possè tuos, nubescque inter libratus & axes
Extremum hunc, Rex magne, tuis concede laborem.
Ultima decrepito dicta suffragia mundo,
Et scelerum formas, vitasque, & crimina disce.
Tot Iudex discerne reos. clementia partes
Et peragat mens justa suas. sapientia totum
Flectat opus: vasti cieat spatia undique mundi
Dextra potens. reddat pelagus, quos abdidit undis;
Funereasque domos & cæca habitacula pandat
Terra parens. cœant clari cum paupere fascès,
Cum fullone togæ. subsidant arma potentum,
Tot pateant fraudum portæ. tua vulnera spectent,
Qui fecere, rei. timeant oracula, quotquot
Hic sprevere prius. sic tanti scena theatri
In partes abeat geminas, vitæque necisque
Arbiter æternis claudas hos finibus actus.

Interea decreta tibi dum tempora differs,
Respice, quæ mediis tua jam jactatur in undis,
Christe, ratis. compeſce Notos, infestaque transstris:
Equora. tu nobis tanta caligine rerum
Pro Polluce mica, nobis pro Castore fulge;
Ut per nocti vagos errans tua cymbala tractus,
Cyllaos inter scopulos, interque Charybdin,
Rectum seruet iter. diuisa aplustria puppis
Collige, distractosque duces concordibus uni
Regniis. pacem dona rectoribus orbis,
Ut quos nox thalami, placent tua vulnera, Iesit,
Ut mortis sors dura tua. sociata perennent.
Filia mixta Rosis, æternaque fœdera jungant
Errarumque marisque Deos. Tu flectere Reges,
Tu solus lenire potes, tu mitibus iras
Consiliis dictisque domas. Hæc vota Redemptor;

*Has audi, Deus alme, preces; magnique tixis
Borbonii, Regisque tuo de nomine dicti,
Prospera compositis decurrant secula bellis.*

*Serenissimo, Potentissimo, Inviētissi-
moque Principi,*

C A R O L O I,

D E I G R A T I A

Magnæ Britannia, Francia & Hibernia
Regi, Fidei Defensori, &c.

Quem paci servant Superi, Mars commo-
dat armis,

Et belli studiis vult Soror esse pium:

Quem regni præcepta Parens, exempla Vetu-
stas

Edocet, ac cælo destinat alma Fides;

Accipe regales, *Princeps Auguste*, triumphos,

Et facilis Musas sublevert aura meas.

Cum legis effusos in publica vota Britannos,

Hæc eadem Belgas dicere crede tuos.

In Batavis pudor est, Regem Dominumque
creari.

At fas in Batavis sceptrâ Deosque cani.

BRITANNIA TRIVMPHANS,

Sive in Inaugurationem Serenissimi ac Invictissimi Principis CAROLI I, Dei Gratia Magnæ Britannia, Francia & Hibernia Regis, Fidei Defensoris, &c.

Anglia, quæ triplici distinctum murice Regem,
 Nec simplex veneraris ebur; cui mitis Ierna
 Exiit agrestes animos, & regia Nerei
 Arctois famulatur aquis, medioque natantes
 Orcaes Oceano, & gelidi confinia mundi:
 i qua tuis unquam respondit purpura votis,
 Aut meruit diadema coli, placataque terris
 expandit faciles Divum clementia vultus,
 Iunc sacrum tibi crede diem, quem fundit ab Ortu
 atior & lentis Pyrois producit habenis,
 Nec cupiat meruisse mari, tristisque serenum
 empestare regi; quem cum subduceret astris,
 festinat augustis rerum Natura triumphis.
 Non Regum jam busta queror, Tamesisque dolores
 aggerit, aut nigros percussa palatia peplos,
 læstaque ferales deposcunt limina taxos.
 ut faciles fulsere faces, nec lava Britannis
 strata meant. damnat patrios Saturnius ignes,
 et solis fatale jubat. Tibi pronus Etrichtheus
 innuit, & sociâ fulgens cum conjuge Cepheus,
 etque Ariadna radiant ad sceptrâ coronâ.
 num chelæ posuere minas? num serpens Orion
 irrigit audacem coeptis ingenibus ense,
 munit regale latas? num Menalis arsa
 antiquo custode caret? Regique recentis
 militat Arctophylax, & tardi cura Boota?
 plausus coiere poli: quaque adspicit Austrum
 bion, aut Scythicos Thule timet ultima fluctus,
 irridaque arcanis se Scotia salibus abdit.

Ingeminant sua vota Dii. diuisaque caelo
 Sit licet, & medium Tellus disterninet axem,
 Cum superis gaudere cupit: nec solæ Deorum
 Gaudia tanta putat. potius sibi debita credit,
 Que Caroli sibi Numen habet, tantoq; triumphan.
 Esse studet potior, quam o est vicinior ostro.

Quis mihi magnorum penetrabilia pandere vatum
 Audeat, & sacra percussum Menade pectus
 In furias Thymbræus aget? quis torrida dudum
 Labra Caballinis dabit immeruisse fluentis,
 Et solitas promittet aquas? dum personat aulæ
 Irrequieta chelys, fidibusque aptata Latinis
 Barbata trans vastos fundunt sua marmura flus-
 Et concurs sociis arridens Belgica terris (ctus;
 Prasumit me vate loqui, regemque creari
 Virtutum sine teste vetat. Non abnuat amnes
 Calliope, cum docta canunt commenta Serenæ,
 Et Pelusiææ turgent Silicone Carcenæ,
 Et Latii cantatur apex, aut templa futuro
 Assurgunt Tiberina Duci: seu Mallius annum
 Consul init, Geticisque insignis Honorius armis
 Grandiloquo præcone tumet; vel latior æther
 Adspicit Arcadium, vel magni fata Proboni,
 Et decantati trabecæ miratur Olybri.
 Isthmia Thebanos meruerunt gaudia cantus,
 Et palma laus tanta datur. dum clausibus Aulis
 Feruet, & imperium geminis concedit Atridis,
 Mæonidem furor iste rapit. Spectacula Pœtas,
 Cesareæque cient epulæ, strepitusque theatri,
 Et plausus Caveæ, & liuentes cæde saburræ.
 At Tu, qui Borei flectis moderamina ponti,
 Quem Dominum supplex Rutupinum litus adorat,
 Quem Scotus Pictusque colunt, & mixta feroci
 Saxone gens; cæpto adspira Rex magne labori,
 Et Musis da vela meis. sine numine Numen
 Cantari cortina vetat, laudesque Deorum

Incipit favor ipse Deum. Tibi stemmate longo
 Descendit regalis honos, atque ordine fati
 Regna meant : semper dignus cum fascibus hares
 Nascitur, & simili lassantur prole curules.
 Tot Reges veneraris avos ; nec sola paternos
 Condécorat fortuna lares. tibi sexus uterque
 Continuat tam grande decus, Tyrioque superbit
 Murice magna parens, Gothico quæ splenduit ostro,
 Et bellatori debet primordia Cimbro.
 Inter sceptrâ puer graderis, dominoque Trionum
 Adspéctas, quocumque vides : amplexibus hares
 Oceani terraque Ducum. tibi basia fixit
 Parrhasii regina poli, te sustulit ulnis
 Regum prima soror, regum gratissima terris
 Filia, & augusti genitrix, nulli amala, Regis.
 At Pater æternæ ramis insignis olive
 Emicat, & triplici frontem superinduit auro,
 Et nato nova fata parat. glacialis Ierna
 Additur imperiis ; nec jam Solvæius ultra
 Terminus Albionis, fortique exstructa Severo
 Mœnia divisi spectant rectoris habenas.
 Illum pacis honos, & non violenta potestas,
 Et populi secura quies, laudataque regni
 Otis & innocui fecerunt regibus anni.
 Sic placuit defensa salus ; nec jura tueri
 Armata voluere manus ; tunc, commoda juvit
 Publica, cum ferrum siluit ; dum classica nescit,
 Tranquilla se mente videt : coelestia lustrat,
 Cui tellus sua visa satis : diffandere verum,
 Non fasces, piæ cura fuit : venerabilis unâ
 Evicit virtute metum : nil debuit hosti,
 Nec placuit post bella fides, tutusque cruore
 Libertatis amor ; quæ duro milite posset
 Exorquere ferox, potius tentavit inermis.
 Tu fasces ordi. is o vans, & posthuma mundo
 Sceptra probas, tantoque carens jam Rege Britannus

Vix sentit mutata sua moderamina gentis.
 Sic ubi librato fessus subduxit Olympo
 Brachia, & effœtis tremuit cervicibus Atlas,
 Maximus Alcides humeris nutantia fulsit
 Pondera, nec cœli securius alta pependit
 Machina, nec tremulos expavit Iuppiter axes.
 Aut velui patriis ales Titania bustis
 Nascitur, & veteris fugientia secla senecta,
 Membraque vernanti reparat longæva iuventâ;
 Iam capitis plus fulget apex, jam lætior auri
 Pingit colla color, selectaque thura Sabais,
 Et Cilicum redolet messes. stupet obuius omnis,
 Et volucrem miratur Arabs. illa ocyus Ortum
 Respicit, ac Solis thalamos, rursusque renascens
 Inchoat auspiciis primos melioribus annos.
 Talis in augusti priscos genitoris honores
 Mitteris, & proavum fœcunda morte favillis
 Clarior exurgis Princeps. exultat Elisa,
 Pulsaque majestas Nemetum, magnique propago
 Borbonii sociis adglutinat oscula sceptris.
 Scilicet in regis pariter blandasque mariti
 Conspirat fortuna vices, ut regibus orta
 Augeat hos iterum soboles, æternaque crescant
 Imperia, & simili decurrat sanguine sanguis.
 Illa Tibi patriis reges virtutibus auctos,
 Henricosque dabit, quos Martius excitet ardor,
 Hesperiusque ferox odiis accendet Enyo,
 Hi gladios, Rex magne, tuos, atque obsita longo
 Arma situ, residesque acuent in praliam gentes.
 Hi diuis vexilla Tagi, Boetique superbum,
 Casareasque aquilas, spoliisque induta suorum
 Agmina, Vangionum petulantem fascibus Istrum,
 Pannoniosque ad bella cient. cognata rependet
 Damna nepos, nascensque piis ex ossibus ultor
 Victa Palatina repetet Capitolia terra.
 Post titulos, gentisque decus, stirpemque Deorum,
 Omni-

Ominibus favère Dii. tibi Parca futuros
 Promisit præsaga thoros, natamque Capeti
 Despondit cunis Lachesis. tunc fixus Iberi,
 Et regum simulatus Hymen, sicutæque Tonanti
 Displicuere faces. risit connubia Clotho
 Batice, & Austriacos fatis expunxit amores.
 Omnis in augusto depinxit Gratia vultu
 Regales veneranda notas, blandumque tueri
 Iussit, & innocuo perfudit verba severo.
 Adstitit, & teneras socians Concordia dextras
 Vnanimis vocit populos. excepit alumnum
 Audaci Bellona sinu, suspensaque patri
 Arma ferens, strictos placidis pro falcibus enses
 Ostendit puero. Cattorum è littore missa
 Libertas Batavum, Hesperii erepta triumphis.
 Accendit Martis rabiem. pro pignore tanto
 Explicuit cunctos belli Sapientia casus,
 Et lituis præcepta dedit. tunc sanguine junctis
 Promisit faciles ventura in prælia dextras
 Cimber, & in primis acuit vagitibus iras.
 Quam tunc lata tuis facies, quæ signa futura
 Sortis, & inspectis præsagia legit in extis
 Augur, & Excelsa cecinit documenta juventa!
 Iam magni præcepta patris, jam jussa modestus
 Exequeris, dignumque putas rectoribus orbis
 A pueris voluisse regi. mandata daturus,
 Ipse capis, quantumque aliis præcellis honore,
 Præferri virtute cupis. cui munera vita
 Et debet natura diem, submittere sese
 Gaudet amor, morumque libens concedit habenas.
 Non molles fluxere dies, aut marcida luxu
 Otia, vel lentos protraxit inertia Soles.
 Non te degeneri Menas stipata caterua
 Acciuit comitem, nec vectus lyncibus Evan
 Vicit adorandum populo caput. improba nunquam
 Vbera porrexit Circe, nec fœda Calypso

Possedit teneros vitiis regalibus annos.
 Ipse per umbrosos saltus & tesqua ferarum
 Deduxit juvenem genitor, cum roscida multum
 Purpureis Aurora genis præverteret Ortum :
 Aut celere raperent inuisa crepuscula Phœbum,
 Fessaque Hamadryadum gelidis se conderet antris,
 Faunorumque cohors. quoties tibi Delia dextram
 Instruxit jaculis, frondosaque Manala linquens,
 Et juga Taygeti, pharetram suspendit & arcus
 Ex humeris. quoties docto venabula nisa
 Fixit in aversi fugientia tergora cervi.
 Mox spumantis equi sodiens calcaribus armos
 Antevolans per prata Notos : nunc sistis euntem
 Ocyus, & duris inflectis colla lupatis,
 Aut gyro properare doces. generosus habenis
 Assurgit sonipes, dominique superbus honori
 Infremit, atque animos regali à pondere sumit.
 Promittit tibi scepra labor, securaque belli
 Tempora venturi quondam præludia Martis,
 Et pugna simulacra docent. ut torqueat hastam
 Consilio liberata manus, qua lege macharam
 Stringat, & auratum subnectat pendulus ensem
 Balteus, aut clausos defendat ahenea vultus
 Cassis, & in victis majestas militet armis.
 Sic prope Barbaricæ Rhodopeia flumina Thraces
 Odrysius desudat ovens, & prima capeffit
 Bella puer, formatque suum præceptor Achillem
 Thessalus, & peltis nascens adsuescit Amazon,
 Spartaque primævos gladiis exasperat annos.
 Nec minus Aonia tanta se condere gaudent
 Mente Dea, tacitosque aperit doctrina recessus,
 Et solius sua fata legit : quam blanda vacillet
 Excelsa fortuna loco : quibus occidat ausis
 Imperiū surgatque decus : quæ tempora paci
 Commoda, quæ pascant lituos : quos negligat hostes,
 Quos metuat mens cuncta Ducū, quæ fœdera solvat,
 Quæ

Qua credat temerasse nefas; qua causa rebelles
 Armet, & audaces frangat Prudentia motus.
 Tota per antiquos solers industria fastos
 Ambulat, & clavis iudex praeconia factis
 Commodat, at vitium regali vindicat irā.
 Suspicitur mentita virum regina, furorque
 Imperii, & magna metuenda Semiramis urbi.
 Diligitur Cyri probitas, gravibusque decorum
 Moribus ingenium. terret fors ultima Lydi
 Infaustis arsura rogis, & foemina nato
 Inferias irata parens, utresque cruenti,
 Tergoraque injustas circum liuentia sellas.
 Persicus ut Danaum duellor subverterit urbes,
 Et fugiens sua fata gemat, miraris, & acres
 Thermopylas, Graejumq; duces. non emptor Olynthi,
 Non Pelle placuit stomachus, spretorque Deorum
 Laomedon. damnas Priami responsa potentis,
 Aeneamque probas, suppositaque corpora patri,
 Et laeta pietatis onus. Tibi raptā Sabinus
 Pignora conqueritur, violataque jura theatris
 Persuadet promissa fides. quam vilis regnis
 Semina monstravit Tanaquil; qua rotora sceptris
 Conferat, ac Divum firmet reverentia fasces,
 Egeria secreta docent. civilia mærens
 Bella legis, patrioque undantem sanguine Syllam
 Despicias, & lesos parvi Rubiconis ad amnem
 Romulidum Latiique Deos. plus causa Catonis
 Arrisit; bellansque gener; Pharsalia quamvis
 Vexerit immeritis soceri vexilla triumphis.
 Iam Gracchos, Mariosque, & fastidire Cethegos
 Incipis, & querula subnixos plebe tribunos:
 Sed praeclara tenent animos exempla, Camilli,
 Scipiadæ, Deciique duo, totque inclyta bello
 Nomina, cunctantes Fabii, punitus Iarbas,
 Aemilii, Paulique, duces: patiensque laborum
 Hannibal, & veteris splendor Germanicus avi.

Inde per annales, atque ultima secula raptus,
 Per gentis monumenta tua, proavumque labores,
 Romanas aquilas, & formidata Britannis
 Arma stupes, magno domitas sub Casare gentes,
 Et totum signis stratum victricibus æquor.
 Adspicis iratam Morinùm de litore Tethyn
 Ausonios transferre Deos, Tiberinaque longe:
 Rostra triumphatis Latium confundere terris.
 Adspicis, ut Tuscos peregrino gramine pascat
 Cornipedes Italùm ductor, tua scindat aratro
 Arva Ligur; victorque tuis det jura Quirinus
 Damnoniis: pandat Siculis navalia portus
 Iccius, & Latias doleat Sabrina secures.
 Quid procul externo bellantem exciverit Albi
 Saxona; qua quondam vicinis gentibus ira;
 Quid Scotus Picique fremant; cur improbus ensis
 Tinxerit hostiles civili sanguine dextras,
 Indigenasque tuos fallax exegerit hospes:
 Vt patria vires magni fregere penates:
 Vt serò coïere Rosa, fatalia belli
 Symbola & indomitum placarint oscula Martem.
 Prisca Caledonios aperit tibi fama recessus,
 Et bellatores populos, inimica Garumnæ
 Flumina, vicinis erepta palatia Gallis;
 Normannique trucidis furias, & subruta Cambris
 Imperia, & veterum repetentes jura Siluras:
 Iam fera Massagetùm soboles, & Concanus atrox
 Deviçtos tibi dictat agros, nec bella furentis
 Desmonii facinusque probat. tibi reddit Iberos
 Arthurius, dominoque Senus fastidit Iberos.
 Hos ubi per populos æternaque nomina factis
 Ire libet, stimulos illinc tibi subdit Ierne
 Bellipotens; illinc pugna monumenta ministrat
 Albion; hinc rigidum Boreæ porrectus in axem
 Grampius, audaci quæ sit fiducia Scoto,
 Edocet. Omne tuis aliquid virtutibus addit

Exem-

Exemplum, formatque Ducem prælecta vetustas.

Quod si prisca suos nesciret pagina reges,
 Tu regnis præcepta dares; tu prima regendis
 Norma fores populis: tu digni Principis artes
 Expedias, firmesque novis subsellia iussis.
 Despicit æquales regum tua purpura voces,
 At cælo parere cupit; queis flectis habenis
 Imperium, subdis Superis, unoque Tonante
 Dum minor es, uni titulos submittis Olympo.
 Huic regnas, quem regna timent: cui cruda tyrannus
 Concedit, parvidique abscondunt ora Nerones. (nis
 Nec parere Deo pudor est, cum terra polusque
 Parendi sine lege ruant, & tuta perennet
 Regia, quam fulcit pietas, & conscius horror
 Numinis, ac sacro supplex reverentia cultu.
 Sic cælo terræque places: & sidera Princeps
 Blanda refers, precibusque tuis se accommodat æther,
 Et faciles in vota Dii. Tua moribus ætas
 Mentitur senium, & pleno spectata theatro
 Vita fluit, vulgique legis suffragia virtus.
 Præcipit ancipites rerum Prudentia casus,
 Fortunam ratione domans, & provida sorti
 Nil debere cupit. dictat consulta magister
 Usus, & antiqui repetens moderamina seclis
 Consiliis ordinis opus. Clarissima lux est
 Virtutum sub rege novo; nec publica rebus
 Cura latet. multum teneris sibi spondet ab annis
 Vox populi, & primo præsentia sumit ab ostro.
 Nec tibi iussa placent, mandataque dura regentum,
 Quæ reges fecisse piget. dum legibus orbis
 Exigis obsequium, factis constantibus anteis,
 Quoque vocas, rex ipse præis: nec cuncta licere,
 Quæ possent libuisse, putas: veniamque nefando
 Prætexis sceleri, aut peccans impune tribunal.
 Ius populi commune tibi est: devincit honestas
 Vna Ducem civesque tuos: discrimina solum

Majestas sceptrumque facit. sic iussa capeffunt,
 Quos gaudes fecisse bonos; dominumque verentur,
 Sed recti sibi lege parem. Quæ regibus itur,
 Ire times: fasque esse putas, ea posse potentes,
 Quæ voluisse nefas. socium te destinat astris
 Diva Themis; cunctasque ferens velata per urbes
 Lumina, sævi expers odii, blandique favoris,
 Vltiores scelerum districtos porrigit enses,
 Librantesque manus. metuit regale vacillans
 Causa forum; preciumque refert, & mitia pressus
 Sentit rostra cliens. Tuque ô mansueta Deorum
 Progenies, rigida & damnans suffragia legis,
 Quæ deforme chaos, permixtaque fœdera prudens
 Distincti, & placido donasti sidera vultu,
 Alternasque neces & mutua præ alia rerum
 Digeris, ô vasti rectrix clarissima mundi,
 Æternique Iovis soboles, Clementia, justo
 Quæ distare cupis, violentaque jura moraris,
 Hoc miseris sub Rege faves, tranquillaque mœstis
 Acceleras responsa reis. non ille rigori
 Assentit Torquate tuo; lumenque severo
 Exposcat periisse patri. sat longa furori
 Dat spatia, ingentesque moras, ne regna ministret
 Impetus, aut calidis vilescat regia jussis.
 Non avidum pœnæ, aut diri vindicta cruoris
 Accendit præceps animum; non vilibus acer
 Succenset vitiiis; aut magnis frena relaxat
 Gratia criminibus. formidat Principis iram,
 Quisquis amat, materque metus reverentia sceptri
 Nec simulatus amor. debellat dextra superbos; (est,
 Subjectis facilis. Sic cum sua murmura produnt,
 Et pavidas terrent irata tonitrua gentes,
 Obstantes feriunt scopulos, Cyclopeæ nutant
 Saxa, ruunt duræ celsis de montibus orni,
 Parcitur arbutis, pronoque papavera collo
 Tutæ latent, magnique exorant arma Tonantis.

Stat jurata fides, sua nec promissa refringit,
 Nec differre cupit: totâ dolus exulat aula,
 Fictaque simplicitas, & que scelerata futuris
 Imperiis inhiat rabies, nec jura moratur,
 Dum regnum sibi fraude paret. quæ spretor Olympi
 Dux Libya, sacras toties perjurus ad aras,
 Suppeditat consultâ, fugit, nec signa triumphans
 Inferat in patrios tecum Romane penates,
 Intentetque truces jugulis civilibus enses
 Perfidus, angustoque Deos postponat honori.
 Non animo dispar vultus, non dissona fronti
 Pectora: blanda gravi residet sermone venustas:
 Nec personatis inseruit mobile scenis
 Ingenium. graditur gressu veneranda modesto
 Celsa potestatis species, & splendida fulget
 Stipantes inter Proceres. velut aethere in alto
 Nocturnos rutilans præcedit Lucifer ignes,
 Astrorumque choros; hunc circumfusa sequuntur
 Sidera, & à tanto lumen sibi lumine spondent.
 Auget cura vigil census, at mascula foedam
 Castrat avaritiam: non mætem effœminat aurum,
 Quæ dat jura viris. O quantum judice tali
 Doctrina succrescet honos; ô quanta Camænis
 Otia, quæ steriles iterum revirescere lauros,
 Parnasso plaudente, dabunt. En clausa sororum
 Antra patent, lentumq; invitant præmia Phœbum,
 Et pigra se tollit humo mens enthea vatum.
 Non fera præclaris paupertas incubat ultra
 Ingeniis, foedoque jacet sub pondere virtus
 Obruta. Tu Batavum, Princeps auguste, pœtam
 In laudes facis ire tuas, stimulumque furori
 Subdis, & externo indulges tua nomina Belgæ.
 Nec regni spatia ampla tui, nec semina belli
 Prima canam. cœpti decurrat carminis ordo
 Imperii momenta tui, liberataque magnis
 Consiliis præcepta ducum. Nam maxima quamvis
 Expen-

Expendas arcana prior, tamen æqua momenti
 Auscultas, fidiq̄ue probas consulta Senatus.
 Ille gravis senio, & sceptrorum fata revolvens,
 Regni librat onus, regisq̄ue negotia secum
 Dividit: ille leves cœca Rhammusidis iras
 Negligit, ingentes superat: jam classica paci,
 Iam pacem præfert lituis. sic flectis habenas,
 Sic fati modus in sceptro est. Si numina spernat
 Impietas, & sacra Deum, tu vindice pœnâ
 Exigis officium: si credulus occupet error
 Incautum, meliora doces. non succubat armis
 Aut rigidis mens recta minis, sed vera momenti
 Submittit sua sensa fides. Ignobile si te
 Vulgus amet, crescis modicè popularibus auris;
 Si queritur, sprevisse tuum est. Si bella coactus
 Aggrederis, magis illa times; tutissima res est
 Bellorum metuisse vices. si debita miles
 Æra petat, leni recreas araria censu,
 Nec sordes erectus amas. non pagina fisci
 Injustas sibi scribit opes, aut sanguine gaudet,
 Supplicisq̄ue frui, miseri vel funeris optat
 Exuvias servare sibi. generosa putantur,
 Qua dat lucra favor, nec rex vectigal amabis,
 Quod plebs mœsta dabit. tecum communia Princeps
 Gaudia, communes gemitus & commoda sentit.
 Qua capiis fortuna, sua est; surgitque caditque
 Cum rectore suo, atque unâ se sorte tuetur.
 Nulla tibi irata rabiem Lucretia dextra
 Imputat, aut casta dissolvit vincula zonæ
 Virgo dolens; nunquam sceleri vis præbuit ansam,
 Acrisiusque tuo Danaën semovit ab auro,
 Regalesque preces timuit. te vindice servat
 Iura thorus, thalamusque fidem. non aria nun-
 Incluta fallaci subiit palatia gressu, (quam
 Aut solium sinus abscondit: non purpura fuce,
 Non Veneri innuptæ fascēs, non mitra puellis,

Aut

Aut emptis grandes trabes cessere capillis.
 Salve magna Parris soboles, venerabile sceptris
 Exemplar, Tyrio numen sub murice fulgens,
 Illustris pietatis apex, cui pectore in uno
 Omnia nascentis regalia dona iara,
 Virtutumque choros caelestum cura recondit.
 Scande triumphales, Rex augustissime, currus,
 Purpureamque apta chlamidem, praeceptaq; fratri
 Fato sceptrum cape, & sacra sublime coronam
 Cinge caput; celsam gemmis abscondat Hydaspes
 Casariam; rutilent virides in fronte smaragdi,
 Et diuis spolia Oceani, haccque nitentes
 Intextum radiis vincant fulgentibus aurum.
 Undique concurrunt populi, fervensque viator
 Ad Tamesin molitur ier, fremituque secundo
 Colligit ipsa suas animosa Britannia voces,
 Iamque timet privata loqui. conspersa videres
 Strata viris, pulchras alto de culmine passim
 Despectare nurus, intentaque matribus ora,
 Membraque Erythraeos inter speciosa lapillos.
 Colligit aequos aliquis sibi Principis annos,
 Et confert juvenile decus, pudibundaque virgo,
 Quem veneratur, amat; spernunt exacta loquaces
 Secla senes, facilesque colos & pensa sororum
 Hunc gaudent ne vixisse diem, quo prisca Stuarti
 Progenies magno decernit frena nepoti,
 Tergeminamque uno claudit sub numine gentem.
 Exeat hic mundi populis illustrior annus,
 Quem regum celebrant thalami, sacraque tiara
 Et regni commendat honos. Vix lilia claris
 Miscuerat Cytherea rosis, flammisque Tuada,
 Et peregre Paphis exarsit Sequana radis:
 Succedunt Veneri trabes, discussaque fasces
 Flammea nobilitant, dominaeque augusta secures
 Arripit, & patrio majestas commodat orbi.
 Plausibus accedunt Superi, radiantque corusco
 Lumine,

Lumine, Phœbeo jam cum splendore nitorem
 Confundit diadema suum. lux clavior astris
 Emicat; & totum nebulis absolvit Olympum
 Hoc saltem Natura die: dum scepra parantur,
 Cuncta nitent, mœstisque carens jam nubibus aër
 Adversos monstrat Rutupino è littoꝛe Flandres.
 Æoliū ponunt fremitus & murmura fratres,
 Nec Boreas pro more furit: pacata quiescunt
 Æquora, nec parvas Aquilonia flabra flagellant
 Hebridæ, aut timida latus implacabile Thules.
 At Thethys toto passim circumflua regno
 Caruleum Tritonæ vocat; vocat ille natantes
 Najadæ, & mediis grandævum Nereæ poscens
 Orcadibus, tremulis mulcet vada carula candidis,
 Rectori gratata suo. Plus sidera spondent,
 Et cunctis, Auguste, tibi jam mensibus æther
 Annuet, & quamvis obliquo tramite currat,
 Dextra tamen facilis promittit Signifer astra.
 Inchoat æthereos Aries fulgentior ignes,
 Imperii fax prima tui, Phryxæaque purgans
 Vellera, dum paribus motum discriminat horis,
 Vult omnes parere tibi. cum surgit ab Ortu,
 Te Tauri frons lata videt, dorsoque micantes
 Pleiades arentes humectant nubibus agros,
 Et mœstis dant poda satis. Cum Castore Pollux
 Augurio meliore favent, & gaudia juncti
 Adgeminant ventura tibi. ferventia Cancer
 Brachia, Phœbea expandens cum lampade, regni
 Expandit decora ampla tui; Solemque moratus,
 Successus urgere tuos velocius ardet.
 Leniet ipse suas Nemea Leo torridus iras,
 At bellis fomenta dabit; nec scivus anhelos
 Eludet Cererem latrator Sirius æstu.
 Mitius ingenium Themidi est, quæ sedula custos
 Iustitiæ validis firmabit legibus urbes,
 Et credet fraudasse nefas. hac lancibus æquis

Librabit cum iure diem, noctemque diebus
 Exaequans, solo vitium distinguet honesto.
 Scorpius innocua littus vitabit Ierna,
 Nullus viperea nocuit cui sibilus aura;
 Non homines diris lxdunt afflatibus hydri;
 Lataque tardigradus perreptat gramina bufo:
 Aut mala sublimi suspendit aranea teſto
 Dadaleum subtilis opus. Tibi ſpicula Chiron
 Et pharetras arcusque parat, quibus occidat Aſtur,
 Victaque Cantabricæ ſubmittant arma phalanges,
 Et domitus manſueſcat Iber. quæ ſtella Decembres
 Aſperat, & reduci minuitur ſidere, tali
 Miteſcet ſub rege Caper; nec Aquarius undas,
 Aut in te gelidos armabunt frigora piſces.

Sic parent Convexa tibi, Superumque favori
 Conſociat ſe terra parens. ſubmittit habenas
 Scotus ovans, gens clara armis; duramque ſubactâ
 Pauperiem virtute domans, tua milite duro
 Et nunquam timidis munit tentoria caſtris
 Bellatrix. geminas alto de verice gentes,
 Quas Borea pars una truces, pars altera mites
 Adſpiciit, ad tanta poſcit ſpectacula pompa
 Grampius, & patrii gaudens primordia regni
 Commendat, præſcumq; decus. quique innatat undis
 Æbudum populus, totum tibi mancipat aquor,
 Pugnaeſque manus; & quamvis ſæva Trionum
 Littora perpetuis damnet natura pruinis,
 Diſſolvunt tibi triſte gelu, laxatque recessus
 Veſta ſuos. veteres Pictus tibi devovet urbes,
 Et famulas fert Tina rates, nec Cimbrica rurſum
 Sceptra petat. ſparſos generoſa Britannia faſces
 Colligit, atque uni geſtit ſubmittere regi.
 Hic tibi lanigeras videas mutare bidentes
 Vellera, & excelsas protendere brachia fagos.
 Hic ſannum tibi vena vomit, pallenſque metallum
 Eruit, & terra ſcrutatur viscera ſeſſor.

Nec

Nec fallit, te rege, labor. Tibi Cambria messes
 Fœcunda tellure dabit, nec Saxonis arsa
 Ore loqui, damnat peregrinæ verba loquelæ,
 Inque tuos præscò plaudit sermone triumphos.
 Turgida sed Tamesis vicinis ostrea ripis
 Exspuit, & magna velox allabitur urbi.
 Scilicet hi pariter te, Constantine, penates,
 Et Carolum genuere, Deos: hæc regia mundo
 Intulit Augustos, æquatæque nomina cœlo.
 Vos quoque, quæis Scythicæ præbent cunabula gentes,
 Massagetæque truces, animos victusque ferarum
 Exuiis, Dominique favens adsuescis Ierna
 Mitibus imperiis. illi donaria cervos
 Mittis, & aërii cœlestia munera mellis,
 In fontis documenta cibi; tu reptile virus
 Exuis, & toto præscribis toxica regno,
 Ne nocuisse queas. admittit frena tuorum
 Occasus, fessusque tuus, Rex magne, sub undis
 Occultat Sol pronus equos, qua Virginis ora
 Excipit indigenas sub te rectorè Britannos.
 Te Supplex Aurora colit, ditesque Moluccæ,
 Quo classes abiere tua. sic clara per orbem
 Fama volat, geminoque occurrit gloria Phœbo.
 Gallia regali conjungens sceptræ cubili
 In tua concordēs aptat præconia voces.
 Consentit Tamesi Ligeris, Sabrina Garumna,
 Invitatque Ararim, Pictò Gaudente, Tuada.
 Accedit Rhodanus, Dominæque superbus honore
 Lætitia dat signa sua, nec Sequana ripis
 Contentus rapidis Londinum ad volvitur undis.
 Te consanguineo venerantur Baltica nexu
 Æquora, magnanimusq; Getes. tibi Cimbrica Te-
 Vota facit, reperensque tuæ connubia matris, (thys
 Cognatasque faces, tecum communia tentat
 Prælia, & ad placidum disponit castra Visurgim,
 Casareaque accidit opes. Iam Rhenus & Albis
 Exiliunt:

Exiliunt : nondum victi plures Batavi,
 Nassovique duces, infractaque pectora, Belgæ.
 At genitor, tali qui successore, Deorum
 Alloquio, & Superum fruitur felicior aula,
 Quam latus sua regna videt, quam Celtica gaudet
 Fœdera firmari thalamis, spretoque hymenæos
 Displicuisse Iovi ! Fortunatissime Regum,
 Terrarum sublime caput, sublimior illis,
 Immensi pater Oceani, Tithonia vive
 Secula ; nulla tuas violet fortuna tiras,
 Sera thorum Lachesis : succrescat regia mundo
 Pignora ; sceptriferos fundant palatia natos ;
 Borboniosque duces, bellatresque Stuartos
 Parturiant Regina tibi : solatia Belgis
 Suffice : magnanima reddas crepta sorori
 Imperia : Austriacis finem decerne triumphis :
 Atq; iterum extremas feriant tua fulmina Gades.

T V M V L V S

Serenissimi , Potentissimi , Invictissimiq;ue
 Regis , GUSTAVI ADOLPHI , D. G.
 Suecorum , Gothorum , & Vandalorum
 Regis , Magni Principis Finnoniæ , Ducis
 Esthoniæ & Careliæ , nec non Ingridiæ,
 Livoniæque, &c. Domini.

Di, quibus imperium est . tuque impavidissi-
 me Mavors,
 Terra Palatinis per quem Tartessia sceptris
 Excidit, & languent aquilis ultricibus ira,
 Nec constant jam Fata sibi ; verum ordine nullo
 Alternat dubias regum Fortuna coronas :
 Deservi, Gradive, parum ; & furialibus armis
 Da spatiū tenuemq; moram ; dum grande cada ver
 Tollimus , & tumulum ingenti decernimus umbra.
 Cum

Cum titulis lacryma, cum majestate querela,
 Et medias inter surgunt lamenta tiaras.
 Pallēt ebur, maculisque riget liventibus ostrum,
 Dum formidatos bellatrix purpura vultus
 Exiit, & nescit se regnatoris imago.
 Cui modo terribiles angusto in vertice crista,
 Et galea fulgebat apex, cui dextera crudis
 Cadibus irrubuit, densosque effusa per hostes
 Obvia fulmineo diffregit cornua telo;
 Occidit, & sese jam nunc miratur inermem.
 Arctoum diademata jacet, gemmaque coruscum
 Abscondunt, cum Sole, caput. sua damnat Hydyspes
 Munera, laurigerisque micans sub crinibus aurum
 Marcet, & exanimi squallent sub murice lana.
 Sic ubi Phœbeas foeda caligine textit
 Immitis Dictynna faces, fratrique minatur
 Torva suo; totus, radiis languentibus, orbis
 Horret & attonito decedunt gaudia mundo.
 Cum fera magnanimum merisset femina Cyrum,
 Laxaretque suos Thomyris vesana furores,
 Et Scythici fluerent rivis crudelibus utres,
 Plorabas tum, Persa, domi. cum Parthica Crassum
 Agmina, cum magnum raperet Germania Drusum,
 Mœrebas, pia Roma, procul. quin conscia cladis
 Lurida fatales flebant Capitolia casus.
 Quæ Latio facies! cum te, Germanice, longè
 Audiit extinctum Tiberis; cum nobile bustum
 Vestaret patrias flens Agrippina per undas,
 Istaque funestam quaterent spectacula Romam.
 Quam Macetum tremuere foci, quam regia Pella
 Atria & Æmathios feralis fama penates
 Perculit, & tacitas Grajùm concussit Amyclas,
 Pellaø moriente foris. tunc Thessala Tempe,
 Tunc omnis Rhodope pallensque cohorrui Hamus,
 Et deplorata sortem planxere Mycena.
 Hoc luctus in Rege stupent, causasque dolendi
 Orbis.

Orbis habet. queriturque uno natura sepulchro.
 Tot populos gentesque tegi. suspiria Finno
 Elidunt Sueonum gemitus; & Lappio flere
 Nescius, & passis incisat fata capillis
 Vandalus & tali felix rectore Borussus.
 Ipse, suo quæ amvis concretus frigore, Moschus
 Ora pharetrato jungit lachrymantia Daco,
 Hostiles oblita minas; Gothicosque dolores
 Vistula Sarmaticos longè diffundit in agros,
 Et, Viadro trepidante, pavet. simul ingemit Albis,
 Scuta Ducum frameasq; & fortia corpora versans.
 Currunt Teutonici lentè vastissima Rheni
 Flumina, devictasque sibi plus territat urbes
 Mœnus & afflictis Nicri submurmurat undis
 Tristior, & socio partitur damna Visurgi.
 Parte alia seruus redi vivis viibus Ister
 Surgit ovans tantisque capit solatia solus
 Manibus & Latias jactat securus habenas.
 At Gallum implexo post frontem crine ferocem
 Luctus habet, Batavusque sui discrimina belli
 Aucta putat. pulsa Tamesis formidat Elisa
 Austriaca nova lucra domus, & nescia flecti
 Pectora semideum. vicinis amula sceptris
 Vrbis Venetum, quam sit plus tuta potentia fractis
 Hostibus & modico dominari Casare, solers
 Percipit & magno vacuum se vindice sentit.
 Tunc populi fortuna labat, cum vita dehiscit
 Principis. hic animus toto se corpore miscet.
 Hoc perstat rectore salus. lux ista Quirites
 Irradiat. cunctos peragit mens publica motus,
 Atque agitat molem imperii. cervicibus istis
 Machina libratur mundi. qui regnat, habena
 Se pariter civesque ligat. cum solvitur illa,
 Fertur & indomitum laxat respublica corpus,
 Nec patitur se turba regi. ceu remige pulso
 Fluctuat, & tumidis jactatur cymba procellis

Anten-

Antennaque gemunt. etiam, Gustave, potentes
 Percellit tua causa Deos, terrenaque iuxta
 Cœlestes tangunt hominum dispendia mentes.
 Quem tibi porrexit Perseus fulgentior ensem,
 Involvit totum nebulis. qui frenas raentis
 Bellerophon male rexit equi, pugnare recusat
 Ulterius Martemque fugit. qui proximus Urſa
 Assidet Arctophylax, spirantia vulnere lambens,
 Custodita diu contemnit plaustra Bootes,
 Sanguineisque notans glacialia sidera guttis,
 Tingit Hyperboreos regali cade Triones.
 Engonasis ferale rubet, domitorque ferarum
 Plus, reges domuisse, putat. sed frendet Erichus
 Ardius & pandis singulit rictibus Arctos
 Vtraque. quæ mundi circum tardissima fines
 Voluitur, objecto se vellet in æquore mergi,
 Riphisique suos abscondi montibus ignes.

Nec tamen hic Varium cœnimus vel capta Cheru-
 Signa manu, profugosq; infames consule Cannas, (ſca
 Non raptas Partis aquilas, Perſenque triumpho
 Incolumem, Romane, tuo. non clare Iugurtham
 Captivum tibi, Caſar, habes. non victor Adolphum
 Post currus pronaque trahis cervice quadrigas,
 Ferdinande potens. Decim ſpectate renaſci,
 Thebanumque Ducem ſalvis occumbere caſtris,
 Teutones. immoritur partis Victoria lauris,
 Et denſas acies inter ſtragemque cadentum
 Sternens enſe viam, fame ſibi vendicat amplæ
 Materiam, & madidas hoſtili ſanguine criſtas
 Devovet, & media ſuspendit morte trophæum.

Eterni cineres, non veſtro cinnama buſto
 Aſpergam, teneriſque ſtruam de floribus aram,
 Pallentesque feram violas, mollesque hyacinthos,
 Aut quæ Panthæicis deſudant baſama ramis.
 Hic Paridi debetur honos. his mœſta parentet
 Leandro Cithærea ſuo. nunc alter Achilles

Conditur.

Conditur, Hecstoreisque illustrior ossibus urna
 Poscitur. exequias Pyrrho, fortique paramus
 Scipiada. Tumulum circa lituique tubaque
 Funestum Paana sonent. thoraces abeni,
 Vmbonum crates rutilæ, frameaque minaces
 Concrepitent. sævam quatiens Phorcynida Pallas
 Districtos tremulis gladios permisceat hastis.
 Forment scuta rogam, compactos balthæus enses
 Subliget. hic phæretas, miles, pro thure sarissas,
 Ipsaque disruptis adole tentoria velis.
 Qua vivo placuere Duci spectacula, manes
 Afficient hæc ipsa pios. fas condier armis,
 Omne cui armatus abiit sub messibus ævum.
 Adstent terribiles turmæ, & cervicibus altis
 Ad pugnam phaleratus equus. qui regia vexit
 Corpora, depositis iras insignibus Æthon
 Colligat, & domino cupiat parere jacenti.
 Incedat solita mæjestas bellica pompâ,
 Et socias acies non dedignata potestas
 Confundat numero procerum. stringantur in ar-
 Agmina, nec leges pudeat servare severas. (ctum
 Dalmata, da marmor cineri. da Botnia taxum,
 Funereaque rotent ad splendida busta cypressos
 Hercyniis passim sudantia brachia silvis.
 Ducant ara manus, patrioque augusta metallo
 Ora micent, vultusque gerant, queis belliger hostem
 Terruit, & pavidis Dumam pallefcere ripis
 Vidit, & indomitum tandem mitescere Volgam.
 At vos Prutenis plorantia succina cives
 Querite littoribus. toties asserta verendam
 Accedant electra pyram, similique cruentos
 Pingite corallo stillisque rubentibus artus.
 Ipse ego, dum cunctæ cœunt ad publica gentes
 Funera, dum trepidam sese devolvit in Arcton
 Caucasus, & mundi distincto cardine partes
 Miscent unanimes ad verso siadere planctus ;

C

Te,

50. C. B A R L Æ I

Te, rex magne, canam. vasto licet equore vatem
 Disscient tot regna tuum; Te hysque procellis
 Obstrepat, & querulis adlatrent fluctibus unda,
 Eminus assurgam sceptris; interque potentum
 Heroumque graves gemitus, regumque ducumque
 In Batavis pia verba loquar; gelidoque sub axe
 Audiet Aonios regnatricis Suecia cantus.
 Tuque adeo, seu jam grandis solatia luctus
 Expendis, Regina parens, unque Tonanti
 Indulges regale caput: seu lurida tristern
 Verris harrum, & fluida scandis pallatia palla,
 Vt lachrymis secreta vaces: seu maxima belli
 Pondera & immensi pariter moderamina regni
 Feminea plus sorte subis; thalamique dolores
 Celsa premis mulier, casusque abscondis acerbos:
 Sive, quod extremum credo fore munus amanti,
 Casta maritali desigis basia vultu,
 Et cunctis numeras victricia vulnera membris,
 Vindicta fomenta tua: clarissima vati
 Diva fave: quam vis Sueonum novus advena por-
 Ingreder; nec sim tantis par conditor astis. (tas
 Aut mea victuras ostentent tempora lauros;
 Gustavus mihi carmen erit. qui regibus ortus
 Tot reges veneratur avos, semperque renata
 Majestate vires. quem primum gignere solers
 Cum caperet natura, rudi sub pulvere partem
 Miscuit indomiti Martis, mentemque Minerva
 Induit, & solido fibras adamantem ligavit;
 Vt Regem genuisse putes, & vi vidua cæli
 Semina sceptriferis jam tunc hasisse latebris.
 Quid mihi Divorum sobolem grandæva vetustas
 Objicis Alciden? quid clarum Thesea bello,
 Memnona, Trojanosque duces arcessis ab alto?
 Hunc decuit formasse Iovem. plus ille meretur
 Esse Deum pronepos, quam qui Telamone creatus
 Occubuit propriis damnatus viribus Ajax.

Horribiles

Horribiles populis Gotthi, dominique Trionum
 Continuam seriem gentis, quam prisca celebrant
 Secula, quæ victo rapuit diadema mundo,
 Exiit Ausoniam titulis & parere terra
 Iuit in imperium magnam, per regna cucurrit
 Baetica, per Druidum saltus, per inhospita Mauri
 Littora & Arctoïis Abylam parere coëgit,
 Iussibus edomuitque suis Atlantia furissis.
 Venturo gens apta Duci. cunabula Tethys
 Fluctibus aspergit, primosque exasperat annos
 Oceanus, natale solum. sic inter & arma
 Sarmaticasque nives & frigora saxa, futura
 Virtutis documenta capit, discitque severo
 Terrarum pelagique Deos sub sidere nasci.
 Creta Panomphicum gaudet fuisse Tonantem,
 Odrysium Thrace. nascentis gloria Bacchi
 Erigit ingentes Thebas hac prole superbit
 Parrhasis, & gelidus ciuem sibi vindicat axis.
 Tunc sua fatidicis reclusit vocibus ora
 Augur & inspecto vates prasagus Olympo
 Horrui, & tacitos rabido de pectore sensus
 Lappionum docta procul excussere Sibylla.
 Chaldaei siluere senes, & corniger Ammon,
 Et Dodona loquax & pulso numine Delphi,
 Et raptis olim sapiens Hetruscus in extis.
 Pro cunctis Scritofimus erat, Borea que peritus
 Insitor, & scopulis hærens piscator in iudis.
 Cui canescentes fundunt prasagia barba,
 Et faciunt arcana fidem, pernixque volatis
 Cervus & Æolia didant oracula rupes.
 Fama fuit Siculis jam tunc fornacibus ara
 Cyclopum properasse manus, fumasse caminis
 Ænariam, & diras capulis aptasse secures,
 Et mox torquendas in Cimbrica colla macheras.
 Tunc Livonas tremuisse serunt, quaq; uuida Fran-
 Regna colit, Bojosque suis in finibus arcto

Obriguisse metu, Rugoque habitata feroci
 Æquora, & audaces spem præsensisse Cheruscos.
 Adstitit ad cunas Carolus, magnamque rotari
 Dum videt heredem, nec pondus amabile leta
 Fastidit tractare manu, vestigia signat
 In Æolis, & gemino circumvallata profundo
 Imperia adspectans, natique in imagine gaudens,
 Nascere, ait, soboles. non hæc mea littora votis
 Sufficiunt angusta tuis. sed turbine belli
 Mox tua vicinas implebant classica gentes,
 Qua tellus pelagusque patent. præcul audiet arma
 Bosphorus, & Phæria potator fervidus unda,
 Et vagus Euphrates, tostusque caloribus Afer,
 Et dis Aurora solium. nec deinde relinques
 Par decus armorum cuiquam sperare nepotum.
 Ipse coruscantem puero pater alligat enses,
 Et rerum ignaros ferrata casside vultus
 Abdit, & aratis stringit thoraca catenis.
 Pro thyrsos gratiis hasta fuit, pro deside myrto
 Baltheus & phætra & quondam nocitura bipen-
 Talis inexpertum Peleus formavit Achillem, (nis
 Hectora Philyrides, tales videre Mycenæ
 Atridas miseræ fati præcludere Trojæ.
 Sic & Bistoniam torsit Mars parvulus hastam,
 Duravitque suas glaciali in Strymone plantas,
 Brachiaque & digitos primos intendit in arcus.
 Iam fumantis equi fodiens calcaribus armos,
 Anticipat cursu Boream, curruque volantis
 Oenomai. gaudet præruptos scandere montes
 Annitque jugis, gelidos torrentibus artus
 Abluere, & nimbos inter Corosque Notosque
 Spernere cœlorum rabiem. quos Sparta labores
 Sustinuit patiens, sibiit generosa iuventus
 Principis, & canis facies illæsa pruinis
 Pertulit ad verse mordacæ frigora brumæ.
 Nec minus & studiis animum florentibus implet,
 Ac

Ac sceptris facienda legit. jam Graja vetustas
 Excuitur, nunc Roma suos edisserit ausus,
 Totque virum, prisca quos suspexere Quirites,
 Ante oculos exempla locat. mutabile regnis
 Ingenium sortemque notat: nutare tribunal:
 Fulgida suspendi tenet diademata filo;
 Inque vices apicem iratos nunc demere nobis,
 Nunc aliò transferre Deos. ut summa potestas
 Impatiens consortis eat, nec fidere fas sit
 Regnantem ocius, clavis monitoribus haurit.
 Ut populi valeat duros inflectere sensus
 Officiis, vitæque modum pro lege ministret,
 Prædiscit. tunc iussa pati tractabile vulgus,
 Cum facit illa jubens: cum se plus sentit amari,
 Quam metui. solo florere palatia recto,
 Et validas niti placidis virtutibus urbes.
 Quin cladem sceleri titulos, & fraudibus orbem
 Exitium debere suum: Palescere foedis
 Criminibus regale caput: conspectus omne
 Esse decus, quoties stabili splendet honesto.
 Nec trabeis aliena putat; præponere semper
 Publica privatis: afflictis parcere: civi
 Consulere, & tumidos animi compefcere motus:
 Et pacem donare suis, regnoque quietem.
 Iamque paludatis mundi rectoribus audet
 Divinum præferre Numam. damnare Quirini
 Grassantes quacunque manus. compendia belli
 Improbatur in Tullo, & paucis pugnantibus Alba
 Suspendi imperium. Mavortia laudat in Anco
 Nomina, magnificasque domos, Tiberimq; decorum
 Pontibus. Ausoniis Gracas qui miscuit artes,
 Miratur vasa subnixum conjugem Priscum.
 Nec servi fortuna placet. nec cepta ferocis
 Tarquiniæ & tremula decussa pavavera virga.
 Libertas asserta placet, Brutusque Superbi
 Vltor, & illustris Gallorum cæde Camillus,

Et Thusco oppositus Cocles, pauperque sub armis
 Fabricius, puper Curius, ridensque favillas
 Scavola & ex ipso raptus Dictator aratro.
 Excellens quodcumque probat, mentemque per omnes
 Dum versat veterum fastos, imitanda reponit,
 Et quondam fugienda sibi. ceis navita primum,
 Quem nondum irata gnarum fecere procella,
 Perlustrat maria ampla domi, Syrtesq; vadumque,
 Et scopulos ac saxa legit: magnetica quantum
 Hic illic deflectat acus, quo concita vento
 Cynthia precipitet fluctus, ubi fixa Trionum
 Sidera, & erecti regant Aquilonibus axes.
 Sed mox cum solidum spirarent pectora Martem;
 Seriaque erigerent pugnacem classica dextram,
 Is patri, Gustave, comes; bellique labores
 Et regni vis esse tuos; unusque parenti
 Imperioque vacas. & jam matura recentem
 Accendit Bellona Ducem, letisque ruentem
 Implicuit furibunda tubis. concurrere turmis
 Cominus, & nudis inter fulgentia telis
 Agmina, quæ globus ille virum densissimus urget,
 Ferro aperire viam, lituis impellere segnes,
 Hic sparsas glomerare acies, hic pandere junctas,
 Lunata nunc ire manu, nunc stare rotunda,
 Nunc revocare suos, nunc tutis fidere vallis,
 Spes omnis votumque fuit. Tibi saepe paratæ
 Sordebant epule, somnumque abrupti Ernyo,
 Aut vigilem clypeo recubantem vidit, & acres
 E galea potare nives, aut fonte remotum
 Illi fœdas avidè sorbere paludes.
 Quantus erat ducibus fervor, qua cura sequendi
 Omnibus, immensos quoties veherere per agros,
 Et circumpositis exercitus undique castris,
 Fulmineoque seges staret Marortia vultu,
 Te, Patremque stupens. veluti cum Lucifer ardens
 Flammifero cum sole micat, junctusque Tonanti
Mars

Mars radiat, sociantque suos tot numina gressus.
 S. pius ille tibi stimulos & semina laudum
 Virtutisque alimenta dabat; cum facta parentum,
 Et grandes memoraret avos, ac prisca revolvens
 Seclz, per Ostrogothos iret, totique tremendos
 Europa Libyæque duces. quæ flamma Valentem
 Vsserit: ut ruptis Latias penetraverit arbes
 Alpibus, & fuso præstans Alaricus Alamo,
 Fregerit in ræta bellacæ mœnia Romæ.
 Qualis in hunc acer Stilico surrexerit hostem,
 Cesserit Arcadius, Gallæque adnexus Ataulphus
 Conjugis obsequio longas placaverit iras.
 Inde Thorismundos, sacrosque extollit Ericos,
 Et Tejas, Vitigesque & formidabile nomen
 Audacis Totile, debellatumque Timavum,
 Ticini Tyberisque Deos, Athesinque Padumque.
 Cum propius libet in magnis hæsisse Canutis,
 Manant ex illo Stenones. ferrique Suanto
 Intrepidus, Janusque pater. sed dura recensens
 Fata Sigismundi, queritur sanctissima sperni
 Consilia, & vasis subverti sceptræ magistris,
 Invadi insontes hostili militæ terras,
 Vim, noctem, scelus, arma, dolos & funera passas,
 Calcari patriæ leges, edicta priorum,
 Nec monitis superesse locum. se sanguinis ortu,
 Se Procerum iussis, se libertatis amore
 Tutarique fidem, & regni defendere partes.
 Sic laudes genitor longè transgressus avitas
 Te dedit heredem populis, ac redditus astris
 Molem immensam humeris & vix tractabile præ-
 Imposuit, voluitque tuis cervicibus Arcton (dus
 Inmitti & tanto se successore tueri.
 Tu vigiles versans per tot discrimina sensus,
 Omnia perpendis solers, hinc ardua belli,
 Hinc momenta togæ. quantis se Sueciæ causis
 Vindicet & pulso nolit concedere Regi.

Exeat ingentes lux hæc sublimior, in qua
 Arma simul trabeasque capis, famæque futura
 Fundamenta locas. cœunt cum fascibus enses,
 Cum castris civile forum, cum milite lictor,
 Irradiantque togas phalera, phaleraeque secures.
 Te regnante ferunt summo delubra Tonanti
 Ingeminasse pias voces; & prospera sacris
 Tempora speravisse suis. revirescere lauros
 Vidimus, innumerisque tibi spondere triumphos.
 Te legum custode sibi solennia scripsit
 Omina Libertas; validisque innexa catenis.
 Frenduit, & servile jugum furiosa Tyrannis
 Transtulit in Moschi latebras, Hunnumq; ferocem,
 Assuetumque Scytham duris. Astra severos
 Lenit aqua patres, & formidata nocentem
 Correxerunt terrore reum. Prudentia factis
 Emicuit grandæva tuis; intacta refulsit
 Nec temerata Fides. vertit vigilantia quavis
 Lumina parte Labor. sublime Modestia culmen
 Inflexit; poterasque minor jam rege videri,
 Iam titulis regumque omni conspectior ostro.
 Non tibi vesanos ignava licentia luxus
 Suasit, & incumbens augustis postibus effrons
 Improbitas, peccansque exemplis grandibus error.
 Proscribis scelerum matres, ad versaque recto
 Crimina, Tartareis quæ dudum extrusit ab oris
 Tisiphone, studiisque tuum Constantia pulchris
 Fulcit ebur, nec te patitur mistabile quicquid
 Despectumque sequi. lentas Patientia vires
 Roborat & totum moderatur mascula regem
 Simplicitas, summique decens reverentia cœli.
 De te iudicium non indignaris haberi,
 Ut jam conveniant paribus suffragia plebis
 Vocibus, & crescat concordia teste potestas.
 Tale micæ sidus populis, exemplar honesti,
 Virtutum manifesta Pharos, venerabile pignus
 Indige-

Indigenis, Borei numen praeiustre profundi,
 Spes & cura poli. quem cum Sapiencia rebus
 Praeficeret, cum si ruperet silentia wates
 Certatim & Clara cortina remugit aula.
 Rectorem te forma facit, speciesque tiaris
 Conveniens, dignique isto moderamine vultus,
 Membrorumque vigor. celsi nitor arduus oris
 Incessusque Ducem monstrat. non aspera vox est,
 Non frons triste rigens, tetricusque in moribus hor-
 Sed facili excellens gravitas permixta sereno, (ror ;
 Eloquiique lepos & praestans gratia sandi.
 Nescio quid primum mirer ; quod turbida regni
 Aequora, & indomitos fluctus, tumidosq; tumultus
 Straveris, & placidis cursum direxeris Euris,
 Nunc hac nunc illac proram obliquante carina.
 Quod nihil in tanta rerum formidine sceptris
 Feceris indignum. quod nunquam publica cessit
 Causa tuae. curis agilem te objeceris unum
 Pluribus ; inveniens vel quod facundia promat,
 Vel poscat patrandam manus. quod commoda missis
 Undique legatis fueris responsa locutus,
 Totque tibi cautis sociaris federa pactis,
 Externo imperium gaudens offerre favori.
 Iam Latium Romamque sonas , jam Gallia voces
 Audit lata suas, celeresque imitantia lapsus
 Verba probat. jam prisca graves Alemannia coram
 Excipit ore sonos. faris vernacula Russo,
 Impavidoque Getae. loquitur tibi Finnius & ipse
 Lappio. consocias Batavis orantibus ora,
 Et quod verba facis linguis, tot gentibus ortus
 Crederis & patrias audire ac reddere voces.
 Ipse tibi praetens dictas consultam Senator,
 Quae peragas miles. scribis faciendam cohorti,
 Et pelago mandas classes, terraque phalanges ;
 Callidus evitare dolos ; discernere, quicquid
 Armata poscunt acies, atque indiga rerum

Militia numerosa domus. quin sinibus exis,
 Et vicinorum motus & robora gestis
 Complecti, atque oculis etiam longinqua tueri:
 Quid moveat Ganges, quid saxam terreat Hellen,
 Quæ fortuna Tago, quid ripa binominis optet
 Danubii, rectorque Savi, quem surgat in hostem
 Pannonius, Cimberque ferox, ubi Sarmata bellæ
 Sacramenta petat, quo noster Belga triumphet
 Principe. cur cupiat procul arridere Britannus.
 Scis qua norma Italus, qua velox militet arte
 Sauromata, ut parvidis Batavorum vinea maris
 Adrepat, triplicesque obeant minimina fossæ.
 Omnia quæ proprios prudens convertis in usus.
 Hac cum cuncta domi, Princeps, documeta de-
 Tecum crevit amor, dominoque tenacius hæsit (disses,
 Omne solum. flagrans animis concordia vulgi
 Pura mente favet. dubium, num flectat habenas
 Rex melior, meliorne pater. confunditur aula
 Privatis laribus, spretoque palatia fastu
 Vulgares sumunt habitus. cum cive laboras
 Afflicto, paterisque miser: gaudesque beatus,
 Cum tranquillus agit. redeunt artesque Scholæque.
 Et studiis nova templa patent. non præmia Musas
 Destituunt, sed colla levant contempta Camænx,
 Seque inter scopulos, atque in-via saxa, lacusque,
 Et Dryadam saltus spectat doctrina renasci.
 Ipse jubes urbes alias & mœnia condi,
 Et Gothicas fulcis mansuris legibus arces.
 Tu vallos operi, tu propugnacula signas,
 Et tutos aperis portus, pulchrisque colonos
 Pollicitis placidisque levas commercia jussis.
 Sed vatem me bella vocant, patulaque repositæ
 Te galea; clypeosque truces attollit in altum
 Pugnatura phalanx, & formidabile murmur
 Inchoat. Insonuere tubæ lituique, feroxque
 Parma micat, tolluntque meos furialia cantus

Classica. sanguineis altè subnixæ cothurnis
 Melpomene, tragico perfundit castra boatu,
 Atque atrox meditatatur opus. Vos pandite cuncta
 Aonides, vos tantarum fastigia rerum
 Stringite, & hybernis regem deducite mundi
 Partibus, & medio victorem sistite Rheno.

Vixdum florentes conscendit viribus annos
 Iam patiens armorum atas, virtusque iuventa
 Incaluit, Rex magne, tibi. interrupta parenti
 Arma remoliris ductor, proavumque labores
 Excipis, & primo respersus pulvere campis
 Bellipotens tua signa locas, hostemque repellis
 Finibus, & propriis arcens incendia terris,
 Cimbrorum popularis opes. arsere favillis
 Oppida. flagrantes flammis ultricibus agros,
 Suppliciumque suum flens Elzenburga tuetur.
 Vindicta pars nulla vacat, laxataque ferri
 Grassatur latè rabies, clademque rependit
 Cladibus & paribus dispendia diluit ausis.
 Nam cum Teutonicis horrerent littora castris,
 Codanumque suas in te transfunderet iras
 Æquor, & opposita vomerent nova prælia ripe,
 Cum vicina suas armaret Scandia dextras,
 Densaque Calmariis hærerent agmina portis:
 Tu solamen eras miseris, subitaque levabas
 Naufragium commune manu. tu tecta, penates,
 Et surrepta suo reddebas rura magistro.
 Illic Oceani stagnis excita læcessis
 Carbasa, belligerasque rates, & Baltica mergis
 Transtra, triumphator pelagi. cogisque tribui
 Et vectigalis rigidum mitescere patrem.
 Tu quoque non parvum partis fera Russia liris
 Adjungis cumulum. postquam tot barbarus ille
 Terribilis spoliis, & tot numerator honorum
 Impulerat grandes odiis immanibus urbes
 Ferre jugum, dominumque pati. non segnior hosti

Obvius, in vitæ figis tentoria bruma;
 Atque hyemes bellare doces, dum sævus Orion
 Horret, & immiti radiantia cingula cœlo
 Dissolvit, Gustave, tibi. trepidantia sensit
 Signa Chronus, positisque minis languere Turuntus.
 Et qui se longis terrarum flexibus abdit
 Volga, cruentatas porrexit ad oscula dextras.
 Qui modo captivum vinculis abduxerat agmen,
 Et famulas alta gradiens cer vice petebat,
 Obside dedit socios vexare Britanno,
 Assuetosque lares & lignea tecta revisit.
 Scilicet ille suas jam fastidire maritas
 Cœperat, & raptis Livonum gaudere puellis.
 Ut Moscho concessa quies, civilia rursus
 Bèlla tonant, aliosque quatit discordia reges,
 Cognatosque Duces. liti memorabile nomen
 Majestas amissa facit. trux undique Iapyx
 Adstitit, & patriam turmis hostilibus implet,
 Nunc hic nunc illic variè certamina miscens.
 Cucurrunt adversæ acies. hæc asserit aras,
 Hæc premit. illa focus audax insontibus instat,
 Hæc pia defendit. leges pars altera spernit,
 Altera juratas urget. sic utraque pugnat,
 Nec fato, nec jure pari. dumque agmina densant,
 Et spissi cœvunt Sueones, arctantque cohortes,
 Inclinat ruitura cohors, animisque remissis,
 Donat terga fuga, collisæque quadrupedantum
 Corpora, per laxos sternunt sua pondera campos.
 Ipse manu metuendus ades, stimulasque tuorum
 Cornua, succendisque viros, primusque sub ipsis
 Ordinibus, cupidis ostentans tela maniplis,
 Exemplo pugnare mones. fiducia cause
 Erigit intrepidum & gliscit successibus ardor.
 Tum Venedi timere sinus, & littore toto
 Urbibus exiit, rigido sub sidere, Divina.
 Non magnam servant neptunia moenia Rigam,

Non

Non arces, Dinamunda, tuas. sublime Felinum
 Et versis omnis se dedit Æstius armis.
 Imperio nova forma redit, glomeratque triumphos
 Præcipiti sors prona gradu. suspensa trophæis
 Ordine regna ruunt, fœdisque erepta tenebris
 Alma salus alios victis promittit honores,
 Et veluti redi viva, oculos in morte jacentes
 Latior attollit, portasque effusa per omnes
 Turba serenatis dominum complectitur ulnis.
 Quisquis in antiquis desigis lumina fastis,
 Et veterum annales, præscosque recolligis actus,
 Hic majora stupe. ne tanti Colchida victam,
 Aut Macetum fractas, Paulo pugnante, sarissas
 Esse puta, aut celeri compressum Casare Gallum.
 Cesserit Illyricum, clavisque subacta Metellis
 Græciæ, & excidio permiscens æra Corinthos.
 Succumbant Mario Numida, Fabioque minores
 Allobroges, Latias aquilas admittat Iberus,
 Celtiberique graves. & nunc audite nepotes
 Gustavo fuisse Deos. sua sceptræ Borussia
 Subdere, mercantes Elbingam pandere portus,
 Et Meva Mariæque simul castella teneri.
 Quam tunc pulchra suis fluxerunt succina ramis
 Æquoreo concreta gelu; quam larga totondit
 Vellera & exuvias facili donavit Adolpho
 Dis ovium pecorisque solum. sed Vistula, fortes
 Inter Hamaxobios & dura gentis Alanos,
 Distentis vectans Cerealiamunera transtris,
 Indoluit sisti jussis regalibus annem,
 Et, Gedano indignante, premi; sua classibus angè
 Ostia, & armatis lacerari puppibus alnos,
 Nec custoditas stipendia solvere merces.
 Quid trahor ulterius! tardis succurritur alis,
 Et frustra Austriacis se defensoribus addit,
 Serica cui ludunt molles per ephippia venti,
 Dacorum phalerata manus. ruit acris ab Arcto

Tempestas, aliisque furor committere gestit,
 Et totos miscere globos. Proh, funera quantæ,
 Quam multo adspexit rorantes sanguine terras,
 Altior Alcides; quam sparsa hastilia sylvis,
 Atque intertexto radiantia tegmina bysso,
 Vidistis parvæ Dryades; dum Prussia casus
 Supputat & solitis erepta cadavera bustis.
 Ille diu miles populus, cui fabula quondam
 Facta fuit, spoliūque & lusus & alea mundus,
 Bellaces orditur avos. quem semper in armis
 Horribilem, vincique gravem sensere priores:
 Majorum decus, & veteres exuscitat ignes,
 Nec dispar sibi sternit iter. post secula virtus,
 Quantumvis sopita, redit, nec semina clara
 Dissimulant generisque sui primordia gentes.

At non una tuas, Regum fortissime, laudes
 Terra capit. quamvis spatiis te immanibus æquor
 Ambiat, & Sythico durati frigore fluctus,
 Et tibi laxa satis distentat plaustra Bootes;
 Quamvis Vandalicis volitent insignia campis,
 Teque simul Dacus, Cimberq; & Moschus adorent:
 Plus debent convexa tibi. plus numina spondent;
 Plus superest, quod miles agas. præconia, Vates,
 Colligite, & magnis secundum impendite pectus
 Vocibus. hic ille est Boreæ defensor & Austri,
 Pacator Viadri, Rheni calcator & Istri.
 Quò, Bellona, ruis? quo me, Germania, fessum,
 Quò rapis Arctoum nova per discrimina Regem,
 Et mediis angusta locas tentoria Francis?
 Dic, Nicer, hos motus; dic, Marcomanne, labores,
 Et mecum ingentis causas expendite belli.

Postquam Casareos summa ad fastigia fallax
 Extulerat Fortuna Duces, celsaque locarat
 Austriacos statione Deos; post flebile fatum,
 Et cades, Bojame, tuas; post reddita Præge
 Sceptra, Palatino depulsam culmine regum

Progeniem tantasque vices ; cum publica possent
 Subsidiſſe odia, atque moris languere parvis,
 Aut aliud ſuaſiſſe dies : in Caſare creſcens
 Vis animi, rebusque modum ſervare ſecundis
 Neſcia, pratumidos irarum ventilat aſtus,
 Juſque ſuum infamat vitio ; mitramque recentem
 Inquinat ambuio, & quaſita licentia regno.
 Atteritur decus imperii ; Comitumque Ducumque
 Fama ſimul tituliſque ruunt, deductaque priſcis
 Nomina nominibus, patrumque ab origine faſces,
 Stemmataque & trabea, mutato principe, lugent.
 Damnatos repetunt Romana palatia cenſus,
 Et ſua ſacraſi cupiunt araria patres
 Creſcere, pauperieſque ipſi tranſcribitur aula.
 Vaſtat agros perniox miles, miſerisque tyrannus
 Incubat, & cunctis graſſatur finibus exlex.
 Proſcripti fugiunt cives, Sullaſque leguntur
 Pluribus atroces tabula. fert exulis omnis
 Effigiem regio. reſonant ploratibus urbes,
 Tempſa, foci. ſolitas ignorant numina ſedes,
 Dum Superi, dum ſacra luunt, dum pellitur aris
 Ediſto munita Fides. non extera quicquam
 Vota preceſque valent. potuiſti orare, Britanne,
 Exorare nihil. Sueonum vexilla laceſſit
 Improbitas, hoſtemque facit. cum Saxone ſordet
 Juſtitię fideique rigor, donataque nuper
 Auxilia & crebris pugnans legionibus Albis.
 Crimina multiplicat faſtus, faſtumque ſuperba
 Sors ſpecioſa domus, & nixum ſanguine robur,
 Et conſanguineis debens Hiſpania ſceptris.
 Quę dũ mœſta videt, Gothicum Germania limen
 Pulſat, & ut coram ſupplex ſtetit : accipe queſtus,
 Et lachrymas, Auguſte, meas, ait. adſpice foedum
 Vulneribus taboque caput, diſcerpta gementis
 Membra Deę, laceros odiis civilibus artus,
 Et pene extinctum præſenti in funere corpus.

Post

Post domitas Arctos, vel mites federe gentes,
 Sis Fabius, Brutusque mihi. tu jura decusque
 Redde precor, signisque aquilas victricibus urge.
 Omnia mox victoris erunt. te vindice nobis
 Imbelles gliscent animi, rursusque jacebunt
 Hostibus. huc equitum turmas peditumq; caervas,
 Huc totum transfer Martem. communia tecum
 Fata viceque sequar. paribus superabimus armis,
 Aut paribus res nostra cadet. servire recusat,
 Cui non triste, mori. nunquam se vindicat uno
 Libertas oppressa modo. peregrina tueri
 In rectore pium. miseris succurrere, prima
 Relligio est. vim justa satis vindicta repellit,
 Propugnat generosa focos; altaria, Divum
 Et coeli non segnis amor. succurre vocanti.
 Hoc abavum poscunt manes. hoc jussa parentis,
 Hoc thalamo cognata domus. vix dixerat, & jam
 Rex Boreæ molitur iter. cui prospera Gallus
 Vota facit, socio procul annuit Adria Scoto,
 Belgarumque patres. totum consternitur aquor
 Puppibus, & panda transvectant castra carina,
 Et pelago tot regna natant. Ducis impetus undas
 Trajecit celeres, alio stant littore classes,
 Armatumque sua peditem vetus excipit ora
 Rugius, & latis sonipes lascivit in agris.
 Undique conveniunt populi, diversaque cultu
 Armorum properat pubes. stupet ille ferarum.
 Exuvias tectum & velatum pellibus ora
 Sauromatam. hic parvo metuendum corpore Fin-
 Ac picturata Livones in veste decoros (num,
 Designat, Russumque nigrum, facieque cruenta
 Samogetam. proprio cataphractum pectora ferro
 Hic Gottum jam Dacus amat, Cimbrosq; nitentes
 Ostentat phaleras. pulchri incessere Britanni,
 Et quos dura suis misit Caledonia lucis.
 Hos inter ductor graditur tot millibus unus,

Et variam stabili compefcuit ordine turbam
 Vnius ceu membra domus. nil turpe libido
 Ausa fuit, placidis parebant legibus enses,
 Intactoque ferox gaudebat turba colono.
 Tunc erecta suum mediis Alemannia flammis
 Extulit os, coepitque sua plus fidere cause.
 Sed pugnare timens. tu magnis, maxime Regum,
 Aggrederis bellum auspiciis. nec praelio lento
 Aut trepido Mavorte trahis, sed fulminis instar
 Cuncta tenes. numeros praeceps Victoria nescit
 Confunditque suos, nec te tam vincere posse,
 Quam vicisse, videt, surgitque molesti fastis.
 Omne quod Oceanum Grajasque interjacet Alpes,
 Vnius incurfu tremuit. sine cede subacta
 Prima tuis ultrò occurrit Stralsunda triumphis,
 Et faciles aperit portus. Viadrumque minacem
 Urbibus infractis aded mansuescere cogis,
 Ut tua Castrinum, nunc Francofurtia poscat
 Federa, nec dubitet locuples parere Stetinum,
 Non Lansberga potens. nec quæ Colberga profundo
 Imminet, & tumidis obstat Gripsovalda procellis.
 Iam sua Cassubius, jam jugera leta Suevius
 Despondent, & ne quæ tuis intacta trophæis
 Pars foret, æquoreis latè dominaris arenis.

Caesar, ut adversas videt increbrescere turmas,
 Et toto se Marte peti, nutare potentes,
 Irasci jam posse Salam; te feravidus hostem
 Provocat, & calidis orditur praelia signis.
 Stant Siseones, animatque Duces Aquilonia virtus,
 Perque virum conferta & densa hastilibus arma
 Invenit ense viam. belli furor impulit omnes.
 Surrexere juba, galeis horrescere flammæ
 Incipiunt, conisque rigent; irata metalli
 Ora tonant, cieunt acres certamina dextra,
 Et faciunt alterna manus. jamque undique tela
 Missa volant, paribusque crepant concursibus hastæ.
 Calcant

Calcant & calcantur equi. nunc ordine certo,
 Nunc nullo pugnatur. agit violentia quemque,
 Et lethi trux scena patet. mors ipsa cadentum
 Audaces iuvat, & rutili fiducia ferri.
 Erigit impavidum pulchris hortatibus agmen
 Parrhasius ductor. nunc cornua flectit in hostem,
 Nunc revocat. quia parte labant, succurritur, &
 Restituit non fessa phalanx. ipse inter & enses (vim
 Et cuneos pignantum & rursus tonitrua, scutis
 Dum stillat cruor, & sanies generosa, fatigat.
 Numina; nec, quantum possit fortuna, moratur,
 Aut cœca vis sœva Dea; sed, certus Olympi,
 Sollicitat, poscitque Deum, vocesque disertas
 Intendit cœlo supplex; Superosque rogare
 Et pugnare docens, pariter cum rege sacerdos
 Militat. & tanta sociant sua munia partes.
 Tu Iuli contemne Deos, præpone secures
 Et trabeas Divum studiis. calcate Nerones
 Pontificum consulta mali. nil cœlica Pœnna
 Iussa putet. laxet crudis scelus omne tyrannis
 Impietas. hic hic, Reges, exempla parantur
 Optima, regnantemque Iouem bellator adorat.
 Hic pietas vexilla levat, clypeisque refulget
 Religio, gladiosque regit. procul exulat omnis
 Barbaries, moresque pios Rex sanctior urget.
 Tillius, ut dispergi acies & robora frangi
 Adspicit, atque suis manantia vulnera membris;
 Signa trahit fugiens, & Martis inania discit,
 Et Nemesin torsisse rotam; tot prospera belli
 Vna clade tegi: contemnis astra laceffi
 Hostibus, & caso se ferre piacula Bæmo.
 Sternitur Ausoniacus fufis exercitus alis,
 Et toto victrix grassatur Suecia campo.
 Hic Italarum acies, hic Teuto Martius, illic
 Procumbit Burgundus eques, Carnusque, feroxque
 Istrus, & audaces Mysi, junctusque Triballo
 Dalmata.

Dalmata. victorum passim nova premia miles
 Colligit infames aquilas, quas accola Dravi,
 Illyricusque pedes, Bojaque tulere cohortes.
 Tunc omnis patuit tellus, patuere recessus
 Hercynii, & faciles castra accepere Thuringi,
 Submisitque suas sceptris Erphordia turres.
 Magna cadit tripolis, capiturque à Saxone celsus
 Romana ditionis apex. quo vindice dudum
 Res steterant, nunc hoste labant, mutataq; tandem
 Mens praecleara Ducis iusta sibi consulit ira.
 Sic postquam angustis clausum penetrabilibus aequor
 Haesit & euripis frangantur grandibus amnes;
 Si laxent obices fluctus, dimissaque claustris
 Undarum moles nulla se effundat habena:
 Vna agrique laresque ruunt, atque impete facto
 Omnia praesenti involvit vis ista ruina.
 Non aliter sese diffudit in intima regni
 Viscera Hyperborea felix fortuna coronae.
 Et tu, Parthenope, stares, nil levia fuissent
 Fata tibi, & sanis patuissent vocibus aures.
 Nunc inhonora jaces, tumultusque & triste cadaver,
 Et lethi domus & diri Busiridis ara,
 Aula Thyestiadum, crudele Lycaonis antrum,
 Et deploratis pulsata orchestra tragedis.
 Quid, Tulli vesane, furis? cur effera quassat
 Corda furor! num Getulo te patre leana
 Edidit, horrendaque admorunt ora Medusa?
 Nullum, sive, nefas perdis. contempta Deorum
 Majestas flammis teritur. reverentia lecti
 Et sexus pudor omnis abest. non flecteris annis,
 Non matrum precibus. pueri innuptaque puella
 Ante patrum vultus ferro periere vel undis.
 Iam tibi collatus Phaleris mansuetior audit,
 Iam Sulla Mariique pii. jam mitior ipse
 Scyron & Getici infandum praesepe tyranni.
 Inde per attonitos virtus Marcorum Francos,

Et

Et fortunatas annona dirite terras
 Iuit ovans. trepidans Regi patefecit amicas
 Herbiopolis portas, docuitque ad regia iussa
 Romulidum sacros submittere colla nepotes.
 Idem etiam Mœno surgit labor. illa Visurgis
 Sors fuit, & domiti facies gratissima Rheni.
 Ite Moguntini, profugo jam præfule, cives,
 Et festas adolete faces. conjungite dextras
 Vangiones. alius Nicro jam partus Achilles.
 Quem vobis, pavido ceu sidus amabile Tiphys,
 Submisere Dii; qui vestra certa salutis
 Turris erit clypeusque; tibi qui pendè ruenti
 Optat am tandem reddet, Germaniæ, pacem.
 Utorem ante oculos languens astare tuetur
 Catthus, & hoc audet moliri præfide bellum.
 Iurat Spira fidem, rerumque secunda sequuntur
 Vindelici, & tutis tellus se Norica patris
 Servat, & Alsatica juxta cessere Taberna.
 Nec minus attritis torvus contunditur Ister
 Cornibus, & captas Augusto mancipat arces.
 Ille Lycum Vindamque premit, caditque Nariscos,
 Et Bavarum penetrat sedes. stupet Isara gressus
 Atque habitus, Scritofinne, tuos, & celsa Monaci
 Mœnia posse capi; Lavaroque in flumine pasci
 Arcturi glacialis equos. tranc perculit Alpes,
 Et juga Rhatorum dangens tuba. dicitur ipse
 Et Padus atque aliquid Tyberis metuisse sinistri.
 Sic cum Grajugenium extremos traxisset in Indos
 Agmina bis genitus Liber, vel dives Hydaspes
 Coram Thessalicas, Pelleo principe, parmas
 Cerneret, obstupuit pallentis regis Pori,
 Et sua postremi timuerunt funera Sina.
 Quo me cunque rapit terrarum maximus ordo,
 Totque potestatum series, concurrere lauros
 Adspicio. Parent Lygii, Chaucique Mosella
 Hospes & effrenes veniunt ad signa Cherusci,
Treve-

Treuericæque urbes. Vbios mansueta loquentes
Audimus, flectique minis Borealibus orbem.

Tandem iterum te Saxo vocat, Gustave, novisq;
Oppida pressa malis, quæ Martius alluit Albis.
Hic alias cædes, alias discordia belli,
Parcarumque latens animus, vel gloria pugnas
Inchoat. ut tardis cœperunt passibus alæ
Adventare, prior loqueris: Mea robora, Finni,
Lappiones, Sueonesque mei, nunc illa refulsit
Exoptata dies, qua terras fama per omnes
Vos pariter regemque vehet, nec sera silebit
Posteritas nostrum facinus. dstringite dextras
Ocyus, objectos, socii, perrumpite vallos.
Pugnandum est, dum fata vocant & classica, per vos
Moschorum rubuere nives, rubuitque cruentus
Cimber, & audaces compressit Sarmata voces.
Quæ mihi tot latè populos, tot regna subegit,
Virtus vestra fuit. vos per glacialia mecum
Flumina & hibernos spreta formidine menses
Istis iter durum. non vobis linea Cancri
Torrida & æstivis currens regionibus Æthon
Obstitit, aut longi fregerunt corpora Soles.
Stare viri, & si prisca manet reverentia nostri,
Hoc perstate loco. celebrata ferocia segnes
Proscribat pellatque metus, & pabula laudum
Subdat gentis honos. non fas à Cæsare vinci,
Natum Marte Getarum. vobis pater ille, meique
Arbiter imperii est. istis defluximus oris,
Quas ferri commendat amor, queis pristina vitæ
Regulæ, militia est. astris animamur & undis,
Acrius, & similes animos afflataque corda
Sideribus gerimus. gladiis arcete pudorem,
Invictum se quisque probet. nos esse pericli
Et pugna comites volumus. properabimus una
Ad laudem mortemque via. non præda, sed ipse
Materies belli Deus est. defendere sacra

Qui

Qui renuit, moriatur iners. afflicta bonorum
 Tutores nos causa facit. ne Succia clamet
 Degeneres, Teuto timidos. quem sepius ipsi
 Vicistis, toties campis fudistis apertis.
 Credite, non uno fugietis teste, vel uno
 Iudice victores eritis. tot gentibus omnes
 Iudiciisque damur. pariter spectamur amicis,
 Hostibus & neutris. vasto res nostra teatro,
 Censores, quos orbis, habet. decidite litem,
 Ancipitesque manu voces. nos inter & hostem
 Vindex ensis eat. superet fiducia, si quid
 Deficimus numero. Fas est advertere, quales
 Non quot bella gerant. una tot praelia luce
 Conficite, & ne sit toties pugnare necesse,
 Debellate semel. Regi, patrique Deoque
 Vivere praeclarum est, illos servasse decorum.
 Dixit, & extemplo postquam coire manipuli,
 Caesreum inclinat cornu. simul acta ruebat
 Prima acies; non parca fuga. Rex impiger urget,
 Oblitusque sui, veluti se indagine cinctum
 Dum videt, & circum stipari tela manusque,
 (Ceuleo, qui telis ingentibus undique praesens
 Assilit in ferrum) medios agit acer in hostes
 Cornipedem, & tanto septus discrimine pugnat
 Cominus, & primo percussus vulnere servit
 Acrius; haud magnum censens; ostendere mundo,
 Regem posse mori. nec tunc Augustus inultum,
 Quod superest de luce, sinit. ictuque secundo
 Saucius, adnitentem animam corpusque fatigat
 Ictibus, & iusta non sufficientibus ira.
 Iamque labans languensq; suo dum more coruscet,
 Et formidatum nequicquam assurgit in ensen,
 Corruit, atque iterum telis coeuntibus; Heros
 Bellatricem animam patrio largitur Olympo,
 Et sese invitis pugnando em. incipat armis.
 Illum plena cito sequitur Victoria curru,

Et totas acies, & castra ingenia mactat
 Inferias, Gradive, tibi. sine principe miles
 Dum superesse nefas censet, securus hostem
 Insequitur. pudet amisso non vincere rege
 Aut certare diu. iuvat presentia vivi,
 Plus mortis jam fama iuvat. sine corpore credam
 Exanguem pugnassee Ducem, mentemque per ipsos
 Erravisse simul cuneos, tacitisque furentes
 Moribus instigasse viros. sic victor honores,
 Et clavo innumeras abruptit funere lauros.
 Qua dignum Te laude feram, Rex magne, beatis
 Proxime Dis: qui cum moreris, plus vivere mundo
 Incipis, & plausu passim majore triumphas.
 Publica non unquam simili se gratia fudit
 Assensu. nunquam Ausonias par gloria portas
 Pandit ovals, cum Dentato tot consule Roma
 Oppida post currus traheret, cum vincula catenis
 Africa monstraret Marios, cum Pontica Magnus
 Littora, cum silvas Arabum Libanumque teneret.
 Ostentare tuos si vatum cura labores,
 Et populos aliquis tentet narrare sabaetos;
 Certabunt orbis partes. hac praelia dicet
 Gesta Lycaonio sub sidere, qua ferus ardet
 Arctophylax, Vrsaque micant. Australibus illa:
 Splendidior spoliis urbes captivaeque dicet
 Flumina. victricem celebrabit Suecia dextram,
 Botnia civiles narrabit carmine laudes.
 Hic Alemannorum tollent insignia patres;
 Hic aliis Nemetes, aliis hic vocibus edent
 Gesta Quadi, Bromioque etiam gaudente solut &
 Menades Abnobiis scribebant in montibus hymnos.
 Distant sideribus fasces, nec parta sub uno
 Conclusit natura loco. tua dividis arma
 Tot populis, cælique plagis distingueris actor.
 Quantum Savo tuis ingens Meliboe recedit
 Tallibus, à flavo Cattorum prata Rutheno,

A Nerva quantum Albi abis, Aquilonibus ipsis.
 Luppia, vel Diuina lacubus discerneres Aura:
 Tale tenes meriti spatium. tua purpura cunctos,
 Et mœstas recreat domitrix clementia terras.
 Per te damnata repetunt sua rura Napæa,
 Securosque colit dominus tranquillior agros.
 Nubila cesserunt, tempestateque fugasti
 Tyndarides. vacua profugis cultoribus urbes
 Accipiunt civem. pulsus redduntur habentia
 Principibus, summoque vacant delubra Tonanti.
 Quisque tibi grates solvit, quod libera rursus
 Oppida possideat, quod nil formidet iniquum,
 Latius edificet, domibusque inscribat amœnis
 Gustari titulos & regis amabile nomen.
 Cedite Trajani mites, vos cedrite Drusi,
 Et lenes in verba Titi. mansuetius illis
 Di dederant tibi posse loqui. pugnate Camilli,
 Irruite in turmas Decii, patriæque uovete
 Victuras æternum animas. non seignior istud
 Carpsisti moriturus iter. si paupere cœna;
 Pavit Alexandrum Libyæ torrentis arena,
 Te voluit sors esse parem. tibi vertice nudo
 Excipere insanos imbres, permixtaque nimbis
 Fulmina ludus erat. tibi pulvinaria sæpè,
 Et virides thalamos, atque udum rore cubile
 Stravit humis, rigidæque fuerunt culcitra rupes.
 Flammifero quoties flagraret Sirius astro,
 Et coqueret siccas cœli inclementia valles,
 Dedecus ajebas gelida recubare sub umbra,
 Et fato meliore frui. quæ militis, illa
 Sors eadem rectoris erat. similesque fuere
 Et Dux & vitæ assuetus veteranus acerba.
 A te militiæ leges mandataque castris
 Accepit Bellona rudis. tu stringere noras
 Cornua, tu laxare eadem; quæ collibus esset,
 Conveniens campisque acies. quis fraudibus aptus
 Angu-

Angulus, ut silvis pateat latebrisque receptus,
 Ut premat incautos nox intempesta, vigilque
 Sobrietas, metuensque noui Matuta pericli.
 Aggeribus quoties muros, fossisque coronas
 Clauderet obsidio; tu propugnacula solers
 Scribere, & imbelli poterat signare papyro
 Grande rudimentum. quam paruo lignea nisu
 Machina procedat, nec lenius impetat hostem,
 Inventum dixere tuum. Tu promptus ab omni
 Parte aderas, peditemque pedes spectator obibas,
 Nunc equitem lustrator eques. campestris verbo,
 Vel nutu precepta dabas. Regisque sciebas
 Officium, miscere Numam. Vix classica signum
 Ediderant, agili circum tua tempora motu
 Ludere casariam, crispam in casside conum
 Vidimus. ille tuis monitus calcariibus acer
 Cyllarus ardebat pugnas, patulque patebant
 Ad rabiem nares, fumabat morsibus aurum,
 Discussaque juba dispergebantur in armos.
 Ipse tibi volucer, quoties res posceret, alas
 Bellerophon Perseusque dabant: cum lentior agmen
 Ductares, priscum jurabam ducere turmas
 Æaciden, vel Nilivacis precedere sistris
 Numen adorandum populo. Si viveret, optet
 Te Duce Celtiberos contra pugnasse Metellus,
 Thermopylas servasse Lacon, domuisse Sicambrium
 Claudi, excelsique aquilas junxisse Catones.
 Prorogat aternam sospes tibi Suecia palmam,
 Vulneribus defensa tuis. inopina reluxit
 Germanis, te dante, salus, & prospera porro
 In nomen ventura tuum sibi secula spondent.
 O quoties victi exuvias Aquilonis onusto
 Arrisere tibi regalia sidera, Cepheus,
 Et pater Alcides. quoties tibi libera favit
 Andromeda, misero cum solvi vincula Sive vo
 Cerneret, Vspetesque tibi parere volentes.

D

Quod

Quod si longa tuis traxissent stamina bellis
 Concordes Superi, poteras immissus in Alpes
 Eridano lavisse comam, proavumque vetusto
 Restaurasse decus solio, trans alta vagari
 Pyrenes juga, vel mediis considerare Mauris,
 Aut iterum antiqui penetrare in viscera Bocchi.
 Maxima versabas animo, gnarusque videbas
 Singula, quæ per agenda domi, quæ longius essent,
 Quid potius pelago, vel sit tellure gerendum,
 Quid mercator agat, num sanciat aqua sacerdos,
 Num violet scribas audacior insula leges;
 Quid beet agricolam; quo floreat aula decoro,
 Iudicii fuit omne tui. quid fabula vatum
 Centum oculis Argum soli in vigilasse juventa
 Grande putas? uno lastrantur lumine regna,
 Totque simul mens una potest confligere rebus.
 Non tibi se regum quisquam jactare priorem,
 Vel cupiat conferre parem. collata potestas
 Est minor, & tantis vis æmula deficit ausis.
 Haud secus, ac puro rutilat cum Phosphorus igne,
 Stellarum lux omnis hobet, caligat Orion
 Nabilus, obtusis radiis intermicat Hydra,
 Sidere aque faces in viso lumine languent.
 Inchyie Rex, seu jam Nemeæo infessa Leonæ
 Astra tenes: seu Gnosiacæ te stella Corona
 Irradiat: seu Threæcæ per fulgida Martis
 Limina terribilis gradieris; seu celsior ipsam
 Attingis soli um Iovis, & cum Pallade regnas:
 Adspice luctantem claro cum Casare Suecum,
 Adspice victores etiam post funera Gotthos,
 Et nixa Axellii curis prudentibus arma.
 Quo jam Parmenione vigent, quo Nestore florent
 Res Sueonum, matura capit consulta Senatus,
 Et vigil in mediis effulget Curia castris.
 Adspice, quàm sese magni prænominis heres
 Horvius ostendet campis, quibus acer in armis

*Vimarius ruat, & pallentem territet Istrum.
Hic tuus est Perdicca, tuus Meleager & alter
Antipater, quorum egregiis successibus orbi
Vivis adhuc, geminosque feris virtutibus axes.*

*Hæc Tumulo suprema loquor, dum regia proles
Crescit, & ipsa inter præstans cunabula Virgo
Provehitur, decoratque tuo diademate crinem.
En, latus accingit gladio, torvamque pererrans,
Ægida, & arata ludens sub casside, quarit:
Num patrio desit tellus vincenda labori.
Tempus erit, quando totam regina Camillam
Induet, armabitque viros in bella virago.
Tunc soboli, Gustave, tua, cum Maria nubes
Ingruet, inspira roburque animumque virilem.
Sic tua continuis procedant prælia fastis,
Sic ingens Regina suis cataphracta loquatur
Ordinibus, Geticas disponat femina classes,
Masculaque Austriacos contundat filia fastus.*

VENVS CIMBRICA,

Sive Nuptiæ Serenissimi Principis CHRISTIA-
NI, Electi Daniæ & Norwegiæ Regis,
& Serenissimi Principis MAGDALENÆ
SYBILLÆ, Serenissimi Ducis Saxonæ,
& S. R. I. Electoris Filiæ.

HÆredes regum thalamos, annexaque clavis
Stemmata federibus, populique augustæ
Trionum

*Sidera & accensam tedis genialibus Arcton
Respice, quæ summum toties generosa sagittis
Læssi, Cithærea, Iovem. quid Cypron amasse,
Quid Paphum, Idaliūque nemus, Cretamque
Gnidumque,*

Flagrantesque à Sole domos miraris? & ipsam

Incaluisse Samum? nihil est, si fer veat Eos,
 Si sponfos Aurora suis exsuscitet undis,
 Aut Gangen suus urat amor, vel tosta procetur
 Memnonis aula procul. Iam frigida parturit ignes
 Parrhasis & gelida cœunt amplexibus Vrsæ,
 Præbudentque Duci. glacialia sidera latus
 Mitigat Arctophylax: nec jam nymbosus Orion
 Porrigit immanem pacis studiosior enssem,
 Sed facilis, sed mollis amat. pars horrida mundi
 Mansuescit, Boreique micant cum Principe vultus
 Clivis, & tetricos conjux effeminat axes.
 Iam pridem Paphis cognata Britannia flammis
 Arserat, & dignos Carolo sperare nepotes
 Ausa, Caledoniis regalia lilia sceptris
 Iunxerat, & Tamesin Ligeri, Rhodanumq; Tuædæ
 Miscuerant magna sociali federe gentes.
 Hesperius quin ipsa potens se Gallia pactis
 Strinxerat, & grandis neptim gavisa Philippi
 Donarat, Ludovice, tibi. regnator Iberus
 Oscula Borbonius defixerat uida labelis,
 Austriacoque alibi recubabat Mantua lecto:
 Cum sic fata fuit toto circumflua Tethys
 Equore, & his ipsis accendit regia dictis
 Pectora, Cimbrorumq; Ducem: quid, Maxime Prin-
 Quæ speciosa manet Gothici fortuna profundi, (ceps,
 Et circumjectis veneratur Cimbria regnis,
 Ignavas pateris soli tibi currere noctes,
 Et languere faces, & nullis tempora duci
 Conjugis illecebris? nec patris amabile nomen,
 Nec generis, serique movet te cura nepotis?
 Dilexere Deas Superi, dileximus illos,
 At thalami sub lege, Dea. Saturnia charo
 Blanditur regina Iovi. Venerique severius
 Mulciber. ipsa suum complectitur Amphitrite
 Nerea. me Neptunus amat. laxantur Averno
 Gaudia, & in Stygiis quaruntur basia regnis,

Et ferrugineum mulcet Proserpina patrem.
 Nec dispar sors celsa Ducum est. idemque potentes,
 Qui Di vos accendit amor, sociataque pulchrè
 Majestas Cyprisque fuit. dum subruit urbes
 Ninus & insolitis convellit motibus orbem,
 Assyrius lascivit apex, partemque furoris
 Diluit abjecto pharetrata Semiramis arcu.
 Quin & Achemeniis surgens Titanius oris
 Cyrus & Arfacidas acuens in bella phalanges,
 Arsit in Aspasia. quid te Priameia mater
 Commemorem Priamumque patrem? quid Pelea
 sponsum?

Aut Agamemnonio ferventes igne Mycenae,
 Romulidumque thoros? thalamo se munit & armis,
 Qui regnare cupit. solio cum suppetit haeres,
 Audaces peccare timent. tutissima res est
 Successor, sobolisque fides. his nixa potestas
 Praesidiis secura viget, nec certior unquam
 Imperio fortuna manet, quam regia postquam
 Sceptriferos auget genitrix fecunda penates.
 Namque velut pavidis promittunt prospera terris
 Chaldaei Babylonque sagax, cum celsius astra
 Coelicolum per tecta ruunt, summoque coruscant
 Vertice, nec radunt humilem declivia Vestam:
 Haud aliter postquam populo sublimior omni
 Exoritur regum soboles, ac nascitur orbi,
 Exultant pariter gentes, & scepra parentum
 Tuta patrocinio vires à sanguine sumunt.
 Non ultra jam tela rubent, pandisque cruorem
 Scuta bibunt spatium, non diro in vertice coni
 Terribiles stringunt galeas, vel pulvere belli
 Adpersus lambit crudus sua vulnera miles.
 Non tua vicinis bellatrix Scandia flammis
 Ardet, & adversis Sueonas ulcitur armis.
 Non qui rure suo laxisque paludibus exit
 Cimbrus & angustas promovit Vandalus oras,

Romulidum jam strage calent, & cade feroces
 Ausonias populantur opes. non ense Cheruscus,
 Non Marsus Chaucusq; rubent. Pax, optima rerum,
 Tollit lata caput, mansuetaque numina belli
 Proscripsere minas, & formidabile murmur,
 Et mundi ferale malum. sunt otia genti
 Certa tua, cunctasque ligat concordia terras,
 Et spondent meliora Dii. cur, maxime, cessas
 Ista Dionea largiri tempora matri,
 Ut Veneris vibrare faces? aliosque Canutos
 Reddere, vel fortes Stenonas, seriemque tuorum
 Neētere tot retrò ducibus. quos inter Heraldus
 Et celebres fulgent Olui, victorque Suieno,
 Christiernique graves, & nomina nata triumphis,
 Errici, Frothoque potens, quos ordine longo
 Ad tua derivant geniales secula tædæ.
 Expectant à te sobolem dispersa per undas
 Imperia, & cupiunt sperato Principe passim
 Tot gentes, tot regna frui. sic Funnia fatur,
 Hac circumfusis Selandia murmurat undis,
 Nerigon hac eadem ingeminat, postremaque Thule,
 Et que vasta suos Nidrosia colligit amnes
 Vallibus, & toto famulatur Fembris ponto.
 Tot votis ordire virum, tot vivere terras
 Incipe progenies regum; genituraque reges
 Vtilius vixisse velis. pars degener orbis
 Creditur, & mundum vix ullo jure tuetur,
 Basia qui chara nunquam sibi conjugis emit
 Basiolis, blandoque procans arrisit amori.
 Hac decoris pars prima tui est, genuisse tiaris,
 Queis pater imperites; & confudisse benignum
 Cum populo prolis nomen, regemque patremque
 Regnantis vultum vultu lenire paterno.
 Sic clemens regnator eris, minuetque furorem
 Conspecta consortis amor. cum publica lassant
 Pondera, cum rerum moles glomerata fatigat,

Illa tibi blandis emolliet aspera dictis,
 Illa tibi nutu poterit tranquilla mederi,
 Vel precibus placere gravem. ceu concita quando
 Æquora Neptuni surgunt percussa tridentii,
 Et jam terror habet Tiphyn, sociosque ratesque,
 Tota procellosos componunt æquora motus,
 Me ridente. suo Stilico deservit astu,
 Confeditque tumens animus, cum voce Serena
 Flecteret accensum non indignante maritum.
 Leniit Augusti non inconcinna furorem
 Li via, & audacis traxit molimina Magni
 Julia, nec generum socero concurrere passa est,
 Dum vixit, sciasitque viro tunc optima conjunx.
 Quid? tua cum matres etiam mandata capeissent,
 Egregiæque nurus; præeat virtute domoque
 Femineo Regina choro, querulasque maritas
 Flectat in obsequium similis concordia sexus,
 Parque modus fati, nec dispar regula vitæ,
 Eloquiique lepos. etiam componitur iste
 Orbis ad exemplum Domina, gaudetque magistrans
 Officiosa sequi mulier. quam foemina monstrat,
 Ad te communis pietas proclivior ibit.
 Nonne rubent cœli radius melioribus ignes,
 Cum Phœbo graditur Phœbe comes? aurea fratrem
 Illustrat Dictynna, atque illustratur ab illo.
 Sic socio cum rege decus venerabile sceptri
 Expandit muliebris honos, fulgetque vicissim
 Regnorum geminatus apex, conjunctaque terris
 Lumina prælucet melius. cum conjugè Cephæus
 Rexerat Æthiopus; radiunt nunc altius astris
 Cassiope Cephæusque simul. cum conjugè rexit
 Penelope; Latiæ flexit moderamina Roma
 Gnara gubernandi Tanæquil, nec sola potestas
 Tarquini regisque fuit. solertia felix
 Profuit ista viro, & meruit majora virago.
 Suffice, qua volucrum pennis sonat arduus ather.

In Venerem natura ruit. Iovis ales amatur,
 Et rursus Iovis ales amat; generosaque dictis
 Sufficit argumenta meis. genus omne natantum
 Vritur. en, grandes, informia corpora, ceti
 Me circum tremulis agitant connubia squamis.
 Sed ne longa traham per centum exordia causas,
 Vna tuis, Princeps, servatur amoribus apta
 Magdalis. hanc dudum ventura provida sortis
 Numina seposuere tibi. scis Casare dignum
 Stemma, patremq; Ducem; qui claris Teutonas ar-
 Afferit, & veteres VVitikindi exuscitat iras (mis
 In Tiberin Istrique Deos; celebresque ruentis
 Exuvias Tilli lauris appendit avitis.
 Nec te fama domus Bullataque nomina septem
 Elestorque latent, & quem gerit impiger, ensis.
 Non malè vexatis olim concessa Britannis
 Auxilia, & fusos animoso Saxone Pictos.
 Est genus annexum Tamesi, Rhodanoq; Padoque,
 Et proxvis, Lotharinge, tuis. hac stirpe Capetus
 Reliquias sprevit Caroli, Druidumque sagaci
 Ingenio possedit ebur. vicere sub istis
 Casare signis aquila, Romanaque crevit
 Gloria, & Ausonio restans Germania regno.
 Indlyta progenies tali se vindicat ortu,
 Hoc jactat se patre satam. venerabile nomen
 Augusti fecere Lares, & feta triumphis
 Nobilitas. sed cuncta decens reverentia morum
 Ante venit, sexuque animum sublimius effert;
 Ut generet, qui sceptrum gerant. sua gratia forma est.
 Et decor in vultu, qualis solet esse Dearum,
 Emicat. hanc si Thessalicis vidisset in agris
 Errantem Phœbus, Daphnen sprevisset amator,
 Liquissetque suam profugus Minoida Theseus.
 Triste nihil, nihil innocuam implacabile mentem
 Pervertit. nitida insedit clementia fronti,
 Assuevitque Deo pietas. prudentia dictis

Et gravitas regalis inest, & nescia fraudum
 Simplicitas. quoties gemmis splendet & auro,
 Virtutes potiora putat. cum regia spectat
 Limina magnificasque trabes, aula, penates,
 Vult demissa frui. multum nocitura regenti
 Luxuries & fastus abest. sunt candida semper
 Gaudia, nec peccat pulchro saturata voluptas.
 Hanc proavum matres & tot docuere Sibylla
 Conjugii servare fidem, docuere severa
 Iura pudicitiae. tali nascente puella
 Fama fuit tumuisse Salam. se laxius Albi
 Explicuit, vastos auxit Thuringia saltus,
 Hercyniumque latus. maturis fertilis uvis
 Vinaria, & patulis arrisit Misnia campis.
 Lusit & ad cunas Viadrus, natalibus equus
 Mulda fuit, lambensque soli vicina Visurgis,
 Et passim vario scatuuit dis vena metallo.

His ubi Nympharum genitrix sermonibus ipsum
 Accendit facunda Ducem, & se fassa moveri est
 Purpura, jamque vigor solitus spectorque cubilis
 Subsedit monitis animus, secretaque sensit
 Corda quati Divum alloquii: tum protinus illa
 Exutum nuper transtris bellacibus Albi
 Advocat, & qua se vallis circumdat & undis
 Dresda potens, paribus laudatam Magdalin, in
 Ocyus implebis studiis, generosaque sese (quit,
 Alie virgineis occultet flamma medullis,
 Dignaque regali virgo suspiret amori.
 Ille procellosa velox mandat a capessit
 Tethyos, & moesta dum praterlabitur urbis
 Moenia, Parthenopesque domos, ac diruta flammis
 Tecta laresque Deum; sevi spectacula Martis,
 Et Tilli furias & adhuc a cade calentes
 Despexit portarum obices. dein longius actus
 Qua formidatis se turribus altior effert
 Dresda, steit. non tunc rigido barba horrida mento,

Hirsutumque supercilium, non hispidus Albi
 Vultus erat, sed aque comas velaverat alga.
 Pronuba forma fuit, faciem distinxerat auro,
 Torvaque fulgebat cultu meliore senectus.
 Canities, sed compta, suis formosa capillis
 Esse videbatur, Tyrium redolentia succum
 Pulchra eni ex humeris pendebant pallia pandis.
 Insuetus tanti decoris, gestusque procantum
 Inceptum tentabat opus. cum forte decoro
 Adventans speciosa gradu se Filia Princeps
 Obtulit, & patrius errans secretior hortis,
 Mitia Saxonica sperabant tempora terra.
 Hoc etiam volvens animo, discrimine quanto
 Affereret patriam genitor: quam fortibus ausis
 Iret in Austriacos: ut libertatis aruita,
 Ut Superum fideique tenax, hac bella coactus
 Susciperet: quoties sanis hortatibus Istrum
 Erigeret: pacemque malis praeponeret armis.
 Talia sollicita dum versat mente virago
 Mascula, sic curas, sic interpellat euntem
 Albis & his regum dictis persuadet amorem.

Salve magnanimi proles augusta parentis,
 Ingens nata Ducum. cur te Marvortia mitem
 Suspensam fortuna tenet? motusque viriles
 Lenior expendis virgo? studiisque severis
 Exerces imbellem animum? totum excute Martem,
 Gradiumque patrem. sunt haec minus apta puellis
 Nomina. quin potius Veneres admitte, faceque.
 Quas puer Idalius, quas ventilat alma Dione.
 Hac facilem te cura decet. si busta rogi que
 Si te fata movent hominum, dispendia belli
 Totque obitus mater repara. post funera Regum
 Reges gigne alios. nec jam contemptior ultra
 Privatos patiare lares. Borealia sceptrum
 Exposcunt lecti sociam, diademata crines
 Expectant Arctoa tuos. te rector honorat

Vandalus,

Vandalus, heredem Goti tibi destinat æther,
 Parrhasique suis nunc gliscunt ignibus ignes.
 Agnosces famulum, Virgo dignissima, pontum,
 Victricesque rates. tota donaberis Arcto.
 Dos non unus erit populus, non insula simplex
 Nomen adorabunt plures. tibi prona favēbit
 Nerigon, ardentem submittet fascibus Heclm
 Incolæ, formabit placidos tibi Cimbria cives,
 Te Fiones, agrisque colet circumdata pulchris
 Hafnia, per medios ibis regina Suiēvos,
 Inque tuo cupiet piscari luta profundo,
 Et Gothus, antiquique memor Dithmarsus honoris.
 Cuncta patent parentque simul. quæ federa necto.
 Illa tibi locuples Codanis faucibus aurum,
 Vectigalque ferent. spatiis his vi vivimus omnes,
 Et miseris latè terris alimenta petuntur.
 Fundat ab Eois fragrantia balsama ramis
 Indus, odoriferas Panchaia jactet arenas,
 Astur donet equos, multo nos Gallia Baccho
 Proluat, in duro desudet marmore fossor
 Dalmata, Prutteno concrecant succina flucta.
 Queis facile est caruisse bonis. hinc pabula vitæ,
 Hinc segetes frugesque bonæ, Cererisque vehuntur
 Munera, & immensum ratibus mittuntur in or-
 O quali socianda viro es, qui regibus ortus (berm
 Inter sceptrâ puer mundi que adolevit habenas,
 Semideumque domos. quas Delmanhorstia dudum
 Vexit & illustri stirps Oldenburgica fama
 Misit in imperium magnum. quis clarior illo,
 Quis venerabilior sanguis? cui prisca dedere
 Semina Christophori, regnatoresque Canuti,
 Hemmingique graves, scriptique annalibus Humli.
 Si laudes recitasse velim, prò quanta patebunt
 Æquora. destituent fessam præconiâ mentem,
 Non Helicon sitis unus erit, non Castalis undis
 Sufficiet secunda suis. vigor inclytus illi

A pueris, tenerisque aliquid fulgebat in annis,
 Quod domini regisque foret. spondebat honores
 Eloquii clemens gravitas, & fulta juvenus
 Majestate patris primo se protinus aro
 Obtulit exemplum. jam tunc suffragia gentis
 Emeruit plaususque sua, crevitque potentum
 Iudicii, votisque erexit grandibus aulas.
 Inde per egregias crescens circumtulit artes
 Ingenium, verique modos praeceptaque recti
 Addidicit, nituitque suis industria donis.
 Tunc animus fuit Arctoo evolvere motus,
 Ire per annales patrum. quibus arserit armis
 Normannus Danusque, quibus Colmaria flammis,
 Scrutari, & victa miseranda incendia Bergæ.
 Quis Gothicas acies, Sueonum quis fregerit urbes,
 Qualis in adversos Gormo surrexerit hostes,
 Classibus incautum Sueno pacaverit Humbrum,
 Et mediis steterit veloci Marte Britannis,
 Regnantumque vices varias. quid secula dignum
 Ediderint exacta, togae bellique labores.
 Omnia qua proprios rector convertit in usus.
 Nec minus Euclidæ numeros, ignotaque quantis
 Metitur spatia, & rigidis distincta figuris
 Signa legit, Martisque levi spectacula papyro
 Exhibet, & veterum disponit more phalanges,
 Quaque urbes virtute ruant; qua linea muros,
 Que feriat directa domos; ut vinea serpat
 Tutius, & timidis subrepat machina portis.
 Sapius in stricto lussit vis Martia ferro,
 Et gladios vibrare sagax, invenit in armis
 Mille nocendi artes, nocituraque vulnera cautè
 Intulit, atque hostem ferit securam malorum
 Dexteram, & attento rabiem mucrone fefellit.
 At quoties trepidis fervens in vallibus acri
 Gaudet equo, laxisque volat dimissus habenis,
 Stat nutu sonipes, spumisque madentia mordet

Frenâ ferox. jam sternaci cervice minantem
 Flectit, & aripedum doctis premit ora lupatis
 Impavidus, spectatque alium jam Castora Cimber.
 Illum sæpè pater pugna inflammavit amore
 Intrepidum, totumque cavo caput abdidit ære.
 Non galea dirum fulgur tristeque timebat
 Castrorum lituos. sævis horrentia telis
 Agmina ludus erant. circum tentoria Phœbe
 Mirata est errasse ducem, noctisque per umbram
 Ducere sollicito vestigia mascula gressu.
 Pace fruens aliis animabat pectora votis,
 Terribiles inflare tubas, disponere vallos,
 Bellonæ calcare vias, diffringere portas,
 Obruere hostiles acies, circumdare castra
 Fraudibus. hac primas exercuit indole vires,
 Cunctaque, dum cessant, doctrina recolligit arma.
 Si, quibus ingentes flectet virtutibus urbes,
 Scire juvat: poterit solo metuendus amore
 Et terrere malos, & præmia reddere justis.
 Flectitur, auctori quoties damnatur iniquum.
 Nec languet, quoties vitiiis immanibus horret
 Improbitas. non ambigui molimina vulgi
 Aut nimium timet aut spernit. sub pectore magno
 Spem domat immodicosq; metus. non sorte secunda
 Diffluit. adversam forti ratione refellit.
 Hoc Regis putat esse, Deo submittere fasces,
 Non homini. legesque sequi, quas condidit ipse.
 Tunc vult officiosa loqui, cum civis amatur.
 Tunc vult imperiosa loqui, cum murmurat audax.
 Vult licuisse sibi, quicquid permittit honestum.
 Nec licuisse sibi, quæ sola licentia clamat
 Possè duces. tunc arma probat, cum publica iuste
 Causa dolet; tunc arma fugit, cum federe tuto
 Stat securâ quies. fines virtute tueri,
 Principis officium credit. non poscere bellis,
 Quæ levis ambitio & regnandi insana libido

Suggestit. Astra propugnat vindice muros,
 Excubiis telisque minus. venalia jura
 Strataque muricibus damnat fora. digna merenti
 Destinatus, indignis gravior, turbantibus acer.
 Intemerata fides lingua est, nec, casibus hærens,
 Rescindit promissa. dolis, sine crimine, gaudet,
 Et simulat, sine fraude tamē. noscendaque; nunquam
 Dissimulat, prudensque premit secreta silendo.
 Incubat in famam totus, quæ laesa minatur
 Regnanti graviter, spondet meliora superstes,
 Querit amicitias, nec cunctis fidis amicis;
 Et Pyladem occulto sapiens distinguit ab hoste.
 At quoties decernit, amat consulta Senatus
 Consiliis sociare suis, proceresque loquentes
 Audit, & à cano suffragia Nestore poscit.
 Spernere adulantum strepitus vocesque malorum
 Exemplo, Trajane, mones. affabilis ut sit,
 Vespasiane, tuum est. Augusti Caesaris illud;
 Neglectas revocasse artes, fuisse Camœnis,
 Et doctis monstrasse viam. non perdere civem,
 Scipiada vox sancta fuit. quæ regius hæres
 Dum facit, à magno meruit prænomina Christo.
 Non avida iratas illi male strangulat arca,
 Quas congeffit, opes. verum moderata fruendi
 Temperies toti partitur commoda regno.
 Providus ante venit, nova cum discrimina Gracchi,
 Aut effrons Catilina, movent; facinusque Cethegi
 Occupat, interdum lentè faciendâ moratur,
 Et metuit, quicquid peragît violenta potestas.
 Cum mala vicinas exercent jurgia terras,
 Omnia tuta timet, litique intervenit aquus
 Arbiter, indomitosque studet componere fluctus.
 His meus officii Princeps, his moribus audit
 Clarior, his curis patrium suffulciat orbem.
 Quare age Germanas inter selecta sorores,
 Sceptraferos admitte thoros, & noxia pelle

Otia, & ignavi fastidia discute lecti.

Quæ formosa nites, fugientibus utere donis,

Et formam nuptura proba. non illa dedere

Incassum Superi. vultis Lucina serenos

Exigit, & thalamos conscendes pulchrior uxor.

Dixerat hæc, verum solito tunc comptior, Albis,

Matris iussa sua. cum gens pharetrata Deones

Adstitit attonita Divum sermone Sibylla,

Et tacitum membris altè inspiravit amorem.

Ex illo absentem Princeps in Magdalin arsit,

Rursum in absenti tunc Principe Magdalis arsit.

Dumque locis distans, gens intercurSAT Amorum,

Crebraque per longos commutant basia tractus,

Basia, qua Zephyri, qua perturbare verentur

Nubila. quin lachryma, gemitus, & quicquid

amantum est,

Risus, amor, gratique metus, suspensa voluptas

Hæc illa levibus volitant per inania pennis.

Non ita Abydeno quondam placuisse putatur

Sestis, non magis accensa Leander in Hero

Incaluit, quamvis freta per crudelia naret,

Æquoraque à flammis multum interfusa teperent.

Cum celer immitti juvenis decurreret agro

Hippomenes, non sic meta flagrabat in ipsa

Victor, ut à tergo venientem aspexit amicam.

Tum Patribus placuere thori, & connubia sanxit

Iupiter, & claro majorum sanguine fulta

Convenere domus. genero stirps celsa Georgi

Annuat, & coit celebri cum Saxone Cimber.

Ipsa Venus frenis agiles adstrinxit olores

Rapta per Idalios colles, Erycinaque templa,

Atque omnem exciuit latè Paphon. illa Britannis,

Et consanguineo desert nova nuncia Regi.

Iitur in antiquam Hesperiam, quæ lampade fessa

Mergitur Occiduis Titan declivior undis.

Audiit & Tiberis murmur geniale; proculque

Adria

Adria communi junxit sua vota favori.
 Austriaca strepuere fores, Bavari que penates,
 Quaque Palatinis longè se collibus abdunt
 Atria. semotos genitrix Æneia Dacos
 Concussit, Bataurumque patres. simul otia Marti
 Imperat. hos nobis, inquit, decurrere lenes,
 Odrysi, permitte dies. furialia cessent
 Arma. meis aquilas hodie succumbere signis,
 Fas erit, & placidis Veneri concedere castris;
 Dum sperata diu consummant oscula reges.
 Illa manu Sponsam ducit, quæ lumine presso
 Leniter, à fluxa sibi virginitate timebat
 Pallida; & hac ipsa pro virginitate rubebat
 Nondum gnara rudimenti. dein sacra thorumque
 Apparat, & gravibus miscet sua numina Cimbris,
 Dissimulatque Deam. gestus, habitusque; decusque
 Temperat ad ritus Gothicos, & amoribus aulam
 Implet & huic uni gestit comes ire marita.
 Scilicet illa dies venit, quo regius ipsis
 In trivis clamatur Hymen, quo concita gaudent
 Oppida, collucent flammis genialibus unda,
 Et tangit res tanta Deos. accurrite vates,
 Et Phœbi tripodas, Parnasseosque recessus
 Pandite. sidereas afflet vis enthea mentes,
 Et quicquid facunda olim cortina remugit,
 Promite. per vestros hederæ laurique capillos
 Luxurient. hic dictet epos, gratumque verendis
 Principibus pertexat opus. qui pollet, ostanti
 Decantet sua verba lyra. dithyrambica nuptis
 Carmina, vel molles elegos aptare poetæ.
 Hac si blandiloquus spectasset festa Catullus,
 Ambisset festiva loqui, Thetidemque Sibyllam,
 Pelea dixisset Sponsum. præ conjugæ tali
 Persephone vati Phario neglecta fuisset,
 Callimachusque suis cecinisset Magdalin hymnis.
 Ut procal adspexere Duces & federa regum

Thymbræus pater, & Nysa de collibus Euan.
 Menades hic Nysa, Thymbra movet ille Camænas,
 Alter Bassiridum matres, movet alter ab alto
 Pierides. resonant festo clamore Cytheron,
 Ismaraq, & Graiùm repetens modulamina Phocis.
 Omina lata ferunt gentes. hinc vincula quisque
 Privatum putat esse bonum. se plurima mater
 Hoc jactat peperisse die, sobolemque diemque
 In fastos studiosa refert. annosa senectus
 Adspicit hæc avidè celebris spectacula pompæ,
 Et serum solamen habet. sua gaudia tellus
 Persentit. redeunt tonsis nova gramina campis,
 Nec modo nata trucem metuunt arbusta Booten.
 Non gravis afflatu Cerealia rura maligno
 Sirius, aut madidi vis noxia verberat Austri.
 Aura favet, glebasque levi cum rore maritat
 Vespera, perspicuosque bibunt viridaria succos.
 Plus solito rubuere rosæ, plus candida cernas
 Lilia cum niveo passim certare ligustro.
 Quæque pruinosis Ino vaga pascitur herbis,
 Vbera tenta gerit, tauroque occurrit amanti,
 Et sine vi potitur. recreat fecunda magistros
 Spes gregis. æquoreis orvat & bacchatur in undis
 Cæruleus Triton, Nymphasque ex æquore toto
 Convocat, & ludos pelago molitur in ipso.
 Horrida Hyperboreis spirantia monstra procellis
 Approperant, circumque tuum nant, Hæfnia, littus,
 Vastaque mobilibus quatiunt vada cærulea caudis.
 Involat in phocam Tethys, immania cete
 Tergora supponunt Nymphis, Neptunus habena
 Lascivum delphina regit, balena petulcum
 Nerea fert, vitulo Glaucus Spathaleque marino
 Insedere simul. Galatæam fervida pistrinx
 Spumanti modo tollit aqua, modo corpora mergit
 Absconditque salax undis. fera nomina, porci,
 Rosmarus & polypi & sinuoso pisce dracones,

Serra.

Serratæque sua ludunt statione catervæ.
 Balthica quæ medias divellunt ostia terras
 Latitiæ dant signa sua. quæ carbasa vectant
 Triptolemmum, celsa suspendunt puppe coronas,
 Et remis circum feriunt freta. lustrat Huana
 Astrorum cœlique vias, & prospera Sponsis
 Tempora præ sagit. densis abscondita lucis
 Soræ, Camenarum sedes & nobilis oti,
 Pegaseum tonat ore Deum, vocesque disertas
 Colligit Augustis. Me, Felicissime Princeps,
 Cui vacat Arctoi jam nunc pars Martia mundi,
 In Batavis procul ardor agit, grandisque canendi
 Materies rapit in furias, æstroque potenter
 Sollicitat vatem. Paphias sacramus ad aras
 Vota precesque tibi. propera, Dux magne, nepotes,
 Qui leges, qui castra colant, Musasque tubasque
 Continuent; seu Marti opus, seu pacis amanda est
 Conditio bellicæ more. succede parenti
 Talis, ut huic alium nos successisse negemus.
 Tuque decus populique pater, Rex Maxime, cuius
 Posthuma perpetuas celebrabunt secula laudes,
 Hæredi gratare tuo; celsosque parumper
 Dilue regnorum titulos, & serix differ
 Iussa senex, dum se fulgenti Magdalis ostro
 Implicat, & cupido fruitur gavisa marito.
 Adspice, qua summa cœli regione perennes
 Heroum vivunt animæ, tuis altior inter
 Semideos Vldricus agit, setumque decoris
 Artibus ingenium, & quicquid sublime sub illo
 Pectore condiderant Superi, viresque animumque,
 Pallada, Mavortisque decus jam devovet astris,
 Custoditque sibi. solum, dum cetera spernit,
 Te fratremque videt, thalamisque adspirat, & om-
 Optat inoffensis regnari civibus Arcton, (nem

MANES BAVARI,

Sive Epicedium in Obitum Serenissimæ
Principis ac Dominæ,

MAGDALENÆ,

Natæ Comitis Palatini, Rheni, utriusque BAVAR-
IÆ Ducis, Vxoris Serenissimi Principis

WOLFGANGI WILHELM I,

Comitis Palatini, Rheni, Baviaræ,
Cliviæ, &c.

Illustres obitus, & magni nominis umbram,
Et vacuum consortē thorum, cineresque beatæ
Conjugis, & clara viduos genitrice penates
In Batavis, Dux magne, queror. Tibi tristia mœror
Verba negat, tantique stupent ad busta dolores,
Officiūque suum venerandis manibus alti
Exolvunt gemitus, mutique in funere luctus.
Non loqueris, quem damna premunt non murmure
Solicitatis, qui facta probas. qui pectore volvis (Divos
Quæ Superis placuere, taces; & Principe dignum
Hoc credis, cessisse Deo. quam flere potentem
Majestas trabeæque vetant, contendere cœlo
Plus pietas submissa vetat. quin ipsa dolendi
Præscribit tibi causa modum, suetusque virorum
Imperii tacitis frangis suspiria jussis.

Nos potius memorare tui dispendia lecti
Conveniet, tumultoque procul semotus & aula
Ingentem cantabo animam. Tu præfica tristem
Dicta Melpomene ferali carmine lessum,
Teque paludatis infer mœstissima portis,
Et sparsis miseranda comis, vittisque solutis
Horrida, & atratâ gradiens per compita pallâ
Ad Bavaræ consistere rogos. En nigra cupressos

Atria,

*Atria, funereasque adolent palatia taxos,
Fractaque jamdudum longis Germania bellis
Nunc iterum, quod ploret, habet; pergitque ma-
lorum*

*Congeriem cumulare sibi, ac laudabile cali
Depositiū iratis queritur succumbere Parcīs.
Adspice, feminea lassatum mole feretrum,
Et Dominus suffulcit onus, titubatque fatiscens
Iulia, nec tantum Mavortia damna moratur,
Quam patrū lamenta soli, fatisque petitum
Terrarum praelustre caput, quā Clivia vultum
Verberat, & grandi tundit prae cordia planctū;
Nec dubitat, qua sorte cadat, quo pignore raptō
Imperii lux prisca sui, lumenque erenum
Occidat. ipsi suum praesenti in funere funus,
Ipsa suos languens cineres, populique cadaver
Basulat, & charos in clamat pallida manes.
Largius afflictis destillant Montibus unda,
Rorantesque natant udis in vallibus imbres,
Dum regni subsidit honos, & debita caelo
Progenies, gentisque sua delecta voluptas,
Et communis amor moritur. quā lentior exit
Rhenus, & abstruso sua flumina colligit alveo,
Ut possit plorare magis. non accola Mosa,
Quemque rigat medias diffindens Nursia terras.
Temperet à lachrymis. extinctam longius Albis
Magdalin ingeminat, funestaque fama Visurgina
Personat, & mæstos cognato sanguine Bojos.
Ipsa Palatinas conturbant nuncia sedes,
Insertasque plagas titulis. illustrior Ister
Austriaco victore, dolet, miscetque triumphis
Hos luctus gemitusque suis. quocumque vagata est
Principis egregia virtus, percelluit urbes,
Teutonicosque Duces, bullataque nomina septem,
Semideosque patres tanti fortuna sepulchri.
Secula magnanimas celebrant antiqua maritas.*

Et vario laudis precium præcone meretur
 Femineæ probitatis opus. sic casta perennat
 Emerita repetens mulier vestigia telæ,
 Ignavos exosa procos. Priameia Phœbas
 Vivit adhuc, miseraque canens præfigia Trojæ,
 Andino sub vate tumet. Lavinia conjux,
 Hæctoris Andromache, Latiis movet ora Camænis.
 Et tragicos implet Superum donata furori
 Iphigenia modos. nec tu, sine teste, superstes
 Clælia victrices tranas audacior undas.
 Porcia magnanimo potuit placuisse Catoni,
 Ilii Pompeio. magno Stilicone Serena
 Tollitur, & Phario surgit laudata poeta.

At tu, quam canimus, tantis quoque matribus
 Posteritas. Wolfgange, suis fulgentior omne (adde
 Anteit honoratis conjux tua moribus ævum.
 Prisca velim leviora putes, vel ficta vel aucta
 Viribus. illa suum transcendit splendida sexum
 Stemmata, stemma animis, animos virtutibus illas.
 Ante venit pietatis honos. ô maxima rerum
 Gloria, sic privata domi, sic claruit orbi.
 Nobilitas cui prima fuit, cui stirpis origo
 A Bavaris defluxit avis, contemnere fastum
 Natalesque suos potuit, voluitque moneri,
 Nil titulis, nisi fluxa, dari; proavosque genusque
 Ad laudem non esse satis. cui nobile corpus
 Texerunt Tyrio siturata murice vestes,
 Credidit exuvias, perituraque tegmina ferri,
 In mortis documenta sua. quæ limina pressit,
 Augustaque domos, Parisque exstructa columnis
 Tecta Ducum, æterno felices numine sedes
 Prædidicit, votisque ipsum prævenit Olympum.
 Quas fluxas possedit opes, commune putavit
 Cum populo miserisque bonum: quas contulit æther
 Divitias, nullo vesana superbia luxu
 Perdidit. has ipsa cum majestate tremiscens

Pauper.

Paupertas partita fuit. dum jura ministrat
 Civibus, his obedit: mandataque fortius urget,
 Dum cunctis probitate prait. non triste loquenti
 Eloquium, sed mite fuit, majorque potestas
 Officio vult esse minor. reverentia verbis
 Mixta fuit, comisque lepor; prudentia, qualem
 Vel possent sperasse viri; dementia qualis
 Æquat sceptrum Deis: non gratia ficta, sed usque
 Nativo splendore nitens. damnaverat atram
 Invidiam probitas, lenisque modestia fastum.
 Trusit avaritiam scelerataque nomina fervens
 Religionis amor. lascivos Cypridis ignes
 Edomuit cœli studium. sic aula ducesque
 Exemplo potuere regi, mulierque mariti
 Perfecit mandata prior. Nec sola regentem
 Evexit ratio, & generosi cultus honesti:
 Ipsa favens thalamis fecit Luscina parentem,
 Indulsetque Ducem populo. qui fascibus hares
 Succedat, trabeasque puer, terrasque capebat,
 Nascitur, & tenero fulta est spes tota Philippo.
 Hic anceps natura stetit, matremve patremve
 Redderet ingenio soboles; litemque diremit
 Cœlestium favor, atque uno genitoris imago
 Pectore & excelsa viguit præstantia matris.
 Illa virescentis moderatrix docta juvenæ
 Conjunxit patriis maternas vocibus artes.
 Nec molles transire dies, aut tempora luxu
 Passa fuit. quanto fati sublimior ibat,
 Acrius instabat monitis. quàm lubrica regnis
 Sceptrum, sagax docuit: quali discrimine surgant,
 Quàm facili mox sorte ruant: quam præstet amari,
 Quàm pravos terrere metu: quam parcere victis
 Eximium; quàm sit diris securior armis
 Aurea pax, quàm sit turpis rectoribus orbis
 Vilis adulator: prosint admissa bonorum
 Consilia, & Procerum voces, & verba monentium.

Tam proavum laudes puero, & celebrata parentis
 Imperia instillans generosos suscitavit ignes
 Provida. prudentes miscet sermone Sibyllas,
 Guilielmosque duces, & regum foedera narrat,
 Austriacaeque domus thalamos, haec omnia mater,
 Hac dixit veneranda parens. sic navita nato
 Oceani fluctus, tumidique pericula ponti
 Monstrat, & ut fragilem possit subducere puppim
 Syrtibus, aut Helicem, fixamque intendat in Arcton
 Nocturnos sapiens oculos. Nec conjugis illa
 Obsequio vel laude minor. pars digna cubilis
 Imperio nunquam, semper certavit amando.
 Sit sua Penelope prius; dilexerit uxor
 Alcestis moritura virum; testetur amores
 Laodameia suos: Bavaris amplexibus haesit
 Illibata fides, & casti plena pudoris
 Femina dissolvit solo cum funere pactum.

Num Superos & fata querar? tantumque, repescam
 In vivis superasse caput? proh, irrita fundit
 Verba miser, quisquis fatales increpat horas
 Nescius, & precibus credat Plutona moveri.
 Non moritur, quam vita probat, quam clarus in
 Virtutum commendat amor, cui nobile nomen, (orbe
 Et longeva dabit vivacem gloria famam.
 Hanc memores celebrare nurus, hanc dicere pergunt
 Post obitum egregiae matres, grandesque marita.
 Haec dominam, haec matrem flebunt, & dulce suorum
 Delicium. flebunt pueri, innuptaque puella.
 Cunctorum dolor unus erit, Cum Luna laborat,
 Oppositumque sibi fatali tramite Solem
 Adspicit, & pulchri pereunt caligine vultus,
 Horret tanta sui tellus dispendia mundi.
 Ereptamque facem. defuncta Principe Phœben
 Non ultra gens mæsta suam, non grata tuetur
 Lumina, magnificumque jubat, licet altera Phœbi
 Restet adhuc mundo facies, civisque serenus

Wolfgangi

Wolfgangi collustret apex. Iam rura colonus
Negligit, & pigro lachrymas adspersit aratro,
Autumnūque gravem queritur. delubra, sacer-
dos,

Curia, & afflicti trepidant formidine cives.
Hærent verba seni, sentit sua damna Juventus,
Nobilitas, Equitesque, & duri militis ora
Mansuescunt, propiore rogo. Tu maxime Rector
Iuliaci, qui stemma tuum regalibus unis
Conjugiis, Bavarumque, & clarum stirpe Sicam-
Cæsareūq; genus thalamis adjungis avitis, (brum,
Funereos inter gemitus, pressosque dolores,
Accipe Battavici, Princeps, sol via vatis,
Quasque prior docto voluisti in pectore voces,
Et nosti, repetentem audi: qui regna tueris;
Humanis majora malis & turbine fati
Corda geris: qui jura tuis legesque ministras,
Cœlicolū decreta parves: qui gaudia versas
Conforti sperata tua, suspiria damnas;
Totque ferens populis rector mandata, vici sim
Accipis à Superis. cum chari viva Philippi
Ora vides, dignumque isto moderamine pignus:
Hunc, tanta pro matre, vides: partemque parentis,
Hæredem virtutis habes. Tuque, optime Fili,
Desine dilectos votis arcessere mores,
Et cineres plorare pios. miserescere fatis,
Et lugere, tuum est: verum frenare dolorem,
Officium scis esse Ducis. qui sceptrā capestis,
Hæc etiam peritura capis. mors aqua tabernas
Regalesque quatit turres. Tu magna tuorum
Fæctaque fortunasque, & grandia nomina disce.
Consiliisque virum, teneros virtutibus annos,
Et cura præverte senes. hæc audiat absens
Magdalis, & nostris subscribant numina votis.

A D L O C V T I O

Ad Sereniss. Rempublicam

V E N E T A M,

Cum pro ejus Libertate, adversus SCRVTI-
 NII cujusdam auctorem, gravissime
 differuisset Vir Clarissimus,

THEODORVS GRASWINCKEL,

in Batavorum Curia Advocatus.

Majestas Venetum, venerandi filia seculi,
 Et series Augusta Patrum, quos vindicat
 ensis,

Iusque datum scepro, totque inconcussa per annos
 Imperii facies & formidabile terris
 Nomen & atherei regnatricis purpura Marci.
 Ad laudes assurge tuas, & suspice, quanto
 Acta gradu vestri se lux alii summi fati
 Ostendet late populis; nec jam Adria fame
 Sufficiat, non litus atrox, quod Dalmata seruus
 Calcat, & Herculei bellatrix spuma Tarenti.
 Hic tibi devictas sublimis dividit Alpes
 Rhatia, & aëriis victricis signa tuorum
 Prospectat vicina jugis; ac fulminis Divum
 Nimbosumque Iovem, & quicquid trux parturit
 Permiscet titulis. illic dispersa Timavus (ather
 Ora vomit fluctusque tuis compefcit habenis,
 Illyricosque sinus & duri regna Liburni
 Ponè trahit. calamis alibi tibi lene susurrat
 Mincius, & terra circum dominantis honori
 Assurgit supplex Athesis, sedesque beatas
 Eridanus Phaethontais complectitur undis,
 Agnoscitque Ducem. quod restat, in equore, nullo
 Fine, tenes; perque Ionii spatia ampla profundi

E

Sceptro

Sceptra procul fascesque natant. Tu maxima pullos
 Fovisti, Regina, Deos. tibi condidit aras
 Diva Venus, Venerisq; domus pulcherrima Cyprus,
 Quæque Rhodos toto ditata est insula Phæbo.
 Reliquia Danaum, Teucrumq; ab origine gentes,
 Quam præcis fluxistis avis, quam proxima tangit
 Laomedontæas majorum gloriæ terras,
 Dardanidumque domos, profugoq; Antenore quon-
 Euganeos inter fremuerunt Troica colles (dant
 Classica & his ipsis Priamum flevistis in oris,
 Non jam concusso furis immanibus orbi
 Incubat Arctoe furor implacabilis aule,
 Ausoniasque ingens grassans Altricus in urbes
 Cogit inoffensa ripas habitare Padusa;
 Aut ferus avulsis adigit considerare stagnis
 Atrila, & Eois adjunctus viribus Hunnus.
 Non jam Phryxæe dominator Barbarus Helles
 Vastat opes, pavidiq; focos subvertit Iuli,
 Thesalicæque ciet Dravo pugnante phalanges.
 Nec bellatrices Ligur imperterritus armat
 Neptuno indignanter ates, classeque minaces
 Fabricat & victor Tyrrhenum navigat æquor.
 Vicistis virtute metum. secunda potestas
 Indomito Mavorte stetit, nunc dextera pugnantis
 Addidit imperio robur; nunc subdidit hostem
 Imperiosa quies, & quicquid defuit armis
 Consilio paci que datum. vis effera cessit
 Fæde, ibus; bellicæ minas prudentia fregit,
 Sollicitusque timor. risit solerti regum
 Invidiam, regnumque sibi constantia fecit.
 Tuque adeo toties aquilis adverse superbis
 Magne Teo, centumque ferox innexe triumphis,
 Adspice surgentem mediis è fluctibus urbem,
 Et circum te stare Deos; Tethynque truxemque
 Nereæ tot superum toto delubra tui;
 Æquore, & objectas pelago secludere terras.

Iam minus Iliacæ Neptunia mœnia Troiæ
 Esse puta, celsamque Tyrum, Antiſſamq; Pharumq;
 Maſſylumque lares, ſtantesque in littore Athenas.
 Hic maris, hic tumidi domus eſt Tritonis & ingens
 Regia Naiadum. tutæ ſine mœnibus arces,
 Natura famulante, jacent. ſunt pontus & undæ
 Præſidium, valloſque facit circumſluus æther.
 Ne mihi naſcentis magna incrementa Quirini
 Objice Roma potens, vaſtumque effuſa per orbem
 Sceptra, vel extremo metuendum nomen Araxi.
 Exiit è ſtagnis Venetus, nec ſedibus arctis
 Concludi potuit Divûm genus. ille Patavî
 Veronæque duces, deſolatamque Cremonam,
 Bergomæque & placidis adiit te, Brixia, bellis,
 Et Melam bibit, & qui lapſus rupibus altis
 Addua diſiſas ſpumofior incitat undas.
 Succellit Corcyra, Paros, Naxosque Melosque,
 Andros, & immitti que tunditur Amphitrite
 Gallipolis, duraque Tenos cum Chalcide victa eſt.
 Hinc debellata præſtans Methona Corone
 Paruit & fruſtrâ toties Iadera rebellis.
 Magnanimam ſileat Grajorum pagina Spartam,
 Mœniaque intrepidis olim fundata Lycurgi
 Iuſſibus, & rigidi monitis ſubnixæ Zaleuci.
 Vos Patres, juſti rigor, inflexusque ſeveri
 Aſſerit obſequii tenor, atque immobilis almæ
 Majæſtatis apex, & legum neſcix frangi
 Vincula & æterna conſtans ſibi voce tribunal.
 Qualia in inſtabili jactantur carbaſa ponto,
 Et modo crudeli debent ludibria Coro,
 Nunc dubiû pelago obvertunt latus. horrida quando
 Tempeſtas ſtabilem abſcondit ſub nubibus Arcton,
 Stellarumque vagi fulgent errantibus ignes:
 Haud aliter, cum nulla Duces civæſque cœercet,
 Quam validi nequeant ævi reſcindere mores,
 Ferrea vox, nutat pariter cum principe regni.

Culmen, adorandum populis, mutatque secures
Lubrica lex, plebisque vagis cum legibus omne
Fluctuat officium, nec stat reverentia iussis.

Cenomani fortes, & non ignobile germen
Euganei Veteres, quorum bissema nepotes
Secula trahunt, proavumque stupet miracula felix
Posteritas, vestris faciles applaudite coeptis.
Simplicitas & gentis amor, jurataque calo
Cana fides, nulloque minor discrimine virtus
Invenere viam decori. parvoque potentes
Illustres anima, fistusque ignara superbi
Pectora secreti formam servastis honesti.
Non cippos statuasque aut sculptos in urmore vultus,
Aut urbes libuit mundo ostentare subactas,
Non turgent stupido victorum nomina saxo,
Nec picturatis scibuntur gesta colossis.
Non hic praecunctis bellax Trajane refulges
Porticibus. non rostra Tui, non compita complent
Pompei labor, & laudati castra Severi.
Ipsa sibi precium probitas & nescia luxus
Vita fuit spreis que bona fulgoribus artes.
Quin potius licuos inter gladiosque tubasque
Ingeniis monstrastis iter, profugaque Camena
Thymbransque pater tot prafluxere trophais.
Hinc ad vestra procul concurrunt federa gentes,
Et Genuas bellare timet. Vos Tuschus & acer
Appulus & qui rura colit populosa Ravennas
Horret, & illa suis plus tuta Ancona procellis.
Pannonius Caesarque silent. compefcuit iras
Rex Sículus Thracesque feri placantur amando.
Nos, quibus Auriacis Hispana potentia bellis
Atteritur, geminosque volunt jam signa per axes,
Annūimus, Dux magne, tibi; venerandaque Pa-
Prosequimur sociis longe subsellia votis, (trum
Et trans nubiferas Alpes, vallesque lacusque
Accinit Adriacis vatū fiducia sceptris.

Sic vires crevere domi. terraque maxime
 Extulit intrepidus Libertas publica vulnus
 Suffecitque sibi. & soli debere Tonanti
 Dum caput, ignorat dominos. Qui roderet unus
 Livor erat, tanti levis adlustrator honoris.
 Nunc Batavo debete Duces, dum iura togasque
 Propugnat clari locuples facundia Belgæ.
 Scilicet illa reis ac nostris inclita rostris
 Pro vobis vult lingua loqui, calamoque tuetur
 Majorum trabeas, veterisque insignia regni.
 Munit verba Themis, priscisque annalibus ævi.
 Innumeras Astra vices abavumque labores
 Expediit, & quantis steterit Re publica curis
 Mnemosyne grandæva aperit. quæcumque vetustas
 Abdidit & cecis latuerunt clausa tenebris,
 Fataque fortunaque virum solertia pandit,
 Nec temerata fides. nil jam sibi vendicet Hunni
 Barbaries Gothicusque furor. Romana residant
 Imperia imbelleque aquilæ. Tyberimque repellat
 Adria & Austriacis sultum rectoribus Istrum.

At Tu, summe virum, cuius tot raptæ per artes
 Ignea vis animi, quicquid nescire profanum,
 Mente tenet, lectumque semel lætissima reddit,
 Qui loqueris, qua voce cupis; causasque clientum
 Victor agis; primæ suffragia splendida fama
 Collige, & illustris Vindex generose Senatus
 Perge patrociniū regum donare tiaris.

Scrutari si Livor amat, si vellicat ostrum
 Improbitas, summique quatit fastigiū juris,
 Expediet risisse Patres, dumque invida gliscit
 Ambitio magnæque audet natalibus urbis
 Obgannire malus, pro Libertate focusque
 Distritum Veneto posthac scrutetur in ensem.

C A R M E N
E V C H A R I S T I C V M,

Ad Illustrissimum Heroem,
& Dominum,

D. WILHELMVM HERBERTVM,
Comitem Penbrochiæ, Supremum Serenissimi
Magnæ Britanniæ Regis Dapiferum.

Qua nova Romulidum maneant praconia cur-
rus,
Quantus honos surgat Ducibus, cum vincula catenis
Gallia, cum domito luxit Germania Rheno,
Et vinci potuit Marcello Consule Poenus
Hannibal, & centum decreta est laurea bellis,
Ostendit terris Latium. vexere superba
Pompejum Mariumque rota, fremituque secundo
Excepere suos olim Capitoliæ Paulos,
Scipiadasque duos. illis post classica Mavors
Tempora murali fertur finxisse coronâ ;
Serta triumphantes aliis, plaudente Senatu,
Cinxerunt rostrata rates : huic quercus honores,
Illi vile tulit gramen, fragransque capillis
Myrtus, & in leuibus fulsit victoria ramis.
Nec palma fuit amplius honos. quæ sitaque Græcis
Gloria, cum rapidis tremere sub curribus Elis,
Argolicosque duces tenui vestiret oliuâ.
At, quæ Palladium maneant insignia gentem :
Quos studiis fortuna deos, quæ scepra Camœnis
Conciliet, quali radiet Barlaus in auro,
Exemplum tibi Belga sumus. docuere Britanni,
Quo vates scribant precio, donumque tiora,
Per mea fulgentes ludunt jam colla catena.
Ecce renascentes regum clementia Musas

Erigit,

Erigit, & multo rector sublimis in ostro
 Ad uir signa iubet spretas revirescere lauros,
 Claraque Pegaseis donat suffragia curis.
 Nam velut adversos animosior exit in hostes
 Miles, & excusso Martem terrore laceffit,
 Cum vexilla levant, mediisque voluita cumpis
 Tollunt signa duces, & celsa sede, laborum
 Præmia pugnantum Princeps antè ora locavit:
 Haud aliter Claria sublimis signifer aule
 Augè spes vatum Carolus: quin vindice tanto
 Manant Castalie rivis majoribus undæ,
 Antraque Pieridum, Parnasseique recessus
 Largius audaci fundunt modulamina cantu,
 Et Cirrham novus horror agit, potioraque terris
 Thymbræus responsa parat; felicius omen
 Concipiunt, bifidaque sonant oracula rupes.
 Non aliam certè sibi docta cacumina poscant
 Esse Deum, nulloque magis se principe Phœbus
 Æstimat, aut summa stringit fastigia lædis.
 Et jam Trajanos iterum, jam vivere credo
 Augustos: atavisque etiam mihi regibus ortus
 Mæcenæ decus esse cubit, tenerique pœtæ
 Præsidium diadema favet. dant munera reges,
 Et veneranda meos solatur purpura cantus.

Vos, quibus immenso turgent araria consu,
 Discite terrarum domiri, quo rectius usu
 Majestas splendescat opum, costumque sub ipsis
 Montibus emineat vatum sub frontibus aurum.
 Tu, quæ Pyramidam celebras miracula Memphis,
 Ecquid opus regale putas, supposita tueri
 Marmora sideribus? summoque è vertice latè
 Splendentem de nocte Pharon? quod perdita luxus
 Inchoet infames meretrix Ægyptia canas?
 Solæque Romanum patuit vicisse maritum
 Ambitio scelerata gulæ? cur splendida Cares
 Busta parant? cineresque etiam se fastus in ipsos

Explicat? aut centum surgunt Cadmeia portis
 Moenia? cur totis donantur fercula castris?
 Insanas vorat Isthmus opes? aut Thaide in una
 Frangit Cecropios obscena pecunia mores;
 Dignior ingeniis merces exsurgit, & omne
 Præstringit laus ista decus, quæ debita Phæbo
 Aonias recreat titulis illustribus artes,
 Et clausos aperit fontes, atque obice rupto
 Bellerephont eos diffundit latius amnes.
 Dent sua Luculli, doctis dent splendida grandes
 Dona Titi, Tullique le vet dispendi di ves
 Atticus, antiquas redimant sestertia scenas,
 Contiguo recubet Calabrum cum vate sepulchro
 Ingentis domitor Pæni: placuisse Nepoti
 Carmina lascivo possint cantata Catullo.
 Me Tamesi placuisse iuvat; me clarius ostrum
 Ditat, & angusto Carolus circumdedit auro,
 Terrarumque illustrat apex. Quæ gloria major,
 Quam regalis erit? non me privata bearunt
 Limina, plebeique lares, sed rector Iernæ,
 Albionis pater, & bellacis terror Iberi,
 Qui Scoto dat frena truci, iussisque coercent
 Orcades, & fronti lauros prætendit avitas.
 Quid memorare tuis generosa Britannia terris
 Eximium vox nostra queat? lavat India fessos
 Solis equos; at fessa tuis respirat in undis
 Calliope, tristemque fovent tua numina Phœbum.
 Hic regnat, quem Cirrha colit, qui scepra Camænis
 Porrigit, & magno vatam permiscet amorem
 Imperio, partemque sui putat esse laboris,
 Tot coluisse Deas, gentisque attexit honori
 Pegasei decora ampla chori. dat Cantaber enses,
 Purpureasque Tyrus lanas, & serica textit
 Stamina Sidonius, secunda messe superbit
 Gallia, candenti captat de marmore laudem
 Dalmata: sed solus vectigal grande poetæ

Solvit.

Solvit, & hac noster clarescet laude Britannus.
 Hoc donante ferunt Phocæa per arva fluentes
 Castalios tumuisse lacus; Heliconæ per ipsum
 Arrisit mihi docta cohors, & prospera cœpit
 Fortuna sperare mea. mox murmure grato
 Cum Tenedo Claros, & magno circumflua ponto
 Personuit latè Delos, Pataraque faventes
 Senferunt delubra deos, & Cynthus, & ipsa
 Soractis veneranda domus; quin conscia rerum
 Candida Grynæa fluxerunt gaudia sylva.
 Non jam desertas labiis arentibus artes
 Invoco, non laceris ultrà sapientiæ pennis
 Spernitur, aut solus mercator fœnus in undis
 Colligit, aut victor repetit post prælii miles
 Præmia. Nos rutilæ, regalia sæta, coronæ
 Irradiant, ditique graves præcingimur Indo.

Rumpe omnes, mea Musa, moras, tortisque, decoræ
 Torquibus, eximiam Tamesis te confer ad urbem.
 Et sceptris mea verba refer; Clivissime regem,
 Progenies augusta Deum, pro me, e tanto
 Vota tibi, vatemque damus. qui pignus honoris
 Transmittis regale tui, cape pignus amoris,
 Non illud regale, mei. quem scribere versus
 Augurio meliore doces, se nuncupat ipsum
 Obsequio, Rex magne, Tibi; totumque poetam
 Mancipat, & Pimplam pariter Cirrheique sceptris
 Subdit sceptra tuis. quod si Semeleius Evan
 Vivit adhuc expers obitus: si flamma Prometheus
 Sufficit ad famæ precium: si vilis oli va
 Inventrix fluxi nescit dispendia sedi,
 Quique Pelethronii gyros & frenæ dedere,
 Et qui lina dedit Pharius; donavit aristam
 Triptolemus, fulgetque ipsis rex pauper in astris,
 Et te perpetuis inscribent carmina fastis,
 Istaque Gnosiacam juxta tua dona coronam;
 Et Caroli splendescet honos. nec dignius ullum

Sidus erit. Phryxæ tuis concedere cogam
 Vellera muneribus. tum quæ se lacteus orbis
 Explicat, hic circo torquis radiabit in albo.

At tu Pieridum decus, & jam proxima Regis
 Cura tui, veterum titulis illustris avorum,
 Grande pœtarum columen: Penbrochia cuius
 Imperiis placidisque libens adsuescit habenis:
 Accipe, sed facilis, Batavi responsa pœta,
 Et grates, quas Belga fero. palatia per te
 Ingressus Tamesina fui; conscendimus aulam,
 Et triplicis regni Dominum, terræque, marisque,
 Voce salutavi, ac primos gratata triumphos
 Calliope pudibunda fuit. mea carmina per te
 Regali sunt tacta manu, chartisque benignum
 Illuxit diadema meis. O candide rerum
 Arbiter, externa tollent tua nomina gentes,
 Anglia nec totum capiet. Te dividis illi,
 Battaviæque meæ, pariterque excellis in illa;
 Hic prodesse cupis. Sic summis æmula divi
 Vita tua est, moresque suos transcribit Olympus.
 Magne Heros, non aurato tibi victima cornu
 Cæditur, aut humiles adolent tibi thura penates.
 Farra damus, pauperque tuis donaria libo
 Intemerata focis. delectant casta Tonantem,
 Parva licet, vilique etiam placantur in hædo
 Numina. Threicium non me prope Strymona pugnæ
 Mars docuit, mamma sique truces admovit Amazon.
 Nec mihi, quos geminis nectit Cyllenius hydriæ,
 Mercantum patuere doli. nec conscia fraudum
 Sordida degenerem lassat solertia mentem.
 Insons vita mihi est, sunt soli dedita Phœbo
 Pectora. quasque suis Tamesis permisceat undis,
 Castalias haurimus aquas. dare munera possum,
 Sed rude carmen erunt. Tu nostris annue cœptis,
 Et timida da vela rati. Tu calcæ eunti
 Subde, Camænarum genitor, residesque sorores

Erige,

*Erige, tu cani prae virtutibus avi
Materiam. dicant seri post fata nepotes,
Inclyt a Barlaas fovit Penbrochia Musas.*

BRISACVM CAPTA,

Sive PANEGYRIS dicta Serenissimo,
Invictissimoque Principi,

BERNHARDO,

Saxoniae, Iuliae, Cliviae & Montium Duci, Turin-
giae Lantgravio, Marchioni Misniae, &c. Exer-
cituum Federatorum Regum & Principum
in Germania summo Praefecto.

S C A Z O N.

I Nvictè Princeps, Martia potestatis
Sublime nomen, grande Teutonum septuor,
Et astuantis fulmen acre Bellonae,
Qui gloriosa stirpis editum culmen
Transcendis armis, verticique majorum
Raptos honores lauriger redintegras,
Vltorque prisco Casari exprobras culpam;
Vindex salustis publica, laborantis
Patriae Camille, gentis Austriae terror,
Bellacis Istri Martiale tormentum,
Aquilaque per Te jam domabilis clades;
Dum tot triumphos, tot trophaea, tot lauros
Vnus mereris, & secunda Germanis
Fortuna leta classicum intonat famam:
Exurge victor, & decus paludatum
Extende factis: seculique, quo pugnas,
Vincis, triumphas, cresce laudibus miles.
Galeamque caelo, quemque dextra pugnacem
Coruscat enses, si vibis tuis dona.

Scutum tyrannis, baltheumque per verſa
 Oppone cauſa. cuiſpides ſariſſarum,
 Haſtasque pro ſe vibret agra Libertas,
 Et profuiſſe credat arma Bernhardi.
 Qua nunc cruenta gloriæ ſititores,
 Fractæque partes hoſtium reformidant.
 Per Te feroces horridaque ceruices
 Dominique nutant Alpium tremendarum,
 Rhenuſque ſe ſubmittit ad pedes veſtros,
 Largo cruore audacis urbis imbutus,
 Suoſque fontes cedit Imperatori.
 Inuicta poſtquam celſa Briſiaci rupes,
 Magno recluſit feſſa Saxoni portas,
 Et ſceptra ſenſit mitiora Burgundus,
 Queis ſeruitutis nomen exulat durum,
 Heduiſque atrocis juſſa ſpernit Hiſpani.
 Dux celſe, ſeu jam caſtra lege diſponis,
 Equitumque turmas ordinas cataphractum,
 Seu concitato ſoluis obuias curſu
 Bellator alas, impigerque pernoxque
 Aſtu phalanges occupas; vel ad verſas
 Perrumpis arces, fulminaſque per Bojos,
 Et Sequanorum regna, per Salæ campos,
 Ripaſque Nicri; ſive pacis inſida
 Voces repellis, fraudibusque diſtictos
 Opponis enſes; vel ſerenior mentem
 Per priſca regum facta, per Ducum faſtos,
 Et fata raptas; gratulantis applauſus
 Belgî, tuiſque vota præliis miſce
 Procul fauentis Amſtela, & ſtupeſcentium,
 Toties fugatis hoſtibus, poëtarum.
 Neſas Deorum poſtibusque templiſque
 Trophæa figi, laureaſque ſuſpendi,
 Sine teſte rerum. prima Principum cura eſt,
 Debere mundo; ſed ſecunda narranti
 Placuiſſe ſeclo, poſteriſque victorum

Ebuccinari bella, adoras, palmas.
 Tibi nascituro regna, scepra, fortunas
 Iuravit aether, cœlitumque mandato
 Lucina Martis robur indidit cunis,
 Interritumque pectus & spei plenum
 Afflavit illis. stabat ad latus dextrum
 Pueroque tetricam Pallas agida ostendit.
 Stabat sinistro torvus ora Gradivus,
 Gladios futura destinans juventuti.
 Lunabat arcus tunc Diana subulstris,
 Tenerisque membris acre numen infudit.
 Et quæ sereni nubilique Rhamnusia
 Mater vocatur, dum salutat infantem,
 Pro more vultus inquieta mutabat,
 Prasaga sortis asperæque blandæque,
 Et nunc remissa, nunc tibi resurgentis.
 Tunc Albis & Mosella sospitatorum,
 Tunc Viadre, tuque Mœna liberatorem
 Prasentiebas. tunc pater Moguntinus,
 Trevirumque pastor & Colonia mystes,
 Et præpotentum purpuræ Bohæmorum,
 Electa Othoni nomina & patres magni,
 Timere longè. solus in Palatinum
 Favor reflexus, suggerentibus Parcis
 Ventura serò, condolebat extorri,
 Profugæque fato stirpis ingemiscebat.
 At virginali induta veste florentis
 Germaniæ virago, basium sEXIT,
 Suoque lucem gratulata tum Bruto est,
 Illasa quamvis. quin Ratisbona excellens
 Futura sub Te bella deprecabatur,
 Suumque simplex tradidit Tibi civem.
 Vienna tremuit, Pæonumque rectores,
 Latine Princeps. Lipsiæque per terras
 Ivisse fertur bellicosa tempestas,
 Trepidasse Francus, Oderæque potator,

Et stirpe regum nobilis Lotharingus,
 Et Arduenna cultor inuis sylva,
 Et qui rigentis Abnoba latet saxis.
 Mox Cirrha juveni, Phocis & Claros Phœbi,
 Libethridumque templa se tibi pandunt,
 Gaudentque alumno tecta litteratorum.
 Patuere doctæ porticus Athenarum,
 Patuere Tyberis fulgura & triumphantis
 Roma labores, & perita regnandi
 Prætexta sapuit, imbibitque præcepta
 Lasci videnti cogitanda fortuna.
 Tum sævus Assur, sors superba Chaldaei,
 Et sæpè victus Persa cessit exemplo.
 Ninos legebas, Arsacesque Cyrosque,
 Seleucidas, Parthosque & arma Lydorum,
 Gentes subactas gentibus. Philipporum
 Fraudes dolosque, pervios Duci montes,
 Animumque Pyrrhi, principesque Thebarum,
 Trucesque rixas sævientiæ fratrum,
 Mandata Sparta præliantis, & Codros,
 Brennumque Cambysenque, Perseos, Turnos,
 Artes Iugurtha, Scipionis in Pœnum
 Transmissa ponto castra, Scævola dextram,
 Pugnas Sicinæ, gloriamque Pompei &
 Frontem Catonis, impetusque Marcelli:
 Hinc odia Marii & execrabiles sceptris
 Syllæ tabellas. Undecunque, quod pulchrum,
 Tuum putabas. quæ nefasta, pungebas
 Virtutis æstro. quod nocens, malum, turpe,
 Injuriosum, ingloriumque regnanti,
 Cautus notabas. quæ probata virtuti,
 Tecum probabas. scævæ sæculi prudens,
 Et falsitatum inexpiabiles formas,
 Scelerique toties criminique jus dictum,
 Livoris, insolentiaque, fastusque
 Invisa verba mens serena dammabat,

Non impudica Cypris obsecundabat
 Ad alta eunti. non facis Dionea,
 Inter catervas semifeminatorum,
 Praluxit astrum moribus, vel ignava
 Vacua lumen ingeni obtenebravit:
 Non discoquebat acrior calor Bacchi,
 Heroicaeque sensa mentis evertit.
 Amans honesti, temperantiae custos,
 Severitatis & pudoris ac recti
 Constans satelles, stirpe fultus illustri,
 Proavumque famam, norma lexque vixisti;
 Aulisque placidum quicquid & verendum,
 Insigne, pulchrum, masculumque monstrasti.
 Vitaque primis, sic senex, rudimentis,
 Quaecunque profutura corde spirabas,
 Et amulanda jugiter procurabas.
 Parere Superis, Numinique Te subdi,
 Terrasque & arma, saepius fatebaris.
 Caelo probari, civibusque prodesse,
 Frenare fisci jura, parcere afflictis,
 Placidisque poenam fontibus remisisse,
 Vim mitigasse tetrici tribunalis,
 Ne diritate supplicii fatigaretur,
 Atram abstulisse ab innocentibus mortem,
 Duces volebas. Sorte pluribus major,
 Minor esse amabas, & potentiae voces
 Titulosque leni humanitate frangebás,
 Cupiens amari, respiciens adorari.
 Semper benignus, comis & tenax justis,
 Tumultuantum turbines Tribunorum,
 Pravisque quotquot factionibus turgent,
 Livi furentis studia & Appii motus,
 Et insolentium spes facesque Gracchorum
 Vir improbabas, perduellium spretor,
 Populique rebus incubantis offensa.
 Cohibitor irae fulminantis incassum,

Ebullientem spiritum procellasque
 Animi domabas, victor & tui rector.
 Peragit potestas blanda, quod nequit cruda, &
 Violenta. summos proximo gradu Divos
 Tranquilla tangit leniorque majestas.
 Plenos inanitate, turgidos crista,
 Scyllas, Charybdes urbiumque tot Verres
 Perhorruisti, & qui nefariis sceptris
 Linguis flagellant, temulentiam vani
 Honoris & socordiae reformidans.

Sic maximarum cultor usque virtutum
 Ordinis avum, sanguinisque majorum
 Celebre nomen consecras honestati.
 Succedis illis stirpe, moribus, fama,
 Laudesque avitas amulator illustras.
 Nec vis ab illis sanctitate differre,
 Aut esse dispar, par honoribus, recto.
 Sic arma tractas, ut Deo sacramentum
 Dixisse, lex sit summa. Patrie totum
 Vovisse Martem Bellicosque conatus
 Postrema. discis illud & doces ductor:
 Quasita bella, non coacta, damnari.
 Necessitate militas. pro ferrum
 Pro pace condis. te tueris & civem.
 Vim vi repellis. pro salute, pro sacris
 Vexilla tollis. ista causa bellorum est,
 Non inquieti fervor improbus lucri,
 Aut ira praeceptis. praeliis modum figis,
 Iubesque saepe calida castra cunctari,
 Et stare turmas. concuti carves ictu
 Suprema rerum. scis timore peccari,
 Securitate crebrius. per obscuras
 Graderis tenebras, militemque custodens
 Custode munis. fortitudinis suasor
 Praeis cohorti; quaeque confici mandas,
 Bellator audes. ipse dextera promptus

Invadis

Invadis hostem, fulgidumque, sed praesens,
 Distingis enses. jam pedestre certamen,
 Iam dux equestre peragis. lates sylvis,
 Nunc per patentes altior ruis colles.
 Cum res locusque postulat, dolo pugnas,
 Vel Marte aperto. militaris assertor
 Et disciplinae & juris efferos punis,
 Segnesque in hostem. si ferox sinistrorsim
 Bellona vergat, optimas foves partes,
 Causaque inhaeres, turbinesque fortuna
 Ratione flectis. si proterva victori
 Adblandiatur, insolentiam sortis
 Pateris modeste, nec superbus insurgis.
 Domesticorum signa militum praesers,
 Nec exterorum spernis. illa tutela,
 Hac apta famae. militem asperum molli,
 Durum procaci, liberumque servili,
 Urbano agrestem, sordidoque succinctum,
 Habilemque pluris pendis. ara, pugnantum
 Stimulos facesque, colligis. negas dignae
 Mortis capaces esse, quotquot exhaustis
 Loculis inerrant. nec, famentibus castris,
 Stomachos fatigas indigentia frugis.
 Jejunisque expectoras fatiscentes.
 Frugalitatis, parsimoniæ cultor,
 Non temulentis farræ digeri buccis,
 Perfers; focosque prodigos tabernarum, &
 Ligurientes cellulas popinonum.
 Hos premiis laceassis, hos minis terres,
 Raptoribusque infestior manus puras
 Vis esse Marti, nec nocere pacatis.
 Non bruma, non Te Caciæ procellosi,
 Nivesque tardant, non iniqua terrarum,
 Rigidæque rupes montiumque praeupta,
 Non fluminum profunda. quæque tempestas
 Annique vultus quilibet tuis signis

Exerctet hostem, nec quiescit hybernis.
 Te Trava, Suevus, te Chaloufus armatum
 Vexere, & udis copia Lichi ripis
 Et Neccaro stetero. Mænus & laxo
 Visurgis alveo, & Albis & tumens Oenus
 Et Luppiæ fluentia sub tuis armis
 Strepere pressa. plausit Hercyni saltus,
 Semanæque lucus & nemus Turingorum
 Gabreta, & umbris Martiana caligans
 Sonuere lituis. celsus Abnoba vertex,
 Et Tannus, & Meliboci cava valles
 Et militantis conscii Ducis circum
 Fremuere colles. Vandalusque Quadusque
 Et Marcomannus, & Cheruscus & Catthus,
 Hermunduri, Sedusii, atque Narisci,
 Et Norici favere ad alta tendenti,
 Suisque supplex mœnibus fuit Francus.

Tunc magna tellus, mater Allemannorum,
 Grandæva genitrix Teutonis, labor Romæ,
 Peculium pralustris Ariovisti,
 Hospes vetusta se tuentis Armini,
 Vari sepulchrum, gentiumque tot nutritrix,
 Distracta crines, squallido rigens vultu,
 Tot urbium, tot fœda civium clade,
 Mœrens dolensque litis improba partes,
 Cruenta fata Principum & Ducum incusans,
 Iam Ferdinandis victa, jam Palatinis,
 Incerta, cui se scissa debeat totam,
 Ignara, cui se fracta dedat integram;

Hæc dixit Orbi, VVimarumque Ductorem
 Sic allocuta fertur: O Iovis semen,
 Magnanime Princeps, debitum genus cælo,
 Tutela Patriæ, spes labantium rerum:
 Vbi meorum est lux vetusta sceptrorum?
 Vbi tuorum vis decusque regnorum?
 Et pristino splendore clara majestas?

Nuperque magni gloria mea fasces?
 Vbi Teutonum prebago, & heu, tui cives,
 Germanæ pubes, flos præientis Europa,
 Informis obsoleta forâibus lætus?
 Tot Principum regina, tot potestatum,
 Quam fronte prona laureisque submissis
 Colere Reges Casaresque; nunc sorti
 Erepta tanta lancinor, trahor, jactor,
 Nullumque non Mars efferus nefas audet,
 In me tyrannus; barbarusque grassator
 Novæ meorum insanus incubat prædæ;
 Animosque sævus à licentia sumit.
 Incendisque & mille, pacis exortem,
 Mûltat ruinis. funera inter & busta
 Gradior potentum, & cassa lucis, atrata,
 Delapsa celso culmine & statu laudis,
 Opprobrium sum ludicrumque Fortuna, &
 Ferocientis undecunque Bellona.
 Septentrionum rector, orbis Arctoi
 Formido, cujus Moschus horruit signis,
 Et Sarmata ingens & propinquior Cimber,
 Quem Vistulam ultra, marginesque Tarunti
 Dunamque & Allam Martis impetus trussit,
 Borysthenesque verticesque Riphæi,
 Tanaisque penè fontibus suis tinxit;
 Cui Finnis armis Lappioque devoti
 Stravere ferro semitam, & viam belli
 Fecere pelago; Botniæque trans pontum
 Posuere nostris militum globos terris;
 Calamitatis ultor adfuit tanta,
 Dextramque vindex commodavit afflictæ,
 Lapsæque primus spem salutis ostendit.
 Quippe imperator Rugus stetit campis,
 Marisque latè Balthici triumphator
 Promovit arma, Vandalosque Gotthorum
 Virtute domuit. arcibus suis longè

Exiit

Exuta Viadri ripa cessit Augusto.
 Stralsunda vallis obsidentium cincta
 Amovit hostem. tota Regis adventu
 Gævisa tellus Principes sibi reddi
 Dominosque vidit. languit furor Tilli,
 Mihique fuso exercitu parentatum.
 Cum federati clara Saxonis virtus
 Pars esse belli voluit, illa trans Albin,
 Salamque iere signa. semet Erphorda
 Devovit ostro. purpuraque Suecorum
 Herbipolis & Moguntius fidem dixit,
 Hannoveraque civis. Arctos immerisit
 Lavitque Rheno frena. trans vias Drusi
 Trophæa fixit, per domos Tabernarum,
 Isaræque celeres abveos, per & Parma
 Processit agros, Alpiumque per valles
 Traxit stupendum sors secunda Gustavum.
 Iam tum serena fronte visa Libertas
 Reddi gementi patriæ; & minus nobis
 Metuendus Ister, Pannonumque jvratæ
 In me cohortes, copiæque Frietlandi,
 Et Austriorum vis laborque se fregit.
 At triste fatum & non amabilis Parca
 Volubilisque immite sortis edictum,
 Felicitatis merisit obsidem nostræ,
 Boreæque regem mors acerba mactavit,
 Meisque rebus lene Numen avertit.
 Hac clade victor Tu, superstes extincto,
 Bojos fugasti. funerique vindictam
 Tot legionum manibus reperturus,
 Hac funera inter & neces triumphasti.
 Salva phalanges, scuta, tela Fimmorum,
 Cadente Rege; Teque sospitatore
 Asserta res est, Saxonumque per rura
 Lux una vidit occidens mihi sidus
 Resurgere in Te; regioque sarciri,

Te stante, casus. tunc secunda permiscens
 Divis Olympus laureamque taxumque
 Suspendit in me. quamque straverat mœstam
 Fatale Regis vulnus, unus attollis,
 Spoliisque & urnæ restitutor incumbis.
 Et justa solvens ultor expias damna
 Victoriarum laude. præficas inter
 Sonuere iisdem sedibus tubæ & lessi.
 Sueonumque, Te jubente, castra dum vincunt,
 Fiducia luctum, corda diluit mœror
 Accensa honorum alebriis. stetit gaudens
 Gemensque belli Diva, condolens sceptris,
 Et gratulata. Tu Ducum caput, Princeps,
 In Sorabos Lusatiæque secessus
 Propellis aquilas, Noricasque progressus
 Invadis urbes, limitesque Suevorum;
 Domiisque iura civitatibus dicis.
 Qualis remissis viribus labascenti
 Humeros Atlanti commodavit Alcides,
 Cum machinæ cœlestis editum pondus
 Nutare visum est: talis integros Regi
 Supponis artus, belligerque constansque
 Fulcis ruentem. Tu velut suis ales
 Phœbea bustis surgit, & quatit pennas
 Flammis renata, post cadaver Arctoum,
 Cineresque vivis regio & ingenti
 Terrore Dravum nominis tui sistis.
 Magnisque Balhim & Gallias tibi præcis
 Annectis, Heros. ac potentibus munis
 Tua bella regnis. undequaque Te spectant
 Gentes propinqua, quasque semovei longè
 Diffusa Tethys. Te Patres Batavorum,
 Te purpuratus Adir, & valens Cimber
 Procul tuentur. & Britannia rector,
 Bellaxque Scotus vota reddit absenti.
 Hoc restat unum, ut qua potentior Rhenum

Coërcet

Cœrcet altis nixa Brisacum saxis,
 Infracta moles, gentis Austriæ robur,
 Spelunca Martis prisca, carcer armorum,
 His cedat armis, laureæque victrici,
 Devicta tandem, gloriosa se intexat.
 Hinc Heduus omnis, Sequanique & in partes
 Ibunt Triboci, Rauracusque vicinas
 Recludet Alpes, Liliisque Francorum
 Germanus aser nelet Imperi causam,
 Viresque regum pontibus sibi junget.
 Quin liber atra servitutis exemplum
 Nolet vocari. pristina renascentur
 Leges, mihique lux redibit oppressæ,
 Pietasque puros reddet ætheri cultus.

Hac dixit Illa. cum tibi novo Princeps
 Tumuerem motu pectora, & pia Matris.
 Ignis querelâ exarsit ossibus vindex.
 In casside altè stare visa bellatrix
 Minaxque crista. quoque Dux vchebaris,
 Sonipes severum infrenduit: solum pulsans
 Et auribus plus bellicosus arreâis
 Efflavit auras naribus. trucem miles
 Vibravit hastam, baltheoque fulgentem
 Suspendit ensem. frena Castor excussit,
 Pugnasque Orion, Herculesque Perseusque,
 Quæque astra Getici tela provocant patris,
 Micuere cœlo latius. retro pulsa
 Fugere turma. capta prima Rhensfelda est.
 Trajecta castris flumina. arcium passim
 Perrupta claustra & obices Friburgorum,
 Claudique vallis alta Brisacum cepit.
 Tunc ara & omnis telæ Lemnos exarsit,
 Steropesque Brontis & Pyracmonis Brontes
 Opere institere. ferbuit labor bellæ
 Tot officinis, nec soni quieverere
 Incudibus a. Ti. pila, scuta, quadriga,

Faces, securæ, cassidum cavi ventres,
 Vnci, bipennes, fomitesque flammarum
 Properata pugna, foliibusque fluxere
 Metalla crebris. subruit manus terras,
 Industrioque cessit unda fossori.
 Crevere colles, aggressque castrorum,
 Munimurumque vis frequenior glebis
 Inclusit urbem. formæ machinas dispar
 Distinxit. hæc se more cornuum adve
 Obtendit hosti. hæc fronte semilunari,
 Hæc circulo robusta. ferrea adspectat
 Vrbs castra circum, fornicesque Divorum,
 Delubra, & aras & focos dolet cingi.
 Obiere muros Dyrrachi & Platearum
 Ducum corona. obsessa turribus victa est
 Alexi & audax, & Saguntibus & Byrsa,
 Carthaginisque mœnia, & Tyris lxxi
 Domitrix profundi. non minor laborantis
 Hic cura dextra Brisgoæ imminet portis,
 Fluviusque legem ponit, objicit septa,
 Laxat, coercet, obstruit, secat, munit,
 Et cingulo arces stringit & caput circo.
 Hic sæva magna se palestra virtuti,
 Bernharde, pandit, parvuloque concludit
 Alimenta ludum tramite. aream sternit,
 Partique arenam; quæ cadentibus famam
 Annulosque donet. procubas cruentatis
 Teros in agris, straminumque structura
 Domos ministrant. pro cubilibus saxum est,
 Tutuda vallis aut fragosior ripa.
 Non mensa luxu diffluit, nec exactas
 Pæpes moraris. sufficit Duci, quicquid
 Hic est fovendo militi. nec hunc ipsum
 Discernit à Te delicatius sumen,
 Pæmesque docta. damnat annus obsessos
 Nox vis sub astro. non retardat inceptum

Chiron severus, Scorpiique pungentis
 Fatale sidus. frigus horridum Capri
 Domas ferendo, & Plejadum procellosos
 Hyadumque, Dux Serene, sustines imbres.
 Non nix stuporem Alpina rebus inducit,
 Non pigra glacies Amphoraque tempestas:
 Non lapsus altis montibus furens Caurus
 Stitere motus. omne commodum tempus,
 Patriam asserentis gloria. tuba rauco
 Sonuere cantu, classicique permixti
 Strepere litui. territanque ballista
 Evomuit ara & alta tecta concussit.
 Irrubuit ensis & cruore pignantum
 Tepuere dextra. suffodis per ambages
 Penetrare Vesta, & ignibus graves terra
 Diffundis artus, promovesque secretus.
 Prasente te ferocius ruunt turme,
 Sociisque Gallis amulam erigis gentem
 Ductor fidelis. obvia necis spector
 Exempla praebeas militisque patrisque;
 Periculique conscius Tibi parcis,
 Tuosque servas providus Gubernator.
 Velut leana, quam sequuntur imbelles
 Catuli, ferarum morsibus laceSSita,
 Libycisque mater impotentior monstris,
 Nondum excitata prospicit sagax proli,
 Antroque se recondit & latet prudens.
 Interea avidis sedibus minax prodit
 Austrasius, & Vesontio manus lecta
 Ararisque potor, accolaeque Iurassi,
 Leucique Lingonesque & Adulae cultor,
 Moturus arma. venit Ister adversus
 Savausque & Albis & Visurgis & Moenus
 Nabus Nicerque copias profuderunt.
 Nescis timere miles, & tua frenum
 Fama relaxans, flumen inter & muros,

Hostesque

Hostesque & urbem & hinc & inde depugnās,
 Cinctusque cingis; nec ferens diu cingi,
 Aquilas propellis. rumpis agmen hostile,
 Repetita toties signa victor invadis,
 Ducesque captos curribus triumphator
 Per regna vectas Sequanæque transmittis.
 Sedit Savellius, compedesque felici
 Elusit astu. Golzii lucescentis
 Retusa telæ. versa sæpe pugnantis
 Fortuna VVeerti, carceres non vos mordet,
 Irata fatis. caesa Getzii castra,
 Fractique vallis imminentium insultus.
 Vt cum procellis pulsa Tethyos rupes
 Immotæ perstat, vis hebescit undantis
 Ponti, furorque languet & retrò spumans
 Se flectit unda, & impetus suos damnat.
 Fugere Fauni, Najadesque & infæustos
 Pepulit Menalcas ira Thraciæ patris,
 Cererem Pælemque & quotquot horridis Divæ
 Fugantur armis. undequaque percussas
 Tremefecit urbes triste Casaris fatum,
 Burgundioque & prisca Cantabri sedes,
 Incerta belli sensit & querens diros
 Casus suorum vota Brilaco fecit,
 Rectoribusque mæsta favit Habspurgi.
 Ast umbra fortis expianda Gustavi
 Stimulos ruenti subdidit, nec incassum
 Pugnare passa est Saxonum decus stirpis,
 Tot fulgidum propinquitate primorum,
 Imaginumque & sanguinis vetustate,
 Ilmaque dominum. clarus ultor excisas
 Arces domosque, supra virginum, cædes
 Lachrymasque vindex civium recognoscis,
 Punisque causas. Tu superba successis
 Nortlinga, tuque misse fontibus Betis
 Sublimis Infans, regis Asturum frater,

Magno flagellas laqueas tuas luctu,
 Credis que vinci posse signa victorum,
 Vnique semper non favore celestium
 Decreta pari: dissidere Neptunum
 Phœbumque: Cyprin Pallademque: diversa
 Amare Superos, & vagam rotam sortis
 Versare regnis: occubare Gustavos,
 Orbique rursus excubare Bernhardos:
 Superare Finnum, cadere, & inde plus tolli:
 Et nunc Croatam, nunc Gothum triumphales
 Agitare currus, dividique, quod letum est.

Cum castra, Princeps, poneres, tamens fastu
 Brisgoia torva voce sic peroravit:
 Quia bellicose me laceassis infestam
 Et poscis Heros? quid manu Gigantæa
 Divum minaris culmini & petis cœlos?
 Cur Ossæ Olympum imponis atque Athon Tauræ?
 Audēsque non audenda more Titanum?
 Hinc voricosa prebet unda tutamen,
 Hinc montium se Brisacum jugis abdit,
 Et ridet iras incubantis obsessæ.
 Adventat Istro miles & Tagi gazis
 Suffulta virtus inquieta pugnatit.
 Ferrumpet aditus, et iustis Caesar insringet,
 Castella fortis asseret manus Boii.
 Cedant Leoni cuncta, dum stet invicta
 Hac una nobis, qua petit et tot castris
 Contempsit hostes, & Deum stetit jussu
 Robur potentis imperi, domus Martis,
 Tutela Rheno, Rauracique munimen.
 Hac Arabis usque Petra, Dux, inaccessa est.
 Regum et tot rerum & tot urbium princeps:
 Rupes aquæque transvola. nequit terræ
 Excelsæ vinci. si fame premes duram,
 Fiet Saguntibus, aut Numantia & qualis:
 Perusia seua cessit impotens Roma.

Aut liberata Mutina maximo Pansa,
 Vel pertinaci Zama restitit Tybri,
 Forti Metello Thala, & altior Capsa.
 Quin sacra cælo templa, sacra mitrato
 Delubra patri, & seculi fides cani
 Relligio & ara præstitesque defendent.
 At illa flocci, magne Saxo, fecisti,
 Virtute major; Martioque conatu
 Superbientis oppidi incolam audacem,
 Ieiuniis victuque paupere attritum,
 Tandem otiosis dentibus fatigasti
 Cecidere civi, Præsidique præstrato
 Animi priores, & cupido Mavortis
 Ardorque pugne, & auxili resederunt.
 Spes devoluta. lapsa cassis armatis,
 Hasta lacertis, seruidaque & insana
 Tremuere dextra. jura pacis oravit,
 Tuæque celsæ Brisacum manu capta est.
 Quem timuit antè, quem ferocior spre vit,
 Dominum fatetur, & modesta victoris
 Prostrata pedibus, obligat sacramento
 Fidem suamque lata de vovet portas.

Mox civitatum dissoluta certuim
 Succubuit Ilma Misni que rectori
 Erecta virtus. te refectus Obrincus
 Nova frena sensit. alteroque Burgundius
 Sub capite cristas sustulit. nec antiqua
 Se lege voluit Tullium coërceri,
 Non Nozarethum, Claudium, & acre Pontarum.
 Augusta plausit Rauracorum & Argento-
 -Ratense culmen turribus tuas laudes
 Suspendit altè. rumeur ivit in Vispos,
 Et trans Saonam sonuit horror armorum.
 Polichnioque & incolis Salinarum,
 Mombosioque Cromatoque Palmæque
 Et Portizona, rupibusque Iustini,

Dolere metuit Dūbis, & tua vidit
 Monumenta fortitudinis Visontinus.
 Tunc Iura valles & Vogesus implevit
 Clangore belli. Danus & Lupi fontes
 Ararisque gesta miscuit suis undis.
 Te res gerente latius, suis latè
 Progressus oris, Vandalūmque de stagnis
 Herulūmque gente, sedibusque Cauchorum,
 Invasit Albis rura miles Arctoris,
 Metu solutus, & manu Maraxinum
 Cecidit agmen exiitque Gallazum,
 Et barbarorum copias Croatarum.
 Que terra clade Tillii caput cælo
 Erexit altè & Lappionibus debet,
 Horrescit armis, Suecique, vitrici
 Digressionem, prisca bella restaurat.
 Per Te manipulos laxat ira Baniri,
 Istrumque rursus provocat fatiscentem,
 Vbi VVitikindos, Saxonum genus clarum
 Atavosque grandes fama sustulit terris,
 Ducemque Dresda turribus suis claudit,
 Urbesque in urbe Molda plurimas lambit.
 Te præliante, tutior suas Francus
 Morinis cohortes intulit; nec Hispanum
 Sævis passus tanta castra distaxit.
 Te præliante, nos ferociam Scaldis,
 Sortemque tulimus mihi Sicambrorum.
 Te militante, militavit Europa,
 Secura vinci, Cesarumque fortuna
 Illisit ather, plurimusque bellator.
 Nunc, à triumphis urbibusque de victis
 Exorsus annum, gratulantium voces
 Regumque vota colligis, Ducum summe,
 Ligerimque socias Sequanamque Sævoni
 Vi dore in uno: nempe causa communis
 Boreale littus a mat & ciet Gallum

Batavosque

Batavosque Patres. Rhodanus & rigens Vrſa
 Et Moſa junctas offerunt poteſtates,
 Favent que fatiſ Austria laborantiſ.
 Tibi in trophaum ſternit integros montes
 Lucoſque Bötis, impigerque Scritſinnuſ,
 At Cerere multa, pampiniſque botriſque
 Lyauſ & Carumna Principi occurſant,
 Frugeſque donant ciuitatibuſ victiſ.
 Batauſ ſtupendiſ ſcripta nuncupat factiſ,
 Conſors laborum, & Aoniū tuſ lymphas
 Adſpergit auſiſ, concitatque Parnāſſum
 Et antra Phæbi. ſigna ſapiuſ ſaſtiſ
 Victoriarum, ſeculoque, quod currit,
 Inſcripſit aſtaſ. hanc tibi magiſ fulgenuſ
 Et clara meritiſ bruma conficit lauruſ,
 Et ſacrat ævo. Nil fatetur in victum,
 Iouiſque metuit ſedibuſ Deuſ belli,
 Cum ferreas truceſque diruiſ portat,
 Veſteſque ſoluiſ arciumque compageſ.
 Fiduciamque induſtria erigiſ pernox.
 En ipſi cœlo lapſa te volat circūm
 Bellona victrix, & tibi novaſ ſcribit.
 Animofa turmaſ, ſeruiduſque ſuccendit
 Frendenſ caballoſ. Curribuſ tuiſ junctā
 It Cura prudenuſ, nec Labor fatigatuſ
 Gerit ligoneſ, aggereſque molitur
 Et caſtra figit. at Timor catenatuſ
 Livorque pone inglorio gradu vadunt.
 Sed una vox Germaniæ renaſcentiſ,
 Patriſque ſpeſ eſt, & favor ſalutantiſ
 Per rura latè funditur coloniſque.
 Accurrit acer Rauracuſ, venit letuſ
 Potor Sazona. maſculuſ iuuentuti
 Comes ſeneclūſ accinit triumphanti.
 Famoſa Caci teclā, regiſ Augiæ
 Infame ſtabuluſ, quaſque dira ceruice:

Et colla forti Ierna torfit Alcida,
 Stupuit vetustas, & ferocis Antæi
 Stymphalidumque monstra, quasque Busiris
 Madefecit aras & gravem Cleonæi
 Rabiem Leonis. Tu secundus Alcides
 Majora victor conficis. nec iniusta
 Sinis imperantum impune sceptrâ grassari,
 Domitor malorum, injuriæque depulsor,
 Causæque constans sanctioris antistes.
 Inter furentis uda flabra Vulturni,
 Et scævientis nubilas miris Cori,
 Inter pluentis horridi Iovis nimbos,
 Nunc siderum torrentium truces flammâs,
 Nunc siderum rigentium feros vultus,
 Inter vadosa septa fluminum pugnans,
 Inter tot hostes, hostiumque tot pugnas,
 Et hoste cinctus, scævientibus fatis
 Bello, procellis, hostibusque & annonâ,
 Et parcitate exercitus & armorum,
 Tandem ruentis oppidi refers palmam.
 Stent, cymbala orbis, essedis suis Pauli,
 Mariique fortes. tolle Roma Marcellos,
 Brutosque Cassiosque. regnet Augustus
 Domitis Sicambris, Dalmatisque Rhatisque,
 Getis, Sævis, impigrisque Bastarnis.
 Perennet audax Brennus & Cimon Grajus,
 Ajax uterque. assurge Theseo civis,
 Argosque Adrasto, tota Iasoni Colchis.
 Et nostra Brutum secla, nostra Marcellum,
 Et emulantem genuit Ilma Bernhardum.
 Hac bellicosi sentit urna Mauriti,
 Proavumque Manes. ensiferque Fredricus
 Nepote gaudet exigente vindictam.
 Erepta regnis decora singulis reddis,
 Cineresque capti Saxonis reviviscunt
 Clarentque per Te. compedes Ducis magni

Dissolvis

Dissolvis heres, posthumusque defensor.
 Tuis triumphis gliscit in dolens Fratrum,
 Bellique crescunt conscientia justis.
 Supposita Boreæ grandis umbra Gustavi
 In te resurgit, & recundit Australis
 Imperi i terra, & limites Tribochorum
 Tricassique Lingonæque transcendit.
 En, miles arma concrepat, facit ludos
 Cataphræti us ordo, cominusque vibrantur
 Hastæ minaces. & pedestrium turba
 Divisi in alas exit obvium signis,
 Laurosque tollit. rumpit æthera in plausum
 Catapulta clangens, & vagam ciet famam,
 Populisque gesta admurmurat peregrinis.
 Hæc Fama Eæuno nunciat, maris Faunus
 Deo sonanti, buccinæque Tritonis
 Ultra columnas Herculis, super Calpen
 Abylanque rumor torridum ferit Maurum,
 Gadæque de te & insula Britannorum
 Et prisca Thule loquitur, & tuas narrat
 Pugnas Caledon, Hebridesque longinquas.
 Castella mæret, Duris que perculsus
 Avertit amnem, Sicorisque, Iberis que,
 Et triste Siculo nuncium innatat ponto.
 Quid? regna latè per vagatur Aurora,
 Et occidentis dis palatium Phœbi,
 Nigrinque adactum. rector Ottomannorum
 Asiæque fulmen gaudet acer Osmanus.
 Monumenta laudum cernimus sacrosanctis
 Suspensa templis, fornicesque Divorum
 Per te subacta spolia gentis ostentant.
 Tibi Deorum quisque præmium sacrat,
 Gradivus enses, lumen ingenii Pallas,
 Bellona robur. scuta Mulciber cudit,
 Audaxque pectus are triplici cingit.
 Triptolemus ad te mittit integras messes,

Puerque teidas cogitat Dionæus,
 Et par cabile Principi venustatis
 Decernit alina Cypris. oppida arridens
 Cybele recludit, turribusque circumdat
 Turrita frontem. Liber expedit lynces,
 Pharetras Apollo. sed Diana bellacæ
 Ministrat arcus, magna Iuno thesauros.
 Pales virentes graminum thoros sternit,
 Pan mastat agnos, Æsculapius gallum.
 Implet corollis cassidem senex Nereus,
 Algaque cingit margines corollarum.
 Astra a iuris imbuit sacris mentem,
 Gladiumque donat vindicem, & pias lances.
 Aurora vigiles advehit Tibi luces,
 Lenesque spondet serus Hesperus noctes.
 Falicis & vi filia prorogant Parcæ.
 Hermes loquendi copiam facit lingua.
 Torvusque quamvis, spondet astra Saturnus,
 Tirynthiumque Iupiter locat iuxta,
 Nec Perseo vult cedere imperatorem.

Me, magne Princeps, iussa tot Camænarum
 Heu claudicantes deo verere Scazontes
 Voluere factis grandibus. Furor Phœbi
 Phœbasque vatem insana raptat imbellem,
 Testem triumphi, gloriæque rerumque.
 Tu Stilico noster, tu Probinus his Musis
 Alimenta præbes, tu celebris Arrides
 Apollinari victor insonas templo,
 Tumidisque cinctam fluctibus moves Cirrhæam.
 Hac maeste, Ductor, laude. pacis ad sortem
 Hoc vade gressu. quod nequit Palatinus
 Supplex precando, miles impetra bello.
 Cogendus hostis, quisquis exuli lenem
 Avertit aurem. Sit locus pio Marti,
 Vbi pulsa causam vindicare libertas
 Pietasque tentant. jura stirpis instaure,

Te tolle victor, tolle sceptrum majorum,
 Et abnepotum, Misniæque solamen
 Fulci Thuringum. Saxonem vacillantem
 Inter potentum jurgia & truces lites
 Pactis aduna, fraudibusque distractum
 Tibi revinci. discat & sciat Casar,
 Debere paci: certisq; regnari
 Bellum cavendo: inglorium, triumphare
 De cive cives: imperare sat latè,
 Quicumque iuste: pluribus potestatum
 Vacare mundum, nec regentis unius
 Hunc esse totum; possidere pacatum,
 Qui norit uti: corrigi refragantes,
 Placide ferendo: incautusque decidi
 Bonis potentum. restituta concordies
 Tibi Bulla Patres colligat; sacra passim
 Leges resurgant, criminumque tot formas
 Profunda Lethe sorbeat, nec adversis
 Germana signis gens diutius pugnet.

P A N E G Y R I S,

De laudibus Eminentissimi Cardinalis,
 A R M A N D I I O A N N I S
 P L E S S I A C I,

Richelii Ducis, Franciæ Paris, &c.

H Actenus Auriaci laudes & bella potentis,
 In Batavis, Belgæ cecini, patriæque labores,
 Et pugnas laurosque; meæ, tot subruta flam-
 Moenia, concussasque animis audacibus arces; (mis-
 Nunc procul occiduo partos sub Sole triumphos,
 Nunc & in Aurora thalamis, spoliataque ditis
 Transtra Tagi, captamque Peru. dum pronior æther
 Nos videt, ingentique gravis fortuna Philippo

F 5

Incubat.

Incubat, Hesperique quatit fastigia regni :
 Nostra per Aonios diffundit nuntia colles
 Calliope, gestisque Ducum se miscet Apollo,
 Et lituos inter Phœbi cortina remugit.

Nunc nova Purpurei surment exordia fasces.
 Et Te, magne canam Richeli, cui fata tuendi
 Borbonios, partes tribuunt ; & Gallia semet
 Credit, & hoc uno gaudet sub Sole renasci.
 Non mihi jam magnus Stilico, non grandis haberi
 Parmenio, Cyneasque potest. si Roma stetit.
 Consiliis, fidoque potens suatore Macedo ;
 Si pro te toties facundia, Pyrrhe, locuta est ;
 Nec pater Atrides, clavo sine Nestore, celsum
 Ilium & Hectoreæ subvertit mœnia Troja,
 Neptunique domos : etiam secunda bonorum
 Posteritas, Arinande, tuis palatia curis
 Fulcit, & in Druidum sapiens miracula terris
 Parturit. augustis per te reverentia sceptris
 Crescit, & in mediis exsurgunt Lilia bellis,
 Et melius, Dux celse, tuo sub sidere fragrant.
 Nam veluti vastos spatii immanibus orbes,
 Flammiferique rotat sublimia corpora mundi
 Vis occulta Deum, nostrisque illabatur oris :
 Sic tuus immensum, quem Gallia conficit, orbem,
 Totque movet populos animus, grandeque per artus
 Spiritus it, magnoque sagax se corpore miscet.
 Qui trepidos olim validis cervicibus axes,
 Nutantesque Deos & totum tor sit Olympum,
 Fabula prisca fuit vatam. Te cernimus omnes,
 Magne gubernator, patrio supponere mundo,
 Hoc, quodcunque tuum est, inconcussosque periclis,
 Et nunquam sessos humeros, & pondera rerum
 Imperiique vices & tanta negotia solum
 Ferre diu, nullaque quati formidine fortem.
 O mihi si liceat solitis intendere nervis
 Barbiton, & cumctis fas sit Te dicere terris,

Nec tua semoto longè clementia vati
 Abnueret, solumque tui levis umbra favoris
 Gratiaque has ipsas involveret aqua Camænas,
 Assurgam Tibi, summe Ducum. si federa Belgis
 Cum Gallis infracta vigent; concludor in illis,
 Et jungor quoque Belga tibi, Regique, tuisque.
 Incola Battavia tanti pars federis adsum,
 Quam vis digna minus. neq; nos, Armande, videbis
 Indecores. Tu grande decus mihi conficis unus,
 Dum caneris, pretiumque ingens sibi fœnerat à te
 Ya potens. nova Palladia subnasceris aula
 Materies, vestroque feror sub nomine vates,
 Purpuraque Amstelii tua plus fulgebit in undis.
 Quaque vehent merces, etiam Te transtra ratesque
 Per fluctus pelagusque vehent, Solisque cubile
 Belligeræque legent Indis hæc ipsa Meluccæ.
 Hæc audeat tibi Musa loqui. fiducia Phœbum
 Erigit impavidumque facit. proscrip̄ta pudoris
 Causa jacet. quæque ipse colis palatia, Princeps,
 Ingredior, radiisque tui percussus amoris,
 His ipsis, quam nunc condis, sub mœnibus urbis
 Abdor, & hæc nostra, quam vis trans æquora, Musæ
 Fundamenta locant. Et jam subsidere terras
 Exuperior mundumque mihi. dum surgis in altum,
 Tollor humo, tecumque procul per nubila raptus,
 Ipsa tuis, Richeli, transcendam sidera fœlis.
 Nec referes, me vate, pedem, nisi parte locatus
 Ætheris. hic ubi sublimis sua brachia Perseus
 Porrigit, heroumque domus animæque locantur
 Semideum. fulgensque boni rectoris imago
 Invidia fines sola virtute reliquit,

Est Deus, que medios hominum se fundit in actus,
 Conscia præteriti & sortis præsaga futura,
 Arbitra difficilis causa, Prudentia, centum
 Prædita luminibus, longis venerabilis annis,
 Mille modis edocta vias insistere recti,

Mille modis edocta mali depellere formas,
 Et coeptis instare suis, fortemque periclis
 Objectare animum, dubiis non fidere rebus,
 Nec male consultos vulgi spreuisse furores,
 Nec metuisse nimis. capit à discrimine laudis
 Incrementa sua, & fortuna libra secunda
 Iratis didicit sese submittere fatis.

Hæc regina tuus, Ductor fortissime, cunis
 Adstitit, & tibi dum Lachesis prosperrima ducit
 Stamina fatidicaque legunt ventura sorores
 Tempora, prævalida jam tunc ratione subegit
 Devotam sceptris animam. qua nata fovendis
 Regibus, hos ipsos tibi promittebat honores,
 Quos geris, & sacro cunabula merfit in ostro,
 Fasciaque irrubuit teneris circumdata membris.
 Quin sic orsa loqui: latis Puer inclyte, dixit,
 Auspiciis ordire diem. tibi magna parantur
 Nomina. secretis Regum servaris, & in Te
 Inclinata suis requiescet Gallia triplex
 Ponderibus; causasque Ducum, populiq; Patrum
 Et mundi dirimes lites. Tibi templa laresque (que
 Debebunt sub Rege pio. geret inscia fraudis
 Dextra pedum, pastorque gregi rectorque præiis,
 Et columen tutorque tuo. cœlique minister
 Præsidium telluris eris. distincta tenebis
 Imperia, & Superis pariter nobisque vacabis.
 Inveniet doctrina viam. experientia rebus
 Sternet iter magnis, & Regum sola favorem
 Inconcussa fides poterit constansque mereri
 Majestatis amor. certè sub Præsule tanto
 Castalii largis manabunt fontibus amnes,
 Antraque Pegasidum & docta Tritonidis arces,
 Euboicaque tibi condent oracula rupes.
 Quin procul è Batavis fundet præconia dives
 Amstela, & externas agnoscet Sequana laudes.
 Vt dixit, germana soror Constantia juxta

Os aperit, geminisque latus suffulta columnis,
 Quis ilis adorando graditur per regia passis
 Limina nec vano populi terrore vacillat,
 Hac effata fuit: quantum Facundia possit,
 Eloquiique vigor mentesque inflectere docta
 Suada potens, odiique animus contemptor iniqui,
 Exemplum dabit iste puer. non improbus ardor,
 Non queruli in dominos civis furor, iraque fervens
 Livoris facibus seclique afflata veneno,
 Non conjuratae totis se opponere castris
 Agminibusque manus, non circumstantia tela,
 Audacesque mina, recti statione movebunt
 Intrepidum. ferient omnes impune ruina,
 Tempestaque suis concussa tumultibus excors
 Concidet, & caeco prudens Bellona furori
 Obstrepet, & trepidis rabies desaxiet hastis:
 Stat sua majestas solius vindexque tiaris
 Numen adest, Superumque metus custodia regni est,
 Et Gracchos vindicta Deum Nemesisque coercet.
 Nec siluit sacra Pietas circumdata palla,
 Infula cui prisco frontem velabat amictu,
 Plethiacumque levans, studiis caelestibus, inquit,
 Et curis implere. Tibi veneranda recludam,
 Atria caelicolum, supremaque verba Tonantis,
 Et secreta poli. quae Te Sapientia grandem
 Secernet populo, populis praeponeat iisdem,
 Et multis volet esse patrem. spectabilis aris,
 Solves vota Deo & celso juratus Olympo
 Aethereum librabis onus. quin, Praeside tali,
 Regia se soli dedent diademata Christo,
 Gaudebitque Dei sancto cognomine regum
 Europa sublime jubar, terrasque gubernans
 Submissa cupiet caelum cervice vereri.
 Felix imperii facies, quam prima tuetur
 Religio, quae consiliis inimica profanis,
 Eas animi sacrosque probat devota recessus

Mentis, & innocua ciues, delubra, focosque
 Simplicitate beat. nec, quæ nescire decorum,
 Scire cupit cunælos; veterisque à moribus ævi,
 Officii præcepta capit, fideique tenorem.

Dixerat. hinc manibus verbenam spargere circum
 Cœpit, & accensis adolevit mascula supplex
 Thura focis, plenamque favens excussit acerram,
 Et fixam posuit puerili in pectore sedem.
 Has inter residens generosa puerpera, Divum
 Colligit auguriis tanti nova gaudia partus,
 Et sibi jam Curios alios, mentemque Catoni
 Qualis erat, Brutique decus Fabiumque morantem,
 Ingeniumque Numa & trabeas promittit Olybri.
 Tum Rhodanus, tum lentius Arar rapidusque Ga-
 Præfensere suis felicia secula terris, (rumna
 Et sibi subrisit Ligeris. cum Santone Picto,
 Et socio Lemo-vix fertur plausisse Cadurco,
 Et jurasse fidem Biturix, fortisque Medullus,
 Arvernique Heduique patres, cidtorque Nemausi
 Et Senonum gentes, & qui vicina Gebenna
 Montis habent, Martique sacer sub litore Narbo.
 Hesperia solum, & gelida timuere Pirenes
 Culmina, nubiferæque Alpes & Gallica jam tunc
 Sceptra Padus. iustiisque ferox Catalaunus in armis,
 Ex illo dominos jam fastidire Philippos
 Cœpit, & in solo solatia querere Celta.
 Tunc & funestis visi sunt vultibus i.e
 Atrebates, Rhenique procul fremuere sub undis,
 Bellorum arcani strepitus. impostaque celsis
 Collibus, admonita est venturum Saxona rupes
 Brisaci. Richelique, tuis successibus Istro
 Funera portendi. Trevir sibi vincla parari
 Sensit, at ulciscenda Duci. tua federa Finnis
 Lappionumque nurus & montibus excita Manto
 Prædixit Gothicusque furor. Tunc aspera bello
 Gens Batavum, studiis majoribus ivit in hostem,

Suppetiis animosa tuis, patat aequae per Te
Lilia Francorumque sibi praesagium astrum.

Nam veluti faustum praesent mortalibus omen
Sidera, cum summa caeli statione feruntur,
Nec jam radit humum Titan, sed celsior ardet:
Non aliter Lucina suis te sustulit ulnis,
Venturum imperio lumen, venerabile regni
Sidus, & in teneris vidit vagitibus aula
Spes habere suas, & certius omnia ferri,
Te Tiphymoderante ratem. secerneris illi
A pueris, & mente senem praevertis ephēbus,
Nec quicquam vulgare sapis. fastigia rerum
Transcendis gradibusque vehit te gloria magnis,
Atque adytis sapientum infert. hic tota recessus
Pandit Cirrha suos, & se Romana vetustas
Explicat Argivaeque patent secreta Minerva,
Ancipitesque scholae, & quicquid contendit Athenis
Stoa gravis. nunc Pythagorae doctique Platonis
Sensu capis, monitisque quibus Respublica possit
Tuta dari, & quo se defendat jure tribunal.
Nunc Stagira tua est, & mens contermina caelo
Natura rimatur iter. vis nosse penates,
Quos habitas; quā vivis, humum; quēvis tingeris, un-

das;
Quaque cales flammā. nec enim praescribere mundo,
Ignarum mundi deceat. dum sidera volvis,
Aetheraque immensum & suspensos fornice caelos,
Hinc regnis sua fata legis. quis sospitet orbem
Conspiculus faciesque poli; quis mutet habenas
Stellarum oppositis radicans fulgoribus ignis;
Qua face seditio surgat, solioque potentes
Excutiat gravis ira Deum. qua sceptrā secudent
Lumina, quaeque suis rectores uniat arctae
Civibus Arcturi statio. per cuncta Deorum
Incedis spatia, & Saturni inamabile sidus,
Regibus adversum damnas, plebique maligna

Præ-

Præcipitiq; favens. Iovis, ut clementius, astrum
 Concilias possisq; Tibi, regisq; senectæ
 Custodem hunc scis esse Deum, vacuumq; malo-
 Sub Mavorte probas, justis victricia causis (rum
 Arma capi, & rutilos stringi securius enses,
 Postquam hostis fortuna labat; vel turbine fati
 Vicinis metuenda venit. Tu spernis iniqui
 Bellatoris opus. tibi nil deformius illo,
 Cui ferrum pro jure suum est, calcataque scutis
 Obruitur pietas, & belli gloria vis est.
 Inter Solis equos seros regnantibus annos
 Observas Lachésin trahere & prosperrima terris
 Fata dari: Phaethontæ discrimina flamma
 Acribus averti monitis, currumq; teneri
 Rectius arte senum, & sub consultore verendo.
 Nec Veneris lux scæva tibi est, nec dura minatur
 Phosphorus, at Placido **LODOVICVM** lumine
 Adspicit, hæredesq; duos deducit Olympo, (tandem
 Mercurii per signa, quibus se purpura prudens
 Afferat eloquiis, qua majestate loquatur
 Pro populis, facunde, notas, fraudumq; magistros
 Proscribis procul. at Luna penetratibus altis,
 Deprendis variis flecti mutabile formis
 Imperium instabilesq; vices; nunc porgere plenum
 Regna decus, fractis nunc expallescere rebus.
 Sic omnis Natura Ducem te format, & orbis
 Pars convexa tuos monitrix descendit in usus,
 Mandatrix operum consummatriceq; laborum.
 Inde per humanæ raperis spectacula vitæ,
 Et scenam nos esse vides, ubi plurimus actor
 Antiquo repetit mundi deliria ludo,
 Personamq; facit. tumet huic à bile cruentum
 Vindicta gravioire jecur. vesania laudum
 Hos rapit, immemoresq; sui malefana flagellat
 Ambitio. patulis venatur faucibus aurum
 Alter, & impuris primos Sirenibus annos

Devovet,

Deuoret, & Paphis demens effeminat herbis.
 Hos inter, quamvis iuueni, Catilina, Cethegus
 Dispuncti, Lepidusque fuit, dominoque rebellis
 Quisquis adorandis objecit castra coronis.

Dum veterum annales exactaque tempora versas,
 In Zopyro quam multa placent, animusque fidesque
 Contemptrix obitos. Decios veneraris euntes
 In bellum, pulchra pro libertatis amore.

Attilios pro lege colis. cum Coclite solus
 Tunc quoque sustineas Senoni dux obuius ire,
 Et medium Brenni furus opponere Tybrin.
 Cum repetis, qua pro Cyro clarissima fecit
 Harpagus, & regi quesitum hinniibus ostrum,
 Promittis majora tuo. tibi suppetit artes
 Regnandi ductor Xenophon, Cyrumque regenti
 Obicit exemplar. Graji trux poena Philota,
 Principis offensi rabiem, metuendaque dixit
 Intervalsa Ducum, quos lis pervertit & atrox

Suspicio, fraudumque metus. Cum castra revolvis
 Pallasque manus, Procerumque; & robur & arma,
 Perdica decus, Anigoni pugnantis honorem,
 Lysimachumque trucem vultu, frontemque; severam,
 Quam Meleager erat; praeuntem verba Craterum,
 Cassandrique minas, validumque in tela Menan-
 drum:

Talibus haud unum subdi rectoribus orbem
 Posse, tibi memoras, & plus dufore perito,
 Quam castris dextraque geri. suadentis Achatæ
 Suggestis Aeneæ officium, sociataque laudas
 Robora consilio, & comitem Diomedis Vlysses,
 Thesea Pirithoi. quinquennia prima Neronis,
 Non postrema probas. Senecis doctoribus aulas
 Surgere, contemtis ruere. observasse decorum,
 Arminios magni facis, & pro legibus acrem
 Civilem, Thraseamque & rebus nata gerendis
 Nomina Scipiadæ, Drusos, Brutosque gravesque

Æmi.

Æmilios, & victoris tot signa Sicinni.
 Tunc tibi, qua melius gentes ratione regantur,
 Noscere cura fuit, regnique expendere formas.
 Ut sua libertas Grajas subverterit urbes,
 Et dominis oppressa malis respública. quàm sub
 Rege Lacon solo steterit securus & audax
 Assyrius Medusque potens, & Persa feroxque
 Indus & Eoo subjecta potenti & Phæbo.
 Hoc regimen sublime Deum est, his præsidet unus;
 Has rectoris egens primum est expertus habenas
 Orbis, in hoc placide cœiunt moderamine gentes,
 Nec male distracta est uni concessa potestas.
 Quin opera studiique tui sciuisse putasti,
 Regna quibus surgant & decrecentia vergant
 In pejus sublapsa modis. quàm noxius illis
 Vivat adulator: quam perniciosior Hydræ
 Luxus eat, populator opum: quàm vincere semet
 Sit regale: suis contentum finibus esse,
 Nec proferre gradum scelere: audacissima sperni
 Cœpta, nec è dubia cœca Rhamnusidid aurâ
 Suspendi summam populi debere salutem.
 Nunc pœnis iraque locum, nunc esse favori:
 Nunc terrore malos, nunc effera corda modestâ
 Voce coërceri: nunc dissimulanda regi
 Plurima, nec simulandum unquam probitate relicta.
 Sic iter ingrederis laudum, & quacunque potentes
 Virtutum momenta decent, & nomina recti,
 In te cuncta fluunt, & pulchro federe juncta
 Certatim secère virum. Te sancta verendum
 Amplexa est primis pietas, sacrisque tuorum
 Imbuunt & cœtu distinxit Diva profano,
 Admovitque Deo propius. malè dirigit omnes,
 Quem non ista regit, nescit mortalibus esse
 Præsidium, à quo numen abit. mandata suorum
 Vulgus amat, cum se Superis votère jubentes,
 Exemploque magis, rigida quàm lege, gubernant.

Tunc

Tunc Deus humanos isto de pectore sensus
 Expulit, atque alia fulsit Lufsonia luce,
 Adventu gavisus tuo. tunc magnus ab imis
 Auditus fremitus terris, Phlegethonque remugit,
 Et tumidis princeps Erebi plus saevit iris ;
 Tartareasque fauces Hecate succendit & omne
 Infernale chaos strepitu concussit & unum
 Te timuit. quamvis liventibus undique cincta
 Styx flueret damnata vadis, & regia Ditis
 Non ferret cœleste jubar, vitæque severa
 Immortale rudimentum ; tu lampada sacram
 Præfers præco vigil, te circumfusa sequuntur
 Agmina, tu sanctis adstringis legibus omnes,
 Plutonisque domos tenebrisque abscondita turbas
 Atria. latratum tibi ter compefecit atrox
 Initor & pressis Acheron obmutuit undis.
 Te templis arisque Deum consueta vocari,
 Occupat, & ni veis ambit Clementia pennis,
 Et facilem lenemque facit. quin indole tali,
 Qualis erat, Trajane, tibi, placidissima donat.
 Nempe ferum crudumque putas, non parcere victis,
 Supplicis gaudere, truces distringere vultus,
 Non flecti precibus, veniamque expungere rostris,
 Atque illaudatas Manli revocare secures.
 Huic comes incedit Nemesis, nec flexilis ulli
 Supplicii rigor, & gradiens cum consule licitor.
 Quæ tua, cum fas est, rigido subsellia munit
 Et trabeas terrore, nec exorabilis audit
 Convictum fassumque scelus ; cum læsa Senatus
 Majestas rerumque salus formidine salva est.
 Hæc Minoa suis, hæc iustis Ææcon armis
 Instruit, & soboli non vult ignoscere patrem.
 Hæc Metios discerpit equis, oculumque Zaleuco
 Eruii, atque metu custodit regna severo,
 Et conculat as adspersit sanguine leges.
 Te sincera Fides, nec fallere docta tiaras.

Possi-

Possidet, & nullo patitur pallefcere fuce
 Mascula simplicitas. toto tua didita regno
 Fama viget fidaque vehit præconia lingue.
 Non illam insanus livor sibi vertit & horror,
 Non fortuna furens, adversorumque procella.
 Hac duce non mutas animum, nec mobilis aura
 Ingenium popularis amas, vultumque secundis,
 Aut alium adversis geris. ut Marpesia cæcites
 Fluclibus opponit latus inviolabile, constas
 Impavidus vanisque negas rumoribus aurem.
 Hac tu Liligeri decus & diadema parentis
 Asseris, & natos pariter patremque tueris,
 Et quos ut dominos civis submissus adoras,
 Consiliis monitiisque juvas. dumque omnia flectis,
 Per te quisque suos sentit crevisse triumphos,
 Per te jura dari sinit, & præcepta subactis
 Gentibus, atque tuo fasces committit amori.
 Iudice te, passim Themidis delubra recludi
 Adspicimus, rutilasque faces gliscentis honesti
 Et jubar Astræa mediis se attollere bellis,
 Et solum trepidare nefas. Tu criminis ultor
 Fulmineum vibras tutandis legibus ensen,
 Et trabeas vis justa loqui. stant rostra decenti
 Tuta patrocinio, formidatumque tribunal
 Alligat officio quem vis, & lancibus aquis
 Partitur jus cuique suum. quos donat honores
 Regia, dissimulas. tibi vis privatus haberi,
 Dum cunctis, Armande, præes, tot præmia laudum
 Magnanimus minus esse putas, splendesque decorus
 Civibus & titulis servas illustribus omnes,
 Solis ad exemplum, cunctis qui lumina terris
 Dividit, oblitusque sui communia curat
 Commoda, nec sibi, sed nobis mortalibus ardet.
 Magnarum non parcus opum, palatia, turres
 Exstruis & totas operis ingentibus urbes
 Edificas. stupet, ecce, suis pomœria tectis

Sequana laxari, atque amplis amplectitur orbem
 Mœnibus. hac una sic per te mundus in urbe
 Ambulat, & tanti patet indulgentia census,
 Quin Superis nova tecta, scholas & limina Musis
 Pulchra locas. omnes aperis discentibus artes,
 Diffunditque suos melior doctrina penates.
 Vox comem, incessusque gravem, reverentia vultus
 Arguit imperio dignum. patientia davis
 Te subigit nullique cupit cessisse labori.
 Non tua vesano plorant æraria luxu,
 Nec sordes contemptus amas. aulisque domoque
 Trudis avaritiam, rabiemque expellis habendi.
 Stas pœctis, promissa facis, præponis honesta
 Vtilibus, magnis nec dedignaris amicis
 Sceptorum fulcire Deos. consulta ministras,
 Et capis, & fidas voces Callisthenis audis.
 Quas noctes insomnis agis, contermina cunctis
 Finibus Europamens circumspæcta moratur,
 Et ventura videt. seu vasta per æquora raptus
 Herculeis infers bellacia rostra columnis;
 Insubribus seu bella paras, & lata per ipsam
 Tollis signa Tagum rector. vigil exit in omnes,
 Afflictaeque levat spatiofa industria gentes,
 Agnoscis benefacta palam. largiris honores,
 Ipsa quibus virtus precium est; quos publicus exciit
 Et patriæ non segnis amor, vel dextera fortis,
 Ingenii vigor & sapientia nobilis ævo
 Consecrat, & pulchri commendant regibus ausus.
 Talis Aristides Grajùm veneranda per urbes
 Ora tulit, rebusque animum curamque vilem
 Applicuit. talis Phocion illustrior iuit
 Et gravis indomita leges & mascula Sparta
 Iussa dedit, luxitque ista virtute Lycurgus.
 Cum lego Narsetem, Narses tu crederis esse,
 Cum Nician, alter Nicias, qui classibus æquor
 Stravit & externa toties dux insitit hosti.

Cum

Cum pavidos premit infelix Rhamnusia patres,
 Spe collapsa foves, nec desperata relinquis.
 Sceptra, sed à prisco exemplum Varrone reposcis.
 Pro Gallis stas Euagoras, transcendis Aratum
 Consiliis, istoque volet gravis ore Pericles
 Cecropidum pro gente loqui. mandata Solonis
 Legibus antevenis, Musis pater Atticus audis,
 Timoleonque novus captas clarescis ob urbes.
 Singulis complecti cuperem, tot nomina restit
 Virtutumque choros, nisi se densissima nobis
 Factorum offerret series, laudumque tuarum
 Diluvio obruerer. Magni post funera Regis,
 Iactatumque diu non uno Praside regnum,
 Tu regni ancipites casus & pondera nitu
 Librasti, Dux magne, tuo. tunc fixa pependit
 Gallia nec dubiis tuubarit Celta sub astris,
 Et sibi mutatas sub te non sensit habenas.
 Cumque truces motus ruituro culmine rerum
 Turbida tentaret novitas, tu nasceris autor
 Pacis & adversas acies cognataque signa
 Bellaque sublevis componis partibus unis.
 Gaudebant gladios Pietas exuta feroces,
 Majestasque simul. venerandaque nomina claro
 Federe concilias; & quos natura ligavit,
 Conditione ligas placida, ne tuisque benignè.
 Tunc Solem toti radiis melioribus orbi
 Illuxisse ferunt. tunc junctis Gratia palmis;
 Creditur obversas blande adspectasse sorores,
 Et cunctos sociasse Deos, cum Pallade Cyprin,
 Mulciberum Phœbumque & te Neptune Minerva,
 Junonemque Iovi summo. quin mellea passim
 Flumina defluxere jugis & montibus altis
 Mana vere nives tepida. tunc undique letum
 Extulit os, nitidisque caput velata coronis,
 Certatim positas lites Europa probavit.
 Per te tuta stetit nullis Cassilla fatiscens.

Vnibus, agnovitque tua molimina mentis
 Dux Ligur & longi in Batavis encomia belli
 Condidit & vestro moriens submitit honori.
 Illa suis animosa malis, tot fulmina Martis
 Insultusque in victa tulit, nec cessit Ibero
 Ferrea, & Eridani per stagna loquacia fama
 Crevit & armorum late terrore triumphat.
 Te Duce, Marvortis domus & circumdata centum
 Turribus & Regum torres subducta furori,
 Cujus Santonici pulsant bellacia fluctus
 Littora, cui robur dederant & nomina rupes,
 Clara truci Rupella fame, placabilis audit,
 Et Domino mansueti suo. cum Tethye bellum
 Gessisti, & tumidum straxisti montibus aquor,
 Et sylvis trabibusque & toto Aquilone profundum.
 Implesti & querulam domuisti belliger urbem,
 Incubus Oceani ingentis. sic Cecropis arces,
 Ostiaque irati clausisti Sparta Pyrae,
 Et Lybicos victor tenuisti Regule portus.
 Sic, Pellae, Tyrum congestis molibus olim,
 Et Pelusiacas vicisti puppibus urbes.
 Igni vomae periere rates & missa Britanno
 Auxilia & triplici subnixi potentia scepro.
 Claustra mari metuentia paras, & tramine longo
 Damnatis diuinis spaciosum Nerea, Princeps,
 Ciuibus, incertis que doces immanibus ipsam
 Subdere Neptuni rabiem. contracta stupebat
 Aequora terribilis Triton, captiva teneri
 Atria Nerëidum, & famulantes regibus undas.
 Cum Tarteessiaci gemeret desueta Philippi
 Imperia & fasces indignaretur Iberos
 Rhatus & Hesperium vallis Tellina tribunal,
 Vindice te, castrisque tuis, Lodovice, recepta
 est,
 Atque asserta sibi. libertas reddita cunctis
 Te dixit scripsitque patrem. sub sidere brumae

Iussi.

Iussibus, & rabidi ferali luce Leonis
 Eminus arma moves, absensque in milite pugnas.
 Non aliter, quàm cum Superos invaderet audax
 Titanum furor & montes inferret Olympo,
 Absuit à pugna coeli regnator, at unus
 Praescripsit faciendâ Dîs. Vos dicite valles,
 Bormio, & unanimis communi lege Clavenna,
 Quique bibis Larios latices fontemque Padusa,
 Quàm tua Plessiacus tutarit federa Nestor,
 Oppida quot viastasque iterum de vicere urbes,
 Borbonio rectore potens. cum Sequana longè
 Signa per Insuabricos ferret vittricia campos,
 Cottisque innumeras stupuerunt culmina lauros.
 Tu quoque Pyrenæ propior nimboſa Beærne
 Accedis tantis titulis, portasque recludis,
 Ægra licet, paterisque sacris succedere sacra.
 Nec Te terrisonis Tameſis cataphractus in armis
 Terruit, & pulchro, Richeli, ductore trivemes.
 Insula cum misſo Reace populata Britanno,
 Ignavas acies timidumque agnosceret hostem.
 Fît fuga, partem haurit gladius, pars mergitur ur-
 dis,

Et pugnant pro Rege tuo fluctusque manusque
 Et vada, & in nuda moriens ridetur arena
 Albion & laceras deplorat mœſta carinas.
 Et tu carminibus nostris, Albane, manebis,
 Reddite Francorum dominis, discesque coronis
 Æternam debere fidem. cur dispare cultus
 Diffidis soliis? cur tunc parere recusas,
 Cum fas est tibi sceptra coli? cur Casaris ontne
 Quod fuit, huic soluisse grave est; quod Numinis, illi?
 Heu nimium ignaræ mentes. terrasque Deosque
 Concutit inconsulta fides, nimiumque dolori
 Indulget vis sacra suo. mansuescere nescit,
 Cum Rex aqua petit. species præstenditur armis,
 Et regnare cupit Pietas, laterique potentum

Personata latus jungit, divisaque sceptris
 Sceptra volet. raro sortis securam suorum,
 Quam cum se totam clypeis involvit & ipsum
 Ære Deum. sed enim, minus hunc defendere ferro
 Relligio, plus mente jubet. probitate tenetur,
 Non vallis, meliusque orbi splendet inermis.
 Ista Cebennates populi, qui rupibus altis
 Vivitis, hac eadem vicina discite gentes,
 Delphinique patres & qui sapuistis Aleres,
 Et Septemmaniæ proceres, quos lenius astrum
 Adspexit, Regisque pios clementia fecit.

Quis castris aderat pernox, cum jura Niverni
 Affereres, Rex magne, Ducis? cum signa per Alpes
 Gallica ductares Princeps, inopinaque in ipsis
 Insubria fremerent horrentia classica portis,
 Et subito ruptis patuit Segusia claustris?
 Hic Arimandus erat. galea qui saepe rigentes
 Sustinuit potare nives, diffringere forti
 Saxa fame, calcare gelu, dominasque cohortes
 Taurinis inferre jugis. cecidere phalanges
 Hispanaque Italaque & quas conscripserat Ister,
 Quasque Savus Dravusque ferox & proxima bello
 Parthenope & parens alienis Insuber armis.
 Ferraci cedunt montes iterumque soluta est
 Rigomagum, tumidasque minas Regumque Du-
 Altior elusit, dominumque invicta recepit. (cumque
 Interea, dum dissidiis feralibus aula
 Scinditur, & faciunt regum de sanguine partes,
 Invidiaque comes scelerata calumnia belli
 Quassat sava facem, mediisque incendia gliscunt
 Visceribus patriæ. & tempestas horrida Franco
 Incubat; Herculeis gliscentem viribus Hydram
 Conficis & magno viduatum vindice vulgus,
 Castraque dissolvit victor. tum sanguine claro
 Irrubuit Nemesis, pœnaque assertus in una
 Majestatis apex, fama mendacia risit.

Sub pedibusq; Stygem scelerum & Phlegetontis ini-
Murmura latratuſque ſui formidine preſſit. (quò
Spreta Ducis fortuna fuit, dum ſumma laborat
Regis, & exempta eſt rabies armata favori,
Borbonio cognata licet. cum ſtemmate certat
Gallorum prælatuſ amor. cum publica ſalva eſt,
Negligitur privata ſaluſ; capitique propinquo
Decedit præciuſ, ſolum ut Regale ſuperſit.

Quo vatem, Dux celſe rapis, Phœbumque Deaſq;
Præcones tantorum operum? quàm ſinibus ingens
Gallia diſtrahitur, veſtrarum maxima laudum
Intervalla patent. decori nunc incitat undas
Clarus Arar Rhodanuſq; tuo. nunc ripa Garumna
Officiis Rhenuſque tuiſ & Matrona longè
Perſtrepit & cunctis Ligeriſ clareſciſ in oriſ.
Te Iura reſonant montes Lotharique loquuntur
Oppida Nancejuſque potens, & Lilia portis
Succreſcunt, Burgundè, tuiſ. imuere Vezuntii
Mœnia & excelsa fecundi Dubidiſ arcèſ,
Mombosiuſ Cromaruſque & caſtra invicta Mo-
Vercella veteres & quod ſe vallibuſ abdit (roti,
Pontarluſ, Iuriſque favens nutricula Dolæ,
Inque altiſ Nozoretha jugiſ. hæc agmina duxi
Francorumque manuſ, nec tot ſatiata trophæiſ
Signa, nec Auguſtum victrix Bellona ſefellit.
Non aliud Trevir columen preſſuſque Moſella
Repperit. afflicta ſubvenit purpura mitra,
Et ſacro pro jure ſtetit, nil Caſariſ ira,
Nil Bavari pavefaſta manu, cui rapta nepoti
Sceptra Palatino offenſuſ tranſcripſerat Iſter.
Eſt, ubi monticolam exercet Bellona Sabaudum,
Contemptriſque priuſ ſe ſubdidit In vreaſ ſceptriſ,
Allobrogumque acieſ & concurſata faceſſunt
Agmina & Hiſpana Regi ceſſere phalangiſ.
Dum miſera aſſiduſ teritur Germania belliſ,
Armaque Vandaliſ glifcunt inimica per agroſ,

Dum

Dum pulsi fugere Duces, Regisque creati
 Sors labat & prisca dapifer sanctissima Bulla
 Nomina spreta dolet, terris excussus avitis:
 Dum vindex Gustavus adest & Martius ensem
 Per Viadrum Nicrumq; rotat, Rhenumq; bicornem
 Cornibus infractis adeo mansuescere cogit,
 Ut sacros renuat veneranda Moguntia fasces,
 Noricus ignoret dominum, Nemetumque colonus
 Excussum repetat, meliorque affulgeat orbi
 Imperii surgentis honos: Tu consulis Arcto,
 Federibusque tuis Sueonum suffulta triumphat
 Gloria, & in medio dum quarit pabula Rheno,
 Mœnum Finnius equus bibit & se Lappio Nicro
 Proluit & Borea lavit carpenta Visurgis.
 Quod cecidit Friburga, tuum est. te forte Brisacum
 Credimus expugnasse manu, totiesque feroces
 Pannonia pepulisse acies; cum Saxona clarum
 Ære juvas, grandisque aperis araria census.
 Tunc gaudere suis visa est Alemannia fatis,
 Et desperatam, per te sperare salutem.
 Cum Gallo patuere via, quibus omnis eunti
 Terra per hostiles diffudit castra recessus,
 Laxavitque fores & claustra in viâta patentis
 Imperii, Austriacæque domos & regna coronæ.
 Nos quoque, dum pactis Ludovico jungimur,
 acres

Imus in Hesperiam & magnis sua regna Philippis
 Concutimus, quæ spectat Eos, quæ Vesper inumbrat,
 Afer habet cultorque Asia, quæ flumine Scaldis
 Irrigat & Vahalis bellax & Mosa cruentis
 Lambit aquis. lacerata tecum pugnamus amore
 Europa, paribusque animis lassamus Iberum,
 Et Belgæ decus asserimus. Dixematæ Iusti
 Principis irradiant, te suffragante, Bataulim
 Vnanimis augusta Patres. sic vincimus unâ,
 Et toties lauros pariter, famamque meremur.

Et vos Atrebatum portæ & delibra Vedasti,
 Austriaco subducta, novis assuescite iussis,
 Et Franco jurate fidem. dispungite valvis
 Omina scripta diu & voces delete superbas.
 Spongia Plessiaci est. animos dum tollitis, unus
 Dux vinci vos posse docet. Rex vincit, & illud
 Iam fecit, quod vos fieri potuisse negastis.
 Non aliis labor Hædino & subnascitur Ære.
 Alternis concussa cadunt, fastisque secundis
 Et gestis signant cunctos illustribus annos,
 Quid memorem maris exuvias & viâ sub ipsis
 Oppida littoribus? senserunt classica duri
 Vascones, & Calpen ultra tua rostra superbam
 Tarracona premunt portusque indagine cingunt.
 Nunc Bassaa ruit, Morinumque infesta minatur
 Finibus. haud alia est valida fortuna Bapama.
 Prævenit hic Martem Marvors, citiusque subactam
 Quam cinctam se celsa videt. dolet Insula in ipsis
 Improvisa sibi flagrare incendia portis.
 Nec minus Ausoniis crescis bellator in oris,
 Disjunctisque labat Conæi fiducia muris.
 Si jactare tuos, Romano more, labores,
 Et cuperes hos saxa loqui, memorare colossos;
 Certarent terra & pelagus; pax, bella; paremque
 Astra a rigor & ferret clementia laudem.
 Mars Alemannorum strages ostenderet, illic
 Pax tibi devictas uniret federe gentes.
 Hic iret fraëlis Tamesina ferocia transtris,
 Illic pacifera ramos monstraret olive
 Gallia, Bullionæ, tibi. mitesceret illic
 Abjeclisque libens generosi Bearnia gasis
 Plauderet, attritusque fame tibi Santo salutem
 Deberet. traheret victas post terga cohortes
 Rhetus, captivosque lacus montesque dicaret.
 Hic It ali domiis plorarent urbibus amnes.
 Inde catenatis gemeret Germania ripis.

At laudum fama que satur plaususque tuorum,
 Magna mente fugis decoris spectacula tanti,
 Et Patriæ magis esse bonus, quam dicier, optas.
 Quæ facis, auspiciis peragis regalibus; & dum
 Rex hæc ipsa iubet, tu conficis. imperat ille,
 Quæ vigil exequeris. splendent regiæ latè
 Atria, tu lucem præbes. sua gloria regi est,
 Sed labor obsequiumque tuum. majora mereris,
 Non petis. inque animis hominû succrescere inavis.
 Quam pompa fastuque frui. qui corporis adstet
 Ingreditur miles, non te modo protegit unum.
 Sed Regem civesque omnes custodit in uno.
 Non timor ille tuus; regni est custodia, Princeps.
 Sat securus abit, quem mens innoxia cœlo
 Approbat. asseruat non te, sed sceptræ satelles;
 Quique tibi præeunt, præeunt tot gentibus enses.
 Detulit Armoricos Regis tibi gratia fasces.
 Hinc mare prospectas circum tua littora rector,
 Quæ ferus insedit Saxo. te Redonis Abbas,
 Mitraque Nannetum colit & quæ Blavia ponto
 Cingitur & propria fiuntur tot in xniæ lingua.
 Inter castra tubasque, Deum, Celsissime, curas,
 Et Superum delubra beas. disponis honorum
 Officiumque gradus. quin jam fidentius audet
 Te tutore loqui pulchro Sorbonæ Lycæo.
 Tollitur alta domus, quantumque scientiæ terris
 Emicat, instaurata nitet; testisque perennis
 Tanti Curatoris erit, sacrumque Minervæ
 Limen & æterna saxum memorabile fama.
 Galliæ factorum patet area. tota theatrum
 Consilium Europa patet. sed Palladis aula
 Doctrinæ meritisque tuis subsellia pandit,
 Ut quicquid prælustre facis, describat in istis
 Porticibus narretque diu. fortissime Ductor,
 Quantam venturi præbes virtutibus ævi
 Materiam. quoties memor hæc miracula volvet

Posteritas, nomenque tuum pratoria tollent,
 Curia, Pierique lares, fastigia, turres,
 Et quicquid sublime tuis surrexit in annis.
 Obstrepat invidia murmur, marcescere nescis.
 Insurgat gravis ambitio, succumbere nescis
 Altior, inuisas acuat teterrima linguas
 Impietas, vitâ jugulas. discordia gliscat,
 Arbiter es pacis. regni conuellat habenas
 Perfidus, hunc poenis subigis. suprema minetur
 Fata furor, tu victor ovas, gladiosque merendo
 Obtundis frangisque ipsis latronibus iras.

Quid stupeam primum Richeli? quod fraudibus,
 Pluribus obstiteris? quod nil terrore locutus (Heros,
 Indignum solius fueris? responsa quod unus
 Conciliis dederis, quæ mox effecta probasti?
 Muniris Patrum studiis. tibi vota Senatus
 Prona facit. defensa vocat te terra parentem,
 Osque sacrum colit & sculpto veneratur in auro.
 Os illud, cuius regitur nunc sensibus orbis,
 Os illud, cuius loquitur facundia, quicquid
 Vitale finitimis, quicquid pro lege salubre est,
 Pro populo, pro Rege suo. tibi detulit ultro
 Rex fasces, voluitque loqui. vocat ille ministrum
 Immensusque operis socium. nil perdit honoris,
 Qui tecum crevisse videt sua regna. minorque
 Non sibi spectatur, qui per te maximus audit.
 Haud alio celebrem Pharamundum vindice quon-
 Et Calvos regnasse reor. sub iudice tali (dam
 Ausoniam Gothicis exolvit Gallia sceptris,
 Et Magnos vexit Carolos. Merovæa propago,
 Et tanto illustris fuit oratore Capetus.
 Nonne vides, quoties magna stipante caterva
 Ingredieris, tibi tot populos, tot surgere gentes,
 Tot patres matresque loqui prosperrima: latum
 Illuxisse diem Gallis, quo regia clavo
 Admovit te cura suo, quassamque procellis

Flexisti

Flexisti ratione ratem. circumspice sedes,
 Quas habitas, quantis spaciis diduxeris illas,
 Quantum profueris. passim metire triumphos,
 Et lauros aliis in finibus. amplior exit
 Majestas. postquam centum sibi subdidit urbes,
 Ivit in Aufrasiæ colles, Morinisque propinquit
 Terribilis, Rheni posuit sub fonte cohortes,
 Et sua Burgundis cumulavitserta trophæis.
 Non alium domiis se thyrsiger Evius Indis
 Ostendit, Graiumque exceptus plausibus olim
 Obsequioque fuit. non sic se maxima Delos,
 Non Tenedos, non Delphorum movere caverna.
 Adventu propiore Dei. tibi quisque rependit,
 Quod tranquillus agat, quod in uno Rege salutis
 Deponat momenta sua. tu voce diserta,
 Privatis etiam loqueris, populosque Deosque
 Terrarum, alloquus solaris; & omnibus illud
 Respondes, quod quemque decet fecisse. serena
 Fronte tibi grates dicit Tagus. excipit illas
 Barcellona, tuoque potens jam milite, termit
 Hesperiam. laudant operas sibi reddita per te
 Rura Padi, civesque gravi obsidione solvi,
 Concordisque Patres Belgæ. Tibi Gallia stringit
 Prima comam, gestitque suo dare basia patri,
 Quo securaviget. nec lit Braccata corollas,
 Et decorat sublime caput, quo praside rerum.
 Audet diductis tibi nunc occurrere portis,
 Amplectique suum. donis altaria pingit
 Illa togas induta parens, in montibus aliis
 Armandum resonans, Armandū in vallibus imis,
 Inter Hamadryadum choreas, Faunosque trucesque
 Monticolas strumasque graves. crystalla liquefcunt
 Includuntque suis Richeli præconia guttis,
 Ingentesque lacus eadem cognomina tollunt,
 Et totum belli complet fortuna Lemannum.
 Narbo mella legit, donant sua marmora rupes,

Quæ referant exculpta Ducē, tibi grande trophæum
 Bellipotens. fundunt facundum regna Lyæum,
 Et cupiunt te vna loqui. tibi surgit in agris
 Et fruges fert lata Ceres, & vecta per auras
 Fœcundas Patri Patria suspendit aristas.
 Quæ dictæ quondam tres amisere sorores,
 Restituis. rursusque movet generosa lacertos
 Natio. diffusum Patriæ, te sospite, corpus
 Se reparat, pulchræque tuis juvenescit habenis.
 Alpium per te jam supputat aula tributum.
 A Flandro vectigal habes. redeunte colono,
 Elsatice consuetæ ferunt stipendia terra,
 Devictoque tuus miles saturatur ab hoste.
 Concurrunt ad vota Schola facunda Cadomi
 Porticus, Andegavique domus, Biturixq; disertum
 Os aperit. cunctas sacrat tibi Picto Camœnas,
 Aureliaque tuis incumbunt laudibus arces,
 Et sua Burdigala Pallas subsellia claris
 Occupat ingenii. nec te tacuere Tolosa
 Pulvita, præcellensque suis Sorbonæ magistris.
 Iamque augusta novis sudant tibi præla ministris,
 Et fervent doctorum opera, sacrique labores,
 Quæque legant seri Patrum decreta nepotes,
 Et veterum leges longum cuduntur in ævum.
 Annuit humano, Princeps, cœleste favori
 Arbitrium, Martique favet clementior ather.
 Omnia difficiles avertunt sidera casus.
 Si qua nocent, istis sapiens te subtrahis astris.
 Qui vellent nocuisse, ruunt. hebet omnibus ensis,
 Quem stringit violata fides, Regique negatus,
 Qui fuerat juratus, amor. fugientibus aquor
 Sternitur, & miseri externa ringuntur arena,
 Et fraudes fraudumque omnes patuere magistri,
 Et qui restiterant, gaudent parere lubentes.
 Fare age, num talem jactes genuisse fovendis
 Francia Principibus? credas ex athere lapsum

Subve-

Subvenisse Ducem sceptris. non Gracia mendax,
 Quem componat, habet. non talem partibus ullis
 Romana cecinere tuba. si prisca revolvat,
 Si proavos, hos illustri de sanguine clarus
 Pictō dedit, thalamisque augustis nexuit aula.
 Qui genitor, Regum custos fuit, affecta Martis,
 Grande patrociniū Turoni, memorabile bello
 Nomen. ut hos titulos, quos possidet, occupet hares.
 Non mutat fortuna domum, sed fixa per omnes
 Processit sine labe gradus. quemcunque reposces,
 Nobilitas virtusque beant. succedit honori,
 Quem canimus, factisq; nepos. quem nulla vetustas
 Diluet, aut series seclorum longa silebit.
 Sic nasci, minus esse putat. nec supputat annos,
 Quos non decurrit meritis. hoc aestimat ævi,
 Quod patria sibi poscit honos. ubi regna laborant,
 Assertoris obit partes, & gloria regum
 Illius est. nec libertas majore triumphat
 Vindice, & hoc ipso majestas tutā sub astro est,

Proxime Dis, Lodovice pater, qui prospicis orbi,
 Cujus belligeros toties victoria curvus
 Ambit, & fulgent rerum splendore jugales,
 Cui nomen dedit alma Themis, Marvortia ferrum
 Vis acuit, Pallasque suam Dea concutit hastam,
 Obvertitque tuis adversam irata Medusam
 Hostibus, o pacis bellique invicte sequester,
 Arbiter Europa; patriis virtutibus ævum
 In seros extende dies; nec desine nobis
 Esse pater, restorque tuis; dum magnus in ære
 Sic stabit pater & fodiet calcareibus armos
 Bellatoris equi, & medio spectacula ponte
 Ista perennabunt. succrescant regia patri
 Pignora Borbonique duo, munimina grandis
 Imperii, geminaeque arces, turreaque salutis,
 Fulcraque cunctorum. Richeli mirari laborem,
 Et salva tantum Rex majestate parentem,

Et sacrum venerare caput. vacat illa senectus
 Tota tibi. canis robur tibi sumis ab istis,
 Et macies hac ipsa tua sors lata tiara est.
 Hunc serva Martis clypeum, quo seस्पite victor
 Pugnasti toties, toties in vertice turres
 Atque arces fulsere tuo, disruptaque ferro
 Moenia; quo duce tot populos submittere fasces
 Vidimus, immensasque tibi subsidere valles.
 Custodi Gallorum oculum, qui civibus unus
 Pluribus invigilat pernox, venerabile sancti
 Ordinis os dignumque decus, spectata potestas
 Consilio, & vestro pollens facundia nutu.
 Vivis in hoc custode tui, peragisque potenter
 Hoc, quodcunque jubes. sic te reverentia sceptri
 Evehit, Armandumque fides. dumque ocia poscis
 Fortè tibi, pro te mens indefessa laborat.

Tuque adeò, seu jam venturis motibus exis
 Obvius, ante venis que mali, Dux inclyte, causas,
 Sive animum, Richeli, per tot presentia ducis,
 Iam vitiiis leges opponens turpibus aquas,
 Iam castris alimenta parans, jam federa neclens,
 Iam responsa ferens, jam vectigalia poscens,
 Robora regnantum, & pugnantis pramia dextra;
 Sis felix, vi vasque diu, preciumque laborum
 Immortale refer, terramque applausibus imple.
 Hac laudis mensura tua est. post funera, summis
 Addere sideribus sidus. Tibi cedit Orion
 Ensifer, & gladius condet victricibus astrum,
 Queis defensa salus Regi stetit. ille ferarum
 Monstrorumque potens domitor Tiryntius ignes
 Contrahet abscondetque tuis. trux agida Perseus
 Submittet, Cepheusque sua cum conjugè iussi
 Decedent, Armande, loco. te stella Bootæ,
 Atque Ariadna meliori luce corona
 Ostendent. quocunque feres, fortissime, gressum,
 Inter semideum fulgens gradieris honores,

Heroum.

Heronumque exempla senex. hic aethere ab alto,
 Sape gemiscentem sublato vindice Gallum
 Adspicies, terrasque tuas. ubi murice splendens
 Aërias Alpes ultra Tarnumque Padumque
 Ivisi bellator ovans. ubi miles Iberus
 Ligurum formidat ebur, tot bella secundis
 Pressæ resederunt bellis, ubi frenduit Auson,
 Celta Palatino succurrit; Matrona Rheno,
 Et Rhodanus Batavis; ubi fractis coelitus armis
 Effera regales timuerunt collæ secures,
 Et pax Plessiacum Superis transcribet inermem.

In Adventum Serenissimæ Reginae MARIÆ,
 Britannia, Scotia, & Hibernia Reginae

GRATVLATIO.

Altera jam nostris mater Berecynthia terris
 Cernitur, & Regum præbent spectacula nuptæ.
 Nil facimus vulgare. Deas nataeque Deorum
 Excipimus, Batavisque favent clarissima mundi
 Lumina. sceptrifero rursus splendescimus ostro,
 Purpuraque imperiis se bellatricibus offert,
 Et Tamesina Duci Majestas obtigit hospes.
 Prò Superi, quanti vultus, quæ sidera Belgas
 Irradiant! quantis ad nos descendit Olympus
 Ignibus, aethereaque petunt declivis flamma.
 Anne humiles repetunt coelestia numina terras?
 Perque hominum gaudent iterum consortia summi
 Ire Ioves: nostraque patent Iunonibus aula?
 Illa Iovis Druidum soror est, conjuxque Bri-
 tanni,
 Et Tartessiaco thalamis annexa Philippo.
 Illa suis Cimbrum jungit didemata sceptris
 Neptis & Allobrogum tangit germana cubile
 Europa prælustre jubar. quocumque tuetur,
 Regna videt cognata suis, dilecta que regum

Nomina, vicinumque suo de sanguine passim
 Spectat ebur. Magni fortunatissima Regis
 Filia, Borbonica germen sublime tiara,
 Hoc stas, Diva, loco. Tethys unde omnibus undis
 Natura dispertit opes, & munera Divum
 Colligit & totum mittit spacioſa per orbem.
 Hic emitur, quidquid rerum est. si ſufficit emptor,
 Hic mundus venalis erit. nos accipit Arctos,
 Nos Thule, nos extrema, quæ tranſtra vagantur,
 Orcades, egeſidæque vident in ſinibus Vrſæ
 Hebrides & pandis ardens fornacibus Heda.
 Hic merces, Regina, tuas, hic dona tuorum
 Diſtrahimus. jam ſulphureis quam Scotia mittit,
 Materiam truculenta globis. jam fulgida ſtanni
 Pondera & è veſtris, Princeps exciſa metalla
 Montibus, aut rutilo radiantes murice lanas,
 Et tua quas donat ſegetes glaciſſis Ierne.
 Sedibus his Indos petimus, Soliſque penates
 Auroraque domum Auriaciſſimus armis.
 Et terras portuſque tuis, Frederice, notamus
 Nominibus. gaudentque tuo manſueſcere gentes
 Numine, Naſſoviaque volant per odora phalanges
 Rura Moluccarum. jungunt tua federa Gangen
 Batavia & diti Vahalin connectis Hydaspis.

Magna parens Henrica, cupis devicta videre
 Littora Pantagonum. ſurreptaque mœnia Phœbo
 Exutaſque rates formidataſque Matanca,
 Sub Belgæ ductore, manus? hic texta tapetis,
 Hic tabulis depicta leges. vis bella tueri
 Geſta mari, quæ ſe Herculeis Dux Belgicus auſis,
 Intulit Heſperius clero Mavorte columnis,
 Hic facti monumenta patent, victoris honores,
 Et cineres tumuluſque Ducis. ſi, Maxima, geſtis
 Cernere naſcentem mediis è fluctibus urbem,
 Suffultaſque domos trabibus converſaque Faſſi
 Culmina, nos hoc omne ſumus. portaris in undis,

Et tua Parrhasia librant vestigia silva,
 Et calcas secura lacus. numerare triumphos
 Si libet & domitum Solis sub curribus Afrum,
 Attonitamque Peru, & Scythici discrimina ponti
 Tentatumque gelu, jampridem victa Mallaccæ
 Mœnia, percussam aurifero sub sidere Nigrum,
 Æthiopumque domos & tot subducta Philippis
 Oppida, quæ sorti possit tam grandia dextra,
 Adspice Neptuni sobolem, dassesque ratesque,
 Ingentis terrorem Asia regumque ruinas.

Regnatric, quàm te lætis comitatus euntem est
 Vocibus Albionis populus, cum litore toto
 Staret & unanimes votis favere Britanni.
 Regnatric, quàm Te venientem lenior unda
 Vexit & immenso thalamos & federa ponto
 Personuit concha Triton & fausta iaris
 Dixit, ut Æmonii properans ad limina Pelei
 Sponsa Thetis, nullo turbari murmure fluctus
 Sensit & à madidis accepit vatibus omen.

Venisti tandem. Tuque expectata Batavis
 Nympha venis, nostrisque inferis regalia terris
 Lumina, & innocuis arrides lenis ocellis
 Auriaco, teneroque moram deposcis amanti.
 Mox erit illa dies, cum te pollente juventa
 Invadet matura Venus. tunc sanguine Regum
 Nascetur nobis Belgæ defensor Achilles.
 Qui face bellaces ferroque sequetur Iberos,
 Et patria audaces abscondet casside vultus
 Belliger, exacuetque truces mucronibus hastas
 Martius, & quæ se condunt sub Vespere gazæ,
 Ibit & Occidui latebras rimabitur auri.

Qualis in ore decor Mariæ! quam blanda veni
 Quanta puellarem excellens reverentia sexum stas!
 Majestate tegit! quàm fulgens purpura flammæ
 Spirat & insontes radiis exuscitat ignes!
 Sic ibat socias inter Dictynnæ sorores

Parvula, sic juvenem comitata est Porcia Brutum,
Laodamia virum. sic primis excita tedis,
Itala nascenti conjux colbusit Iulo.

Matris amor, genitoris amor, fratrumque voluptas,
Auriaci crescentis amor, felicibus illum
Auspiciis ordire diem, quo federa tecum
Libertas Bata usque facit. quo federa tecum
Nassovius Mavorisque facit. quo federa tecum
Guilielmus, spes nostra, facit. qua lumina nuptis,
Præradiant Patriæ. facibus, queis Sponsa coruscas,
Dirigimur cives. non lecti cura duorum est,
Cunctorum thorus est, cuncti servamur in illo.
Quæ vos vincula, ligant omnes. jurastis in unum,
Vobiscum jurasse libet. pepigistis amorem,
Pangimus hunc pariter. vallos objecimus hosti;
Pro vallibus nunc vestra Salus erit. annuit æther
Conjugio, fructumque capit Respublicæ. nescit
Disjungi, nec vestra fides, nec nostra. coimus
Tot populi, salvi que sumus complexibus omnes.
Iam propius nos Scotus amat. plus jungimur illi.
Et propius nos Anglus amat. plus jungimur illi.
Plus Hibernus amat, nam plus unimur & illi.

O Patriæ communis amor, quæ basia figis,
Septemplex quoque terra capit. quæ blandula torques
Lumina, cognatus circum te gentibus offers.
Quæ loqueris, cedunt cunctis solatia terris.
Quæ facies, fessis promittunt otia terris.

Crescite Nassovii, rectores crescite Chauci,
Auriacoque duces alios donate parenti.
Crescite Nassovia, & victor cum castra maritus
Solvat & occurras bellaci nupta Camillo,
Insere basiolum galeæ, cristamque minacem
Mulce lata manu, & Martis post horrida saluum
Prælia, dilatæ Veneris meminisse, iubeto.

GALLIA PLORANS,

Sive Laudatio Funebris, Eminen-
tissimi Cardinalis,ARMANDI IOANNIS
PLESSIACI,

Richelii Ducis, Gallix Paris, &c.

A D R E G E M.

EXulimus Richeli exuvias, & grande cadaver
 Vrna capit. vastos mens circumvolvitur axes,
 Et vivit secura sibi. quo sospite visa est
 Erexisse caput bellatrix Gallia, moeret
 Exanimi, luctusque suos afflicta dolori
 Permiscet, Rex Magne, tuo. mœstissima busto
 Ingemit, illustrique dolens Europa sepulchro
 Incubat, & totam hoc credit se funere condi.
 Hic Orbis, quod ploret, habet. quin forsitan ipsos
 Tangit causa Deos. cuius pugnavit Olympus
 Consiliis; numenque tuum, cur flere recusent.
 Lilia pallefcunt. pallet tibi purpura. regni
 Hoc tumulo subsidit ebur. fortuna ruinam
 Publica, sed frustra, incolumi Te Rege, minatur.
 Sic, ubi cervicem fessam subduceret Atlas
 Orbibus, ingentis timuit sibi machina mundi,
 Et pavidis horrens trepidavit Signifer astris.
 Ecce suis, LODOVICE pater, delubra moventur
 Sedibus & summis nutant fastigia templis,
 Et sacri plangunt apices. cur? vindice tanto
 Inconcussa stetit Pietas spectataque terris
 Majestas veneranda Delm. palatia, turres,
 Et tot testa Ducum squallent. stant limine taxi,
 Funerea sive adolet victrix Bellona cypressos,

Et

Et Marti facit inferias. vix balthæus ensem
 Sustinet, in vesperis miles tuus ambulat hasta,
 Attonitæque trahunt Mavortia castra phalanges,
 Imperio viduata suo. non aquora Tiphyn,
 Non ultra Neptunus habet. quassata carina est,
 Antenneque forique gemunt, præscosque rudentes
 Invidæ dissolvit Lachesis, nudumque tiaris
 Remigio latus ostentat quò maxime Regis
 Assertor, quò Nestor abis? qua fata feroces
 Portendunt terris Superi? quo perdimur astro?
 Qua nos culpa reos cælo facit? occidit, eheu,
 Francorum prælustre jubar. quo sidere Belgæ
 Crevimus, adverso rabies decessit Ibero,
 Effera vis Aquilis, Albis concussus & Ister,
 Fracta procul Rheno sua cornua, territa Calpe,
 Perfossæ gladiis Alpes, superata Pyrene,
 Excussi portarum obices, caesæque cohortes,
 Pacatumque fuit non unum classibus æquor.
 Non cupio plorare meæ dispendia sortis
 Solus. ad exequias non te modò Gallia posco,
 Non solos Latii Dominos, non proxima regna
 Allobrogum. non tu lachrymis hæc funera tantum
 Rhatia, non vestras immergas fletibus urbes
 Insuber. hinc mœere, claro cum Casare pugnans,
 Vindicias, Germane, tuas. incumbere feretro
 Atrebas, Elsatice manent è montibus undæ,
 Tu lugens accede Nicer, civisque Nemetum,
 Vangionumque Deus, & magnis exordia bellis
 Qui Trevir causasque dabas. dimittite vultus
 Ad claros cineres Batavi. Capisolia luctus
 Pars habeat, Romaque velis, Urbane, potentis
 Conciliū flevisse patrem: sanctique Senatus
 Ordinis, æthereæ quem deo vere Columba
 Et cæleste Deo Flamen, suspiria nostris
 Iunge precor. vestri decus indelebile cœtus
 Exiit hos moriens titulos, majorque Tonanti

Adspicitur. tuque ô Regis servate triumphis,
 Tolle rogam, Catalaune, tuisque inscribe verendum
 Porticibus Richeli nomen, cineresque beatos
 Autoremque tua supplex venerare salutis.
 Ite gemiscentes pariter. sit præfoca tellus
 Qualibet. & quantum cuivis concessit honoris;
 Reddite defuncti tumulo. Vos ordine cuncti
 Plangite, funereamque dolens dum Sequana pom-
 Ducit & Heroum precedunt agmina tardis (pam
 Passibus, hanc terra venerandam Principis umbram
 Condite, at indigetes Divis adscribite manes.
 Vox peregrina sequar Gallos, fluctusque per ipsos
 Ibo comes Ducibus magnis, interque disertas
 Elinguis proh nostra Ducem facundia gentes
 Efforet, & poterit sic non ingrata videri.

Te primum, Lodovice, piis miserescere fatis
 Fas erit & celebrem gemitu decorare supremo
 Plethiacum. populi cinctus tot millibus, unus (tus :
 Crederis hæc Richeli ad tumulum, me Vate, locu-
 Quàm sua sunt regnis incommoda. plurima Reges
 Et facimus patimurque. quatit discordia cives
 Diversosque rapit; nunc terris incubat hostis;
 Nunc miseris gravis annona est; vel livor inerrat
 Pectoribus studiisque Ducum; vel, robora belli,
 Destituunt querulem lachrymosa ex aria Martem.
 His secura malis, dudum mea Gallia latum
 Extulit os. compressa silet non una potentium
 Seditio, promissa tulit stipendia Mavors,
 Expulimus terris hestem, solatia civi
 Sufficit alma Ceres & amici gratia Bacchi.
 Omnis in extincto dolor est jam Principe. sceptre
 Curator vindexque mei, consorsque laborum,
 Fatorum cadit imperio, & dum livida damnat
 Secula & humana majus quid sorte meretur,
 Absolvit se Rege suo, soliusque beatus
 Expedi, & Reges alios meditatatur & aulas.

Non jam belligerum nostris sub vocibus Orbem
 Flebit & augustis sese mens inclita curis
 Applicat & solitis fulcit palatia jussis.
 Non decreta Patrum summique edicta Senatus
 Ponderat & cunctis absens presentibus adstat.
 Deserimur rerum pelago, Palinure, Deorum
 Quem mihi fatales clavo excussere procellæ.
 Quam memini, cum me vario discrimine septium
 Eriperes, Dux celse. tuis evasimus ausis
 Conjuratorum furias cinerique dolo
 Suppostas toties flammæ. mihi reddita per te
 Sape fuit Pacis facies, meliusque serena
 Fulsit Majestatis apex. cum posceret arma
 Libertas aræque Deum, fundique Laresque,
 Tu turmas, tu castra, Duces in bella ciebas,
 Tu læges, tu jussa dabas; tu tempora Marti
 Commoda, militiæque modos & præmia noras.
 Tu vicinorum poteras molimina Regum,
 Et motus aperire sagax: quid Cantaber ausit,
 Quid male Pannonius tentet, quid Nervius audax,
 Quid Ligur. omne tibi facinus fraudesque patebant,
 Et vix auctori notum scelus. illa jubebas,
 Quæ cives fas velle meos, sub Rege. vetabas,
 Quæ cives fas nolle meos, me Rege. potestas
 Quam tibi jus tribuit nostrum, concessa merenti est.
 Dum dictas faciendæ, mihi dum consulis, à me
 Consiliis suprema tuis mandata petebas,
 Mox nutu mutanda meo. fecisse cavebas,
 Quod nollem fecisse prior. momenta laboris
 Cuncta tui, regalis erant præscripta corona.
 Suadebas meliora mihi: calcare superbos,
 Et veniam dare subjectis: præferre cubili
 Publica & agnatæ seponere gentis amorem,
 Maternosque sinus, dum rerum summa laborat.
 Hæc tibi mens: nihil esse domi securius, armis
 Quæ Bellona quatit foris. hinc ivisse per Afros,

Scipiam em; traxisse suos trans Bactra Pelasgos
 Pellam. tunc bella premi civilia, cum me,
 Cum Fortuna duces alio vocat: are iuvare
 Arctos debere acies viresque retundi
 Caesaris, irarum causas in Casare nondum
 Delevisse diem: nimis successibus Istri,
 Proxima Gallorum tremere & se tollere Batiam:
 In Batavo multum esse rei, gentemque potentem
 Plus bello, quam pace, frui, sordere remissum:
 It aliam veteris servare insignia Galli,
 Et repeti possessa prius: per Rhætica nobis
 Saxa, viros, Martis socios & castra parari,
 Arcerique jugis & amicis Vallibus hostem:
 Principibus famam queri: spectare regentum
 Dissidia & caute peregrinis litibus uti;
 Adversis fractisque animos attollere rebus:
 Dissimulare vices pravas: vulgique favorem
 Sollicito frenare metu. sic quicquid agendum,
 Omittendum etiam nobis, ratione monebas.
 Utilitas tua nostra fuit. Te praeside, robur
 Sensi Rex mihi grande dari, & se pulchrius ostri
 Fini inis ostendit honos. venere triumpho
 In numerum. se quaque novis successibus aetas
 Extulit, Armandique aliquid dedit indole dignum.
 Tu mihi, Dux, census, tu vedigalia, sceptris
 Munimenta dabas. querulam comescere turbam,
 Lenibus iratos studiis componere patres,
 Officii fuit omne tui. Tu regna meorum,
 Dispersosque Duces concordia pace ligabas,
 Extera magnanimis firmabas federa pactis,
 Maximaque imbelli frangebatur iurgia lecto.
 Tu, cum membra senex traheres moribunda, feroxque;
 Instaret Libi: in a tibi, languensque labansque,
 Non langues in amore mei, & dum desinis orbi
 posse loqui, loqueris Gallo facienda mihi que.
 Agne Heros, si Patroclum ploravit Achilles,

Nesto-

Nestora cantati Atridæ, si Memmona mater
Regia, si Cyneam Æacides, si Graja Periclem
Terra, parentabo cineri, & regalibus urnam.
Adspergam lachrymis, & cunctis Regibus illud
Eloquar: haud similem sceptris genuisse priorum
Secula, nec similem Regum sperare nepotes.

Dixerat hæc Druidum rector, visumque querenti
Quassari gemitu solium, cum proxima Regi
Ad bustum conversa Ducis, sic ora resolvit
Gallia. non habitu, qualem decet esse serena,
Sed totas lacerata genas, dispersa capillos:
Qualis ad invicti narratur Caesaris olim
Indoluisse rogam & Læia comes esse sorori:
Illa ego, quæ dudum Hesperius erecta trophæis,
Et laudum jam penè satur, post terga Philippos,
Oppidaque Austriacis jam pridem erepta traheram;
Ingredior funesta, gemens, in funere patris
Custodisque mei. ni veis Victoria pennis
Nuper adorando Lodovici Martia curru
Sederat, electique ibant ad frena jugales,
Et diffusa meos agitabant gaudia cives.
Nunc misera in questus mater planctusque resolvor,
Dumq; Ducis funus proprium contempior, & excors
Subducor mihi, communis jaçtura parentem
Et me seva rapit. tenebris involvor iisdem,
Quæ nunc involvere Ducem. ceu nubila Solem
Cum rapiunt fœdæque latet caligine cælum,
Tota dolet natura & trisli conditur umbra.
Sequans, qui pleno turges lachrymosus in alveo,
Dic mihi, dic Batavo vati, qua clade fatiscam,
Cui faciam jam justa viro. Vos pandite totum
In laudes Heliconæ Deæ, mihi suffice fontes
Phœbe tuos. si cuncta velim, si singula fari,
Laudatrix potero vel tunc exsucca vocari.
Ipsa dedi Armando patriam. sed reddidit illam
Inanimem mihi, prælustrem tot fascibus, armis.

Terribilem, ditemque opibus. proavosque genusque
 A Gallis arcessit avis. spectabilis aula
 Majorum fortuna fuit. sed gesta suorum
 Transcendit titulosque nepos. qui prima juventa
 Ingressus spatia, immensus puer imbibit artes,
 Præceptisque animum crescens implevit honestis.
 Sive sacrosanctos illi Sapientia sensus
 Panderet & totum cæli inflammaret amore
 Relligionis amor, seu rerum pondera sensim
 Præciperet, Regumque sagax adsuesceret ausis.
 Qualis in Eois surgit felicior hortis
 Arbor & in tenera promittit cinnama canna,
 Et dites Arabum messes. stupet ipse colonus
 Luxuriens laudatque sui incrementa laboris.
 Quis tibi tunc dolor Impietas? cum staret ad aras
 Plethiacus, populosque Deo, mortalia cælo
 Iungeret, ignarisque viam monstraret Olympi,
 Et Phlegethontæas pavidis averteret iras?
 Sic sanctam me, Armande, facis. sed & esse potentem
 Me cupis & diadema mea regale corona
 Liliaque & nostri lætè diffundis odorem
 Nominis, & magnis animis sub Rege capessis
 Frena gubernator, totusque offeris honori.
 Num discors essem studios, mediisque laterent
 viscera visceribus contraria, & urbibus urbes,
 Et partes faceret fidei sententia & audax
 Arceret Regem pietas; tu Santonis arces
 Expugnans bellumque undis indicis & urbi.
 Omne cathenatum stabat mare. compede Tethyri
 Trinxerat & tumidos Richeli solertia fluctus,
 Terrarum metus & magni formido profundi.
 Rupella mea est, & Regis creditur esse,
 t paret mansuetæ mihi. clementia civem
 eniit & multum pietas profecit inermis.
 regimus Albani metuenda cacumina Montis,
 laustraque Salmurii laudata modestia docti

Præsidis indulgit domino. Vir clare, sciebas
 Imbellem præstare fidem & moderamine sancto
 Posse Deo & pariter Regi parere minorem.
 Egredia est fors nostra foras. transcendimus Alpes
 Pænicosque apices. illic mihi subdita cessit
 Insubria, ingentesque Padi defendimus arces,
 Compositique Italùm proceres causaque Quiritum.
 Parte aliâ, qua se Pyrenes horrida tollunt
 Culmina, disruptis generosa Colivria portis
 Conciat, & longos patiens Perpennæ labores.
 Dum Regis nequicquam acies ad bella vocaret
 Armataeque rates pelago. nunc omnis eunti
 Terra patet milesque sinus grassatur in ipsos.
 In Morinis adaperata via est. submitit habenas
 Atrebatum, Hespino potior, prærupta Bapama
 Gallus habet populisque metum bellacibus infert.
 Quis Rheno dominum imposuit? quis forte Brisacum
 Saxonis obsidio domuit? nos fecimus illud.
 Insultusque truces & signa minantia signis
 Contudimus. duce Plessiaco, mihi castra stetero
 Per longas durata hyemes, Solesque tulere
 Solstitioque graves Cancros, rabidosque Leones.
 Quis malè connexos thalamos suspendit? in urbes
 Detonuit, Lotharinge, tuas? timidoque Mosella
 Instatit? & toties victor detriuit honori,
 Infelix Burgunde, tuo? tibi, Rhetia felix,
 Reddidit? Ille fuit. non ullo gloria seculo
 Emicuit mea splendidius. nec pluribus unquam
 Præsidis innixa steti. sum terror Ibero,
 Finitimis tutela meis, solatia pressis
 Præbeo, sum pacis peregrè armorumque sequestra,
 Arbitra magnatum. Nunc raptum Gallia ploro,
 Quem colui. quacunque mei sit causa doloris
 Materies, sunt Plessiaca tot nomina laudis.
 Nec solum mea rura, focos tutatus ab hoste est;
 Debent plura Duci. debent delubra, laresque

Tecta que cœlicolum, turres, pratori, portus,
 Et quicquid passim meliori fulget amictu,
 Ostentatque Ducem terris, ductore sub illo
 Surrexere Scholæ grandes, nitere penates:
 Palladii Themidisque novis fulgoribus ades.
 Auctus honos Phœbo est, cunctis sua commoda Ma-
 Sorbonæque decus, cujus de limine sacro (sis,
 Dogmata facundi fundunt cœlestia patres,
 Et lites doctrina piæ exercet & anceps
 Verum agitat famamque facit dicentis acumen.
 Nec simplex dolor afflicta est. sum Gallia triplex,
 Et triplici sic parte mei dispendia fati
 Sentio & occasu venerandæ lampadis altum
 Ingemo, dissolvoque Comam; discinctaque nigris
 Ingredior matrona Togis. Braccata recentes
 Luctibus obtundo applausus, tristesque jubebo
 Narbonem Salicesque meos iterare tumultus.
 Tu Ligeris, pavidis Neptuno occurre procellis,
 Oceanoque patri defer mea nuntia. clama,
 Restorem perisse maris dominumque Britanni
 Equoris, & portus omnes afflige sinusque.
 Tu Rhodane, Allobrogum qui per montosa vagaris,
 Monticolas percelle tuos. dic ista Lemanno,
 Ludit hoc Araris potor, rapidique Garumne
 Tecola, qui que bibunt Isaram, laticesque Druentis,
 Et Dubin, Italumque aliis se rupibus abdunt,
 Nulla meos usquam recreent spectacula cives,
 Amphitheatrales damnet, nunc lurida, pompas
 Telpomene. non jam mendaci pulpita socco
 Excitant turba strepitum, nec ficta cothurnus
 Mera det. jaceant dejectis carbasa velis,
 Mutet Mavors habitus, lituusque profundum
 Ugiat, oppressis imitentur tympana bombis.
 Optivos fumo tonitrus. qui sue verat acri
 Restrepere hinnitu sonipes, lamenta lupatis
 Tremat, & guttis humectet grandibus ora.

Ipsa

Ipsa pedum pariterque enses Bellona feretro
 Suspendat. geminis libertas nostra salusque
 Præsidii asserta fuit. non, qualia lætis,
 In sublime volent lentis incendia flammis,
 Perque domos crepitent disruptæ sulphure canna.
 Non volo lascivas mentiri bella carinas,
 Stagnaque remigibus circum spumare canoris.
 Incedant tristes trabes. non iura tribunal
 Ventilet. hoc cessent, qui nunc expungitur astris,
 Præla die. Diana tuis è montibus exi
 Venatrix. vela clypeum Tritonia pullo
 Tegmine, totque urbes Cybele, quot Gallia monstro,
 Flere jube. tuque alma Ceres, mihi cernere talis,
 Qualis eras, cum rapta tibi Proserpina manes.
 Pallentesque domos Erebi feralis adiret.
 Sit plangens tibi, Phœbe, chelys, fidibusque remissis
 Plectra negent vati sonitum. lachrymosa querensq;
 Virginitas Vestalis est. se regia Iuno
 Deturpet. spretos dissolvat fascia crines
 Matribus. amissum Daphnin deploret Alexis,
 Daphnin in silvis, Daphnin deploret in agris.
 Tuque adèo pia posteritas, morientis honori
 Hac insculpta legas æternis carmina saxis :

Hæc Richeli tenet urna Ducem, quem Roma
 verendis

Inferuit Latii Patribus, Prudentia cœlo
 Extulit, Atlantem regalis purpura regno
 Subdidit. hic ille est Rhæni expugnator &
 Istro

Terribilis, fracti spoliis insignis Iberi.
 Felix invidiæ victor. qui tela malorum,
 Et conjuratos in Regia sceptrâ furores
 Contudit, & late circum tot gentibus arma
 Intulit. atque Alpes ultra gelidamque Pyre-
 nen

Ivit ovans. sperata suis dedit ocia Gallis.
Terroremque foris. famam Regisque suamque
Francorumque decus terras diffudit in omnes.

Dixit & hec eadem ad tumulum Germania.
Conscia privati longa inter bella doloris, (verum
Colligit Armandi titulos : quæ mœnia iusta
Reddiderit : quantas acies, quæ cæstra ducesque,
Quas Marti donavit opes : quo federe Catthos
Iunxerit : adversis pugnantem Saxona signis
Frægerit : immixtis Vbiorum rura manipulis
Triuevit : Arctæos armis exeret ausus.
Inde Palatina flevit dispendi terra,
Pugnantisque iras Bavari, violæque Bullæ
Nomina, subreptis que Dapes. speraverat illo
Incolumi, prisca Dominum potuisse reponi
Sedibus, & se Borbonio regnante tueri.

Aggressus mox Belga loqui, Batavamq; potestas,
Quos socii junxit pactum commine periculi,
Huic, inquit, defensa fui. cum puerpere censu
Nostra laborarent longis arariæ bellis,
Venit in auxilium Princeps, & regia iussus
Scriniæ, pro Batavis, se consultore, rediit.
Quos castris præfigo duces, quo milite pugno,
Qui vallos gladius fodiant, quos trudit in hostem
Impetus egregiusque furor, mihi Gallia mistis
Gens gentis permixta meæ est. ex lingua ministra
Miliæ; quæ Nassovius turmaeque virosque
Alloquitur. timida toties hæc tessera nobis
Audit & occulto servat tentoria verbo.
Cum mihi Bradanas ductor convelleret arces
Auricus, Sylvaque domos, mœnina, portas
Concuteret, dabat ille meis aptissima rebus
Tempora. belligeras Mosæ subduximus urbes,
Incussus Grudis metus & trux Gennepa victa est,
Hoc alibi pugnante & delassante Philippum.

H

Dum

Dum Celtis Siculo res est cum rege, vagamur
 Latius & patria pariter Belgisq;e mihique,
 Armandus vexilla leuat. quos strinxerat enses,
 Strinxerat hos etiam sociis. dum Lilia fortis
 Afferit, afferuit Batavi quoque septa Leonis,
 Nostraque Borbonia permiscuit arma tiara.
 Hac tibi debemus, Richeli. nunc grata sep ultum
 Prosequor & meriti summas funesta revolvo,
 Et fastis inscribo meis, & vatibus Orbis
 Factorum memores Musas vocesque tuorum
 Impero. dum nostras pulsabunt aequora terras,
 Gallica dum Batavis pendebunt Martia templis
 Signa Ducum, Ligeri faciet commercia Rhenus,
 Dum mea Nannetum confendent carbasa portus,
 Dum mea spumantem vectabunt transtra Lyæum.
 Dum foetam mediis Cererem portabimus undis,
 Posthuma Plessiacas extollam Belgica laudes.

Itala tum tellus ferali innixa feretro
 Os aperit, Parmamque dolens dominumque Quiri:
 Precipites inflasse tubas. hæc iurgia, dixit, (tum
 Composuisse senex poterat. hæc vocis egebant
 Bella tua, tantum vitæ si fata dedissent.
 Inde per Eridanum & pugnaces gesta Salassos,
 Taurinosque refert. ubi cessit Inurex, cessit
 Consiliis Tortona potens; ubi nescia vinci
 Contempsit Ligurum, validis circumdata castris,
 Bellatrix Cassala ducem; portusque Monæci
 Non meus est. narrat Richeli Tellina laborem:
 Vallis & assertum Gallis ier: omnia Rheto
 Lata dari; Lariisque lacus posuisse tumultus
 Centronesque suos: paci sua subdere fessos
 Rura Lepontinos: Ararise iungere Varum,
 Cumque Pado Rhodanum domino coisse sub uno.
 Scilicet hæc norant Benacus & Addua, norit
 Ticinus, veloxque Athesis, quique ordine longo:
 Sublimis mediam me di vidit Apenninus.

Nec tenuit vocem similis Catalaunia flenti,
 Utque erat impatiens, cur me, proh Iupiter, inquit,
 Destituis tutore mei, quem nuper amicis
 Fluctibus Illiberis vexit, quem vidit ovantem,
 Narbo, suis thermæ lymphis fovere labantem.
 Me Tartessiæ inamicam regibus ille
 Muniit auxiliis. validis cum classibus una
 Impeterer, tremereque infesto remige portus.
 Illius effectum studiis, ne castra timerem
 Batica, Castellæque minas, sed tutior esset
 Liligero sub Rege salus. felicius arma
 Vindice sub tanto quatit Tagus, & sua servans
 Sceptra sibi, veteres iratus spernit habenas.
 O Superi, cur exequiis, cur clauditis annum
 Lucibus? illustrem quem tot fecere triumphis,
 Tot raptæ Hesperius urbes. tu testis Ibero es;
 Tu Sicoris, tu Tarne, ut se Roscellio totam
 Totaque tradiderit submissis Bærcinon armis.
 Et dubitamus adhuc Armandum extendere faxis?
 Talibus inter se magna dolere Sorores
 Vocibus, inque suos traxere tot oppida planctus,
 Et silvas fluuiosque. cavis è vallibus Echo
 Exaudit a fuit dixisse novissima verba.
 Fontibus insoliti passim fluxere liquores,
 At crystalla suis, veluti lachrymantia, stillis
 Altis obriguere jugis. facta unda lapillus,
 Et stupuit Niobe terrarum, marmora, costas
 Posse queri & saxis sensum superesse malorum.
 Quin iterum Phœthontæ flevere sorores,
 Non malè consulti miseranda incendia fratris,
 Non præceps pueri facinus, sed busta verendi
 Principis, in casus quem dudum arma verat omnes
 Provida vis animi, & variis exercitæ fatis,
 Solaque fortunæ ancipitiis prudentia victrix.
 Quas Ducis exegi laudes, vox publica dixit.
 Tot gentes fecere suam. Vox altera restat,

Sed privata magis. coit in praconia late
 Pegasidum chorus & Druidum sub peſtore vites
 Concitant agitantque Deum. vix Sequiana leſſis
 Sufficit. exſiccant Pimpleos ca'mina fontes,
 Votaque in ignanimam comitantur Cœlica funus.
 Iſta domi cantata licet, meruisse favorem
 Et poſſunt debentque tuum, Rex Iuſte, ſepultum
 Advena ſpectatum venis, cinerique Ducique
 Illa locuturus, que nec tua Galli ſterneret,
 Et mea me cogit pietas, Auguſte, fateri:

Optime conſultor Patrie, cui vita cucurrit
 Per laudum ſubveſta gradus, qui templa, coronas,
 Roſtra, togas, laureosque, Dices, certamina, Miſas,
 Et pelagi curam ingenio complexus eodem es,
 Immortalis obis. tamuloque incluſus, eodem
 Egredereſ tamen; & gentes diſſuſus in omnes,
 Cunctorum linguis veheris: mors pallida dicit
 Exiitum, ſed ſumma negat. non cerneris aule,
 Et tamen aularum mentes mens iſta gubernat,
 Et Geniis tuus ante oculos Regiſque Ducumque
 E regni Procerum, reſi inſpiator oberrat.
 Non opus eſt caſtode tui. diſcede ſatelles.
 Non jam deſenſoris eget. ſine milite vivit,
 Et cœlos imbellis adi: non viſima, Princeps,
 Vindictæ violenta cadis. Di tollere ſolum
 Hoc valuerè caput. ſupere enſiſque furorque,
 Dum Superum te munit amor. ſi terruit hoſtes
 Mars tuus; ad nomen Richeli nunc horret & ex-
 cors

Pallet Iber, priſciſque aliquid terroris in umbra eſt.
 Tota Daci tumulus ſit Gallia, tota ſepulchrum eſt.
 Quattuor hoc libræant ingenti mole columna.
 Quarum Relligio prima eſt, cui dextra volumen
 Geſtat adorandum populis, at leva Tonantis
 Teſta notat. valido inſiſtens Conſtantia ſaxo,
 Stat juxta, pedibusque metum conculcat & iras.

Tertia

Tertia se partes Solertia versat in omnes,
 Et ventura videns, retrospicit. ul. im. Regi
 Se tollit jurata Fides, dextramque corona
 Imponit, puri castos fidi sima regni.
 Praetumulo stat Fama, cui caeva buccinae Magnum
 Intonit Armandum exlo terraque marique.
 Illa super Gangem, super ostia dirigit Indi
 Exaudit et fuit, totumque implevit Hydaspem,
 Memnoniasque domos, et prisca vocabula, Sinas.
 Illa per Occidui penetrat dissi et Phœbi
 Iurit, Hyperboreis Sueonumque remaguit aulis,
 Lappionumque vagas rupes transgressa, resaltis
 Transit Herculeos fines Calpenque Abyl. amque
 Atlantiisque jugum, latèque perhorruit Auster.

Quid Livor malesane furis? non laeditur Atlas.
 Nubifer est. quid defunctum vasania mordet?
 Te testem virtutis habet. tanto alior Heros
 Erigitur, quanto in cineres crudelior audis.
 Non feriunt Solem tonitrus, nec sidera fulmen
 Verberat. in vivo dentem fregere rebelles,
 Felici nil verba nocent. tot gesta silenti
 Causas pravus habet. nulla est victori. major,
 Quam cum confessis meritis pessumdat hostis.

I N E F F I G I E M

ejusdem Cardinalis.

Sic sculptum scriptumque Ducem, cape Sequana
 noster

Quem procul Arctois Amstelæ mittit aquis.
 Principis hæc facies, hæc magni Nestoris ora.
 Talis adorandum Purpura fulcit ebur.
 Pallada Mavortemque fides. par Infula sacris,
 Par castris, vasto par, Ludovice, mari.
 Francorum Par grande, sui venerabile lumen
 Stemmatis, Imperii gloria prima tui.

*Quælia, sublimis Richeli, mens sidera volvit.
Quæ Populo, Regi, quæ vacat una Deo.*

I N I N S I G N I A
ejusdem Cardinalis.

P *Alliæ Sidonio pulchrè radiantia succo,
Pilea fasciis ista liganda suis,
Arinandum trapeasque notant, Latique Senatus
Nomina, Tarpejo proxima sceptrâ patri.
Anchora Neptuni fluctus spatiosaque subdit
Æquora & immensis jura ministrat aquis.
Cetera sunt stirpis decora. at que pendula Crux est,
Richelium augustis inserit Ordinibus.
Sic fulges, Dux celsæ, domi. sed mentis honores
Gestorumque, vehit nuntia Fama foris.*

Ad Serenissimam Principem

E L I Z A B E T H A M,
Frederici Bohemiæ Regis, Comitissæ Palatini,
S. R. Imperii Electoris Filiam
natu maximam.

R *Egia progenies, tua quæ cunabula terris
Dividis & Superis, seu de te matre Minerva
Rex genuit, seu Rege satam formavit Apollo.
Et totus labor Aonidum; clarissima Princeps,
Vera Palatinis Majestas debita regnis,
In Batavum peregrina solo, si variis olim
Fas fuit assari Superos, sceptrisque potentum
Et, formidatis quamvis, placere tuis
Carmina: sume, Tibi quod consecramus, Eliza,
Femineæ virtutis Opus; thalamique labores,
Fortunasque thori & memoranda exempla pro
Et conculcatis in amantum corpore leges (cantum,
Perlege.*

Perlege, & in priscis agnosce novissima sedis.

Hic partes agit unus Amor, viresque Dione
 Explicat ingeniosa suas. hic tela facesque
 Exacuit quassatque Puer. patet omne sagittis
 Pectus & aeterno sociantur federe nulla
 Sorte pares. nubunt spretis diademata rastris;
 Purpura contempta sit rusticitatis amatrix,
 Æstuat in gibbo Regum generosa proprogo,
 Ipsaque nobilitas fœdis amplexibus ardet,
 Et Phlegethontæa promittit basia nuptæ.
 Nescit jura Venus. primi sine veste parentes
 Conveniunt, nubunt geminæ sine lege sorores,
 Innocuas rapuisse nurus exceptio pravi est.
 Bis stupro malæ Gravius ovat; raptique pudoris
 Supplicio præfert thalamos, sine bile Iocasta,
 Quemque cupit Tryphosa mori, vult altera vivum.
 Rara thori facies. lecto miscentur in uno
 Dissimiles. non semper amat prudentia. crebrò
 Conjugium Fortuna facit, nec gnara futuri
 Mens hominum cœcusque furor. non visus amator
 Sapius ignotis domina circumdatur ulnis,
 Et vasti quamvis secretos finibus orbis
 Momento vis blanda ligat. mirabile lecti
 Ingenium casusque stupe. vesania nuptas
 Inconsulta rapit. nuptis succedimus, eheu!
 At simili ratione, mares. insania tedas,
 Sed communis, habet. quid enim? si filia turpens
 Deperit formosa Craten Cynicoque paratus
 Incessere pares; etiam perversus amator
 Persa fuit, cum regales confunderet ignes
 Ignibus Aspasia, & solio consedit eburno
 Phyllis & illustri dixit suffragia Medo.
 Sic lascivit Hymen & tot variabile formis
 Numen habet. solis, Princeps, miracula faxit
 Basolis. portentosa potest cum matre Cupido.
 Nil intentatum scelerisque dolique relinquit

Abdita vis gremio. solum sine crimine nupsit
 Prima parens, & juncta sacris Ecclesia vinculis,
 Sponsa Creatoris magni, Ch. istique voluptas,
 Et restaurata facies augusta salutis.

Hac canimus, Regum soboles. sunt illa furoris.
 Vilibus argumenta tuis. sic esse videmur,
 Quæ loquimur, grandesque canens mens libera nu-
 ptas,

Has ipsas, velut amplexus, complectitur omnes.
 Iam Rhodopen, nunc Aspasiam, nunc tangere sagam
 Credimur, aut teneram gerimus cervicibus Em-
 mam,

Aut nostris Preciosa libens sua commodat ora
 Basilis, lætisque istis applaudimus umbris.
 Felix turba poetarum, quæ Regibus adstas,
 Cum sceptris, sine labe, cubas; das oscula centum
 Versibus, ingenium thalamis intradis & arilis,
 In Medos peregrina ruis; sis accola Indæ,
 Hospes ad Euphratem graderis sedesque beatas
 Fortunatorum nemorum. Te regia Cyri,
 Nunc Assur, mox Gallus habet: per longa vagaris
 Terrarum spatia, & patriis procul exul ab oris,
 Fingis cuncta domi. Tibi si, regalis Eliza,
 Hac volupe est legere, atque oculos per singula vol-
 En nostris, Princeps, alio transvecta Camœnis, (ves,
 Ad Persas nobiscum ibis, Thebasque potentes,
 Et Magni limen Caroli, celebrisque Tholosa
 Rostra salutabis. pariter spectabis amantem
 Primævum per rura Patrem, sub frondibus Evam.
 Mox siluisse Leam tam longa nocte stupebis,
 Atque eminentæ partes obiisse sororis.
 At nunc subridere tibi, augustissima Virgo,
 Fas erit, impostor cum dentem dente Guërra
 Totque refert maculas maculis. cum sutor aberrat,
 Calceus, & quotquot pueris vixere magistri,
 Cum sartore toga, atque ipsa cum conjugè nutritrix.

Tunc praesiga tui, fors an ventura not. ibis,
 Quosque parent tibi fata thoros, & digna tuiis
 Federa, cum pande Manto signacula palma
 Inspiciet, Regemque tuo sub pollice cer. net.
 At tunc se plenis Majestas vestra cachinnis
 Effundet, cum femineos natura labores
 Invertit, factisque sua viri vicina Sponse est,
 Et totum Regis sobolis fert tergo re Scribam.
 Cum Rhodopen, Veneranda, leges, ne sperne puellam,
 Quae Regi laudata suo est. dum ea si prociantum
 Excutitur, decide sagax. Tu dilue iudex
 Tot juvenum studia, aut litem compone si. a ven.
 Discruent lepidos coelestia vincula castus,
 Et procul in Pharios, Virgo, subvecta penates,
 Cantabis Salomonis epos, formamque genusque,
 Et nupta sublimis opes & gaudia disces.
 Tunc demissa, licet terrenis fulgida sceptris,
 Numen adorandum populis, Dominumque salutis
 Autoremque tuae, nomen venerabile cxlo,
 Descriptumque coles sacra sub nube Tonantem.

Proles vera Ducum, cunctas tibi callidus artes
 Pandet Amor, Tuis quas licet ignorare recuset
 Majestas, sprevisse valet. qua scripta placere
 Forte queant, imitanda fugis. sunt Regibus illa
 Infames scopuli, non sunt exempla sequenti.
 Quamvis rara tuam decoret Sapientia mentem,
 Virtutumque chori illustri se pectore condant,
 Linqvis docta Craten. regum stupuisse maritas,
 Sit satis Imperio. careant Doctore marito.
 Cum mediis Sponsam Cyrus raptaret in agris,
 Visa nimis petulans est purpura. blanda potestas
 Nil rapit, officiis ci ves & rara truetur,
 Nec cuiquam volet esse gravis. cum Filiis Regis
 Bajulat Emma virum, tanta deliria taxas
 Principis & fatuum thalamis proscribis amorem.
 Tot vitis infracta sapis, Bata vosque Poetas

Et CATSI præcepta gravis vocesque salubres
 Vertis in obsequium recti. cum Pallade jungis
 Æthereum pietatis opus. moderantibus orbem
 Das exempla pudicitia. conspectius omne
 Credis in hoc sexu vitium. tunc perplacet ostrum,
 Cum Superum mandata facit, vitasque potentum.
 Iustitia vis esse Pharon normamque decori.
 Fortunam prudenter habes, cum prodiga leti est.
 Compescis, cum fæva furit, cum regna novercans
 Subruit, hos constans tonitrus, hæc fulmina cal-
 cas.

Quot latè fulges titulis, quot stemmata longè
 Sceptiferis arcessis arvis, tot dotibus anteis,
 Totque faces inter morum Cynosura coruscas.
 Da veniam fassis, Princeps. si buccina laudis
 Non sumus apta tua. tantis subsidimus astris.
 Non patimur regale jubar, nec lumina, Virgo,
 Intuitus veneranda tui. perstringimur illis,
 Et jam visus hebet pavidis. Te nubibus abde,
 Mœre Deum. forsan sic te perferre loquentem
 Possumus & tres per nebulam Tibi tradere vates.

I N E F F I G I E M ejusdem Elizabethæ.

Fortuna domitrix, Augusti maxima Regis
 Filia, Palladii grandis alumna chori,
 Natura labor, hoc vultu spectatur Eliza.
 Et faciem fati vim superantis habet.
 Exulat & terras, quas nunc sibi vendicat Ister,
 Iure, patrocinio, spe putat esse suas.
 Si patrius Caesar titulis succensuit, illud
 Frangere debebat Caesaris arma caput.

C. BARLÆI

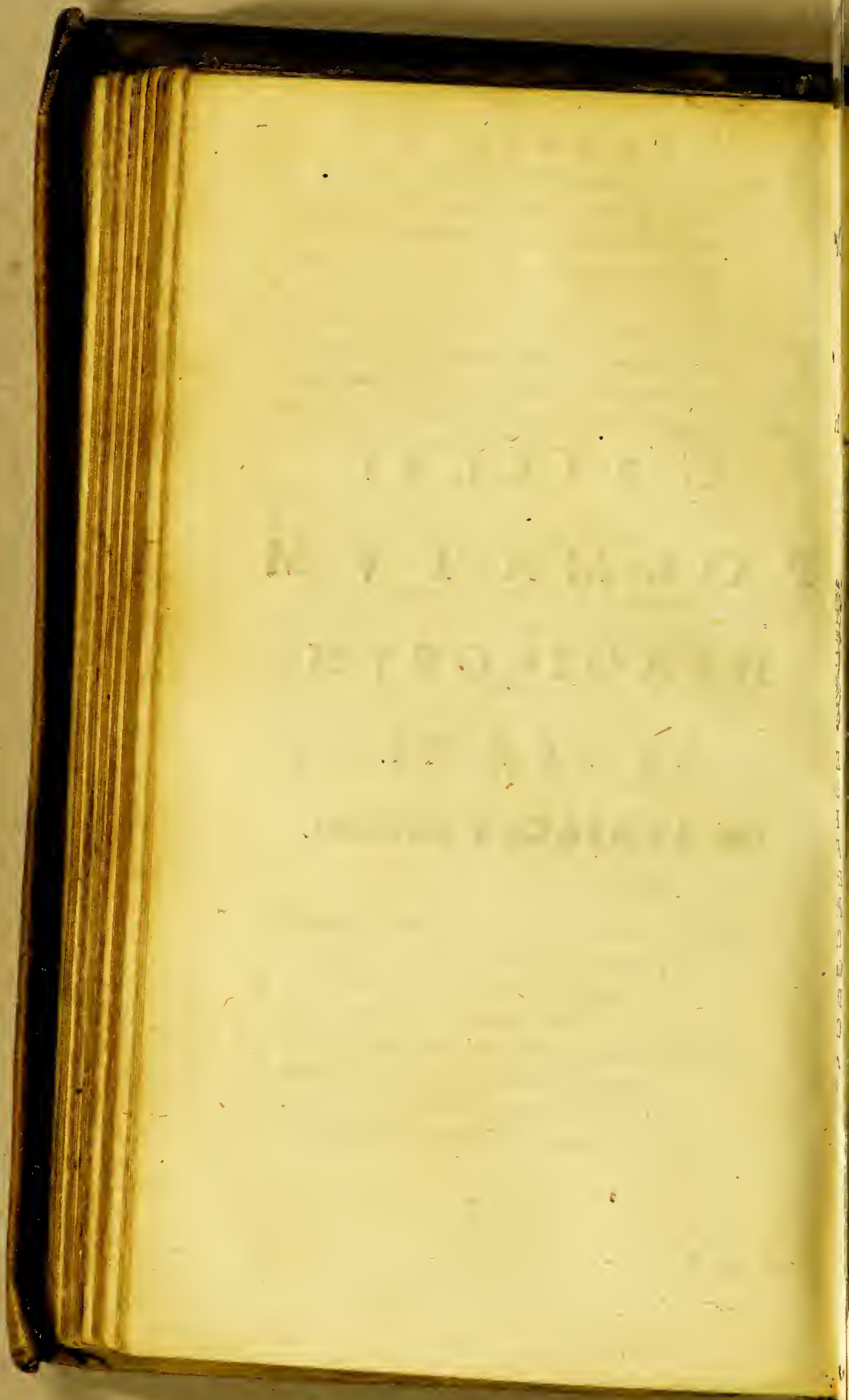
POEMATVM

HEROICORVM

LIBER II.

Qui AVRIACVS inscribitur.

MANES AVRIACI,

Sive in funus Illustrissimi ac Inviictissimi
Principis,

MAVRITII,

Principis ac Domini Aurantiæ, Comitis Nassau-
viæ, Cattimeliboci, Viandæ, Dietfiæ,
Meurfiæ, Buræ, &c.

EPICEDIVM.

Sidera Belgarū scelis contraria regnis
Neptuni terrent populos, & fœdere
lxvo
Errabunda truci concurrunt lumina
vultu.

Nec vicli Superūm placarunt numina
Et cæsa ingentes anime: non pulsus a vitis (Boū,
Sedibus, & patrio Nemetum de limine Princeps:
Fatalesque vices Batauvūm: non funera magni
Regis, & attoniti raptō rectore Britanni:
Et quæ plura ferox nuper portenta cometes
Prodidit, & diis præcidit stamina fati.
Omnis in Avriaco crescit dolor; & sua damnans
Gaudia venturos præsentit Belgæ labores;
Dum tanti Ducis arma jacent; nec abenea cassis
Cingit honoratam mediæ inter prælia frontem,
Aut Marti dat jura suo, nec facta triumphis
Gloria de victum prorsus sibi spondet Iberum.
Ex equo fors illa nocet. nec simplicis umbram
Funeris urna capit. morimur cum Principe cuncti,
Et patriæ ruit alma salus. decessimus omnes,
Et bustum commune sumus. nec publicæ tæntum
Nomina lætus habet; potius privata dolemus

Augustos pia turba rogos, & proxima letho
 Agmina ferali trahimus suspiria planctu.
 Occidit Hesperia terror, spretique Philippi
 Opprobrium, & manes dudum satis ulta paternos
 Dexteræ, cui niveis toties invecta quadrigis.
 Inclÿta de victas patefecit gloria portas.
 Nec laudem morientis habet, bello ve cadentis
 Cantaber; aut tantos potuit sperare triumphos
 Dux Italus. soli excellens prosternere fortes
 Dii valere caput; nec victis debita terris
 Vna triumphanti cessit Victoria cœlo.
 Succubuit Mars ipse viro, quem cedere ferro
 Sæpius, & pressis aciem diffundere castris
 Vidimus audaces Batavi; nec rectius ensẽ
 Bellonæ strinxere manus. cœlestibus armis
 Pugnaces cessere minæ, tantumque supremo
 Concessum superare Iovi. Regnator aquarum.
 Et magnus Belgæ domitor, tot nomina laudum
 Victricesque aquilas uni submisit Olympo,
 Armorum bellique satur. seu fata vocarunt
 Emeritum, terraque omnes explevit honores;
 Seu gravis ira Deum est. poteras non clarior ultra
 Magne Heros vixisse tuis, ne dignius unquam,
 Non victa virtute, mori: dum personat orbis
 Militiæ documenta tua, geminoque sub axe
 Attonitas feriunt felicia classica gentes.
 Iam spatium meritis aliud, jam sidera deerant
 Altera, quo victor proprios deducere Cætos,
 Aut immansuetos possis transferre Cheruscos;
 Aut socium Tamesi Scotum; vel feruida Celtæ
 Pectora, & infractis braccatas corpore turmas.
 Nec voluit superesse manus, quæ fessa laborum
 Quadruplici tumidas meruisset cardine lauros,
 Et famæ compleisset opus. spectaverat Auster
 Pacatum, nostris captivum classibus, æquor
 Ferre jugum, & Batavis Chilen ardere favillis.

Malbarici patuere sinus, Phœbique cubile
 Illius a conspiciis missus compresserat hospes,
 Et thalamos Aurora tuos, & torrida flammis
 Littora: qua rapidâ stipatus Manade Liber
 Invida prædixit nostræ commercia terra,
 Quasque mari portamus opes, venturaque sero
 Carbasæ. terruerant gelidum quoque transtra Boo-
 ten,

Extra anni Solisque vias: ubi verba fretumque
 Nassavii æterno servat sub frigore Tethys.
 Scilicet hac hosti brevior tentata nocendi
 Semita, & Eoi quasita potentia regni,
 Qua glacies & dura aditus natura negavit;
 Nec sequitur Cancræ damnatus finibus Æthon.
 Hoc totum potuere rates: nec vincere terrâ
 Sat fuit, Oceanum medioque natantia ponto
 Regna capit Nerei soboles; subjectaque nobis
 Alterius convexa poli. Ductore sub illo
 Conveniunt gemini sceptris communibus Indi;
 Iunximus Europam Numidis, Asiæque potenti
 Battavianam: Gangi frenatum littore Rhenum;
 Ipsam Helicem cum Solis equis; commercia Nigris
 Invehit in Vahalim; & toto volitantia mundo
 Æmula Romanos transcendunt carbasæ fines.
 Nec tamen ante Duci nascentem subdere solem
 Cura fuit, quam tuta domi fortuna stetisset,
 Limitibusque exisset Iber; quam pristina rursus
 Reddita libertas patriæ, depulsaque Betis
 Imperiæ, & sacro questus nomine lictor.
 Iam puero Martis rabies, hostemque premendi
 Ardor erat, galeaque micans in vertice fulgor,
 Et procul adverso nutantes flamme crista,
 Et fremitus spumantis equi, strepitusque virorum,
 Tympanaque in mediis spirabant prælia campis.
 Armabat ballista manum, gladiumque peritus
 Stringere, & edoctam Threcum præcepta macharam,
 Ibat

Ibat in hostiles cuneos, lituique tubæque
 Pugnandi fomenta dabant. hac sola voluptas,
 Inter pugnaces gressum librare maniplos,
 Et mixtos linguis populos. Iam jussa phalanges,
 Et leges acies capiunt; jam nominis horror,
 Ipsaque majestas animos, atque effera duri
 Militis ora tenet. poterat regnare silendo,
 Et nutu Dictator erat. nec gloria belli
 Expectare virum voluit. Prætexta triumphos
 Adspicit, & rudibus Mavors se ostentat in annis,
 Præ sagis tantorum operum laudisque futura.
 Altera Troia dclis capitur, primique laboris
 Præmia cæpes habet. voluit se vincere demens
 Hostis, & in victis infert fatalia muris
 Pondera levus Iber. stupuit fortuna, suumque,
 Cum vicit, laudavit opus; ne Græcia felix
 Sola foret, fraudisque sua præconia ferret.
 Nec tantum placere doli, fallaxque juvenæ
 Commentum, nostroque Sinon sub sidere natus:
 Plus acies, plus dextra valent, pariterque Philippum
 Et virtus domat, & ratio, fortuna laborque,
 Visque favens Superum: nec Belgis sufficit uno
 Victores audire modo. Tu conscia rerum
 Dic mihi Calliope, (neque enim sine numine Divum
 Vicimus, aut tantos fas est memorare labores)
 Dic acies, actasque animis in prælia gentes,
 Oppida victa manu, captivas classibus undas,
 Victores Asia populos, & subdita Cættis
 Littora, & hostili manantes sanguine terras.
 Post scelus Hesperium, patriæque infanda parentis
 Fata, Britannorum ratibus contexerat æquor
 Cantaber, & magnam debellaturus Elisam,
 Pleumosios Morinosque inter spe vicerat hostem.
 Cui veniens paucis Batarum manus obviam tran-
 sylvagans acies, totique minantia ponto (stris,
 Castra Caledoniis Thulesque illisit arenis,

Causa Dii placuit. favit pugnantibus ather,
 Nec Titan infestus equis. Iam vincere Flandros,
 Iam nostros fortuna videt. jam cedit Iberus,
 Iam Batavus. nutat Marvors ferrū inter & enses,
 Nunc alius, nunc rursus alius. spes neutra triumpho
 Ancipitiisque diu cælum discrimina belli (est;
 Dividit; ingentes donec dux Belgicus iras
 Colligit, & sparsas capto rectore cohortes
 Occupat, & cæsos Alberto Cesare manes
 Vlturus, magno inferias mactavit Adolpho.
 Quid mihi Pellaum juvenem grandæva vetustas
 Objicis? & victas discussis mœnibus arces,
 Sidona, magnanimamq; Tyrum? quid Persica jactas
 Agmina, quid vasto metuendum corpore Porum
 Illius cecidisse manu? licet impiger Hellen
 Spreverit, & rapido terrentem flumine Tigrin,
 Mauritio minor ille fuit: neque tantus in arma
 Ivit ovans Macetes. Asiam vicere sarissa.
 Imbelles vis docta viros. nos miles Iberus
 Exercet, fertque arma armis non dissona Vesper.
 Cesserit Euphrates illi, nos vicimus æquor;
 Ille Scythas, mollesque Arabas, desuetaque bello
 Nomina Bactrorum, & diffusos finibus Indos;
 Nos, qua terra patet, Solem Batavosque sub uno
 Clausimus imperio. nos duri cornua Rheni
 Fregimus, & Mosam pariter Vahalimque Sicambriis
 Vinximus, atque istos longè superavimus amnes.
 Auxit Nassarias superata Daventria laudes,
 Accessitque prior titulis Zutphania nostris.
 Das fasces Neomage duci: das præmia belli
 Hulsta potens: tantisque etiam Stenovice triumphis
 Adderis, & celsam vinci potuisse Covordam,
 Obsessamq; iterum vinci haud potuisse Covordam,
 Vidisti, Frisia columen. Nec montibus hæsit
 Tuior, aut Dominum Gertrudisberga Philippum
 Passa diu, precio venales reddidit arces.

Mox quoque non victa per secula multa Groninga
 Mœnia celsa ruunt, aquilasque & jura Leoni
 Casareus submittit apex. Iam fœdera poscit
 Meursia, jam domitas adportat Berka secures,
 Et veteres parent Salii. Bresfordia pacem
 Mutato rectore capit: nec jungere dextras
 Grolla timet, regique cupit validissima vallo
 Linga nihil debere suo. Quam Gravia vellet
 Se vinci potuisse prius, metuendaque Slusa
 Toxandris; tunc cum celeres in bella triremes
 Mitteret, & Boreum terreret Spinola pontum!
 Tu quoque, victa licet, nostris accede trophœis
 O victrix Ostenda diu; quam tertia messis
 Cantabricos vidit spernentem impune furores;
 Nec totam potuisse capi. das frustra Philippo,
 Dumque peris jam facta minor, nova mœnia condis,
 Totque urbes ex urbe trahis. Spectate nepotes
 Ilion in Morinis. Hæc nobis altera surgunt
 Pergama, nec solis illudit Troja Pelasgis.
 Urbs jacet ad Vahalim, priscis celebrata salinis,
 Bommelæ, Mendoxa opprobrium, & fugientis Iberi.
 Vindicat obsessam Auriacus, clarusque triumphis
 Incluta laurigeris attexit gramina feris.
 Victorem conspexit hyems, & frigore duro
 VVachtendoncha ducem paritur. Divenditur aræ.
 Et cinctum gemino mercaminum flumine castrum.
 Iuliacum vis ista domat, geminisque petitum
 Principibus litem Batavo tutore diremit.
 Vltima Nassavios explevit Berga labores;
 Nec timuit secunda minas, & subruta furtim
 Mœnia fallaci Liguri. concedimus hosti
 Nil præter pugnae spatium. quo prima locarant
 Castra loco belli Proceres, hæc parte steterunt.
 Et tumulum posuere sibi. concurritur armis
 Cominus, & solo libertas sanguine tuta est.
 His titulis bellator ovat, nec nomine ab uno

Emeruit fama precium. Non clavius unquam
 Alta triumphali scandit Capitolia curru
 Cimbrorum domitor; vel qui Pellam Qui ino
 Sceptra dedit. nunquam dominas comitata curules
 Iustius Ausoniis fremuerunt agmina porris.
 Interea, dum tuta Heros praecordia laudum
 Conge. it, & dormito placatur Vespere, e Mavors,
 Non semper fera bella placent, sed redditus astris
 Aethereas arces, superumque ingenti aethera,
 Et circumfuso pendenti a fornice templi
 Mente capit; quas Tycho sagax edisserit artes,
 Quas Belus, quas prisca Pharus, vel califer Atlas,
 Brachmanumque schola, vel docta Cecropis arces,
 Quasque Syracusius formas inscripsit arenis.
 Ut nova & antiquis oracula dissona seclis
 Edat, & ardentem sistat Copernicus aethram;
 Terrarumque globum, magna que habitacula Vestae
 Audaci ratione rotet, totumque profundum
 Verset, & hac celso suspendat pondera caelo.
 Nunc Pallas, nunc arma juvant, nunc sidera fulgent
 Explorata Duci; nunc terras milite subdit,
 Quasque domat, metitur aquas. stant oia caelo,
 Bella solo, placidusque suas in cortice pugnas,
 Nec nocitura videt tenera certamina charta
 Mars pater, & doctos miratur surgere vallos,
 Et scriptas foliis acies: seu cornua campis
 Stare volet, seu signa ciet contraria Mavors,
 Aut peditem circumdat eques, cuneosque reducit.
 Aut laxat Bellona suos. Sic tempora quondam,
 Et male currentes Romanis reddidit annos
 Caesar, & Ausonios scripsit post praelia fastos.
 Sic Macedo positus clypeo paulisper, & hasta,
 Troiugenum Dolopumque manus, & Dorica lastrat
 Agmina, pugnandique capit de carmine leges,
 Bellandique modos. O quam ventura stupebis
 Posteritas, cum nascentes in secula libros,

Nassavioque duci scriptos miraberis orbes!
 Ille dicit dominitor, vi Aus cui paruit armis
 Hesperus, atque oriens juravit fœdera Titan;
 Qui Tarte siacas flammis ultricibus oras
 Terruit, atque alio posuit vi Africi mundo
 Signa, nec Austriacos timuit damnare furores,
 Inter bella docet. validus qui verterat arces
 Miles, & Hispanis a perisit cedibus aequior,
 Scripsit, & imbelles etiam secessit in artes.

O rerum fatique vices, atque invidiosa teris
 Iussa Deum! nimium superis tu Belgica tellus
 Visa potens. moritur patri spes omnis, & omnis
 Gloria Cattigenum: docuit quæ cedere Rheno
 Batin, & ad Phœbi suspendi limina lauros.
 Libertas perculsa stupet, sequimurque feretram
 Exanimis Batavi, compressa que per ora lactu
 Solimur lachrymis. intonso crine Sicamber
 Ambulat, & querulo Valachri sua murmura ponto
 Ingeminant. Fribis gemitus in vultibus herent,
 Nec Flevus sua divina tacet. Germania sorti
 Hoc dolet accessisse sua, cunctisque superba
 Principis, in tanto deponi funere fastum.
 Iam Rhodanus, nost. isque olim defensus ab armis
 Sequina, per vastos tradunt sua flumina fluctus,
 Et solos nos flere vetant. Iam tristis Iene est,
 Quæque Caledoniis frigent in silibus urbes.
 Communisque memor generosa Britannia belli.
 At vos, Adriaco jurantes sceptrâ profundo,
 Ad Belgis properate Patres; pars fœderis hæc sit,
 Condoluisse malis. Tuque in tri Fissime Regum,
 Terror Hyperborea gentis, gelidosque triones
 Et Moschum, Gustave, domans, dum prælia victor
 Conficis, & pulso nescis concedere regi,
 Tamisper te redde tibi, dum luxeris orbium
 Mauitio Batavum & sociæ dispendia gentis.
 Hæc quis ad Indorum populos, ad littora Gangis,

Mein-

Memnoniamque domum tam clara nuncia mortis
 Deferet? ereptum te nobis, maxime rector,
 Audiet Euphrates, & conscia nominis Helle,
 Ingentisque Asia domitor, veterisque Iugurtha
 Imperia, & faciles nobis Carthaginis arces.
 Te quoque, sis licet hostis, Iber, miserescere tantis
 Posse reor damnis. Docuit te praelia princeps,
 Et multum hac virtute sapis. dum plurima perdis
 Oppida, quod reliquum belli inclementia fecit.
 Iam discis servare tibi. quo Marte perisses,
 Iam perstas, Martemque pari Mavorte fatigas.
 Hoc cessent, precor, arma die, lituique priores
 Dissimulent in morte iras, ne barbara manes
 Classica sollicitent: dum versis ambulat armis
 Miles, & ingenti tumultus decernitur umbra.
 Magne Ligur, non jam clades hac dextra minatur
 Bellatrix, nec castra locat contraria castris.
 Securo spectare licet. si displicet hostis,
 Qualis ad obsessum risit tua fulmina Zomam:
 Tu ducis officium, tu docti militis artes,
 Atque hostem discerne tuum. laudabis in illo
 Invitus, quod amare nefas. hoc Belgica dices,
 Emicuit ductore diu, regisque perosi
 Iussa sui, veteres armis victricibus iras
 Ulta fuit, tantoque sui stetit obside fati.

At tu Nassavia gentis magnique parentis
 Gloria, bellatrix anima, & jam debita caelo
 Progenies, prisco dux exaequande Camillo,
 Æmule Scipiadam, jam libertate reducta,
 Et debellati spoliis Orientis onustus,
 Totque ducum exuviiis, infer caelestibus astris
 Emeritum bello caput, & qua despicit orbem
 Maximus Alcides, & nomina nata triumphis.
 Addere sideribus sidus. tibi servus Orion
 Cedit, & Arctos custos Erymanthidos ursæ
 Pandit sponte fores; sua carbasa porrigit Argo,

Certe

Certe alium vectura ducem. tibi seruida cæli
 Regna Cleonei despondet stella leonis,
 Et retro vult ferre gradum; nec triste minatus
 Pronior Australes vergit Capricornus ad oras,
 Indigetemque invitat ovans. quacunque micabis
 Parte poli, domitas isto sub sidere terras
 Adspicies. si servet Eos, fumantia sub te
 Æquora, & infesta flagrantia transtra Malaccæ
 Discutient fulgore diem. si displicet ortus,
 Occiduique placent angusta palatia cæli,
 Hic tibi magnanimo tellus inventa Columbo
 Hesperias monstrabit opes, & dedita nobis
 Mœnia, Sacratosque sinus. si vergis ad Austrum,
 Amstelio cernes nuper freta per via Typhi,
 Scriptaque Mauriis longinquis nomina terris.
 Si legis Arctoi glacialia sidera mundi,
 Hic quoque constructas Batavum mirabile villas;
 Et populi monumenta tui, duroque perustam
 Frigore Neptuni sobolem. Sed mitia si te
 Astra vocant, placidosque inter censeberis ignes,
 Qua tenet inclusos habitabilis orbita Belgas,
 Et dextrum ferit umbra latus, de viâta videbis
 Oppida, disjectas acies, belloque cadentes
 Egregias heroum animas, nec inulta parentis
 Busta tui, foetam spoliis pendentibus Hagam,
 Placatum Vahali Rhenum, desuetaque regum
 Imperia, & patriis firmatum legibus orbem.
 Nos cives, pia turba, tui, iam publica lustras
 Argumenta damus, votisque reposcimus umbram,
 Præcipitesque colos querimus. Te Fama perennis
 Per terras pelagusque vebit, suppositaque nostris
 Littora littoribus, quaque explicat aureus ather
 Tempa Deum, vastæque expandit Iuppiter axes,
 Clangenti cinet arma tubâ; nec tanta silebunt
 Bella prius memores Belgæ, quam flumine verso
 Irriget Hollandas Athesis, Sabrina Sicambros,

*Parrhasisque jugis Tanais delapsus, & Indus,
Mutato Batavas pulsabunt littore terras.*

D E

FREDERICI HENRICI

Auransiorum Principis Præfecturâ

P A N E G Y R I S.

Belgica, quam magno circumfluvius aequore Ne-
Tundit, & in viso tutam secludit Ibero; (reus
Quæ socias sacro junxisti fœdere terras;
Nec rigidi fers jussa Tagi, calcitaque Regi
Hesperio paribus propugnas jura periclis:
Sit mihi fas tibi fausta loqui, letumque precari
Augurium facileque Deos; dum prospera diros
Discussit Fortuna dies; & falcigeri as
Lenit, ac facili procurrunt sidera motu.
Explicat ipsa suos oriens Aurora jugales
Latiior, & mœstos defuncto Principe vultus
Expandit meliore comæ; nec gaudia Titan
Disimulans, Batavo fulget magis aureus orbi.

Tu Superis, Henrice, places, & numina nobis
Blanda facis; tibi pacatus deseruit æther,
Et veteres seclis trudit melioribus annos.
Auspiciis Paphos alma favet, thalimosaque coronat
Conjuge mollis Hymen. deerat spes altera gentis
Aurica, tantoque novum de Principe germen
Debat cœlum Batavis, & læta futuros
Exspectans natura Duces. nunc publica curas
Sceptra vocant, fascesque tibi designat, & enses
Belga favens, totumque audet tibi subdere Martem.

Maxima Battavica crevit reverentia terra;
Et gaudent delubra Deum, trabeataque passim
Limina; jam sacro circumvallata Senatu

Curia neglectas alio sub Praside causas
 Vindicat. & presso accelerat responsa clienti.
 It Themidi Bellona comes, frenisque sub iisdem
 Concordes sociant animos, nec patria tantos
 Pluribus imperiis prudens divellit honores,
 Iuraque castrensi dirimit civilia lauro.
 Scilicet una decus belli fortuna tuctur,
 Et momenta toga; ne vel vilescat inermis
 Curia, vel solo damnentur crimina ferro.
 Non pudet armatas Astraam ferre secures,
 Et gladium vibrare manu; nec pristina legum
 Gradivus consultis fugit. Spectatur in aula
 Miles Araxiades; & qui modo voverat arma
 Cattigenis, patriisque fidem juraverat oris,
 Iam sua clamoris despondet nomina rostris.
 Incluta progenies, & priscis cognita seclis,
 Imperium titulosque capit; cui splendidus olim
 Implicuit sacros Mœnus diademate crines,
 Et prona fulsere aquila. Sic nempe futuros
 Oceani terraque Deos, & divitis Indi,
 Augusto voluit numen de sanguine nasci.
 Illic magnanimos series aspectat Othones;
 Illic Pannonio celebres Marvorte Robertos,
 Victores Latii, & capta (proh tempora) Roma.
 Tunc cum purpureus gemeret nova vincula præsul,
 Casareumque nefas, ereptaque jura cathedra,
 Indoluit, mediisque pater Tiberinus ab undis
 Dura triumphati spectavit fata Quirini.
 Valravos fert illa duces, felicia Gallis
 Nomina, cum socium exoraret Sequana Rhenum,
 Et premeret populos virtus Germana rebelles.
 Hic quoque Gerlacos, quos sanctior infusa texit,
 Et Iani fulgent Proceres. quique acer in hostem
 Ivit, & exitum docuit parere Garumnam,
 Engelbertus ovans. Non hunc magis horridus ensis,
 Quam pacis decoravit amor, Batavaque superbam
 I Majestate

Majestate caput ; querulas cui Flandriæ voces
 Et tumidos posuit dictis placata furores.
 His genitor defluxit avis ; nec degener illo
 Sanguine crudelis furias contempsit Iberi,
 Albanique minas : vomeret cum prælia Batis,
 Missaque in Advaticis sævirent agmina portis,
 Et lentos secura Fides conscenderet ignes,
 Ille Pater, magno Belgas turbante tumultu,
 Afferuit ferro patriam, tot restitit armis
 Unus, & iratis Princeps tranquillus in undis,
 Iura focis, arisque Deum, terrasque colonis
 Reddidit, & profugis desertas civibus urbes.
 Nec te magna parens, duris exercita fuit
 Femina, cui triplici maduerunt cæde penates,
 Bisque empto latrone thorus, jam serâ silebunt
 Carmina. Tu tanta dicas primordia gentis
 Gallia, & ingentem fastis inscribe Loysam,
 Cælinosque Duces. Tumulos venerare ; sed unum
 Tot sedis expunge diem, quo perfida Cypris
 Cadibus infames Francorum aspersit amores,
 Impiique aspexit redi vivus ferda Thyestes.
 Mauritius virtute præit, titulisque decorum
 Illustrat belloque genus. non una trophæis
 Sat fuit, aut forti suffecit Belgica dextra,
 Parva nimis. vasti clauduntur cardine cæli
 Prælia, & immensum circumfert vela per orbem
 Bellatrix vindexque manus. Sic plurima sceptrix
 Accedunt, Frederice, tuis, longoque triumphas
 Ordine, & innumeris turgescit linea læuris.
 Neq; tibi pacatis germaniæ sedibus olim
 Vix jura dedit, nec prima luce coronas
 Suspendit foribus Cattus, stirpique tuorum
 Saxoplacens. gaudet clavis natalibus æquor,
 Ne eidumque domus, Batavi. tu fluvibus ortus,
 Oceanoque patri debes. tu Martius inter
 Tympanaque, fremitusque viram, bellique labores
 Nasceris.

Nasceris, & patrio tepesactis sanguine cunis
 Indormis, scelerum ignarus. nisi forte tenellis
 Emicuere aliqua jam tum vaguibus ira,
 Et cæsi vindicta Patris. velut obruta quando
 Occurrens Libyco tigris furibunda leoni,
 Cui proles it parva comes, discerpta feroces
 Deponit moritura minas: stat proxima matri
 Trux soboles, sentitque malum; sed viribus impar,
 Presentem condit, mox hunc ultura, dolorem.
 Iactat Creta Iovem, Delos Latonia Phœbum,
 Partus Delpha tuos. Fratrem dedit exera tellus,
 Sed genitrix urbs nostra tibi est. quid in xenia civis
 Gibboso fundata Duci, laticesque recoctos
 Esse putas laudis precium? tibi gloria major
 Surgit, & Auriacus late famam explicat infans.
 Ille ubi prima levi fixit vestigiis gressu,
 Militis emicuit species, genitusque videri
 Bellator poterat. sunt arma crepundia, lusus
 Deviæ Mavortis opes, raptæque subactis
 Hostibus exuvia. clypei, galeæque tubæque,
 Et conii radiantis apex, felicia belli
 Orsa, placent, mediisque audax adolescit in armis.
 Sæpe dedit teneris hastam gestare lertis
 Mater, & intrepidus velavit casside vultus;
 Vel latus accinxit gladio, duroque futurum
 Armavit thorace Ducem. capit illa doloris
 Lenimenta sui, nati que in imagine gaudet,
 Ultorem mirata suum, festinæque voti,
 Hic vindex tuus, inquit, erit, Gulielme, nec umbrâ
 Nassavios inter proceres errabis inultâ.
 Excepit prætexta togam, bullataque vestis
 Expandit juvenile decus; cum ludicra belli
 Auspicia, & ficta sprevit præludia pugna
 Mens celsa cognata polo. vilescere Pallas
 Incipit, & Batavus jam designatus Athenas,
 Gradii præcepta capit. lorici Lycæum

Despiciat, arma scholam, chartasque repellit inertes
 Pugnatura manus. Fraternalia negotia spectans,
 Hac vellet permissa sibi, doluitque trophæis
 Præcidi tot bella suis: parere Sicæbrum,
 Et fortes animis Frisios, postremaque quondam
 Nomina terrarum Morinos: tot castra teneri
 Legibus, & famulis Mosam pâllescere ripis,
 Et fratri totam Superos impendere Daphnen.
 Possedit Bellona virum, & florentibus annis
 Inspirat Martis rabiem. mora nulla, ferocem
 Occupat Hesperiam, & qua vulnere fecerat ensis,
 Lambit, & hostilem rabido bibit ore cruorem,
 Acer & indomitus; quo vel spes certa triumphi,
 Vel patris memor ira vocat. pedes urget Iberum,
 Urget eques. fusos premit imperterritus hostes,
 Nec veniam dant arma fuga. non horrida mortis
 Creditur aut lethi facies. non frigida Phœbe
 Importuna Duci est; vel qui sublimior axem
 Phœbus habet. vidit spoliis Aurora superbum,
 Et lucis pars nulla vacat. pars temporis omnis
 Pugnanti favet omne solum. iam classibus undas
 Claudat hyems, equitumque globos glacialia veſtant
 Flumina; nunc eadem Zephyris spirantibus ather
 Laxat, & aquoreis exercitus innatat undis.
 Quis tibi tunc Alberte dolor? cum classica nostri
 Principis Erkelias premerent victricia portas,
 Et circum flagraret ager; cum rapta suppellex,
 Nec custoditum victori cederet aurum,
 Captivæque nurus. Qua tunc formidine pressi
 Pallebant Grudii; Batavas cum Dela phalanges
 Cerneret, & docti muris vicina Lovani
 Latior Auriacas cantaret buccina laudes.
 Cum tu clæve Ligur, cùm Princeps fœmina regni
 Fumantes frustra lachrymis exstingueret ignes,
 Ingemeretque suis tristis Brabantibus bustis,
 Tutela securæ sua; cum territus hostem

Fugit,

Fugit, & ingenti se condidit aequore Sculdis.
 Non Pandionia sic contremuistis Athenæ;
 Cum ferus immensos vastaret milite campos
 Medus, & in solis habitaret Græcia transtris.
 Non sic obstupuit Latium, cum frangeret Alpes
 Hannibal, & victis tremere Capitolia Cannis.
 Dic mihi Fama memor, quales Alemannia vultus
 Sumserit, adventu Batavi ductoris, ut omnis
 Castra Getes, pavidusq; averterit agmina Cimber,
 Codanique sinus populi; cum libera ab armis
 Vrbs angusta novis juraret fœdera pactis.
 O quoties duri circum fera cornua Rheni
 Vectus equo, & triplici cataphractus pectora ferro,
 Hesperias acies & formidata colonis
 Castra stitit: quoties Vaholim Mosamque minacem
 Cadibus Ausoniis vel sanguine tinxit Ibero,
 Et victos galeis hausit victricibus amnes?
 Flandria fatales Morinis reminiscere fastos,
 Quæ cladis tum causa tua, quibus impiger ausis
 Auriacus fraterque ruant: nunc littore castra
 Prima locent; nunc arenti Gradivus arena
 Æstuet, & geminum spectet de collibus agmen,
 Divisa virtute ferox; ut lurida Tethys
 Scuta virum, galeasque, & Batica corpora fluctu
 Abluat, & victo redeant sua castra Philippo,
 Vecta mari magno. Sed tu mihi Rora furentem
 Siste Ducem. vident ut medios dilapsus in hostes,
 Longius ipse suas linquat post terga phalanges,
 Et captum circumstet Iber? Vos credite Belgæ.
 Liber abit, pugnamque novo Martis lacescens.
 Qui modo captus erat, capienti elabatur hosti,
 Raptaque prostrati suspendit signa Trivulii.
 Ecce Palatina libertas saucia terra
 Poscit opem, victas Italus dum possidet urbes,
 Arvaque Casareis Nemetum submittit habenis.
 Nassavius molitur iter. nec segnior armat

Cornipedes, patriamque alium deducit in orbem.
 Belga bibit Mœnum, tumidum gens nostra Mosellã,
 Accola Neptuni Nicrum. miscentur in unam
 Vangionũ Bataurũq; manus, non Trevir euntem
 Sistit, & oppositis populosa Moguntia castris.
 Stant acies. verum si mens non leua fuisset,
 Lentaque cristatus traxisset pralia Teuto,
 Non jam Cantabricæ turbarent prala cohortes,
 Victoriq; Nicer fasces submitteret Istro.
 Inter bella animum pugna inflammabat amore
 Magnus Otho, quem Bistonius Germania peltis
 Ire gravem, atque aquilis perjuris cedere Lunas
 Latior adspexit. nunc victrix dextra Roberti;
 Nunc bellatoris virtus generosa Renati
 Subdebat stimulos, tantoque alimenta furori.

Quò fessum Dux summe rapis trans aquora va-
 Et vastos pelagi fluctus? regemque salutas, (tem
 Crinibus augustum triplex qui intexuit aurum.
 Non mea regales tecum pudibanda subibit
 Musæ lares, nec tanta rudi fiducia Phæbo est.
 Tu patria voces & nostri iussa Senatus
 Perficis, & magna juratum fedus Elisa,
 Publicaque egregiis confirmas commoda curis.
 Nec solum Auriacas Marvortia nomina lauros
 Condecorant; sed Marte gravis, bellique trophæis,
 Consiliis augetur honos. Respublica felix
 Te Duce, te suasore manet; consultaque gaudens
 Suspicit, & calidos Prudentia dirigit enses.
 Virtutum tibi templa patent, exempla que fœdalis
 Pralucet antiqua tuis. dum libera queris
 Imperia, audacis succurrit gloria Bruti.
 Dum mortem populo impendis, te Consulis umbrã
 Solaris Decii. urgentes si sistat Iberos
 Dextera, magnanimus monstrat tibi flumina Cocles.
 Bella trahis? suavit Fabius. victoribus instas?
 Iam repetita redux attollit signa Camillus,

Et raptum tibi Roma decus, Latiiq; resarcit
 Opprobrium. cum dura pati fortuna cœgit,
 Plurima ab intonso sumis docuimenta Catone.
 Commendat faciles Trajani gratia vultus;
 Nec patitur Titus esse ferum. Si lurida vexet
 Castra fames, non jam Curios, contentaque parvo
 Peſtora Fabricii solus mirabitur Auson,
 Et Belgæ rudis herba placet, calidoque recocta
 Sole dapes, & quæ mediis obſoni & campis
 Lixæ parat. Si sancta fides promissa reposcat,
 Regulus exemplo est. Fustus contemnitur effrons
 Tarquinii, Manlique rigor, saxique Neronis
 Funera, & immanes quos olim Romæ tyrannos
 Indignata fuit. menti constanti & sedit
 Adversis infracta malis, & crimina solum
 Haud credit licuisse sibi, nec jura favori
 Donat avaritiæ rabies, aut nescia recti
 Ira gravat. cunctos clementia temperat actus,
 Et metui servile putat. plus roboris addit
 Imperiis securus amor, blandoque potestas
 Nixa supercilio; nec se terrore tuetur
 Majestatis honos. querulæ vaga in urmura plebis
 Rectorum scis esse vices, regnique labores.
 Ipse probas, quæ facta cupis; nec subdolis aures
 Tundit adulator, saevoque ferocius hoste
 Lingua nocens. totâ livor proſcribitur aula,
 Dum solus damnetur Iber. Te patriæ primam:
 Tu patriam, sed primus, amas. vocat illa parentem,
 Tu sobolem; dubii patrisque & Principis inter
 Nomina pergratis cives erroribus hærent.
 Felix illa dies, mediis quæ Belgicæ castris
 Elegit gavisus Ducem, fraternaque fratri
 Sceptra dedit. felix eadem, quæ splendida tecum
 Astra venerandus adit delubra Senatus,
 Æternamque tuo capiti meditatatur honorem:
 Favistis superi Batavis; dum Principe ab uno

Iura Themis, Mars arma capit. non horridus ultra
 Terret, & ultrices Divum pater explicat iras,
 Aut caelo portenta trahit. post funera Princeps
 Nasceris, & nigros feralia pondera peplos
 Exiit alba dies; & qua modo praefica cantu
 Luxerat Auriacum, tristes te Praeside lessus
 Nescit, & excusso reparat sua gaudia luctu.
 Applaudit tibi Belgae favens, primusque Sicamber
 Accinit auguriis, tibi propugnacula Mosa,
 Et totum pandit Vahalin, diuisaque Rheni
 Flumina, & invictas ferratis moenibus arces.
 Nec minus alma tuus genitrix Hollandiae cunis
 Lata novo fulgore micat, natoque superbit
 Principe, & augustas submittit fascibus urbes.
 Omnia praesenti postponit secula duris
 Emergens Toxander aquis, & Flandrica donans
 Imperia, Auriaco littus custode tuetur.
 Te Flevus, Drusique labor, Donataque mitra
 Oppida, te dominum diuisis castra salutant
 Gentibus; ipsa suo vel quas foecunda virorum
 Albion exciuit gremio, vel proxima Rheni
 Fontibus ora dedit, vel quas Germania pugnae
 Casside, & aratis armavit Gallia gæsis.
 Eoi tecum restaurant federa reges.
 Rectorem Tidora colit; ditesque Moluccae,
 Lavaque odoratis onerant tibi mercibus alnos,
 Victricesque rates: fulvum Guinaea metallum
 Spondet: Hydaspes ornantur pilea gemmis,
 Atque alibi jam lucet Eos, Arctoaque cingit
 Tempora. transmittit longinquis munera terris
 Tabrobane, fundunt reduces tibi thura Sabæi,
 Et Syria molles populi, ac vicina Damasco
 Moenia. Cuncta tuas venerantur littora laudes,
 Totaque Nassaviis vel paret machina iussis,
 Vel parere timet. vastis circumfluis undis
 Neptunus tibi vota fremit, saxumque tridentem,

Nerei-

Nereidumque domos, & magni jura profundi
Mancipat, & totum submitit classibus æquor.

Sume paludatas, Princeps venerande, secures,
Et castris dic jura tuis. Sat multa triumphis
Littora servat Iber. Phœbo subtraximus Indium;
Occiduis restat, nec notus finibus Auster,
Nec passim faciles Afri. Victricia cernat
Signa Tagus, nostrisque minans Carteia carinis
Occidat, & quondam mundi pars ultima, Gades.
Prædatrix Ostenda ruat, tandemque trophæis
Accedat Dunkerka tuis. hostilia subde
Oppida, securus decurrat puppibus æquor
Navita, nec captus ploret sua fata viator.
Saltem aliqua Batavis Bredanum averte pudorem.
Multa tibi Ætnæis jam fumant æra caminis;
Invictasque Duci galeas, & nescia ferro
Cedere scuta suis Brontes fornacibus aptat,
Vulcanus gladios, Steropes thoraca, Pyracmon
Ferratas subigit frameas, clavisque nitentes
Loricæ rutilo gaudens superinduit auro.
Ipsa tibi magno tellus percussa tridenti
Fundit equos, cui Nassavius calcaribus armos
Attentumque latus fodiat, qui flumina velox
Et rapidum tranet Vahalim; nunc culminæ doctus
Transvolet, & nulli Cererem subducatur arista.
Iam video nova regna rapi, Morinosque coactos
Degeneris meminisse fugæ; jam subdere colla
Advaticos: domitis Scaldim mitescere castris
Latius impexum fines diffundere Geldrum,
Semotoque magis Frisios prædone vagari.
Tui Patriæ dignos ex te concede nepotes,
Auriacumque expande genus, stirpique futuræ
Imperii promitte decus. tibi templa, penates,
Curia concordæ aeterno fœdere mentes
Despondere velint: nec te Fratrique Patrique
Dissimilem belli videant virtute Batavi.

A R G O B A T A V A,

Sive Epinicium in captam classem
Mexicanam.

Argolicas classes, spoliūque illustre Pelasga
Pubis, & aurifera raptum de Colchide vellus
In Batavis jam, Belga, vides. En Tiphyn, & Argo,
Selectosque duces patria, reducesque carinas,
Et Tartessiacō malē custodita draconi
Munera, & Occidui penetralia diruta Phoebi.
Quas versas, Fortuna, vices? quo crimine damnas
Hesperios irata Deos? dominumque potentem
Vis nutu trepidare tuo? nec regna perenni
Sorte beas? summosque tuo sub numine reges,
Sceptrorum qua fata, doces? trabeasque, ducesque,
Et formidatas gemino sub Sole tiaras
Tot damnis facis esse reas? Num prae scia veri
Grajugenū nostris praelusit fabula terris?
Et Colchis tum ficta fuit, tum fictus Iason,
Et ficti Minya, & cantat & pellicis artes?
Inveniunt nunc cuncta fidem. plus Colchide servat
India; Phryxais pallens mutavimus aurum
Exuvias; nostroque satius sub sidere ductor
Æsonides nunc alter adest, Argiva juventus
Toxandri Batavice sumus. non Pelias Argo
Dissidit Euxinum trabibus spumantibus aequor,
Aut labor in veteri tantus jam luditur urbe:
Non qui rura secat gelidus ditissima Phasis
Abreptas deplorat opes. stant littore puppes
Auraca, queritur que sua dispendia gentis
Infelix Vesper, nec quondam cognitus orbis
Vincitur, & solum vellet mitescere Belgam.
Presserat Vnanimēs Hispana potentia terras,
Imperiumque sibi late firmaverat auro

Dives

Dives Iber; poteratque uni mercabilis esse
 Terrarum fortuna Tago. jam cesserat Ortus,
 Frenaque Castella pallens admiserat Indus,
 Quà Pyrois se mergit aquis. submiserat Afer
 Littora, & Austriacis toties Europa favillis
 Arserat, & dives poterat metuisse Philippos.
 Sæpius iratum Vahalin Mosamque catenis
 Strinxerat, & vitas Rheno subtraxerat urbes:
 Certatumque diu fuerat: num Rege sub illo
 Subderet ipsa suos concors quoque Belgica fæces,
 An dominis contenta suis pars parvula mundi
 Staret jure suo, latumque ostenderet orbi
 Libertas speciosa caput: num sperneret audax
 Regnatorem Asia, an positis agnosceret armis:

Cum Batavum sic ductor ait: Tantumne licebit
 Hesperia? populosque meos impune laceffet
 Cantaber? & socios ultra populabitur agros?
 Cur servat Bellona modum? cur segnior æther
 Temperat armorum furias? & neutra potentum
 Causa libat? cur quas nobis extorserat arces
 Eripit Austriaco? vel quas extorserat illi
 Donat Arausiada? & mutato Principe mutet
 Oppida, & adversis pereunt mihi mœnia castris?
 Luditur hoc terra gremio, divisaque belli
 Gloria victorum geminis alternat honores
 Partibus, & lenti partitur commoda Martis.
 Promotum tellure parum est. vicina Sicamber
 Bella dolet: Frisiis prædatrix finibus instat
 Linga ferox: timet armatum Zelandia Scaldim:
 Cunctaque circumstant hostiles rura phalanges.
 Tentanda est fortuna foris, meliorque triumpho
 Materies rimanda procul. quocumque recedant,
 Occurreret quod perdat Iber. Iam paruit Eos,
 Ferventesque mihi fasces misere Mobra, &
 Taprobaneque ferox, & divitis ostia Gangis,
 Et Tidor, & nostris Ambona potentior armis.

Huc aquilas, huc signa tuli, subductaque Bati
 Terrarum pars magna fuit. Gangetica fumant
 Littora, & Auriacis Malabar perculsa carinis
 Horret adhuc, Bata vîmque pavent incendia lava.
 Oppositum mundi restat latus. aurifer Indus.
 Vltimaque Arctois Tethys, spolianda trophæis
 Linqûitur, & pulchro tellus donata metallo.
 Illic pallidulas volvit Pætolus arenas,
 Et ditis sunt tecta Mida, Pelopumque penates,
 Attalicique lares. illic in viscera terra
 Itur, & abstrusa turbat penetralia Vesta
 Fossor, & ipse suo scrutator concolor auro.
 Quid Cuscum, Quidumque potens, preciosaq; Chiles
 Oppida, quid placidis Limam qua præsidet undis,
 Commemorem, claramq; Peru? capit inde malorum
 Argumenta furor, socioque superbia luxu
 Ingenii fomenta sui. causasque nocendi
 Invenit. hic dirum peregrina pecunia Martem,
 Pestiferasque faces, bellique accendit Erynnin,
 Inque neces nostras toties armavit Iberum.
 Hæc clypeos tot vena vomit, tot fabricat enses,
 Invertit fas atque fidem, regumque ruinas
 Ex alto scelerata trahit, tot sibi ruît urbes,
 Tot populos, fatale lutum. timuere Britanni
 Hesperii rectoris opes, sensitque ferocem
 Gallia, terribilem Venetus, Germania fortem,
 Belga gravem, sævumque sibi glacialis Ierne,
 Audacem Allobroges. regnatoremque profundi
 Oceanus. tanto supplex natura magistro
 Paruit. hoc uno princeps ditatus ab Indo
 Subdidit hunc ipsum sceptris, & margine cœli
 Finit imperium. qui, tot labentibus annis,
 Terruit infractos audaci milite Belgas,
 Indus erat. qui castra Tago transfudit in Arcton,
 Instravitque suis Neptunia regna carinis,
 Ille fuit. qua mansuetum tot cadibus Albim
 Imbuit,

Imbuit, & Nemetum conspersit sanguine terras,
 Pars mundi postrema fuit. si cessimus, auro
 Cessimus, Hispana nunquam vicere sarissa;
 Qua vicit, dis gleba fuit. tam nobile lucrum
 Emeruit fama & precium, Quid sedibus hisce
 Protrahimus bellū Batavi? Phœbumque cadentem
 Negligimus? cur non magnis invadimus ausis
 Raptum Attabalipæ solium? præadamque Pisarri,
 Barbaricasque pari rapimus virtute tiras?
 Credite Battavia proceres, hac parte petendus
 Cantaber, hoc uno finiri nostra triumpho
 Prælia posse reor, solum locus iste potentis
 Imperii suffulcit onus. hæc omnia tellus
 Vindicat, hæc mundo pacem victoria reddet.
 Ibimus, & si quis fatis locus, ibimus, & mox
 Territa Nassovias spectabunt Mexica classes,
 Attexentque meis victricia rostra coronis.

Talia Arausiades attenda per oppida ductor
 Dum loquitur, subitoque accendit pectora motu:
 Et jam magna novi sedit fiducia belli;
 In Zephyrum gens tota ruit, divisaque Belgæ
 Partibus, ingenti cœunt araria censu,
 Et bellum privata parant. post publica cives
 Arma, suis fervent studiis; opibusque reposcunt
 Coniunctis unius opes. spe concipit Indum
 Quilibet, & dubia patriam mercede tuetur.
 Nec differre placet tanti molimina belli,
 Aut patitur fortuna moram. dat classibus undas;
 Duraque Neptuni soboles, interque procellas
 Indomito nutrita salo, vagus æquoris hospes;
 Huc omnes vertère minas; agiliisque juvenus,
 Illa suæ vindex patriæ, & Mavortis imago,
 Bellona ridente, novas contingere terras
 Gestit, & aurifera votis exultat arena.
 Ibat ovans animis, spoliisque insignis Iberum
 Ductor; & Hesperis redimitus tempora rostris,

Æoliosque inter fremitus, noctesque, hyemesque
 Suetis honorata traducere tempora vitæ,
 Disposuit medio bellacæ carbasa ponto;
 Auspiciisque Deum, claro sub Principe, latum
 E Bataris molitur iter. sic noster Iason,
 Æsonides sic noster abijt. velut acer in Afros
 Ibat, agenoreis minitans incendia portis,
 Scipiades; postquam Latias scivisset in urbes
 Hannibal, inque suis doluissent bella Quirites
 Visceribus gremioque geri, victæque fuissent
 Post Trebiam infames Cannæ. sic longius ibas
 Cum Macetis, Pellæ, tuis; cum finibus arctis
 Nescires pugnare domi; nec Persa superbus,
 Bactraque, Arachosique, & vasti Orientis honores
 Insanum imperiū possent frenare furorem;
 Cum toto Tyrus alta mari circumdata nollet
 Ferre jugum, solumque tuis submitteret arces
 Classibus, & Græcia citius vicere carinæ.
 Ille per aquoreos numerofo remige fluctus
 Vectus in Occasum, didicit Solemque diemque
 Se jam ponere sequi, atque astris præeuntibus audet
 Successus sperare sibi. mox flantibus Euris,
 Hinc etiam documenta capit, cœlique favore
 Lætiq, Albionis populos, & regna salutat
 Celtica. at infestum mox prætervectus Iberum,
 Vindictam sub corde premit; tacitusque putatur
 Fatalem huic dixisse diem. quacunque per undas
 Flexit iter, pavido sperata silentia passim
 Incubere mari. fugit Tritonia conjux,
 Inque cavernosum se submersere profundum
 Nereides. alium Salamina prædix Xerxem
 Moliri, pars una timet: pars altera, Troje
 Reliquias hac classe vehi, rursusque furente
 Æneam Iunone peti: vel grandibus iris
 Actiacas repeti cœvili sanguine pugnas:
 Aut iterum Hesperio Belgis sub rege parari

Turrigeris poenam ratibus. sed longius actus,
 Suppositumque tenens signis ferventibus aequor,
 Terruit ethereas Arctoo milite Chelas,
 Et timidis vidit Geminos harere lacertis
 Arctius, & trepida pallentia Virginis ora.
 Sed non sidereum cepit formido Leonem.
 At Batavi postquam vidit depicta Leonis
 Signa procul, rostrisque coli se novit in istis,
 Nominaque inscribi ratibus, fulgentior ignes
 Explicuit, rutilasque faces accendit cuncti.
 Mox ubi magnanimo tellus inventa Columbo
 Ante oculos & rostra stetit, visaque fuere
 Cyclades Occidua, & scopulis Barbuda tremendis,
 Invasit loca cuncta metus. que cincta profundo
 Cuba jacet, titulisque novis Hispania gaudet,
 Adventu tremuere Ducis. turbata Philippi
 Imperia, & missis habitat a regibus aula
 Prasensere malum. grandem transvecta per Isthmum
 Attonitam quoque Fama Peru, pacataque late
 Aequora, Guianaque domos, Panamamq; Diosque
 Perculit. occulti Potosi tremuere recessus,
 Inque suis pavidum venis expalluit aurum.
 Non sic extimuit Clypea sub portibus Afer,
 Cum Latius Poenam terreret classibus urbem
 Regulus, & longi jaceret fundamenta belli
 Navigat Arctous populus; veterisque coloni
 Orbe novo posuere rates, in versaque belli
 Sub Tropico fortuna fuit. quo sidere Phoebo
 Meta stetit, nostri quoque lux altissima fati
 Emicuit, sociosque astris aequavit honores
 Auriacae virtutis apex. Quis crederet? illa,
 Illa diu gens pressa domi, vix sedibus, eheu,
 Tuta suis, secura, foris peregrina laceffit
 Regna procul, mediaque velut stat Colchide victrix.
 Hic ubi diffusum late circumspicit aequor (strum,
 Dux Batavum, jamq; in Boream, jam spectat in Au-
 Impa-

Impatiens voti, fama que sititor, & auri,
 Adspicit ex alto surgentes gurgite longè
 Adventare rates, & foetas mercibus alnos,
 Transtraque Phryxæum domino portantia vellus :
 Cum sic ad socios puppi præfatur ab altâ ;
 Has ego vel bello victor, vel morte tenebo
 Certus opes. per tot fluctus, mundique cucurri
 Littora, vici hyemes, æstivaque sidera sprevi,
 Brasiliaque meis arserunt littora flammis
 Nuper, & hic galeis pelagus victricibus hausi.
 Nunc restat labor iste mihi, spoliisque litandum
 Belga tibi. nullo relegam vestigia cursu,
 Dum mea sit spes tota Tagi, dum cesserit illa
 Obsequiis dis præda meis : non sospes abibit
 Hesperus, aut missum capiet vectigal Iberus.
 Accelerate viam, socii, conscendite puppes,
 Quæque vehunt Indos, ferro jam vindice Belgas
 Transtra vehant, dominosque alios agnoscere discant
 Sidereæ puppes, & castra natantia ponto.
 Si morimur, patria morimur. si sanguine tantum
 Constiterit facinus, patria debemus & illum.
 Vivimus, hoc etiam patria est. pugnamus, & illud.
 Alterius vos nosque sumus. nec talibus ausis
 Fama levis petitur. socio comes ibit honori
 Vilitas, raptis cunctis mactabitur ære
 Paupertas in visa domi. solabitur Indus,
 Quos inopes dudum gracilis damnavit egestas.
 Non in Parrhasiis Boreæ consistimus oris,
 Non Zemlæ glaciale fretum gelidasque jubemur
 Ire vias, non verticibus trux imminet Arctos,
 Aut cum carnivoris miseri decernimus ursis.
 Cuncta nitent, gaudetque suo natura sereno.
 Nos melior cœli regio placidumque cubile
 Solis habet. calidos ubi fax Phœbea negavit
 Differri plus posse dies, bis messibus æstas
 Turget, & aterni ridet clementia veris.

Inter opes hostesque sumus. quas cernitis, undis
 Diviua gazeaque natant. hec carbasa mundi
 Fata vehunt, Regumque ferunt diademata puppes,
 Nunc pugnare manu, toto nunc robore niti
 Vos decet. expansis agedum succurrite velis,
 Et vestri faciles iussis parete magistri.

Tales magnanimo dignas ubi praside voces
 Ediderat, paret dictis Neptunia pubes.
 Ocius hi remis, & contendere laceris,
 Vel alii, laxosque citi explicuere rudentes.
 Fervere cuncta mari, & verri vada carula cernas
 Armigeris conspersa viris. nec segnius ille
 Imperat, & socios fugientem instigat in hostem.
 Iamq; pavens, pallensque metu circumdatur Indus,
 Et dives bellare timet. quamque anxia res sint,
 Discit, opes, magnique gravis custodia census.
 At contra spoliis immanibus acrior instat,
 Et quantum causa distat, vicinior armis
 Belga premit, ratibusque rates hostilibus arctat.
 Præda sit Hispanus, confertaque scrinia vecors,
 Deserit. ærias scandunt Marvortia puppes
 Agmina. non aliter, quam densa grandinis imber
 Fecundis incumbit agris; olidumque cadaver
 Invadit rostrata cohors; aut acta per auras
 Hyblaos mellita tegunt examina montes.
 Quis tibi tunc, Havana, dolor? cum littora circum
 Erraret tua Nassovius exercitus armis,
 Inque tuis Batavum fremuerunt classica terris,
 Et pavida Auriacas classes videre Matanca.
 Exiit locuples gazis regalibus Astur,
 Et letum transfertur onus. portantur Iberi
 Regis opes pelago, & tantis Dux Heinius ausis
 In patriam spolia ampla refert. augusta vehuntur
 Pondera, & Arctoïis fato servata triumphis
 Belgica inoffenso subeunt navalia cursu.
 Sic nobis mereatur Iber. sic India nostra est,

Ignor-

Ignorata diu terris. quæcunque per orbem
 Possidet Hesperidum rector, quoque possidet hostis,
 Soli nec immensi domina est Castella peculi.
 Quicquid in hoc reperit Vespuci industria mundo,
 Inventum tibi, Belga, scias. quæ regna Columbo,
 Iam populo patuere tuo. quæ prælia gessit
 Cantaber, hæc nostros etiam confecit in usus.
 En cœunt gemini bellis felicibus orbes,
 Et quæ flammiferi surgit fax inclytæ Phœbi,
 Quaque ruit, fractisque bibit feruoribus undas.
 Dissociat natura duos, victricibus armis
 Confociat victor populus, dominisque sub iisdem
 Auriacas duplici suspendit cardine lauros.
 Credite posteritas. quæ vix trepidantibus olim
 Principibus parvâ poterat se sede tueri,
 Terra, procul missis diffundit jura colonis,
 Et cunctis quatit arma locis, nec limite certo
 Omne audet calcare solum. vagus advena mundi
 Hac habitat tellure, salo nutritus & undis,
 Partiturque suos Nerei cum conjuge fasces.
 In ratibus vis summa Ducum est, sceptrumq; geren-
 Robur habent. parvâ ratibus crevistis Athena, (tes
 Totaque se fluidis defendit Gracia lignis,
 Vecta mari magno. cur vertice proxima caelo
 Alta Tyrus Sidonque fuit? potuere carinæ
 Imperio monstrare viam. dum navigat ingens
 Carthago, trabibusque natat, dat jussa Saguntæ,
 Gadibus, & Libycis Trinacria parvit armis.
 Tuque aded nunquam Superis tam visa fuisses
 Roma potens, Latii nisi formidata carinis
 Ostia barbaricos aquilas misisset in Afros,
 Aut Pelusiaci bellacæ littoræ Nili.
 Nec Batavus virtute minor jam clarior exit
 Gentibus, & quovis armat sub sidere puppes.
 Adspice, Belga, virum, tibi nunc ostenditur anchor,
 Totus ovans; Curibus parvis, & paupere Portu
Missus

Missus in imperium magnum. cui nobile virtus
 Stemma dabit, seroque feret praecoxia seculo
 Fama memor. nondum bellorum in vultibus ira
 Subsedere Duci, nondum spoliantis Iberum
 Deseruit rabies. dicas majora minari,
 Et facinus versare novum. fiducia rerum
 Magnanimo sub corde sedet. spectacula, triumphos
 Dissimulat; tua vota capit. nec gaudia tantum,
 Quam facti momenta probat, sperat aequae nobis
 Otis, & Hesperiae domitos hac clade furores.
 Si magnum, vicisse, putas; sine cordibus hostem,
 Hoc majus, vicisse, reor. discessit in altus
 Cantaber, & nullo nostrorum sanguine Regem
 Imbellis placavit Iber. Nos solus Olympus,
 Oceanique furor, Boreaque exercuit ira,
 Et docuit plus posse Deos. Sic nempe decebat,
 Quae dederant, aliquo discrimine dona parari,
 Grandiaque admixto frenari vota periclo.

At vos Battavia proceres, civesque, duorum
 Nomina magna Ducum fastis inscribite vestris.
 Qui prius Herculeas audaci Marte columnas,
 Et subitis Calpen, Abyla vidente, favillis
 Terruit: & quem nunc spoliis spectatis onustum
 Materiam belli gravidis vectare carinis.
 Heemskerki manes & magni pectoris umbra
 Audiat hoc. venit praecleari funeris ultor
 Heinius, & cunctis factum memorabile terris
 Continuat virtute nova. Dux alter in undis
 Castra rapit, rapit alter opes. hic pabula Marti
 Eripit, ille rates. alium Bellona secundat,
 Huic ultra Fortuna favet, sortisque serena
 Gratia. post lituos alius laurosque superstes
 Involvit se laude sua: post busta triumphat
 Alter, & in media statuit tibi morte trophaum,
 Belgica, diverso geminis decernitur orbe:
 Dumque alter veterem sibi subdit, at ille repertum,
 Terra-

Terrarum pars nulla vacat. Dux magne Bataurum,
 Ingredere auspiciis lætas felicibus urbes,
 Et cœlo famulante rediit. per mœnia clamor
 Tollitur, Ecce venit; portasque effusa per omnes
 Agmina patricio cumulant plebeja favore
 Gaudia. permiscet senibus se densa iuventus,
 Virque puerque tuis gestit plausisse triumphis.
 O quantum mutata tuo res nostra regressu!
 Ut patria priscus rediit vigor, urbibus agris
 Vita, calorque novus! quanta est spes addita Belgis!
 Talis vere novo, pigra post tedia bruma,
 Vis animis membrisque redit, cum celsior acres
 Ducit equos, noctisque fugat fastidia Titan.
 Ipsa triumphatum ante oculos victoria Batim,
 Captivumque Tagum, & preciosa monilia Regum,
 Poculaque, & pateras, fulgensq; in torquibus aurum,
 Exhibet. incusat fatales India merces
 Atque iterum sua dona timet, metuitque perire
 His ipsis afflicta bonis. Hispania nigrum
 Syrma trahit, ploratque sua dispendia terra,
 Iustaque Bataurico subduci robor a bello.
 Testibus his totum facinus vulgatur in orbem:
 Grataque posteritas dicet, Te vindice, Belgi
 Emicuisse decus. tantis securior ausis
 Tempora rostrata cingit tibi Belga corona,
 Heroumque libens titulos & nomina donat.
 Nec desunt studiis Superi. Tibi sidera servat
 Iuppiter; & qua jam rediisti victor in Argo,
 Ut videant Batauri, gelida vicinior Arcto,
 Clara coruscanti semper fulgebit in auro.

VESALIA CAPTA,

Duce facti fortissimo Heroe

OTTONE GENTIO,

Domino van DYDEN,

XIX Aug. ann. CIO IOC XXIX.

Quam pavidos inopina juvant, quam gaudia
 mæstos
 Insperata movent animos, minuitq; dolorem
 Improvisa boni facies. sic pulpita postquam,
 Et personato squallent proscenii lætæ,
 Et turbata stupet proprios orchestra furores,
 Funeraque, & nullam crudelis fabula finem
 Sortitur: Deus, ecce, Deus delapsus ab alto
 Cernitur, & tragicos absolvit machina motus.
 Sic vagus æquoreis Tiphys jactatus in undis,
 Quem sua destituit puppis, nudumque carinæ
 Remigio sociisque latus, dum mentis & omnis
 Consilii melioris inops, cedensque periclo,
 Forte salutarem, quam fors vel gratia Divinam
 Advolvit, prensat tabulam, fluctusque per ipsos
 Enatat: ingentes securo in litore casus
 Admiratur ovans, mediaque in morte saluti
 Præsidium roburque capit. Tu dilue lætus
 Lætitiæ jam, Belgæ, tuos, tumidaque triumphum
 Hesperia, & sterilis miseranda incendia terra,
 Et quos infelix queritur Vela via campos
 Austriacis patuisse aquilis, clademque Sicambrum
 Successu solare novo. victoria damnis
 Obstrepit, & patriæ reparat dispendia pernox
 Auriacus. Tibi victa suos Vesalia ci ves
 Devovet, & pulso nobis placatur Ibero,
 Ac patrio sventens se ulciscitur Isala Rheno.

Ille

Illa graves portarum obices, & vincula laxat
 Ferrea, nec ducibus metuit parere Batavis.
 Quin gaudet se lata capi, graviſque belli
 Vim patitur, creditque ſibi tunc otia ferri,
 Dum circum Bellona furit, murisque ſub iſſis
 Arietat, armatumque equitem penetrabilibus infert.

Hoc precio graſſetur Iber, camposque patentes
 Poſſideat, talem nobis dum debeat urbem,
 Et regni momenta ſui. viduata colonis
 Rura premat, laxiſque ferox ſe jaſctet arenis,
 Et late prædetur eques: dum fortis caſtris
 Oppida, & Hiſpano munitas mœnibus arces
 Subducat fortunæ duci. Brabantia plaudat,
 Et jam ſe viſiſſe putet, dum gaudia ploret
 Imperio damnoſa ſuo. procul audeat ad nos
 Intrepidum proferre gradum, dum negligat amens
 Inſultantem alibi Auriacum. longinqua ſequatur,
 Dum faciat ſibe pondè famem. ſpe proxima fronti
 Devoret, at tergo inſtantem ſic ſentiat hoſtem.
 Quod facimus, quam grande cano! dum luctus &
 Occupat Vnanimis tanto discrimine terras, (horror
 Veliferumque bibit bellax Germaniæ Fleuum,
 Et duplicis ci cum Rheni ſe cornua jaſctat
 Cantaber, & raptas Pacata per aquora gazas
 Rurſum animo votisque capit, nutritque ſuperbus
 Stultitiæ fomenta ſua; jam victus & excors
 Indecori dat terga fuga, diſperſaque ſigna
 Colligit, & timidis repetit ſua caſtra manipulis.
 Haud aliter Latias Pœnus dux terruit arces,
 Extremumque ſibi victis Capitoliæ Cannis
 Promiſere diem: tales tremuiſtis Athenæ,
 Cum ferus iratam Medus tranſcenderet Hellen,
 Totaque barbaricis arderet Græciæ flammis,
 Cecropidumque læres: rurſus ſe maſcula longo
 Solvit Roma potens luctu, cum territus Afer
 Aſpiceret Libyco graſſantem littore magnam

Scipiadem, & retrò amissas remearet ad urbes
 Hannibal, & Trebiam Cannasque odisset, & Alpes.
 Ille ferox populus, toti qui præsui orbi,
 Quem dominum gentes nimirum sensere subacta,
 Isala cui domitas trabibus constraverat undas,
 Quo fugiat, vix esse videt. quin sedibus arctis
 Obsessi discrimen habet, dum debita verse
 Præcipiant alimenta vices. ô quanta malorum
 Agmina circumstant pavidum! granaria, messes,
 Æra, rates, strictis rigidas mucronibus hastas,
 Pilaque pugnantumque se faces, & quicquid in hostem
 Bellatrix doctrinæ parat, stipendia, currus,
 Signaque, capiti vosque duces, glomerata tenemus.
 Quam discit bellæ miser, quam vulnera sentit
 Eugeniæ funesta suæ, quam vellet eanti
 Longius amotum ratiùs succurrere Scaldim,
 Aut Ambivaritos inter Tungrosque locuri
 Castra suos! periit grandis fiducia cæpti.
 Ad veteres fines, Turnhoutæ ad maxime fessos
 Solvat equos, scribatque sue solatia Sylva.
 Exitio, vicisse, fuit: venere phalanges,
 Ut fugerent: dicit querulâ conviri ripâ
 Romulidum Drusique labor: vidisse Sicambros,
 Prò, pudor est: ludit lusum successibus anceps
 Diva sumum; bellique minax se vertit in hostem
 Alex. nostrorum stimulos virtutibus error
 Subdidit, & præsens extorsit summa periculum.
 At trepidans humeris clypeum vix sustinet agris
 Hostis, & astricta pudibundos casside vultus
 Abdit, & ingentes animos formidine frangit,
 Et multum subita deplorat fata ruina.
 Armorum secunda domus, palatia Marti
 Et belli devota Deo, Cererisque penates
 Iam nobis Bata voque patent. & quicquid in annos
 Lemnos, & arisonis Curetum fecerat antris
 Mulciber, accedit spoliis, gaudetque Pyragmon

Nassovio tantos famulari posse labores.
 Mutata est scena facies. en patria letum
 Exerit os, & se nimium timuisse fatetur.
 Ibat mœsta Pales, nec jam, velut antè solebat,
 Sylvestrem tenui Musam cantabat avena ;
 Non herbas pecori, non raptis Thestylis agnis
 Lac dabat, aut vitreas vicini ad fluminis undas
 Ducebat Melibœus oves, armenta que tuto
 Pascebat petulans Corydon. ausfugerat Ægle,
 Mœstaque Hamadryadum percussas turba per urbes
 Non secura satis culpabat commoda ruris.
 At nunc lanigera tali rumore cohortes
 Marsatios colles & nota pascua vallis
 Certatim repetunt. Damœtas, Thyrsis, & Ægon,
 Casareos postquam sors improvisa fugavit
 Geldorum tellure duces, assuetaque Dravo
 Agmina, & hostiles terris avertere pradas :
 Conscia lætitiæ magnis præcordia curis
 Expediunt ; latumque choro Pæana canentes,
 Carminibus gemitus lacrymosaque gaudia miscent.
 Prospera sed quantum nostris spes addita Belgis,
 Tantum exempta Tago est, tantum decessit Ibero.
 Iam fluvios transisse piget ; jam prædæ, villas,
 Et circum rabidis fumantia culmina flammis,
 Totque ira monumenta sua post terga relinquit ;
 Nec nova prædari cupiens, nec parta reservans,
 Hoc metuit, ne militiæ delicta ferocis
 Intra septa luat. post se, post flumina retro
 Et victas urbes, & victas conspicit arces,
 Sequæ velut clausum circo breviorè teneri.

Grande ducis Liguris spoliùm, circumdata vallis
 Mœnia, Cantabrici studiis asperrima belli,
 Tot nuper defensa viris, quæ Lupia lambit
 Proximus, & lato Rhenus pater alluit abveo,
 Odrysi que potens domus, in qua Regis & arma
 Et currus fuit, aversi cœu turbine facti,

Vincitur, & fausto Divum moderamine, nostris
 Additur imperius, dominumque immutat, & hora
 Momento cessat magno parere Philippo.

Qualia Nassovio miracula parturit ather.

Rumpe omnes, Hispanae, moras, elabere praecipis;
 Non ultra tibi nostra patent, si prospera quicquam

Indulset fortuna tibi, si in viscera Belgi,

In gremium servare dedit, si portio terra,

Si cessit pars ista soli, jam bella paramus

Fluctibus, effusis Tethyn laxamus habenis,

Et qua flumen opem negat, objectavimus aequor.

Non uno remeare modo te cogimus. imus

Aggeribus contra. glebis pugnamus & undis.

Nec satis hoc. claudit jugulum Vesalia castris,

Et prohibet jam victa cibos. inopique famemque

Imperat, & rabiem, Vos o, vos vivite belli

Fulmina praestres anima, atque equanda Camillis:

Nomina. tu Batavum geris fortissime Dydi,

Quique ferox justis vincis bellator in armis

Volpade, dignamque isto cognomine praedam

Eripis Hesperiae stabulis. vos Fama loquetur

Per populos, vestris debet virtutibus atas

Postera. vos, magno patriam turbante tumultu,

Divinam tribuistis opem. vos obsita licet

Libertas, passisque dolens afflicta capillis

Relligio, Pietasque colent, & tempora circum

Suspendent murale decus. Vos urbibus, agris,

Triptolemo, Cereisque, Deis solatia fertis;

Aurisci libratis onus, clarique labores

Principis, & belli molem, motusque levatis.

Magne Deus, tibi thura damus, tibi concinit hy-

Belgica. sic res est. solium te praeside tantum (rimos

Respondit voto facinus. te vindice portas

Fregimus, in muro stetimus, conscendimus urbem;

Vicimus, intulimusque adversis agmina signis.

Te duce non equitem gressus, peditemque sefellit

Noctis iter. per te framea valere, globique,
 Machinaque; & pavidis miles custodibus acer
 Instat: Austriacæ fiducia languit aula,
 Et sua securo nocuit victoria Ibero.
 Sis clemens, facilisque dii: felicia tollant
 Nassovii vexilla duces: Tu numine dextro,
 Quos gerimus, decora titulis victricibus enses,
 Hostiles averte manus, obsessa reclude
 Oppida, & attonitum qui nunc famulantibus astris,
 Fulminat ad Mosam, longi post tadia belli,
 Battavicas victor redeat Fredericus in urbes.

De Obsidione

S I L V Æ - D V C I S

liber unus,

Ad PRINCIPEM AVRIACVM.

EXcessit fors nostra modum. suprema tenemus,
 Quæ fuerat sperare nefas. Mavortius ipsum
 Perrupit Phlegethonta furor, rursusque potentem
 Contudimus ferro Eugeniæ. fiducia quicquid
 Iussit, & ingentis felix audacia cœpti,
 Fecimus; egregiasque Duci victoria curas
 Explevit, solumque hoc uno Belgæ triumpho
 Stat satur, & veteres audet contemnere lauros.
 Militat Auriacus patriæ, preciumque laboris
 Grande refert, famamque ipsis jam terminat astris.
 Succedunt spoliis urbes, & victa fatiscunt
 Oppida. post fractum miserandis cladibus Indum,
 Hic jam plorat Iber, propiusque & bella Batavum,
 Et sua damna videt. non jam sua brachia Cancer
 Contrahit, aut Tropici spectat dispendia Titan.
 Non pater Oceanus, non tot spoliata suorum
 Exuviis jam Cuba tremit. non Mexica fumant
 Tran-

Transstr. vel extrema Zephyrus damnatur arenâ.
 Non Tethys exata dolet. post æquora tellus
 Subditur, & pavidis inscendent agmina portis,
 Mæstaque Nassovitis trepidat Brabantia castris.
 Sic terras durique reas arcessimus undas
 Imperii, veteresque in nos ulciscimur iras,
 Barbaricisque, Albane, neces, odiisque litamus,
 Sat memores, Rex magne, tibi. sic spreta tiris
 Regna sibi pacem poscunt, gladioque minacis
 Hesperia furias redimunt. his supplicat armis,
 Et victrix veni in belli fortuna precatur.

Littore Dardanio in igni dum mœnia Troja
 Verberat, & Phrygiis insultat turribus ultric
 Græcia, & iratas acuit vindicta Mycenæ,
 In partes abiere Dii: casamque secutus
 Quisque suam populumque fuit. pars Ilium optat
 Stare loco, & Danaum jaculata est classibus ignem,
 Pars genus Assaraci Priamique evertere gentem
 Sæva parat; pugnantque suo sub numine iussa
 Europæque Asiæque acies; trahiturque Deorum
 Luctibus in decimum Bellonæ volubilis annum.
 At nobis cœlum omne favet, pariterque secundis
 Numina conspirant animis, & sedere lato
 In Regem cœlere poli. Tu pabula Marti,
 Bellator Neptune, rapis, diæque superbis
 Exiis Austriacos optibus. tu Mulciber enses
 Frangis, & in viso framæas obtundis Ibero;
 Armorumque minas & diri pulveris ictus
 Eludis. tu corda gravi formidine Mavors
 Corripis, exanimasque Duces. tu lenta Philippi
 Iussa refers, regumque procul responsa moraris
 Atlantis Tegeæ nepos. qui lethifer annus
 Ire solet, lethoque virum tot corpora sternit,
 Mitescit meliore Deo, placataque nobis
 Sidera damnat am Phœbus direxit in urbem.
 At tibi, tot Superos inter, Tritonia Pallas,

Debetur tantum facinus. tu provida belli
 Consiliis, & tantarum moderamine rerum
 Instruis Auriacum, tu dōctis mœnia vallis
 Cingere, per medias Vestam reptare paludes,
 Et fluvios frenare doces: attollere montes,
 Telluris laxare vias: ipsosque furentis
 Irruere in Diris thalamos, & tramite cœco
 Scrutari secreta Erebi, patefacta ciere
 Tartara, sulphureasque domos. Tu pandere vatem
 Cuncta finas, causasque & prima evolvere rerum
 Consilia, & clari memoranda exorsa laboris.
 Tuque adeo, seu jam fracta bellacia Sylva
 Mœnia restauras victor, captivæque solvis
 Flumina, belligeramque immergis fluctibus urbem:
 Seu te Casareis mœrens sub fascibus armat
 Isala, & afflicto reddis sua rura Sicambro,
 Carminibus, Frederice, fave. cui sidera cœlum,
 Mars gladios, Bellonæ manus, Tritonia mentem
 Commodat, atque ipsi Manes famulantur Averni,
 Pieridum quoque templa patent, vatumque Ducum
 Certatim frondent circum tua tempora lauri. (que
 Est, ubi sidereos inter sublimior ignes
 Aurea flammiferis aperit palatia valvis
 Iuppiter, heroumque animas & celsa reponit
 Nomina, quæ clavis abierunt bella trophæis.
 Totaque sub galeis sudans exercuit atas.
 Illic monstrorum dominos, victorque Medusa,
 Regnatorque Asia Macedo, Libyæque tremendi
 Scipiada, Decique, & Martia fulmina, Drusi,
 Ingentesque habitant Pauli. si sera re volvas
 Secula, Borbonicos illic, & sancta Colini
 Ora ducis, cunctosque inter spectabis euntem
 Terribilem spoliis, populosque & victa trahentem
 Oppida Mauritium: pro libertate cadentes
 Nassovios; quoscumque recens vel prisca sonora
 Vexit fama tubæ. quoties suffragia Divum
 Sollicitat.

Sollicitat Superum rector, mundi que labores
 Expendit, num bella velit, num mitia terris
 Tempora, non alia coeli regione Deorum
 Consiliis rebusque vacat. huc vesta per altum
 Ire parat rabido bellatrix Belgica vultu,
 Belgica, concordēs socians in fœdera gentes:
 Non pacis vestita habitu, non mollis olive
 Dona ferens, cultuque comas inflexa decoro.
 At furor, audacesque minæ, & Mavortius horror
 Prælia spirantem fremitu comitantur anhelō.
 It sudor per membra Dea, pars una lacertos
 Nudatamque aperit mammam; pars altera nodo
 Fulmineam nectit summa cervice macharam.
 Incutiunt terrorem oculi, rutilantque coruscis
 Ignibus. impavidum pugnae audacia vultum
 Asperat, & veluti ritus imitata Minervæ,
 Abscondit galeâ frontem, genibusque trementem,
 Quam tenet, arguis vibrat stridoribus hastam.
 Objicitur Soli clypeus, pavidosque lacescit
 Solis equos. illi pugna, certamina, cades,
 Oppida scripta manu, & patriæ crudelia patris
 Funera, prostratus generosa cæde Varaxius,
 Captivique duces inerant, Morinûmque per aquor
 Exanimis fugiebat Iber, fugientibus instat
 Belga, cruentatas lambit Neptunus arenas,
 It juxta Mendosa dolens. Tartessia fumant
 Carbasa, turrigeræque rates. stat territa Calpe,
 Alcidaque labor. nec longè Grolla recentes
 Exhibet are notas, vacuasque à mercibus alnos
 Occasus, pauperque suis demergitur undis.
 Talis in angusto Divorum mascula cœtu
 Appulit. incomptis stabat Rupella capillis,
 Et frustra sua fata querens, Richelique labores,
 Lilia sub manibus, velut indignata, gerebat.
 Cæsa catenatum ducens Germania Cimbrum
 Alebat, & ultrices secum dum colligit iras,

Circumspēctat opem, magno se fassa minorem
 Casare. diuisis infelix Mantua sceptris
 Pressa diu dominum populo poscebat & urbi.
 Venerat & triplici crines implexa coronā
 Albion, & fesso procrans fœdera Regi,
 In male discordem diuisis regalibus aulam
 Detonuit, Caroli pro maiestate locuta.
 Quas inter tales edebat Belgica voces
 Ad solūm conversa lovis: Si, maxime rector,
 Hac mea non lauis meruerunt surgere regna
 Auguriis, Batavas si nondum despicias arces,
 Et medios inter bellorum emergere fluctus
 Iam dudum potui: nec de me sceptra Philippi
 Occiduis suffulta opibus fixere trophæum:
 Advenio supplex, non ut depugnet ad Ortum
 Auricus, Gangemque ultra viduicia tollat
 Signa, vel in gemino figat tentoria mundo.
 Vicinus hic, scripsi extremis mandata Moluccis,
 Per terras Solemque audax utrumque cucurri,
 Et dominam gentem toto circumtulit orbe
 Nassovii fortuna mei, Zephyrique miscantem
 Sedibus armatis vexi trans vasta carinis
 Æquora, transivi Thulen, ipsumque reliqui
 Post mea terga diem, tantum nunc mœnia Sylva
 Vinci posse precor, nostris laus ista triumphis
 Restat adhuc; nec me cupidam spes altera belli
 Erigit, illa ferox miseris infesta Sicambriis,
 Iam Vahali Mosæque gravis, funesta Batavis,
 Incubat una mihi, & lateri lethalis inheret.
 Illa meas vastat segetes, deservit in arva
 Vulneribus servanda meis, victumque famemque
 Hesperio librat fastus, gaudetque diurnas
 Nocturnis cumulare neces. pars tertia Belgii
 Unius fit præda loci, quin undique stagnis
 Tutæ suis, sparsasque inter securæ paludes
 Militat, atque suæ suspendit fata ruina.

Quid iuvat Eoos mihi se submittere fasces,
 Si nocet illa domi? leges prescribere Gangi?
 Hic mihi iussa dari. quid vestigalia regum
 Poscimus? hic proprias redimunt araria messes.
 An præbere cibos tanti est? alimenta que l'itè
 Distentas portare rates? si Geldria Sylva
 Pascitur arbitrio? vastissima cerula transtris
 Metiri? hic arctis claudi vestigia portis.
 Libertas concessa alibi est: hic unius urbis
 Servitio deformis ago, vulgique fatigor
 Fletibus. infestas Latio Carthaginis arces
 Divisit Libycum spatium ingentibus aquor:
 At me pro nimium sociis consistere terris
 Di cupitis. celsas Hispania transilit Alpes,
 In Romam cum bella parat, Brennumque ferocem,
 Et Senonum furias tarde sensere Quirites:
 Hac præceps, inopina meis cervicibus instat,
 Nec lentè necitura venit. cur dura tot annos
 Arma potens gessi? stravi tot pontibus amnes?
 Cornibus infractis Rhenum prætere cœgi?
 Sustinui muris Martem? noctesque cruentas,
 Armataeque hyemes, & ferrea secula sensi?
 Æmula si nostris perstant hæc oppida regnis.
 Di, quorum auxiliis crevi, succurrite Belgis;
 Exorate Iovem: tuque impavidissime Mavors,
 Seu jam Sarmatici moderaris prælia Regis,
 Sive Italis afflas bellorum incendia terris,
 Allobrogumque ducem cognato jungis Ibero;
 Huc omnes converte minas. si Martia cessit
 Breda tuo pridem Liguri, domuitque potentem
 Paupertas inhonora gula, si debita culpa
 Sors fuit illa mea; nunc versis inclyta fatis
 Sylva ruat, præscumque abole, Gradive, pudorem:
 Disjice ferratos obices, & sedibus imis
 Fundamenta quate. occumbat victricibus armis
 Bellipotens. nec enim jejuno pabula ventri

Ereptum venio, dapibusque imponere legem.
 Non precor, ut fallax equitem submittat Hohenlo
 Mœnibus. insidiis major fraudesque dolosque
 Elusit, superanda manu. non vendita posco
 Oppida, vel cives precio. mihi victor Olynthi
 Displicet, atque emptæ, falsis custodibus, urbes,
 Et mixtum sceleri lacrum. quid magne moraris
 Iuppiter, his ipsis Fredericum immittere portis?
 Tolli stagna peto: fugiant subducta Deorum
 Æquora consiliis: excurrant longius amnes:
 Plus urat Titana calor: quæ vomeris i vit,
 Castrorum nunc limes est; mundique solitis
 Legibus, in celsas assurgant pondera turrets,
 Permutetque suas Faunus cum Najade sedes.
 Plura perorantem placido Saturnius ore
 Excipit. at voces, aternaque verba Tonantis
 Implicuere suis Parcarum stamina fusis:

Nec te Breda diu, nec te patiemur inultam,
 Belgica. Cantabrics librandæ potentia regni,
 Signandusque modus sceptro. diuisa potestas
 Imperii mundo melior. glomerata sub uno
 Plurima rege ruunt. durat moderata, fatiscit
 Ardua maiestas solii. plus numina curant,
 Qui victi vicere Duces. obnoxia cœlo
 Regna putat, quisquis regnorum parte carebit.
 Tu, Dea, pugnacem victrix penetrabis in urbem;
 Inueniet virtus veniam. quin præscia Clotho
 Bellorum duplicat lauros, spoliandaque binis
 Urbibus attoniti pallebit regia Mauri.

Quæ ventura brevi, quæ comprobet exitus orbi,
 Fatorum secreta loquor. licet undique fundat
 Castra Tagus, iunctis Germania tota feratur
 Auxiliis, Rhenus translatus sentiat Istrum,
 Illyricas citat Romana potentia turmas,
 Undique Barbarici conspirent agmina Dravi,
 Pacatusque domi circum te sæviat Albis,

Incassum, regina, tuos remorabitur ausus.
 Vos animis juncta, conspirantesque sorores
 In bellum properate, juvet pars agra labantem,
 Dis inopem. sociate novis araria curis,
 Armaque communi pro libertate resumptis
 Vertite in Eugeniam studiis. Iam longius Alpes
 Territat, atque alio lauros molitur in orbe
 Dux Ligurum: jam rapta tenet stipendia dives
 Amstela. quis tanti flectat moderamina belli,
 Consultant dubii Patres. suspensa potentum
 Consiliis nocet aula sibi, discorsque laborat.
 Et tandem lentis veniet Brabantia castris.
 En tibi Lemniacis desudant ara caminis,
 Nec vigilem Steropes patitur segnescere Bromien.
 Spirant igni vomiti folles, incudibus ipse
 Intonat armorum faber, & fornacibus instans
 Tela tuis aptat ducibus, galeasque globosque,
 Pilaque funerea sive faces, tormenta, secures.
 Scutaque laxata format tibi Mulciber Ætnâ.
 Tu Pavor hostiles frena formidine curru.
 Tu Labor ingentes operas, Industria moles
 Festina fac stare manu. Berecynthia turres
 Concute, & impulsis fastigia de jace muris.
 Singula conjunctis concurrant numina votis.

Dixit: at huic subito tumuerunt pectora motu
 In pugnas, toti sive novum bibit ossibus ignem.
 Nec latuit Mavortis amor. diffunditur ipsos
 In vultus atque ora furor. de casside pendens
 Erexit se crista magis, conusque refulsit
 Splendidior, dypeique micans effervuit orbis,
 Inque genis rubor admissio pallore refedit,
 Massageta veluti cum lactea pocula miscent
 Sanguine, vel candens ebur interstinguitur ostro.
 Acclives jam Phœbus equos annique juventam
 Vexerat ad Geminos, pugnacia sidera, fratres,
 Et sua bellanti debebat lumina Tauro:

Reddita cum terris, celerique per oppida gressus
 Vecta cruentatos porrexit gentibus enses,
 Laxavitque viam bellis, ac fervida dictis
 Incitat Auriacum: Bataurum fortissime ductor,
 Quid cessas parere Deo? defensasque patri
 Regna novis auges studiis? & pectore totum
 Excutis Odrysiis? tibi vasta potentia Belgi,
 Et rerum commissus apex. tibi credita fratris
 Sceptra tui, nostraque potens exercitus ora.
 Iamque tuis crevit Belgarum gloria curis,
 Et Salii cessere Duci. jam fracta feroces
 Submisit tibi Grolla manus. divisit habenas
 Barbaries Eoa suas, domitoque carinis
 Vespere, regales donavit America gazas.
 At majus tibi fata parant. tuus atbera jam mox
 Lambert honos. fraterna armis audacibus ausa
 Transgredere, & tanto quasitos sanguine fasces,
 Quos pugna, quos mille ducum peperere labores,
 Quos longis hac nostra fides contexuit annis,
 In tuto, Frederice, loca. cadat invida terris
 Sylva meis, pacemque velis non ante pacisci.
 Hanc lauris annecte tuis, his debitus ultor
 Inferis, Fili, patrios ulciscere manes.
 Reptasti per castra puer, totiesque cruore
 Immaduit prætecta ferox, interque triumphos
 Telaque crevisti juvenis. jam frena capeffens,
 Intrepidus ferri, per prisca exempla tuorum
 Circumfer generosum animum. procede secundis
 Auguribus, regat audaces Bellona curules,
 Disponat medius miles tentoria campis,
 Beliger annus eat. post tot mea damna neceque
 Plena triumphato redeat vindicta Philippo.
 Hoc pietas polluta rogat, tumultusque Loysæ
 Matris, & infandis Francorum prodita mensis
 Collinia fortuna domus, memoresque meorum
 Mauriui cineres, venerandaque funera Belgis.

Talibus

Talibus ille Dea monitis accensus in hostem
 Tota mente ruit, sed enim momenta laborum,
 Quæ maneant nostras inopina pericula terras,
 Quæ bellum sustentet ope, quæ castra locari
 Sede queant, quæ bellacem spes erigat urbem,
 Expendit, versatque novi diso imina coepti.
 Succrescit Martis rabies, praesugia laudum
 Exacuunt pugna stimulos. jamque impiger ardet
 In densas se ferre acies, & praelia coram
 Sustentare manu, castris praescribere leges,
 Et iussis animare tubas, disponere vallos,
 Sistere praecipites glebis surgentibus undas,
 Et circum positos lacerare ligonibus agros.
 Continuo turbata quies; Bata vnamque per urbes
 Bella tonant, sociæque cient Maevortia gentes
 Agmina, & imbellis votis proscribitur aestas.
 Convenere Duces, sumptisque insignibus aere
 In vultus rediere suos. hi terga fatigant,
 Et spumantis equi fodiunt calcaribus armos;
 Hic cataphracta phalanx, equiti tutela, pedestri
 Lege coit. pars excussa se glande tuetur,
 Pars tremebunda quatit rigidis hastilia rostris.
 Hic praet eratam portans ad bella bipennem.
 Hic acri mucrone ferit. se ferreus ille
 Illuso thorace tegit. sed corpora nudus
 Plurimus à sola sperat virtute trophaum.
 Ingenio constant obitus, miseri que feroci
 Arte cadunt, ferroque mori tam simplice dudum
 Displicuit. formas damnosæ industria lethi
 Multiplicat, preciumque ipsis mors captat ab armis.
 Iam fundit Groninga viros, Frisusque manipulos
 Instruit, & patrias abituris commodat iras.
 Marsacia venere manus: quasque armiger excit
 Isala, & intonso gaudentes crine Sicambri,
 Quique bibunt Rhenum Batavi, Chauciq; minores,
 Quasque procellosis in fluctibus, at here duro,

Asperat audaces Toxandrum terra cohortes.
 Nec varios linguis populos, junctosque sub uno
 Principe Musa sile. nostro notissima Marti
 Robora, conveniunt, spreta formidine, Galli;
 Inde Caledonio permixta Britannia Scoto,
 Allobrogumque acies, immansuetique Cherusci;
 Quaeque, gravis quondam vinci, Germania laudi
 Deficit una sua, nec se vexata probavit,
 Vltima pacato nobiscum militat Albi.

Hos inter cuneos praclari sideris instar
 Emicuit Ductoris apex, notusque refulsit
 Auriacus, bellique moram damnantia movit
 Pleno castra gradu, nec jam suprema timentem
 Funera neglectam Superis admovit ad urbem.
 Procubat horrendus madidis Gradivus in agris
 Ilicet, & tenui secernit stramine caelum.
 Exuvias sibi quisque rapit, crescuntque penates
 In numerum, & nullo radiantia tecta pyropo
 Paupertas animosa colit. contemtor alga
 Heroas dominosque caput, nec dispere forma
 Vivitur, aut petulans distinguit limina luxus.
 Aestivum perferre jubar, contendere sueti
 Frigoribus, passim recubant; & paupere mensa
 Placatur non docta fames, fessosque relaxant
 Fabricii Curiique daptes, vel qualia ruri
 Fercula disposuit tepido Serranus aratro.
 Iam Rhenus per utrumque, latus, jam Mosam secundis
 Nassovio famulatur aquis, & tergora praebent
 Pontibus, & fluida transmittunt castra carina.
 Incumbunt fluviis sylva. numerosaque Tempe.
 Hercyniisque nemus, glomerataque robora Pindi
 Mille natant ratibus. veluti cum straverat Hellen
 Barbarus, & transtris solidato gurgite Tethys
 Obrigit, claudunt gravida lethalia puppes
 Pondera & Aelios lassantia tympana fratres,
 Quaeque ferunt trepidis furibunda incendia tectis.

Et totum Martoris opus. Describitur ingens
 Area, virtutis spacium fatale, laborum
 Circulus, & claro causas concludit honorum
 Tramite. stat morti limes, stat linea vita
 Iugeribus demensa suis, idemque cubile
 Et tumulos trux campus habet : somnique necisque
 Culcitra, semideum bellatorumque palæstra,
 Orbita militia, tantis servanda triumphis,
 Vel nobis, vel, Ibere, tibi latura pudorem,
 Porrigitur, celebrisque stupet molimina belli.
 Crescunt in cumulum colles, vallesque profundas
 Equavere jugis. capiunt stagnantia sulcos
 Rura, superjectis cœunt castrensia glebis
 Mœnia, cinguntur tumultis immanibus undæ,
 Atque undis tumuli. mutat cum Tethye tellus
 Mœnia, & antiquis migrant è sedibus ambæ.
 Assurgunt elementa, petunt declivia, pendent
 Ponderibus librata suis. suspensa tenentur,
 Quæ noceant depressa : iterum depressa tenentur,
 Quæ noceant suspensa. fodit, secat, obstruit, aufert.
 Laxat græva manus. sursum jactantur arena,
 Ordibusque novis resident. hic linea rectum
 Ducit opus, poscunt alibi munimina gyros.
 Hic cornuta jacent, & diro forfice vires
 Conduplicant inimica suas : hic currit in orbem
 Machina, Phœbææ formam mentita sororis.
 Munit tuta metus. quærit prudentia laudem,
 Dum longè ventura timet, dubiisque movetur
 Casibus, & varias bellorum prospicit artes,
 Quicquid & incautis queat evenisse, veretur.
 At tollens apicem medius urbs ferrea stagnis
 Tot circum castella videt, metuendaque tantis
 Cingitur excubiis. cernit delubra Deorum,
 Sacratasque fores, densisque minacia portis
 Culmina, subnixasque jugis ac collibus arces
 Vallari, atque ipsis indici bella procellis.

Non

Non jam Romulidum grandes mirabitur ausus
 Posteritas, non seua tuas Allesta turres,
 Et que Dyrrachium magnæ cinxere corona,
 Non ditis fatum Capua. minus esse putabit
 Fama Tyrum, stratumque immensis molibus aquor.
 Aut quod cum tumida bellum Carthagine gessit
 Scipiades, cedunt Batauo vallante Platæa,
 Massilia vilescit honos. non alta Saguntos,
 Quod commendet, habet. non qui sua viscera Xerxi
 Transadigi permisit Athos, vastoque recepit
 Æquora tota sinu. non duris belliger Hæmus
 Peruis Odrysiis. mortales omnia dextra,
 Et nostra potuere manus. hæc æxia solos
 Iurabis cinxisse Deos, pactoque potentem
 Descendisse Iovem precio. cur Dommala turget?
 Subsidunt maria? & sulcati navibus agri,
 Naiadumque domus, & tecta paludibus antra,
 Demersaque patent valles? cur proximus urbi
 Subducit se Mosa magis, quantumque necesse est,
 Infestas castigat aquas? cur militat æther,
 Et conjurati ponunt sua flamina venti?
 Di peragunt incepta Daci, & communibus urbem
 Invadunt studiis. cælum, mare, sidera, tellus
 Damnaverè ream pariter. servanda triumphis
 Henrici laus ista fuit. nec, vincere fratrem
 Hanc etiam, visum Superis. celeberrima laudum
 Argumenta cano, varique exempla laboris,
 Militiaque graves operas, excussa potentum
 Scrinia, & his raptum pugnant in partibus aurum.
 Nempe procul victa peregrino in litore gazæ
 Hic iterum nocere Tago, proprii que Philippus
 Vincitur exuvii. damno est nimis esse potenti,
 Divitiæque premunt dominum. terraque marique
 In se versa sui fatalia pondera regni
 Sentit, & exuto tot clades imputat Indo,
 In victæque diu labentia moenia Sylva.

Admiranda liquor. totos Eous & Æthon
 Absorpsere lacus, & quæ sub vere Napææ
 Ambrosias lavere comas, sese arduus infert,
 Prataque depascit sonipes. quæ sæpius æstas
 Imbribus Arctois maduit, pluviasque solebat
 Sidere sub nostro tempestatesque ciere,
 Ferbuit, & longo latrantem Sirion astu,
 Ardentesque focos Cancræ, rabidumque Leonis
 Limen, & Astrææ succendit Virginis astrum.
 Expendunt exacta senes, nec talibus unquam
 Commemorant nobis ivisse caloribus annam.
 Sic facilis mores, tanto molimine rerum,
 Invertit Natura suos. non pocula largè
 Fudit Hyas, taurique madens in tergore nimbis
 Alcione damnosa fuit; ceu jussa, procellas
 Continuit, sicque Ducum juvare labores
 Pleiades, & Batavo jam tunc placatus Orion.
 Qui licet in cælo rutilans humentia latè
 Cingula & imbriferum dstringat Martius enses,
 Ut vidit fluidos Belgarum sparsa per agros
 Agmina, & adversas studio reptare per undas:
 Æolios clemens fremitus, solitosque furores,
 Bellantique graves populo compefcuit iras.
 Nasso vius, dum tuta vagis minimina castris
 Adspicit, & validis secludi mœnibus hostem,
 Signa movet, dictisque suos instigat euntes
 Talibus: Hesperiam mecum domitura Juventus,
 Tempus adest. si quid quondam meruistis in armis
 Belligero sub fratre, meis præstate parati
 Imperiis. urso patriam defendite bello.
 Audeat hoc mecum facinus, quem causa ferocem,
 Non furor, esse facit. non vili fama paratur
 Pulvere. Cantabrici caput insuperabile regni,
 Austriaci jugulum petimus, roburque potentis
 Eugenæ. Quid sola queat fiducia ferri,
 Ostentate mihi. non vos per frigora brumæ

Lenta traham, gelidique ferent incommoda soles.
 Non rigidas calcare nives, cornuque minacem
 Exspectare Caprum cupio. victoria præceps
 Poscitur, & nostros passura propinquior enses
 Aut ruet in vestris, aut stabit Sylva lacertis.
 Nec vos, Pannoniam quamvis concusserit omnem,
 Terreat aut Nemetum domitor, vel rector Iberi.
 Aggeribus passim circumvallata tuemur
 Castra, superfusos fluviis præcinximus illis,
 Et pariter terra, pariter defendimur undâ.
 Ite recepturi, Mavors quam possidet, urbem.
 Hispano collecta manus sibi congrua captat
 Tempora, conatusque suos & cepta moratur.
 Credite, suspensus Batavum jam respicit orbis;
 Regum vota favent. spectat ferus Adria longè
 E speculis. dubitat Tamesis, quid Belgica possit,
 Formidat graviora Tagus, plus augurat Ister.
 Mundi cura sumus. nec vobis degener adsto
 Ductor. inaccessas unâ penetrabimus undas,
 Ibimus in terra gramium, cæcosque meatus
 Ingrediar, consors famæ, consorsque malorum.
 Qua miles statione cades, occumbere juxtâ
 Auriacus poterit. non me discrimina vobis
 Dissimilem casusque dabunt. me pondera rerum
 Distinguent, non ausa, Ducem. quæ jussa probabo,
 Exequar imparvidus. vestris fortuna periclis
 Æquabit, ceu neutra, meum. Si stagna, lacusque,
 Si mihi tempestas urbem, si proxima cælo
 Tot castella negant, Superûm dementia victrix
 Cuncta dabit, jungentque meo se fata labori.
 Talia ubi peditum turma, nunc mixtus equestri
 Dicta dedit, studiis animos audacibus implet,
 Accenditque mori promptos, belloque, viaque
 Instruit. horrendo strepuerunt classica cantu,
 Et jussæ cecinere tubæ. simul impete diro
 Æra crepant. stabant arcæ, præ ludia pugna

*A*sp^{er}a. sic, Libycis tutela penatibus, altis
*E*minuit trux Byrsa jugis. huc omnibus ardor
*I*re per ambages, & longa exorsa viarum
*C*ircumferre gradum. qualis per viscera terræ
*F*osfor in occultos ductat vestigia flexus,
*O*bliquatque sinus. Tu me per tela, per enses,
*P*er cineres, aciesque Ducum, per funera, pugnas,
*S*ecurum, Bellona, rape, & furiali pande
*P*rælia, suppositosque cavis penetralibus ignes
*E*t lethi secreta aperi. Iam sanguine ferrum
*I*rrubuit, grandesque calent pugnantibus ira.
*H*aret in ambiguo Mavors, nec certus in alta
*N*ube quibus dubitat facilem se præbeat armis.
*P*andimus abstrusos aditus, Plutonia rumpit
*C*laustra labor, sensimque truces convellimus arces.
*P*rogedimur fossis. dextrâ lævâque sub ipsa
*S*tamus humo. disrupta ruunt fastigia flammis,
*E*t referat munita fragor, robusta revellit,
*S*umma quatit belli rabies. nec segnius instat
*F*ortis Iber, patriasque domos & tecta Deorum
*A*fferit, & nullo satiantur vulnere dextra.
*T*um Stheneli Turnique cadunt. hic Pandaron, ille
*D*ejicit adversum Bitian, Rhatumque, Abarimque.
*V*ulnerat Ortygium Coeneus, prosternitur Astur,
*E*t præceps animi Volscens. si nomina mutes,
*A*dspicias illic Troas Rutulosque feroces
*P*ermiscere manus, densisque occurrere turmis,
*A*lteraque Hesperia defendi Pergama dextrâ:
*I*nsultare Phryges, Danaos circumdare muros,
*E*t propius, castis gemina custodibus arcis,
*F*erre pedem. si quando duces ad versa vocarent,
*P*ro nobis etiam Mnestheus, acerque Serestus
*P*ugnare vere: fuit, qui fata extrema secutus
*E*uryalus calidum vomuit de pectore flumen,
*M*agnanimamque animam tepidis abscondit arenis.
*I*pse Gubernator, claro de sanguine Schetti,

Tunc

Tunc etiam patriæ pro libertate locutus
 Creditur: & vigili dum prospicit omnia mente,
 Aspera consiliis moderans, nec tristibus impar,
 Pugnantium furias, atque intervalla nocendi,
 Vincendique modum laceratis fletit habenis.
 Nassovius, quanquam magnas sub pectore curas
 Versat, & inumeros pernox se fundit in artus,
 Nil lethi mortisque memor, per saxa, per ignes,
 Sulphureosque globos, inter tot busta suorum,
 Seminiceque viros, & circumstantia pila,
 Fumantes terrarum aditus & lurida tabo
 Regna subit, gratoque aspersus pulvere belli,
 Non his delicias studiis, non præferat aule
 Gaudia. quin totus fruitur, dum dispicit hostem,
 Et desperatis transmittit lumina rimis.
 Ille, ubi barbarico libratur machina pulsu,
 Adstat orans, operasque novis successibus urget,
 Quæ sint excubius, quæ sint loca commoda vallis,
 Quæ ruat è portis acies: quo robore tuta,
 Præsidioque suis noceat, quot vinea repat
 Passibus; & tragica furialia munia scena
 Vnius sunt cura viri; magnusque decoro
 Militat exemplo ductor. stant prælia famâ,
 Nec vitæ numerat spacium, vel supputat annos,
 Cui sua perpetuas despondet gloria lauros,
 Et cælo cognatus honos. quo vivit in orbe
 Celsa potestatum species, hoc iudice pugnat.
 Sic Ducis ad spectu cunctæ stupuere cohortes,
 Æmulaque audaci promovit signa Bithanno
 Galliæ, cum secum junxisse pericula vidit
 Auricum, tantoque sui stetit obside fati.
 Vt Leo, Marmaricis quem nutrit Africa campis,
 Cum subit atra fames, catulis comitantiibus, antro
 Exit, inaccessos quo vis sub sidere montes
 Permeat, & lethi contemtor opacæ ferarum
 Ipse prior lustrat. patriis animosior ausis

Erigitur sibi, prædaque ferocius instat.
 Interea adversum quatiens irata flagellum
 Tiphone, totis concussis viribus orbis
 Arma movet, Batimque furens Istrumque receptat
 Auxilio, traditque truces hostilibus armis
 Reliquias. missis descendit Nervius audax
 Advaticis, longisque armati Lingones hastis,
 Et quondam fortes Vbii, Tungraque phalanges,
 Membraque qui Morini gaudent durare procellis.
 Hic astris inferre minas, fractoque laborant
 Aggere vexata dudum succurrere Sylva,
 Et ruptas animis spirantes grandibus Alpes,
 Eminus adsultant vallibus. vix classica p:imos
 Excierant vigiles, Batavom cum Ductor anhelos
 Adventat subvectus equo, lorisque solutis
 Virtutis quoque frena sua famaue relaxans
 Consilio flectit pugnam, festinaque cunctis
 Instruit arma locis, & quæ vocat hostis & usus
 Infert cornipedem. quo deficit aggere miles,
 Vititur auxiliis. hostes Dux inter & urbem
 Pugnat, & à tergo clausos, à fronte lacest
 Suspetias Regum: distinctaque cura triumphos
 Conglomerat Batavo. Nec jam cognata feroces
 Nomina conciliant proceres. nec sanguinis horror
 Nassovios placare duces, commissaque magnis
 Bella potest odiis. una de stirpe creatos
 Mars dirimit, geminosque ingens distare potentes
 Causa facit. Sed non Henrici castra fuere
 Henrici superanda manu. Tu Domnala testis
 Tela virum, galeasque, & Martia corpora versas,
 Hispanique dolos, & tanti cladibus emptum
 Eludis facinus: quodque illa poposcera umbra,
 Multa Brimulceos placat tibi victima manes.
 Destituit spes ista Ducem, primusque resedit
 Impetus. haud aliter, quam cum de montibus altis
 Gurgite præcipiti scopulis illiditur unda,

Atque

Atque in se violenta redit, spaciisque repulsa
 Pluribus, hac illac multo mansuetior exit.
 Mox ubi fulmineis patuere impulsibus arces,
 Nudatumque latus miseranda apparuit urbis,
 Et jam semirutis montes, avulsaque fumant
 Moenia, & abruptis se nostra ferocia claustris
 Explicuit, rapuitque istam gens amula laudem :
 Tum sic Tisiphone, diris intexta colubris
 Casariem, quassansque faces : bella altera, restant
 Altera bella Tago. quam vis spes prima fefellit,
 Plus superest. aliis Belgi satiabere poenis,
 Hesperia. en, tutum aggeribus re vocabimus hostem.
 Quod coepi, peragetur opus. quid dextera segnis
 In ferrum lethale ruis ? paterisque periculum
 Gliscere ? quis torpor socii ? Phlegethonta movere,
 Successus dum summa negant. hoc Filia Regis.
 Hoc Rex ipse jubet. nec nobis altera rector
 Tarpeius mandata dedit. convellere regnum
 Auriaci, atque ipso in gremio consistere terra,
 Consilium est. tacuit, foedosque a fronte cerastas
 Dum manibus furibunda rapit, projecit in amnem.
 Atque ait : Hoc vindicta loco mihi poscitur. illac
 Ite viri. madeat primis insultibus horrens
 Isala, confossosque Duces truncataque membra
 Hauriat. ut dixit, peditum simul advocat alas.
 Ipsa praet, cuneosque equitum transvectat, & atros
 Undique Marsacius immittit finibus ignes.
 Irrupere aquila, & vastis se jaetat in agris
 Caesar ; & hinc Elevi fluctus, hinc proxima Rheno
 Pannonius lustrat quadrupes, metasque nocendi
 Praescribi sibi posse dolet. percussa Sicambrum
 Incusat regio, nec custodita superbis
 Fit spoliis ducibus. fugiunt Faunusque, Ceresque,
 Et tu cura Pales pecoris ; lateque juvenci
 Semineces ructant, & sparsa mopalibus tabo
 Spirantes adolent epulas. impleverat urbes

Terror, & audaces aliàs invaserat aulas.
 Famaque nigrantes agitans formidine pennas
 Vnanimes belli tremefecit murmure gentes.
 At non Nassovii virtus ductoris eodem
 Fracta metu. dubios casus, incertaque rerum,
 Instabilesque vices Martis praeceperat Heros.
 Nec mora se partes alacrem diffundit in omnes,
 Vna salus, roburque suis. vicina tuetur
 Praesidiis, pavidis Rhenum circumtonat agris,
 Inde latus munit Vahali. Prudentia solum
 Tunc pugnare timet, patriæ nec credita ferro
 Libertas. peragit placide sedata potestas,
 Quod vis inconsulta nequit, rabiemque fatigat
 Circumspecta quies. post te, Thrasimene, morantem
 Laudamus Fabium, dilataque proelia profunt.
 Suspice Belgæ Deum. medio discrimine rerum.
 Oïa dant Superi, Divinæ clementia victrix
 Pro te bella gerit. cedunt terrorque, pavorque,
 Et cunctis sua forma redit. Vesalia latus
 Restituit tibi capta dies. En adspice versam
 Ut trahat in speciem fugientis Cantaber hastam.
 Hei mihi qualis abit, quantum mutatus ab illo,
 Qui venit, ut sumptâ redimat sua tempora mitrâ,
 Et debellatis figat tentoria rostris!
 Adspice, quàm raras in pristina regna cohortes.
 Attonitus referat, totos qui insederat annes
 Milite. quàm spoliis Cimbrorum exutus & auro
 Æris egens abeat, qui voti prodigus ampla
 Hauserat urbis opes. turmis truncatus & armis
 Exeda legit retrò vestigia, qui modo plenas
 Explicuit campis acies. timet omnia serò,
 Qui timuit nihil, & nimium secura ruinam
 Fata trahunt. quantis, per te, Frederice, tenebris
 Eruiimur. tua nos tanta caligine rerum
 Irradiat toto vigilans industria regno.
 Laud scœus ac tumidum cum surgere Nerea cernit

Navita, & Æoliis turgescunt aquora flabris,
 Iamque ratim subeunt fluctus: ille impiger Arcton
 Respicit, & quamam decimis se subtrahat undis
 Arte notat, fallitque truci ludibria ponti.
 Tu quoque non parvum tantis, Casimire, triumphis
 Adjungis cumulum. tibi prisca Batavia debet
 Asserti spacia ampla soli. transire paratos
 Aggeribus prohibes, objectoque obice sistis
 Barbariem. mordent fluviorum irata catenas
 Agmina, & in sterili damnant jejunia terra.
 Stabat adhuc Sylva facies, formasque necendi
 Invenit, & veluti flexus se torquet in omnes
 Anguis, & adversus venientem sibilat hostem,
 Irrequieta furit. generosum suscitatur ignem
 Cana Fides, veterisque juvat fiducia belli
 Magnanimam. jam Regis amor, promissaque magna
 Eugenia subeunt, jurataque verba Philippo.
 Obvia castra locat, strictos dat exantibus enses,
 Egreditur, vocat ad pugnas, hortamine fortes
 Praevenit, & nusquam timidus expectat horror.
 Urbis ad Occiduos aditus, cervicibus arctis,
 Planities non magna jacet. nam caetera stagnis
 Fluminibusque natant. hoc totus tramine Mavors
 Sudat, & oppositis acuit certamina vallis.
 Conciderant arces. iterum munimina surgunt,
 Protruduntque operas opera. cum cornua frangis,
 Lunaris te forma ferit. cum vincitur illa,
 Septa struit transversa labor. superata vetustas
 Desinat Herculeos istis conferre labores.
 Hic iterum se Lerna movet, secundaque colla
 Parturit, inque dies glebosa repullulat Hydra.
 Repimus armati sensim, metimur honores
 Passibus, & totam non vult se parvula vinci
 Aera. multiplicat tellus divisa triumphos,
 Annumeratque Duci. circum seges horrida ferri,
 Pugnace sive micant dextra, nec limite longo

Etibus alternis pugnant. cum vocibus arma
 Permutata volunt, atque intervalla loquendi:
 Excipit armorum rabies, contermina miles
 Tecta locat, geminaeque nocent confinia parti.
 Fatali stat quisque loco, nec cedit inultus,
 Permixtosque agitant sociatis gressibus armos.
 Vulnera vulneribus redimunt, sternuntque caduntque.
 Inque vices redeunt mortes. huic sava cruorem
 Ora bibunt, sanieque horrescunt livida cervix.
 Illi sanguinea venerando in corpore grumam
 Canicies aspersa rubet. trahit ille labantem,
 Purpuream vomit ille animam. portantur in hastis,
 Exuvia, libratque exanguis corpora miles,
 Frustraque lethiferis querit Libitina cavernis.
 Cerno Thyestæa crudelia fercula mensæ,
 Cerno Lycæonios artus, Busiridis aras,
 Cerno sacra Phrygum, sibi quas placanda poposcit
 Caucasica ferales obitus, furialia Thracum
 Orgia, Schilleos tumulos. quid gloria ducis,
 Quid rapis herouam sobolem? morituræque jamjam
 Nomina? proh quanto meruisti sanguine vinci
 Urbis cognata polo. non te stipendia tantum,
 Senalesque anima; sed quas arma verat ardor,
 Non emptæ domuere manus, de vota que laudi
 Pectora semideum. sed quis fragor intonat aures?
 Annæ Gigantea congesta cacumina dextra
 Enceladique ruunt? an maxima sibruiit urbis
 Mars pater? & diris Corybantiæ flatibus ara
 Excuiit? alta labant, marosque irata resolvit
 Lachina, perque domos, tonitrus imitata Deorum
 Excit, & immanni turres disrumpit hiatu.
 Est genus armorum, quo non violentius ullam
 Vel Phlegethō, vel Lemnos habet. coit unus in orbem;
 Tiranda sed mole, globus, cui prima venter
 Tela capit: latitant permixto sulphure ferri
 Mundera, & occultas servant in funera causas.

Hanc

Hunc ubi serpentis vis imperiosa favilla
 Attigit, obliquo se tollit in aëra motu;
 Flammi vomamque trahit caudam: mox lapsus ab
 Horrendum sonat, & magno sua viscera nisu (alto
 Rumpit, & ingenti involvit vicina ruinâ.
 Quos ubi nocturnos flectens Latonia currus
 Vidit, & ipsa Deum circum delubra rotari,
 Creditur attonitis retro cessisse quadrigis.
 His quoque pugnatum. tandem se vinea fossis
 Ingerit, & cæcis supposti mœnibus ignes
 Extremus venere labor. disrupta patefcunt
 Oppida, & incertam spondent suprema salutem.

Exitium tunc Sylva timens, cladesque suorum,
 Et nudum perfossa latus, postquam irrita Bergi
 Cœpta videt, totamque imis a sedibus urbem
 Corruere, atque arcta muros indagine cingi,
 Tales sollicito profudit pectore voces:

Quam nihil imperiis tutum, quam cuncta revellat,
 Quæ steterant, Fortuna procaax, Regumque superbis
 Insultet malefida bonis, devicta docebo.
 Illa ego Brabantum decus in violabile regni,
 Quæ bis Mauritium, Mosâ indignante, fugavi,
 Debebor fratri spoliū. quæ Martia sprevi
 Bellorumque minas, subnixaque fraudibus arma,
 Inque meos usus agrorum commoda verti,
 Totque mihi populos solo terrore subegi,
 Ludibrium sum, Belgæ, tibi, vesana potentum
 Fabula, & infidæ exemplum memorabile fortis.
 Hei mihi quod prisca vires, quod concidit ille
 Indormit & virtutis honos, trepidataque dextra
 Fama mea? quæ trans fluvios spaciōsa vagabar,
 Aggeribus captiva premor. cui robur in undis
 Omne fuit, jam sicca tremo; solitasque cadenti
 Immutant elementa vices. adamantina forti
 Castra jacent superata manu: præcordia fossor
 Ipsa tenet: calco tumulos & busta meorum,

Quò me cunque feram. si tantas, maxime rector,
 Promerui poenas, si parcus imbuat aras
 Religio neglecta mihi; tua fulmina fontem
 Dejiciant, Batavis quam me servare triumphis
 Opprobrium crudele velis. da secula Pyrrha;
 Supplicio leviore fruatur. num templa Deosque
 Respicias? aeterno fumantes thure penates,
 Mitratumque patrem, sacra tot nomina turba,
 Vestalesque tuas? num tot mihi culta per annos.
 Migrabit veneranda Fides? mandataque magni
 Praesulis, & Roma potero dediscere leges?
 Hoc debes mihi Breda mali; vindictaque de me.
 Clade tua petitur. Patrem quoque funere nostro
 Expiat Auriacus. longi dispendia belli
 Sera luam, clarisque accedam fortè trophais
 Ultima. Quam memini, me, cum tentoria figi
 Adspicerem, & positis hostes consistere signis,
 Illuisse Duci! Turres attollite, dixi,
 Immensos siccate lacus, advolvite sylvas,
 Sistite praecipites fluvios. imponitis Ossæ
 Pelion, excelsam manibus rescinditis athram
 Incassum. cunctos obices & vincula rumpam.
 Mille patent nobis aditus. penetrabimus illac,
 Aut illac. dabitur meliori per via causæ
 Semita, nec vili succumbam Martia sulco.
 Iam Phæthontæis dicebam Belgica curis
 Regna regi, & stolidæ committi frena juventæ.
 Nunc & Aloidas geminos super astra negatas
 Affectare vias: bimari nunc ludere in Isthmo
 Romulidas. cæco raptari turbine, quisquis
 Adspiret Sylva spolius. regalibus ibam
 Altior auxiliis. suffulta potentia sceptris,
 Et gemini Titanis opes, Isterque Tagusque,
 Scaldis, & armatis veniens Germania castris,
 Subdiderant animo stimulos. nunc omnia retrò
 Versa ruunt; veniamque simul vitamque precari
 L Cogor,

Cogor, & in vis& fasces submittere terra.
 Heu, dedi jam Sylva potes, jam fracta fatiscis,
 Haec Aenis inconcussa cadis. flos ille potentis
 Occidis Europa, & victam te Marte fateris.
 Attamen est aliquid, quod te non degener hostis
 Occupat. illa tuis restant solatia fatis,
 Si cadis, Auriaci dextrâ cadis. inde, reflexis
 Ad victorem oculis, inquit : Cape, maxime Princeps,
 Imperii nova jura mei, atque extorta Philippo
 Aënia Belgarum cunctis præpone triumphis.
 His diebus siluere tuba, pugnaque resedit
 Impetus, & positis Mavors deseruit armis.
 Verticibus recidunt galea, clypei que lacertis ;
 Hastâ jacet, laxant lata thoraca catena ;
 Non ultra adversus cervicibus imminet ensis ;
 Seva vel oppositos lacerat catapulta penates.
 Castra vacant, veteresque abscedunt partibus ira.
 Iam quater æstivum Phœbe reparaverat orbem,
 Radebantque cœcos Titaniam lumina Lances :
 Cum leges mansueta capit, Batavoque coactum.
 Subdit Sylva caput. fesso lux prævia Marti,
 Laurigerosque ciens felix Aurora jugales,
 Ingentem nobis consummavere laborem.
 Panduntur portæ, Dominisque Potentibus arces
 Nassovioque patent. miscet clementiæ dextras,
 Et simul itus amor. torquet sua gaudia civis,
 Durædolet, & plausus contraria vota sequuntur.
 Spectatrix venere cohors, & lata juvenus ;
 Tardâ gradique senes arvis ac moenibus adsunt
 Undique. commendant etiam jam bella puella,
 Et graditur per tela Venus, studiisque fatetur
 Disparibus sua bella geri. non lit tora quondam
 Isthmia, non tantis fremuit concursibus Elis,
 Cum celeres Hieronis equos, currusque stuperet
 Græcia, vitricesque rotas agnosceret Argos.
 Omnibus idem ardor, longo qui tramite currunt.

Gramineos calcare foros, sinuataque vivo
 Cespite metiri spatia. hic in milite vultus
 Intrepidus gressumque notat. probat ille superba
 Molis opus. vastos alii mirantur hiatus
 Murorum, nostrique juvant spectacula belli.

O quam latus adest, qui nunc illustrior exit
 Gentibus, & victor populus quem consecrat annus
 Quamvis. Auriacas semper comitata secures
 Laureia bellatrix fuerit, totiesque triumphos
 Et domitas urbes dypeis inscripserat aetas;
 Hic tamen ante omnes toti fulgentior orbi
 Emicat, & victa praefert sua tempora Sylva.
 Ad facinus Mars ipse stupet, nec viribus ultra
 In victum quicquam esse dolet. nunc per via ferro
 Sidera, nunc ipsos Superum nitare penates,
 Securumque nihil Belga pugnante fatetur.
 Fortius haud unquam, nunquam violentius itum
 In latus Hesperia, simili nec clade ferocem
 Fregimus aurora dominum. fortuna labori
 Annuit, ingenio robur, fiducia coepto.

Quam Superis, Frederice, places. tibi sidera formae
 Iuppiter, & totus facilem se accommodat aether.
 Quam populis, Henrice, places. araris cives
 Pandimus unanimis. tibi, fortis nomina, Belga
 In lintres fregere nemus. tibi mille ruebant
 Per fluvios plena cuneis & frondibus alni.
 Submersa sedere rates, per stagna, per undas
 Ivimus impavidi. confudimus aequora terris,
 Terrasque aequoribus. Tu, Ductor magne, secundis
 Conspectis auspiciis bellum, gladioque coerces
 Luxuriam fati. patriis virtutibus addis
 Plus audacem animum. Fratris successibus olim
 Clarus eras, nunc ipse tuis; & sanguine parta
 Crebra paludatos ambit tibi laureae fascis.
 Quod gaudent Batavi, Batavis quod secula currant
 Aurea, vicinum Vahalis quod nescit Iberum,

Nostra quod imbellem miretur Belgica Mosam,
 Debet quisque tibi. dubius formidine rebus
 Inceptum damnare caves. constantia casum
 Risit, & ancipitem spre vit prudentia lusum.
 Vincere num Bredam tanti est? ibi tempora longas
 Traxerunt dilata hyemes: hic vincere brumâ
 Vinci penè fuit. partas ibi cespite grandi
 Impensa mutamus opes. non stagna lacusque
 Circumfusa nocent Liguri. non viribus ullis
 Vicit, at imbelles jugulos ingloria fregit
 Supplicio, non Marte, fames. Tu fossor in undis
 Munimenta locas, immanique aggere fluctus,
 Neptunumque domas. Tu totos abluis agros
 Æolus; & ventos tempestateque secundas
 Ad tua jussa vocas. idem tu miles in ense
 Insurgis; subigisque trucis Marvortia Sylva
 Robora, dum plenas indulgent horrea messes.
 Certavere diis Superi, qui vinceret illam.
 Certavere Duces: donec decreta Deorum
 Excipis, & cœli dirimis certamina victor.
 Sæpius Alciden stupui, seu stringeret angues
 Trux puer, aut sævi lassaret terga juveni:
 Sive Cleonæi discerperet ora leonis,
 Subderet Antæum lucta, Stymphalidas arcu.
 Plura tuæ petuere manus. plus proderit orbi
 Brabantim domitor. soli gravis hydra paludis
 Vixit, in Arcadia partem vastator abibat
 Sævus aper, crudi Thracas Diomedis imago
 Terruit. hæ multis nocuerunt sedibus arces,
 Vna nec hoc monstrum vallis, non una pavebat
 Insula. per Batavos vicinaque rura Sicambrum
 Ibat, & adversas lacerabat dente Salinas.
 Mersit Scylla rates. sed & hoc: armata Chimææ
 Ignibus ira fuit: vomuère incendia Sylva.
 Bellerophon tu noster ades. tu densa rotantem
 Brachia Geryonem, raptorisque atria Caci,

Latrantemque domas, victis custodibus, aulam.
 It gradibus fortuna suis. prae ludia fama
 Grolla dedit, dites vexerunt nomina gazae
 Latius, admovit grandis Vesalia caelo,
 Ultima pugnantem virtus permiscuit astris.
 Maeste novis, Princeps, titulis. En ardua pennis
 Ipsa duos circum volitat Victoriae currus,
 Frena tenet Mavors, agilesque in praelia lentè
 Ducit equos. circum galeas disponit, & enses,
 Scutaque, sanguineaesque levans. Bellona macheras.
 Dextrum Cura latus, laevum Prudentia claudit.
 Stat Labor, attritosque gerit post terga ligones.
 At Timor, & validis Formido innexa catenis
 Pone subit, laceratque suos crudelius artus
 Livor, & insanum furis discerpit Iberum.
 Vna salutantum vox est. confundimus omnes
 Vota renascentis patriae. clamoribus urbes,
 Compita, rura sonant. studiis concordibus aulae,
 Curia, templa favent. victo sic clarus ab Indo
 Thyrsigeris rediit sub vectus Lyncibus Evan,
 Et debellato domitor Tirynthius orbe.
 Sic Latium, sic Roma suis spectabilis olim
 Occurrit Ducibus, tunc cum Capitolia Paulus
 Scanderet, & vincitum spectarent rostra Jugurtham.
 Adspicis, ut belli Proceres, & in aere micantes
 Adsultent te circum equites? petulansque superbis
 Passibus incedat sonipes? crebroque peractum
 Hinnitu testetur opus? Tibi concrepat arma
 Miles, & in lusus bellorum serena vertit.
 Ordine discurrit, vibrantur cominus hasta,
 Nunc stat tota phalanx, geminis nunc scissa catervis
 Obvia procedit. fugiunt, iterumque reflexo
 Agmine restaurant pugnam. pars altera victrix
 Militat Auriaco, pars haec mentitur Iberum.
 Isti, ubi in excelsis picturatisque columnis
 Armina suspendant vates: ubi picta Leonis

Adspēctes Batavi clauso pomœria septo.
Ille coruscantes adstricto fasce sagittas
Vngue tenet, Bredaque novis admurmurat iris,
Et pavidam caudâ perstringit verbere Lingam.
Floribus ornantur Satyri, Fauniquè bicornes
Exiliunt, nectit festas Galatea coronas,
Victoremque rudi sequitur modulamine Phyllis.
Qua clypeos nuper calcatis sumserat agris,
Triptolemo ridente, Ceres, iam pristina rursus
Rura colit, gladiosque suis occultat aratris.
At procul aquoreis pugnans Neptunus in undis,
Acrior ad famam, transtris hostilibus instat,
Atque omnes Tritona jubet deferre per oras :
Ire per Hesperium pelagus, terroribus aulam,
Et Siculos implere Deos : narrare potenti
Borbonio , Tamesisque patri : mox longius actum
Ire per Ionios fluctus, ubi militat acer
Adria, & Ausonii librat discrimina belli.
Ivit & Arctoum qui nuncia ferret in orbem,
Qui fractum erigeret Cimbrum, Sueomumq; tiras,
Et latis Gothicum recrearet vocibus ostrum.

Fortunate Ducum, magni, Frederice, parentis
Gloria, cui titulos frater transcripsit, & enses,
Indue te patria meritis, laurosque triumphans
Continua. placidam Libertas aurea frontem
Explicet : Vnanimè societ concordia terras,
Te monstrante viam : faciles dent rostra secures :
Sit fœcunda domus : patrios exsurgat in ausus
Filius, & teneri cupiant è casside vultus
Adspēctare tua bellacia moenia Sylva.

T R I V M P H V S

super

CAPTA OLINDA,

Pernambuci urbe , Brasiliæ Metropoli.

INvenit spes nostra viam. patuere Philippi
 Imperia, Hesperidumque domus ; & Vespere ab
 Affulsit Batavis lux optatissima terris : (ipso
 Quaque cadunt rutilique ruunt Hyperionis ignes,
 Belgarum se tollit honos. Ah, ipsa laborat
 Gloriz. non unus nobis quoque sufficit orbis,
 Quærimus audaces alium. confundere mundos,
 Et procul adverso divisos cardine Soles
 Pars mundi tantilla potest. nos vincimus ipsi,
 Et causis majora damus, famamque fidemque
 Transcendit nostrum facinus. tu cepta parentum
 Successusque patrum veniens miraberis atas.
 Necdum etenim furor Hesperie, sævique dolores,
 Et debellat & magnis ululatibus urbes,
 In fontesque rogi procerum, flammaque piorum
 Exciderant animis. istis ex ossibus ultor
 Nascitur, & seros acuit vindicta nepotes.
 Concutitur fortuna Tagi, convellimus arces,
 Vincimus indomitas urbes, spolia vimus aquor,
 Regales partimur opes, abradimus usque
 Austriaci titulis aliquid, sequimurque potentem,
 Quæ præit, Aurora dominum. si terreat Ortum,
 Et sua longinquis figat vexilla Moluccis ;
 Regnamus juxta socii, medioque natamus
 Oceano, jactatque suum Batta via nomen,
 Et bellum Ternata gerit. Si Sole perustus
 Afer, & in Libycas Nigris spatiatus arenas
 Littoraque & populos victori cedit Ibero :
 Imus in adversum ratibus victricibus hostem,

Carbasque hac ipsâ defigimus invida glebâ,
 Et commune solum nobis, commune profundum
 Credimus, & paribus mercamur finibus aurum.
 Quâ Persas Arabasque domat, calidoque sub axe
 Feruida Erythraeis dominatur fluctibus Ormus,
 Objicit arma furor, totoque occurrimus Indo.
 Sin satur Europe Princeps, Asiæque potentis
 Ebrius imperio rector Plus cogitat ultra,
 Occiduoque infert aquilas & nomina mundo:
 Ponè subit Borea populus, tranquillaque sulcans
 Æquora pacificis etiam depugnat in undis;
 Aut inventa secat freta, vel vicinibus Austro
 Invenit, aut nostris Chilen ardere favillis
 Adspicit, aut celsa trepidare palatia Lima,
 Proregumque domos, timidique abstrusa metalli
 Viscera, & immensis turbari Mexica damnis.
 Lasciat regna sitis lucri. spe militat istâ
 Quilibet. utilitas fines metitur honesti.
 Quaque datur, Batava Mavortia pectora pubis
 Sternunt ense viam. certant fortuna, laborque;
 Alternantque suas ratio atque audacia partes.
 Nunc belli rabies, nunc est prudentia laudi,
 Nunc malè compositos ausus fors ipsa secundat.
 Nunc nocet Oceano Nereus, nunc Æolus Austris
 Afferat infestas hiemes, classeque moratur.
 Morbida jam fluidas vexant contagia turres,
 Et languent squallore Duces, irataque membris
 Ignavas virtus queritur vilescere dextras,
 Nec Marti constare viros. per densa malorum
 Agmina, per varios casus, per saxa, per undas
 Scrutamur, qua parte nocens mortalibus aurum
 Pullulet, & dites designet fama recessus,
 Ac scelerum prudens abdat fomenta Creator.
 En Tartesiaci majestas fulgida sceptri,
 Et siculus subsidet apex. dispendia rursum
 Et clades Olysiippo suas, damnataque fato

Occasum

Occasum Castella dolet. post subruta Sylva
 Mœnia, & attoniti tot propugnacula Rheni,
 Externo Mars orbe furit. nec terra, nec aquor
 Otia dant, Rex magne, tibi. devovimus omne
 Terrarum pugnis spatium, cunctisque paramus
 Prælia sideribus. spectata, stant littore toto
 Carbasa Belgarum, & peregrinas mordet arenas
 Anchora. Nassovias exponunt panda cohortes
 Corpora, bellacesque viros penetratibus edunt
 Distenta castris alni. sic ultima mundi
 Discant Auriacas admittere regna secures.
 Et jam Mosæ pater, jam nunc vetus accola Rheni
 Barbaricos potant fluvios, & di vite portu
 Brasilia fixere rates. bellator Olindam
 Belgæ tenet, geminasque rapit pavitantibus arces.
 Pugnant Arctoa Phœbo spectante phalanges,
 Flumina Hyperboreas vèctant ferventia lintres,
 Insuetos fugit unda viros, & sanguine nostro
 Fumantes tinguntur aquæ. ferale cadaver
 Ignota procumbit humo. novus advena, quæ vix
 Constiterat tellure, jacet. quin rupibus altis
 Stans aliquis, vultus alios agnoscit & ora,
 Miraturque suis Batarvos considerare terris,
 Et streperis patrium lituis intendere carmen.
 Adstant indigetes, & si quos terra recepit,
 Vel dedit ipsa, Duces. horrent appellere puppes.
 Adventare acies pelago, tormenta parari,
 Torvaque Arausiæ impleri tympana bombis,
 Et ferro nova regna peti. Nos Sole sub ipso
 Cernimus ardentem capiti Phætona minari,
 Verticibusque instare rotas. miramur, ut aquis
 Penè secet cum nocte diem Latonius horis,
 Nec septemgeminis surgant de more Triones.
 Nunc umbras nemorum rectas, nunc ire sinistras
 Adspicimus, tepidasque hiemes, bis jugiter annum
 Messæ coronari. monstrat Neptunia proles

Nunquam visa prius mutari sidera cœli.
 Thuribulumque notat, Grajæque aplustria puppis,
 Inque suis variè sinuosum partibus Hydrum.

Huc postquam oppositis classem flexisset ab Afris
 Rector, & ignavum superasset puppibus æquor,
 Mœnia conspiciens tantis servata triumphis,
 Ad socios tali fertur mox voce locutus :

O socii, seu me partes rectoris habere,
 Seu vobis comitem cupitis, quacunque paratus
 Lege adsum. bellum paribus commune periculis
 Aggrediar ; patiarque meis, discrimine nullo,
 Me quoque signari monitis. quam cernitis urbem,
 Credite materiam laudis, famæque perennis
 Argumenta dari. nostris hæc Pergama dextris
 Expugnanda manent. hæc mecum mœnia lati
 Scandite, nec tantis desit fiducia cœptis.
 Hoc nuper stetimus mundo, cum turgida gazas
 Evomeret Matança suas, cum territus Astur
 Argenti vacuas Cuba de littore puppes
 Cerneret, & totos vectaret Belgica montes.
 Hic malè servatam nuper possedimus urbem,
 Hoc arsere rates palægo. præmissa futuri,
 Dant exempla fidem. quisquis contemserit hostem.
 Iam vicisse putet. quondam Milesia fortes
 Terra tulit. fuerit toties Hispania victrix,
 Iam timet, & quod custodit, stat concolor auro.
 Successus si fata negant, hæc terra sepulchrum
 Præbebit tumultosque viris, vel corpora Trion
 Littoreis subducet aquis. remeare negatum
 Ad veteres Belgi fines. hic vivere victos
 Prò pudor, hic servare genus miserabile pœna.
 Si fugiis, negat unda fugam : si montibus abdi
 Et nemorum cupiis latebris, his barbarus antris
 Iste latet, vivo distendens viscera pastu.
 Nec patitur res nostra moram, per singula lethum
 Impendet momenta, duces excitaque cunctis

Latè signa locis aderunt, afflataque pauci
 Prascribunt alimentâ dies. si bella nequibunt,
 Vincet fœda famas miseros. non horrea nobis,
 Aut fera Eleusinas collogit America menses.
 Deserimur terrâ, pelago. spes omnis in armis,
 Et virtus sua quemque manet. qui fortiter hostem,
 Securus feriet. morti vicinior omnis,
 Qui timet, & lethi causas formido ministrat.
 Hic domus, hic cunctis patria est. quos struxit Ibe.
 Transcribet brevis hora lares. victoria justis (rus,
 Nuncupat heredem titulis. quæ surripit hosti,
 Præmia justa putat. non hoc raptoris iniqui;
 Militis officium est. veteres migrare colonos
 Bellonæ lex præscia fuit. fecere Quirites,
 Et clarum genus Æneadum. mihi cana senectus
 Quamvis tela neget validis torquere lacertis,
 Primus iter pedes ingrediar. cum dextra fatiscet.
 Pugnabo monitis. O quantæ Iuppiter urbis
 Hoc libras momenta die. si numina prosint,
 Hac fati modus in dextra est. Sic Ductor euntes
 Incitat, & colles ultra progressus & amnem,
 Ista iterat, patriæque decus, præciumque laboris,
 Spem Bataurum miscet dictis. cum nulla furentem
 Vis tenuit populum, tantoque à principe quisque
 Incaluit, sumpsitque animos. Non saxa retardant,
 Non fluvii. cedunt cuneis fugientibus hostes,
 Vincuntur delubra manu, furor efferus instat,
 Urbs capitur, ceduntque altæ pignantibus arces.
 Non aliter quàm cum cæco rex Æolus antro
 Luctantes ventos tempestatesque relaxat
 Iussibus, & clausos tenebroso carcere fratres
 Solvit, & Ionio patitur sævire profundo.
 Illi indignantes, quæ sors dedit obviam, saxis
 Impingunt rabiem, structus ad sidera tollunt,
 Tensaque percussis discerpunt lintea nautis.
 At contra furis immanibus invidus ardor

Occupat obsessam Hesperiam. victoribus urbem
 Dum nequit, eripuit pradam, fœtosque penates
 Meribus; & propriis damnans congesta favillis
 Scrinia, vota Tagi nostrumque intercipit amens
 Livor, & iratis donat sua munera flammis.

Ergo iterum extremis lauros suspendimus oris;
 Rursus ovans alibi Belgæ est, & dissita longe
 Imperia ignoto victor sibi vendicat orbe.
 Cœlum aliud Solemque videt; Zonaque rubentis
 Hospes agit peregrè; & quæ flammea dividit axem
 Linea, cum magno partitur regna Philippo.
 Si propius noceant Morini, ratibusque minentur;
 Et nobis Duynkerka patet: regalis Olinda
 Occiduum vasta mundum pradabitur ora;
 Classibus instabit Siculi rectoris, & auro.
 Hac raptas servabit opes. hæc regia clavis
 Ditescet regum spoliis. hæc altera surget
 Carthago, Hesperiam contrà & Tartessia longe
 Ostia. Nassovios currus & Principis arma
 Hic metuet vesanus Iber. Iamque oppida Sanctis
 Nominibus devota rapi, tot flumina subidi
 Auguror, & pavidis Plutam palletere ripis;
 Compesci castris Ienerum, servire Maragnon,
 Patagonumque domos, & crudo barbarâ victu
 Corpora civili sensim mansuescere cultu,
 Annuaque excelsis extundi sacchara cannis.

T R O P H Æ V M A R A V S I O N E N S E ;

Sive in interceptam, ad Scaldis ostia, Hispanorum classem,

P O Ë M A T I O N .

Continuat nostras Superum clementia lauros,
 Rursus viator ovat populus; domitiq; trium-
 phans Hosti-

Hostibus, exuri spoliis exsultat Iberi,
 Et formidatum cernit pallefcere Scaldin,
 Hesperiosque duces; atque infelicis Eliza
 Transtra rapi, & toto palantes flumine puppes,
 Belligerasque rates & castra natantia mergi.
 Sic belli Fortuna moras, & longa resarcit
 Otia, cunctantemque diu Victoria cingit
 Auriacum. qua segnis ut, sine motibus, astat,
 Illustri se sine probat, Martique trophæum
 Figit, & ignavi dispendia corrigit anni.
 Constitimus Morinam terris, tot navibus equor
 Stravimus; hostiles late calcavimus agros,
 Terruimus famam populos. timuere potentes,
 Et quondam dites Bruga. quin conscia culpa
 Nos etiam potuit longè Duynkerka timere.
 At tum cura Deum coeptis & pronior aether
 Defuit, & pulchram Flandrorum vincere gentem
 Immeritum visum Superis. nunc numine lævo
 In Scaldin flexere minas. ubi Martia turres
 Tollit, & Albanam stat formidabilis arce
 Andoverpa potens. illic generosa Philippi
 Progenies, regum soboles, jam dedita cælo,
 Nec minus & lituus Princeps intenta tubisque,
 Tales magnanimo profudit pectore voces:
 Illa ego, quam niveis toties Fortuna quadrigis
 Vexit & innumeris auxit Bellona triumphis,
 Qua sceptris parere meis devicta cœgi
 Oppida, bellicis fregi Marvortia Breda
 Mœnia, & in mediis suspendi signa Sicambrum
 Visceribus, per tot fluvios, urbesque cucurri,
 Et Fleum Vahalimque cavis thoracibus hausi,
 Victa cadam Batavo? vel nunc imbellis habebor
 Femina? si solius fraudata est viribus atas,
 Non tamen hac animis est exarmata senectus,
 Consiliiisque animus. veteris mihi flamma juvena,
 Et belli nova cura subit. non impiger ultra

Oppida Nassovius, me milite, vincet inultus,
 Et pariter terrâ, pariter superabimur unda.
 Cessit Sylva Duci, cessit Vesalia doctis
 Fraudibus, atque alio tristes sub Sole Matanca
 Ereptas dolere rates. accessit Olinda
 Cladibus, & gemino decessit gloria mundo.
 Non alias adversa magis constrinxit in arctum
 Res Bellona meas. num dedignantibus astris
 Bella gero? num Martis amor plus gliscit in hoste,
 Deslituitque meos? ubi nunc vis efferâ Ibera
 Gentis, & heu, nostra metuenda potentia dextra,
 Et tanta lux prisca domus? num regia nutant
 Imperia, & nobis aliquod male numen amicum est?
 Non ita Di patrû faciant, manesque meorum,
 Degener ut credar magno prognata parente
 Filia, & Austriaca titulis indigna tiarâ.
 Imus in adversos hostes; nec deside cura
 Eugenia marcescet honos. hac induet arma
 Canicies, preciumque meis Mars sumet ab annis.
 Rumpe omnes, Isabella, moras, totque inter & hostes
 Et terras, luat illa, suis qua tuta procellis,
 Suaviter hunc belli gaudet spectare laborem,
 Et fruitur, securâ mali; consultaque pacis
 Despicit, & nostris nutrit sua commoda damnis.
 Hac pacem mihi victa dabit. discentque propinquo
 Marte fatigata tandem mansuescere gentes,
 Et pacata loqui. VValachrum divulsi Batavis
 Natio, crudeles bellorum leniet iras.
 Hic vos, ô socii, temerata sumite pœnas
 Principis, hic vi&ta pridem depellite Sylva
 Dedecus & tantum gladius abolete pudorem.
 Cernite. quas circum Tethys colit horrida, terrâ
 Argumenta ferent laudum. sit quaque furoris
 Materies & causa mei. quamcunque tenebo,
 Sentiet una sibi nasci discrimina Berga,
 Bellacesque peti tantis ambagibus irbes.

Sic ait, instigatque Duces, bellique potentes
 Instruit. assurgit vano Brabantia fastu,
 Et tumidas jaectant populi suffragia voces,
 Eventusque notant, & gratum partibus omen.
 Accelerant mandata alii, permissaque sylvis
 Æra sonant. grandes aptantur navibus orni,
 Et totos sorbent nascentia carbasa lucos.
 Spirant bella trabes; & qua dissecta patefcunt
 Robora, sanguineis ducuntur fila lituris,
 Vel percussa gemunt, cladis prasaga futura.
 Illic murali reboantia corpora pulsu
 Cymba vehit, terretque suo trux machina vultu,
 Sulphureas claudens immami ventre favillas.
 Parte alia aratas capiunt aplystria glandes,
 Telaque, funereasque faces, thoracas abenos,
 Et quascurque furor, mensque ingeniosa recentes
 Invenit exitu causas, formasque nocendi.
 Adventare Duces cernas, milesque cruentum,
 Qua graditur, sibi signat iter. pugnacia sevis
 Pectora flagrabant studiis, & classica votis
 Præcipiunt, ardentque adversa laceffere regna.
 Qualis aper, fulvusque Leo, cum tempora circum
 Luxuriant rutilantque coma, jamque obvia prensat
 Vnguibus, & cupidis spumant sub denibus ora;
 Antra fugit, pigrosque specus, & monte relicto
 Optat in oblata morsus desigere præda.
 Cærulea tum forte domo, viroque cubili
 Extulit os pelagi restor, cui plurima mentum
 Et circum fluidos velaverat alga capillos,
 Eque humeris multa surgebat arundine vertex.
 Utque oculis dassem bellatricesque triremes
 Vidit, & insano coeptum molimine bellum,
 Spumiferos alto ructans è gutture fluctus,
 Risit, & En alter Phæthon jam navigat, inquit,
 Et male qui rexit patrios auriga jugales,
 Præfcitur jam nauta rati. quam lata meorum

Præda venit manibus; quam mox vesania pœnas
 Inconsulta dabit, dum centum vecta per altum
 Remigibus sperat Toxandrum appellere terras,
 Et totis junctas animis diu vellere gentes.

Hic clades, Hispanæ, tuas, tumulosque tuorum
 Adspicias, hic busta vago circumflua ponto,
 Et deploratæ lugebis fata ruina.

Sic fatus lævis implevit pectora curis,
 Ipsaque funesta iuvit primordia pugna.

Ibat ovens animis, bellique accensus amore
 Nassovia de stirpe aliquis, fama que sititor.
 Improbus, attonitas remis audacibus undas
 Fregit, & Oceano puppes fugiente secutus
 Tethyos alternæ infidas trajecit arenas.

At contra Aurixco vigilans traducere noctes,
 Explorare vada, & mersis imponere terras
 Præsidium tunc cura fuit. nunc undique fines
 Tutari; nunc arma armis, ratibusque feroces
 Objectare rates, & quo vocat usus & unda,
 Neptuno famulante, sequi. dum cominus hostem
 Occupat, & junctis crudescunt prælia dextris.
 Tum densa cœiere acies, & iudice ferro
 Bellantum fortuna stetit. maduere cruore
 Transtra, fori, & fuso rubuerunt sanguine fluctus.
 Puppibus incurrunt prora, securaque rostra
 Illidunt lateri. pugnant, sine mente, carina,
 Ponderibusque nocent. fragili sua gloria ligno est.
 Et concussa bibunt multam rimosa paludem
 Carbasa, & abducto segnes hasere profundo.
 Accendit Bellona viros, ensisque manusque
 Incaluit. veteres acuit pugnantibus iras
 Libertatis amor. nescit non vincere, quisquis
 Desperat victus veniam. cui triste paratur
 Servitium, fatis potius, quam cesserit hosti.
 Certavere duces, & toto plurima bello
 Emicuit procerum virtus. hic milite puppes.

Instruit, acceleratque rates; qua deficit, urget.
 Hic curvos servare sinus, hic pandere vela
 Hic revocare jubet: peragit prudentia partes,
 Bellatrixque manus. donec vallante corona,
 Et geminis hostile agmen concluditur alis.
 Quid referam? pugna faciem, Syrtesque repletas
 Stragibus, & caeco cumulatas gurgite mortes?
 An fluvii refluos aestus? tardaſque carinas
 Occultis haſiſſe vadis? an flamina juſſis
 Conjurata Deum regalem exſcindere claſſem?
 Singula miratur victor. miratur & illud,
 Pro nobis pugnaſſe Deos, pelagusque, polumque,
 Nos fatiſ, hoſtemque manu. ſpes irrita cepti
 Mergitur, armataque acies, revolutaque tela
 Auctori nocuere ſuo. Rhamnusia fallax
 Intorſit, vertitque rotam. premit illa ruentem
 In ſua fata ducem, diſperſas diſjicit alnos,
 Diſjectaſque fugat. nunquam fluitantia late
 Largius Arctoos pavere cadavera piſces.
 Corporibus premitur Scaldis, obſtructaque paſſim
 Oſtia conclusas remorantur fluminis undas,
 Ne poſſint remeare vaga. gens nautica, fati
 Prodigia, diſtrictis odium mucronibus explet,
 Et lethum praefert ſpoliis, juguloſque cadentum
 Pro mercede petit. quotquot furor iſte pepercit,
 Victorum ſtrinxere manus. mirabile viſu.
 Illa cohors noſtris minitans incendia portis,
 Battaviaque alta famulas cervice repoſcens
 Supplex ante pedes, tanti jam neſcia factus
 Ponit ſigna libens. cujus properantia ſero
 Vela die, tumidaſque minas timuere feroces
 Toxandri, ſua vela fuga, pavidoſque rudentes
 Deſtinat, exuviasque mari tranſcribit & hoſti.
 Hic clavi, tranſenna alibi, caſiſque phaſeli
 Remigibus per ſumma natant. hic lintea ruptis
 Fumibus inſternunt fluvios. retinacula ſpernit

Ancho-

*Anchora, & antennis jactantur suppara fractis.
It mœstum portis agmen. pars nuda trahentes
Corpora, pars vani damnans exorsa laboris,
Aversoſque Deos. quos spes erexerat ingens,
Demissa ceruice gemunt. ſpectantur inermes
Dux, miles, totaſque trahunt ergaſtula turmas.*

*Tales Romulei, trepida Carthagine, portus
In Libyam miſere rates, cum tranſtra ducemque
Illuſtris caperet Xantippo vindice Byrsa.
Sic credam pugnaffe Tyrum, cum nauibus arces
Cingeret, & tumidis iuuenis Pellæus in undis
Fluëlibus immerſa muros conuelleret urbis.
Sic Perſam tumuiſſe ferunt, cum ſterneret Hellen.
Sic Perſam periſſe ferunt, cum parvula magnum
Regnatorem Aſia vix dum ſubduceret alnus,
Et victrix totum ſorpiſſet Græcia Medum.
Hic quoque Thermopylas, hic providus arcta viarum
Obſidet Auriacus. Salamis hic altera fauces
Stringit & exili Xerxen intercipit alveo.
Alia ferales Latii reminiſcere clades,
Dic caſus Thraſimene tuos, vos dicite Cannæ
Duſtoris Pœni rabiem. non diſpare fato
Pugnat Iber. captiua, duces & ſigna tenentur,
Armaque cum ſociis, & cum vectore carina.
Partiri neſcit Batauius. capit omnia victor,
Materieſque mali multos congeſta per annos,
Deſeritur pelago. Martiſ ſcelerata ſupellex
Vndique colligitur, cumulataque plauſtra metallo.
Æraque, qua Corybas diros fabricavit in uſus,
Et Lemni ſudantis opes, Steropiſque labores.
Iam timeas, Brabante, Deos, tot fidere roſtris
Deſine, molirique rates, inſtare procellis,
Et ſuperimpoſitis inſternere flumina ſylvis.
Victrix cauſa Diis placuit. ſi victa probatur
Eugenia, cauſa partes & vindice diſtant.
Noſtra tamen melior. quorum victoria velox*

Auspiciis effecta Dei est. quid classe lacesis,
 Inque suo demens audes vexare profundo,
 Indigenas Nerei, populos? queis pontus & aquor
 Sunt natale solum, Castor cum fratre Penates,
 Lar Triton, quibus unda situm castigat, & omnis
 Vita procellosa traducitur Amphitrite.

Luna quibus pro Sole micat, pro luce tenebra,
 Horridus imparidum flabris exasperat ævum
 Æolus, & gelida indurant præcordia noctes.
 Terra tua est. laxos aciem dispone per agros,
 Hæc belli sit meta tui. sors una Batavum,
 Neptuno propiore frui, facilesque profundi
 Explorare vias. ista se jactat arena
 Belgæ meus, nostris hæc area panditur armis.
 Hic documenta damus, quantum Neptunia possit,
 Prompta manu, soboles. nescis? non longa revolve
 Tempora, cum fluidas ultrix Hispania turres
 Conderet, & multa Tartessus puppe nataret,
 Fœdaque deberet toto ludibris ponto.

Vel cum Cantabricas bellatrix Horna carinæ
 Subderet, & captus gemeret sua vincula ductor.
 Tu mea, tu raptas vidisti Antverpia puppes,
 Cum victrix Vlissinga, tuis sub mœnibus audax,
 Feralem raperet præadam. flere cadentem
 In ratibus Ligurem Morini, captasque triremes
 Et debellati fatalia damna Philippi.

At Tu, summe Ducum, patria virtutis imago,
 Ingenti nec fratre minor, tutela tuorum,
 Illustris Frederice, tuæ præconia terra
 Collige, & has lato voces concede pœta.
 Egredieris fama spatium, laudumque theatrum
 Imples Marte tuo. cœli convexa coercet
 Limitibus natura suis. tu sidera transis,
 Et Superos bellator adis, qua Perseæ magnum
 Inter & Alciden sidus venerabile fati
 Servant fata tuis. vasto stat terminus orbi,

Non

Non tibi. Romuleos aequant tua bella triumphos,
 Quæque tuis semper comes est Victoria castris
 Annuit, & gestit tecum Fortuna pacisci.
 Te Duce decurrunt nostris felicia rebus
 Tempora, signanturque notis victoricibus anni.
 Iam pater Oceanus, jam flumina victa trophaum,
 Iam viæ præbent urbes. cum militat ather,
 Dissentire cavent undæ. cum militat unda,
 Iuxta terra favet. si Ver applaudit amicum,
 In partes trahitur placatis mensibus ætas.
 Quique gravis morbos Autumnus parturit, uni
 Auriaco gravis esse timet. cum cerneret ipse
 Scaldis Arausiacas undis innare phalanges,
 Pro te, pro Batavis jam tunc oracula fudit,
 Faustaque de gemina fremuit tibi carmina ripæ.
 Sis precor assidue felix, Mariique senectam,
 Et senis Augusti numeræ. sit Belgica concors
 Te ductore. truces terris averte Philippos.
 Cingat sæpe tuos bellatrix laurea currus,
 Istaque venturi stupeant exempla nepotes.

T R I V M P H V S
F E D E R A T I B E L G I I,

Super debellatis ad Mosam urbibus,

V E N L O A, S T R A L A, R V R M V N D A,
T R A I E C T O, &c. pluribusque ad
Scaldin victis Castellis.

IT Batavo Fortuna comes, rursusque Potentes
 Dat fama Bellona Patres. sub Principe lati
 Vincimus, & gaudent sibi successisse triumpho.
 Omnis in extremum virtus Marortia Mosam
 Veritur, & veteres belli vindicta Sicambros

Poscit.

Poscit, & haud uni jam nunc gravis incubat urbi.
 Talis in Ausonias victor dum fulminat arces
 Hannibal, & Trebia geminant dispendia Cannæ,
 Tot Pæno patuere urbes, totumque ruenti
 In pradam cessit Latium. quin oppida latè
 Sidonio cernas sub bellatore pacisci.
 Ipsa Croton portas, Lacedæmoniumque Tarentum,
 Et trepidans Atella aperit. nec subdere colla
 Sublimen puduit Capuam. se Samnis, & acer
 Brutius, & versis mox dedit Appulus armis.
 Stabat Roma stupens, & tantæ conscia cladis
 Defuit una sibi. nec te, Brabantia, Romæ
 Dissimilem jam credit Iber. lenta agmina ductas
 Degener, & seris ordibus prælia castris,
 Dum cataphracta tuos circumdant agmina muros,
 Concussa que ruunt, concussis urbibus, urbes.

Sic tibi, sic magna Mævors pater esse locutus
 Dicitur Eugenia, sic incussasse morantem :
 Quam mæ discordi jam numine regna tuentur
 Au iacus, geminoque graves sub sole Philippi.
 Languit Asvorum domitor, tituli que pudorem
 Incutiunt Asia domino. quos supputat orbes,
 Alter habet, grandisque labat fortuna peculi.
 Stat quo vis jam Belgæ loco. jam victor ubique est,
 Quem constat vicisse domi. jam vincere spectas,
 Atque iterum superare domi ; quem gloria belli
 Præcinxit non una foris. jam puppibus audax
 Imperat Oceano, & lituis navalibus æquor
 Personat immensum, formidatumque tridentem
 Neptuno trux nauta rapit. jam flumina stringit
 Legibus, attonitoque extorquet littora Scaldi.
 Nil sinit intactum Auriacus. non ferrea Sylva
 Mœnia, & assuetas sceptris regalibus arces
 Perdomuisse satis. pronis fiducia fati
 Occurrit ; quantumque sibi pròmittit, ab armis
 Impetrat, & quavis lauros suspendit arenâ.

Non

Non virtus, non dextra Ducem, non provida fallit
 Sedulitas, patet ipsa dolo Vesalia, nec se
 Totâ nocte regit. divulso cardine pandit
 Clausura Sinon, portasque potens intercipit astus.
 Ille rates raptæque tibi compendia classis
 Vertit in autores, & per tua currere doctus
 Ostia, debellat fluvios; & abînea laxans
 Castra, Gigantæa paulatim adremigat urbi.
 Sic stabulis pecorique gravis Massylus in horas
 Crescit, & indomito debellat dente ferarum
 Antra leo, semperque novas despumat in iras.
 Vnius Hesperia cecidit decus. otia Batin,
 Et mala pugnacem jam damnat inertia gentem.
 Non cupit à segni tractari Principe regni
 Publica majestas. animo quod deficit, ipsi
 Deficit imperio. quantum virtutibus audit
 Inferior, sit sorte minor. formidine surgunt,
 Et gliscunt adversa metu. cum plebe labascit
 Cura patrum, torpetque omnis, ceu femina, rector.
 Non ducis Albani rabiem, tinctasque cruore
 Barbarico laudabo manus. laudabimus arma
 Belligerasque manus, Siculo tot reddita regi
 Oppida, & exutos castris ac mœnibus hostes.
 Quantus eram, Transalpinum cum duceret agmen
 Farnesius. cum quisque notis vitricibus annus
 Curreret, & nostros signarent prospera fastos
 Prælia. cum supplex excussos Belgicæ fasces,
 Et spretas iterum Morini coluere iuras.
 Nec te, magne Ligur, tacitum, aut tua facta silebit
 Fama memor. tu diviso fera cornua Rheno
 Fregisti, & valida signasti fœdera Breda.
 Tu dare Germanis leges, tu cogere Nicrum
 Cunctando poteras, & vaftris fallere pactis
 Teutona. quot mediis Liparæ fornacibus ara
 Sudavere tibi; subito cum nescia vinci,
 Placaret sola victorem Ostenda ruinâ.

At tu sceptriferam Brabantia segnis inuris
 Castellam maculis, aeternaque probra potenti
 Admisces populo. priscæ, vah torpida, famæ
 Diva dees, clidesque tuas circumspicis excors.
 Militiæ quondam titulis, procerumque vigebas
 Consiliis, septumque tuæ inviolabile terræ
 Afferuit dudum Genuas. nunc agra labantes
 Vix clypeos hastasque trahis, laxataque sponte
 Labitur, & tremulo subsidit vertice cassis.
 Non una ratione peris. te plurimus error
 Arguit, evincitque ream. cum Spinola ductor
 Mittitur Insubribus? quo non felicior alter
 Flectere vel belli poterat vel pacis habenas.
 Scilicet ut tali infelix viduata magistro,
 Ignaro dubioque diu rectore perires.
 Æmula cur vexat tumidam vesania Calpen,
 Cantabricosque duces? cur fastus livor inanes
 Immiscet populis? ut cum sua castra movebit
 Impiger Auriacus, ducant consulta moraque
 Devotam cælo Eugeniæ. succurritur Istro,
 Ut pereat Scaldis. defendunt arma Mosellam,
 Ut nova neglectum maneant discrimina Mosam.
 Et Batavis cedat detonsa Sicambria signis.
 Non minor Austriaco, & Romani pondere belli
 Causa tua est. fatis geminæ communibus aulæ
 Surgitis, occiditis fatis communibus amba.
 Poscit Casar operam. sed non ut proxima nutent
 Imperia, & vacuas hostis custodibus urbes
 Insideat. nimium propria securæ salutis,
 Damna aliena cæves. socios improvida curas,
 Immemor ipsa tui. gaudes te perdere demens,
 Dammodo cognatis conslet reverentiæ sceptris.
 Quin tua dum tacitis flagrat dissensibus aulæ,
 Et foribus gravis ambitio est, dum luxus Iberas
 Sorbet opes, & nostra vorant stipendia mensæ,
 Expensæque leves; incassum araria miles

Sollicitat, gratisque negat pugnare cohortes.
 Heu nimium faciles lassis diffidere rebus.
 Invertit mox sc&va fidem, & proscribit honestum
 Pauperies, dominumque suum fastidit egenam,
 Nec crimen jejuna timet. tunc irrita belli
 Sacramenta putat, meritis cum pr&mia desunt,
 Raraque bellaces implent sestertia dextras.
 En agros hostilis eques, damnataque fatis
 Rura tenet. mediis grassans exercitus haret
 Visceribus, quassatque facem. spumantia circum
 Cornipedum te fr&na sonant, umbraque minaci.
 Et spisso totos involvunt pulvere campos,
 Dedecoris monumenta tui. cur arma, diesque
 Projicis, & timid& sequeris compendia vitæ?
 Et sordes ignava domi? succumbit inermis
 Venloa, nec Martis perfert Rurmund& laborem,
 Stral&que victorem patitur. nunc nobile luget
 Trajectum, bifid&que urbem cinxere coron&,
 Ut possis mox tota capi. Tu ingloria pergis
 Spes damnare tuas, & deplorata fatiscis.
 Iamque Duces infensa tuos, sperataque longe
 Rhaticolas ultra Pyren&osque recessus
 Consilia incusas, alienaque crimina culpas.
 Quod si non alios populo, Regique, tibi que
 Impendes animos; restat ferale troph&um,
 Quod superest restatque tui. Bruxella timebit,
 Horrebunt Grudii, & concusso cardine regni
 Dediscet veteres Antverpia dives habenas,
 Mutabunt dominum Brug&, & languentibus armis
 Vltimus Auriacos sperabit Nervius enses.
 H&c metus, h&c Parca, sceptrique volubile pondus
 Subjiciunt animo. veniet labentibus annis
 Iste dies, nec me incassum monuisse quereris.
 H&c ubi pacat& Mavors infrenduit atrox
 Eugenia; subit ira Dea, priscusque recurSAT
 Gentis honos, grand&esque subent assurgere cur&

Decrepitam. simul arma capit viresque iuventa
 Canities angusta. manu quin ipsa trabalem
 Hastam intorsit agens; & vertice Brabantino
 Marti signa dedit. subitis Dux advolat alis,
 Et formidatas aquilas, subductaque Nicro
 Castra trahit, castrisque locat Gonzala propinquis.
 Plurimus admissis sonipes calcaribus ardet,
 Naribus ignescens patulis. quin arva pedestres
 Consternunt cunei. redeunt animique, minaque,
 Votaque. disposita ad leges & iussa severi
 Ordinis incedunt turmae. propiusque monentur
 Instaurare vias, tempusque optare nocendi.
 At Bataurum ductor stipantibus undique vallis
 Haret & obsessam clarus bellator in urbem
 Detonat, & densis palantem dimovet hostem
 Aggeribus, rabiemque jugis immanibus arcet,
 Ac circumfusâ securus militat undâ.
 Non aliter spinas intra revolutus echinus
 Bella gerit. vel tuta suo fera tigris in antro
 Ridet oberrantum conamina mille ferarum.
 Tantum opus accelerant dextrae. stat terrea moles,
 Titanum qualis fuerat labor. ordine longo
 In circos glomeratur humus, sinuataque viro
 Cespite praeipiti surgunt fastigia divo.
 Ambit terra viros. terram spaciosi coronant
 Cingula Naiadum. circumdatur orbibus orbis,
 Et tanto constat bellatrix scena paratis.
 Nox erat, & rutilos tenebris involverat ignes
 Vix Phœbum praegressa soror, sed languida quamvis,
 Non tamen armorum vacuas incedere turmas
 Passa fuit. truculenta cient insomnia Batin
 Frequentemque Tagum. strictos quin ocyus enses
 Expedit, & violenta movet certamina pernox.
 Irruit in vallos alacer, munimina flammis
 Rumpit, & audaci castrensia mœniæ cœpto
 Verberat, & valido torquens reboantia nisu

M

Fulmina,

Fulmina, non una perfundit cade maniptos.
 Nec minus in vigilans sub Dictatore Britavo
 Belgica, tela quatit; nocturna que tempora gaudet
 Plus servire sibi. disiectis Cantaber armis
 Sternitur, & latis expandit corpora campis,
 Dum curat sic velle mori. funesta ruenti
 Imponit Libitina modum, pugnæque quietem
 Imperat, & sola furibundum morte relaxat.
 Ut scopulis illisa ratis, quam nubifer Eurus
 Versat, & immites trudent in littora Cauri,
 Frangitur, & tumido desevit naufraga ponto.
 Bellantum pars magna jacet. super ipsa cadentum
 Colla premunt gressus alii, numerumque priorum
 Auget posterior. calcant cognata jacentes
 Agmina, & in cumulum congesta cada vera surgunt,
 Nec sparsis cecidisse licet. Sic sæpius alas,
 Adversa que acies, vicina que castra cruentus
 Implicuit furor. at nobis prosperrima lenes
 Prælia confecere Dii, prævidæque phalanges
 Abscessere retrò, trepidæque in terga reductos
 Abduxere gradus. ut latus vallibus imis,
 Cum cervam venator agit, cursuque fatigat,
 Illa fugit, silvisque timens sese abdit opacis.
 Tum Gallus, Scotusque ferox, avidumque Britannus
 Assilit in ferrum miles. per vulnera quisque
 Hostem certa notat. cœuntibus undique telis,
 Occumbunt sine lege duces. mors ipsa triumphus
 Creditur, & præsens commendat gloria lethum.
 In medios ruit ira globos, seseque periclis
 Ingerit, & nulli gliscens saturata cruore
 Martia læudatis audacia crescit in armis.
 Quippe animis Mavors Deus insidet. acrius urgent,
 Qua pugna vis sæva rapit. quem jussus inire
 Quisque locum, victor tenuit, vel corpore texit.
 Dux Iber, ut nullo perrumpi robore vallos
 Sensit, & infansis tentari prælia signis,

Fluminibus certare parat, bellumque profundo
 Efferus indicit Mosæ. mortalibus impar
 Aggreditur Gonzala Deos. consternitur unda
 Lintribus, armigerosque exponunt carbasa nautas,
 Ipse gubernator tremulos, jam jamque cadentes
 In ripas agit, & rapidum dimittit in amnem
 Nequicquam, fluvioque suos immergere tentat.
 Tum nova se lethi facies & luridus horror
 Obtulit, exanguesque metus, vultuque cruento
 Proxima Mors. adsunt occultis ensibus acres,
 Adversa que manus Batauum, cymbasq; carinasque
 Et fastidit & jam tum telluris amantes,
 Sorpsit Mosæ viros. explet aque fluctibus ora
 Hauserunt totum streperis singultibus amnem.
 Texit subsidens fugientium corpora tellus,
 Et limo defixa pedum vestigia vanis
 Gressibus elusit. nutans sub cespite putri
 Ille labat; ripamque natans dum prensitat alter,
 Fallitur, atque una sese mersere ruina.
 Hunc alius madidum cupidis amplectitur ulnis,
 Emersumque vado generosa morte trucidat.
 Hos illatus aquis, & multo vulnere fractos
 Cogit equus medio remeantes gurgite mergi.
 Quosque necant unda, dubia ne morte perirent,
 Tela super glomerata necant. pariterq; sepulchrum
 Mobile precipites donant sub gurgite lymphæ.
 Talis erat facies, Trebiam cum Roma lacusque
 erberet, Trasimene, tuos; cum scuta nefastus,
 Castraque & Ausonias devolveret Allia parmas.
 Ipse suis animosus aquis turgentia membra
 Explicuit tum Mosæ pater, plenisque tumescens
 Forticibus, grandi se laxius extulit ab veo,
 Et possit nocuisse magis. sed percitus irâ
 Instur, ut innumeris conspergi cadibus undas
 Vidit, & Hesperio rubicundas sanguine: Mosæ
 Ripiam tibi nomen, ait, Trebiamque vocabo,

Indignumque mea posthac decurrere ripa.
 Impediam cursus veteres, fontemque recludam,
 Quo te primum aperis. solves mihi, perfide, pœnas,
 Et si fata sinent, per Gallica rura vagantem
 Proximus abducat Rhenus. quid sava minaris,
 Et regnis inimica meis? cur castra recusas
 Regis, nec pateris nostras impune phalanges
 Ire vadis, equitemque vetas transire reducta
 Hinc illinc tellure patens? tunc ille senescens
 Attollens caput & diâis insensus amaris,
 Hoc quodcunque genus vindicta reddimus, inquit,
 Reddimus Austriaco, toties qui vincula nobis
 Strinxit, & insontes vetuit traducere merces
 In Tungros Batavosque. alio me vindice tutam
 Dî capiunt. nescit Dominos jam Mosa superbos.
 Cum Vahali sociamus aquas, cum Principe dextras
 Iungimus. Hesperia non ultra iussa moramur.
 Ut noceam Regi, campis incumbo propinquis,
 Et geminum plus laxo latus. mea terga carinis
 Sernito, quas perdam, non his tua pinus & alni
 Fluminibus, cymbaque natant. nec margine nostro
 Stet sonipes tuus, in viso quacunque ferocem
 Indicat hinnitui Batini, aut horrida prodit
 Stagna Tagi, raptoque jubar intexitur auro.
 Iam partes hic Mosa sequor. iam neuter haberi
 Desino, jam dubii titulis exolvam amici.
 Perdere, vel per di mihi mens. obsessa salutem
 Mœnia, & hæc aliam spondet victoria sortem.
 Interea lacrymis miserorum & sanguine pastus
 Saxonicus grassator adest, cui livida tabo
 Cassis, terribili que horrebat Gorgone scutum.
 Hic alia cædes, alius furor. itur in ictus,
 Et flammis lux fera micat. perterrita Phœbe
 Obstupuit, piceaque tegi caligine cœlum
 Indignata, suas studius mortalibus iras
 Miscuit, & toto defendit robore Belgam.

Nam simul ac lituos Mavors, hastataque diras
 Inflasset nova castra tubas, illa acris in hostem
 Pro nobis tum Diva stetit. disiectaque ferro
 Agmina, rapta virum spolia, informesque dicavit
 Exuvias, Gradive, tibi. cumulat a superstans
 Corpora, truncatosque adversis ensibus enses,
 Et fractas calcans membris spirantibus hastas,
 Sanguinea sibi strage litat. vestigia retro
 Vrgentes sequitur. sed enim languentia gressum
 Arma pedesque negant timidis. huic haret in altum
 Ad cadem sublata manus, feriensque feritur.
 In media ruit ille fuga, nec tela fatiscens
 Sustinet, immorsisque cadens superincubat armis.
 Confundunt tenebra cuneos, seque ipsa vicissim
 Signa premunt. errant incerto vulnere dextra,
 Et numero turbâque nocent. trieterica non hac
 Lux venit, Germane, tibi. non orgia Bacchi
 Adspicis, & pleno Bacchum spumare falerno,
 Imbellem ad sonitum. non hic raptanda supellex
 Occurrit, conjunxque suo viduata marito,
 Invocuaque nurus. mediis in cadibus haeres
 Eger, hians, fessusque jaces. nec jam amplius ira
 Assurgunt. tantum distentis aëra buccis
 Pellis, & exerta lambis tua vulnera lingua.
 Sic fama stat meta tua, nomenque flagellat,
 Et cristam melior miles. circumspice colles,
 Seminecesque artus & mille cada vera moestus
 Collige. sic discas Batavos in bella venire,
 Sic pugnare viros. has lasso solvimus Albi
 Inferias, totidemque nefas ulciscimur umbris.

Dux Patria, quanquam multo se milite septum
 Vidit, & Advaticas circum crebrescere turmas,
 Non tamen abstinuit coeptis. quin acrius urbi,
 Instat, & oppositis infert hostilia vallis
 Agmina, sulphureasque domos molitur, & arcibus
 Ubruit arva viis, caligantesque profunda

Telluris thalamos, nigri penetrantia Divis
 Sollicitat, terrasque ingeni fossor hiatu
 Solvit, & excelsa Vestam confundit Olympo.
 Saucia sublatis densantur nubila sulcis,
 Et strident motu Zephyri. dumque icta reposcit
 Gleba locum, vivos operit, clauditque sepulcro.
 Sic ubi in Ætnæo sessus se commovet an thro
 Enceladus, magno resonant vicina boatu,
 Et piceos ructant concussa cacumina fumos.
 Lucent Ioniis sublimes fluctibus ignes,
 Lapsaque Trinacrios insternunt pondera campos.
 Quas ibi tum strages, quas victrix dextera cades
 Ediderit, quos flamma viros, quos straverit ensis,
 In fastos Bellona refer. tibi cernere coram,
 Et gladios vibrare datum. Sed fata suorum
 Auriacus tumulto propius dum spectat ab alto,
 Iamque animi plenos, jam, fracto robore, & ipsa
 Cade fatiscentes, tensis ad sidera palmis,
 Di, quibus imperium est, inquit, si numina rector
 Vestra pius colui, si me moderante sacerdos
 Supplicibus placide populis oracula pandit,
 Tot vobis delubra patent: assuesce vocari,
 Magne Deus, nostrisque favens allabere votis.
 Non veni patrios ferro populare penates,
 Non aris inferre faces, avertere pacem
 Gentibus, & lentis impendere secula bellis.
 Libertas asserta mihi est. his queritur armis
 Certa salus ac vita meis. instamus Ibero,
 Et pugnare juvat, ne sit pugnare necesse
 Amplius. irarum finem, longique furoris
 Hic donet Batavis limes. mihi pareat oro,
 Quam coram premimus, quam circumcinximus ur.
 Tu mihi, tu pugna Princeps, tu rite secundas (bém.
 Augurium, & vario positum discrimine servas.
 Auspiciis sunt gesta tuis, que gessimus antè.
 Quod Sylva cecidere tuum est, te vindice Grollam.

Et Salios superare datum. tu spicula & hastas
 Tu gladios pugnanti acuis. tu tempora donas
 Commoda, tu vanis ludis conxibus hostem,
 Atque animos aptas armis, armisque cohortes.
 Iamque mihi prono famulari sidera cælo,
 Iam terras fluviosque cupis. succurre roganti:
 Si mihi Trajectum nolint submittere fata,
 Me rape Trajecto. felicior illa ruentis
 Sors fuerit, quam mixta meo fortuna pudori.
 Armata fama ducem, quasitaque gloria bello,
 Pro stimulo est. non hinc victo remeare licebit.
 Victori dabitur. mecum tua causa laborat,
 Hac perstat defensa manu. qui militat ensis,
 Militat hic idem Superis. hic asserit aras,
 Rostra, focos. ipsis regni cum finibus exit
 Latior & pietas, & qua pietate virescit
 Religio. per te patrios explere labores,
 At simili virtute, velim. tibi debeat orbis
 Excidium Hesperia debellatosque Philippos.
 Pro te, summe pater, mundi quæscunque per oras
 Ibimus, & nullo sub sidere dura timentes,
 Solstitio Gades, brumâ vexabimus Istri
 Pyrenesque Deos, tostisque sub ignibus Indum.
 Non erimus patriæ indecores. hoc sanguine Belgas
 Vindicat Auriacus. vitam si impendimus hosti,
 Civibus asserimus. nostro placet emptâ periculo
 Belgica. qua Regi rapimus jam mœnia blandis
 Subdimus imperiis. cupio parere beatos,
 Non miseros servire mihi. sub legibus isdem
 Vivitur, officioque pari. clementia cunctis
 Annuit, & victos ipsis victoribus æquat.
 Nunc hostes urbemque inter conclusus utrinque
 Bella gero, cingor geminis, & cingimus una.
 Hinc Tartessiacæ renovant certamina partes.
 Hinc aquilas, hinc signa movet contraria Caesar.
 Hac arcet manus. hac objectis rupibus instat.

Has inter titubans errat Victoria curas.

*Ecquid Arausiada, rector supreme, moraris
Ferratos portarum obices, & pandere claustra,
Et tandem hac ipsa muros diffringere dextrâ?*

*Sic superos, sic ille Deos affatus, in atris
Proximus assedit latebris. ubi mœnia miles
Perforat, & tenebras inter tumultosque suorum
Quarit iter. iurat audaces presentis Turmi.*

*Quos sic alloquitur: validis incumbite dextris
O socii, hostilem manibus diffindite terram.*

Hic domus, hic patria est. hic tecto vivimus uno,

Fortè uno moriemur, ait. hæc aula paratur

Et vobis pariterque mihi. jam pristina sordent

Atria, & aurato fulgentia testa pyropo.

Hæc secreta placent, his nunc augustius antris

Degitur. hos ipsos sceptris præstare ligones

Iuro equidem. has sordes rutilo pensabimus auro.

Vestraque qui fœdat jam pulvis corpora, fama

Argumenta dabit. nos iussis vincimus urbem,

Vos operis. nos consilio, vos robore saxa

Frangitis, erutisque viri, & convellit altis

Sedibus. hæc postrema dies, hæc vespera laurum

Nassovio, patriæque feret. sub mœnibus hisce

Tot nati cecidere Ducum. communia magnis

Funera funeribus, vestrasque adjungitis umbras

Heroum tumulis, & sorte occumbitis una.

Hic simul exequias inter, cineresque rogosque

Differimus, litisque caput sit parvula terra

Portio, & exiles acunt certamina sulci.

Hic partes faciunt gleba. de pulvere rixa est

Nobilis. hanc celeri causam decidite ferro.

Quâ foditis, quicquid foditis, quocunque meatu

Ibitis, illa via est vita, lucrique necisve

Omnibus, illa via est fama vivacis & ævi.

Hæc ubi dicta dedit Princeps Maxvortius, omnem

Vertit in obsessos aciem, torisque fatigat

Viribus, immani donec se mœnia pandunt
 Verbere & occultæ lacerant munimina flamma.
 Pendent semirutæ turres, lacerataque fractos
 Oppida denudant artus, lapsuque sub uno
 Per via fulmineo dantur vestigia Marti.
 Illicet oratum pacem stationibus altis
 Adsunt exanimæ, & fœdera blanda precantur
 Diffusæ crines & apertæ pectora matres.
 It clamor trepidis per propugnacula muris.
 Nec grave Nassoio est, facili sub lege pacisci.
 Et cives meruisse sibi. mirantur amari,
 Quos ferri damnassee queat male sana libido.
 Ergo ubi ter variam Phœbe reparaverat orbem,
 Et Cancris chelas & adusti terga Leonis
 Emensus fuerat Titan, asperrima bello
 Inflexit regina genu, dominosque Potentes
 Et nostrum veneratur ebur. Brabantia nudum
 Deplorat latus, & veluti se indagine cinctam
 Adspicit infelix. hic currus, arma, facesque,
 Tela, coruscantes clypeos, hastilia, peltas,
 Fulmineosque globos, atque omnia Martis haberi.
 Nuncia lætitiæ totum se fama per orbem
 Explicat, & sociis mandat nova gaudia terris.
 Battavia ante omnes. niveis quæ vecta quadrigis,
 In quibus Auriaci pugnas signaverat auro
 Docta manus, spoliisque ipsos distinxerat axes,
 Principis ad limen vehitur, patriæque parenti
 Pronior assurgit. constans Prudentiæ currum
 Laudato temone regit. Formido, Pavorque,
 Seque vorans Livor, ferratis terga catenis
 Innexi subeunt. generosa Sicambriæ crines
 Spargit, & apponi gaudet tot finibus urbes,
 Et Mosæ propiore frui. dispendiæ Scaldis,
 Toxandri sua lucra putant, plenisque theatris
 Suspendunt mediis superatas fluctibus arces.
 Hinc Frisius Saxo, gens nescia cedere ferro,

Aptat se pompa, & populi suffragia plausi
 Colligit, atque alium Alciden, & Thesea magnum
 In Batavo rectore stupet. sed gaudia justus
 Castigat dolor, & venerandi funeris horror,
 Et manes; Erneste, tui. Quia proxima Rheno
 Adspexit Chauco tellus mitrata minores,
 Pellæ relegit miracula plurima dextra,
 Nec dispar facinus. quin vinctum compede Mosam
 Comparat Euphrati, fortem cum Tigride Rhenum,
 Strymona cum Vahali, captamque remotius urbem
 Persepolin, celsamque Tyrum aut Chalcedona dicit.
 Isala, quem nuper densis legionibus hostis
 Straverat, & latis grassans spoliaverat agris,
 De ferare vetat. mutari fata, Deosque
 Gradivumque patrem, nostris qui praesidet oris,
 Non uno constare gradu. timuisse fatetur
 Se quoque; nunc timidam meliori sorte timeri.
 At Groninga potens tantarum conscia rerum,
 Sic ait: ô quam nunc facies mutata meorum est,
 Hoc Duce, Romuleo populum qui vindicat ausu.
 Non jam regnanti fasces submittere Elizæ,
 Aut alibi cupiat demissus Belga precari.
 Reddunt amissas vires, & robora fortes
 Nassovii, & fines ultra statuere trophaum.
 Has inter voces aliquis de sanguine vatum
 Ista triumphali fremuit praconia cantu:
 Tu mihi, tu seri, Princeps, virtutibus ævi
 Materiam pandis, fraternaque nomina factis
 Irradias, Frederice, tuis. te Sequana Pyrrhum,
 Te Martem jactat Tamesis, te maximus ille
 Regnator Boreæ, Gothico sublimior ostro;
 Nunc sua per Viadrû, nunc raptans signa per Albim,
 Nunc Istrû, Rhenumq; bibens, nunc feruida Moeno
 Frenâ lavans, tantorum operum consorte superbit.
 In geminos divisa Duces se gloria belli
 Explicat & geminis donat victoribus orbem;

Quem

Quem complent jam Marte duo. Germania duplex
 Militat. Arctoum vocat ad sua federa regem
 Altera, Nassaviis se mancipat altera iussis.
 Ambo animis fortes, ambos & classica & inter
 Horrida belligeras aluerunt castra phalanges.
 Ambo coruscantes clypeos, & spicula docti
 Intrepida vibrare manu. pugnaque vel ipsos
 Immiscete Duces. ambo per signa, per enses
 Reptarunt pueri, & conspersos pulvere vultus
 Deterfere suis. patriæ conjuncta saluti
 Ambos causa movet, pressaque injuria gentis,
 Austriacique graves. ambos vindicta parentum,
 Ereptusque animis Deus & delubra laceffunt.
 Tempus erit, Gustave, tuas cum dicere laudes,
 Sarmaticaque acies, & fractum Teutona totus
 Aggrediar. tunc alipedes in praelia Finnos,
 Lappionasque tuos, & quos tibi fundit ab altis
 Verticibus trux Savo viros, domitumque Borussum,
 Imbellemque canam contusis cornibus Istum.

Iam mihi Tu salve, magnum patris incrementū,
 Casaræ stirpis soboles, cui mascula Cattus
 Stemmata dinumerat, maternaque nomina grandi
 Collinio; Druidumque illustri sanguine ducit
 Nascendi series. Tu nunc spaciosior exi
 In Famam, famaque tubam clangoribus imple,
 Successuque novo. tibi se bellaciz debent
 Flumina. te Rhenus, te jam veneratur orantem
 Mosa pater, cunctasque tuis accommodat urbes
 Imperiis. audit semotus jussa Sicamber,
 Plaudit Eburonum tellus, & amabile Tungri
 Ferre jugum discunt. quæ circum proxima sudant
 Marmoræ, credibile est totis conatibus uni
 Plus sudare tibi. quin te vincente propinqui
 Sanius adspargunt languentia corpora fontes.
 Condrusi montes, Romanaque saxa Namurræ
 Te poscunt dominum. plenus tibi Sambra quietas.

Spondet aquas. pandet sacros Ardvenna recessus,
 Et totum in pontes franget nemus. atria Phœbi,
 Et Grudias uni submittet Dela Camœnas.
 Quantum profueris, quas debella veris arces,
 Attonitis aspecta oculis. hic pabula Marti,
 Hic ferrum dis vena vomit. thoracas ahenos,
 Loricæ, galeasque labor, robustaque formant
 Brachia. non alibi Lipara est. hic altera Lemnos.
 Exercet fabros. hæc nudus rura Pyracmon,
 Hæc Brontes Steropesque colunt. uberrima belli
 Materies illic terra penetrabilibus altè
 Abditur, & solido firmantur regna metallo.
 Scipiadas inter regnatoresque Camillos
 Nomen habes. in te Fabios, magnosque renasci
 Cernimus Æmilios. surgit tua, Brute, potestas,
 Fabriciique fides, & quicquid Claudia gessit
 Gens in victa manu, nunc te spectantur in uno.
 At pater Auriacus, quam latus ab athere cernit
 His natum vicisse locis, fixisse trophæum,
 Quondam ubi Nassovios trux Alba fefellerat ausus.
 Qua dum composita repetit jam mente beatus,
 Vindicta fruitur, natoque ultore triumphat.
 Te canimus, Dux magne, tuo Parnasia late
 Numine templa sonant. per te, fortissime Ductor,
 Scandimus Aonios colles, & fonte rigamur
 Castalio. quanto fati sublimior Heros
 Tolleris, audaci sequimur tua prælia cantu.
 Hæc tenus Oceanum, fluviosque & subdere terras
 Concessum, Frederice, tibi. nunc sidera Virgo,
 Et Trajectensis submittit Lucifer ignes,
 Et cohibet, te Sole, faces. Insignia victor
 Adspice, quidque tibi protendant fata sagaci
 Volve animo. si plus socio cœlestia Phœbo
 Astra valent, hæc Stella tuo moderamine vires
 Diffundet generosa suas. prænuncia regni
 Sidera sunt. hæc ipsa tibi famulantia spondent

Laxius

*Laxius imperium Patribus, cum sidera nutant,
 Nutant regna aliis. & nunc labentia Regum
 Deterior fors sceptrâ videt, retroque referri
 Hesperiam. majus moveo. Tibi sidera servat
 Iuppiter, & cœli victorem parte locabit,
 Stellarum cui cedit honos, cui lumina mundi
 Æthereique ruunt radiis languentibus ignes.
 Arripe fortunam, conspirantesque verere
 In tua vota Deos. nuper tibi fervidus arsit
 Cynthius, & madidos exsiccans Sirius agros.
 Nunc pluvia laxum praecludunt hostibus amnem
 Pleiades, atque frequens obstacula parturit imber.
 Obsequitur natura tibi, litesque vicissim
 Componunt elementa suas. auctura verendum
 Sors incerta decus, certa tibi lege ministrat.
 Annuat ingenium sorti, roburque secundat
 Ingenium, vigili firmantur robora sensu,
 Et cunctos matura regit Prudentia casus.
 Non sic, cum domitiis rediit Semeleius Indis,
 Lydorum strepuere lares. non letior olim
 Extulit os Tiberis, cum victrix laurea Crassum
 Cingeret, aut Persen raperent in vincula Pauli.
 Nonne audis ex plebe sonos, hac verba referri?
 Hic ille Auriacus, quo res moderante reluxit
 In Batavis securâ salus. hic maximus ille
 Antistes patria, cui se debere fatetur
 Belgica, & unanimes decernit lata triumphos.
 Hoc Duce libertas populis mansuetior exstat,
 Non audent peccare mali: non obfuit ulli
 Esse bono: nunquam civi solatia desunt:
 Nil licet invidia: non obruit ambitus artes:
 Stringit inoffensas vindex Astraâ secures:
 Luxuriant vates: sua nec mandata Senatus
 Pertinet: innocuus constat reverentia templis:
 Aureaque Vnanimis decurrunt secula Belgæ.*

RHENO-BERCA CAPTA,

Federatorum Ordinum auspiciis, Duce belli
Illustrissimo, & Invictis. Principe,

FREDERICO HENRICO,

Arausionensium Principe, &c.

HÆremus rursus Batavi Belgæq; nec arma
Omnibus, aut pax alma placet. cupit ille
cruentum

Fulminei Mavortis opus; cupit ille serenæ
Pace cruentatos mutari falcibus enses.
Omnis in ancipiti patria est. pars utraque donat
Votis verba suis, causasque interjicit illis.
Hic Tarteſsiaca grandes exaggerat aule
Et Siculi rectoris opes; & mobile cœcæ
Ingenium moreſque Deæ: quam nesciat uno
Mars alius constare loco: quam nostra laborent
Et longo lachryment attrita araria censu.
Alter fucat & molimina subdola pacis,
Suppositosque timet studiis fallacibus hydros.
Nec Martem cessare cupit; dum Marte juvatur,
Dum dissentit Iber, dum magnas inter habetur
Pauper opes; vario regalia castra vagantur
Principe, dum geminus nobis acciditur Indus,
Et promissa sibi sperat stipendia miles
Nequicquam; dum Finnis ovat, tot mœnibus Ister
Exiit, cunctisque ruit victoria campis,
Ipsaque prudenti arident Capitolia Gallo.

At vigil Auriacus, tanta dum pondera molis
Vnanimis volvunt Patres, stat certus cundi
Quo belli fortuna vocat, quo classica totum
Invitant rapiuntque Ducem; nec fluctuat anceps.
Quippe animo patrius vigor incubat. otia nescit

Mens

Mens cognata palo, solers instare labori,
 Successus urgere suos, captare nocendi
 Tempora. Te, veteris domitor fortissime Galli,
 Nasso vius virtute refert. se pectore in isto
 Impiger agnoscit Macedo, gentisque Libyssa
 Ductor Agenoreus. quibus ipso à limite vitæ
 Omnis sub dypeis bellatrix transit atas.
 Has animas vis major agit. sublimior aura
 Adflat semideos & rebus nata gerundis
 Pectora, nec claras patitur segnescere mentes.
 Vna triumphatrix animosi gloria lethi
 Accendit veget atque duces. non pulvere fessos
 Tardant Phœbai radiis flagrantibus ignes,
 Non revocant insani imbres, cœlique ruina,
 Non labor aut duris paupertas obviam castris.
 Nū grave pugnanti est. dicas regnare potentes
 Cum Iove, & adversis animos opponere fatis.

Ver erat, & rigidam cœli clementia brumam
 Truferat in Tannin. jam Sol Ledæa tenebat
 Sidera, vicino subducens lumina Tauro.
 Arma capit Bata vum pubes, & plena furoris
 Neptuni soboles alias exsurgit in iras,
 Ingentisque animo repetens lacerata Philippi
 Imperia, aterna pulsat proscenia fama,
 Et precium exactis gestit conferre triumphis.
 Tu, qua sæva jaces Vbius contermina priscis
 Berca, catenati pradatrix improba Rheni,
 Posterioris, & forti quondam regnata Quirino
 Auriacis audax opponis mœnia castris.
 Stant turres, labor Ausonius, celsoque minantur
 Vertice, defendunt terrestres oppida clivi,
 Et valida cingunt dorsis immanibus arces.
 In fluviis castella natant. pretenditur urbi
 Non unum Mavortis opus, densisque suorum
 Tingitur excubiis & crebro fulminat ictu.
 Talis in hostilem sublimis Alesia Romanam

Incon-

Inconcuſſa ſtetit, tales pugnaſſe Platæas
 Fama fuit, cum Sparta ſuum circumdaret agmen
 Stipitibus. ſic Byrſa truces Didonia vallos
 Obtendit Latio, pugnantem Thala Metellum
 Detinuit, Mariumque ferox munimine Capſa.
 At contra in bellum terra victricis alumni
 Ibant, nec reditura omnis ſelecta juventus,
 Qua Martem inſcribit genti, atque inſigne ſuperbum
 Armat terribiles in regum colla Leones.
 Adſunt Battavia populi, validuſque Sicamber,
 Et Moſa potator, & inſuperabile bello
 Equoreum genus, & mediis habitator in undis:
 Quique Caledonio ſe durus in equore lavit
 Scotus, & indutus gentilia lina Britannus,
 Gallorumque manus, braccataque corpora Rhati,
 Et procul Hercyniis Germanus miſſus ab oris.
 Stat ſonipes, camposque novis hinnitibus implet,
 Atque jubatorum phaleras diſſolvit equorum
 Acer eques; nec jam curat ſubſtringere loro
 Manantes cervice jubas, vel ephippia poſcit
 Auratis diſtincta notis, ſpumantia frenis
 Ora placent, crudique feris calcaribus armi
 Et galea minitantis apex, & miſſile telum,
 Et mox abdendi jugulis hoſtilibus enſes.
 Sic Poenum inceſſiſſe putem, cum cinctâ doleret
 Excelſo quondam conſurgens colle Sagunthus.
 Quam circum Libya populi & ſtipata premebant
 Agmina, & incaſſum bellæ cingebat Iberus,
 Magnanimam claudens ſinuatis flexibus urbem.
 Ipa ſuis animoſa malis, patribuſque Latinis
 Infelix fidei cuſtos, dum ſigna manuſque
 Expeſtat ſocias, ſiccatas ſanguine venas
 Vrit & aternis arſit victura favillis.
 Inſtant audaces Belgæ, ſoſſiſque viſque
 Adrepunt taciti. terrarum involvitur ordo,
 Et mutant elementa vices, dum tramite flexo

Abdita bellaces sternunt vestigia talpa.
 Occubere duces ferro, queis præmia belli
 Invidit fati rabies. quæ proxima laudi
 It via, fit letho propior. fiducia gressum
 Promovet ulterius, perferre facillima mortem,
 Et securâ rogi, quoties audacia pulchris
 Nūitur officis; patriæque ferocia causam
 Promovet & fines intra pugnatur honesti.

Audiit insolitum belli sub gurgite murmur
 Rhenus, & attonitum vitreis caput extulit undis.
 Illi de summo pendens barba hispida mento
 Horrebat; bisidoque fluens divisa meatu,
 Canitie veneranda fuit. mox totus aquosis
 Cinctus arundinibus, muscoque revinctus & alga,
 Vt vidit positis pugnam incrudescere castris,
 Alternoque virum pensari damna cruore,
 Sub pedibus trepidare solum, nigrantibus astra
 Vorticibus flammisque tegi, semiusta cadentum
 Corpora suppositis socios portare lacertis.
 Hæc inter miseranda ducum certamina, voces
 Aurisco Patriæque senex infrenduit istas:

Maxime Tartessi domitor, quo vindice rerum
 Ipsa sibi tandem possit Bellona timere;
 Discant Scipiada, discant producere vallos
 Iulidæ Drusique, meas celebrata per undas
 Nomina: qua validi fregisti roboræ Mosæ,
 Hos muros subverte manu, portasque feroces
 Armis rumpe tuis. en propugnacula nutant,
 Iamque omen fecere Dii. locus iste propinquo
 Incubat imperio, & toties mea flumina sævis
 Iussibus, & fœtas inimica cœrcuit alnos.
 Illa per extremos missis prædonibus ivit
 Marsacios, vinxitque tuum pater Isala civem.
 Bruclerus hanc Saliique procul timuere, nec usquam
 Per mea securus perrexerit rura viator.
 Imprecor arma armis. damnant te, Berca, ruinâ

Vltio

Vltiores spero. vultus tibi torva cruentos
 Eumenis obvertit, totamque à sedibus urbem
 Convellit, crebrisque aperit tua moenia telis.
 Huic agendum succumbe Duci. quæ saepe tot hostes,
 Tot circum positas sensisti obsessa phalanges,
 Conciliare mihi. nemini, cum Cantaber illâ
 Vi staret humo; memini, cum vitus Iberus
 Cederet. atque iterum captas conscenderet arces
 Impavidus Ligur. in partes nunc scriberis istas,
 Nunc alias. magnis Ducibus seruis arena,
 Nec constas vincenda tibi. possessor in orbem
 Comment, inque vices alternant numina fasces.
 Non equidem Divum titulis caelestibus horrens
 Eugenia tibi Fossa potest præbere salutem.
 Nassorio pars una patet, qua Venloa regis
 Dedit jam iussa sui. latus, ecce, laborat
 Oppositum. cessa nobis Hispanæ, minari;
 Vicinumque meo confundere flumine flumen,
 Et miscere Deos. isto lufistis in Isthmo
 Incauta mentes, & toti fabula mundo
 Facta est sedulitas intempesteria nocendi.
 Quot longè castella jacent, tumulique minaces,
 Et custodia profugo jam milie gleba,
 Accedunt spoliis. fruitur fossore Philippo
 Nassovius, vallosque tenet, quos fecerat alter.
 Iamdudum armata gentes & classica regnis
 Insonuere meis. Nemetum diffusa per agros
 Ipsa Palatinis Hispania collibus atrox
 Consedit, fusoque alibi rubuere cruore
 Vangiones. priscis veneranda Moguntia sacris
 Irasci sibi posse Deos & numina sensit.
 At nunc tranquilla currunt mansuetius undæ,
 Atque alius passim rerum mihi nascitur ordo.
 Accepit dominum Nicer, & Cantabrica fregit
 Vlrici vexilla manu; Sueconumque sub armis
 Maurorum cessit soboles, ac reddita Phœbo

Extorres ad se vocat Heidelberg a Camanas.
 Tu quoque, qui nobis animos, laurosque, decusque
 Restituis, Frederice, cui Marvortia semper
 Indomito vis igne calet, quem fama per altas
 Calicolum veſtat ſedes, rebusque ſecundis (bem
 Involvit Superum favor : hanc quam cingimus ur-
 Redde mihi & victam reliquis attexe trophis.
 Sic tibi paccato decurret flumine Moſa,
 Et Vahalis, mea progenies. ſic, hoſte remoto,
 Continuas Vbiſ Belgarum regna vetuſtis.
 At vos belligera, quibus inter tela globosque
 Contigit oppetere, & pulchra ſuccumbere morte,
 Ite, decus terrarum, anima ; camposque tenete
 Elyſios, placidasque domos habitate piorum.
 Illic & Decios inter, fortesque Camillos
 Tercentum immixti Fabiſ errate, creberque
 Manibus occurſet Paulus. conjungite dextras
 Miltiadi, & coram magni Philopamenis ora
 Et Nicias ſpectate, & quotquot Roma cadentes
 Vidit, & aſſerta civili ſanguine Theba.
 Per vos nudatis Libertas tracta capillis
 Oſtentat generoſa caput. Reſpublica veſtra
 Stat deſenſa manu, veſtris aſſerta lacertis
 Incumbit tumulis lachrymans, teſtataque Divos
 Spondet perpetua flagrantem lampada fama.
 Hoc aliquis certe patriis projectus ab oris
 Optabit cecidiſſe loco ; fixiſſe trophaum,
 Alter ubi Æacida telo jacet Hector, & alter
 Sarpèdon, ubi tot noſtris demerſa ſub undis
 Extremos repetunt ſpirantia corpora Catthos,
 Aut Flevi ſorbentur aquis, vel in aquora tendunt,
 Helia qua laxos expendunt oſtia fluctus.
 Queis vero belli melior fortuna pepercit,
 Audite ô gentes. belli cognoſcite cauſas,
 Nec ſcleri donate manus. vos commoda recto,
 Non lucris poſtferte fidem. terrore modeſto

Frangite præcipites animos, animisque morantes
 Castigate metus. à clara pauperis umbra
 Discite Fabrii patriam defendere gratis,
 Et Curii laudare dapes. aduersa Sicinm
 Vulnera degeneris doceant contemnere pugnx
 Opprobrium. vindex fugientes occupat ensis,
 Stantibus avertit virtus. taciturna probatur,
 Propositi que tenax vana est fiducia lingua.
 Discite iustitiam, & strictis insistite iussis
 Imperiisque Ducum. victis compescite dextras
 Hostilibus & tutæ ne spernite federa pacis.
 Displiceat promissor Iber. tunc credite lenem,
 Cum timet, & facilem vobis, cum succubat armis.
 Hoc Batavus sociique monent, quos legibus aquis
 Iunxit in abrupta concordia longa catena.

Vix ea dicta dedit, Rhenus, rigidumque sub alveo
 Abdidit os, cum Berca sui terrore pericli
 Fracta stetit, spectansque opera interrupta, minasque
 Murorum ingentes, & collucentia flammis
 Oppida, surreptas cœptis audacibus arces,
 Hesperiasque alia nugari parte phalanges;
 Annuit Auriaco, & dominos venerata potentes:
 Nascentem auspiciis felicibus inchoat annum.

P O E M A T I O N

I N

DVCATVM LIMBURGICVM,

additum Federatorum imperio, armis &
 Virtute Illustrissimi Principis

FREDERICI HENRICI,

Arausionensium Principis, &c.

Post urbes jam regna ruunt. post oppida totis
 Limburgum famulatur agris, & vindice ferro
 Longius Auriacis radiat sors nostra triumphis.

Vix

Vix debellata Mosam mitescere ripa
 Vidimus, & valido contundi cornua Tungro,
 Altaque Nassovia convelli Pergama dextra;
 Hesperios trepidare duces, Batumque superbum
 Credere, quam præstet querulis Concordia terris;
 Ut Batavum solo felicius ordine virtus
 Pugnet, & Austriacas frangat discordia partes;
 Quæque solet dubiis rebus comes ire potentum
 Suspiciosa fides, & regum credulus error:

Cum pater Auriacus, (nec enim cessare ruentem
 Sivit amor patria) tantis successibus acer
 Institit, & claras sceptris regalibus arces,
 Et formidato titulum subduxit Ibero.
 Nos fecit Fortuna Duces. invadimus armis
 Iam Comitibus, jam Regis opes. ut nomine distent,
 Imperio Belgæ fasces confundimus uno.

Hactenus unanimi septem viguere Sorores
 Et bellum gessere manu. secura sub isto
 Libertas stabas numero. Tu magne Sicamber
 Totus in adversum contorto crine Philippum
 Torsisti tua tela ferox; Tuque intimi Rheni
 Accola, qui gemino spatiosam gurgite Tethyn
 Neptunumque bibis, Catthis illisus arenis,
 Sprevisi mandata Tagi, dominumque potentem
 Iam cogis meliora loqui. qui Martius undis
 Innatat, & patula circumdatur Amphitrite,
 Signa per oppositos duxit victricis mundos
 Toxander, geminoque potens apparuit Indo.
 Pugnavere graves Frisii, mitrataque juxta
 Oppida, sacrorumque satur surrexit in hostem
 Civis, & immitem excussit cervicibus Albam.
 Ifala pacato junxit sua federa Vidro,
 Atque eadem potuit devicta causa placere
 Multorum, Groninga, tibi. tot sedibus hostes
 Excivit, Rex magne, tuos afflictâ piorum
 Relligio, & spretas lachrymans Respublica leges.

Ha vicere manus. istis ductoribus in te
 Vltrices toties acuit Bellona phalanges.
 Adspice, quem nostris sentis fremdere Leonem
 In ratibus, celsisque truce[m] praludere rostris.
 Quot tenet exerto glomeratas ungue sagittas,
 Tot dominos regnator habet. nunc additur illis
 Alter, & octavos postulant subsellia Patres.

Crescimus, & parvis diffusa potentia coeptis
 Conatus stupet ipsa suos. penè ebria votis
 Deficit, & metuit cursus fortuna secundos,
 Diffiditque sibi. quò non virtute vagamur ?
 Quò Patria se tollit honos ? an emula Roma
 Gens sumus ? & cupiunt aliquid concedere Divi,
 Quod sperare vetant ? qui pastoralia Tybris
 Mœnia, & exiguo surgentes cespite portas
 Vidit, & angustis didicit subsistere rebus ;
 Qui Senonum furias sævique incendia Brenni
 Pertulit, ut posset bellis majora mereri ;
 Crustumino Vejoseque domat, Rutulosque Faliscis
 Addit & Ausonias serpit bellator in urbes.
 Eliscit cura Ducum, totumque Quiritibus orbem
 Latius expandunt Superi, crescensque potestas
 Iura triumphatis voluit præscribere Medis.
 Sic aucta spes Grajugenum. sic Pella superbam
 Hellada, & augustis junxit Babylona trophais,
 Thessalique extremis fremuerunt classica Bactris.
 Qui primum timidis hæserè paludibus, exin
 Sceptra per Adriaci vastissima littora pœni,
 Euganei fudere sinus, Cyprumque Rhodumque
 Et cunas tenuere Iovis. Nos, nescia frangi,
 Paupertas fecit dominos, & conscia redi
 Memnonios ultra fines protrusit egestas.
 Ivimus & pressi nunc huc, nunc fleximus illuc,
 Atque humiles aliis animos ereximus ausis.
 Non aliter, quàm cum Boreas immanior igni
 Incubat. ille leves intendit flamine motus,

Et vicina vorat flammisque sequacibus instat.
 Quod deerat, supplevit Iber. libavimus amplas
 Occidui rectoris opes, spatiusque sub arctis
 Assueti regnare, vagi per carula Nerei
 Æquora digressi parvas res auximus armis,
 Oceano monstrante viam. nunc, Marte secundo,
 Hic terras, Hispanæ, tuas partimur & urbes.
 Dos regnatricis Mariæ, qua jure nepotum
 Cæsarea quondam coit sub conjugè, Belgis
 Burgundo genitore sata, diuisa tenetur.
 Scribimur hæredes armis. devolvitur ad nos
 Portio, sed belli studiis. tibi sanguinis ortus
 Continuat tam grande bonum. nos gratia Divinam
 Participes Maro, sive facit. tu stemmata patrum,
 Tu genus & longo numeras patrimonia censu,
 Nos agros finesque tuos virtute meremur.
 Audi posteritas Batava miracula gentis,
 Et facinus, quod sera probes. si Dardana quondam
 Fortiter Argolicos remorata est Troja furores,
 Nec voluit subito vinci: si longa Saganthum
 Bella domant, tardi Mutinam fregere labores,
 Et lentis cecidit præfracta Numantia castris:
 Nafforio pauca donant nova mœnia lucas,
 Et pulchri jus omne soli. Vos oppida Reges
 Vincite, vos ternis tandem diffringite muros
 Messibus. est aliquid Morinum percurrere portus,
 Aut fastidioso Bredam cessisse labori.
 Subditur hæc nutu regio. stat culmine celso
 Arx invicta, potens, Capitoli immobile saxum
 Quale fuit, vel qua suamet fastigia Petra
 Horruit. & quamvis dura se rupe tuetur,
 Dat victas mansueta manus. sic Dacia capta
 Accessis Trajane tibi, gnarusque sagittæ
 Pannonius, Dravusque & torvi barbaræ Savi
 Gens, durata malis. sic summo chara Tonanti
 Surrexit Iudæa Tito. vix pulvere campi

Et

Et circumfuso fumabant milite colles,
 Et feruit catapulta domos; mansuescere corda
 Sensimus, & certa concedi pignora pacis,
 Obsidibusque fidem stringi. Tunc ipsa serenos
 Limburgum explicuit vultus, grandisque senecta
 Virginis os habitumque gerens, his ora resoluit
 Vocibus, Auriacumque decens affatur orantem:

Quos tibi submitto, Princeps in victis; penates,
 Hi sunt, quos priscis junxit Brabantia sceptris,
 Armorumque mina forti rapuere Sicambro.
 Iura Ducis Caesar dedit, & pralustribus ire
 Sublimem voluit titulis. Lotharingica sensu
 Imperia, & nostro manans ex ordine primum
 Ostendit diadema Tago. non vile capeffis
 Nomen, in illustres victor transmitteris oras.
 Quamquam omnis, quicumque tuis decurritur annis
 Auspiciis, faustum dederit successibus omen,
 Sitque tua toties laurus circumdata fronti:
 Hac tamen ante omnes lux exoptatior, actus
 Irradiat, Frederice, tuos. Tunc clarus orbi
 Flammiferi lucet lampas pulcherrima Phœbi,
 Cum cœli suprema tenet, Cancroque paratur
 Solstitium, atque humiles declinant sidera terras.
 Haud aliter Batavi sidus venerabile regni
 Hac fulges statione magis. quanto altior astris
 Inferor, atque meus brumam glaciemque nivesque
 Servat apex, nixaque jugis immanibus ades:
 Tantum se nostro tua tollit colle potestas
 Celsius, & summa radit fastigia laudis.
 Hic Druidum vicina vides, Gallusque fluentem
 Stringit lege comam. latus insuperabile claudit
 Iuliacum, Spadaque rigant confinia fontes.
 Ferrea Eburonum soboles viresque animumque
 Subdit, & umbriferæ præbent solatia silvæ,
 Ardvenna nemus, & viridanti Fannia luco
 Nobilis, attonitisque adolent altaria Fannis.

Triptolemus foetis Cererem profundit aristis,
 Pan ovium custos plus me, quam Menala, curat,
 Luxuriant passim Satyri, & lasciva Napeæ
 Numina, fontanis turgescunt flumina rivis,
 Lata susurrantes saliunt per gramina limpha,
 Mobilibusque rigant circum pomaria guttis.
 Hic Bajæ spectis Italis agnosce, locosque
 Fortunatorum nemorum sedesque beatas.
 Me jaculis Dictynna ferox cursuque pererrat,
 Iesunisque canes in apricis collibus errant,
 Spesque suas prensant oculis. me Phasidos ales,
 Argoa primum quæ deportata carina est,
 Nutrit, & auribus distinguens tempora plumis,
 Præbet honoratis lætissima fercula mensis.
 Fundunt effossi durissima marmora montes,
 Ut discam quoque dura pati. quæ fabricat enses
 Vena mihi vario currit distincta metallo,
 Et quæ fulgenti distinguat jaspide pectus,
 Aut rubicunda notis tingat flaventibus ara.
 Belgi sumen habes. tales tibi Iuppiter agros
 Destinât, & sanis totum beat athera flabris.
 Me cape consortem, Princeps. en federis adsum
 Pars, forsân postrema, tui. dum fata sinebant,
 Regalem colui Eugeniâ. nunc turbine rerum
 Custodita minus dominum cum milite mæsto.
 Tu, precor, excelsas habita tranquillior arces;
 Neve meas violet belli vis effera portas.
 Da requiem, civisque tuis amplexibus abde,
 Infestosque meis propulsa rupibus hostes.
 Dum tua sum, tutare Deam. servator honesti
 Hos moderare lares. armis si succubat impar
 Sors mea, tu rara vincas pietate triumphos.
 Bis vicit, quicumque suos dum perdomat hostes,
 Demissa se mente domat. Dis proximus ille est,
 Qui cælo debere putat: qui castra coercet
 Legibus & placidis informat moribus urbes.

Quam late bellator abis, quoque fama vagatur
 Iustitia fideique tua. non fessa relanguet
 Officii virtus. media inter tela facesque
 Castigas Martis rabiem. pugnare paratus
 Parcere vis, bellique levas probitate furorem.
 Accipe me, civesque meos. tibi flumina subdo,
 Oppidaque & votis famulantia rura secundis.

Vt dixit, plausum Virgo dedit. inde per omnes
 Auditur sonitus colles, Corybantia qualem
 Cymbala dant, quoties festo Berecynthia curru
 Invehitur. crinemque rotant gaudente Lyæo
 Menades & festo resonat clamore Cytharon.
 Ilicet accensi fundunt nova sulphura campi,
 Plus omnis re virescit ager, plus saxa renident,
 Vberaque insolito distendunt pascua lacte.
 Quique rigat terras piscoso VVasius alveo.
 Lactiæ dat signa sua, Mosamque propinquo
 Largius amne bibit, Batavumque audacior arma.
 Loricæ galeasque vehit. Sic desinit annus,
 Et tanta imbriferi gaudent appendice menses.

VENVS BRITANNICA,

Sive in Nuptias Celsissimi Principis,

D. G V I L I E L M I,

Arausiorum Principis, &c. Cum
 Serenissima Principe

D. M A R I A,

Serenissimi, Potentissimique Magnæ Britan-
 niæ, &c. Regis CAROLI I Filia
 Primogenita.

H Vnc primum, Guilielme, mihi concede laborē,
 Dum Sponsum te sceptrâ creant, teneræque
 juventa

Augustos regina Paphi decernit amores ;
 Amplexusque tuos & vix jam conscia rerum
 Oscula, & arsueros flammis regalibus ignes,
 Veraque Nassorii suspendit gaudia lecti.
 Dat myrtum, sed non thalamis inspargit amantum ;
 Infantesque Rosas, nulla qua cuspide laedant ;
 Malaque Arausiaca decerpit ab arbore, sed qua
 Ipsa sibi vellent minus immatura videri.
 Sic iuvenis quondam Cyprini dilexit Adonis,
 Cum nondum pharetratus erat, nec tenderet arcum,
 Nec jaculis saeviret Amor, nec montibus altis
 Parvulus attonita praemeret vestigia damae,
 Diana Faunisque comes. sic pulcher Iubus
 Nascitur, & magna servatur pronubus Alba,
 Imberbis licet, & nondum custode remoto
 In se ventura servaret semina Roma,
 Tarpeiosque patres, tantique exordia regni.
 Tempora patent portaque Deum, coelique sacerdos
 Verba praestit juranda Tibi. sed templa Dione
 Claudit adhuc, Venerisque puer ; dum mascula to-
 Expectat natura virum. regalibus infers (tum
 Federibus promissa thori; das federis arrham
 Conjugiique fidem. sed dulcem conjugis usum
 Nescit Hymen. blando cuncti sub nomine tecum
 Ludimus, & Sponsi festiva vocabula latus
 Ingeminat Tamesis verbisque effeminat aulam.
 Non es, quod mox esse voles. sis jure maritus,
 At nondum officii explēs. tibi rector Iernes
 Donat in uxorem, qua nondum ducitur uxor.
 Nubitur & nondum nupta est. tua dicitur esse
 Interea, dum Virgo manet. plus lege ligaris,
 Quam consorte thori. necit consensus utrumque,
 Quos dirimit cortina duos. spes nulla cubili est,
 Quod socio nondum igne calet. non lumina praefert,
 Non thalamos Hymeneus adit. non Phosphorus Oe-
 Deserit aut vestros tenebris involvit amores, (tam

*Absconditque diem. Mariam cum respicis, aqua
 Voce iuvas; certisque beas Celsissimus ostrum
 Pollicitis, & sola tua præbidia flamma
 Ostendis, primique doces elementa furoris.
 Cum grandis te Virgo videt, quàm vellet adulto
 Posse loqui, quæ nescit adhuc. suspirat amanti
 Purpura & infirmis veneranda irascitur annis
 Virginitas. & cur passim sibi tanta paretur
 Scena, stupet. cunctas jam fastidire puellas
 Incipit & sensim vultu præferre maritam.*

*Magne Heros, toties lauros & præliis scripsi
 Patris, & armorum tot victis mœnibus artes,
 Nunc stratū castris Vahalim, nunc compede victos
 Et Mosam Rhenumque Deos, tremefactaque Scaldis
 Littora dispersosque Duces. interritus ivi
 Per medias Belgarum acies, fossasque globosque;
 In vallis, sine cade, steti. perripimus arces.
 Sum factus, sine fraude, Sinon: mea tympana Phœbi
 Percussit furor & tantarum publica rerum
 Nuncia Musa fuit. regali incendia classi
 Nuper & Hesperiiis immisit puppibus ignem,
 Audaci Mavorte pater. tunc buccina facti
 Ingentes cecini Batavum per regna triumphos,
 Et formidatam Aonides mersere Terefam.
 His alias, Guilielme, faces, nec noxia vibras
 Fulmina littoribus, nec te grandæva profundi
 Diva pavet, trepidatque tuis Nereia flammis
 Filia Nereidesque Dea. quin equore in ipso
 Fluctibus adspurgunt venientem & mollibus unum
 Floribus & verna Tethys totum induit algâ.
 Et cantus iterant illos, quos tempore Pelei
 In Thetidis thalamo Aemoniæ cecinere puella,
 Totaque divina recitavit Phœbia marita.
 Tum pelago periere rates. tibi salva paratur
 Conjugio devota ratis. tunc sanguine Duna
 Irriduit. nunc Sponsa rubet sentitque pudoris*

Auspicia, & teneris nascens se prodit in annis,
 At nondum sibi notus, amor. tunc montibus altis
 Constitit & subitis stupefacta Britannia late
 Ignibus, attonitum gaudens damnavit Iberum.
 Nunc eadem, dū transtra videt Bataurūmq; carinas,
 Auriacumque suum & Sponsi venientis honorem,
 Plaudit, & optatis disponi sidera poscit
 Sedibus & prono Sponsis praludit Olympo.
 Tunc genitor Regum terror fuit, aspera belli
 Tempestas & turbo maris. nunc mitior audis
 Regis amor Mariæque tus. tunc premia pugnae
 Captiva cessere rates & cognita Bati
 Nomina bellacesque viri mitissima nunc te
 Adspicit & tibi donatur generosa virago,
 Libertatis amans titulo. neſtisque marito
 Intemerata caret, neque vult divulſa vocari.
 Princeps digne Inventutis, capit Anglia magni
 Incrementa Ducis, Sponsique in imagine cernit
 Formari non falsa virum. Augustissime surgis
 Majorum fulgore, tuoque attingis Adolphos
 Sanguine, Caesireasque aquilas, & fulmina belli
 Nassovios, Chalonumque domos, fortisque Renati
 stemmata, & in victos Asia per regna Robertos,
 Valravosque patres, & vim Mavortis, Othones.
 Natales vehit Haga tuos, Comitumque potentum
 Cornicibus capis illustris primordia vite,
 Et decus hoc inferis cunis, quas horrida Tethys
 Alluit & tumidis ferit implacabilis undis.
 Non lasciva Paphos patriæ est mollisque Cytharon,
 Non Amathus, non Ida levis Cyprusq; Gnidosque,
 sed Martis domus & studiis asperrima belli
 Terra potens, duos jam dedignata Philippos.
 Hoc nasci te fata loco voluere, serenum
 Libertas ubi pressa caput victricibus armis
 extulit & pulso civem servavit Ibero.
 Adstitit ad cunas Lachesis, praesagaque dixit :

Ista rotant Fabium cunabula. totus in illis
 Vultibus haret avus. patruique hac fronte notatur
 Martia majestas, & non concessa cadentis
 Colinii constansque fides; fiducia patris
 Impavidumque malis pectus. facundia, qualis
 Amelia genitricis, erit. mens cauta Loysa.
 Tum cunas taciturna Rosis conspersit. at illas
 Miratur, nescitque parens his federa Regum
 Signari & Maria portendi vincla Britanna.
 Inter tela puer crescit; cinctusque sarissis,
 Innocuis adflans rutilos vagitibus enses;
 Et prensas hastile manu, galeaque tenellum
 Abscondis caput & bellorum exordia tentas.
 Ipse pater juvenum turmas totasque cohortes
 Conscribit, Guilielme, tibi, parilemque juventam
 Ductor agis, formaque Ducis precedis ephēbis.
 Sic pueros inter Thraces propē Strymonis amnem
 Ipse pater Mavors ibat, Rhodopenque ferocem
 Excit ad pugnas. talis Chironis alumnus
 Inter Iasonidas bellatoresque praeivit
 Pirithoos, juvenisque suo cum Castore Pollux
 Militiae documenta dedit. sic parvulus olim
 Armavit patrias, sed subridente Philippo,
 Pellaeus persape manus, vel germen Eperi,
 Imberbesque ferox Macetas. cum victa parenti
 Oppida disruptasque adferrent nuncia portas,
 Successu meliore doles; atque omnia patri
 Cedere, virtutisque tuae nil grande relinqui,
 Conquereris tecum tacitus, ceu navita fluctus
 Cum secat, & docto moderatur carbasa motu,
 Quae sedet ad proram soboles, sibi talia credi
 Vellet & annoso jam tunc succurrere patri.
 Nec minus egregiis nascentes di vidis annos
 Artibus, & quantum magnis Sapiētia robur
 Mentibus, & celsis stimulos heroibus addat,
 Ut formet doctrina Ducem, quae munia paci,

Quas gladiis belloque moras, quos suggerat ausus,
 Discis, & exemplis florens grandibus ævum
 Instruis. in cunctis dicat Prudentia seclis
 Fortuna præcepta tua: Pietate probari
 Sceptra, nec hæc unquam magis inconcussa teneri,
 Quam Superum cœlique metu: plus surgere gentes,
 Sub rectoro pio, & domino parere libentes,
 Cui cura est, parere Deo: tunc omnia quemque
 Ferre, suis postquam constat re verentia sacris,
 Nec quititur recti tenor & laudabile regnis
 Iustitia Themidisque forum: nec figere leges,
 Quas non ipse facis: populis hæc sola juberi,
 Quæ ratio probitasque jubent: feritatis iniquum
 Nomen & in-visi damnari frenas tyranni:
 Et faciles potius leges & jussa placere.
 Armis abstinuisse bonos: sed & illa reposci,
 Cum tutis minus esse licet, rabiesque quietis
 Incubat & stricto grassatur barbara ferro.
 Ulterius tunc jura foris differre potentes,
 Cum, nulli possessa, vacant: aliena cavere,
 Communi sed lege frui: civilia cautè
 De vitari odia & tacitis fomenta negari
 Dissidiis, pacemque suis præstare serenam.
 Esse datos populo reges, & regibus illos;
 Officiisque duos jungi: violenta timeri
 Principibus quassamque ratem: nil fædus aulis
 Gliscere, adulantum studiis: luxuque vorari
 Immensas regnantis opes; deforme, sinistris
 Cladibus irasci, nec frangi mæscula duris
 Pectora, sed contra fortes audentius ipsis
 Infractos se offerre malis, & posse dolores
 Condere & ex ipso solatia poscere læctu.
 Hoc etiam didicisse studes; araria fidis
 Commisisse viris: his nervis castra valere,
 Et pugnare tuos: Patrum consulta vereri,
 Et meliora sequi: magnas in Nestore verti

Imperii partes, & consultoris egerere
 Regnatorem animum; nec tam sibi fidere semper,
 Quam fidis Procerum monitis & vocibus aquis.
 Se prestare Titum, veri Ducis esse; Numaque
 Iungere Trajano: nunquam dimittere tristem,
 Qui rectoris eget, nec fastidire querentes:
 Trudere Avaritiam lucrique cupidine fervens
 Pectus, & eximiis, crebris hortatibus, usque
 Ingeniis aperire viam; precibusque tueri.
 Nil regale magis, nil convenientius ostro,
 Quam servasse fidem, nec solvere federa falso.
 Fama grande decus, pulchrumque jubentibus esse
 A vitis revocare gradum, civique praire
 Mortales virtute Deos, cum mentis honesta
 Gloria sax trabeas inter fascesque refulget.

Mox antiqua legens, arcanis regna revolvi
 Motibus, & tacitis tolli diademata causis
 Miraris, summosque apices & culmina mundi
 Majores calcare Ioves & tollere parvos.
 Sic celsam cecidisse Tyrum, eecidisse superbum
 Ilium & has ipsas, quas prisca Semiramis arces
 Condidit, & veteres, nudum nunc nomen, Athenas
 Et detestata Ausoniis Carthaginis alta
 Moeni, & attritam longis Lacedaemona bellis.
 Cum relegis septem subnixam montibus urbem,
 Et nondum nota populis primordia Roma,
 Hanc armis crevisse putas, fortisque Quirini
 Auspiciis totum cessisse nepotibus orbem,
 Et terras alias extremaque nomina Gades.
 Hic tibi cum Bruto patris communis amorem
 Esse voles, Curioque probas mensaque minoris
 Convivas celebres, & qui Dictator aratro
 Poscitur, ingentemque animam reducisque Camilli
 Signa & honorati videlicet rostra Duilli.
 Nil tibi cum Gracchis studium est. in Casare primam
 Displicet impietas, hinc regni insana libido,

Et ceptum Rubicone nefas. Cicerone perempto,
 Despicis Augusti laudes, Capreaeque Tiberi,
 Et Caligae foedum facinus Claudique furorem,
 Atque illaudati caedes flammisque Neronis.
 Praetexta placuere doli, vocesque Papyri,
 Scipiadesque patris vindex, immotaque virtus.
 Attilii, regemque arcens in flumine Cocles.
 In Grajis quam multa stupes. hic Thesea clarum,
 Hic Niciam, tibi Sparta gravem; pugnasque ferocis
 Eumenis & Sicula validum tellure Dionem.
 In Persa plus regis opes, quam militis arma,
 Et currus falcesque facis. Venerabile Cyri
 Imperium Dariumque colis, rigidumque tribunal
 Cambysis, fratresque magos Xerxenque pererras
 Lector, & à primis hauris oracula Medis.

Omnis ab Assyrio majestas Principe venit
 In populos, primusque suis è finibus audax
 Exiit, infidae feralis victima nupta.
 Hac terrent portenta ducem, juvenisque fateris
 Femineæ cruda ausa manus, stimulosque furori
 Subdere, quæ rabidum dementat purpura sexum.

Mox in Belgarum fastos & tempora raptus,
 In Batavis quam pulchra notas: adamabile genti
 Esse tua, priscis majorum moribus urbes
 Et gentes & rura regi: Comitumque Ducumque
 Legibus adstringi titulos, indultaque nullo
 Iure rapi: leni flecti præcordia motu:
 Irasci feritate, & libertatis amori
 Devovisse animas, ipsam pro Principe vitam,
 Proque focus arisque Deum decernere ferro.

Omne tibi seclum discenti panditur. atas
 Qualibet Auriacum format, dignisque regentum
 Inserit ordinibus. Latiæ facundia lingua
 Hoc ipso docet ore loqui, quo digna locutus
 Arpinas Crispusque fuit. tibi verba disertus
 Suggestit & Druidum Ligeris sermonibus implet,

Et Teuto sua sensa aperit, vocesque ministras
 Arioviste tuas. tenera solertia dextra
 Pugnaces versat gladios, pugnamque capessit
 Legibus, & doctè jocularès ponderat ictus,
 Luminaque aduersum defixa obvertit in hostem,
 Et gradibus numeroque ferit ladtique, caretque
 Ladtier, & veris præcedunt ludicra bellis
 Prælia, & oppositos in imagine sternis Iberos.
 Quin spumantis equi fodiens calcaribus armos,
 Antevolas, Guilielme, Notos, frenoque coërces
 Cyllaron & facili ducis per compita flexu.
 Nec non & foliis acies depingis in ipsis,
 Et vallos & castra locas, & construis arces,
 Et qua parte ruant quassata glandibus urbes,
 Et qua parte suis tutæ stent mœnibus urbes,
 Observas, fragilique moves certamina charta.
 Talibus instructum monitis & Pallade tota,
 Nassorivæ florem, regina Britannia, gentis
 Excipe & augustis promissa cubilia tedis
 Illustra, Mariamque atavis è regibus ortam
 Iunge Duci, Batavumque tuis annecte tiaris.
 Hic locus, hæc patria est, quam bellatricis Elizæ
 Asseruit jurata fides, metuendaque Bati
 Femina ab iratis voluit servare Philippis,
 Tutarique manu. stetimus, regnante Stuardo,
 Federibus, regique patri debere fatemur.
 Nunc Caroli socias jungit clementia terras,
 Hoc sponsore novo. tanti velut obside lecti,
 Cum Tamesi loquitur Vahalis, se Mosæ Tuadæ
 Exhibet & Sabrina suo dat basia Rheno.
 Quos populos junxere rates, commercia, concurs
 Relligio, propiore ligat Cythereia nexu,
 Et thalamis vult esse pares. præsit, ecce, proclator
 Auriacus, scribitque suis sponsalia Belgis,
 Quæ fas quemque sequi. quamvis mare laxius Ha-
 Et pater Oceanus vastis discriminet undis, (gam,
 Tra-

Tranat amor, pelagusque suis, en, transvolat alis,
 Velaque distendit, flabris quæ lenibus Hymen,
 Et placido Æolii propellunt turbine fratres.
 Viderat Arctois in fluctibus Amphitrite
 Nasso vias properare rates, & præscia fati
 Extulit os pelago, & felicibus, inclyte, dixit,
 Auspiciis procede puer. Tibi digna parantur
 Conjugia & regum claro dignare cubili,
 Indue regales animos, & sanguinis alti
 Iam consors, æqua paribus virtutibus illum,
 Augustisque triplex diffunde nepotibus ostrum.
 Cum summa Cœli Titan regione vagatur,
 Cunctaque sublimi radios è vertice fundunt
 Sidera, plus meliusque micant. Tu vectus in altum
 Terrarumque Diis mixtus, fulgentior exis,
 Spesque tuas auges, & quæ fortuna Batavis
 Vitræ concepta solo est, te vindice surgit.
 Vix ea fata fuit: cum certior omina Nereus
 Addidit & cladem Hesperia funestaque vates
 Tempora Tartessoque vices prænunciat augur.
 Ipse ratem trudens facilis per murmura ponti,
 Littore in Albionis salvam stetit. ilicet omnes
 Intonuerè cavæ sonitumque dedere caverna,
 Lataque de pandis strepuere tonitrua passim
 Ventribus, & festos vomuere anfractibus ignes.
 Non aliter quam cum Siculis trux Ætna caminis
 Saxa, faces, cineresque procul jaculatur, inhorret
 Trinacris ingentique tremunt vicina boatu.
 Tunc placidis stravit Tamesis sua flumina ripis,
 Accepitque pius generum, Rutupinæque circum
 Mœnia præsensere Ducem. se fudit in unum
 Anglia, & in tanto dissolvit gaudia Sponso.
 Nam placuit vultus populis, erectaque morum
 Simplicitas, pulchrisque innata modestia membris,
 Ingenii vigor & lux circumfusa paterni
 Nominis Auriacæque jubar venerabile terra.

Talis in Emathias Peleus cum posceret urbes
 Tethyos immensa neptim, Phthiatica Tempe,
 Argivæque domus, Larissæque nobilis, omnis
 Deseritur latè Scyros. cupit obvius ire
 Thessalus atque novos regi gratatur amores.
 Et licet in Geminis Sol currat & occupet annum,
 Passim rura vacant, non fessus taurus aratro
 Ingemit, aut scissis vomer splendet arenis:
 Aut nunc curat oves Damon, vel lana Britanno
 Tingitur, aut coctis fumant fastigia pannis.
 Laxantur solitis Caroli palatia curis,
 Sollicitæque dies festiva intervenit Aula,
 Et gaudet regina parens, sobolisque maritum
 Adspicit & patrem paucis expectat aristis.
 Rex scepro, quod fortè manu sublime tenebat,
 Attingit geniale caput, pelagique ratisque
 Tadia sperata pepulit præsentia Sponsa.
 Illa verecundas inter formosa puellas,
 Iamque genas non maturo depicta pudore,
 Atria magnificâ verrebat splendida pallâ,
 Virgineos induta habitus. sed casia vittam
 Vincula stringebant; demissaque pilea frontem
 Et strophium mites aliquâ velabat ocellos.
 Qualis Sicaniæ flores lætura per Hyblam
 Inter cœlicolas ivit pulcherrima divas
 Persephone, nondum plenis Dea nubilis annis.
 Hanc simul ac cupido conspexit lumine Princeps,
 Hæsit & occultis potuit caluisse favillis.
 Hunc simul ac timido conspexit lumine virgo
 Regis, plus illum jam tunc potuisset amare,
 Si mollis plus Sponsa foret. tamen arsit & aula
 Vocibus, hoc, quicquid Sponsa est, se credidit esse.
 Et nunc antè aras Superùm pia vota sacerdos
 Nuncupat & sacris firmat connubia verbis,
 Agnoscitque Deus thalamos. Tunc Angliæ pictam
 Lata trahens humero chlamydem, cui classis Iberæ

Disiectas pelago puppes, flentemque Medinam
 Attonitosque Tagi dominos innevit Arachne,
 Pugnacesque Rosas quondam, cum candida rubra
 Oppositis iret studiis; sic ora resolvit:

O dilecte Deo Princeps, quem Martia tellus
 Auriaco duri genuit Trionis ad undas,
 Battavia columen, proavum clarissime famam,
 Cum Maria me junge tibi. tibi nubimus ista in
 Conjuge. nec tantos livor divellat amantes,
 Nec nisi serena dies. Fidei manus illa tuetur
 (Et simul exertam porrexit in aethera dextram)
 Et regni momenta mei. tu tempore duro
 Huic gladios, Dux, stringe tuos, hic omnia vicit,
 Qui Superum pro jure stetit. defensor Olympi
 Has terras pacatus habet. Belgis que placebis,
 Belgarum cum sacra probas, & civibus una
 Afferitur Pietas & mens obnoxia caelo.
 Quos cives privata ligat tua causa, ligabit
 Publica. nec volet hoc Anglus, quod velle Batavis
 Non volet, aut nolit Batavis, quod mavelit Anglus.
 Intemerata meis tecum concordia terris
 Gliscat & hoc nostro tollantur in omine tede.

Tum gravis & surgens animis ingertibus, insit
 Nympha Caledonia: mea sunt, nunc dicta sorori.
 Communis mihi causa tua est. qui pronior aether
 Adspicit haud una munitos Orcaede Scotos,
 Has tibi magne faces Ductor, faustisque secundet
 Auguriis promissa thori. cum fecerit atas
 Te matura virum, & poteris risisse cubili,
 Nascatur vobis, expertis formidinis, alter
 Mauriius, quem tunc Morinus vel territa Calpe
 Horreat, & cujus metuant incendia Gades,
 Signaque nunc Oriens Titan, nunc Vesper adoret.
 Ille per Occiduos fluctus, in Mexica puppes
 Oppida vel ditem mittat sua carbasa Cuscum,
 Auriferamque Peru. vel Scotica praetervectus

Littora semotos undis glacialibus Indos
 Quarat & extremos hoc tangat tramite Sinas.
 Interea veri crescant ambobus amores,
 Et sperata prius festinet lumina vobis
 Hesperus auratæque Venus qua præsidet aula.
 Vota favens vobis Tethys mea scripta corallis
 Mittit, & assiduam belli mea regna ministrant
 Materiem, nostroque tuis dant robora castris
 Milite. quàm cupiat vestro frondosa Caledon
 Delicias conferre thoro. quàm Grampius optet
 Pronos ferre lacus & totos piscibus amnes
 Porgere. Vos gelida procul amplectuntur Ebuda,
 Et juvenes nuptis extendunt Hebrides annos.

Tertia tunc cœpit fari regalis Ierne,
 Insons una mali, tristisque ignara veneni:
 Vivite, ait, grandes animæ, & qua gratia Divum
 Me beat, irradiet vestras uberrimæ terras.
 Sit cœlum sine labe calens, sine frigore duro
 Bruma tepens. tellus se luxuriantibus herbis
 Explicet, & cunctis abscedant toxica Belgis.
 Nascere progenies, quam se Fredericus in unam
 Transfundat totum genitor. Tunc altera spes est,
 Vinci alias iterum Sylvas & mœnia posse,
 Occiduasque alibi Auriacis heroibus urbes,
 Memnoniasque patere domos. Vehet illius arma
 Taprobane, ditesque agnoscent signa Molucca,
 Nassoviumque suis Mariamque inscribet in oris
 Indus & accipient hæc ipsa vocabula Iava.
 Nos cygnos aquilisque damus, ceu symbola celsæ
 Sortis, & in festis largimur fercula mensis,
 Atque ipsam pro dote Palem. fontesque lacusque
 Fundunt Principibus latices; & Duris & acer
 Ausoba Liberiusque senex certansque Boando
 Argita, vos placidas vellent vestare per undas,
 Charaque postremus venerari nomina Senus.

Finierant. tunc insolitis sua brachia miscunt

Ne xibus;

Nexibus, & digitis ter conscia numina signant,
 Ter manibus quatunt tedas, fixasque coronis
 Concussero Rosas, permixtaque lilia matris
 Regina nituere magis, ter purpura coccum
 Quaeque bibit, micuit rutilum sub crinibus aurum,
 Et melior triplici majestas addita regno est.

Nuncia conjugii celeri jam Fama volatu
 Ivit in oppositum Tamesi trans aquora Belgam,
 Victoremque diu populum. clamoribus urbes
 Patritius resonant. gavisaeque Curia lites
 Abrumpit, nescitque reos. sua munia differt
 Civis & athereis implet delubra sacerdos
 Officiis & grata Deo praconia solvit,
 Tantarumque pius causas & semina rerum
 Altius arcessit. Mariae vox blandula cunctis
 Ore natat. Mariae placet appellatio cunctis
 Matribus. haud alio signantur nomine partus.
 Guilielmi Mariaeque levi depicta tabella
 Ora gerunt. hac in thalamis spectacula prostant,
 Illa domos species, haec atria, tecta, columnas,
 Hac & Arausiacos decorat pictura penates.
 Cum veniet Regum soboles, cum litore nostro
 Stabit & in Batava ponet vestigia terra,
 Assurgent illi Vnanimis ex ordine septem
 Applaudentque Deae, valida quae spicula claudunt
 Concordes septena manu. quas vindice ferro
 Afferit Auriacus solique opponit Ibero.

Ultima, quae patriam excellens Hollandia Sponso,
 Et lucis primum genitrix indulgit honorem,
 Hac dixisse cupit: Batavum celsissime gentis,
 Cuncta mihi faciles Superi & quacunque poposci
 Concessere. meis Patris cunabula Delphis,
 Tunc puerum, complexa fui, cum sanguine diro
 Tingeret afflictam latro temerarius aulam,
 Atque expers tutoris eram. Tu nasceris infans
 In gremio venerando meo, te fovimus ulnis,

Tu mihi spes generis dudum bellique fuisti,
 Solaque nunc super-es. sed quàm mihi sidera rident,
 Quod tuus à Regum jam crescat sanguine sanguis,
 Quod pulchro Mariæ speretur germine germen,
 Quod soboli speretur avus, quem Gallica fratrem
 Sceptra vocant; patrum quod fortis Cimbria regem.
 Det tibi, quod Mediceæ suam clarissima neptim
 Elocet; illa trium mater celeberrima Regum;
 Quod te Sponsa colat, magnis hinc cineta Britannis,
 Inde Caledoniis; quod trux mansuescat Iverna
 Ad soceri mandata tui. Quò te ardua raptat
 Nassovia lux prisca domus virtusque tuorum,
 Fui cura vebit. Fortunassime, si me
 Vis nuptæ dare dona tuæ: concordia Belgî,
 Totque Fides Batavum & gentis cultura Stuartæ,
 Obsequiisque studens animus premititur uni.
 Non peregrina mihi, poterit mihi nata vocari.
 Expungam patriæ titulos & jura cubili,
 Quaque Britanna fuit, fas est jam dicere Belgam.
 Auriaci thorus est. patriam si vendicat ille
 Battaviam, tu Sponsa tuo cum Principe mutæ
 Nominaque & populos. & dum servaris amori,
 Servaris quoque tota meo. dulcissima, quot Te
 Plausibus excipiet Vahalis, Rhenique bicornis
 Accola, quot cinget venientem classibus aquor,
 Quot tibi de summa suspendet puppe corollas
 Navita, quàm multa velatus arundine Mosa
 Ducet in optatos Caroli venerabile portus
 Depositum, Mariamque vehent cervicibus omnes.
 At postquam Auriacos intrabis læta penates,
 Et Tartessiæ inimica palatia sceptris,
 Ibis in amplexus, toties quos horruit atrox
 Cantaber & dextram tangès, cui libera debent
 Colla mei cives. oculos spectabis Ibero
 Terribiles, ensesque meæ securæ salutis
 Præsidia & centum fulgentia tectæ trophæis,

Fornicibusque inserta Ducum vexilla, carisque
 Suspensas alte vitas laquearibus hastas.
 Ibis in Amelia amplexus, matrisque futura
 Oscula & in tanta gaudebis Principe Princeps.
 Quod si Toxandrum tumidis allaberis oris,
 Ecce, procellosis emergens sevens ab undis,
 Non sava te fronte Leo spectabit, & unam
 Mulcebit, propriasque Ducem deducet in urbes.
 Se Vlissinga tibi, pulsataque fluctibus altis
 Cives Vera suos summittet, & illa propinquo
 Quassa mari castella. tua pars digna Sicamber
 Dotis erit, crinesque suos torquet in orbem
 Bellator, vestrisque regi post busta parentis
 Imperiis iussisque volet. Tibi sacrat habenas
 Mitra suas, & jam rectorem scripsit ephenum,
 Qui tuus est: dicit prestans Groninga magistram,
 Isula reatricem; & celsis Zutphania muris
 Tutam, suam vestris subdet sub fascibus urbem.
 Cum venies, hic Breda tua est, & Martia rupes
 Geertrudis, Lingaeque domus, bellisque superstes
 Meursia. debetur frenis Diesthemia taniis,
 Et Grimberga potens & pronis Gravia portis,
 Et Bura & Maria nomen venerata, Sichemum.
 Cum venies, formidatas exercitus alas
 Pandet, & hinc equites inter peditesque Camilla
 Stabis ovans. flectet densus se in cornua miles,
 Militiamque iocum faciet. concurreret & hostem
 Finget adesse sibi. teneram vexilla maritam
 Involvent, cernesque tuo jurata marito
 Castra, Duces, lituos, & quam metuenda supellex
 Mavortis. quantis acer sese afferat armis
 Libertatis amor. cernes, quas Rottera turres
 Attollat; quam se mansuetis Leida Camoenis
 Crediderit; quam se geminum diffundat in orbem
 Amstela, quam late spargant pomœrii civem,
 Ut silvis trabibusque natent fastigia densis,

Et

Et quo vis glomerentur opes è cardine, quo vis
 Axe petat pavidum mercator callidus aurum.
 Cum venies, saltus supplex umbrasque recludet
 Haga suas, Zephyrisque rotas currusque ciebit
 Lenibus, & celsò nutantes vertice quercus
 Pro te sternet humi. Faunus, dum fortè per umbram
 Diffugiet, vestros hic cantillabit amores,
 Et venatrices arcesset Delia turbas,
 Quas Dux una reges. celeris vestigia cerva
 Ponè premes, trudesque vagas in retta damas.
 Tota tibi fuero Phocisque & Thessala Tempe
 Et Præneste Delm. Soboles augusta, perenna,
 Exori tre istis vindex ex ossibus alter,
 Qui face Cantabricos ferroque sequare colonos,
 Tartesique graves dominos. Par grande triumphæ,
 Euboicique precor transcendite pulveris annos.

Quæ cum dixisset generosa Bataria, sensit
 Communes Europa faces. sua commoda quisque
 Supputat & censet multis nupsisse Stuartam.
 Terra Palatinis lugens in collibus, optet,
 Iam profugo, rectore frui, Bavaroque regendi
 Indixisse moram. tot fracta Alemannia bellis
 Suspirat; regnisque suis hoc federe robur
 Addi posse putat. bellatrix Gallia vellet,
 Austriaco irasci Carolos. sociosque, Britannum
 Et Batarum, indomitis obvertere rostra Philippis.
 Excussit modo frena Tagus, sed poscit ab isto
 Præsidium viresque thoro. quin Adria longè
 Castellæ videt è specula ridetque laborem.
 Ipse meis columen terris artemque parari
 Belgia reor, magnumque minus jam posse timeri
 Hesperia dominum. Quæ nec sua gaudia gentes
 Communerant? quid non Batarum speramus amantes?

Magne Britannorum rector, qui sancta verenda
 Nomina pacis amas: cujus vindicta nec hostis
 Sanguine tinxit ebur: cujus veneranda Tonanti

Maje-

*Majestas populoque vacat ; cum tempora sceptris
Acta tuis memoras ; hunc, quē nunc parturit ather,
Signa mente diem. septem Tibi filia gentes
Alligat & cunctis Fidei defensor amaris.
Nupta Duci est, dimitte pater. stant littore classes.
Nupta Duci est, dimitte duos. hoc Belyica poscit.
Nupta Duci est, Regina fave. quos junxit Olympus,
Ne toto prudens Genitrix distingue profundo.*

A V R I A C V S

TRIVMPHANS,

Sive in victam Potentissimi Hispaniarum Re-
gis in Freto Britannico, Classem,
P O E M A T I O N.

Siste gradum, Frederice. tui fastigia fati
Nescit mens demissa sequi. licet alite penna
Erigar, atque ipsis capiam sub nubibus abdi,
Altius erigeris, Princeps ; Superūque penates
Semideūque domos pulsas. quin vecta per altum
Subducit se Fama mihi ; & sublimior astris
Gloria languentem ridet secura poetam.
Nec me Castalios in singula ducere fontes,
Tam cumulant se multa, sinis. Tux bella sequutus,
Et lituos & castra sui. sub moenibus ipsis,
Sub portis, Dux magne, steti, & victricia tecum
Signa per adversas duxit cataphracta cohortes.
Calliope & mediis defixit in urbibus histam.

Mox nova Borbonias scripsere exordia laudes.
Et crevit sub Rege labor. dum Lilia tollunt
Nassovium & pronis capit incrementa tiaris
Aurica virtutis honos ; se miscet honori
Testis & Amstelica fundunt praeconia Nymphae.
Non plausus tibi, summe Ducum, non publica deerant

Præ-

Præmia & illustres, te bellatore, triumpho,
 Aut quicquid communis amor, Belgique Potentes
 Excellens tribuere tibi. consensimus omnes,
 Et patria vox una fuit. laudavimus arma
 Successusque tuos & totum clara per orbem
 Belligera tot gesta manus. Nescivimus unum,
 Nomine quo tantum felix Respublica dignè
 Compellet vocitetque Ducem. Dum fluctuat orbis
 Arbiter, & Batavi nescit cognomina Martis,
 Distinctumque decus: tandem Tu Gallia nomen
 Mittis & Arctoo precium largiris Achilli,
 Et Celsum cognata vocas. qualem esse priores
 Credidimus, talem nobis tu prima fateris.
 Erigimur cuncti titulo. surgitque potestas
 Alius, & celsam sentit se Belgica dici,
 In rectore suo. quantum Dux ipse verenda
 Majestatis habes, tantum sibi vindicat illa,
 Alteraque alterius sese splendore tuetur.
 Sic astris Dictynna suis venerabile lumen
 Commodat ethereique micant illustrius ignes,
 Phœbæa facis adspectu. cum nomina Magni
 Pompeio pia Roma dares; patriæque Parentem
 Diceret Augustum Tiberis; non dignior unquam
 Romulidum celebres involvit gloria cives.

Nunc, quem terra Ducem fecit, quem Gallia celsis
 Inferit ordinibus, talem victricibus armis
 Æquora continuant. Tibi grandis filia Nerei
 Fluctibus adspersit caput, & Marvortia totum
 Oceanum in pugnas aperit. sic altera Martis
 Excelsum te forma facit, mutataque laudis
 Causa placet. dum disjecta per cerula puppes,
 Rostrataque tua radiant in fronte corona.
 Post urbes, domitæque ingentia mœnia Bredæ,
 Et debellatum præfracto milite Mosam,
 Inde catenati concussa cubilia Rheni,
 Conficiunt tibi nomen aqua; pelagique marisque

Te statuit fortuna Deum. quem sub Iove summo
 Armata in Hesperias bellatrix dextera classes.
 O Superis dilecte Pater, cui fundit ab alto
 Veliferas Mavors acies, puppesque trucesque
 Accelerat Bellona rates; cui carcere missi
 Lenius Æolii spirant in classica fratres;
 Te lauris involve novis, famæque superstes
 Longum vive tue. Iam formidata residunt
 Carbasa, desavit rabies bellacis Iberi,
 Detinuit Castella ferox. metuendaque Calpe
 Horret, & attonitus luget dispendia Vesper.
 Tot silvæ periere Tago, tot roborâ Bati,
 Tot quercus sorpsere faces, tot ab ignibus Arctos
 Arsit & in gelidis incendia fecimus undis;
 Fumantesque trabes, exustaque transtra, forique
 Æquoreas flammis exsiccare procellas,
 Naxadumque domos. conflagrâvere penates,
 Ennosigæ, tui. caluitque à fornice tanto
 Tethys, & accensis serpsere fluctibus ignes
 In thalamos, Neptune, tuos. stupet horrida Triton
 Bella senex, conchaque vagum circumsonat æquor,
 Committitque Duces. toto jaçantur Iberum
 Regis opes pelago. quassataque scrinia, gaze,
 Argenti que graves loculi, discrimine magno,
 Spem Batavis fecere sui. preciosa supellex
 Credebât se posse râpi. sensere metalla
 In ponto non esse fidem, dubicque teneri
 Divitias, quas fluctus agit. tunc omnia Belgam
 Spèrnere, cum tinnit latis impulsibus aurum,
 Et spoliis calet aris amor. Proh; æquora, terras,
 Atque ipsum Phlegethonta furor pervadit habendi.
 Concutimus portas Erebi, Plutonis adimus
 Atria, nec fulva deterret Cerberus offâ.
 Audaces in prædam animos. Trux ventilet ignes
 Tisiphone, quatitque suos irata colubros;
 Provehimur, quo lucra vocant. didicere Batavi

Inter tela mori, vel vincere. sanguine pingunt,
 Quas avidi scrutantur, opes. vult proxima morti
 Esse manus, ditis qua messis poscitur Indi,
 Et fortes fors ista facit. fiducia segnes
 Erigit, & raras regina Pecunia puppes
 Cantabricis cogit proras obvertere proris.

Græjùm prisca tumet Pagæsis puppibus atas,
 Argolicosque Duces & lectæ nomina pubis
 Nuncupat, & magnis foetæ raptoribus alni
 In Colchos posuere minas. gravis Aulide classis
 Laomedontææ fato servata ruina,
 Ivit in Ægeos fluctus & Pergama summis
 Evertit fabricata Diis. cinguntur Athenæ,
 Armataque timens mox Persida bajulat Hellas,
 Cum pontus pons unus erat, trabibusque revinctis
 Sterneret immensam Medorum purpura Tethyn.
 Quid Tyron & multo metuendam remige dicam
 Sidona, navigeramque Pharon, Nilique recessus,
 Et portus, Cleopatra, tuos? Vrbs amula Romæ,
 Contudit Ausonium, Xantippo præside, fastum,
 Et toties Latius intendit rostra carinis.
 Cum tua Agenoræ virtus, Dux Regule, genti
 Monstraret. sic posse pati pro ciue Quiritem,
 Nec titubare fidem duris. Hæc nostra marinos
 Terrent secla Deos, superatque audacia, quicquid
 Ausa fuit Fortuna mari. concedere non vult
 Posteritas, jam major avis. discitque sub ipsa
 Colchide pallescens rimari in montibus aurum,
 Aut ratibus vectum rapere, & subducere sceptris,
 Quo solo plus sceptra valent. maria omnia transtris
 Insedit bellator Iber. per Memnonis oras
 Militat. & qua fessus equos lavat equore Titan,
 Navita stat; regumque potens cervicibus unus
 Incubat. in geminos excurrunt carbasæ Soles;
 Dum mundum vult esse suum, solusque potiri
 Tot terris, quas quisquis amat. Nos parvula mundi

Portio, nos Borea sub sidere nata propago,
 Et toto secreta mari, tot classibus, eheu,
 Impetimur, luimusque patrum delicta priorum,
 Si patria delinquit amor, defensaque ferro
 Libertas peccare potest. ruit acris ab Austro
 Tempestas, frendensque odiis Hispania longis,
 In nos castra vomit. veteris dispendia cœpti
 Exciderant animo, laceraque per aquora puppes,
 Quas in Pleumostas Syrtes & littora Ierna
 Illisit gravis ira Deum, cum fortis Elisa
 Vinceret, ingentisque esset Dux femina cœpti.
 Altera Callaicus nunc Hydra repullulat oris,
 Alteraque Hesperia fundunt tabulata Corona.
 Vexatosque Deos iterum vexare Philippus
 Audet & infidis classem committere ventis.
 Regna natant, ratibusque fluunt contracta superbis
 Imperia, & valida jactantur fluctibus arces,
 Belligeræque domus. turrita palatia cernas
 Porticibus spaciosa suis. innare revulsas
 Cycladas, & totos errare per aquora montes.
 Hæc ubi conspexit nemorum fastigia Phœbe,
 Horruiet & terris dum proxima vertitur, irâ
 In Regem conversa Tagi est. metuûque futuris
 Accendi se posse focis. Titania lampas
 Fumantes avertit equos. cœpitque timere,
 Queis Phaethontais flagravit ab ignibus æther,
 Ipsa ducum vectrix Argo, mirata carinas
 Desuper, his ipsis longè se fassa minorem est,
 Submisitque ratem Regi. non illa Pelasgis
 Arma fuere meis, dixit. non barbara tellus,
 Æatesque senex tanto conamine victus
 Phryxæam concessit ovem. castella minantur
 Sideribus vicina suis. se lignea vertunt
 Pondera, tardigradisque incedunt motibus aula,
 Et pandi repunt ventres. funesta supellex,
 Tela, globi, tormenta latent, & fulminis atram.

Materiem sulphurque truces vexere caverna.
 Hic Astur, potorque Ananis stipendiâ parvo
 Ære meret, veterisque cupit pugnare Pyrenes
 Accola. districtos acuit fera Bilbilis enses,
 Quosque domo Carete, & quos Minionis in arvis
 Nutrit ac rigidis fovit Gallacia ripis.
 Cantaber hic, vitâ impatiens sine Marte, comesque
 Celtiber, inque foris Balearicus ambulat altis.
 Spes magnas sibi quisque facit, Regisque tuetur
 Virtutem splendore suam. sibi quilibet ostri
 Majestate placet, milesque in imagine falsa est.
 Dividimur, spoliisque tuis, Hispanæ, patemus,
 At nondum capti Phryges. omnis præda Philippo
 Battavia est. cedunt dominis ingentibus undæ,
 Et famulæ gentes sumus, & sine Rege rebelles.
 Sed video tot transtra rapi, Morinosque coactos
 Dedecori trepidare fugâ: captivæ teneri
 Carbasa & in Tamefis Batin pallefcere ripa,
 Ac medias inter bellum crudescere arenas.
 Æquora laxantur pugna, Tethysque recludit
 Augustas irata fores. furialia Mavors
 Sidera & infestas acies impellit Orion
 Ensifer, atque aliam credit Salamina reposci.
 Quamq; ratem velit ille sequi, quam mergere ponto,
 Cui flammis instare, aut qua statione morari,
 Imperat Oceani rector. sua Mulciber arma,
 Ignitasque trabes, propriisque ardentia flammis
 Tela parat, Siculisque incudibus æra laborat,
 Fulmineisque pilis crudeles asperat ausus,
 Brontesque Steropesque. illæsa casside munis
 Trompiada, Vulcane, caput. qui pectore forti,
 Dum fera pugnaces accendunt classica partes,
 Talibus alloquitur socios, stimulosque furori
 Subdit & ultrices monitis exarscit at iras,
 Nec segnes pugnare jubet: Generosa juvenus,
 Rector ait, mecum gelidas traducere noctes

Sueta mari, Caurosque inter Boreamque Notumque
 Excubiis optare diem; nunc illa refulsit.
 Lux votis sperata meis, qua sentiet hostis.
 Quid valeat modico virtus, fatique necisque
 Contemptor praesens animus. stant littore puppes,
 Atque ignara suae sortis validissima rident
 Corpora, securoque jacent abdomina fasti.
 Spernimur exiles. sed enim, quid parvula possit
 Saepe manus, pressisque ingens fiducia Belgae,
 Exemplo monstrata viri. dispendia moles
 Ipsa dabit, poteritque suis imbellis haberi
 Viribus. it certo comes haec structura periclo,
 Et damnam sibi forma feret. sint abiete crasso
 Intextae grandes costae. penetrabimus illas
 Ignibus, & discent silva flagrare minaces,
 Quasque globi nequeunt, mergent incendia puppes.
 Telum flamma dabit, liquefactaque sulphura ventus
 Differet, & vivens absument transtra bitumen.
 Instabit raris una rati, facibusque perire
 Eliget, ut damnis pereat majoribus hostis,
 Et lucro sit noxa minor. succensa favillis
 Ipsa suis trux in tumidas grassabitur alnos,
 Belgarumque ferox cineres confundet Iberis.
 Ite Duces, properate rates, distendite vela
 Ocyus. hic sedes belli est. haec Tethyos aula
 Arctior, haec nostros statio diffundet honores.
 Hic locus aequorea spectet miracula pugnae.
 Ductor ero milesque idem. sociusque laborum,
 Non solum Dux esse volo. discrimine ferrum
 Vobiscum distingo pari. stant littore cives,
 Per terras carpent a volant, in montibus altis
 Albion adspectat, quid dextera possit & audax
 Vis animi, pronisque juvant nova praelia votis.
 Victorem sperate Deum. sine Numine vinci
 Hesperium diadema nequit. feliciter audet,
 Qui Superum sibi spondet opem. clementia caeli

Invictas dabit esse manus. bellacibus esse
 Expedi: ignavis pudor est. Nos respicit orbis,
 Regum cura sumas. magnis successibus æquus
 Annuit, hinc rector Tamesis, dominusq; Garumna,
 Et quid Belgæ tanta dabit indole dignum
 Expectat Gothus & septem regina Trionum.
 In nos missa venit certo servanda triumpho
 Classis, & his ipsis stat formidabilis undis,
 Arctoi formido maris. transacta potestas,
 Majorumque fides paribus vos excitat ausis.
 Tot domita subeant puppes, eversa que ponto
 Carbasa, submersaque rates. sub Vespere vicit
 Heynius. Herculeas Heemskerki fama columnas
 Personat. Aurora thalamos Solisque cubile
 Invasere patres nostri. regalis Elizæ
 Fluctibus his Siculi risit molimina sceptri.
 Vincula Bossusi nostris. subrepta que Scaldi
 Classica Mattiacasque rates. periere tremes
 Ad Salsam, Frederice, tue. si vincitur Astur
 Exemplis, etiam nostro vincatur oportet.
 Nolim degeneres animos audire nepotum,
 Nec dignam proavis sobolem. cum sanguine virtus
 Transeat. exaquet veteres victoria lauros,
 Dum fama pila, dum totius fabula mundi,
 Dum patria tutela sumus. Sic ille locutus,
 Expectasse putat longum, mediosque per hostes
 Accensus propiore Deo, propriaque salutis
 Immemor, & celsi metuendus puppe magister,
 Hostica fulmineum direxi in agmina cursum.
 Mane erat, & vixdum Titan patefecerat orbis
 Illustrem fulgore diem; cum classica nostras
 Excivere rates. pacato Duna profundo
 Stabat, & Arctoi Tamesino è litore blande
 In mare spirabant Boreæ. tranquillior unda
 Oportuna fuit pugna. & cessantibus Austris,
 Vtraque spectanti patuit fortuna Britanno.

Anchora jacta subit puppes. disiecta rudentum
 Fila gemunt, velisque tumens obruitur aquor.
 Hinc Bata vim classes, illinc venere Philippi,
 Crebraque vicinas ferit ballista carinas.
 Eminet hostiles inter Pratoria, clamo
 Missa Tago, centumque vomens incendia portis,
 Sæva Mimallonis tonuit per littora bombis.
 Non tuba, non litui, non exaudita cadentum
 Vox fuit. oppressit strepitus catapulta virorum,
 Barbaricique sonis tremefactus inhorruit æther.

Tum Ducis imperio rostris non obvia rostra,
 Sed lateri latus acre fuit. displosaque longis
 Machina ab ordinibus visa est damnosior esse.
 Non tetigit puppis puppem, pluresque cohesit
 Altera in alterius. nec jam bellantibus usu
 Vincus erat. multo potior ne milite celsus
 Cantaber attereret Belgam. sed vecta per orbem
 Crebra fatigatum sensim diffrexit Iberum
 Navis. & accessu propior, rursusque recessu
 Longior, immensas repetito verbere moles
 Solvit, & in medio luctantes aquore merfit,
 Sic ubi turba canum magno minor ire molosso
 Obvia vult; cinctumque iteratis moribus hoste:
 Lancinat, accurrensque nocet, leditque recursu
 Sæpius: ille ferox quamvis majorque tumultu,
 Multo dente perit, languetque & vincitur excors.
 Nos habiles pugnare & circumfletere gyros,
 Illi tarda trahunt infido corpora clavo,
 Nec se mota movent. non junctis pugna lacertis
 Crudescit. sed longinquo glans ferrea jactu
 Perforat attonitum latus & sese horrida costis
 Ingerit & fœdo nexus deturpat hiatu.
 Tunc aliquis celsæ residens in vertice puppis,
 Labitur exanimis, circum se susa resorbens
 Æquora. disrupta non unus parte carinæ
 Leditur. audaci dum dextra aplustre revellit

Alter, subjecto debens sua pondera ponto,
 Vulnerat Oceanum lapsu. torrentur ab igne
 Pugnaces animæ, miserandaque funera fiunt
 Busta sibi tristesque rogi. tabulaeque foresque
 Verberat antennaeque cruor. vindicta natantes
 Prosequitur, rabiesque ipsis accensa sub undis
 Nondum parcere vult miseris. tunc sanguine littus
 Irrubuit. tepidoque senex sub gurgite Nereus
 Incaluit. sensitque focos flammaeque parari
 Insueto sibi. mille fluunt refluentque procellis
 Corpora, ludibrium pelagi, mergendaque jam mox
 Expectant turpes generosa cadauera phoca.

Dicite vos Nymphæ Tamefis vicinaque Cantû
 Numina, (nam vos hac vidisse & scire putandum)
 Quanta clade dolens exarserit Amphitrite,
 Tunc cum summa Ducis pietas pro Rege, Teresa,
 Pro se, non concussa, stetit; nobisque potenter
 Refluit & claris famam Lopezius ausis
 Extulit. ardentes illum cinxere carinae,
 Amplexæque ratem tabulis flagrantibus ignes
 Ingessere suos, quos cæca industria ventre
 Abdiderat, doctusque labor. nam pinguibus illa
 Affixa tedis, & diro sulphure mixta,
 Tot flammis alimenta dabant. jamque altera navis
 Mersa erat Oceano pars. altera fulminat audax
 In Batavum, dumque igne perit, se ulciscitur igne.
 Stabat signifera in puppi truncatus Achilles,
 Et voluit pugnare lacer. manus altera raptæ est,
 Et non totus homo (virtutem agnoscimus hostis)
 Totus miles erat. Superùm Rex Iupiter aulæ,
 Et cælo donare Ducem decreverat omnis
 Turba Deum. sed grandem animã Neptunus aqua-
 Cœtibus annumerat. quin magnũ Protea juxta (rũ
 Collocat, ut timido cladem exprobraret Occuendo,
 Objiceretque moras. Hic dum lachrymosa suorum
 Fata videt, fractasque trabes disruptæque classis

Mem.

*Membra, fugam molitur iners, sanctamq; Teresam
Deserit, & Fero sese subducit amicum.*

*Qui pugna satur & belli, dum robore in hostem
Se probat Occasu Phoebe & lampadis, eheu,
Occidit & nostro spoliū se donat Atrida.*

*Arsit & Andrae Pratoria, nomine prestans
Et virtute virum. quam crebris ictibus Heros
Trompius & multa patefactam impleverat unda.
Cetera pars cecis fugiens se illisit arenis,
Sed facibus pradaque patens. protruditur una
Littus in aduersum & tanti fit nuncia casus
Regibus. excepit profugam miserata Britannis
Terra ratem. Et sceptri se religione tuentur,
Quas regale suis numen seruauerat oris.*

*Iamq; Deos, Sanctosq; omnes, venerandaq; Pa-
Nomina, Pellæosque duces disjecerat audax (trum
Dux Batauūm, captamq; trahens post terga Deorū
Progeniem, Macetamq; & magna vocabula, Reges,
Fortunas, Aquilasque & Iberūm sacra Iacobos,
Victor oians rediit spoliis insignis opimis,
Nec jam terribiles defixit portibus arces.
Tum sacra Neptuno peragit, taurumque nitentem
Immolat. & Vesta piceos, queis vicerat, ignes.
Mavorti sacrat tabulas. habet Æolus hircum,
Thura Iovis delabra, globos Fortuna rotasque.
Undique concurrunt populi, civisque triumphat
Latior & festis collucent ignibus urbes.
Victori se quisque probat. ruit actus in unum.
Trompiadem plebejus amor. stant moenibus altis
Et maris asserti partes sermone sequuntur
Hinc patres matresque pari: Victricia laudant
Tempora; tam parvis magnas cessisse carinas,
Ingeminant: ausumque Duce[m], quod scire nepotes
Expediet; quod, sera licet, mirabitur etas.
Affuisse diem, patriæ quo reddita lux est,
Libertas pelago, faciles mercantibus unda.*

Quid mihi Pelias puppes generosa vetustas
 Objicis, & nantes Grajum per cerula nautas?
 Hic Grajos, celebremque suis Heroibus Argo
 Cepimus. hic alio sub Iasone nostra triumphat
 Grecia. pro viâ Tagus est nunc Phaside. victus
 Batis in Euxino est, hac Colchide rector Iberus.
 Argolicos clara coisse sub Aulide narrat
 Fama Duces, diteseque mari pugnas Mycenas,
 Inque bonas i visse feram Lacedæmona Athenas.
 Hic maris alterius fauces, hic altera surgunt
 Pergam, debellanda manu. sunt Pergama puppes
 Æquoreis fabricata Diis, sunt Duna Mycenæ.
 Vidit in expertum Salamis succumbere Persam.
 Vidit in expertum pelagi succumbere regem
 Albion & laceris conspergi littora transtris.
 Tu quoque non parvum bellatrix Roma triumphū,
 Flebile cum timida gereres Carthagine bellum,
 Navalesque refers, Pœno indignante, coronas.
 Te Catuli celebrisque vehunt memoranda Duilli
 Prælia, & audaces, Scylla latrante, triremes.
 Læstra Neoptolemi, Lucullo principe, classe
 Exiit, & Nicia rapuit vexilla Gylippus.
 Præstitimus majora duces, numeroque Philippum
 Dispare concidit Batavi fortuna Duilli.

Quàm caelo, Frederice, places, quam sidere lato
 Plurima Nassoviam circumdat laurea frontem.
 Hanc Salii meruere tibi, devictaque Grolla,
 Oppida, & impleta numero remige Thelæ.
 Captivæque rates. centum circumdata vallis
 Sylva potens, totasque bibens in victa paludes,
 Acclamat tibi, Celse pater. te moenia forti
 Capta dolo ruptisque patens Vesalia portis,
 Victorem sub vexit humo, atque abscondidit astris.
 Quod florent Batavi, quod sint securi Sicambro
 Otia, vicinum Frisius quod nesciat hostem,
 Ipse quod imbellem VValachus contemnat Iberum,
 Et

Et placido rursus se misceat Isala Rheno,
 Cura summa tua est. dudum trans aquora longe
 Attigit Eoos belli reverentia fines,
 Perculit Occiduos. laudes noverere Cherusci,
 Teutoniceque domus, & quae sub Principe pulso
 Clara Palatinis strepuerunt collibus arma.
 O quoties longis moerens Germania bellis,
 Optavit te posse frui, te vindice vinci,
 Sub signis pugnare tuis, quae belliger ivit
 Moenus & exuvias crudelibus horruit Albis,
 Totaque pacatum straverunt castra Visurgim.
 Nunc alius, Dux magne, labor te trudit in aquor,
 Et consummatas recitant tibi classica laudes.
 Quale in Alexandro decus est. te praeside rerum
 Captus Alexander nostrum singultit ad Yam.
 Quantus in adversas acies fortissimus ivit
 Hozius, infelix sacra tutela Teresa.
 Victus & hic. strepuit diris clangoribus Orpheus.
 Orphea tu dira domitum testudine mergis
 Oceano. pugnaci Aquila Tu rostra refringis,
 Infamemque fugas Famam. tu signa Iacobo
 Praestitibusque Diis rapis, & demittere vela
 Cogis adoratos venerando nomina Petros.
 Vive meis, Princeps, studiis. praconia si quid
 Nostra valent, tu Miltiades dicere Cimonque,
 Tu Lysander eris. mecum suffragia confert
 Mundus. in extremam vadunt tua nomina Thulen,
 Adria subscribit titulis. non dissidet Arctos,
 Non Sueonum favor, & Sueoni pacatus Iapex.
 Applaudis, Lodovice, Duci. quin nostra decoris
 Fulcis regna patrociniis, & sceptrum verendis
 Indulges facilis Patribus; nec lilia Belgis
 Avertis speciosus tuis. te vindice totam
 Inus in Hesperiam, geminique avertimus orbis
 Terribilem terris dominum. dum jungimus arma,
 Nostra timet, qui nulla timet. dum Sequana Rheno
 O 4 Annuat.

Annuit, & Vahalim Rhodanus, Mosamq; Garum-
 In partes bellumque rapit; perterita Calpe (na,
 Palluit & pavidis Tartessus inhorruit undis.
 Quis pueri latus Auræici fulgente metallo
 Induit? & tenero patriæ virtutis Iulo
 Spem facit, & capulis donat radiantibus ensem,
 Crescentemque Ducum studiis accendit ephebum?
 Hoc munus, Rex magne, tuum est. En, Martia pro-
 Ambulat, & pulchri miratur pondera ferri (les
 Et circumfuso ludens accenditur auro,
 Atque animos à Rege capit. sub imagine belli
 Imberbes armat generosa pueritia turmas.
 Et pater intrepida miratus signa juventa,
 Laurigeros inter præformat castra triumphos.
 Magne Heros, effusa aulis Te personat Echo,
 Excelsum silva, celsum delubra loquuntur,
 Prosperaque Aoniæ recitant præsigna rupes.
 Quas laudes à vate capis, tua maxima virtus
 Dissimulat, quantumque aliis sublimior audis,
 Demissa te mente domas. paterisque modestus
 Augustas in te sceptrorum surgere voces.
 Nec solum te bella juvant, vel tela, vel enses,
 Aut crudo misti commendant sanguine manes,
 Sed tranquilla magis. regnent sine lege potentes,
 Et sceleri dent iura mali. Tu Principis illa
 Prima putas, dare jussa sibi, lentamque furori
 Indixisse moram. mites tibi Gratia vultus
 Componit, gaudesque tuis Dux talis haberi,
 Qualem tu privatus ames: morosa timeri
 Sceptræ volunt, tua blanda coli. dum diligis omnes,
 Diligeris cunctis pariter. Tu voce cohortes
 Mansueta trabeasque regis. nec jurâ tueris,
 Quæ non ipse probas. scribis dictamina recti.
 Et populo dominoque tibi. Sic Principis omnes
 Vivimus exemplo cives. sub milite tanto
 Vincimus, & toto belli documentæ profundo

*Magna damus. nescit claudi liberrima Nerei
Regia, Neptunique lares. Tu vineta redudis
Æquora & Hispanis metuendum classibus hostem
Objicis, & nobis etiam vis ista patere.
Cunctorum dos una mare est. qua fluctuat, illac
Navis eat. nulla est tanti custodia census.
Et dominum si littus habet, negat aquor & unda.
Hæc populum Frederice doces. hæc asseris armis,
His causis bellator ovas. dum Duna Britanno
Portus erit, Gallumque freto sejunget alumnus
Saxonis, & Canti se promontoria pandent:
Dum Sandvicha tui Doverumque æterna laboris
Testis erit, cladisque sua vicina videbit
Dedecores Duynkerka sinus: dum miles Iberus
Reliquias cernet Batavom atque immitis Achillei,
Dum sua Cantabrice flectent hæc vela carina,
Sera triumphato plaudet tibi Fama Philippo.*

I N N U P T I A S

Illustrissimi Principis,

ENNONIS LODOVICI,

Chaucorum, sive Frisiae Orientalis Comi-
tis, &c. Cum Celsissima Principe

HENRIETTA CATHARINA,

Celsissimi Auransionensium
Principis filia.

Mixerat nuper thalamos & federa regnans
Albion, & Regum purpura nupta Duci est.
Fixerat in tenera Auriacus tunc basia Nymphæ.
Basia, sed vires mox habitura suas.
Cum vero puer Idalius prelusit amori,
Et Venus Ascanium noluit esse virum.

O s

Vidimus

Vidimus augusti solum simulachra furoris.

Tot. aq.ue amatorum ludicra scena fuit.

Auduit hoc Chæuci illustris regnator Iūlus,

Et simili voluit conditione dari.

Traditur Auriaca. nec se quoque sentit amari.

Et Sponsi titulo parvulus Hector orat.

Ignecarent tede. vacuus sine compare lectus

Sternitur. ignar a vix rubuere gena.

Stat Perseus, nondum phætra metuendus & arcu.

Stat Telamon, sed cui Mars suus arma negat.

Pan gregis est, prætaque nequit gaudere capella.

Tiphys, at in nullis carbasa figit aquis.

Iupiter est populique pater, sed fulminis experts.

Cynthius, innocuo quem videt ore Soror.

Stat Castor, nondum fodiens calcaribus armos.

Stat Pollux, lacta nescius ipse sua.

Contiguas habitant terras, h.c Belgica Thisbe,

Pyramus hic, Amasis qui dominatur agris.

Longe sed armorum paries quid amantibus obstas ?

Et nimium Sponsis gaudia sera facis ?

Inversa est fortuna thori. junguntur amantes.

Nec tamen hos etas jungit iniqua duos.

Plus sociant se regna, Ducum quam corpora. robur

Belga capit, nullum languida Cypris habet.

Ludimus in magnis. At fabula seria rerum est.

Cur ? Paphias urget publica causa faces.

Si minor est Cithærea, vigil Prudentia regnis

Prospicit, & Dominos educit Aula sibi.

Quanta Patres Batavi vobis munimina surgunt.

Quanta prærat Patria fulcra benigna Paphus.

Sponsas Hesperius nunc objicit hostibus. undis

Edita, vult pelagi demeruisse Deos.

Elocat Auriacus sobolem & dum stemma genusque

Explicat, invidios Vos Populumque facit.

Quem generum vocat Imperii Dux affecta vestri est.

Ilia communis Sponsa salutis erit.

Non nubis sibi, sed sociis hæc vincula terris
 Consecrat. has uno claudit amatoque thoro.
 Hæc diem signa, quo nos defendis amando.
 Seu Tamesi, Iada seu speciosa proco.
 Tuque pater Frederice, tuis annecte triumphis
 Regna, Cupidinea qua peperere manus.
 Quos hostes virtute domas, connubia terrent.
 In sobole partes nos adamantis obis.
 Castra tuus format miles. quæ nubere possunt
 Filiola, nobis altera castra locant.
 Quæque Duces, cingent Batarvos amplexibus ulna.
 Tutaque basiolis septa Leonis erunt.
 Iam gaude secura Patrum Respublica, pro qua
 Militat Auriacus, sapè procatur Amor.

G R A T V L A T I O,

Ad Celsissimum Principem

G V I L I E L M V M,

Arausionens. Principis Filium, &c. Cum cæsis
 aliquot captisque Hispanorum, CANTELMO
 DVCE, copiis equestribus pedestribus-
 que, victor ad suos rediret.

PVgnasti Pellæ puer. nunc noster Achilles
 Pugnat & adversos acer bellator in hostes
 Irruit & teneram crudo Mavorte juventam
 Asperat, Advaticosque adspersit sanguine campos.
 Summa loquar Batarvi. Dux nondum egressus
 ephæbis

Se stricto gerit ense virum, totasque cohortes
 Pone premit, timidæque fugat prætexta phalanges,
 Et Tariesiacas animosa pueritia barbæ
 Terret & attonito galeas convellit Ibero.
 Grande rudimentum laudati militis atas

Prima dedit. frustra jam bellatoris adulta
 Pingitur effigies. nobis nascentis Iuli
 Sufficit ad bellum facies. per tela, per enses
 It gener ingentis Caroli, & regalibus orbi
 Illustris thalamis, jam bellatricibus armis
 Surgit & augusta donat Marvortis nupta
 Præmia, captivosque Duces & signa triumphans
 Ostentat Princeps Maria. Cithærea cubili
 Hactenus, optatisque Ducem complexibus istum
 Arcuit & scii suspendit gaudia lecti:
 Sed partes Bellona suas prævertit & hosti
 Objicit intrepidum. felicitis gloria pugna
 Conjugis officium ante venit, Patriaque colendus
 Miles abit, nondum uxori compertus amator.
 Navita, cum tumidi sulcat spatia horrida ponti,
 Et tempestat es sapiens moderatur & undas,
 Nascentem secum sobolem surgentibus infert
 Fluctibus & pelagi motus & Tethyos iras
 Ferre docet: nunc Parrhasia nocturna tueri
 Signa plaga, nunc vela vagis obvertere ventis,
 Nunc decima vitare minas roburque procellæ.
 Haud aliter pater Auriacus, cum finibus hostem
 Arcet & Austriacæ fastigia concutit aula,
 Et Morinum pavidis ponit tentoria terris,
 Consortem tantorum operum bellique laborum
 Ascanium vult esse suum. Ceu parvulus olim
 Ivit Honorides, Hebrum victurus & Istrum,
 Cum genitore comes. juvenisque horrentibus Afvis
 Concussit Libyam Stilico, Geticisque triumphis
 Clariuit & rigidi turbavit castra Geloni.

Non ultra metuendus Iber, dum junior Hector
 Arma capit. tandem Batavum cunabula Scaldi
 Objicienda reor. veteresque exsurgit in iras
 Alcides puer & jugulos constringet iniqui
 Vesperis & poterit Iuno Castella dolere.

Opprobrium, Cantelma, tuis & damna Philippo
 Impro-

Improvisa paras. nuper per rura, per agros
 Ad Vaholim ripasque Mosæ cataphracta trahebas
 Agmina & erecti terrebas regna Sicambri.
 Taxandris novus horror eras. timuere Salina,
 Martiaque attonitos excibat fama colonos:
 Nunc reduci Fortuna gravis secura malorum
 Castra premit, magnaq; equitem sub mœnibus urbis
 Occupat & prima victorem luce salutat
 Nassovium; trepidisque infert discrimina castris.
 Nec tua degeneres minuunt præconia dextra.
 Dum cadis, Auriaci dextrâ cadis. ille paternis
 Et proavum claris crescens virtutibus ultor
 Pressa libertatis adest; totque immolat hostes
 Inferias Gradive tibi. qua casside vultum
 Induit imberbem, Hispani delicta furoris
 Castigat, cademque nepos solatur avitam.
 Hæc Brugas nescire tuas, nescire remotam
 Parthenopem expediet, cujus de gente verendum
 Stemma trahis dignisque satius natalibus exis.
 Hæc audi, Francisce Melos, Superosque sinistras
 Continuare vices, debellatæque Theone,
 Post Gallos lætis Batavos successibus omen
 Accipere, & sibi jam Patriâ pugnare parentes,
 Nassoviumque Patrem. Te, ductor Borgia, credas
 Posse capi, Batavumque ducem non triste parare,
 Servitium, sed dona tibi. non traderis hosti,
 Sed veluti comi captus donaris amico.
 Vinceris officiis pariter belloque. nec armis
 Auriaco superasse satis. laus summa triumphis est,
 Cum quis confessos animo sibi subjugat hostes.
 Ipse pater Scaldis tantæ dum nuncia cladis
 Audiit infamemque fugam, gemitusque metusque
 Andoverpa tuos, visasque è turribus altis
 Commissas pignantum acies, aususque tenelli
 Principis & cautæ illecebras fraudesque juventa,
 Creditur hæc vatum præsaga voce locutus:

Parte mei languens doleo, pars altera gaudet.
 Quaque per Advaticas labor inæstissimus urbes,
 Fata queror. quæ Mattiacis permisceor undis,
 Difficiles absolve Deos. Brabantia quanti
 Nunc splendoris egēs, postquam se Spinola curis
 Exolvit, pro Rege, tuis. hinc omnia retrò
 In pejus ruere & patriæ sublapsa referri
 Visa salus, erepta truci bellacæ Tungro
 Oppida, & infessi nocituris genibus amnes,
 Expulsique patres odius, contempta tuorum
 Nobilitas, procerumque fides, subducta Philippo
 Atrebatum, caesa Gallo victore cohortes.
 Et nunc castra Neoptolemus, peditumque equitumq;
 Signa fugat, densisque meos circumvenit alis
 Belliger, & summis audax lanugo pudorem
 Incutit heroum titulis, pacemque cruentus
 Imperat, & grandes militur tyro tumultus.

At qua Mattiacus concordibus abdor in undis,
 Et me pacato Ziviza adspicit ocello,
 Inceptis, Guilielme, tuis, pulchrisque benignus
 Erigor auspiciis. fortunatissime Princeps,
 Digne Britannorum thalamis Regumque cubili,
 Adspice stantes populos. spes quilibet audet
 Ulterius proferre suas. ut prima fuere,
 Exoptant ventura tibi. Victoria praeceps
 Pompejos, Dux celsæ, refert. his vicit in armis,
 Et formidatis felix Octavius armis
 Ivit in imperium magnum. Quam tolleris altè
 Exemplis, quoties sibeunt laudata Renati
 Nomina & Otthonum generosa vocabula subdunt
 Virtutum stimulos, quique Engelbertus in hostem
 Acer iit; Flandroque gravis Galloque potenti,
 Casare sub magno, incubuit. si sera revolvās,
 Inter avos patruosque, & Martis fulmina, centum
 Nassorios miles graderis. ne cede priorum
 Laudibus, & te animo repetentem gesta tuorum,

Excitet aternis Genitor, Guilielme, trophais.
 Illa senex cecinit Scaldis, merfusque sub alveo
 Najadas augustis hac ipsa intexere stratis
 Iussit & Auriaca formam depingere pugna.
 Vidimus admissi vates & fecimus ipsi.
 Cernere erat roseis Auroram surgere bigis,
 Et celerem tardare diem. perfusa tenebris
 Lux exilis erat; cœcique per avia gressus
 Captabant fraudi latebras. fugientia cernas
 Agmina capripedis Fauni, pavidasque timori.
 Querere secessum Dryades. hic collibus altis
 Spectat eques versatque sui discrimina cepti.
 Hic abdunt silva peditem. sua lumina Phœbe
 Frangit & armatas abscondit conscia turmas.
 Parte alia ad versis crudescunt praelia signis,
 Et pugnant glomerata acies. huic dextera telum
 Ingerit in nexum galea. hic thorace sub imo
 Molle latus ratione ferit. ruit alter & ictus
 Mordet humum. pingi videas, ubi tela caballos
 Sessoresque suos sternunt; ubi pondere lapsi
 Corporis arma labant, contractique ensibus enses.
 Et galeis dejectus apex. ubi missus opacis
 Saltibus incautos pedes occupet. hic sua ductor
 Hispanus vexilla levat, gentemque minacem
 Objicit Auriaco. qui denso milite cinctus
 It ducibus Dux ipse comes. de casside crista
 Luxurians tricolor nostri prosperrima fati
 Signa quatit. veteres, Mavortia carmina, cantus
 Elingues recitant luui. pars sanguine fuso
 Tingitur & post fata rubet. pars pallet & excors
 Semi animis cadit. illa fugam meditatatur, & horrens
 Exemplo tot signa trahit. circumvenit illos
 Pars melior nostri, damnataque corpora ferro,
 Aut captiva luxant. alibi, cessantibus armis,
 Latior Auriacus spoliis insignis opimis,
 Ad sua castra redit victor, Patrique suisque

Osten.

*Ostendit captas duro Mavorte cohortes,
Hesperiosque duces. non longè Antverpia stabat,
Nutantesque metu tollebat in aëra turres.
Hoc metuens, ne quas Gallorum corpora portas,
Civis fusa manu, quondam clausere, suorum
Exuviis propriaque infames strage paterent.*

*Hoc donum, Guilielme, tibi tot numina Scaldis
Vnanimesque ferunt Diva. per singula Princeps
Duc oculos. Vatisque tui si carmina seri
Absument rodentque dies, monumenta Deorum
Non peritura cape. & quam non abolere vetustas,
Non poterit fati rabies, non livor & ira,
Adspice pralustrem, Cantelmo iudice, pugnam.*

LAVRVS FLANDRICA.

*Sive in expugnationem validissimi Flandriæ
Propugnaculi, quod Cataractam (vulgò
Sassam) Gandavensem vocant, auspiciis Po-
tentissimorum Federati Belgii Ordinum
ductu armisque Celsissimi Principis*

F R E D E R I C I H E N R I C I,

*Arausionensium Principis, Comitis
Nassaviæ, &c.*

P O E M A T I O N.

F*Rederice, cum his seculis celebrandum
Terrisque nomen, sospitator afflicti
Cum Patre Belgi, Fratris adstes invicti,
Inter sarissas nate & arma, crebrasque
Cades tuorum; quem Battava Libertas
Tot praliantem laureis coronavit,
Toties quadrigis vexit & triumphantem
Vox una mille civium salutavit;*

Me teste, Salus conscius tua fama est.

Me teste, Sylvam subruis per accessus

Homini negatos & lignonibus subdis

Castella fossor. militant tibi noctes,

Vesaliamque bellicosque Trajectus

Mosa, labori subjecis Camœnarum.

Me teste, Breda, dos avita majorum,

Non fraudulentâ puppe, non fame dura,

Sed Marte aperto victa cessit audaci.

Te per profundos cœruli maris fluctus

Fui secutus, classibusque permixtus

Submersi Iberas victor. adstiti vates,

Cum per Matancæ littus auream Cuba

Vomeret saburrâ, & creditum fuit terris,

In Occidente posse Colchidem vinci.

Sic parte mundi qualibet trophæorum

Monumenta Fama gloriaque suspendi,

Hastasque & enses cassidesque victrices

Classes ratesque nuncupavimus Phœbo.

Iam, Flandre, restas, tuque terra florentis

Ocelle Belgæ, quam suis fecat Scaldis

Bellator undis, Ganda grandis illustrat,

Quondam tuorum Ganda Principum sedes,

Brugæ celebrem reddidere mercatores,

Formidolosus Principis sui carcer.

Antiqua Morinûm regna, stamus in vestra

Tellure Battavi, stamus ensibus strictis,

Stamus cruenti, quamque non queunt vota

Placare nobis & sororians nomen,

Et illa quondam in Cantabros fides concors,

Vi Federati Martis imus invasum.

Trophæa Regis purpuræque Francorum

Cient volentes, Liliisque succedit

Furor Leonum sanguinisque Iberorum

Potator avidus Belgæ. Scilicet famâ

Audi vit arma Gastonis, tot Heroum,

Quos

Quos bellicosi Martis ardor exciuit,
 Tumultuantis grande fulmen Europa,
 Et militantis clara nomen i orchestra.
 Patuere nuper Brisacensium porta,
 Rhemique fractum robur. Atrebas supplex,
 Rupeſque frustra se tuentis Heſdini,
 Et illa, Fama cymbalum, alta Perpenna,
 Ceſſere Gallo. Tuque viſta poſtremum
 Grevelinga, dextrum Flandria latus nudas,
 Novaque ſceptris pandis aream laudis.

Lodovice ſequimur, & velut laceſſiti
 Armis tuorum, tollimus facem belli,
 Latusque fortes incubamus in levum;
 Morinumque caſtris mutuis fatigamus.

Iacet in reſſu flexibusque terrarum
 Cataracta Ganda, Civitatis aſſertrix,
 Tutela gentis Vvaſi aque telluris,
 Furentis in nos limen acre Bellona.
 Hinc fluctus illam Neræusque pracingit.
 Hinc Veſta foſſis arcibusque præmunit.
 Inviſta vallis, mœnibus minax celiſis,
 Pulchrum recentis Principis rudimentum,
 Patriæque ludus Martius ſenectutis.
 Hac fracta noſtro paret Imperatori,
 Docuitque vinci poſſe, quicquid inviſtum eſt.
 Oppoſta dextra dextra, milii miles,
 Et aggeri agger, cornibus ſuum cornu,
 Latebra latebris, horrido tribunali
 Aliud tribunal, flebilique baliſta
 Baliſta, crebro fulmini obvium fulmen,
 Glandesque dira glandibus, duci ductor.
 Hic dimicatum eſt, Phœbe, lucibus totis.
 Hic dimicatum eſt noctibus tuis, Phœbe.
 Arena arenis, gleba reſtitit glebis.
 Ligo ligones, haſta truſit haſtatos,
 Vltorque in enſes enſis ivit adverſos.

Non hinc pepercit fabricator armorum
 Vulcanus igni, non tonitruis Brontes.
 Vomuit Pyracmon nitra, sulphur & flammam,
 Fumasque fumum involvit & jubar Solis
 Furatus orbi est. adstuit serox Clotho
 Fossis in ipsis, syllabosque conscripsit
 Tot savienti ab hoste vulneratorum,
 Tot gloriosa morte funeratorum.
 Pluto penates subruui tenebrarum
 Vt sensit, ipsis Inferis novum terras
 Parare bellum credidit. flagellorum
 Intendit istius trux Megara fossori.
 Acresque morsus Cerberus minabatur,
 Latratibusque coeca regna concivit.
 Mirata Tethys hic suas aquas sisti,
 Illic refundi, ludus, inquit, humana
 Licentia sum facta, nec mei compos.
 Qui subdit urbes Dux, coercet invitam,
 Et subdit aquor, arbiter mei regni,
 Partesque nostri Belga juris usurpat.
 Quid attinet, tot di vidi Deos inter
 Imperia mundi? miles ista confundit
 Fredericus, & jam sevit in domos Vesta,
 Nunc fluctibus dat jura & imperat nobis.
 Tonantis aula, quae per aetheris tractus
 Tonat, vagisque nubibus faces torquet,
 Clamavit, haec miracula posse mortales,
 Aliisque rursus se videre Typhonas,
 Tityos renasci Caesaresque Tarpeios,
 Salmonesque fulminare sub caelis.
 Vis juvit artem, industriamque spes laudum,
 Et fata pedibus pressit ambitus lucri.
 Hic in paludes, in profunda terrarum,
 In regna Ditis, inter imbrum lapsus,
 Inter cadentum corpora & neces mille,
 Traxit salutis prodigam sua turbam.

Paciscitur mors ipsa cum laborante,
 Et are redimit corpus & manus parvo.
 Commune pactum est, plurimumque mercedes
 Aufert uerstes, & quibus furor belli
 Pepercit & fors ipsa, duplicant sortem.
 Ibant cohortes rarius reuersura.
 Quos uidit Eos, abstulit ruens Vesper.
 Quos Vesper, Eos prima uidit extinguit.
 Iam basulans cadaver, ipse effertur.
 Feriens feritur, ictibusque concurrunt
 Ictus utrinque. quisque labitur cæco
 Autore facti. magna pars cadit gratis,
 Abitque inulta. preliatur Euclides,
 Et arte pugnat, angulisque uallorum
 Infert labores, & latus carvet pandum,
 Ne machinis fatalibus suos mactet.
 Ad lineas pugnatur, inque transversas
 Turni feruntur. hic Phrygem necat Graius,
 Iber Sicambrium, nunc Sicamber Hispanum,
 Flandrum cruentus Celta, Nervium Celta.
 Quos Principum non una causa distinguit,
 Confundit unâ mors ferociens glebâ.
 Metimur arctis passibus uias lethi,
 Et queis honori, adrepimus simul morti.
 Libitina nomen saepe mutat heredum,
 Ducumque titulos, postulata uiuorum.
 Iam factus hares, ilicet fit exhæres.
 Iam Dux creatus signiferque, non est Dux,
 Aquilasque eadem qua manu capit, ponit.
 Semiruta uidit hospes arcium tecta,
 Minasque grandes, fabricasque pendentes
 Fastigiorum, machinisque subuersa
 Tot cæpta rerum, vineasque pontesque
 Arundinesque, fulcra molis humana.
 Talis ruentis Ilii fuit uultus,
 Et Pergamorum, turribus fatigatis,

Tales Platæa, porticusque Didonis,
 Arces Corinthi, verticesque Pyrei,
 Numantiæque scena jam fatifcentis.
 Quò vis furorque gloria Duces raptas!
 Et sueta nil timere pectora Heroum!
 Se quisque primum devovere vult fati,
 Aliisque crudæ præripit vicem pugna.
 Hæc imperantis gratia est, in adversos
 Tumulos & hostes & pericla præmitti.
 Pugnasse vile est; majus, immori ferro.
 Nec mors honori est, sola per placet præceps,
 Horisque prævenisse fata, quanti vis.
 Tanti est, loquentis ore posse laudari,
 Et otium superstitum fefellisse
 Sermone nostri, laudibusque, quas nescis.
 Nec castra solum trivitt hosticus miles,
 Pugnatum Olympo est, Æolisque nimbisque.
 Nocuere menses. ipsa Aquario Libra
 Surripuit Vrnæ, & imbribus procellisque
 Castella, fossas, militemque inundavit.
 Calcata pedibus unda, & in viis turmæ
 Vigiles natarunt, ordineque bellantes
 Se semimerfos obtulere Mævorti.
 Maduere fessa corpora, & suos usus
 Sclopeta nesciere, & ignium fraudes,
 Lapsaque ab alto lachrymabiles moles,
 Multaque grassans clade barbarum pondus.
 Spectabat excors Dux Iberus obsessos,
 Fluviique custos pravus & suæ gentis,
 Inusitados stupuit impetus Belga,
 Morasque nullas improbosque conatus.
 Et consili expers, quos severus obsessor
 Et fata damnant, liberare desperat.
 Sic victa nondum, exuta mœnibus nondum,
 Custode querulo Sassa dedita est nobis,
 Decusque raptum Flandriæ gemiscenti.

Quæ fixa vultu, totque cladibus incens,
 Et Sequana victoris ægra fulgore,
 Iam fata Regis undequaque concussi:
 Nunc invidorum studia scæva rectorum
 Opesque fractas; jam reciprocæ sceptris
 Sortem vicesque; jam petenda longinquis
 Consilia terris, impotenter incusat,
 Damniq; causas vellet esse solamen.

At læta lætos Federata Majestas,
 Implicuit altis frontibus triumphantum,
 Patrisque Filiique. Principum currus
 Traxere ovantes, vindicata Libertas,
 Constantiæque robur & vigil Cura,
 Fidesque tot sororibus sacrosancta.
 Sic Scipionum, Patris & simul Fili,
 Patuere turba tot Quiritium, vultus.
 Cum Filii pro patre dextra pugnaret.
 Pro Filio se sisteret pater miles.
 Qui mersus undis belliger Leo surgit,
 Gævisus undis altius jubas tollit.
 Et ungue eodem, quo tenet Philippinas,
 Sisyamque & agris imminens Isendicum,
 Has prendit Arces. Nereï domus prisca,
 Mattiaca tellus, vota nuncupat Divæ
 Securitati. Fama distulit veri
 Portenta latè, & omne litus implevit,
 Quo Celta, quo Britannus, & querens Cimber,
 Et Suecus acer Cantaberque depugnant.
 Sed VVasiorum rura fertiles glebis,
 Messesque opimas, & tributa victori
 Duci obtulere. maximus Gigantæam
 Invasit urbem terror, & mæa dulces
 Patriæ recessus. Ganda, qui tuus civis,
 Iam nunc procaces pavidus exiit linguas.
 Si nos sefellit sæpius labor tantus,
 Peracta res est. Ecce, transit vestri

*Rubiconis amnem Dux Batavus & latum
 Portendit omen. Tu celebrior gaude hoc
 Tutore Flander, fratribusque in insuete
 Adsuesce nobis, Cantabrisque desuesce.
 Agnosce socios. sat letavimus duri
 Regis furori, victimisque nostrorum
 Domini ferocis expiata vindicta est.
 Veni vacate, nec meis refragare
 Dilecte votis. prima gloria est victi,
 Se nosse victum. consilium sibi caute,
 Armis minores; nec suprema conari,
 Fas est timentem. lege transigi tutum,
 Crudele ferro. multa victor indulget
 Nondum subactis. Pacis offero dextram,
 Bellumve. quod vis, elige. hoc caput rerum est.*

MAVRITIVS REDVX,

Sive Gratulatio ad Excellentissimum
 & Illustrissimum Comitem,

I. MAVRITIVM,

Comitem Nassaviæ, Cattimeliboci ac Dietziæ,
 Bilsteinii Dominum, Brasiliæ Terra Mari-
 que Præfectum, &c. Cum ex Orbe A-
 mericano in Europæum sospes
 appulisset.

NAssovius trans aquor adest, reducemq; salutat
 Belga Ducem. nondum Phœbo fervente perustus
 Se prisco candore probat, patriique coloris
 Et juxta veteris servat vestigia recti.
 Iverat Occiduum missus bellator in Orbem,
 Et terras, Sol fesse, tuas. non visa ruenti
 In laudes Europa satis, famæque suorum
 Pars mundi concussa prior. quærendus in orbe
 Barbarico fuit hostis Iber, vincique sub ipso

Vespe-

Vespere regnatorem Asia dominosque Philippos,
 Dis visum Superis. hic opportuna trophæas
 Ingens se tellus aperit, diffusaque vastis
 Regna plagis nudisque truces cultoribus agri.
 Hic alios hominum mores miramur & urbes,
 Corporaque humanis foede distenta medullis,
 Infamesque dapes & qualia fercula fratri
 Coxit & immanes Atreus detrusit in artus.
 Hac belli laus summa vivis, in viscera victos
 Condere & in viscos discerpere dentibus hostes,
 Ne toti noceant, vel ab ipsa morte resurgant.
 Hic alium Castella olim conspexit Olympum,
 Dissimilesque facies. oculis disparuit Arctos,
 Et ferus Alcides. nusquam sua signa Bootes
 Sustulit aut strictum Perseus se tor sit in ense.
 Phyllyriden stupuit, quique altius exit in Austrum
 Indus & ara Deum. geminis solamen ab umbris
 Terra capit, quas nunc dextras, nunc ire sinistras
 Adspicit. hybernis quoties nos noctibus acre
 Calcamus sine Sole gelu, Titania lampas
 Æstuat & fuscas exurit fervida frontes.
 Non illic ripa Vahalis Rhenique bicornis
 Ambulat, aut Ligerim Scythicumq; ad spectat Ara-
 Incola. Amazonia generosa vocabula gentis (xem
 Indunt nomen aquis, & qui per rura Maragnon
 Longa ruit nitidasque argenteus evomit undas
 Plata patens. vix obliquis se sidera condunt
 Flexibus & parvo distant discrimine luces.

Non his, vasta licet, Romana potentia terris
 Intulit audaces aquilas. non cepit Olindam
 Gracia. non illis allatus psittacus oris (bas,
 Reddidit aut Spartam aut Cadmi fundamenta The-
 Aut te Miltiade, aut tua victor nomina, Thefeu.
 Hesperie fors ista fuit, servataque Bati
 Gloria rectorique Tagi. se barbarus illi
 Tradidit & serò dominis adsuevit Iberis.

Nos etiam, quorum virtus Mavortia nescit
 Stare loco, Plusque, exemplis regalibus, Ultra
 Vadit & ingentem grandis fiducia Tethyn
 Trajicit, infernas mox perruptura paludes,
 Ivimus, & lauros illis suspendimus oris.
 Sic fruimur raptis, & qua quondam regna fuere
 Capta Tago, nostris spoliis cessere Batavis.
 Mansuetas hic Belgæ domos & mitia tecta
 Possidet. Auriacis titulis expungimus Indos,
 Hispanosque duces. longe migramus & ipsi
 Oceano inducit peregrinos Belgicæ cives,
 Ædificatque foris. mutat cum gente colonus
 Sidera, in auriferas diffundit nuntia valles,
 Ipsaque pallentis penetrabilia concutit auri,
 Et terret secreta Erebi. sua sacchara nostras
 Latatur tractare manus dulcissima tellus;
 Mattiacosque illic & respirare Sicambros;
 Sævus ubi crudis habitator vixit ab extis,
 Horrendæque artus hominum secure secures.

Maxime Dux, hæc terra tuis servata triumphis,
 Imperiisque fuit. dudum sub Principe Celso
 Miles eras, nostrique adspersus pulvere belli.
 Publica magnanimus juvisti commoda cæptis,
 Cum validam Tartessiacis è faucibus Arcem
 Eriperes, Rhenique domos & claustra Batavis
 Assereres, vestra facinus memorabile dextra.
 Tunc latus immensum mundi, quod nesciit ævum
 Omne, tibi in meriti precium spatiumque futuri
 Cessit, & intrepidi successor magne Columbi,
 Vespucii sectatus iter, cum Sole stetisti.
 Hic sibi Natura longissima linea metam
 Fixit: anhelantes isto sub cardine Phœbi
 Adspectamus equos. nec latius exit honorum
 Regnorumque fames & vis peregrina sciendi.
 Constitit extremis in Gadibus ilia potentis
 Alcmena soboles & finire Columnæ

Imperium. Latius etiam rectoribus olim
 Ultima suffecit Thule. Tibi trans mare magnum,
 Atlantisque vagos fluctus & Nerea vastum
 Surrexere nova gentes, dominumque ducemque
 Agnovere truces populi. sua Numina cuncti
 Devovere tibi, & nudati membra lacertos
 Exerere tuis iussis, & tela pharetris
 Depromsere suis. pluma lusere per armos,
 Et picturato gratati corpore, vobis

„ Iuravere fidem. nec enim gens nescia justis est,

„ Ipsaque barbaries aliquid presentis honesti.

„ Natura se lege probant, inscriptaque menti

„ Cœlitus officii versant distamina, quamvis

„ Obruta se condant multa caligine virtus.

Quot circum regnis, tot linguis cultus abisti,

Nec dispar morum ratio discrevit amorem

Obsequiumque tui. te suspexere feroces

Indomitique animis turba & mitescere sub te

Efferat vis potuit facilique adsuescere vitæ.

Excussa manibus clava, & lethalibus arma

Cotibus & rigidi damnato in corpore funes.

„ Sic natum male, mansueta sub lege renasci

„ Possit hominem, jam certa fides. per strata viarum

Ambulat, & nostro sub sidere barbarus exit,

Et priscum discit velatus membra pudorem.

Eheu, quanta viris feritas & nescia luxus

Vita rudis, quales agresti lumine vultus,

Quam pertusa genas facies, quam mollis flexu

Brachia, præcipitque per avia pulsat humum pes

Turbine, seu celeris sequitur vestigia cervi,

Seu mediis velox leporem sectatur in agris.

Quam gnari torquent jaculum, doctique ferire

Obvia, non vanis prosternunt ictibus hostem.

Hoc memini. Batavo solventem è littore cunctos

Contra te maris esse Deos, Zephyrosque Notosque

Disjecisse rates, irataque numina sorti

Invidisse

*Invidisse tua. quid enim? tunc altera Iuno
 In Belgas inimica stetit. te Iuppiter ire
 Ænea fato voluit, perque aspera rerum
 Per casus pelagi varios, longinqua tueri
 Littora & in terris aliis Latioque reponi,
 Arcton in Occasum portare deosque penates.
 Alter eras tum Scipiades, qui subruit Afrum,
 Trans mare. nec fuit hac solius gloria Pceni:
 Tu nobis Hanno victuris classibus orbes
 Accessisse novos ausus, glebisque focisque
 In patriis habuisse, duci plus vile putasti.
 Eudoxo deserta Pharos Memphisque superba
 Et contempta fuit Lathyri domus hospita regis.
 Scandit Erythraeum pelagus, ratibusque profundum
 Emensus, tandem Hesperius stetit exul in oris.
 Hac Nicia fortuna fuit, Crajique Canones
 Per fluctus abiere foras. fors ista Lysandrum
 „ Extulit & Roma dominos. virtute probantur
 „ Et pelago grandes animæ. discrimina fortes
 „ Nos faciunt, nec parva timet, cui spernitur æquor.
 Sed veluti saluus, post mille pericula, tandem
 Constitit ad Tiberim Ductor Trojanus, & æquos
 Expertus sensit Superos, stas littore sospes,
 Brasiliaque domos jamque hospita saxa subisti,
 Vallatamque urbem scopulis, habitataque nuper
 Hispanis loca, & illustris fastigia regni.
 Victor in adventus es. primusque à Principe vinci
 Se doluit Baniola ferox. fugere phalanges,
 Et Calvi sua cesserunt araria Portus.
 Fortunatè Comes, memorandi nominis hæres,
 Hæc Tropici videre geri. quæ fascia Phœbo
 Hic illic desinit iter, tua facta sub isdem
 Limitibus claudi voluit, Cancroque Caproque
 Hoc belli finivit opus. cum victa Peneda est,
 Creditur ipse tibi Chiron acuisse sagittas,
 Et juruisse Ducem. scutum porrexit Orion,*

Indigetes toto cum littore pelleret audax
 Dexterâ, & antiquis se maxima Pernambucum
 Fascibus exueret, tanto securâ magistro.
 Nec visum sœvire tibi. clementia gentis
 Dos aeterna tua est. cunctis spes certa salutis
 Ex æquo vitæque datur, placidisque vagantes
 Legibus atque ipsum in vitas placatus Iberum.
 Nec satis hoc. munis urbem terraque marique,
 Præcludisque aditus hosti, dum nubibus imbres
 Nimborum extundit pater, accessusque viarum
 Laxat & angusto saluant in gramine Fauni.
 Vix firmata tuis fuerat Respublica curis,
 Accepitque suas regio placidissima leges;
 Mittis in oppositum bellacia classica Nigrim,
 Et latè subvis conspersum littus arenis.
 Æthiopum statio est, quales Acheronte sub imo
 Degeneres vadunt Genii. jacet edita vallis
 Mina potens, dudum Austriacis infessa Philippis,
 Vnica mercantis tremor & formido Batavi.
 Cepisti atque tuis accessit clara trophais.
 Deerat adhuc rostratus honor, domitisque corona
 Classibus, extremis cum te pars hostica fatis
 Et vicina suis terrerent mœnia transtris,
 Sanctorumque chorus. tu per spatiosa vagantes
 Æquora, fatalesque minas & bella ferentes
 Mersisti & multo damnasti funere fortes
 Baticolas, fastumque Tagi. risere serena
 Nereides, fœvitque tibi mare, sidera, venit.
 Qua sibi suppositas ferit ardens linea gentes,
 Immensamque secat spatiis equalibus æthram,
 Terra jacet, totoque natat circumflua ponto.
 Morborum succique ferax rorisque beati,
 Quem canna dulces generant. Sic arca laudum
 Panditur, hac vestras tellus admisit habenas,
 Et dis Angolæ cultor, sparsique per oras
 Oceani nigri indigena, candensque ministrat

Hic ebur, hic fulvum mercanti porrigit aurum,
 Venalesque animas precio transcribit iniquo.
 „ Cur bona libertas homini subduceris? & cur
 „ Vis servum natura pati? coelestis imago est,
 „ Quisquis homo est, natusque sibi vim respuit in-
 „ Mortales aequis generamur legibus omnes, (sons.
 „ Iure pari, mox dissimiles injuria fecit,
 „ Et belli furor & rabies insana nocendi.
 Pacificos etiam fluctus Chilenque remotam
 Auspiciis tetigere tuis gens nostra, vique
 Ignota patuere maris, compendia ponti,
 Quaesitumque fuit, quod non invenimus, aurum.
 Magne Comes, stitit una tuos pax obviam cursus,
 Et Lusitanis veniens Concordia terris,
 Suspendit Mavortis opus; framaeque tubasque
 Et bellatrices passim compefcuit iras,
 Ipsaque paciferam Bellona ostendit olivam.
 Non moriture Ducum, prisca venerabile germen
 Sanguinis, ignotum nobis jam note per Orbem,
 Ad Batavos veteremque redi, fortissime, mundum.
 Non effœta tua laudis mea Belgica, causas,
 Quaeis merearis, habet. restant praeclara laborum
 Argumenta domi. pandit tibi Flandria laxos
 Mox vincenda sinus. hic nondum fecimus armis
 Otia. fervet amor belli, paribusque Philippi
 Regna fatigamus studiis. Tu barbara sperne
 Verba, Magajates, & qui sibi lurida formant
 Tela, Tabajarres, & pictos membra Tapujas,
 Patagones, & Canibales, pastumque cruore
 Humano deforme genus; duosque Caëtas
 Tupiguas & Amixocoros servosque Pirivos,
 Et Tupinaquorum populos. dedisce parumper
 Ista loqui, Germane, & vocibus utere nostris.
 Et Batavos Frisiosque sona, mitemque Sicambrum,
 Mattiacos Morinosque & quos sovet Isala cives.
 Fulminat in Morinis cognati sanguinis Heros,

*Auriacus, sternitque viam, qua possit adiri
Ganda vel angustis Antverpia digna triumphis.
Adsis, magnanimoque humeros suppone labori.*

*Vosque aded, Patria Patres, quibus inclita belli
Gloria surgit ab Occasu, tot Vespere in ipso
Emeruit celebres vigilans industria lauros,
Hesperiaque accidit opes; defendite magnis
Cœpta animis, Siculumque istis avertite Regem
Finibus, auriferamque Peru Cuscumque Quitumq;
Et pulchros longè Potosi convellite montes.
Hac finem bellis regio dabit. illa potentis
Imperii suffulcit opes & roborat tellus.
Obruite hunc orbis dominum, quo pugnat Iberus,
Orbe alio. geminos in se committite mundos,
Et caput Hispanum Occiduis demergite terris,
Ut Phæbo labente labet. qui viribus in nos
Accrescit gliscitque novis, hinc pabula Marti
Sufficit, & strictos aeternum nutrit in enses.
Mercedem pugnis subducite. vadat Iäson
Alter & in claros deducat carbasa portus,
In Belum Panamamque & diem invadite fortes
Colchida, & effossis Indum spoliante metallis.
Ite Patres, monstrabo viam per Amazonis undas.
Hoc duce, Perruvio toti fulgebitis auro.*

In Grollam à Principe
FREDERICO HENRICO
obsessam & victam.

Qua toties de me meruit fortuna triumphum,
Hoc iterum spectat castra Batava loco.
Materies sum clara Ducum; laudumque palæstra
Austriacos inter luctor & Auriacos.
Et simul impatiens pacis, dominique prioris,
Ut vincar vincor; muniore, ut peream.

Quid,

*Quid, Frederice, truces immittis tui ribus ignes,
Sulphureisque quatis moenia nostra globis?
Do tibi victa manus. nobis si infamiae vinci est,
Auspicium famae Grolla futura tua est.*

In aduentum Principis
FREDERICI HENRICI

sub vesperam, post superatam
Grollam.

Dum nova Batauico tibi parata est laurea bello,
Excipit & reducem patriae laeta Ducem,
Vesper erat, Phoebusque suos jam miserat ignes,
Aetheraeque polo delituerunt faces.
Phosphorus indoluit tantis decreta triumphis
Publica subiecta gaudia nube tegi:
Ipsaque tum tenero succrescens Cynthia cornu,
Optabat fratris lumine posse frui.
Tota tamen festis collucent compita flammis,
Quemque negat coelum, dat tibi Belga diem.
Fac etiam nullo tenebras splendore fugari;
Sat Batauis noctes, Te veniente, micant.

De eodem PRINCIPE ad ISALAM.

Isala, qui magno debes tua flumina Druso,
Isala, Romani grande laboris opus;
Redde Ducem Batauis, cuius victricibus armis
Tutus inoffensis exspatiaris agris.
Vtraque securis calcatur ripa colonis,
Et procul à patriae finibus haeret Iber.
Quem tibi pugnantem socii concedimus, illo
Pacato liceat jam modo posse frui.

EPISTOLA AMELIÆ

Ad

FREDERICVM HENRICVM,

maritum, audacius sub ipsis SYLVÆ-DV-
CIS mœnibus militantem.

*S*I vacat, & nullus circum tentoria miles
 Inflat Arausiæ classica rauca sonis:
 Nec medios inter cuneos fossasque globosque
 Efferus, & multa cade cruentus ovas:
 Has lege sollicita, mihi fas ita scribere, voces
 Conjugis, Amelia tristia verba tua.
 Arma, jube, sileant. nec, dum tibi nostra leguntur,
 Verberet obsessas machina sæva domos.
 Ipsa, puerque tuus, blandissima nomina, pugna
 Fortè breuem poterunt promeruisse moram.
 Hæc ego dum scribo, tabulis dum littera currit,
 Vaguit ad moeam parvæ Loysa manum.
 Auriacusque, tua recubans in parte cubilis,
 Invocat, absentem quem videt esse, patrem.
 Et nunc ille meis, nunc hærens illa laceratis,
 Multa ferunt matri basia, nulla tibi.
 Aspice, quam primâ numeras distare secundam,
 Linea stat foedâ commaculata notâ.
 Hic mihi scribenti subito puer impete trusit
 Audacis tremulam patris amore manum.
 Quas tamen adspersas tabulæ circumspicias undas,
 Flumina sunt oculis præcipitata meis.
 His tibi, magne Ducum, lacrymis, hoc rore litamus,
 Hæc sunt militia præmia missa tua.
 Segnior his forsan medios aspersus in hostes
 Ibis, & impavidum negliget armacaput.
 Quid Frederice ruis? jam te per tela, per enses

Audio

Audis vicino mœnibus ire gradu.
 Totque inter casus, dubiique pericula Martis,
 Hostica nocturno tangere castra pede.
 Si tibi conjugii nomen venerabile, cur me
 Conjuge vis, eheu, posse carere meo?
 Si placet Ameliæ quicquam, si vultus & ora,
 Pallidulam tanto cur facis esse metu?
 Se tibi lata placent facilis responsa marita,
 Cur cupis his ipsis me titubare malis?
 Si mihi vernantis lumenque decorque juventa est,
 Desine sic rugas accelerare meas.
 Squallida jam luces, jam squallida transigo noctes,
 Duraque sum, dum tu dura vir arma geris.
 Non mihi cesaries compta est, velut ante solebat,
 Ordinibusque nitet vitta decora suis.
 Non saturata placet Tyrio mihi murice palla,
 Quæque meos decorat fimbria pulchra sinus.
 Omnia negligimus, vestes, famulasque domumque,
 Dumque tui cura est maxima, nulla mei est.
 Conveniunt matres, & , dum tibi militat æther,
 Illustri cupiunt corpora veste tegi.
 Scilicet ingrediar medias securo per urbes,
 Pro patria pernox tu fera bella geras?
 Et mea fulgentes decorabunt tempora gemmæ?
 Dum tua bellatrix tempora cassis habet?
 Vel manus ista comam pettet? tua diriget enses?
 Et fracto curis Principe, mollis ero?
 Quin potius belli tristes imitata labores,
 Nolo nimis dispar cultibus esse tibi.
 Incedo discincta, dolens, sine viribus uxor,
 Fortè etiam, tibi dum scribimus, orba viro.
 Nec me divitiæ, nec me decor afficit aula.
 Hoc juvat, Auriaco conjuge posse frui.
 Iam tibi Pene'ope, jam sum, sine conjuge, Phyllis;
 Et, velut Hippolyto Phadra, misella queror.
 Increpat Oenone Paridem lasciva procacem;

Hac mea bellacem pagina mœsta Ducem.
 Exprobrat Hypsiphyle Æsonida, Sichæia Troia;
 Longè aliud conjux quod tua damnet, habet.
 Flebilis absentem Hermionè deponit Orestem;
 Hoc quoque, sed prohibent invida bella, velim.
 Obscrat & repetit multis Ariadna querelis
 Thèsea; te peterem, ni magnis arma petas.
 Vna tot è Danaïs conjux miserata maritum est;
 Tu, Frederice, tibi parce, miserta mei.
 Tyndaris ista suos Paridem celabat amores.
 Non ego. quid timeam, clamat apertus amor.
 Vt caveat fluctus, Sestos transcribit Abydo.
 Longius abscedas mœnibus, Haga rogat.
 Dum possum suadere tibi, suasisse juvabit.
 Dumque licet, cupio consuluisse viro.
 Vt te non possum, possum metuenda videre.
 Sæpè piæ voces conjugis omen habent.
 Castra, duces, litui, flamma, certamina, fossa,
 Singula sunt damnis verba tremenda suis.
 Horret, & ingenti trepidat formidine pectus.
 Nec mea sum, cum tu desinis esse tuus.
 Desinis esse tuus, cum Princeps bella capeffis.
 Si titulo gaudes Principis, arma jube.
 Non pugnare Duces, sed sunt dare jussa parati.
 Militis hæud partes, imperitantis habes.
 Tota salus patriæ Ducis est, non militis illa est.
 Hic leve, sed pondus grandius alter habet.
 Non unum te tela petunt, mittuntur in omnes;
 Vulnere communi Dux populusque cadunt.
 Vulnere quæ tua sunt, etiam sunt illa Loysa,
 Sunt etiam Ameliæ, Nassovique tui.
 Quod si magnanimas succendit gloria curas,
 Non minor hæc vivi; quàm morientis erit.
 Sunt juvenes bello insignes, & fortibus armis,
 Parent imperio castra Ducesque tuo,
 Audaces aptant gladios ad jussa Britanni,
 Quosque

Quosque suos, Galli, raptat in arma furor.
 Stant coram intrepidi, Mavortia nomina, Scoti,
 Stat coram impavido pectore Belga tuus.
 Sunt etiam toto braccati corpore Rhati,
 Et transalpinis agmina missa jugis.
 Hi tacitos subeant vallos, hi moenibus instent.
 Et formidatis stentque cadantque locis.
 Sæpè Duce[m] fortuna premit, magis aqua minori;
 Quosque rapit, nulla cum ratione rapit.
 Parce tibi. alterius facilis jaçtura sepulchri est.
 Rarior Auriaco nomine ductor adest.
 Sufficiant miseranda tua tot funera gentis,
 Et tot Nassovius Belgica clara rogis.
 Solvimus inferias Regi. sat sanguine in illo
 Hesperii luimus subruta scepra soli.
 Te patriæ superesse tua, sobolique, mihi que
 Convenit, & solos progenuisse Duces.
 Sin exempla movent, domitor Carthaginis alta
 Militis officium noluit esse suum.
 Imperio decus omne stetit. plus militat ille,
 Consilio quisquis provida bella gerit,
 Hectoreis toties conjux cur obstiit ausis?
 Cum ferus Argolicas perderet igne rates.
 Credidit hoc solo defensam vindice Trojam,
 Credidit hoc uno Pergama stare viro.
 Quàm vereor, Princeps, ne, te moriente marito,
 Objiciat casus Laodameia suos.
 Quàm velit hoc Vesper, quàm regia tota Philippi
 Gaudeat, & nostris rideat una malis.
 Non ego Nassovium, mox ut non esset, amavi,
 Aut viduo peream nupta relicta thoro.
 Speravi thalamos, ut conjux conjugis essem.
 Ne, precor, has partes dissociasse velis.
 Quàm male bellantum studiis, sociantur amantum,
 Et pugnax sorti laurea juncta mea est.
 Principis esse velim, non duri militis uxor.

Postremum hoc titulis exime, sospes ero.
 Nunc metus atque aliis haret formido medullis,
 Multaque dum timeo, plurima fingit amor.
 Et forsam meus errat amor, patriaque nocebo
 Femina, mandatis imperiosa meus.
 Nil moror. unius mihi credita cura mariti est.
 Omnia sunt domino damna minora meo.
 Quid mihi privatis urbs expugnanda periculis.
 Proderit? & tanto pignore victus Iber?
 Si prosis aliis, uni mihi Sylva nocebis.
 Non Batauvus tanti, totaque Sylva mihi est.
 Vincere te cupio, cupio plus vivere. nolim
 Auriacum Decius, Attiliusque parem.
 Scipiadem potius, potius te Nestora vellem.
 Non mihi Pelides, Priamidesque places.
 Pugnavit Telamone satus, sed suavit Vlysses;
 Præmia suadentis sola fuere viri.
 Si furit, & rutilis princeps Gustavus in armis
 Militat, & Daci tergora pone premit:
 Hic Boreæ propior, cæloque animatur & undit
 Acrius, & totum possidet Vrsa Ducem.
 Plus mites Batavi. rigida te longius Arcto,
 Longius immitti sidere Delpha dedit.
 Et tuus imperiis genitor laudatur, & armis.
 Bella sed imperio rexit & arma suo.
 En, tua tuta jacent aliis munimina vallis.
 Hic eques, hic sequitur Martia signa pedes.
 Hic tormenta crepant, illic in viscera terra
 Itur, & infestas exigit alter aquas.
 Hic haret statione alius, procul excubat alter,
 Hic cadit, hic hostem vulnerat, ille fugat.
 Omnia dum sunt, dum belli cuncta geruntur,
 Sit satis, hoc nutu Principis omne geri.
 Quæ vincunt alii, tua sunt. tu moenia victor
 Subruis, & tantum conficis autor opus.
 Tu ruis in jugulos absens, tu tota revellis

Flumina, tu iussis stagna lacusque domas.
 Omnia debemus capiti. Tu desine cœcas,
 Hæc lachrymans scribo, du Fort inire vias,
 Aut ego, quod solum superest, per tela, per ignes,
 Castra per, & cuneos irrequieta ferar.
 Insequar Auriacum. nec tunc procul ire vetabo.
 Si volet, ipsa inter tela, licebit, eat.
 Tunc moriar, quia sede meus morietur, & hostis
 Munus erit, post te, me feruisse simul.
 Forsan & ex uno geminos succumbere telo,
 Gratia fortuna vel rationis erit.
 Una thori faciès, una est concordia, tandem
 Fata velint uno nos perisse modo.

In recuperationem Arcis Schenckianæ.
 Arx loquitur.

NE tanti vicisse puta mea mœnia fallax
 Cantaber, & geminos detinuisse Deos,
 Hinc Vahalin Rhenumq; patrem. quibus horrida nu-
 Tincta Ducum multo sanguine barba fuit. (per
 Hesperio cessi male custodia Philippo,
 Et mea pars laudis credita culpa tua.
 Iam Bataros fines & spe majora tenebas,
 Et quæ non licuit pergere, visa via est.
 Captivos ut Belgæ Deos absolveret, ipsos
 Victores tellus clausit & unda suos.
 Regnant & proprio detenti carcere pugnant.
 Vnaque sum fama, funeris una domus.
 Quod spatium vivis dederam, morientibus urna est.
 Et tumulus simul & Martis arena fui.
 Dic Scaldi, dic fama Tago: Virtute tueri,
 Quæ potuit casu vincere, nescit Iber.

In receptam violento Marte Bredam.

SVm ludus, Fortuna, tuus, sum Martis arena,
 Et bellatorum clara palestra Ducum.

*Nassovius ter victa meis, ter victa Philippis,
 Tot spoliis belli partibus una fui,
 Cessimus Attidis, cessi non cauta Sinoni,
 Et precium fama iudice grande tuli.
 Nunc porta patuere dolis, nunc occupor armis,
 Nunc viridis, nunc me torrida gleba capit.
 Iam me Belga Tyrum dicit, Ligur esse Sagunthum,
 Arma, fames fatis incubuere meis.
 Fingite vincendi formas, qui vincitis urbes,
 Excute Mars ausus ingeniose tuos.
 Cunctis victa modis, posthac invicta super sum.
 Nam pudor est uno bis perisse modo.*

In Infantem Principem, natum Celsissimo
 Aurastiorum Principi, statim post vi-
 ctam Hispanorum classem.

D *Vm Tibi Cantabrica cedunt, Frederice, carina,
 Et patriae partes Trompius acer agit;
 Dum formidat & flagrant in puppibus alni,
 Et miser Arctoïs mergitur Astur aquis:
 Aula parit, gaudesque novo de Principe Princeps,
 Et comes it Marti lata marita suo.
 Parturit Auriacum generosa puerpera. nec se
 Battavia genitrix magna deesse cupit.
 Sic bellatori plaudit Bellona marito.
 Sic favet Amelia Iuno benigna sua.
 Officiis patriam Princeps devincit, & uxor.
 Et momenta Ducum lectus & ensis habet.
 Horret Iber, metuuntque truces utrumque Philippi,
 Iamque Ducem visiti, jam timuere Patrem.
 Pugnando superaris Iber. superaris amando,
 Et tumidum frangunt arma thorisque Tagum.
 Mox periere rates. at qui nunc nascitur infans,
 Venturis alter classibus hostis erit.*

In victam Gennapii Arcem.

Gennepa, quæ vallis altè munitis & undis,
 Et geminos inter stas animosa Deos.
 Quæ Mosa Nirsaque tuas circumdata turres,
 Spennis Arausiaci tela globosque Ducis,
 Qualis anhelantem præfracta Numantia Romam,
 Aut Maceta sprevit Petra superba minas:
 Iam ruis & fractis Frederico viribus impar,
 Hac etiam gaudes succubuisse manu.
 Quæ mala raptoris nocuisti regia Caci,
 Finitimis circum pestis & hostis agris,
 Iam patria tutela mea est murusque Sicambrum
 Dicoris & Vahali conciliata places.
 Austriaco subducta fidem cum Principe mutas,
 Et tibi placati signa Leonis amas.
 Quam bene bella gerit Batavus, quam præside cælo
 Fortuna librat fata vicesque sua.
 Post urbes arces capimus. dum summa moramur,
 Hoc etiam laudi est, utiliora capi.

In geminas Belli portas, Æram & Gen-
 nepam, illam à Rege, hanc ab Au-
 riaco victam.

Gennepa Nassovio, Lodovico vincitur Æra.
 Hoc Regis, magni Principis illud opus.
 Dissimilem duplex habet hac victoria finem.
 Et patitur variis hostis ab hoste malis.
 Ne noceat Batavum terris, jam Gennepa nostra est.
 Ut Morinum noceat finibus Æra patet.
 En geminas belli portas. quarum altera Gallo,
 Pandit, at Hispanis altera claudit iter.

IN SPECTACULA

Exhibita

AMSTELODAMI

In adventum Serenissimæ Reginæ
 MARIÆ DE MEDICIS,
 Galliarum Reginæ.

In spectaculum Nuptiarum Henrici I V,
 & Mariæ de Medicis.

EN, bellatori nubit Medicea marito.
 Et Princeps Italiam nobile fedus adit.
 Et rutilus juxta fulgens Henricus in armis,
 Hac sibi sceptrorum spem genitrice facit.
 Hercules hic faciem videas, hic Pallada, quorum
 Hac regnis mentem commodat, ille manum.

In spectaculum Berecynthiæ matris Deorum.
 Amstelodamum loquitur.

QValis per Phrygias quondam Berecynthia por-
 vecta fuit, partu tot celebrata Deum. (tas
 Ingredere auspiciis nostram felicibus Urbem,
 Atque oculos per me fer, Medicea, tuos.
 Quos portus, quæ tecta vides, turresque, ratesque,
 Templaque, fortunæ sunt monumenta mea.
 Per terras fluctusque vagor, sua munera mundus
 Mittit, & hic precio prostat uterque suo.
 Casaream felix, abavo donante, coronam,
 Et decus à vestro sanguine grande tuli.
 Ad Te præteriri redeat nunc gratia facti,
 Et non immemorem, maxima Neptis, habe.
 Sic placui defensa tuo Regina marito,
 Sic nato de Te Rege beata fruor.
 Si majus genuisse Deos, Regesque, Ducesque,
 Iam Matri liceat tot placuisse Deum.

In

In Domum Societatis Indiæ Orientalis.

Fecit iter Fortuna mari, pervenit ad Indos,
 Et procul Eoo fixit in orbe pedem.
 Memnoniæ patuere domus, patuere Moluccæ,
 Regnaque federibus tot sociata novis.
 In thalamos Aurora tuos jam classibus itum est,
 Et Bataros alibi, tectaque nostra vides.
 Non satis est vicisse domi, cum Sole vagamur.
 Et tanto volupe est vincere testa foris.
 Sint vestra merces Indi, sumus horrea Belgæ.
 Quas Oriens fruges parturit, Arctos habet.
 Servat hyems fructus, quos torrida coxerat æstas,
 Et calidum gaudet mandere bruma piper.
 Mittunt thura Arabes, permutant serica Persæ.
 Et spatiosa suas Iava ministrat opes.
 Parthica distentas onerant velamina puppes,
 Poclaque Sinarum carbasa plena vomunt.
 Ostia quot fundit Ganges, tot navigat unus
 Amstela, & externo sub Iove bella gerit.
 Lucra sinus omnes nobis atque aquora pandunt.
 Inveniunt quovis littore lucra viam.
 Hesperio cum Rege solum parimur & undas,
 Et formidati frangimus arma Tagi.
 Qui dubitas, castella, domos, arcesque tuere,
 Atque alio patriam crede sub axe dari.
 Sic aliis aliis populis di venditur orbis,
 Totaque se vendens machina, rursus emit.
 Quæque ferax longe spatiis immanibus Eos
 Colligit, in Bataris continet una Domus.

In Ferculum Orientalium mercium
Reginæ Matri paratum.

Vidit, & insolitas mirata est Regia mensas
 Mater, & Eoas attigit ore dapes.

Stabant antè oculos messes, quas miserat Indus,
 Quas dederant Persa, quas preciosus Arabs.
 Delibat Medicea suis fragrantia cannis
 Cinnama, & externo fercula missa solo.
 Adspicit Aurora segetem, thus, balsama, myrrham;
 Et spaciis Superùm munera stare suis.
 Hæc oculis placuere magis, magis illa palato,
 Gustus, odor partes hic obiere suas.
 Talia non posuit Thetidi convivis Peleus,
 Non epulis istis accubere Ioves.
 Non hæc adspexit Latium, cum victor ab hoste
 Romulidùm intraret mœnia Caesar ovans.
 Tunc aliquis dixit secum: quæ fercula ΚΟΣΜΟΣ
 Hic parat, hæc C O S M I filia grandis edit.

In Neptuni, Mercurii, & Virginis Amstelodamensis aquis innatantium

S C H E M A.

Neptunus ille, quem videtis fluctibus
 Tolle se vera fronte, canis horridum,
 Scævum tridenti, maximi Deum maris,
 Cujus marina monstra currus ductitant,
 Hinc inde lusitante Najadum choro:
 Et ille puppi celsus eminens nepos
 Atlantis, artis arbiter mercantium,
 Fandi peritus, emptor idem & venditor,
 Nunc sortis author optima, nunc pessima,
 Anceps favendi: Quæque Virgo pulchrior
 Vultu decenti flectit obvium genæ:
 Gratantur omnes Galliarum Numini,
 Pronisque votis Principi se devorvent.
 Neptunus offert cœrulas Ponti vias,
 Facilesque fluctus, strata ventis aquora,
 Quæ filiorum sceptrâ jus exporrigunt,

Gallus.

*Gallus, Britannus, præpotensque Cantaber.
Tegeaus iste priscus interpretes Deum,
Vrbem Parenti Liliisque consecrat.
At Amstelis virago Neptuno suo,
Cyllenioque nixa, mercantes Deos
Subdit corusca Principi, hanc ipsam Deo.*

I N N V P T I A S

Francisci de Medicis, Magni Etruriæ Du-
cis, & Iohannæ Austriacæ Ferdinandi
Imperatoris Filiæ.

Austriacæ vultus, & te, Francisce, Theatro
Sistimus, & Batavis fœdera prisca damus.
His nati rexere Duces, Mediceæque latè
Lumina conjugii emicuerere novis.
Hæc inter Maria est, raro quæ munere Divum,
Non nisi per Regum nomina Mater abit.
Hoc demum est peperisse; Orbi donasse tiaras.
Sic sua stant regnis roboræ, sic thalamis.

In donationem Coronæ.

Amsstela, qui latè terris mercaris & undis,
Iamque aliis adfers, jam tibi lucra refers:
Amstela, qui nostri fulsisti pondera belli,
Cum mihi plus uno surgeret hoste labor:
Sen Venetus gravis esse mihi, seu Flandria vellet,
Et Dominum Bruga detinere suum:
Accipe Casaream, regni diadema, Coronam,
Accipe virtutis præmia digna tua.
Hæc sub vos inter radiet spectanda Leones.
Posteritas isto pergat honore frui.
Classibus imperitas pelago. tua, nostra Corona est,
Nostra solo late fulgida, vestra salo.

In Spectacula Orbis Gallici sub Henrico 111
laceri, sub Henrico 1 v restituti.

G Allia dum lacerum bellis civilibus Orbem
Adspicit, & regni vincula rupta sui,
Commissofque Duces, ad verso fque ensibus enses,
Et fossum Regi proditione latus:
Ingemit excussos tantis cervicibus axes,
Dimotosque sua de statione polos.
Sic afflicta Iovem precibus, Divamque laceffit
Numina, & ex alto lorida poscit opem.
Stant juxta Pomona, Ceres, Liberque, Venusque,
Quasque Deas belli vis malefana premit.
Condolet atrata Superum clementia turba,
Dumque cupit Gallis consuluisse suis:
Borbonium lapsis Druidum succurrere rebus
Poscit, & his humeris pondera tanta geri.
Succurrit Regi Pallas Sapientia, Mavors
Auxiliatrices commodat ipse manus.
His Ducibus dum bella gerit, dum mitigat hostes,
Integra speratâ Galli i pace coit:
Et valida Mundum fulcit cer vice Navarrus,
Seque polos aptè restituisse videt.
Tunc regno sua parta quies, tunc rura, penateis,
Templa, foci, vultus exseruere novos.
Pax rediit, scandit neglectum Astra cubile,
Et reduces priscâ sede steterè Dii.
Hoc Spectacula docent. ubi fracti conditor Orbis,
Alcidæ Henricus nomen onusque gerit.

In natum Galliarum Delphinum eodem die
& horâ, quâ Amstelodamo discessit Avia

M A R I A D E M E D I C I S.

Q Valia in atherco succedunt sidera Olympo,
Alteraque exurgunt, altera lapsa cadunt:
Per-

*Perque vices radians stellis variantibus ather,
 Nunc hoc, nunc illo mutat in orbe faces :
 Talis ab Amsteliis dum se Fax Itala terris
 Subtrahit, atque suum flectit ab Vrbe iubar :
 Ecce procul Druidum in terris Phœbeia surgunt
 Lumina, & heredem dissita regna vident.
 Vna eademque dies Regalem lampada vidit
 Nascer, una aliam vidit abire dies.
 Amstela sic abitu doluit, sed Franciâ partu ;
 Totaque Delphino Gallia leta fuit.
 Vive nepos Mariæ, & quæ jam tibi Lilia crescunt,
 Prospera sint Gallis, prospera sint Batarvis.*

EPIGRAMMATA

inscripta

SPECTACVLIS,

In Adventum Sereniss. Magnæ Britannia,
 Franciæ, & Hiberniæ

REGINÆ,

Amstelodami exhibitis.

I.

Nuptiæ THETIDIS & PELEI,

ALIVS NASCETVR

ACHILLES.

EN, Thetis Æmonii properans ad limina Pelei,
 Thessalicas celebris sponsa pererrat aquas.
 Et Maria Auriaci vadens ad limina Sponsi,
 Sponsa per Arctoas Regia fertur aquas.
 O utinam his etiam thalamis nascatur Achilles,
 Et similes gignat nupta Britanna Duces.

Adspi.

*Adspicit hanc Thetidem Maria, & dum suspicit il-
Communem Patriæ spem cupit esse suam. (lam,*

I I.

Fedus inter Adolphum Nassovium Impe-
ratorem & Edovardum Britannia
Regem.

G E N V S A L T O A S A N -
G V I N E, D I V V M.

Hic est, Romani Imperii Regnator, Adolphus.
Nassova quem populis terra domusque dedit.
Regna Britannorum clero cum Casare pangunt
Federa, & à Tamesi postulat Ister opem.
Nassovius Edovarde faves. sed percitus ira
Austriacus tanta est hostis amicitia.
Res similes patimur Batavi. dum federe eodem
Auriaci fulget gloria, frendet Iber.

I I I.

Nuptiæ Reinaldi Nassovii Geldriæ Ducis,
& Leonoræ Filia Edovardi secundi
Britannia Regis.

D I S G E N I T A E T G E N I -
T V R A D E O S.

SCeptriferos quicumque thoros veneraris, & illas
Suspicias Auriaci, maxime Belga, faces;
Hæc adsperta oculis annalibus eruta priscis
Federa, Nassovia splendida vincla domus.
Reinaldo Leonora datur, sed Filia Regis.
Et Tamesis Sponsam Sponse Sicamber adis.
Hanc venerare domum Belga, Augustoque penates,
Illa domus Regum, Casaris illa domus.

I V. Nup-

I V.

Nuptiæ Iacobi II Scotorum Regis &
 Mariæ Egmondanæ è Nassovia
 Domo.

GENEROS TETHYS EMIT
 OMNIBVS VNDIS.

Hanc quoq; Nassovia genitricem de stirpe Caledon
 Accipit, & Maria conjugem Scotus orat.
 Nomina nominibus præeunt, & numine dextro,
 Tunc etiam pelago veſtus abibat amor.
 Tum procul externis nupsit Dux femina sceptris.
 Nunc nubunt magno Regia sceptrum Duci.
 Exulta ſecura Patrum Reſpublica; quam ſi
 Regis bella premunt, Filia Regis amat.

V.

A R I O N.

ETIAM SERVAMVR IN
 VNDIS.

Dum mediis, nautarum odiis, demerſus Arior
 Fluctibus; incertum per mare ſperat iter;
 Supponit miſero Delphinus corpora vati,
 Et dulcis cithara captus amore vehit.
 Non aliter duro damnatus Belgæ Philippo,
 Auriaco fretus Principe ſalvus abit.
 Seria ſpectaſtis Batavi. nunc ludicra rerum
 Cernite. nec pigeat ſic meminiffe Ducis.

VI. AN:

V I.

A N D R O M E D A.

PVLCHRÆ PRO LIBER-
TATIS AMORE.

Alligat Andromedam saxis furor. altior illam
 Æthereo Perseus liberat unus equo.
 Belgica Libertas duris innexa catenis,
 Sanguineo patuit præda futura Tago.
 Non pateris Frederice Pater, sed missus ab alto
 Illa neci Batavum dedita monstra domas.
 Quam tua nunc nostra miscetur gloria fame,
 Cujus nostra fuit mixta salute salus.

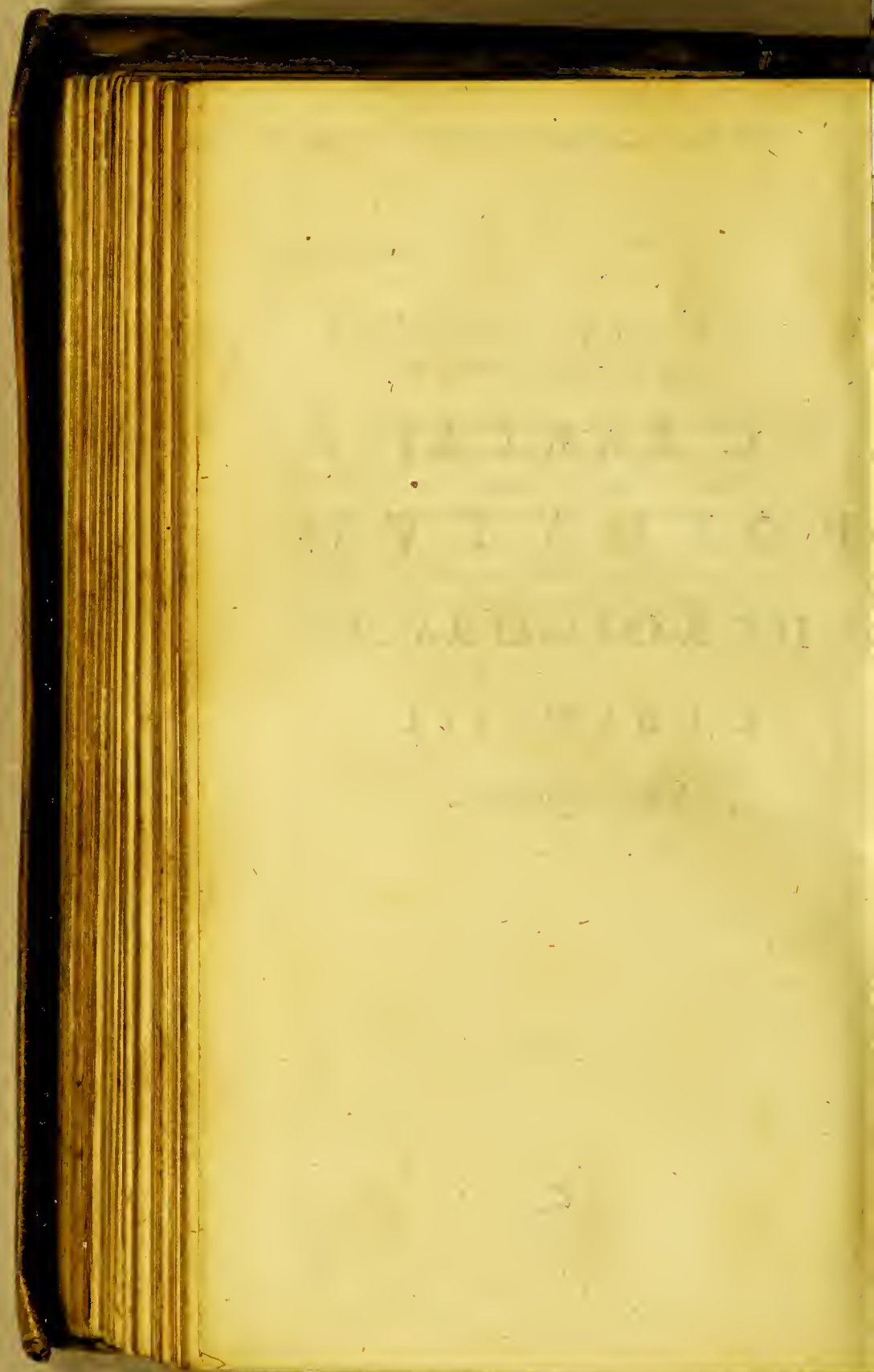
FINIS LIBRI SECUNDI.

C. BAR-

C. B A R L Æ I
P O E M A T V M
H E R O I C O R V M
L I B E R I I I.

Varii Argumenti.

VENVS BATAVA,

Sive in nuptias Nobilissimi &
Generosi Domini

IOANNIS à MATHENESSE,

D. Mathenesse, &c. Et Nobilissimæ Vir-
ginis ac Dominae,

WILHELMINÆ IVDITH

P I E C K,

E P I T H A L A M I V M.

Viderat intrepido stipatū milite Martē
Hesperios terrere Deos, iterumq; cieri
Bella Venus: toto diffundi carbases
Rhenō,
Turrigerasque rates, & bellatricis
rostra,

In Ligurum directa Ducem. Si conjugis, inquit,
Arms mei placuisse queunt; nec classica Belgas,
Tympanaque audaces terrent horrentia Catthos,
Si fervet Marvortis opus, si fama paratur
Cadibus, & crudo nascentes sanguine lauri:
Me credat quoque terra Deam, nec languida nobis
Otia & ignavas objectent secla sagittas.
Sunt arcus pharetraque mihi, sunt tela, facesque,
Queis noster quoque pugnat Amor, queis mite puella
Ingenium, & victa submitunt colla cohortes,
Succumbit soror ipsa Iovis. dum pralia surgunt,
Et Venerem sua bella manent, dum saxit in arces,
Et vesans suos repetit Bellona furores,
In Batavis Citherea furit, perituraque bello
Nomina & ingentes reparant mea basia clades.
Occidat hic aliquis Telamon, mihi nascitur alter:
Si perit Automedon, redeunt vitalia per me

Pignora : si rapitur discerptus curribus Hector,
 Astyanacta dabo : surgit pro Memnone proles
 Altera : tercentum Fabius pereuntibus, unus
 Vaguit in cunis nostris conatibus ultor.

Quod Bataxi vicere, meum est : me credite Batim
 Et Gangem spoliasse manu : mihi subditur Indus ;
 Nec sine me rutilum distingat Martia ferrum
 Dextera, nec duos ad pugnam armabit alumnos
 Odrysus, bellique duces. mihi gignitur uni
 In thalamis bellator homo : mihi corda manusque
 Et celeres pugnare pedes, mihi mascula primum
 Formatur natura virum : lectique duello
 Mars ingens orditur opus, nostroque labori
 Auspiciis, atque sui debet certaminis ortum.

Dixerat : & veteres alis subvecta Sicambros
 Diva petit : nivea cingebant tempora vitta,
 Pallaque discincto corpus velabat amictu,
 Purpureis intexta rosas : spirabat odores
 Cestus, Erythraeo fragrant murice planta,
 Collaque Hydaspeis fulgebant candida gemmis,
 Ut posses novisse Deam. certissima cæli
 Majestas documenta dabat, Superumque notari
 Et decor & facies poterant. hoc promissa cultu
 Dardaniam Sparta, Seston sociavit Abydo,
 Scyria magnanimum virgo pellexit Achillem,
 Victaque succubuit Pholoë. quasunque volatu
 Transiit aut terras aut flumina, Cypridis æstu
 Incalvere fera, gelidisque accensæ sub undis
 Agmina senserunt Venerem. complexibus ulmi
 Arctius impliciti molles hæere corymbi,
 Arboribusque hedera. frondes genitalis opacas
 Explicuit platanus, lauroque intersita myrtus,
 Palmaque vicina porrexit brachia palma.
 Quodlibet arsit amans, propriosque Erycina furores
 Omnibus imparita fuit. non oscula concha,
 Non sua lascivus neglexit murmura turtur,

Aligerumque genus. sic totus amoribus ather
 Ferbuit, & poterat solo natura renasci
 Afflatu propiore Dea. Sed Geldrica postquam
 Imperia & celsa tetigit confinia Bura,
 Hic bellis fomenta meis, dignamque furori
 Materiam quaramus, ait. Gens una Sicambrium
 Auriacum Veneremque simul sua stringere tela
 Adspiciat, bellumque sequi. chorus omnis Amorum
 Advolat, & manibus teneras strinxere sagittas
 Circumfusa cohors. Iamque omnia limina lustrant
 Semideum, Procerumque domos; quæ mollia flecti
 Pectora, quaque gravem virgo ejuravit amorem;
 Quæ dubias suspensa faces in corde volutans,
 Quod speret, damnare queat, fugiatque quod optet;
 Et nolit, quod amasse velit; quæ saucia cecum
 Vulnus alat venis, & quos præsenferat ignes,
 Mascula dissimulet. Cunctas venerabilis inter
 Pieckia caluibus placuit, potuitque probari
 Excelsæ fortuna domus, castæque decorus
 Virginitatis honos, & tot superabile divis
 Ingenium, atque ipsi penè amula forma Dione.
 Illa thori impatiens (primos vix Phosphorus ignes
 Extulerat, longeque dies distabat ab ortu)
 Fœmineum tractabat opus, pepulumque fluentem
 Aurata nescibat acu. Iam compta nitebat
 Casarides, viridem substrinxerat aurea vestem
 Fibula, Sidoniaque sinus industria palla
 Abdiderat. stupet ipsa Venus studiumq; manusque,
 Et timidam tali Nympham sermone salutat:
 Quid fallis malesana diem? quam fallere noxas
 Fas erat, & Paphio tenebras disperdere lido.
 Palladis hic sordet Veneri labor; altera, crede,
 Iam ducenda tibi nostræ suat stammina vitæ,
 Et proavum fundenda domus. tibi sera nepotum
 Progenies debere cupit, signantque maritam
 Sidera. Quid vacuo ducis suspiria lecto,

Et deserta gemis? toto quam Iuppiter auro
 Perpluat, & veteri cupiat preponere Leda.
 Quin discis servire mihi; sunt mitia nobis
 Imperia, & magna se libertate tuetur
 Servitii fors blanda mei. nimis anxiosa res est
 Virginitas, gaudetque rapi: sauciata marito
 Tutius uxor amat: nulla est custodia forma,
 Quam thalami cortina tegit: nescitque pudere,
 Cui pudor est sprevisse virum. permittit amori
 Multa thorus, tantumque salax in cœlibe vita est.
 Iam risus innumpta meos, arcanaque nescis
 Gaudia; & intrepidi quæ sit fiducia lecti,
 In quo nupta jacet: nescis, quibus artibus orbem
 Continuet Natura sibi: quo jure parentis
 Assignet sibi quisque decus: quæ munia matris
 Iam tandem sciuisse juvat. vilescit, amica
 Quicquid prole caret, quicquid sua subtrahit ævo
 Nomina, spemque sui fati involvit iisdem.
 Penelope, quamvis sapiens, concessit amanti:
 Andromache Trojana fuit, tamen oscula fixit
 Casside in Hæctorea: nostris flagravat Amazon
 Ignibus; & rari quantumvis plena pudoris,
 Expetiit Flaccilla virum: Cornelia donat
 Scipiadas, Romanamque nurus auxere Sabina.
 At quanta tibi virgo faces, ô quanta parantur
 Conjugia? Ecce tuos prestans Mathenesius ignes
 Hauriet, & tanto servaris Sponsa cubili.
 Illum Palladius juvenem deduxit in artes
 Magnanimus genitor; ne quem respublica tandem
 Posceret, & Batavi spectarent ora Senatus,
 Clamaret doctrinæ reum, trabeasque pueret
 Vix vulgo distare rudi. virtutibus annos
 Ante venit; duris animum Constantia firmat
 Temporibus; spernit populi Prudentia motus,
 Dum patria pia jura probat. generosaque quamvis
 Nobilitas longo derivet stemmata censu,

Ardua que illustres decoret fortuna penates,
 Mens submissa manet : facili perfusa se vero
 Lata verecundos adspersit gratia mores,
 Priscaque simplicitas, atque isto sanguine dignus
 Candor, & ingenuo depicta modestia vultu.
 Vix ea dicta dedit : tacitas sub pectore flammis
 Excitat, & blandum venis instillat amorem
 Alma Venus. spolia illa mei sunt ampla laboris,
 Aliger, inquit, Amor. nunc, qua secunda Batauis
 Arva colit, fessusque suas immergit arenis
 Rhenus aquas, placidusque excelsas alluit arces
 Doesa, viam slectamus, ait. quò fulgida postquam
 Atria & angusti subiit penetralia tecti,
 Insignes Procerum vultus laudat aque Cypris
 Adspicit ora virum, suspensa que lumine lato
 Heroum simulachra legit : qui clarus Athenis
 Cattigenum mandata dedit ; quo vindice frontem
 Barbaricos inter strepitus & murmura belli
 Explicuit Phœbea cohors, cui Belgica concors
 Imperii surgentis onus nostrasque curules
 Credidit, & dubios commisit patria casus ;
 Et qui Cantabricos eludens Doussa furores
 Fati iura domat ; sed non bellacis qualis
 Carbasæ & ingenti rapuit vexilla Philippo :
 Quique senex Batauum Dux Duvenvordius a quor
 Classibus asseruit, totique minacia ponto
 Iussa dedit, potuitque truce sibi subdere Tethyn.
 Hos ubi per vultus solertia lumina duxit,
 Tum regina Paphi : magni clarissima patris
 Progenies, quâ sola manet spes fulta nepotum ;
 Te propter Paphias arces Cyprumque reliqui,
 Id aliumque nemus. geniales pronuba tedas
 Ipsa puerque meus ferimus. quid lenta moraris
 Vota ? nec attentæ Veneri solennia solvis
 Iura thori ? posco sobolem, ne stemmate in isto
 Destituat rector Batauos. patria que tibi que

Iam Cithærea vacat. nec solum blanda voluptas
 Et peritura mihi petitur. respublica natos
 Exigit, & regni qui librent pondera, Belgas,
 Vna, Deum monitis, nunc ardet amoribus absens
 Pieckia, tota tuis absens in vultibus errat,
 Atque exul jam facta sui est. suspiria Rheno
 Conscia transmittit Vahalis, dudumque moratur
 Mens curis intenta meis. non dignior ulla
 Te poterit meruisse virum, si gratia formæ
 Queritur, exuperat longè reverentia morum:
 Si census aquare velis, rarissima longè
 Vincet opes pietas: si tanta virginis ortus,
 Et claros arcessis avos, præconia poscet
 Ingenitius majora pudor. si sidera mutet
 Iuppiter, hæc mediis virgo radiabit in astris.

Dixerat: ille Dea le vibis violabile telis
 Pectus, & insolita laxat præcordia flamma,
 Imbibiturque effusus amor. Iam pristina sordet
 Vita viro, curæque graves, & dura faceffunt
 Otia, nec fremitus aut colla superba moratur
 Quadrupedantis equi. non jam venabula torquet
 Venator, lustratque vagos indagine saltus,
 Latrantesque adigit per inhospita rura molossos,
 Totque canum explorat genios: quis cursibus Eurum
 Ante volet, quis nare sagax vestigia doctè
 Cæca notet. non jam delapsum nubibus agmen
 Inclusisse plagis gaudet, cœlique cohortes
 Vult prædam servasse sibi. largitur amori
 Omnia, se spoliū prædamque cupidinis esse
 Sentit amans. quin jam tardos procedere Soles
 Autumat, & calidos promissa virginis ignes
 Differri spes ægra putat. si vesper Olympum
 Claudat, & athereos properans Aurora jugales
 Allevet, antè oculos dominæ versatur imago.
 Antè oculos nova nupta subit. sic viستا fatiscit
 Nobilitas, figitque suas in virgine curas.

Latior

Latior interea leuium gens omnis amorum
 Advolat, & primo testatur gaudia plausu,
 Coniugii prasaga novi. pars flammea Sponsa,
 Pars telas ignesque parat: pars myrtea gaudens
 Tegmina circumdat capiti: pars nectare lumen
 Irrigat, & mediis fragrantia cinnama tectis,
 Persarumque addelet lucos, & missa Sabais
 Balsuma. Pastanis aliquis vel Adonidis hortis
 Narcissum, violamque & purpureum chrysanthum
 Advehit, & donum festis solemnibus adfert.
 At puer Idalius genialia fulcra Cupido
 Apparat, & thalamis velamina pulchra futuris,
 Barbaricasque insternit opes: non talia Marti
 Straverat ipsa Venus, tunc cum Liparejus amantes
 Falleret, & doctis captiva cubilia vinculis
 Spectarent cupida ora Deum. qua veller a Seres,
 Quos cultus fert dives Arabs; gemmisque coruscis
 Et picturato distinctas murice vestes,
 Deposuit largitor Hymen. non Gratia lecto
 Absuit, & geminas texens Aglaja coronas
 Implicuit natos Zephyri spiramine flores,
 Non tactos Borea, rabidique caloribus Euri,
 Perpetuo sed vere novos. At praschia fati
 Iuno vetat steriles istis rorescere noctes
 Sedibus, & quicquid secundi fallere posset
 Spes uteri, toto dominans proscribit Olympo.
 Iamque aderat festiva dies, poscensque maritum
 Emicuit lux alma polo. disperberat omnes
 Ipse pater Divum nebulas, quo clarius orbem
 Virgineus collustret apex, Solemque lacestat
 Vultus, & in rutilo majestas fulgeat auro.
 Iunxerat una domus geminos, flammaque calebant
 Iam propiore duo: veluti post frigora brumæ
 Inealuit terra gremium, laxataque Phœbo
 In Venerem natura ruit. sociantur in uno
 Vota viri sponsaque thoro. Vix ille pudoris

Frena sui retinet ; vix illa arcana caloris
 Dissimulat fomenta sui. sic nutrit amorem
 Alterius vicinus amor, quin ignis ab igni
 Pabula lata capit. flammaque incendia flamma
 Ventilat, & proprius dum sperant pignora bustis,
 Vitales cessere faces. ferventia cernas
 Atria, conscriptos longis discumbere mensis
 Battavia proceres, & nobilitatis avite,
 Nomina magna, deos. primava gloria pubis,
 Stant juvenum spectantq; chori, quam fulgeat inter
 Cognatas hic Sponsa nurus ; quantum ille decorus
 Emicet, & nullo diffundat lumina fastu.
 Ut thalami patuere fores, & conscia lecti
 Virginitas timuit, qua mox sperare maritam
 Fas fuerit ; placido generosa Batavia gressu
 Ingreditur : juxta musco velatus & alga
 Latior adstabat Rhenus, Doesamque trahebat,
 Et Zilam, famulos. dextram capit illa puella,
 Inde viri, firmansque sua connubia voce,
 Sic insit veneranda parens : Di coepta secudent
 Federa, & aeterno connectat pectora nexu
 Intemerata fides ; etiam post funera mentes
 Iungat amor, dirimique vetet. non sulva metalli
 Pondera, non Pelopis gazas, non jugera Crassi,
 Quaeque dedit fortuna, precor. Mathenesia vobis
 Succrescat foecunda domus : sudate nepotes ;
 Ut credat Citheraa suos : agnoscat alumnos
 Omniparens natura novos : hoc sanguine surgant,
 Qui terris dent jura meis, securaque praestent
 Imperia, & lapsis norint succurrere rebus.
 Alter avus nobis redeat, quo sospite sospes,
 Et legum tutela fui, quo Præsida nuper
 Ad Batavos spretis Pallas migravit Athenis.
 Dixerat ore gravi. Tum Iuppiter omina firmans
 Mitius intonuit, caelique à parte serena
 Maximus in thalamo splendor cum lumine fulsit.

I N E Q V V M

Nobilissimi ac generosissimi Viri,
D. G O D E F R I D I
de H A E S T R E C H T,

P O E M A T I O N.

STat sonipes, dominique ferox subselia portans
Obsequium gravitate premit, famulumq; labore
Dissimulat fremitu. decorant generosa coman-
Colla juba, quas in varios solertia nodos (tes
Strinxerat, & multo mulier distinxerat auro.
Tum coni plus fulget apex, & vertice summo
Ornamenta micant, phalerataque tempora perflat
Adversi vis sava Noti. miratur honores
Ipse suos quadrupes, tardoque superbia gressu,
Quam calcat, fastidit humum. ferit ungula pandit
Altius in se tracta femur: ceruice recurva
Obliquat sibi fastus iter; non prona debiscunt
Ora, nec indecori quassantur tergora motu.

Desine magnanimum quondam generater equo-
Ostentare tuos Agragas: non Thessala tellus, (rum
Quem componat, habet. sordent, quos Bilbilis alta,
Quos Arcas celsaque dabunt fastigia Nisa,
Aut celeres in bella Scythæ. non Isthmia talem
Compita & Elæo currentem carcere vidit
Gracia, cum celeres sese effudere quadrigæ,
Palmasque precipites accenderet amula currus,
Et stantes sublime duces. Hierone triumphans
Littus Olympiadum seros memoratur in annos,
Et clarum Therone fuit, Pelopisque nepotes
Victrices vexere rotæ. Tu testis honorum
Vivis adhuc Alphæ pater; tu Psummidis abulis
Palladia sub fronde caput: tu fessa caballis

Corpora lavisti toties, spumamque lupatis
 Abluis, & calidæ propinas flumina Pisa.
 Pythius Archesila doctis applaudit habenis,
 Xenocratemque stupet; nec magnum clara Mega-
 Fama silet, curruque ruunt Alcæone nati. (clem
 Scilicet illa tuis victriciâ tempora frenis
 Invidit, Godefride, dies; nec Olympia tantum
 Conspexit generosa decus: seu colligat ungues
 Ad numeros, libretque gradum: si ve auribus adstet
 Attonitus, feriatque solum temeraria crurum
 Mobilitas, grandique tremat sub pondere tellus:
 Seu monitis attendat heri: seu flectat in orbem
 Corpora; seu laxo transverberet æera loro,
 Arvaque quadrupedante pererrat inania cursu.
 Huic Hiero cessisset ovans, & prisca Pelasgum
 Gloria, cessisset spatius Pherenicus in amplis,
 Ipsaque Pisam decerperet Elis olivam.

Hic bellator equus mediis in vallibus hostem
 Hincitu vocet, & cuneis sese arduus ipsis
 Inferat, hic lituos, hic cornua rauca tubasque
 Audiat intrepidus; perq; agmina perque phalanges
 Sternat iter, peditemque truci ceruice superbus
 Dissipet, & nudâ stratum conculcet arenâ.
 Talis in adversos sumptis insignibus Æthon
 Ibat ovans Rutilos: tales calcaribus armos
 Penthesilea fodis, medios cum virgo per enses
 Et Danaum per castra ruis, generosior ille
 Magnanimam veçtet Thamyrin, Volscamq; Camil-
 Aut erepta iterum repetentem signa Camillu. (lam,
 Hoc quoque virtutum latitant sub pectore formæ,
 Et laudum generosus amor; servansque decori
 Insipiens natura sui est. hanc præmia recti
 Et promissa movent. venienti grata magistro.
 Vox matutinum fremitu Titana salutat.
 Et tremula modò calce favet. capit illa furoris
 Argumentâ sui, justâque accenditur irâ,

Et contempta dolet. rursus laudata superba
Majestatis habet speciem, frontemque serena
Pandit, & heroo testatur gaudia gressu.

Hæc mihi Apollineum pleno de fonte liquorem
Excudit: hæc sacrum mihi percussit ungula montem,
Nec vatem sitiisse cupit. Iam fabula facta est
Pegasus, & celsum tranans Heliconæ volatu
Bellerophon, natæque istis sub calcibus undæ.
Tu mihi Bellerophon; tuus est, qui sufficit undas
Pegasus, & toto vatum me proluvit alveo.
Quid magno terra gremium Neptune tridenti
Percutis? & primos imis de manibus excis
Cornipedes? hunc aquoreis vicinior oris
Belga dedit; ravidumque suis virtutibus aquor
Induit, & belli spumantes indidit iras.
Non huic frena truces Lapithæ Numidæque dedere,
Celtiberumque manus; non defensoribus istis
Tempus eget. spernit phaleras alienaque Rhenus
Nomina, nec Siculus format calcaria Brontes.
Ipse tibi Batauvus tanta redimicula frontis
Præbet, & excelso tumidas in vertice cristas,
Fulgentemque gravi succinctam pectore zonam,
Textaque in extremos velamina pendula talos.
Si spatium fors terra neget, sessore magistro
Molliter ille gradum glomeret: si lata patefcunt
Iugera, & ingentes trepident calcaribus armi,
Vnâ Eurumque Notumque & nubifugos Aquilones
Antevolet, Caurosque leves post terga relinquat,
Sideraque, & pleno redeuntia flumina ponto.
Ille vel illæsa Cereis trans summa volaret
Culmina, vel lati tranet spatia in via Rheni:
Aut Vahalim, aut dubio fallentem gurgite Mosam,
Hoc in Amyclæâ si quondam vectus arenâ
Tyndarides foret: haud propriis bellator Aphidnis
Lurida Cecropio cecidisset victima bello.
Sunt alii, quorum Latii meminere poetæ;

Calæicus Lampon, & pulchro concolor albo
 Astur Panchates, & nigra fronte Pelorus,
 Et Tagus, & Pholoë, & cursu velocior Iris,
 Aschetus, Æthion, Styrias, Phariusque Podarces,
 Et quos Thebanis genitrix effuderat Herpe
 Nobilis, & soboles Sicoris bellacis Ilerda:
 Vel, quem Trojanum Mezentius urget in hostem,
 Rhebus, & Adrasto celebris vocalis Arion;
 Et gemini Mavortis equi, mensorque dierum
 Cum rutilo Pyroënte Phlegon, & fervidus Æthon,
 Et Stygius Nycteus, & clari Xanthus Achilles,
 Plutonisque notâ varîe distinctus Alastor.
 Hunc timeant cuncti, timeat concurrere soli
 Quilibet. hic veteris laudes præstringere seclî
 Gestiat. hic docilis freni sessoribus aurem
 Commodat; hic rectum servabit doctior axem,
 Quaque voles, sinuabit iter. Tu scande superbos
 Excellens Godefride toros, & ephippia tanto
 Turgescant supposita viro. non vilia noster
 Pondera vectat equus. tellus, mare, sidera, coelum,
 Nobilitas, virtus, domino portantur in uno.
 Terrarum doctrina tua est: tibi regna locosque
 Nossè datum. quantum Occiduis Sol distat ab ortu,
 Belgicæque Auroræ thalæmis, à Gadibus Arctos
 Vtraque, Lappionumque solum. Tu vasta deorum
 Atria, flammantes aternis ignibus orbes
 Emensus radio, Solis Lunaque labores,
 Mercurii Martisque vias, Veneremque, Iovemque,
 Tardigradique senis lentos sublimior axes,
 Et pitaratam didicisti per vigil æthram.
 Tu pelagi curvos flexus, Tiphynque Batavum
 Expedias. tibi, quas doctâ depinxit arenâ
 Dextrâ Syracusii senis, aut vis Attica, formas,
 Ingenio famulans aperit labor. omnia pernox
 Vidit & ignavis animus succensuit horis.

Has portat phaleratus opes; hac bajulat Æthon

SACRA

Sacra tuus, tantumque decus dum gestat in armis,
 Alius insurgit quadrupes, dominicq; quod unum est,
 Virtutis putat esse sua. Tu tergore in isto
 Sapius aethereos, per amica silentia noctis,
 Spectasti studiosus equos: ubi Pegasus alas
 Explicet, & gelida depromat tela pharetra
 Phillyrides: equitesque istos miratus & arma,
 Vidisti, tibi quos seruet natura penates,
 Quam pandant tibi fata domum; quã praeius iuit
 Insignis pietate pater; cui stemmata, sanguis,
 Nec tanti fuit illustri spectata theatro
 Gloria, quam patria & veterum custodia legum,
 Et pacis venerandus amor, praelataque Marti
 Tranquilla sors lata toga: quã despicit orbem,
 Qui nomen tibi scripsit, avus, laudabile Belgis
 Nomen, & aeterna meritis praeconia fama.
 Vive Heros; stimulosque tuis virtutibus adde.
 Adde decus decori. subeant nascentia fratris
 Incrementa tui, magni cui pondera belli
 Dux Ligurum, atque suas partitur Spinola curas.
 Quique mihi faciles aditus, & mollia fandi
 Tempora concedis, nec vilia nomina spernis,
 Accipe laudatum, sessor generose, caballum.

P R A E F A T I O

In Epicedium sequens, ad Suecorum
Gentem.

Gens invicta malis, nec tot fatiata trium-
 phis,
 Quos meruit Regis Martia dextra tui:
 Gens Batavis sociata meis, cape foederis ar-
 rham,
 Quam tibi plangenti nuncupat ore dolor.
 Quem lugens afflicta virum, lugemus eundem;
 Et populos fati fors manet una duos.

Ex

Extulit hunc Sueonum tellus; nunc extulit
Haga:

Extulit illa decus nominis, ista rogam.
Illa vices fandi dederat, dedit ista silendi:
Et, quæ non dederat præmia, sæva rapit.
Illa sibi prisca repetens insignia famæ,
Nos solum exuvias mortis habere sinit.
Quantum clara levi distat fortuna sepulchro,
Officiis distant; Tu, Batavusque, suis.
At nunc Belga canet, quos tu veneraris, honores,
Et tecum tumulo talia verba dabit:
Quem peregrina suis secrevit purpura Catthis,
Hic jacet, Arctoi nobile Regis opus.

I N O B I T V M
I A N I R V T G E R S I I ,

Serenissimi Suecorum Regis Gustavi, apud
Foederatos Ordines, Legati.

Qua faciles, Fortuna, Deos, & numina mundi
Experta es satis aqua tibi, sceptrique favores,
Hunc luge jam mæsta virum, quem gratia divum
Sacraque regali venerata est purpura vultu,
Et letum dilexit ebur, cui munia fandi
Sarmaticis tribuit Facundia mersa pruinis,
Eloquiique vices, & de tot gentibus unum
Pro se posse loqui bellatrix credidit Arctos.
Omnis Hyperboreis collectus montibus humor
Liquitur, & totum in lachrymas, jam conscia mortis
Rutgersi venerande tua, tantique doloris,
Absorbet natura gelu: sua lumina condit
Parrhasis, & Scythico se vellet in aqore mergi,
Indignata tuos obitus, qui castra Bootes
Regia, & aratas spectavit nocte phalangas,
Victricesque acies, & victi foedera Moschi,

Et

Et stratum clypeis Dunam, sua sidera mœrens,
 Et vigiles atrâ involvit caligine flammâs.
 Ipse suos Gustavus equos, bellique secundos
 Successus remoratur ovans, tantoque furori
 Dat veniam, & domitis jam saltem parcere terris,
 Officium regale putat. qua casside Corus
 Diffregit duras hiemes, pluviasque, nivesque,
 Stat lacrymans, guttisque humectat grandibus ora,
 Ac manes vocat incassum, reverentia regni,
 Ipsaque majestas aliqua succumbit amori,
 Nec lugens rex esse potest. Ignoscite Divi,
 Si sceptris indigna loquor. miserescere fatis.
 Et pietas in rege placet; nec nomina spernunt
 Humanas angusta vices, hominemque potentum
 Mentiri mens celsa valet. plorare suorum
 Dis geniti potuere rogos, & servus Achilles,
 Et pater Æneas, & qui fumantia latè
 Pergama victori Priamus concessit Atrida,
 Iam mihi cernuntur Phœbi delubra cieri
 Sedibus, & tristes Helicon arcessere questus.
 Vultus Pegasidum pallent, & languida mœstis
 Vix tollunt sua colla jugis, Cirrhaque remugit
 Limen, & attonita torpescens Gorgone Pallas.
 Illa Iovis fugiens oculos solatia luctus
 Despicit, & presso lachrymarum fonte, resedit
 In Batavis, Superosque truces, celeresque sororum
 Execrata colos, vicinum planctibus aquor
 Verberat, ac tales exorsa est præsica voces:
 Maxima jam pridem terrarum nomina fato
 Damnavit vis summa Deum, regumque minata
 Turribus invictas mortali robore dextrâs
 Perdomuit, ruptisque evoluit tempora pennis.
 Tum clari periere Duces, infractaque bello
 Pectora; quæ Vesper timuit, quibus occidit Eos,
 Armaque captivus toties submisit Iberus.
 At Martem dolor ille manet. tot fulmina belli.

Hespe-

Hesperioque recens tepidos à sanguine manes
 Luxerit Odrysius ; cui duri ad Strymonis undam
 Barbaricus puero cunabula præbuit Hamus,
 Threiciaque ni ves. me me placidissima tangunt
 Funera, nec dira pollutum cæde cadaver.
 Exuvias Doctrina tuas, victur aque chartis
 Busta queror, queror extinctas, piæ numina, Musas,
 Thymbræique patris cineres, ac muta deserti
 Ora viri, calco totam sub marmore Suadam,
 Et Charitum fatale solum, tumulumque potentis
 Eloquii, ac celebrem magnis virtutibus urnam.
 Illi prima rudes generosa modestia mores
 Et nondum domitos ferventis pectoris æstus
 Flexit ad obsequium : nec quid puerile licere
 Credidit ista sibi curis gravioribus atas.
 Mascula doctorum sapuit sub voce Inventus
 Pierius gaudens studiis. lasciva Vacuna
 Atria, Circaæ spernuntur pocula turba,
 Dum laudum decurrit iter, Phocæaque scandit
 Culmina. tunc sacro labiis arentibus æstu
 Castalii latices & vatium exhausta fuerunt
 Flumina, & in mediæ se proluit Hippocrene.
 Iam Scaurus, rigidusque Caper, durusque Palamon,
 Et tristis ferule sceptrum, plagæque sonantes,
 Et matutino subsellis rauca tumultu
 Terruerant animum. patuit, qui rostra fatigat,
 Orator Fabius. nec segnius hauserat olim
 Atlantis præcepta sui Tirynthius heros,
 Aut citharæ cantus Chiron persuasit Achilli
 Thessalico permixtus equo. Tu maxime Vossi,
 Cui sua Romulidum pandit secreta vetustas,
 Ausoniosque duces, effataque tempora mundi
 Reddit sera dies, & Grajùm pulpita pulsans
 Socraticas aperit celebris facundia portas ;
 Expedias tanta felicia cæpta iuventa,
 Ingeniique expande decus. tu prima peritus

Rexisti

Rexisti vitæ spatia, & per acerba laborum
 Duxisti docilem leni moderamine mentem.
 Te præeunte puer modulos, & nobile Flacci
 Ad numeros saltavit epos, grandique Maronis
 Insonuit sua metra tuba. tu mite Terenti
 Eloquium, stricto seravorum scommata socco,
 Plautinosque sales, & amabilis orsa Menandri,
 Exulis, heu, fontes elegos, Thespique perunctum
 Scire facis. tumido gradiens persona cothurno
 Dat tragicos spectare modos, & cruda Thyestis
 Fercula, quæque sibi furatur fecibus ora
 Dardania regina domus. sed fata neque
 Bilbilici lenire joci, lenire Catulli
 Passer, & illini potuit fera Lesbia cantu.
 Horrida ridentis damnatur pagina Persi,
 Et placet, immitti Latium qui lavit aceto,
 Vexatus rauci scriptor Theseide Codri.
 Nunc super Argolica pugnatum pellice bellum;
 Et conturbatas Phrygio raptore Mycenæ;
 Nunc Lyrico modulata seni, nunc rura pererrat
 Dorica: nunc rapidis victorum raptæ quadrigis
 Pindaricæ commenta lyra; veterumque Deorum
 Progeniem: quos Ascræ dies, quos gratior hymnos
 Callimachus, lætoque canat modulamine Sappho.
 Vt Romam Cicero, timidus orator Athenas
 Erigat, & Macetum regi responsa remittat:
 Quæ Crispi sint sensa brevis: Cornelia quantum
 Vis valeat dubios regnorum expendere casus,
 Sejanique vices, & quali regna parentur
 Ingenio, qualique iterum rectore fatiscant,
 Vnius sit cura viri. nec prisca Cleanthes
 Atria, mellistuosque negat cognoscere sensus
 Phædrus, & arguto respondens ore Philebus.
 Romanos rerum dominos, gentisque togatæ
 Prima rudimenta, ac crescentis mœnia Romæ,
 Excussos solio reges, mox libera Bruti

Impe-

Imperia, & vario gestum sub Consule bellum
 Hunc charta docuere graves. At mascula Curti
 Exposuit Pellæ victricia tela papyrus,
 Eoasque ætes, epotaque flumina Medo,
 Et nimis ingrato passum sub rege Philotam.
 Quæque sibi proprias evolunt tempora voces,
 Et genii simulachra sui: quos balba locuta est
 Potitiis Carmenta sonos: quid Musa vetustum
 Lucilii fremat, & quid verrucosa loquantur
 Carmina Pacuvii, Calabrumque in montibus ortus
 Ennius: ut medium detergat sordibus ævum
 Augustus, foedamque fuget Romanus Apollo
 Barbaricam, linguaque decus, pacemque Qui, ino
 Restituat; donec Latio sua Vandalus ora
 Miscuit, & Gothica stribligine sorduit Auson,
 Et poterat jam Roma sibi non Roma videri.
 Pythagora monitus, doctæque silentia turba,
 Et tantum sapuisse sibi, sprevisse nepotes,
 Credidit esse nefas. gaudet mens fata futuris
 Ignotas aperire vias, verique reperta
 Non privata putat. solum laudabile dicit,
 Quod commune facit. Criticas in bella cohortes,
 Grammaticasq; tribus, tristesq; ob puncta magistros
 Provocat, & longum libros diffundit in ævum,
 Et sensus veterum, & labentia nomina seculo
 Vindicat, atque alta mersum caligine verum
 Eruit, ac querulâ socios exercet arenâ.
 Iulide, magni soboles augusta parentis,
 Verone sublimis apex, qui rapta tuorum
 Ornasti clavis Musarum sceptrâ triumphis;
 Temporaque & causas Grajùm digesta per annos,
 Abramidumque dies, desuetaque seclâ dedisti,
 Hæc audilamenta pater. tibi sæpe dolores,
 Longaque decrepiti fastidia leniit ævi.
 Tu juveni famæ stimulos, alimenta que laudum,
 Tu studiis fomenta dabas, magnumque putabas

Hunc

Hunc curis genuisse tuis. Rutger sius omnis,
 Omnis in ore fuit Rutger sius. Ille labores
 Aspersis docte salibus, sortisque levabat
 Fata tua, durasque vices. non Thracius Orpheus
 Suavius immitem cantu deliniit Hebrum,
 Aut celeres blando remoratus pectine silvas,
 Detinuit Rhodopen. Nec te quoque passus inultam est
 Scoppia gens, qui mendaci jejunia lingua
 Et Latias redimis diris latratibus offas;
 Scaligerosque duces, tantaeque exordia gentis,
 Illustres heroum animas, neque cognita nuper
 Nomina, venali esuriens sermone laceffis.
 Hæc inter dum cuncta viro delubra patefcunt
 Pieridum, & totum spirant præcordia Phæbum;
 Casareas Astræa fores, edicta Quiritum,
 Et Byzantini reteggit suffragia regni:
 Quo fundus sit jure meus: qua subdolos hæres
 Lege cadat: cur læsa fides vadimonia poscat:
 Quo vitio solvatur hymen: quæ fœdera Cypris
 Horreat, & quali damnet perjuriam voce
 Rhemnia lex. magnis applaudit Gallia ceptis,
 Atque aliquam meritis mercem latura laborum,
 Pura mente favet. Themidos sacraria mystam
 Ingeminant, titulisque decus famulantibus augent.
 Nec tamen ancipites illi sub judice causa
 Præcidere diem; nec matutina molestus
 Tempora consultor rapuit; non vocibus emptis
 Curia felices lassavit mobilis aures.
 Non querulas chartas, non testamenta resignans.
 Distendit mala turba togam; nec dextra rotavit
 Carminis horrendi folia, & jam puberis ævi
 Sollicitas de dote preces. procul illa laborum,
 Fortunante virum, pepulit fastidia felix
 Sæcia, & invisis expunxit nomina rostris.
 O quantum imperiis secreti numinis addit
 Doctrina venerandus amor, quantamque repperdit
 Musa-

Musarum fortuna vicem. Iam regia laudes
 Audit, & angustum feriunt praecordia limen,
 Et terras, Scythosinque, tuas. spectabilis ostro
 Belgarum populis Princeps responsa daturus
 Maluit esse suum. longè sua praemia sperat,
 Quem puduit lituisse domi. procul ibinas, inquit,
 Quo sortis vocat aura mea. quem patria discors
 Negligit, Arctos habe. sequimur te, maxime Regum,
 Et supplex tua sceptrâ colo. quasunque per oras
 Me tua iussa vehent, vel tempestate furentem
 Nerea, vel duro concretum frigore Volgam;
 Lappionumque truces vultus, & seva ferarum
 Pellibus ora feram. glacialia sidera spernam,
 Dum sidus sit mite tuum. sic deserit arces
 Battavicas, caelumque suum, Zephyrisque secundis
 Frangit Hyperboreas remis properantibus undas,
 Et varias portans Sueonum mandata per oras,
 Sarmatici latus sulcat vada caerulea ponti.
 Nec tamen aut placidos in visa superbia mores,
 Aut crescens subvertit honos. non gratia regum
 Dissimilem facit esse sui. fastigia laudum
 Deprimit obsequiis, & quanto major habetur,
 Officiis studet esse minor. virtutibus ornat
 Oratoris opus. domino secreta potentum,
 Et tacitos aperit motus: in foedera reges
 Advocat; externi pandit commercia mundi:
 Nunc sociam deposcit opem, nunc regia spondet
 Arma laboranti patria; nec vana suorum
 Vota precesque sinit. quicquid sperare jubetur,
 Mox tenet, & surdas expugnat per vigil aulas.
 Iam Taciti consulta probat. jam noscitur usu
 Tullius; imperii varios se fundit in actus
 Crispus, & Annaei monitus, exempla que Livii,
 Ac veterum nostro spectat sub sidere scenas.
 Dicenti nunc verba Liger, nunc commodat ora,
 Qui Vahalim Meruamq; bibit, Rhenumq; bicornem,

Et qui Teutonicas medius secat Albis arenas,
 Finnumque maris populi; nec dignius unquam
 Roma triumphantes meminit dixisse Quirites.
 Fare, precor, talem si te genuisse ni vos
 Iactas Savo jugis? non hac tibi nomina debet
 Belgica. depositum Batavus tibi credidit ingens,
 Et voluit te posse frui. Iam grande reposcit
 Pignus amicitiae; & tecum dum commoda regni
 Dividit, hos solum cineres, hac propria Belgis
 Funeris ossa putat. satis est audisse loquentem,
 Orantem stupuisse satis. sic profuit orbi,
 Sic tibi; seu pavidos cum vidit Austria Bojos
 Exiit, & trepida miles bacchatur in urbe;
 Seu cum Cattigenum proceres ad mitia fleat
 Auxilia, & sociis firmat tuae foedera frenis.
 Me luctus lachrymaeque manent. tibi prisca fatiscit
 Gloria. Tota trahit ferales Botnia taxos,
 Dumque rogam simulat, (nam servat Belgae cada-
 Vndique funereas alis de montibus ornos, (ver
 Fraxineaesque trabes, piceas, & maesta cupressi
 Robora devolvit, laucesque & thurea dona
 Affundit cineri, dicitque novissima verba:
 Ille per Elysios latus spatiaabitur agros,
 Quaque suis errant doctorum sedibus umbrae,
 Et Phoebos sacrata cohors, manesque disertis,
 Iuliamdem quaret, vigilesque hebetantia sensus
 Exutus jam membra, anima miscere reperta
 Se cupiet, sortisque sua felicia multum
 Fata recenset, regalis munera dextra,
 Et numen, Gustave, tuum. mox obvius ibit,
 Non jam vota fovens, facilis contextor Iambi
 Baudius, & quali gravitate affatus Elisam est,
 Terrarumque Deos, lucis egressus opacis,
 Ibit in amplexus, reliquisque aversus ab umbris
 Huic uni vadet socius. veneranda Thuanus
 Draferet, Druidumque volet cognoscere motus,

Iuncta

Iunctaque Lidigeris Brittonum fœdera sceptris.
 Felices gaudete anima, quas serâ nepotum
 Fama uehet, memorique suum decus asseret & vo.
 At questus audite meos. Rutgersius hosce,
 Audiat hos absens gemitus. postque inclyta Regum
 Funera, & Auriaci ploratos carmine manes,
 Nunc etiam nostri cupiat pars esse doloris.
 Tuque aded, quem tota suum sibi vendicat Hellas,
 Et Latium, ac pura Permessus proluit undâ,
 Heynsiade, venerare rogam; diuisaque luge
 Pectora, & iratis Parcas ulciscere Musis.

Dixerat: ast illam Batavum de litore turbo
 Ocyus abripuit. qualis mandata Tonantis
 Exequitur, levibusque volat Cyllenius alis,
 Proscinditque Notos. non hanc remorantur euntem
 Nubila, non venti, tempestatumque procella.
 Iam Frisios, Chaucoque, & prætervecta Cheruscos,
 Quosque rigat regum indignatus castra Visurgis,
 Et refluxis pater Albis aquis, Cimbrosque feroces,
 Codanique sinus populos, quâ Riga profundo
 Imminet, & mediis posuit tentoria castris
 Rector Hyperboreus, Dea constitit. Ille ubi sensit
 Palladis ac divum monitus, afflataque cœlo
 Pectora, secum animo volvit, quis posthuma rerum
 Pondera sustineat, Batavis quis sedibus alter
 Fulciat Arctoum facundis vocibus orbem.

P R Æ F A T I O

In Epithalamium sequens ad Sponsum.

CUm glacialis Hyems Sponsam sociasset
 amanti,

Scripsimus hæc mediis carmina frigoribus.
 Penè mihi nocuit Cypris dilata poetæ;
 Dum genitum brumâ, vere poëma legis.
 Adspicis, ut gelidos referant exordia menses,

Hybernasque bibant ultima verba nives?
 Tunc mihi tu Sponsus, tunc dicebaris amasse,
 Faverat & votis pronuba Iuno suis.
 Et mea, nescio quo Phœbi commota furore,
 Adfuit in thalamos Musa vocata tuos.
 Si tibi displicuit tardans Hymeneus amores,
 Et mihi difficiles, crede, fuere moræ.
 Nunc operæ periere meæ, periere Camœnæ,
 Temporibusque minus convenienter eunt.
 Peccamus gemini, nimiū tu lentus amando es,
 Sum nimis in thalamos officiosus ego.

IN NVPTIAS
 CONSTANTINI HVGENII

Equitis, Illustrissimo Principi Auriaco
 à Secretis.

Clara Parethonii sileat miracula Nili.
 Memphis, & irriguo fecundas gurgite terras.
 Egelidos alibi latices, concretaque duro
 Saxa gelu, & solo mutatas frigore quercus
 Desine mirari Latium, coctasque sub ipsis
 Vorticibus Iudæa dapes. liquefacta Lyxum
 Castiget glacies, rabidi sub sidere Cancri,
 Et rigidas hyemes æstas, ac munera brumæ
 Imbibat humenti Procyon contrarius Vrnæ.
 Nil Constantino nobis jam conjuge mirum.
 O cœli terraque vices: dum flumina passim
 Stricta rigent, Batavoque calor proscribitur orbe,
 Ille calet, primosque dies effeminat anni.
 Vos, quibus arcani rerum patuere recessus,
 Dicite, cur fervens Astra & virginis astrum
 Displicuit thalamis, Venerisque caloribus apti
 Tyndaridæ? cur non mores edoctus amantum
 Eligitur petulans Aries, matrumque ubactor

R

Magna

Magnanimus? cur astra placent glacialia Sponsis,
 Et juvenis gestator aqua, Piscesque supremi?
 An dilecta Iovi soboles melioribus uri
 Corda monet flammis? aliosque exuscitat ignes
 Iliacus puer? an medio plus frigore seruet,
 Secretum quodcumque latet? centrumque repulsus
 Ardor habet, partesque calor secessit in imas?
 An tibi, quæ spatius noctes ingentibus horæ
 Extendunt, iam Sponse placent? Lucemque tenebris
 Postponit pudibunda Venus? ne gaudia turbet
 Phosphorus, & celeres properans Aurora quadrigas.
 An veluti media rabiem Leander in Helle
 Fregit amans, cupidique faces restinxit amoris:
 Tu quoque frigoribus flammæ moderaris, & ignes,
 Quamque adamas, sapienter amas? primosque fra-
 Prudenti ratione domas? nec leta iuventa (rores
 Robora lascivo cupis indulgere labori?
 Scilicet illa sua tenerorum lusor amorum
 Dictavit præcepta Scholæ. discrimina Cypris
 Inconsulta creat, Pæpæque licentiæ matris
 Officium sub lege facit. sua tempora constant
 Conjugibus, sapiensque morâ sufflaminat ætus,
 Crebraque mox rediens amat intervalla Cupido.
 Viderat hic Batavo tantos feliciter ausus
 Successisse Duci, dominisque potentibus aulam
 Crescere, spesque novo populi rectore renasci,
 Cum pharetratus ait: Iam te quoque tollere tedas
 Hugeni meæ vota volunt: qui iussa capeffis
 Principis, huic etiam studiis famulantibus adsit
 Obsequiosus amor: tales dum gignere cœptat
 Nassorio natura Deos, tu pignora tantis
 Officiosa Diis genera, decorisque paterni
 Hæredes, famulosque Ducum protrude nepotes.
 Non didicisse meas artes, cunctosque Diones
 Decantasse dolos satis est. Parnassia per te
 Templâ sonant, scriptusque tuo sub pollice sæpè

Indoluit contemptus Hymen. nunc exue vatis
 Ingenium, partesque novas ordire mariti:
 Lataque te videat venientem à limine longè
 Virgo procum, tarda s'que moras objectet amanti,
 Et facilem cupiat sibi subrisisse poetam.
 Est genitrix Erycina mihi: ju venisque puerque
 Nuncupor. at quam vis teneris imberbis in annis,
 Frango corda virum. sunt hæc excussa Tonanti
 Fulmina sæva manu; rabidi sub imagine Tauri
 Virginem Agenoream rapui, sub imagine Cygnæ
 Leda Iovi sociata fuit, Satyrusque misellam
 Antiopen, pluvius Danzen, aquilæque fefelli
 Asterien. vis nostra tua de gente trophæa?
 Vis domitos vates, & victas conjugè lauros?
 Ecce Deus vatium juga per Peneia duram
 Insequitur Daphnen, flagratque poetica Sappho,
 Æstuat Alceus: Clarior dilecta poetæ
 Feruida Lyda furit; docti lyra languet Horati,
 Lydia cum Flaccum recreat: cantata Cutillo
 Lesbica cantari meruit, famamque redemit
 Basilius lasciva suis: adamata Corinna est,
 Et spoliū tantæ rapuisti Naso puellæ,
 Illicitis audax thalamis. placuisse Tibullo
 Sulpiiæ potuere genæ, risusque Nera,
 Et Nemesis sine libe pudor. vis altera seclī,
 Et populi documenta tui, dilectaque Phœbo
 Nomina; sidereos Hyados qui scripsit ocellos,
 Vritur in Morinis: Naugerius arsit Hyellam,
 Castilio Hippolyten: red in mentem Cotta Lycorim,
 Strozæ furit, cessit Batavo sua Rossa poetæ:
 Grotius erectos animos submisit amorī:
 Quique mihi toties genialia carmina dicit,
 Barbi foribus bis ter suspensū corona est.
 Sunt tibi communes istis cum vatis undæ
 Castalidum, sunt & communia numina Musi,
 Communes hederæ: sint & communia vobis

Iura thori, facibusque suis praluceat Hymen,
 Nec foliis marcescat amor. plus nupta puella,
 Quam cantata iuvat: stimulosque ferocius urget
 In thalamos admissa Venus. qua pagina prurit
 Lusibus, in vanâ fingit sibi gaudia scenâ,
 Et frustra tua vota fovet; velut ille fugaces
 Tantalus optat aquas, & seva fercula mensa
 Appetit, & vacuo sectatur gutture pomum.

Dixerat hac facundus Amor, monitisque Deorum
 Constantes cessere animi, tedaſque perosum
 Pectus inoffensos altè jam concipit ignes,
 Admittitque Deum venis, Hugenius ardet,
 Clamabam, fietque pater. sedet ille, noſaque
 Incubat in curas, & priscas negligit artes,
 Et gaudet minus esse gravis. venerabilis aula
 Excuitur facies, gravitas subsidit amori,
 Hunc proprii mores, mores sua verba sequuntur.
 Nil nisi molle sonat, placidum, sociale, remissum,
 Nulla sede manet. pendent oblita magistri
 Barbita muta thoro, nec tacta pollice chorda
 Dediscunt resonare melos, delapsaque tecto
 Securos fidibus subtextit aranea casset.
 Scandit equum; laxo sonipes vestigia freno
 Lenta legit, dominique piger parere recusat
 Mitibus imperiis. illum sperata voluptas,
 Attentumque tenent speciosa virginis ora,
 Et vultus, quos fingit amans. Si tempora Musis
 Commodat, in molles elegos deflectit amantum,
 Totque poetarum libris decerpit amator
 Nasonis titulum, quaritque in amoribus artem.
 Cum legit astuti fraudes & carmen Aconti,
 Cydippen hac arte petat: jam carcere clausam
 Poscat Hypermnestram: jam terret Iasonis uxor,
 Exemplumque timet: jam Laodameja labantem
 Erigit, exemplumque probat. jam rursus amare
 Desinat, exemplo Canaces; nisi lecta modesta

Littera

Littera Penelopes tam casta conjugis illi
 Spem faceret. fidei miratur nobile pignus
 Hermionen; iterumque furens quid femina possit,
 In Didone stupet, fatisque ruentis Elisa
 Ingemit. at charam non sic ego Phyllida spernam.
 Demophoon iratus ait. tu Sesta puella,
 Quaque ab Abydena tibi littera mittitur urbe,
 Tota placet. quacunque domi sunt obvia, sordent,
 Meque etiam peregrina iuvant. absentis amica
 Acrius est studium, & raro conspecta furores
 Exacuit. vos Haganæ secedite matres,
 Vicinaque nurus: mihi queritur altera Sestos,
 Altera Abydos erit. terra sejungar? an unda?
 Unda nocet, nocuit Leandro fluctus & aquor.
 Sufficiant mihi tuta meæ discrimina terra.

Vrbs jacet in Batavis, totum celebrata per orbem,
 Dives opum, legumque potens: si Pergama jactant
 Autores antiqua Deos, hæc mœnia Divûm
 Dic quoq; struata manus. Venetos miramur in undis
 Oceanoque domos, atque emergentia stare
 Saxa mari: sed & illa cavas fulcire paludes
 Tecta vides, mollique exurgere culmina limo,
 Et vastam nivi sylvis ingentibus urbem.
 Hic sua Neptunus tumidarum rector aquarum
 Regna tenet, totique minax dat jura profundo.
 Hic aperit portus, Gangisque, & divitis Indi,
 Hostilisque Tagi spoliis exultat opimis.
 Hic Arabes, durique Getæ, Cimbrique feroces,
 Et Persæ molles, & fertilis accola Nili,
 Totque Afrûm populi, & braccati corpore toto
 Lappiones, hospesque Padi, poterque Suevi,
 In commune forum cœunt. hic venditur orbis.
 Hic emitur, mercesque suas extrudit & adfert
 Mercator vagus, & longinquæ munera terræ
 Vectat opes pelago. præses Cyllenius urbi
 Imperat, & multo locuples splendet in auro:

Huc ubi corripuit gressum, & surgentia passim
 Tot cœlo delubra videt: nova mœnia condi,
 Fervere strata viris; distentas mercibus alnos,
 Turritosque apices; & victam compede Tethyn,
 Amsteliosque lacus. Non hæc mihi, dixit, amantur,
 Spesque meas implent. luxum damnate coloni;
 Hos ego nunc una proscribam virgine fastus.
 Dum loquitur, Barlæa venit, (seu casus eunti
 Obtulit hæc, seu fata pios moderantur amores,
 Et thalamis Deus author adest) non turgida gressu,
 Demissis pudibunda oculis. adsperserat illi
 Blandum aliquid Cytherea favens, moresq; pudicos
 Finxerat Euphrosyne. placidi reverentiæ vultus
 Fecerat invidiam formæ. capit ille secundi
 Augurium geniale thori, & læta ora pererrans
 Virtutum simulachra videt Charitumque labores,
 Ingeniique notam, secumque hæc talia fatur:
 Te sequar Amstelie gentis decus, inque tuis nunc
 Fixa pedum ponam pressis vestigia plantis,
 Atque umbra spatia ista tua relegamque, premam-
 Ne capidis oculis, ne quæ elabar is amanti. (que,
 Tu patrios cynosura lares, tu limina monstra,
 Mox adenda mihi, primos cum Vesperus ignes
 Extulerit, Phabeque meos testabitur ignes.
 Successus doctrina juvat mellitaque tanti
 Suada viri, variumque sibi facundia schema
 Fabricat, & gaudet sic persuasisse puellæ.
 Dixisti: Sum, virgo, tuus. nihil illa regeffit.
 Dixisti: Sum, virgo, tuus. subrisit amanter.
 Ter dicis: Sum, virgo, tuus. penè annuit illa.
 Moxque iterum dicis: Solve hunc mihi virgo dolo-
 Et vitæ me redde mea. suspensa labascit (rem,
 Virginitas, & victa ruit constantia verbo:
 Sum tua: me sponsum, te sponsum eliminat Hymen.
 Felices anima; quali socianda marito
 Ingredieris Barlæa domum, pudentaque scandis

Aonilum vestra decus. tu conjuge in isto
 Pierin, & cunctas aufers pro dote Camœnas,
 Ipsaque Thymbræum donant sponsali Phœbum.
 Qua propior Ducibus facies? quis gratior aula?
 Quanta salutantum foribus præaludit in ipsis
 Turba petax; cui Nassoræ responsa benignus
 Et rescripta ferat. Iam te venerabitur Haga,
 Nomina laudabunt vates: jam clara poëta
 Vxor eris, decorisque sui dat jura Britannus.
 Nec tu Sponsa minor propriis insignibus annos
 Illustras, sexumque tuum. sit Portia fortis,
 Sit Cassandra sagax, venturi præscia Manto,
 Doctaque Papinû conjux, celebresque Corinna,
 Te nostro pietas spectabilis eximet ævo.
 Latior interea vicina per oppida tædas
 Fama vehit, glacieque rigens pater Amstela Teja
 Nunciat, ille mari, lateque patentibus undis.
 Non Tamesin Galatea, nec hoc nescire Garumnæ
 Cymothœo voluit. Tyrrhena per aquora Triton
 Insonuit thalamos conchâ quascunque per oras
 Pierides vexere virum, communibus omnes
 Applaudunt animis, votisque faventibus adsunt.
 Quod si Vere novo, & Zephyris perflantibus orbem,
 Fœdera junxissent Superi; viridantibus Haga
 Annueret foliis, cantat aque porticus umbrâ
 Par calidum gelidâ tegetet, tiliisque superbas
 Glandiferoque cavas agitaret vertice quercus.
 Nunc, quod sola potest, pulchrâ vestita pruinâ
 Candet, & oppositos recreat candore penates.
 Et licet in vîso rigeat sub frigore cælum,
 Vult aliquâ prodesse tamen. nova sidera nuptis
 Parturit, hybernasque faces extrudit Olympus,
 Innumerisque micat flammis æstate negatis.
 At te felicitis præsagia prospera lecti
 Constantine juvent, & cuss te Sponsa maritum
 Mox faciet, postetque isto de patre nepotes,

*Amplexus inter faciles, risusque jocosque,
Intempestivum poteris risisse poetam.*

P H A L E V C V S

ad Sponsum.

Quot tu carminibus canis puellas :
 Quot laudas Batavum Batavus urbes :
 Quot taxat tuus ordines character :
 Quot pulsas fidibus chelyn canoris :
 Quot terras populosque permeasti :
 Quot linguis loqueris diserte vates :
 Quot pernox numeras faces amator :
 Quot te candiduli colunt sodales :
 Quot tu candidulos colis sodales :
 Quot leges veneraris Vlpianas :
 Quot signas tabulas petacis aula :
 Et quot basia perlegis Catulli :
 Tot jam basiolis bea maritam ;
 Tot te basiolis beet marita.
 Et post millia basiationum,
 Post tot murmura, post leves ocellos,
 Post flexus, helicesque brachiorum,
 Fac, quod fas sinit haud negasse Sponsam,
 Vni dicere sit pudor poetæ.

PROPEMPTICON,

Ad Nobilissimos & Generosissimos Dominos,

D. IOANNEM GEORGIVM,

&

D. WENCESLAVM GIGAN,

Fratres, quum relicta Batavorum Academia
Silesiam repeterent.

Magne maris Nereu domitor, qui gurgite vasto
 Battavicus gelidam secludis finibus Arcton,
 Et

Et procul offensi victrices Casaris iras,
 Et debellatum spectas è fluctibus Albim :
 Tuque, per aquoream pandens tua littora Tethyn,
 Terra potens, mediumque bibens Germania Rhenū,
 Sumite depositum, Batavis quod reddimus oris,
 Nec vestros violate deos. compescite Martem,
 Et strictos geminis avertite fratribus enses,
 Si veniam meruit pietas, si nescia fraudum
 Pectora religio est manibus temerasse profanis.
 Non nostrum est, quod fertis, onus, sed nomina vobis
 Et patria sperata sua, quibus otia tellus,
 Et conjurati spondent sua commoda venti.
 Sat pelago trux sævit hyems, & bella minantes
 Disjecit Iovis ira rates. hac pacis alumnos
 Cymba vehit, solumque ferunt pia carbasa Phabum.
 Cadibus Europa maduit caput, efferus ensis
 Vangionum tristes maculavit sanguine terras,
 Et Bojos fato domitos. sua damna triumphans
 Austriacus dolet, & victrix fortuna suorum
 Morte cadit, propriosque obitus ulciscitur ultrix.
 Hoc regum trahit ira nefas, sceptrique furores
 Insons turbaluit. sed vos jam parcite dextra,
 Assuetæque malis anima, tinctæque recenti
 Cæde manus, donec tantum Silesia pignus
 Possideat, Viadrusque suas exponat in oras.
 Ambulat innocuus candor, generosaque mentis
 Simplicitas, doctosque agitans prudentia sensus.
 Nec sapiens, qua vulgus amat. nil castra morantur
 Aonides, neuterque suâ cum Pallade Apollo est.
 Præsidium doctrina petit, nec noxia cuiquam
 Nobilitas faciles poscit per compita gressus.
 Ciganei proceres patriis considerare terris,
 Et reduces adolere parant altaria donis.
 Magna loquar, migrant celebris charissima Leydæ
 Corculæ, & externa clarissima nomina gentis,
 Et Batavæ telluris honos, agnoscite Belgæ,

Quas dudum servastis, opes, quas Odera vobis
 Credidit, & nostris formandos misit Athenis.
 Scilicet est aliquid peregrinos visere Soles,
 Nec tantum sapuisse domi. mens libera querit
 Exilia, atque foris positum miratur honestum.
 Illa Deum sedes, Superumque invita penates
 Mortali mutavit humo, mox corpore rursus,
 Carceribusque abitura suis. cur horreat orbis
 Particulae mutare alia? cur semper in uno
 Stare loco, patriaque velit se affigere gleba?
 Undique, qua geminos tollit, vel deprimit axes
 Natura mundi que labor, quaque incubat undis
 Fornicibus domus alta suis, virtutibus ingens
 Porrigitur spatium, nec fervens cura sciendi
 Sistitur, ulteriusque cupit furor iste vagari.
 India bis geniti redimunt tempora Bacchi,
 Argolicæque duces, & Graeae nomina terra
 Thessalicus pellexit ager. Tirynthius olim
 Hospes in extremis consedit Gadibus heros,
 Alcmena matrisque satur, defossa metalli
 Pondera in ignoto Batavum solertia mundo
 Quarit, & immensum circumfert vela per orbem.
 Non Ithacum tenuere lares, geminosque Mycenæ
 Atridas, abiit Latio dimissa Iuventus,
 Cecropidumque stetit tandem novus advena portis.
 At vos Hercyniis vicinas saltibus arces
 Liquestis fortes anima, Belgæque videndi
 Causa fuit magno libertas Principe tuta,
 Nec victa regionis amor, sacrataque Musis
 Lumina, & in mediis nascens sapientia bellis.
 Non hic fallacis scelerata insania secli
 Aspersit labem generi, non improba Siren,
 Nec Circe potuit castas inflectere mentes,
 Aut scelerum suadere modos. dulcissima vita
 Otia Romana rapuerunt tempora chartæ,
 Et modo surgentis Roma, modo fata cadentis,

Quin ubi majores mens volveret ardua curas,
 Socratica dulcis Sophia latuistis in umbrâ,
 Aut Themidos sacro didicistis jura recessu,
 Et veterum nostro versastis sidere leges.
 Nunc Patria vos cura vocat, blandique penates,
 Bellorumque immune solum. jam grande laborum
 Terra parens designat onus, subductaque Marti
 Imperia, & claros offert respublica fasces.

Illustres virtute vii, nec sanguinis ortu
 Degeneres, proavum nulli splendore secundi,
 Felici remeate gradu. nos prospera vobis
 Vota damus, fremituque afflamus vela faventi.
 Cymothoë placidis calcans vada cœrula plantis
 Sternit aquas, toto subsidunt æquora ponto,
 Assiliensque rati proram levis alluit unda.
 Et, quia sacra Deis fratrum concordia, fulgent
 Placatos inter Pollux cum Castore fluctus.
 Ipse etiam Æolio dimissus carcere sentit
 Iussa Deam, laxatque sinus, & vela secundus
 Auster, & à puppi surgens comitatur euntes.
 Et jam lata novos recipit Silesia vultus,
 Et dominos vehit Elsa suos, jam Nissa fluente
 Luxurians sociâ gaudens lasciivit in urbe,
 Aggeribusque excussus abit. jam Ciga triumphans
 Civiles vestro damnat sub nomine rixas.
 Illic consiliis populos, & legibus urbes
 Flectite, ad exemplum moderantem cuncta Deorum,
 Seu pacem fortuna dabit, seu barbarus hostis
 Inferet Hungaricis funestum sinibus ignem,
 Et turbata quies districtos porriget enses.
 Illic Aurisci magna ornamenta Lycei,
 Et seris vistora etiam memorabitis annis.
 Nomina. ut, Ausonia decus immortale loquela,
 Vindicet æternos Batavis Cuneus honores,
 Et Latii genium, & præcas promittat Athenas.
 Illic Barlæi faciles in carmina Musas,

*Vt Vos si facunda mihi narrabitis ora.
 Mox ubi festa dies hilari decurret Iaccho.
 Augustos inter procercs, cognataque vobis
 Stemmata, Battavica referetis robora terra,
 Hinc pelago cinctos populos, hinc milite tutum
 Aut Mosa Vahalique latus : duo fulmina belli
 Nassavios : pulsum obsessis à mœnibus hostem :
 Occiduis nuper victos in partibus Indos :
 Et tandem capta obsidium memorabile Bradæ.*

Ad Nobilissimum Virum

D. CONSTANTINUM
 HUGENIUM,

Equitem, Febre correptum.

D*I* quibus imperiū est vitæ, Batavūmq; salutis,
 Tuque Deo prognate puer, quo vindice rursus
 Ostendit laceros latis mortalibus artus
 Hippolytus, tantosque potens medicina dolores
 Leniit, & vanos obitus risere quadrigæ:
 Incolumè hoc servate caput, quo sospite gaudent
 Aonides, hederamque comis, laurumque capillis
 Implicuere Deæ; cuius Parnassia late
 Carminibus delubra sonant: nec sola disertos
 Addidit gens nostra modos; cui Gallus & ipsa
 Mancipat Ausonias Cypris festiva Camœnas:
 Nec generosa suos vati subtraxit honores
 Albion, & Latia permiscens verba loquelæ
 Vandalus indomitos juvenum dictavit amores.
 Quid mihi fatales Lachesis, festina nocendi,
 Precipitas irata colos? cur stamina velox,
 Dignæque perpetuâ florentia fata juventâ
 Mortiferis adflas odiis, & sidera morbis
 Et totum vesana malis adspergis Olympum,

In charos violenta lares. arcessite manes
 Numina, & infesti pateant tot febris hostes,
 Et sedli secura cohors, quibus otia Soles,
 Virtutumque trahunt lentas fastidia laces.
 Hi pereant, queis vita perit : queis fama vacillans
 Ægrotat, marcetque levis flos integer ævi,
 Nec patria sapuisse placet. cur corpora constant,
 Queis anima vis celsa labat, vi visque fatiscit,
 Et moritur pars magna sui ? sat juris in illos
 Mors habet : hi tremulo discent vestigia gressu,
 Quos sanos vixisse pudet. vos nobile pignus,
 Vos Batavis servate virum, quo Belgica vate
 Gaudet, & aternis inscripsit nomina fastis
 Cattus, & antiqua reparat dispendia lingua.
 Hos vetuit sua Musa mori, fatique triumphis
 Eximit, & cœli donat clementia seculo.
 His nascens Aurora jubar, primosque jugales
 Commodat, his facilis pandit sua lumina Titan,
 Et vigiles demulcet equos : his provida seros
 Continuat natura dies ; inimica fugantur
 Sidera ; mansuetis famulatur nubibus æther :
 Morbidaque avertunt memores contagia Musa.
 Phœbe pater, totum medico cui sufficit Hæmum,
 Odrysiumque nemus, Patarcaque rura ministrat
 Terra parens, ægri cessas memor esse pœta ?
 Nec te docta chelys, totumque audita per orbem,
 Trans Ligerim, Rhodanumque, Alpinaque culmina,
 Oxonios, tetigisse potest ? cur nostra moraris (colles
 Vota Deus ? tu consilio fulcire ruentem,
 Tu sanare potes. tu mitia sidera nosti ;
 Totque soli cœlique vices ; qua tempora Luna
 Designet fatale jubar : quo lumine prosit
 Signifer, & quali Stygiis revocentur ab oris
 Pallentes virtute anima. non Lemnia tellus,
 Aut Creta te gleba latet : non divitis Indi
 Balsama, non pingues succi, quibus ipsa sororum

Pensa trahas, ducaque tuo sub pollice fufum.
 Respice quàm latis frondet sub saltibus Haga,
 Et gelidam præbet turbis spatiantibus umbram,
 Quam meus afflicto languens Hugenius artus,
 Affectamque anima sedem, atque ignava tuetur
 Membra dolens. blandum capiti circunde papaver,
 Succurrat Panacea favens. ne turbida Morphæus
 Objectet simulacra vagus: ne vanus inani
 Phantafus illudat specie, vel fæva Phobetor
 Ora ferat: lenes restaurent robor a somni,
 Et medicis valeat serpens Epidaurius herbis.
 Redde virum nobis, reddas tibi, redde Deorum
 Concilio, Bataurumque duci. tu vota fecunda.
 Interea absentem mærens affabor amicam.

Heu Patriæ spes magna jaces, pigroque cubili
 Languidulum demergis onus; nec gratia vultus
 Præfina, nec solitam generosa modestiæ frontem
 Explicat: immites urunt præcordia febres,
 Distendit fera flamma caput, vicinaque menti
 Lancinat æthereis cognatam sedibus arcem.
 Hei mihi qualis eras, cum circumfusa loquentem
 Curia, cum lati spectarent ora clientes,
 Dictaret responsa Themis: tibi plauderet aula,
 Gauderent te rostra viro. Iam dextera languet,
 Cui toties descriptus amor, Vene: esque, jocique,
 Et quicquid Cytherea probat, fallaxque iuventa
 Ingenium: quæ laudet amans, quæque oderit idem:
 Quæ cupiat, nolitque furens. vis tanta resedit,
 Nec vatem sinit esse calor. peiorque furorem
 Obtundit, Phœbumque furor, flamma altera flammâ,
 Faxque facem. non labra siti tibi torrida fontes
 Castalii, Ciri hæque liquor, sed pharmaca mille
 Simplicibus decocta rigant. nunc altera potas
 Flumina, nunc tetricus tibi fastidit a Machaon
 Ferula parat, dubiisque docet dediscere cœnas,
 Aut Curii præscribit olus: vel quale sub ipso

*Fabricius consulque bibit Serranus aratro.
Iam vegeti mutant gressus : nec limina calcas
Auriaco calcata duci. jam Principis haerent
Et Domini rescripta tui. suspensa canorum
Iam damnat testudo melos, fidibusque remissis
Tristia languenti resonat lamenta magistro.*

Adspice mortalis fugientia secula vita :

*En fragile est, quodcunque sumus: dum vivimus, in-
Mille modos lethique vices versamur, & unus, (ter
Vel levis, ad mortem nobis suffecerit error.*

*Non tituli, gentisque decus, non tacta Deorum
Colla manu, aut Tyrio saturat & murice vestes,
Non totam complexa Themis, non ebria Phœbo
Pectora ab agroto deducant corpore febres.*

*Diffugiunt gens nata mori, pariterque serenum
Ordinur cum morte diem : quâ vescimur aurâ*

Fati causa latet, secretaque semina lentos

Constantine fovent obitus : sua funera secum

Circumfert moriturus homo : suspiria, tusses,

Et luctus, fomenta malis, & prava prabent

Instantis documenta rogi. Mens sola Deorum

Expectat securâ domos, & conscia cœli,

Quas optat, meditatur opes, nec noxia tabo

Sidera, nec diris minitantem afflatibus æthram,

Astrorumque timet vultus : capit illa laboris

Lenimenta sui, & magni promissa parentis

Versat, & ingentem volvit sub pectore Christum.

Hæc subeant animo voces, hæc sensa superstes,

Hosce tuo languens monitus concede dolori.

Ad Apollinem, pro restitutâ Constantino

Hugenio valetudine,

CARMEN VOTIVUM.

Phœbe pater, cujus triplici sub numine numen
Et Claros & Tenedos cœluit : cui carmina cordi
Et

Et jaculis armata manus, vitrixque labantes
 Instaurat medicina dies, ac languida motus
 Debet vita suos, ereptaque nomina letho:
 Iam grati tibi thura damus, Rhenique sub ipsis
 Finibus accensis fumant altaria donis,
 Et Batavum tibi flagrat ager; dum leta renidet
 Auxilio natura tuo, & properantia sistens
 Stamina, fatales hoc saltem in corpore lucas
 Despiciat, & magno producit lumina vati.
 Agricola lectis Cereri de rure maniplis
 Sacra ferunt, placat Bacchum caper omnibus aris,
 Odrysium taurus, magno centena parantur
 Busta Iovi, Tri vi que truces delinuit iras
 Cervæ cadens. Tibi nos priscos mactamus honores,
 Taurumque, & raptas calidâ de matre bidentes,
 Quosque sacrat tibi Persis equos. mihi Pegasus alter
 Fundit aquas, aperitque sacri fastigia montis
 Vngula, quo totos despumet pagina fontes
 In laudes Thymbræ tuas. tu carminis audis
 Vota mei, sospesque tuis Hugenius herbis
 Rursus inoffenso ducit vestigia gressu,
 Iamque redux à morte valet, Musisque renasci
 Incipit, & lentas cantu proscribere febres.
 Qualis ubi æstivas insana Canicula messes
 Verberat, inflexo nutant Cereali collo
 Pondera, & arentes succumbunt ignibus agri:
 Tum melior postquam aura diem, secundaq; longas
 Dispulit unda faces, redeunt sua robora culmis,
 Vita satis; & qua poterat periisse videri,
 Spes dominum ridiviva levat. non sola vetustas,
 Maonidesque pater, vel sacris nobilis hymnis
 Callimachus tua facta canet; tibi tempora dicent
 Votivum quoq; nostra melos, tibi scribimus hymnum
 In Batavis, tanguntque pios tua numina Belgas.
 Plus Deus Hippolyto sanas, quem ludicra vatum
 Discerptum commenta stupent, superisque renatum

Mendaces cecinere tuba. plorata reducit
 Funera, & extinctum falsis Epidaurius herbis
 Excitat Androgeum, & Troja sub mœnibus altis
 Ficta Philoetæ sanavit crura Machaon.
 Cedat Philyrides, Amythaoniusque Melampus,
 Et Grajis qui præstat opem Podalirius agris.
 Tu cunctis plus Phœbe juvas, disruptaque penè
 Federa tot vatum reparas. sanantur in isto
 Corpore Pierides: afflictaque brachia læta
 Permiserunt Charites. animâ Barlaam in illâ
 Sospes abit, vivitque iterum: communis utrique est
 Vna salus, commune decus: languescimus iisdem
 Deficimusque malis: rursumque juvamus iisdem
 Erigimurque bonis. hæc fors redamantis amici est,
 Hic Pyladem testatur amor, de vincit Orestem,
 Pirithoumque fides. En quanto patria plausu
 Lætiæ dat signa sua. venerabilis aula
 Gaudia dissimulat Princeps. dulcissima mater
 Non morbi spatia ampla dolens, sed cuncta salutis
 Expendit momenta tua. non Curia fratris
 Tardari tristatur iter. generosa sorores
 Lumina detergunt lachrymis, nec fletibus ultra
 Ora rigant, lætaque queant placuisse puella,
 Dum solitus redit ore rubor; castique lepores,
 Blandaque sperantes facundia flectit amantes.
 Pandite vos Heliconæ viri, cantusque cietæ
 Turba pœtarum; nec tu celebrata Camœnis
 Anna soror suspende lyram: licet ista maritus
 Ociosa & ingratis forsân fastidiat artes.
 Oscula tantisper, tantisper basia differ,
 Neglectusque tuâ jam saltem parvulus aulâ
 Lusitet Ascanius, donec solennia Phœbo
 Carmina & incolumi suspendas vota pœtæ.
 Traxerat Eurydicen Stygiis Rhodopeius Orpheus
 Sedibus, unanimi Thrace cum barbara plausu
 Accinuit reduci. nec, cum pallentibus umbris

Exit

Exiit audaci Theseus juratus amico,
 Et tremere Styx atra duos, sua gaudia pressit
 Gracia, at in violo suspendit ferta sodali.
 Nunc etiam sua jura neci, Diti que triumphum
 Abstulit illa dies, spoliūque invidit Averno;
 Quā novus, & fractos reparans Hugenius artus
 Ambulat, & solitiis lassat palatia curis,
 Aut turbata suis accommodat organa cannis,
 Aut doctum modulatur epos, vel sidera spectat
 Æqua sibi, Superūque domos metitur, & ortus
 Flammarumque citos obitus, vel verba disertus,
 Et sua in innūmeras diffundit nomina gentes,
 Linguarum fandique potens. Quid maxima cessas
 Gloria Toxandrum, Batavi vox prima Senatus,
 Grande decus vatum, Cæsi? si femina, virgo,
 Si Memphis lasciva suos suggestit amores,
 Si matres meruere cani, & sua munia per te
 Præclara didicere nurus, docilisque reperta est
 Battavia, asserto potius jam barbata vati,
 Et Clario concede Deo. jam littora Nerei,
 Naiadumque chori, vicinaque numina Fauni
 Exiliunt, recubansque aliquis sub tegmine fagi
 Extinctum nondum crudeli funere Daphnim
 Ingeminat calamis Corydon, vel gutture Phyllis.
 Quæque viri forsan thalamos Galatea subilit,
 Sic garvifa canit: Vos hoc venerabile Belgis
 Depositum servate Dii: si sidera poscant
 Indigetem, serò Superos & limina Divūm
 Adspiciat patrio proles contermina cælo.
 Spem faciat sobolis, venturorumque nepotum,
 Quem totum peruisse nefas, nec clarior orbis
 Incola languenti prorsus sua subtrahat ævo
 Nomina. quæ paribus patrem virtutibus æquet,
 Progenies tantos decoret victura penates.

LAUDATIO HORTVLI,

Siti in agro Leydensi, extrà portam Rhe-
noburgicam, intrà primum ab urbe
lapidem.

Hortule, Apollineos toties cui rustica cantus
Pieris ingeminat, foliisque instillat amorem
Carminis, & lenes resonant arbusta Camœ-
Hortule, qui fessa toties solatia menti (na:
Sufficis, & tetricas curis levioribus horas
Delinire soles, & post abrupta laborum
Ad secreta vocas, Zephyris perflantibus orbem,
Fecundos jam pande sinus, almæque parentis
Depositum, messemque avido promitte colono.
Cessit hyems, cessere trucidæ fastidiæ brumæ,
Sideraque in faciles nimium crudelia Belgas.
Occidit effusa glacialis Aquarius urna,
Nec Pisces cum Sole meant; Læta pererrat
Astra Phlegon, laxisque dies expandit habenis,
Et matutinam vocat ad mulètralia Nisam
Purpureis Aurora genis. fumantia tauris
Tergora lassat ager, discissaque vomere tellus
Solvitur, & cupidis admittit semina sulcis.
Sic terris sua vita redivit, cœloque parente
Concipiunt animas, naturaque facta laborat,
Et varium molitur opus. me conscia veris
Vis agitat, pigrumque jubet secedere mundo,
Afflatum propiore Deo. nova gliſcit ab imo
Pectore Musarum rabies, eademque pœtam
Tempeſtas annumque facit. cœlique calore
Pierides & Vesta calent. juvat ire per horti
Delicias laudesque mei, positisque coronis,
Nec jam Daphnea redimitus tempora lauro,
Fraxinea tenerum carmen meditabor in umbra.

Hor-

Hortule, non ego te gelidâ regione Trionum,
 Arcadiaque jugis, vel duri ad Strymonis undas
 Quæsierim, Scythicoque solo, quâ verberat Arctos
 Proxima frigentes populos, frenoque coerces
 Nereides immane gelu, noctemve diemve
 Continuat cæli facies, & rectior orbis
 Machina pariri nescit cum luce tenebras.
 Nec te Sole, rubens torrensque caloribus Indum
 Zona tenet, non ustus Arabs, non indigus undæ
 Afer, & ardenti tellus vicina Canopo.
 Te, cum vasta suis terrarum corpora quondam
 Digereret Deus ipse locis, divisaque sedes
 Acciperent elementa suas, Solem inter & Arcton
 Conditor in Batavis posuit; ne fervidus Æthon
 Vreret, & siccas radiis elideret herbas,
 Aut frigus tardaret iners. tibi temperat æstum
 Frigoribus natura favens. Tu languida Rheni
 Flumina, Teutonicisque ruentem sedibus amnem
 Siftis, & hic nullo metuendum vortice lambis.
 Hunc sitiens æstate bibis; tibi pocula lato
 Sufficit, & tremulis stagnans allabatur undis.
 Hic Latia steterunt aquila, sua castra Quiritum
 Te circum posuere duces. te, missus in orbem
 Saxo Britannorum, Tamesinaque littora, pressit.
 Engisto ductore redux. admurmurat undis
 Oceanus, propiorque suas ad volvit arenas
 Thetis, & albentes circumdat carula colles.
 Hortule Hamadryadum requies, Fauniq; voluptas,
 Et Pani dilectæ Deo, Corydonis amores,
 Delicium pueris, statio secunda puellis,
 Quam te læta Pales prætis viridantibus ambit
 Undique, quam lævis succrescunt gramina campis,
 Et circum tibi ridet ager. quam plurima passim
 Pascua tondet ovis, distentaque cernitur Io,
 Sed dudum neglecta Iovi. spatiosa vagantur
 Flexipedes per præta boves, armenta que feruens

Taurus inquit, reparatque sua dispendia gentis,
 Hic, quibus in tenera jam ludunt cornua fronte,
 Imbelles spectes vitulos, mollesque iuvenas,
 Errantesque procul tenera sine matre bidentes.
 His permixtus equus campo sese arduus infert,
 Impatiens freni, & multum spumantis habena,
 Lanigerasque inter pecudes generosa profusis
 Immergit sua colla iugis, bellique furores
 Concipit, & nondum conspecto irascitur hoste.
 Undique caruleum spatioso fornice cœlum
 Incubat, & superùm sublimes explicat arces,
 Flammiferumque globum Solis, Lunamque Deosque
 Objicit, & vario labentia sidera motu.
 Nulla oculos sistunt silva, non lumina montes,
 Laxa patent spatia, & vasti pars altera mundi.
 Non aliter Latius Circa cacumina surgunt
 Littoribus, Bajaque nitent; ubi tramite longo
 Tyrrhenos ultra fluctus, Siculumque profundum,
 Imminet adversis aether declivior Afris,
 Italaque oppositum tellus ad spectat Atlantem.

Plus illum tu Leida beas, laudesque tuorum
 Pars sentit tantilla tui. Tu mitia Musis
 Oïa das, spreta que novos Libethride lympha
 Diffluit in latices. mediis non Pallas Athenis
 Queritur, Aonia Cirrham liquere sorores,
 Ipsa Claros Phœbum Delosque antiqua requirit.
 Hic habitant vates, hic numina docta serenos
 Doctrinae posuere lares. nova nascitur in te
 Græcia, Cecropidaeque novi. nunc altera Belgis
 Ausonia est. in te Latialis Roma renasci
 Incipit. hic varias industria parturit artes:
 Dicitur jura Themis, distinguit crimina recto
 Religio, & lentis remoratur stamina fuis
 Parcarum Medicina potens. sua viscera pandit
 Et cæcos natura sinus, verique recessus,
 Ancipitesque aperit rerum Sapiencia causas.

Hæc

Hæc fundi laus prima mei est, hæc sorte superbit,
 Et sibi vicina præconia vendicat urbis
 Tot Musis illustre solum. sit milite fortis
 Hesperia pugnacis ager: sit Gallia Baccho
 Nobilis; illustret candenti marmore regum
 Tecta Ligur: ni veum peregrinis India regnis
 Mittat ebur: fundant molles sua thura Sabæi:
 Hæc loca venturis doctorum gloria seclis
 Consecrat, & totum diffundit fama per orbem.

Dic mihi purpurei gratissima filia Veris
 Flora, quibus tenerum nuper conseveris hortum
 Floribus, & quales pingant virgulta colores.
 Arboreos tu Faune senex edisserere fetus,
 Dicite lasciva Barlæi rura Napææ,
 Dicite, Hamadryades, agrestia numina, Divæ,
 Roscida disparibus nascentia germina formis.
 Assurgant patulis argentea lilia labris,
 Quæ violent candore nivem, vel odoribus Hyblam.
 Hæc inter croceo pubescunt altera vultu,
 Quæ vincant fulgore diem, Solisque laceasant
 Lumen, & Assyrio rutilantem murice pallam.
 Sunt violæ molles; sunt, quas clementior aera
 Educet, at nullo nocituri vulnere dentes;
 Et crocus auricomans; & gloria veris adulti
 Crinita per colla rosæ, quas Cypris Adoni
 Inspergat studiosa suo, rapiendaque jamjam
 Legerat in Siculis gradiens Proserpina campis.
 Hic quoque, Threiciis ad nos transmissus ab oris,
 Flos viret, imperiique decus regale Coronæ
 Sceptrorumque notant facies. hæc luminæ pascit
 Tulparum venerandus honor, preciumque coloris
 Mirantur tam grande sui. stat margine quedam
 Discolor, hæc variæ folium vibice flagellat,
 Sanguineis hæc tincta notis, hæc cærulea fundo est,
 Hæc umbone rubet, fulvumque intermicat illi,
 Illi purpureum. totos facundia fontes

Laxat,

Laxat, & hac ipsa Bataurus jam cernit in herba
 Stultitiae documenta sua, curaque virili
 Indignas telluris opes. appenditur auro
 Immitis spoliū Borea, brumaeque rigentis
 Opprobrium, & centum pignus violabile causis.
 Non Veneri sacra myrti, seroque comantes
 Narcissi, nardique deest fragrantis arista,
 Et cum luteolo rutilanti a fraga hyacintho,
 Cecropiumque thymum. crispas de sentibus uvas
 Pendentes late videas, totoque rubentes
 Cortice, & è teneris tot pendula corpora ramis.
 Hic eii in ventres minuens lactuca tumescens,
 Et molles malua, cichoreaue frigida laxis
 Succrescunt spatium: fabrorum prandia betae
 Hic sapiunt, & quae betis se jungere gaudent
 Ventosa stant lege faba. quas expetat ipse
 Pythagoras, solasque suis commendet alumnis.
 Parte alia intertis erecto stipite pisces
 Floret ager: juxta grauidam qui nascitur albo,
 In ventrem cucumis, praegnantisque cucurbita serpit.
 Delia satidicas cessent attollere lauros
 Littora, Caesareos qua cingantserta capillos,
 Hinc, Romae, petas. hic versa amplectere Daphnem
 Phoebe pater, causumque tui mirare furoris.
 Et, tu Bacche, meis Acheloi pocula misce
 Vitis, & plenis latices extunde racemis.
 En succo vineta tument, suppositaque botros
 Testa levant, petiturque mea vindemia cura.
 Hac circum lenta salices, tiliaque sequaces,
 Et nux juncta vi e spatiosis frondibus umbram
 Explicat, & pandoprotrudunt frigora dorso,
 Oceaniue gravem nocituram frugibus auram.
 Et latus immitis Borea, multumque rigentem
 Hiberno sub patre Iovem. dispendia caeli
 Corrigimus Batavi studio, sylvasque procellis
 Objicimus, doctique truces eludimus Exros.

His

Hic recubans magni miror fundamenta mundi,
 Autoremque Deum : quot se sapientia formis
 Pandat, & unde suas arcessant singula causas.
 Quæ vis cuncta agitet, quæ tot distincta figuris
 Corpora, & æstivos pingat solertia flores.
 Cur huic caruleus, cur sit color aureus illi :
 Hic bulbo, teneris alius radicibus agris
 Hareat ; in mediâ cur crescant colchica brumâ,
 Anticipet ver helleborus ; funesta furentem
 Expectent aconita Canem : cur flexus ab ortu
 Tendat in occasum, medio declivis ab axe
 Phœbæa comes ille facis : cur præpete fato
 Vna dies natos hos cernat, & una peremptos.
 Antè oculos stat cura Deum, & venerabile cunctis
 Numen inest foliis : stant circumfusa Deorum
 Munera : jam digitis pressas, jam lumine spectas
 Ingenii cœlestis opus : jam proxima gustat
 Artificem natura suum. latet ipsa sub herbis
 Majestas Superum, & mediis spectatur in arvis.
 Quod si manè diem roseis Matuta quadrigis
 Vectet, & humanos opera ad consuetâ labores
 Invitet Thaumantis Eos, concentibus æther,
 Et circum resonant aribus virgulta canoris.
 Triste gemit socia viduatus compare turtur ;
 Passere vernat ager, qualis tibi Lesbia primos
 Impetiit petulans digitos : perstringit hirundo
 Agrestes lasciva lacus, & vertice in alto
 Insiliunt ramis imitantes omnia pica.
 Tu quoque, quæ medio pendes sublimis inani,
 Nuncia veris arvis, pulchrâ sub casside cantus,
 Et dulces iteras modulos, ni carmina turbet
 Turdus edax, picusque loquax, & aquaticus anser.
 At non Ismariæ patitur clementia Divum
 Pellicis ore frui, (nec enim datis omnia Divi)
 Quæ scelus infandum Terei, dirumque sororis
 Ploret torva nefas ; gelidi non Phœsidis ales

Cernitur, aut Numidum glocitans gallina per agros.
 In quorum sibi locum ranaeque loquaces,
 Vespaque. & estiva facundia rana cicada.
 Huc vocalis olor nitidis argenteus alis
 Advolat, & totum cantu circumstrepit hortum,
 Forte memor Leda, quærens, quam fallat, amator,
 Hesperidum celebrant hortos præconia vatum,
 Pomaque sopito male custodita Draconi:
 Thessala laudantur Tempe: Baiæque tepentes,
 Et quæ frugiferis Phæacum Autumnus habebat.
 Iugera culta locis: Helicon, & Adonidis horti,
 Et quos sublimi suspendit in ære diæves
 Assyrii, & magnis cantata Semiramis ausis.
 Audiât Æna parens florum: sit fertilis Hybla,
 Spiret thuriferis Panchæa pinguis arenis:
 Despiciant Siculos Pastana res iriæc impos.
 Hæc mea cantatis præstant viridaria fundis;
 Hæc Dryades, Dryadumque domus, villaque coro-
 Et prope inoffensis VVarmunda tuetur ocellis, (nant
 Virginibusque sacer quondam locus, & scelerata
 Tempa Deum subversa manu, quæ proxima Rheno
 Arx stetit, & veteres posuere cubilia Catthi.
 Illic rura jacent emptis celebrata caballis;
 Nec procul à facili cantata Thæide sedes:
 Frondibus Endelgesta latens, & flebilis, eben,
 Ruderibus domus alta suis. spectamus iniqui
 Temporis invidiam, & veteris vestigia belli
 Posteritas agnoscit inops. mare, flumina, terras,
 Oppida, tecta, lucus, celsoque minantia cælo
 Culmina semideum tandem invidiosa vetustas
 Destruis, & prisci laudes mala deprimis ævi.
 Hortule, jam servet calidissima Solibus æstas,
 Et subit ardentem lampas Phœbea Leonem,
 Virgineos subitura sinus, & sidera Libra.
 Da fruAus, da fraga mihi, da mitia poma,
 Iamque rubens cerasum, mox autumnalia prunæ.

410 C. B A R L Æ I

*Et pyra, & implexis pendentiâ vina racemis.
Hac colui mercede rudem: sperataque de te
Spes hac sola fuit. nam postquam gratior orbi
Triptolemius pingui glandem mutavit aristâ,
Crevit cura gula, peperitque licentia luxum,
Tota nec in mensas suffecit terra superbas.
Da requiem fesso; postquam lassata Sophorum
Vox mea voce fuit, postquam strepere penates
Murmure Socratico, & querula certamine turba.
Sic tibi sit nullo nociturus Sirius astus:
Lenius insurgant Cauri: non strangulet herbas
Agricolis in visa filix: non semina durum
Elidat perimatque gelu; non grandine florum
Colla labent: semper modicis destillet Olympus
Imbribus in Vestæ gremium: sic sidera donet
Iuppiter aqua tibi, & venientes proroget annos.*

IN RECTORATVM,

Sive

PRÆFECTVRAM ACADEMICAM

Clarissimi Viri

PETRI CVNÆI,

Iurisprudentiæ in Batavorum Academia
Professoris celeberrimi.

Quis Deus Auriaci clarissima sceptrâ Lycæi,
Et tantum tibi credit onus? nū Delphica fasces
Assignant responsa novos, & præscia fati
Destinat imperiis tacito corina recessu?
An, velut Eoas Medo concessit habenas,
Infringuit tibi latus equus, fallaxque caballus
Augustum monstravit iter: vel fixa parenti
Oscula Palladis sacrorum nomina regnis?
Num bello tibi partus honos, vel vindice dextrâ

Hos

Hos titulos fortuna dedit ? num fascibus hæres
 Succedis , pro avumque capis moderamina rector ?
 Præficeris Phœbi laribus, dominumque salutat
 Te supplex doctrina suum ; nec iussa minorum
 Exequeris protrita Deum. quin iudice regnas
 Nassovio, tantique Ducis mandata capeffis.
 Scilicet assertor patriæ, terrorque Philippi,
 Neptunum Vestamque domans, dum classibus aquor,
 Vindicat, & aubii librat discrimina belli,
 Pieridum procurat opus, Martique ministrans
 Expendit momenta scholæ : quo præside in uno
 Battavia stet tuta salus, nec fada triumphet
 Barbaries, placidasque ferox exterminet artes
 Odrysius, rudibusque ruat facundia castris.
 Insedit labor iste Ducem : geminisque Batavi
 Vincimus auspiciis ; & dum manus altera ferrum,
 Altera Cecropiæ versat consulta Minervæ,
 Arcetur malesanus Iber, securaque tollit
 Pileæ, & armorum captat solatia Belgæ.
 Hæc Pandionia Musis patuistis Athenæ,
 Doctorum secunda domus ; subversa Cleanthis
 Atria, Socraticique læres. mox præca potentes
 Eloquio rostris donavit Roma Quirites,
 Et Latii laus ista fuit. migrastis & illinc
 Aonides, sociæque vagus cum Pallade Phœbus
 Constitit in Batavis , profugas ubi Leida Camœnæ
 Excipiens, placida tutas in sede locavit.
 Sunt regnis studiisque vices, pariterque turules
 Et Musas fors cæca premit. tibi læta secures
 Iam desert Schola nostra suas, eademque potestas
 Bis concessa viro, bis laudatura regentem,
 Evchit, & dominum claris præfecit habenis.
 Te rectorē ferunt per amœnos Phocidis agros
 Castalios undasse lacus : gavisæ sororum
 Atria felices tali moderamine fastis
 Inscriptisse dies. tu doctæ jurgia pubis

Frangere, tu fluctus, tempestateſque futuras
 Evitare, ſagax, facili ſermone mederi,
 Tritonumque minas poterat componere diſtis.
 Ac velut aequoreis prudens Palinurus in undis
 Aſſidet intrepidus clivo, torquetque curvam,
 Et decimis ſubducit aquis: ſeu fervida qualis
 Laxat anhelanti moderator colla caballo
 Automedon, calida nunc contrahis ora juventa,
 Nunc ſapiens laxas. nunc ſpernitur ira tacendo,
 Et rabiem mora parva domat: nunc efferus horret
 Iuſſa furor, vultuſque timent reſponſa ſeveri
 Alcinoi, Lapithæque truces. ſi ſidera tentet
 Enceladus, ſuperiſque Iovem detrudere regnis
 Titanum fera corda parent, jamque ipſa vacillet
 Maieſtas augeta Deum, trepidique Senatus
 Regia, fulmineo audacem Typhœa telo
 Dejicis, & natos cœlum reſcindere fratres.
 Non alium Latæ gradientem clarius arces
 Conſpexere ducem, quoties capitoliæ conſul
 Scanderet, & rigida tremere ante ora ſecures.
 Te quoque Apollinei generoſa inſignia regni,
 Sceptra beant, decoriſque micat regalis imago
 Æmula. ſunt Phœbo trabes, ſubſellia, faſces,
 Quique Deum teſtetur, honos. tu pileæ donas
 Emeritis: tu ſudatis das præmia curis
 Arbitet, & claris præcium decernis alumnis,
 Palladiæ tot jura togæ. tu juiſſa Senatus
 Tranquillâ ratione regis, tantique ſuperbum
 Nominis officium, maieſtatemque verendam
 Diſſimulas, vultuque præmis tua ſceptra modeſto.
 Advolat ad tanta totus præconiæ famæ
 Orbis, & in Bæta vo naſcentes littore Muſas
 Quævis terra colit. veniunt, qui muſtea Celta
 Poela bibunt, quos mittit Arar, rapiduſque Garum.
 Voli vo'uſque Liger. piæti venere Britanni, (na,
 Quosque ſerox longis abigit Germania bellis,

Pannonius, poterque Padi, Dacusque, Gothusque,
 Vandalus, & nobis jam mitia nomina Cimbri.
 Dat dextram, juratque fidem vicina Sicambrium
 Progenies, Fisiique, & qui ferus innatat undis
 Toxander. pacemque tuus sub legibus obtant.
 Ipsa Palatina majestas debita terra
 Proles celsa Ducum, sub te jam praside captat
 Otia, & imbelles praeclaris artibus annos
 Mancipat Heroum soboles. his pulpita turgent
 Vultibus, Aoniique lares: haec purpura fasces
 Irradiat veneranda tuos. sic regia sceptris
 Parent sceptris tuis, mandataque praelegis ostro.
 Ecquis Thespiadas tali rectore sorores
 Respuat? aut quando studis meliora patebunt
 Secula? quis vecors adeo, qui jungere tecum
 Verba neget? cui victricem facundia palmam
 Destinatur, & priscos Hellas transcripsit honores.
 Nam velut immensas lampas Phoebeia terras
 Illustrat, pariterque fovet, lumenque coruscum
 Vilitate probat, titulis illustribus addis
 Doctrina documenta tua: quas dirigis artes,
 Ipse doces, sociasque tuis tot commoda curis.
 Nonne vides quantis Academia lata triumphis
 Emicet, & pleno doctorum fama theatro
 Prostet ovans, lambatque altum invidiosa cacumen
 Gloria? Iam clarus Themidos delubra sacerdos
 Ingreditur, querulique aperit spectante corona
 Iura fori, laurosque refert. Iam seستا Galeni
 Vadit iter laudum, & Coosolemnia jurat
 Verba Deo. jam quadrijugo Sapiencia curris
 Invehitur, vocisque tuae suffragia sperat
 Terrarum, pelagique sagax scrutator, & aethra.
 Quique saluiferum terris commendat Olympum,
 Aethereosque sonos, & magni nomina Christi,
 Sub tua signa venit. nunquam majore Lycæum
 Proventu Batavis tot docta pignora mentis

Edidit. in cunctas messis tua funditur urbes.
 Excipit hunc trabeata domus, rostrisque disertum
 Praeficit, ille levis castigat crimina vulgi,
 Inque adytis, Superum ante aras, oracula pandit
 Et caeli destillat opes. solatia morbis
 Blanda Mæchæonia præbet silentia dextra.
 Auspiciis hæc cuncta tuis, hæc voce reguntur,
 Iudiciisque vigent, despectaque rursus Apollo
 Signa levat. mox fatorum currentibus annis
 Palladios iterum spondent tibi sidera fasces.

O P E R V M

Clariss. Doctissimique Viri,
 D. GERARDI IOANNIS
 VOSSII,

Heydelbergensis, Eloquentiæ, Chronologiæ,
 ac linguæ Græcæ apud Batavos
 Professoris celeberrimi,

P A N E G Y R I S.

Felices Nemetum populi, tuque optime Nicri
 Accola, cui placidas veteri de sede Camœnas
 Dispulit Austriacæ furor implacabilis aula,
 Casareaque cians aquilas & nixus Iberum
 Intrepidâ virtute Ligur; tot damna, vicesque
 Imperii, & profugum mutato Principe Phœbum
 Hoc uno solare viro: quem matre cadentem
 Ipse tuo fovit puerum Thymbræus in antro,
 Vangionumque Dea. Iam desine tristior atros
 Sollicitare dies, & quæ tibi secula currunt
 Dura queri. sparsa rursus cœtere sorores,
 Et reduces mens ista capit. Permissus & omnis
 Hac Helicon sub fronte latet, sociataque curas
 Conglomerat doctrina suas, & fundit ab uno

Pectore

Pectore Romane quicquid facundia lingua
 Grande loqui, aut Grajum potuit sapuisse vetustas.
 Quo Batavus se jaetet, habet: quo Gallus alumno
 Surgat, & aeternis inscribant nomina fastis
 Hostiles Grudii. Latius celebrata Carmentis
 Sciligeri Verona timet, magnoque superbum
 Casare nomen habet. memores tibi Vossius annos
 Scribit, & ingentis pandes proscenia fama,
 Clara Palatina reparat dispendia terra.

Ostentare suos Memphis studiosa labores,
 Et Pelusiaca potuit signare papyro
 Arcanas veneranda notas, lituitque sub umbris
 Pallas, & Isiaca stupuit sacraria lena.
 Cum Memphi jam Persa silet, veterisque Minerva
 Ignorat Chaldaeus opes, nec barbaras artes
 Medus, & Eos surgens Aurora magistros,
 Brachmasque coit: tepuit Sapia, servens
 Quam late spatietur Arabs, & nescia veri
 Incubuit prisco gravis ignorantia mundo.
 Cecropidum vixere lares, & docta Cleantis
 Porticus, & dulci sapiens vicinus Hymetto.
 Desipit & Latium, numerosque Oenotria tellus
 Pythagora meminisse nequit, Druidumque loquaces
 Conticuere scholae. Tu prima Batavia Musas
 Colligis, & fracta tabulas ac frustra carina
 Naufragio subduta tenes. Tu cincta profundo,
 Armorumque inter strepitus, lituosque tubasque,
 Tranquillum meditaris opus, criticumque tribunal
 Eritis, & Latiae restauras jura loquela.
 Adspice Leida virum, quo iudice victa fatiscit
 Barbaries, mordetque suas irata catenas:
 Quique renascenti germana vocabula seculo
 Sufficit. hic ille est Phœbei censor honoris,
 Pegasidum vindex, tot rerum scriptor, & ævi.
 Quid dignum memorare suo primæva vetustas
 Possit Atlantiada? qui culti vocibus oris

Pallentes nigris animas emancipat umbris,
 Tutaturque reos, vel tristi mersit Averno
 Damnatum sub lege caput, cum dura clienti
 Intonuit mediis victrix facundia rostris,
 Persuasitque Deus causas. Mentitur in illo
 Fabula; nos alias, Vossi, te Rhetore, leges
 Accipimus, doctumque forum. quibus artibus astris
 Invehat Augustum, vel magni Casaris arma,
 Scipiadasque orator ovans: qua voce furores
 Increpitet Catilina tuos: Syllamque ferocem,
 Et Senonum furias, sævique incendia Brenni.
 Aut qua Suada togam clypeis, qua classica possit
 Ignavis præferre togis; Asiaque potentis
 Pompejo decernat onus; qua proxima morti
 Colla levet, flectantque leves responsi Quirites,
 Et victo trépidas eludant iudice scælas.
 Hac Lysias, Siculusque Corax, hæc Antipho quondam
 Accidit præcepta schola. vidèrè priores
 Vile rudimentum, & tenera cunabula lingue
 Versavit tum Stoa gravis: mox aucta Lyceo
 Gloria, dicendique labor: fluxere disertis
 Hermagoras, Grajusque Molon, & conditor artis
 Hermogenes, Phalereusque loquens, & pagina Tulli,
 Et Fabii clamantis opus, lususque Theonis.
 Tu veterum cæca nitidam caligine lucem
 Elicis, & scriptor præscos irrumpis in annos;
 Eloquiique decus, turbataque nomina rerum.
 Et sandi formas, collapsaque jura reponis.
 Tu Latium, vocesque suas formare Pelasgos,
 Argivosque doces: geminis exordia pandis
 Gentibus, & tantorum aperis elementa laborum.
 Quemque legat primum titubans industria callem,
 Descendique viam. faciles Scaurosque Caprosque
 Ire facis, curisque tuis respirat Apollo,
 Et nova Palladium solantur commoda gentem.
 Cedite Grammatici, magno quibus ilia fastu

Incon-

Inconsulta tument, delapsaque littera sede
 Sufficit ad bellum, vel iniquum comma minaces
 Exacuit calamos, & tanti scena paratur
 Nominis. hoc cunctas absoluite iudice lites,
 Et vestros sedet melior censura tumultus.
 Hic dictator erit. fasces submitte tandem
 Invidiosa cohors: dum vecta poemata plaustris.
 Et tragicum castigat epos, veterumque cothurnos.
 Mœstaque Medea detergit fecibus ora.
 Hippolyti properant alio temone quadriga,
 Et Troas purgata nitet: sua vita Iocasta
 Redditur, & Latio clamat sermone Thyestes.
 Adspectatque diem pulsus orchestra tenebris.
 Quilibet huic nota est propriis insignibus atas,
 Seclorumque patent facies, distinctaque magnis
 Nomina temporibus, seu cum puerile loquendi
 Robur erat, traxitque rudem doctrina iuventam,
 Scipiadumque grauis totum se inuolueret armis
 Ennius, & tenui Plautus vestigia socco
 Figeret, & vates Satira lutulentior iret:
 Seu cum crevit honos lingua, scabrosque fugavit
 Majestas Romana sonos, & adulta Catulli
 Capt a lepore fuit: seu cum labentibus annis,
 Quo Latium, fato cecidit, Romaeque senectâ
 Symmachus Ausonias offendit durior aures.
 Ingeniis diuersa placent: huic abdita pandit
 Abstrusos natura sinus: hic floribus artes.
 Irradiat: lapsas alius restaurat Athenas:
 Ille Cleanthea neglecta palatia turba:
 Hic in Aristippi solum praecepta relapsus
 Socraticas evolvit opes: hic scribere fastos
 Ad famam satis esse putat. Sed cuncta coëret
 Vossius, atque omnes fecundo pectore Musas
 Parturit, & latè titulos arcessit honorum
 Immortale caput. non te veneranda silebo
 Relligio, veterumque fides, & sanctius ævum,

Huic perspecta viro. quantis erroribus acta
 Christigenum steterint acies, quo castra Pelagi
 Vindice tuta diu fuerint : quibus occidat armis
 Contemptrix natura Deum, delapsaque caelo
 Gratia subnixos claris doctoribus Afros
 Traxerit in partes, & grato foedere perstet
 Libertas, Superumque favor ; ne crimina Divis
 Imputet impietas, restique ignara voluntas
 Audeat audaces vultus opponere caelo ;
 Ille docet, totumque pius propugnat Olympum.
 Ac veluti tacito subterlabentia cursu
 Flumina diffundit Nereus, hic gignit Orontem,
 Hic septemgemino turgentem gurgite Nilum,
 Non tamen ipse minor, nec divitis indigus unda
 Usque fluit, terrasque ingentibus ingerit aquor,
 Atque alias largitur aquae : sic ille perenni
 Haerit fonte libros, & claris secula ditat
 Muneribus, semperque novis, quae donet, abundat.
 Dumque sibi varia contextit fronde coronam
 Mens assueti operi, per mille volumina solers
 Ambulat, atque suos aliquid seponit in usus.
 Sic ubi Graecorum calamos, & prodiit docto
 Enumerat monumenta solo, momentaque scriptor,
 Et rerum summas aperit, nunc abditus a vo
 Anteit Olympiadum palmas, jam Persica radit
 Tempora, & Herodoto multum narrante superbit,
 Nec dulci Xenophonte minus. jam fides Daretis
 Pagina mentitur senium, iam Diityos horret
 Fabula : Pelleis vates arcessitur annis
 Chærilis : hinc Phariis scriptus sub regibus orbis,
 Ausoniæque Ducem fastus signata papyrus.
 Conveniunt doctorum opera, Chaldaeus & Assur,
 Phœnicum labor, & calidi secreta Canopi,
 Atque Arabum tabula. & victuri industria Persa.
 Seraque grandiloquis turgens authoribus Hellas.
 At non una tuas, doctor celeberrime, laudes

Terra capit, parti Latio dicantur honores,
 Gestaque Romulidum, & magnorum fata Quiritū.
 Non ego, si lymphamadeam Permesside, vastos,
 Ire per annales, digestaque tempora possim,
 Tantorumque queam titulos memorare laborum,
 Victorisque dies populi. Iam Roma renasci
 Incipit, atque sua legit incunabula gentis,
 Historique gradus numerat. spectate Batavi
 Terrarum Belgique Deos, cantataque quondam
 Bella Latinorum, magnique exordia regni,
 Abdita Poniiscum foliis: vestigia Navi
 Pone premit Calabrum vates, & carmine docto
 Instruit armatas acies. Pistoribus Afer
 Militat, & primi studiis asperrima belli
 Carthago, Italiam contra. scripserunt Catones,
 Odrysiique rudis tunc formaverunt juventam;
 Accepitque furor legem, rabiesque docentis
 Admisit præcepta viri. mox maxima Scauri
 Fama fuit, Syllaque labor, Catulique Sisennaque,
 Et clari Varronis opus. sua prælia dicitat
 Caesar, & ingenti fortem minimine Gallum
 Exiit. agnosco trabeas, augustaque late
 Nomina, & Amathibus diffusis poemata campis,
 Et magni lituos Silli, contractaque Crispi
 Verba, gravem monitis Tacitum. tu Flore disertum
 Os aperis, vati propior. tu grandia Livi
 Orsa legis mediasque ferum deducis in Alpes
 Hannibalem, Pharioque necas sub Principe Poenum.
 Nec Messala latet, doctique Rabirius oris,
 Non Tubero, Macetumque audacia prælia narrant
 Curtius. imperio donec languente fatiscens
 Victricem melius meminit se Roma locutam.

Hac scribis, pariterque doces, tantique per orbem
 Imperii fastos celebras. veneratur honores
 Belga tuos; poscitque sibi tam grande Britannus
 Depositum. spatiosa tua Germaniæ fama

Annuit. Euganeas tangunt tua nomina sedes ;
 It cælo sublime decus. te Rhenus & Albis
 Suspicit ; in Druidum doctas illaberis urbes,
 Et cupiant te posse frui. si Gallia plorat
 Turnebos, Latium Alciatos, dispendia fati
 Tanta levas. toto mœstas Helicone sorores
 Barbarie pulsa recreas. tibi tempora debent
 Et rerum memores anni : luceſque renata,
 Et lingua Latialis honos : te ſera loquetur
 Poſteritas, te clara vehent præconia vatum,
 Iſtaque venturi relegent monumenta nepotes.

I N O B I T V M

Clariffimi Viri, & Mathematici
 incomparabilis,

WILLEBRORDI SNELLI.

Qua nova ſidereos abſcondunt nubila vultus ?
 Cur facies mutata poli eſt ? mundi ne fatiſcit
 Machina ? & athereis orientia ſigna maniplis
 Fatales metuunt obitus ? num priſtina cœlum
 Improbitas facit eſſe reum ? rurſumque rebellis
 Terra fuit, Tityuſque ferox iraiſcitur aſtris ?
 Stellarum cur languet honos ? retroque jugales
 Phœbus, & attonitos perterrita Cynthia curruſ
 Raptat, & ardentes trepidant formidine flamma ?
 Palleſcunt cuncti Snelli cum manibus ignes,
 Et Superi ſua damna dolent : Atlante remoto
 Aſtra timent. primi Borea ſub parte Triones
 Permiſcent pelago lachrymas : vicina Bootes
 Plauſtra fugit, pavidoque Helices cuſtodia pernox
 Negligitur, radiuſque Draco levioribus ardet.
 Ipſa Ariadna ſuos capiti ſubducatur honores,
 Gnoſiaque Arctox decedat ſtella Corona,
 Sed vetat Arctophylax. mediis Ophiuchus in aſtris
 Cen-

Contrahit ingentes humeros, & segnius Anguem
 Continet hic illic manibus: mœrore solutus
 Scorpius in visâ condempnat vulnere cauda.
 Excutit exuvias, & victi terga Leonis
 Engonasis, turbatque Lyræ modulamina Vultur.
 Mœret Olor, cantatque melos jam flebile, quale
 Ad vada Meandri fatis instantibus olim
 Præcinuit lugubre sibi. Tuque optime recti
 Arbiter; & Themidis custos sanctissime Cepheu,
 Stamina Parcarum repetas, ni numina summi
 Plus timeas veneranda Iovis. planctura decoras
 Tendit Cassiopeja manus, nec fulgida longè
 Andromede excussa plorat nova funera pallâ.
 Non solitus vultu candor nitet, emicat ore
 Antiqui luctus facies, cum brachia monstro
 Panderet, & rigida vincirent membra catena.
 Adstat Equus, guttisque humectat grandibus ora
 Pegasus, & juxta lachrymantem Persea spectat.
 Frenet Erichtonius, nec lugens amplius hircum
 Ferre potest humeris. obtusa cuspide Telum
 Labitur, Antinoumque, Aquila dolor improbus urget.
 Iamque suis iterum vellet Delphinus in undis
 Mergier, & spatio majore Triangulus optet
 Posse capi, vniatque poli sors ista figuram.
 Ast Aries cunctos inter venerabilis ignes,
 Sede sua loc ut indigetem: quâ circulus alti
 Solstitii mediam populis disternat æthram,
 Ingentesque habitant aninta, cum Cesare magnus
 Sosigenes, stellisque suis permixtus Aratus,
 Alphonfusque senex, & Cimbrum maxima Tycho
 Gloria. tota trucidis mugit vicinia Tauri,
 Pleiadesque latent, & cum suspiria fundunt
 Elefram soror Alcynoe, Meropemque Celeno,
 Taygetam Asterope & Majam solatur amice.
 Quin Geminos dolor unus habet, subit ille Leonem,
 Chelarumque minæ fracto jam robore languent.

Virginei squallent habitus, & longius Arcton
 Spica fugit, bustumque viri: divortia munda
 Libra facit, trutinamque equalia pondera jammunc
 Despicit. at tensum Arcitenens dum surgit ad arcū.
 Intentat telam Lachesi. nat alibi iste
 Principis Augusti celebris Caper ingemit umbra,
 Et sua percussus Ganymedes pocula fundit,
 Piscibus Oceano mersis. dic cetera nobis
 Vranie, quosque Auster habet declivior ignes.
 Hic timidum videas nimboſi Orionis ense,
 Lapsaque scuta manu: fugiunt Procyonque, Lepuſq;
 Quique furens urit sitientes Sirius agros:
 Hinc Cratera ferens Corvo diſcerpitur Hydra
 Acrivus. ecce pius Chiron, præceptor Achillis,
 Fortius ad verſum (dolor huic exasperat iras)
 Transadigit mucrone Lupum. Iamque omne laevo
 Thuribulum tristes ratibus denunciât Austros,
 Velaque & extenſos rumpit ferale rudentes.
 Est etiam ſub ventre Capri ſemotus ab Arcto
 Piscis, & effuſas jam largius imbibit undas,
 Tristitia documenta ſæ. Titanivus ales
 Hunc iterum flammisque ſuis atque igne renuſci,
 Et veteres redâdi, ſeculis redeuntibus, annos
 Gaudet. At totum terret clangoribus orbem
 Infauſti Palamedis avis. Nereia Piſtrix
 Andromedam trepidare vetat, ſociatque Tauro
 Illaſum ſinit eſſe bovem. Phæihonta ſuperbum
 Fleverat Eridanus; nunc, qui ratione magiſtrâ
 Flammiferos direxit equos, cœlique meatus
 Noverat, has ipſas late deſtetur ad undas.
 Non rota præſcriptos Ixionis occupat orbis:
 Tardius Argolica ſubeunt a pluſtria puppis,
 Laſaque languidulis Argo ſtat pallida remis.
 Tiphys abeſt, docuitque ipſum qui tendere vela
 Tiphyn, & incautis monſtravit ſidera nautis,
 Heu, fuit, atque ultra Batavam non dirigit Argo.

Hæc Superos fortuna manet, nec nesciit istos,
 Quà radio vastum descripsit gentibus orbem,
 Inferior Natura obitus: dumque atria plangunt
 Attica, Cecropidumque scholæ, præclara Canopo
 Memphis, Arabs, paribusque Afer felicior horis,
 Quaque levat fessos Phœbi Carteja jugales,
 Occidua Gades, Atlantiæque recessus,
 In Batavis longo stupuit Facundia luctu.

In ejusdem obitum.

Sidera quæ pernox aternaque lumina mundi,
 Et didicit totum mens studiosa Iovem,
 Iam propius visura Deos, Divùmque penates,
 Odrysios sub se Mercuriosque videt:
 Stellarumque alios vultus miratur, & ignes;
 Totaque spectanti machina facta nova est.
 Non dolet ingrato fœdari vespere cœlum,
 Præcipitemque alto labier axe diem.
 Oceano nusquam mergi, vel surgere Solem
 Adspicit, aut tantum delituisse jubar.
 Quin stupet ipsa suos nusquam se cernere Belgas,
 Cunctaque sub puncto regna coire brevi.
 Non illic rabido fervens Canis astuat ore,
 Aut nocet in visa Parrhæsis ursa gelis.
 Non dextrum ferit umbra latus, non ulla sinistrum;
 Omnia spectantur sidera, nulla latent.
 Non hic Eoa Atlantides absconduntur,
 Humidaque Autumnos Pleiæas orta facit.
 Non levis effusas occultat Aquarius undas,
 Aut latitant istis Gnosia fœta locis.
 Astra meant pariter, nec Tauro Scorpius exit
 Rectior, aut Cancro lentius Ægoceros.
 Cynthia sub pedibus magno cum fratre quadrigas
 Fleat, & hic rectum Signifer urget iter.
 Nusquam stat librata dies, nec splendida nocti

Lumi-

*Lumina Phryxai velleris aequat ovis.
Sic discit perisse sibi, quas scripserat, artes
Snellius, atque alius legibus ire Deos.
Sed veri satur ipse Dei jam vultibus, artem,
Quam docuit, tanti dediticisse putat.*

Amplissimo, doctissimoque viro
D. MATTHIÆ OVERBEQVIO,
Hamburgi ad Albim moranti.

Albi pater, cujus latè per littora miles
Vandalus, & Cimbrum posuit tentoria rector,
Saxonicamque ciet vicina per oppida gentem;
Si tibi pugnacis placuit vetus accola Rheni,
Et Batarvos bellator amas, si noxia non sunt
Federa nostra tibi, & causis certamus isdem;
Quem servas, mihi redde virum. tibi pignus amicum
Creditor, & docta decus hand ignobile Leidæ.
Dum procul à patria peregrino fertur in orbe
Dux Ithacus, castaque dolet se vota morari
Conjugis, excelso Pallas Tritonia tandem
Supplicat una Iovi. reddi sibi Thesea ventis
Cressa puella petit. tardisque obmurmurat undis
Phyllis, & absentem plorando carmine mœrens
Demophoonta vocat. lenes in carbasa Cauros,
Et faciles fluctus magno Venusina Maroni
Musa vovet, precibusque Deos, geminosque fatigat
Tyndaridas. hic noster amor mihi queritur absens,
Hunc seræ poscunt, hunc poscunt mane querela.
Vos precor, Hansatici currus, celeresque quadrigæ,
Vos precor, Hansatica puppes, alnique, ratesque,
Accelerate virum. qui currus vexerit, illum
Curribus anteferam Solis, Venerisque Iovisque,
Quaque vehunt te, Iuno, rotis. qua puppe redibit,
Illa meis vivet, ceu quondam nobilis Argo,

Carminibus celebrata raris. non Æolus illi
 Iratis insurget aquis, infestaque Thetys
 Illidet trepidam scopulis. æterna Favoni
 Oria, placatasque sibi per seniet undas.

O, mea si Superis consors fortuna teneret
 Frenâ poli, subito vastum Iovis armiger ales
 Hoc raperet, per inane, caput: vel grande per æquor,
 Qualis Agenoream Tyrio de litore Sponsam
 Abstulit, in nostras securum transvehat oras
 Taurus, & Europa plus dignum virgine nobis
 Portet onus! quin Dedaleas mea fingeret alas
 Dexterâ, & hinc humeris illas, hinc figeret armis,
 Præcipite que darem Zephyros. sic præpete cursu,
 Vatis ad imperium, coelos tranaret & auras
 Pierii dux ille chori, & sublimior iret,
 Virtutum quâ vergit iter, suffultaque laudum
 Fama patrocínio magnis enavigat ausis.
 Tu, qui iussa Deum celerâ trans æquora motu,
 Plutonisque domos, coelique palatia desers,
 Atlantis Tegeæ nepos, talaria plantis
 Indue, Teutonicamque celer delabere in urbem,
 Atq; hac verba refer: Quid in his, vir maxime, terris
 Protrahis egregios Soles? cur sidera brumæ
 Sideribus vicina placent? Germania discors,
 Rixantesque Ducum populi, commissaque magna
 Balthica signa Aquila, atque Albi contrarius Ister?
 Siccine te Batavæ subiere oblivæ terræ,
 Auriacæque scholæ? sic clarâ Palladis urbem
 Dememinisse potes? nec te dilecta tuorum
 Nomina, magnificique lares, Sophiæque serenum
 Numen, & æncipii tanguit resonantia vero
 Pulpita? crede, tui dudum possessor amoris,
 Perpetuusque comes lateri, cui sæpè solebas
 Pectoris arcanos motus, tacitosque fateri
 Alterno sermone sonos, jam solus inerrat
 Hic illic Barbaeus agris, ceu raptus Orestis

Si Pylades foret, aut Theseus solvisset amico
Vincula Pirithoo, vel charo spectus Achilli
Castra Menecides parvidis lustraret Achivis.

Dixerit hæc Atlantides, facundaque pandat
Ora prior. Iam tu, Iunonis nuncia magna,
Nimbo cincta latus, propera Thaumantias Iris,
Femineasque ordine preces. dic quali a pigro
Oenone dixit Paridi, vel Sestos Abydo,
Dei mira viro. castæ suspiria narra
Conjugis; ut lenta ignorent sua gaudia noctes,
Nesciat officium thalamus. dic multa perire
Oscula, dic vanâ amplexus sub imagine fingi,
Et Veneris languere faces; velut orba colono
Officium dediscit humus: dic mæsta vagari
Pignora, & Ascantium, foribus dum ludit in ipsis,
Incusare moras, & lentum poscere patrem.
Si minus hæc moveant, pendentis ab ubere matris
Innocuos risus Agathæ, frontemque genasque
Objice. dic spatius flores marcescere cunctis,
Nec foliis decus esse suam, vix colla papaver
Tollere: candidulum vultus mutare ligustrum,
Fraga mori, nullum violis constare colorem,
Aurea nec solito gaudere rosaria cultu,
Liliaque è calathis altè flaccescere canis,
Dic genus aligerum, nullo jam Praside, magnis
Inter se committi odiis, crebrescere pugnas,
Nec ferri peregrina domi, pipire palumbes,
Tot modulos cessare aviam: Pandione natam
Pristina fata queri: non lasci vire columbas,
Nec spem ventura sobolis promittere missas
Phaside Barbarico volucres: Meleagrides abdi
Gallinas, laxisque Afras vestigia pennis
Ducere tarda satis: dominoque absente, nec agris
Latitiam, solitosque animos constare caballis,
Interea, dum nostra Deos arcessit Olympo
Pagina, lene tibi sternant, Vir magne, profundum

*Najades, & faciles veniant ad carbasæ venti.
Scande ratem, properat Tiphys, quæ surgit ab Ortu
Ducet ad optatam jam te levis aura Creûsam.*

I N N V P T I A S

Nobilissimi, & Magnifici Viri,
ADRIANI BLYENBURGII,
Civitatis Dordrechtanæ Prætoris, secundum
Sponsi; Et Castissimæ, lectissimæq; Virginis,
SARÆ ROVERIÆ, Sponsæ.

Conjuge mitescit prator, rigidaque secures
Imbelli cessere thoro; Themidisque severæ
Vultus, & admissis subridet Curia Sponsæ.
Nec, velut antè, reis fatalia scribit amator
Nomina, funereosque dies; sed Cypride plenus
Dat miseris veniam, & faciles persentit amores.
Blanda, Dionæis passim permixta puellis,
Circumstat jam turba virum, mutataque tanti
Scena fori est. tetricum petulans Erycina tribunal
Occupat: amoto septeno iudice causas
Dicit Amor: ternæ pulso lictore sorores
Anteferunt geniale iubar; facibusque ministrat
Officiosa Paphos. nec, sacri conscia juris,
Intentat strictos jugulis peccantibus enses,
Castigatque Astræa nefas. non fascibus horrent
Rostra, nec horrendas edunt Capitolia voces.
Flammea cum peplus, & tinctum murice cestum,
Cingulaque Idalia Veneris, tunicaeque fluentes
Contrectat metuenda manus, crinesque beatæ
Virginis, & teneros frontis percurrit honores.
Non poenas delicta luunt, scelerique paratur
Supplicium, tristicique rigent spectacula theatro;
Non spoliis ferale refert, duosque suorum

Ferre

Ferre potest fontum gemitus, dum sanguinis hæres
 Quæritur, & facilem promittunt tempora sponsam.
 Sic, ubi Iunonis gremio se maximus abdit
 Iuppiter, aut Tyrias inter mugire iuvenças
 Cogitur, & mediis Eur opam vectat in undis,
 Majestas veneranda latet, grandemque Dione
 Abscondit lasciva Deum, non fulmina Lemnos
 Fabricat, aut hominum vitis irascitur æther;
 Cuncta Panomphæo laxantur jura Tonanti,
 Nec terras Iovis horror agit. sic arma gravesque
 Deposuit Mavors clypeos, vultusque minaces,
 Dardana cum tali sub bellatore sacerdos
 Feminæum pateretur opus. nec crimina Minos
 Scrutatus vitæque fuit, cum lata severum
 Pasiphææ complexa virum, solenne mariti
 Pæsceret officium, & socialis præmia læti.

Vix Batavum terris istos accenderat ignes
 Idalius puer, & Roveri de stemmate prolem
 In thalamos ducebat Hymen: cum protinus undis
 Extulit os pelagi rector, (seu proximus Hagæ
 Percepit secreta thori, seu foederis index
 Mæva fuit, seu cuncta Deos præscire putandum)
 Et Dordrechtanam conchâ circumtonat urbem.
 Illicet Æolii compresso murmure fratres
 Tranquillo siluere mari: visoque tridente
 Cuncta repurgato fugerunt nubila cælo,
 Nigrantæque globos, obscuraque sidera claro
 Mutavit natura die: quæ carbasa latè
 Sulcabant vitreos audaci remige fluctus,
 Quæque suis hæserè vadis. illi hispida mento
 Barba fuit, viridisque caput distinxerat alga,
 Et tremula squoreas aspersit cauda sorores.
 Venit & ipse senex Vahalis, Mosamque secutus
 Lingam Mæva trahens, placido sed gurgite Linga
 Lenior obliquis Vahalis se miscuit undis.
 Circum Nereides, circum sedere bifformes

Glaucus, & Arctoo subuectus pisce Palæmon,
 Inque novos semper Proteus mutabilis artus.
 Ut pater Oceanus vultum, frontemque serenus
 Explicuit, qualis socia cum conjugè quondam
 Latus ad Æmonii properavit fercula Pelei,
 Talia dispositis fremuit præ sagia mensis:
 Non tristes tibi Sponse dies, non tristi & Sponse
 Verba loquar, blandis etiam me amplexibus ambit
 Æquore & regina domus, & frigida quamvis
 Regna colam, gelidosque lares, sum gnarus amorum,
 Incaluitque meis vitalis flamma medullis.
 Quam memini, cum laxatis fera Thetys habenis
 Hos circum popularet agros, & federe rupto
 Nescirent elementa fidem, Vestaque patenti
 Turgidus iratis Nereus incumberet undis!
 Omnis Hamadryadum fugit chorus, arvaque latè
 Deseruit miseranda Pales, & pastor Alexis,
 Et mersis ovibus Corydon. vestigiæ rerum
 Cernimus. avulsæ sunt istæ à mœnibus arces,
 Quæ pelagi cinguntur aquis. en saxa, minaque
 Murorum ingentes, aquataque culmina cælo.
 Hanc proceres tenere domum, Mervæque potentes,
 Iugeraque incurvo Batauvus scindebat aratro,
 Condebant salices dumosaque prata capellæ,
 Omnia campus erant, nunc omnia pontus & aquor.
 Iam furor iste mihi, iam præscia relanguit ira,
 Iam pacem tibi Belgæ damus, iam claustra procellas
 Arctæ tenent, sensimque meo se gurgite tellus
 Exerit, & veteris reparat dispendia sedi.
 Corrigitur clades thalamo, fatale resarcit
 Diluvium Lucina thoro, & melioribus astris
 Proscribit Cytheræ metum. quibus occidit oris
 Battaviæ pars magna mea, nova gaudia cœlum
 Concipit, & nostra firmat connubia voce.
 Felices, Blyburge, dies, nec iniqua tuorum
 Fata, nec indignos tali genitore nepotes

Te Superi spectare volent. venerabile Belgis
 Parturiet tibi mater onus : quæ pignora fundet,
 Adspiciet trabeata pater. puer auctus in arctum
 Virtutis se trudet iter, crescensque per artes
 Ingenium & magno duces sua pectora motu.
 Consulet hic populis, jurisque gravissimus auctor,
 Et Themidis custos, majestatisque Batava,
 Accipiet patris exemplum, quod sumet ab illo
 Filius, & pariter titulis studiisque Minerva
 Splendida con. inuo numerabitur ordine proles.
 Nec ventura minus maternos filia mores
 Imbibet, & famam poterit pietate mereri.
 Virginitas sine labe fluet, permixta nitebit
 Forma pudicitia, referet plus dote bonorum,
 Qui quis amator erit ; qui basia figet in illi,
 Pandora continget opes. atque omne stupebit
 Feminea probitatis opus. non illa repellet
 Dura procum, non blanda volet, sed tota parentum
 Hauriet insolitos tantis auctoribus ignes.

Vix ea factus erat senior, cum dicere plura
 Donantem gremio complectitur Amphirite,
 Basiolis intenta suis. praeludia Sponsis
 Ista paramus, ait. discas nova conjugis uxor
 Talis sollicito solatia ferre marito,
 Et similes furor insolitus despumet amores.
 Felix, quæ viduum conscendis nupta cubile,
 Et tepidos ab amore thoros. in Cypridis artes
 Molliter erudienda jaces. tibi gnarus amandi,
 Quæ facias, prescribet amans. non oscula figet
 Dura nimis, non blanda nimis, non Vespere primo
 Crebra nimis, non rara nimis, verum omne Dionæ
 Officium docta peraget solertia lege.
 Cesserit ille pudor, cupidi qui gaudia læti
 Tardat inexpertis, & spes eludit amantum,
 Et metuit, quod poscit, iners : trepidatque petita
 Virginitate frui, latet adoperta tenebris

Quæret anhelantem secura audacia Saram.
 Ac velut insolitis trepidantem cernimus undis
 Tiphyn, & ignotis luctatur fluctibus excors
 Navità, nec timidis paret rectoribus Argo,
 Sic rudis horret Hymen, metuit certamina miles
 Nunquam visa prius, belli que pericula sentit
 Territus. hæud aliter primos amor exerit ignes,
 Et friget pudibunda Venus, vixque egra medetur
 Ipsa sibi, thalamique audet secreta fateri.
 Hoc etiam Paphias moderari conjuge curas
 Et discas flagrare minus. sed robur adultum
 Decerpes secunda thoro, magnumque putabis
 Ad suevisse viro. primas insania tedas
 Arguit; hæ sola possunt ratione probari.
 Antiquum quodcunque placet, preciumque vetustas
 Grande refert; cunctis novitas invisa Batavis;
 Nec nisi trita juvant. noto se calle viator
 Expedit: indoctam fugiunt consulta juventam;
 Perque suos usus artem rimatus amandi est
 Infelix vates. hic hic sapuisse mariis
 Proderit, & gravibus documenta petuntur ab annis,
 Optimaque in thalamos manant exempla secundos.
 Naufragus amissâ jactat sua fata carinâ,
 Et victam pelagi rabiem, Boreæque furores
 Deputat in lucro. viduatus compare conjunx
 Sæpe suos memorat casus, & mente revolvit,
 Prospera quæ fuerint, quæ nubila tempora nuptis.
 Romanis rerum Dominis, gentique togatæ
 Mox alia placere nurus, facibusque potentum
 Egregia rediere vices. Iustina Severa,
 Fausta Minervina, successit Galla Placilla,
 Quoque Creüsa prior, jacuit Lavinia lecto.
 Elia cui primum, mox Messalina marito
 ungitur. Augusto peperit Scribonia. nec tri
 via protritatos fastidis Casaris ignes.
 Ipsi ego, ni Superis immortalique Deorum

Con-

Conjugio fruerer, tales Neptunia conjux.
 Auderem sperare faces. te lata coronant
 Pignora, te matrem soboles jam nata salutat,
 Et non facta parens alieno jure superbis.
 Non tibi primitia teneri libantur amoris,
 At messis matura tua est. non fallet amicam
 His sacris operata manus, risuque, jocique,
 Verbaque, cognosces veteris vestigia flammæ,
 Inque tuos clarus thalamos descendet amator.

Dixerat hæc regina maris, plausuque secundo
 Assensere senes, Triton, & lucida Phorci
 Canices; verum Batavum per littora sparsi
 Nereidum risere chori, repetitaque spernens
 Fœdera, non tacto capiam concurrere Sponso,
 Clam ut Leucothoë petulans, submissius inquit
 Cymothoë Spathaleque procax. mox gurgite surgens
 Latior, & musco spumantia pectora tergens,
 Bellator loquitur Vahalis: Duo numina cæli
 Terrarum jam sceptrâ tenent, in-vistaque mundo
 Iura ferox sociâ scribit cum pellice Mavors.
 Me, Rhenumque patrem scelerata compede viinxit
 Odrysius, nec Mosa suis mea carbasa vestat
 In Tungros diffusus aquis. tibi vincula ne sit
 Lascivus, Blyburge, puer, geminosque catenis,
 Te pharetratus amor, me belliger urget Iberus.
 Servit, quisquis amat, sed mitia gaudia spondet
 Servitio Cythereæ suo. perit omnis amanti
 Libertas, meliorque redit; sit juris amator
 Alterius, discitque suum, dum discit & illud.
 At tu, quæ Batavi suffragia prima Senatus
 Vrbs antiqua legis, pulcraque insigni præfers
 Virginis, & præscâ patriam virtute tueris;
 Adspice, quam clari cœant in fœdera cives,
 Quæ nova dotetur conjux, quo sanguine speret
 Progeniem jam Belga sibi. sociantur in unum
 Blyburgi Roverique domus, respublica quorum

Imperiis secura viget, trabeaque potestas
 Emicat, & fasces stringit pratura verendos.
 Ille decus quondam juvenum, & florentis imago
 Battavia, generisque sui, diffudit in omnes.
 Doctrina sua sensa gradus, interque juventa
 Vagitus, tenerum ratio subtilis alummum
 Grandævo dedit ore loqui. mens ardua fulsit
 A pueris, potuitque senum consulta morari
 Iudicio. jam tunc gemini solertia juris,
 Et probitas, & cura vigil, prudensque loquendi
 Gratia cunctorum tabulas promisit honorum.
 Nunc hæc ipsa tenet, quæ tunc gavisa spondit
 Patria, nunc rigida radixant post terga secures,
 Et defert sua sceptrâ Themis, nunc facta nocentum
 Excutit, & scelerum formas expendit ad unguem.
 Pensat justitiâ crimen, pœnasque relaxat
 Supplicibus. dum punit, amat, lenique severos
 Edulcat sermone patres; quos causa nocentes
 Arguit, & spretâ damnant oracula legis,
 Quam cupiunt non esse reos! dum funera poscit,
 Parca probat. non sava placent edicta Draconis;
 Spartanusque rigor. placidos clementiæ mores
 Suggestit, & cunctos facilis se fundit in actus.
 Hunc amat, & metuit, quisquis peccare veretur,
 Et quisquis peccare potest. Prudentia factis
 Grandis inest, dictisque fides, & Suada, suique,
 Sed sine felle, lepor. jures candore Bataurum.
 Hoste caret, nullique gravis devincit amicos
 Obsequio: nescit turpi livore moveri,
 Irascique diu. sociat concordia, quicquid
 Dissidet in nobis. gaudent hoc vindice Musæ,
 Languentesque scholæ, neglectaque numina vatam;
 Nec sua præclaræ desperant præmia mentes.
 Optime justitiæ custos, legumque benigne
 Arbitrator, amplexu, qua nunc dotabere, Sponsum
 Accipe, virginemque novis decerpe pudorem

Basilis. iam tempus adest, quo debita victus
 Gaudia sperat amor, lentasque incusat & odit
 Impatiens Erycina moras. tibi ducitur uxor,
 Quæ thalamos pietate beat: virtutibus ornat,
 Quas illis impendit, opes. cui nubilus ætas
 Feminea plus forte sapit, vultumque venustas
 Format, & insigni gravitas persusa decoro.
 Ludite iam gemini, Venerisque licentia tardas
 Ire sinat tenebras, geniales segnius ignes
 Occuliet Phœbea soror, procul atra facestant
 Nubila, decurrant venientes molliter anni,
 Nec vobis alias decernant sidera tedas.

Sic pater Oceanus, sic dixerat Amphitrite,
 Dixerat & Vahalis, dicturus & ipse fuisset
 Merva, sed, ut dixit Vahalis, ruit Oceano nox,
 Dumque procellosi merguntur in æquore Divi,
 Pendula cantatos tortina abscondit amantes.

V E N U S   A' N A Δ Y O M E' N H,

Sive Epithalamium in nuptias Generosissimi,
 Fortissimi, Doctissimique Viri,

L A V R E N T I I R E A E L,

Equitis, rerum Indicarum nuper ad Orientem
 Præfæcti, & ad Daniæ Regem Legati.

Qualis de patrio surgens Venus alma profundo
 Extollit geniale caput, spumansque, madensq;
 Æstuat, & mediis Liparæ fornacibus ardet
 Basia speranti mox surripuisse marito:
 Talis Hyperboreis vixdum subducte procellis
 In Batavis bellator amas, & damna, Reali,
 Naufraga, & ingentes solaris conjuge casus.
 Nec, velut ante, Deum furius, in littore, rerum
 Indigus, & grandi positus discrimine, sola

Involvis

Involvis virtute Ducem ; sociisque, ratiq̄ue
 Ingemis, & nudo versas in corpore Belgam,
 Tunc etiam patri e memorem. sed lumine læto
 Mutant fata vices ; tempestat esque, minasque
 Æquoris, & tumidum placari Nerea cerno,
 Amstelis dum lenis aquis se miscet, & ipsis
 Fluctibus advolvit Paphios uxorius ignes.
 Non Batavum jam iussa procul, gelidaq; sub Arcto
 Auriaci mandata aperis, non Cimbrica tangis
 Sceptra manu, regumque pavens palatia scandis,
 Vexatasque Ducum bella ferilibus aulas
 Sollicitas. totum flammis & amoribus insons
 Absorbet Cytherea virum. sibi mancipat unum
 Obsequio regina Paphi, faciendaque mandat
 Femina. quam prona veneraris fronte tiaram,
 Illius est. quas cernis opes, subsellia, fastum,
 Atria, sunt magna Veneris. non aurea collo
 Pondera, non angusta humeris donaria Princeps
 Alligat, atque suum testantur reyna favorem :
 At puero servire Deo, capti voque ferre
 Corda tuam est, tactaque semel sufferre puella
 Ingenium, & totum gremio submittere Martem.

Iam, Batavum gavisa malis, Fortuna carinas
 Fregerat, & reducem Cimbris illiserat oris :
 Illic transtra, fori, mediis dispersa jacebant
 Fluctibus, hic lacerâ puppis compage saburra,
 Rostra alibi, tabulæque, & circumfusa natabant
 Quassa membra ratis : nondum satiata furorem
 Explerat vis sua Deum. te longius Ister
 Pannonios inter populos, & regna tenebat,
 Capti voque gravis ducebat tempora Cesar :
 Cum Cytherea, tuos tandem miserata labores,
 Sic insit commota Iovi : Quid, maxime rector,
 Humanis pateris nequicquam illudere rebus,
 Quæ vaga per cunctos nullo discrimine fertur,
 Instabilem, coecamque Deam ? cur omnia natu

Versat, & insana virtus Rhar-nusidis ira
 Succubat? & proprias nescit prudentia partes?
 Dum late sors ista furit, consultaque turbat,
 Ingenio lasciva suo. Si crederis orbis
 Esse pater, totumque tuo moderamine mundum
 Flectis, & ex alto mortalia facta tueris;
 Ne ratio sit sorte minor, nec casibus anceps
 Pendeat, & dubio vadat sapientia motu.
 Cur maris & terra fasces, cur omnia fallax
 Arbitrio fortuna regat? nec livida magnis
 Parcere nominibus discet, poteritque jocari,
 Cum volet, atque audax regum responsa morari?
 En, ubi Parrhasio tumidum devolvitur axe
 Æquor, & Arctoïis rector Christiernus in undis
 Arma quatit, celebrem egregiis virtutibus ausa est
 Naufragio damnare virum. tibi nota Batavum
 Nomina, quos inter titulis illustris & armis,
 Grande decus Phœbi, generosa Realibus ora
 Explicat, & patria se plus debere fatetur.
 Hunc eadem Austriaca sors implacabilis aula
 Alligat, & lentis remoratur vocibus Istri
 Arbitr. hic pigros queritur sibi currere soles,
 Et sisti virtutis iter, damnisque suorum
 Misceri sua damnâ dolet: flaccescere priscos
 Pectoris impavidi motus: tenebrisque laborum
 Materiem fama que premi, cumuloque malorum
 Obrutus hos sola casus ratione refellit.
 Quam memini, cum tela Duci Gradivus, & arma
 Porrigeret, clypeosque illi formaret & enses
 Mulciber, & dites inter Bellona Moluccas,
 Intrepidum ferri, lava nec dira timentem
 Fulgura, victricis pugna inflammaret amore!
 Quam memini Eoum late duxisse per orbem
 Auriaci vexilla sui, mandata dedisse
 Gentibus, ac vario latrantem gurgije Gangen,
 Et formidatos placidis sub fascibus Indos,

Et Solis rexisse domum. mens docta per omnes
 Imperii micuit partes, populique feroces
 Non armis bellique minis sua regna, sed acri
 Ingenio sensere regi; gladioque maritans
 Pagina Palladiaque artes fecere potentem.
 Illum etiam, extremis Tamesis dum Gadibus atrox
 Instat, & Hesperia trepidant penetrata terra,
 Vidimus Herculeis ferrum ostentasse columnis,
 Et Caroli mandata sequi, jam iussa suorum
 Vandatici per regna soli, parvidisque ferebat
 Urbibus, & Gothici librabat pondera belli.
 Huic thalamos jam, magne Pater, lectique paramus
 Gaudia, si partes in tanto vindece dudum
 Implevit Fortuna suas, si noxia tantis
 Cladibus una fuit; discat meliora Dionem
 Principibus conferre viris. non illud abibit
 Pectus inaccessum Veneri. mox liber amores
 Sentiet, & nostris mollescent corda sagittis.
 Sic ubi Dardanium Siculis exercuit undis
 Æneam regina Deum, sociosque, ratesque,
 Reliquias Danaum, cæcis illisit arenis,
 Solamen Cytherea sui, Lavinia curas
 Diluit, & Phrygius tepidis amplexibus heros
 Hesit, & adversos aquarunt basia casus.
 Sic quoque post fluctus, tumidi que pericula pontè
 Medeam Pagasæus amat, claroque Crensa
 Conjugio pertexit iter. cum barbara Memphis
 Ætiacæ gemeret feralia funera pugna,
 Et Pelusiæcis pugnans Antonius undis
 Viveret, excepit profugum regina maritum,
 Et Phario pepulit belli discrimina sistro.
 Totaque post Troiam victrix jam Græcia per me
 Arsit, & Argolicos sperata conjugis œstro
 Fregi sola Duces. alius Briseide ductor
 Incaluit, cessit spoliū Cassandra potenti,
 Phyllide Demophoon, lentoque potitur Vlysse

Penelope. cunctis pelagi post tædia feci
 Otia, & imbelli damnata ferocia lecto est.
 Hinc dicor Venus orta mari. quia, quisquis in undis
 Navigat, acer amat. stimulat prævisa voluptas
 Fortius, & quem non licet insanire furorem,
 Exacuit conclusus amor. quin ipsa calentes
 Parturit unda faces, quantumque remotior igne est,
 Æstuat illa magis. veluti, cum frigidus ather
 Et gelida cingunt fumantia corpora nubes,
 Fulgurat, & celeres extrudunt frigora flammæ:
 Sic Batavus jam noster amet, captivæque dudum
 Numina, & aquoreis fato servata procellis
 Conjugio, pater alme, beæ. fac Moria charos
 Currat in amplexus, dilataque gaudia conjux
 Acceleret: tu namque soles miscere sereno
 Nubila, tu mœstis socias solatia rebus.
 Ipsa faces subdam geminis. bis discet amare
 Illa, potens matrona viri, rerumque peritis
 Irruet in thalamos oculis, veteremque labellis
 Vim dabit, atque iterum poterit formosa placere.
 Ille supercilio, adversos quo terruit hostes,
 Auroræque graves dominos, adsperset amicum, &
 Molle aliquid, cupietque illi non miles haberi,
 Sed placidus, sed lenis amans. certamina, cades,
 Et Martis dediscet opus, saturataque Iberum
 Sanguine Acidalius accendam pectora flammis.
 Annue, quæque peto, totis connubia votis,
 Perfice. non magna Veneris sors invida coeptis
 Obstrepit, aut Paphia violet decreta magistræ.
 Dixerat illa Venus, tremulis cum Iuppiter astris
 Annuit, & jussus Legatum emancipat Ister,
 Belga videt, reducemque suis amplectitur ulnis
 Vxor, & accensis fumant penetrantia tædis.
 Sic latos tibi fata dies, sic fausta, Reali,
 Tempora conficiunt Superi. non deserit ather,
 Quos patria commendat amor. non gratia cœli

Destituit cœlo genitos, animasque capaces
 Mortis, & æternæ captantes præmia famæ.
 Crede equidem, nec te pietas suprema fefellit,
 Nec sceptris solum illa placet. facundia Divam
 Pro te verba facit. potuit tibi tanta mereri
 Æneidum genitrix, & magni filia Nerei.
 Quàm grata rediere vices, quàm nulla marito
 Æquora, quàm nullis obstant Borealia nimbis
 Sidera, quàm placidos Virgo tibi porrigit ignes,
 Angustasque tuis plus jam fervoribus ardet!
 Plaudunt cuncta tibi, ni veiletantur Amores,
 Quique iboros juvenis dudum jam spreverat, audes
 Exempli sperare tuo, nec sera putare
 Gaudia, quæ seris prudentiæ carpit ab annis.
 Fulgida quæ variis texuntur stamina formis
 Irritant fulgore diem. tibi quicquid ab Ortu
 Misit Eos, vultu jam nunc meliore renidet.
 Splendet gemma magis, ni veisque monilia baccis
 Conjugis irradiant manibus. per eburnea colla
 Lucet, at occultis minus est virtutibus aurum.
 Iam tibi, quæ facilis sensit moderamina freni,
 India vota facit. credas hæc regna moveri,
 Et fati gaudere tuis. tibi sacrat odoras
 Banda nuces, meliusque piper misere Moluccæ.
 Bangalæ donat ebur, dites dant vascula Sina,
 Cinnama largitur Ceylon, sua thura Sabæus,
 Seres fila parant: fundunt opobalsama Sponsis
 Proni Arabes; Persæque, & divitis accola Gangis,
 Quæ placeant, tibi dona ferunt. quæ candida nuptis
 Lux nitet, hostilem poterit placare Malaccam,
 Et belli meruisse moram. sed proximus Arcto
 Amstela, blandenti strepitu, levibusque susurris
 Pulsat honoratos, genialia tecta, penates,
 Ominibusque favet. quæ te Doctrina per omnes
 Deduxi. spaciosa gradus, Phœbumque, Themimq;
 Miscevit, & facili patescit jura pœtæ.

Stridet Apollineo Barlae tibia cantu.

Tu, qui bella ferox alium longinqua per orbem
Gessisti, nunc illa cave. quam vincis amando,
Dedisces pugnare magis. quantum arma repesces,
Addisces adamare minus: cui tempora circum
Cassis, & excelsa fulserunt vertice crista,
Pilea bellaci praefer ci vilis lauro.

Et clypeos postpone toga. cui dextera ferrum
Strinxit, & Hispanum gladiis ultricibus haesit,
In molles descende sinus, & flammea Sponsa
Dispute, ut ad verso pateant lata ora marito.
Non fragili te crede rati, jam tutior illa
Vxor erit. si vela placent, si carbasia, venti,
Vela parabit Amor, distendet vela Cupido.
Ille dabit Zephiros, clavum moderabitur ille.
Ille per obscura tranquilla silentia noctis
Longè aliud monstrabit iter, quod mascula Bruto
Porcia, monstravit que suo Cornelia Graccho.

Et tu, conjugio conjux dignata superbo,
Magnanimos conscende thoros, & vincula nocte,
Qualia blanda suo strinxit Citherea Marti.
Quotque tuus dicet sese tranasse procellas,
Quot terra spectasse sinus, quot sidera noctu,
Quot formidatum ratibus vexasse Philippum,
Oscula tu totidem numerata, tot mutua rursus
Oscula delibare jube; numerumque malorum
Basia, & admotis transcendant murmura labris.
Sin referet, qua sorte trucis per tempora bruma
Vandalicos inter scopulos, Cimbrumque Charybdes
Haesit; & aequoreis madidum caput abdidit undis:
Tu portum praebe facilem, totumque sub ulnis
Abde virum, madidumque abstergas, Moria, cor-
pus.

Ad Illustrissimum

DOMINICVM MOLINVM.

Patricium & Senatorem Venetum, Querela, de
Poëmatum meorum libello, cum ob fila feri-
ca contagii suspectus, in Lazoretta apud Ve-
netos detineretur.

PArve liber, magnam Venetum dum tendis ad
urbem,
Illustres subiture lares, & docta Molini
Atria, & Adriacis immersas fluctibus arces;
Quæ miserum te fata manent? quæ dura moratur
Susceptum Rhamnusia iter? nec conscia fraudum
Carmina, & insontes damnant edicta Camœnas?
Sit satis; infidis oneratas mercibus alnos
Illyricos mersisse sinus. absorbeat atrox
Insanas Neptunus opes, dignamque furori
Materiam putet esse suo. fera militis ora,
Assuetasque manus sceleri, dextraeque rapaces
Sors in visa premat: placido tibi pagina versis
Currit, & in nullas armata est Belgica cades
Calliope. nec dira meæ præ sagia chartæ
Aut omen ferale canunt. quid nescia pravi
Numina Pegasidum, quid tot meruere sorores,
Progenies dilecta Iovi? dignataque cælo
Nomina? cur sanis non parcunt morbida saltem
Limina Virginibus? cur quas Parnassia rupes
Educat, & purâ Permessus proluit undâ,
Includit Lazoretta Deas. non turbida pestis,
Aut mala cælestes adflant contagia mentes.
Quique suis fixit seruum Pythona sagittis,
Telique in Argolicas torsit funesta phalanges.
Dat Musis veniam Phœbus. pater ipse medendâ,
Quo ð scripsi, dictavit epos. quin Phocidos omnes

Castaliosque bibi litices, epotaque nobis
 Omnia, qua foedas abstergunt flumina sordes.
 Ista canes rabies, hic lethifer occupat æstus
 Palantes per prata boves, hominumque per artus
 Transudat violenta lues. si carmina pestis
 Corripit, in versus miracula parturit orbis,
 Plusque Dii nocuisse volunt. perterrita quondam
 Semivirum stupuit soboles Minoja juvenum,
 Aut lapidum pluvias Latium, tinctosque rubenti
 Sanguine Romulidum puteos: aut triste gementes
 Tarpeja de rupe lupos. plus Adria jamnunc,
 Plus Venetus, plus illa timet, qua cingitur undis,
 Vrbs, Divum fabricata manu. timet illa poeta
 Carr en, & occulta nocituram tabe papyrus.
 Heu pudor! adversam populus qui terruit Hellen,
 Cesareasque aquilas, & tot vittricia late
 Signa tulit, vastoque patens dat jura profundo.
 Quem leges longisque probant exercita sectæ
 Imperii decreta sui, fascesque vetusti,
 Aonidum jam dona pavet, causamque timoris
 A foliis chartisque capit. quam fulmina belli,
 Nec circum tumidis terrent irata procellis
 Æquora, ad imbelles trepidat gens Martia cantus.
 Parve liber, mea cura liber: cur vincula mem-
 Implicui preciosa tuis? cur corpora bysso, (bris
 Assyriosque tibi strinxi male cautus honores?
 Ah, nocui, dum pulcher abis: & veste sub ista
 Crederis infestum populis abscondere virus,
 Et taciti fomenta mali. si nudus abisses,
 Securus poteras claros subisse penates,
 Et magni pia tecta patris, venerandaque jam jam
 Fortè meas placidè tetigisset dextera Musas.
 Non aliter propria sentit dispendia forma
 Hospes, & illustri quisquis spectandus amictus
 Alpinas calcare nives, & inhospita tentat
 Pyrenes juga; qua socio latrone viator

Nudus adit, sola tunc paupertate beatus.
 Nunc atrum te limen habet, formidinis aula,
 Et funesta domus, pavido quam pectore luctus
 Exanimésque habitant anima, morbique fluentes,
 Et dolor, & quicquid damnat malesina tenebris
 Suspicio, rabidique premunt fastidia cœli.
 Hic aliquis tibi thura adolet, myrrhamque, crocumq;
 Balsamaque, & spissâ totus caligine fumas,
 Infectumque scelus medicis exuritur herbis.
 Qualibus Ætæm Colchis scelerata recoxit,
 Hippolyteque diem lacerosque salutifer artus
 Restituit Phœbi puer; aut juvenescere possis
 Aurora, Tithone, tuæ: vel pristina Circe
 Corpora, & annosum reparet Cytherea Phaonem:
 Impurum sic lustrat opus, vitiumque vetustas
 Expiat, & vivo purgat delubra Deorum
 Sulphure, & accensis solennia pocula radis:
 Aut salsas adspersit aquas: vel ab ubere matris
 Raptat anhelantem calido sub sanguine porcum.
 Quod si Romano Venetus mea pignora ritus
 Expurgare volet, foliisque avertere pestem:
 Eja age, ad Eoi conversus lumina Solis,
 Expediat fruges calathis, sal torreat igne,
 Et liquidas modo libet aquas, cepamque rubentem
 Porrigat, & tostis crines admisceat ovis:
 Terque meum circa felix eat hostia librum,
 Spargens rore levi, & ramo viridantis oliva.
 Sic nitidus, sic purus erit, sic criminis expers
 E tenebris tantis iterum donabitur astris.

Parve liber, charis nimium semote Batavis,
 Nec domino jam tute tuo, sine labe libelle,
 Hosne ego te genui in casus? ut sordida laudes
 Depreciet Lazoretta tuas? & ludicra damnent
 Fila reum? ut sordes inter, mercesque dolosas
 Deliteas, cœlique luas innoxie culpam?
 Ah querere, & magno referas mea verba Molino

Et loquere hac : Non hic solum, venerande Senator,
 Me tangit dolor, aut nostras infamia Musas
 Deterit. ex Regem, majestatemque Britannam,
 En, Carolum Lazorettæ tenet. captiva tenentur
 Nomina; Nassovii, & tanta præconia gentis
 Claustra premunt, Myliique decus; quo vindice solo
 Audent ecce mea trans saxa Alpina Camœnæ
 Ferre gradum. graviora queror. damnata tenentur
 Numina, Pierides, & vatum fautor Apollo,
 Quæque meis plausit studiis Tritonia Pallas.
 Dique, Deæque latent, vanaque piacula pestis
 Exercent superos? quamnam hac vesana jocandi
 Savitia est? etiam sacros fortunæ pœtas
 Vexat? & innocuas audax bacchatur in artes?
 Vnum hoc, Aonii cœtus celeberrime vindex,
 Hac passus jam fata, precor. Da cernere vultus
 Posse tuos, & cum lustratus carcere solvar,
 Perlege, sed facilis, purgatam à peste pœsin.

Ad eundem.

P Alladii dux magne chori, quo vindice Musa
 Clarius in terris exeruere caput:
 Cur in visa meum purgat Lazorettæ libellum?
 Et nocet insoni suspiciosa domus?
 Si vitium, si crimen habet, si barbaræ vox est
 Vatis, & ingenium simplicitate cadit:
 Nil fumi flammæque juvant; non thura, vel herba
 Versibus abstergent horrida verba meis:
 Ne veniat, qua lustret anus mea carmina, vel qua
 Præferat indignâ sulphur & ova manu.
 Tu solus lustrator eris, tu, dôte Senator,
 Percurras oculis pignora nostra tuis.
 Omnia decedent subito contagia, postquam
 Illa tua fuerint taSta, Molinè, manu.

PROPEMPTICON

Ad nobilissimum, amplissimum, doctissimumque virum,

D. FOPPIVM AB AISSEMA;

Equitem, Ill. Ord. Generalium apud Hanseaticas urbes Delegatum, cum Hagâ Leidam transiens Germaniam repeteret.

DVm Bataros, vir magne, tuos, spoliisque triumphans
 Hesperius illustre solum, prædaq; recenti (phans
 Et debellato felices Vespere terras
 Deseris, & patriis iterum subduceris oris:
 Nec jam te magni dudum expectata Senatus
 Consilia & lentis remoratur vocibus Aula:
 Auguriis, votisque sequor; facilesque Camæna
 Quæ properas, socio subeant vestigia gressu.
 Quippe nefas & turpe reor, sine vate poetam
 Desertas calcare vias, sine teste laborum
 Ferre gradum, summoque decus venerabile Phœbe
 Tandem etiam nostro non inclarescere cantu.
 Dicite Pierides, tenerumque arcessite carmen,
 Vestraque qui toties subii delubra sacerdos,
 Ei medio merui textas Helicone coronas,
 Tollite me Superi. cupio per regna, per undas
 Ire comes, reducemque sequi; & discrimina terra,
 Tantaque Palladio solari tædix lusu;
 Dum longum molitur iter, iussisque Batarum
 Incluta per veteres transfert sua nomina Chaucos.
 Aissema, bellacemque parat superare Visurgim.
 En tibi transacta nequicquam ignara iuventa
 Ingeminat jam Leida, Vale. tua, maxime Foppi,
 Colligit haud uno præconia iudice Pallas,
 Inque tuas gestit plaudens Academia laudes

Doctorum sociasse sonos. te sensit alumnum
 Rhœnus, & Aonios inter celeberrime coctus
 Tot titulis sublimis eras : cum gloria pigra
 Intrepidum te ferret humo : facundia præcox
 Venturos patriæ juvenem formaret in usus :
 Di Jaret consulta Themis : curamque virilem
 Suaderent exempla tibi : cum gnara futuri
 Mascula primævis Prudentia luxit in annis.
 Nec minus, Auriacos, Mavortia fulmina, jactans
 Haga Duces, tibi vota facit, Belgique Potentum
 Auspicio jam quisque favet. dum Nestor, & al: er
 Ceu Cineas, responsa capis, momentaque belli,
 Grandiaque Hansaticas desers mandata per urbes.
 Ipse procellosis jam pridem sævior undis,
 Componit tibi Flevus aquas. obnoxius æther
 Frigora, & immites cœli clementia Cauros
 Temperat, invisumque gelu castigat Olympus.
 Terra omnis pelagusque patent, nec segnis eunti
 Emollit natura vias. si vasta viator
 Æquora, & Arctos sulcabis remige fluctus,
 Spirantes aderunt Zephyri, & tranquillior Auster
 Carbasa speratum tutò propellet in Albim.
 Sin Frisia loca grata tua, patriosque penates
 Oceani securus adis ; Amasisque lavabis
 Vorticibus defessus equos, populosque videbis,
 Et circumfusus passim trepidantia castris
 Oppida ; sæva aliis, strictos Bellona recondet
 Et gladios, & tela tibi. te neuter Apollo
 Vindicat ; Austriacasque aquilas, Istrique furores
 Pierides placare queunt. innoxia Maris
 Causa tua est. insons mediis legatus in agris,
 Di cujus violare timent ac fallere jura,
 Ingredieris. veniam belli doctrina meretur,
 Si vel causa neget. procul hoc à pignore miles
 Hostiles averte manus, neu pessima charo
 Insultes Fortuna viro. ne gaudia tristis

Polluat hora mihi. in superos, divosque redundat,
 In Musas, Phœbique caput, Charitesque, Theminq;
 Damnorum quodcumque dabis. si leseris, en, sunt
 Arma mihi, culpamque feris ulciscar Iambis,
 Et tua mordaces proscindunt numina chartæ.

Hac inter, vir summe, tui meminisse poetæ
 Ne pigeat, rapidisque rotis subvectus, & altis
 Curribus, hæc tecum reputa. & quem dura suorum
 Iussa premunt, tu lenis ama; nostrisque remotus
 Sedibus, in mediis Batavos qui laudat Athenis,
 Barlcum plus crede tuum, Cimbrosque per ipsos
 Mitiæ nascenti dona suffragia vati.

Quod superest, reddam soboli; doctasque per artes
 Ingenium, & Sophia ducam juvenile per hortos
 Pectus, & Ausoniis tingam præcordia lymphis.

Tu pavidas Cimbrum terras, & scepra disertus
 Erige, tu Gothica Belgas Cimbrosque tiara
 Consocia, tu certa favens regalibus adde
 Robora consiliis. sic te Christiernus amicum,
 Sic victor Gustavus amet. sic longa viarum
 Decurras sospes spatia, & desuetus amator,
 (Ut non illepidum credas scripsisse poetam)
 Latior in chara amplexus descende Creusæ.

In Amplissimi, Doctissimi que Viri,

ROCHI HONERDI,

Supremæ Curiaæ Consiliarii, Tragoediam
 sacram, quæ inscribitur

MOSES NOMOCLASTES.

L Egiferi vatis furias, percussa que tanto
 Pectora flagitio, & scelerata crimina turba,
 Funeraque, & grandes æterni numinis iras,
 Undæntemque reo desertum sanguine Sinam,
 Dum tragicis, Honerde, sonis, ac vultibus aptas:
 Obstupui Batavum Latia sub veste Sophoclem,

Et

Euripidemque mea rursum de gente renasci.

Desinat Argolica carmen ferale puella,
Et personatum populo ostentare Thyesten
Gracia, vel tumidâ Elestram producere scenâ,
Hectoraque, Ajacemque, Duces. nec sola Latino
Se putet ore loqui vilem Cisseis ob hircum.
In Bataris orchestra tremit, quassatque cothurnus
Pulpita, & atratis depictus fecibus ora,
Iratum tonat ore Deum; Mosenque, Ducesque
Belga, nec in fictis loquitur lachrymosa tragædis.

In rabiem impietas, & cæco concita motu
Relligio primæva ruit. præfertur Olympo
Stulta Pharos, laudesque Dei sibi corniger Apis
Poscit, & insanum plebes veneratur Osyrim.
Quæ pelusiæcis jam pridem mugit aris,
Se credit jam vacca Dexam: quod gesserat aurum,
Iudeus pro numine habet: quod fecerat ipse,
Et cuperet fregisse, colit; cœlique creator
Fit dextra pereuntis opus. concluditur ære
Majestas spaciola poli. Nec jam ipsa furori
Imposuit mens sancta modum. se vindicat ultrix,
Atque aliquâ peccat pietas. franguntur honesti
Vocibus insignes tabula, pereuntque salutis
Federa, & humani monumenta æterna laboris.
Legum verba cadunt, & magno prævia Christo
Ex alto doctrina ruit, mutandaque tandem
Pacta docent, fideique probant præcepta ruina.]

Interea insanos miserandis cadibus ausus
Expiat, & jugulos ultori commodat ensi
Isacides, discitque sua deliria vitæ
Absentem spectasse Deum; numenque veretur,
Quod pœnâ se tale probat. Memphitica nec jam
Saxa vocat, fractæque colit secreta juventa.

Hæc canis, & strepera curis interseris aula,
Aonii Dux magne chori, placidumque tribunal
Fari mæsta doces, & sacris induis iris

*Pectus, & attonitum socias cum iudice Theſpin.
 Poſt Thamarā das iſta legi. quæ femina fundit
 Verba furens, ſcis eſſe minus. plus pulpita ſurgunt
 Hebræo percuffa Duci. ſi filia regis
 Æſtuat, in ſexu vitium eſt. cum legifer ipſe
 Intonat, & rabido pulſat proſcena grefſu,
 Auditor tacitiſque ſtupent ſubſellia linguis.*

Ad doctiſſimam virginem,
 ANNAM MARIAM
 à SCHVVRMAN S.
 Trajecti in Batavis habitantem.

Q*uæ tibi Diva parens generis? nū docta Batavis
 Te peperit Carment a tuis? tituloſq; virorum,
 Doctrinæque decus debet natura puella?
 Scandis Apollineos colles virguncula. priſcā
 Excidimus jam laude viri. vileſcimus ultrā,
 Feminaque ingenio noſtros tranſcendis honores.
 Mirabor magis? an rerum portenta dolebo?
 Num dicam peccaſſe Iovem? vel maſcula miris
 Inverti ſimulacra modis? Sempronia nobis
 Altera, & Arctoo melior ſub ſidere Sappho
 Naſcitur, atque novam protrudit Pallada terris
 Iuppiter, & veteres mulier ſcrutatur Athenas.
 Non Latium, non Roma ſatis, non ſufficit uno
 Ore loqui, minor eſt ſimplex faciundia votis
 Virginis. Argolicas etiam (proh numina) voces
 Anna legit, ſociatque ſuum cum Cecrope Belgam.
 Si mirum antiquæ committi ſcripta Corinnæ,
 Hæc etiam, quod ſcribat, habet. ſi conſcia rerum
 Prodidit exactis Manto ſua carmina ſeclis,
 Egregiumque aliquid grandes cecinere Sibylla,
 Et Mariæ mens iſta poteſt. ſociata marito
 Polla fuit, juvitque ſui commenta pœtæ.
 Nec minus illa virum ſtudiis ſuccurrere poſſet,*

In socios admissa thoros. quid Belgica jactas
 Belligeraeque rates, & magno Principe fultas
 Imperii crescentis opes? quid didita famâ
 Prælia? barbaricis oneratas mercibus alnos,
 Totque novis passim laxatas mœnibus urbes?
 Hic majora stæpe. rarum Batta via nomen
 Conficit una tibi. præstat facunda virago
 Tot titulis, fastusque leves virtutibus anteit.
 Nec precium jam sexus habet. cum virgine, docti,
 Consummes animos geritis. vilissima nostri
 Portio nostra manet. solis discernimur, eheu,
 Corporibus, geniumque viris confundit & artes,
 Et, qua nos sapimus, vir dici parte meretur.

Quid dignum te, Virgo loquar? veneranda pudori
 It juxta doctrina tuo, castissima mores
 Vita probat. doctam submissa modestia mentem
 Flectit, & ingenuos decorat reverentia vultus.
 Quis thalamos, formosa, tuos conscendet amator?
 Ridebis cui sponsa viro? cui nupta marito?
 In Batarvis si Phœbus amet, te conjuge Daphnen
 Negligat, & tali cupiat se jungere Diva.
 Dos tua tot fuerint artes, prudentia, virtus.
 Dos tua tot fuerint lingua, tua gratia, candor,
 Simplicitas, & quicquid amant sciuisse Camœnæ.

Anna, (fatebor enim) non me tua nomina tantum
 Afficiunt, vatemque trahunt; sed quicquid in ista
 Virginitate que at summum flexisse Tonantem,
 Suspiciamus, Musisque placens me tangit honestas.
 Scribimus hæc, loquimurque tibi. si dicere coram
 Cogerer, haberent forsân suspensa poetæ
 Verba, nec ad solitas fluerent mea carmina leges.
 Sin minus illa placent, & si magis oscula vester
 Sexus amat, nos illa domi debere putabis.
 Invenies alium, si te hic fastidit Alexis.

Ad
IACOBVM VOLMARIVM,
Philosophiæ Magistrum,
CARMEN IUVENILĒ.

Quid pulvis Cavea? victumq; saburra cruorem
 Prisca bibens? quid Casarei spectacula circi,
 Et circumductis Daphne suspensa theatris?
 Quam laudis mala materies, tristisque palæstra
 Turpe patrocinium, pensataque crimina recto,
 Insque datum sceleri? quid honorum prodiga Mem-
 Et Mausoleum conjunx mirata sepulcrum, (phis,
 Quam lapidi decus, aut fragili dat premia ligno;
 Posthuma quæ stupeat demireturque propago.
 Usque adeo vili natum de cespite nomen
 Vivax fama vehit, vanisque excita trophæis
 Dextra tubam memoresque emit post fata nepotes;
 In saxo quærens titulos, in pulvere vitam,
 Nomen in exequiis. Quin tu Tiberina labores
 Adspice Roma tuos, Latiis decerne triumphis
 Currusque tumidasque rotas; da carmine festo
 Militis ora fremant, dominaeque secuta curules
 Turba triumphantes Capitoli ad limina sistat
 Scipiadas: videlis patrem ter clamet Achivis
 Æmilium, patriæque ferocem funere Syllam
 Aspiciat, tutata reum. Quin gaudeat unus,
 Cædis Casareæque, & nominis ultor Iulii,
 Iungere magnanimos primo temone leones.
 Indignum meriti spacium, cui sanguine, raptò,
 Cæde, latrociniisque & acerbi fulmine Martis,
 Tot matrum lacrymis, & famineo ululatu,
 Constat honos, fasces, trabea, monumenta, corona.
 An tanti pomum fuit, aut prælata Diones
 Filia, Tyndaridumve soror, Cassandra prophetans,
 Anna soror, regina furens, conjunxque Tonantis

In-

Invida? num tanti foribus dimissus eburnis
 Omnis ab irato furor eruētatus Achille?
 Posteritas ut & illa ferat; victuraque semper
 Figat in aternis vatum mendacia fastis?
 Scilicet ante venit vera virtutis honorem
 Fabulaque & vitium; fucato splendida vultu
 Post tumultum, & cineres, & longi secula tractus,
 Emicat improbitas, magni mentita poetæ
 Ingenio, tenebrisque alii damnanda silenti
 Narrantem decimo sobolem sibi sufficit ævo.
 Non ita Palladius laudum fastigia miles,
 Aut trabeam fascesque capit: non purpura Phœbi,
 Augustoque umbrosa virens in limine laurus,
 Non hederæ, & seros diductum nomen in annos,
 Degeneri virtute datur: melioribus ausis
 Doctrina succrescit honos, vitæque meretur
 Præmia, qui vitam seclis fugientibus adfert,
 Pieridumque instaurat opes: cui tota recessus
 Cyrrha suos, sensusque aperit grandæva vetustas.
 Talis ades, quem Leyda pios attollere vultus
 Aspicit, & celsa decus ostentare curuli,
 Volmaria de stirpe Puer, cui regia pridem
 Victori dominos fixit Sapiencia fasces,
 Doctæque Sidonias suspendunt limina vestes.
 Non tibi mendacis secunda licentia vatis,
 Non precium recidiva dabunt, non funeris atra
 Solvet ab invidia, & pallentis dente senectæ
 Pulverei sudoris opus, veterisque palæstra
 Dura rudimenta, aut magna congesta parentis
 Ossa, rudis terræ soboles, despectæque laudum
 Materies, sed Socraticis mens dedita curis,
 Quæque Stagiræi tectæ insidiosa Lycæi
 Pressit, & humanos prorsus desueta labores,
 Vidit in obscuræ gremium subtile Minervæ.
 Non tibi plebejo sudatum pulvere nomen,
 Non senium, non fama datur; verum ardua rerum,

Et

Et nulli, aut certè paucis tentata priorum
 Lustrasti spacia; immensorum plena laborum
 Area prima tua pandit tentoria laudis.
 Te gravior valido pressit Sapientia nisu,
 Ipsa Cleantes denudans ilia turba,
 Ingenio monstrante viam. tibi vasta sophorum
 Atria, Cecropie miranda arcana senecta,
 Rixantesque choros, & non placabile Grajùm
 Agmen, & ancipites ostendit diua catervas;
 Quicquid in antiquis contendit Pallas Athenis,
 Inventum quodcumque tuo schola prisca recessu
 Prodidit. hæc magni dedit aspeflare Platonis
 Communes rerum facies, abstractaque mundo
 Formarum genera, æthereos agitata per orbes.
 Illa tibi Samia veneranda silentia turba,
 Migrantesque animas, nec dilanianda ferarum
 Tergora, & innocue præscripsit pabula mensa.
 Iamque atas prior, & sapiens abstrusa vetustas,
 Cunctaque difficilis patuerunt ostia sedi;
 Cum per Avernoen, facilisque inventa Iavelli,
 Per gravis Alphonsi folium, per inhospita Scoti
 Tecta, per Occami latebras, decreta Pereri,
 Occultosque sinus Thoma mens ignea rupit.
 Non latuit Fonseca pater, non docta Toleti
 Pagina, non dubios versans Mirandula sensus.
 Trivisti Gabrielis opus, quæ sita Lovani,
 Et Cajetani Scholion; perque abdita Suxra
 Scripta, laboranti tantum perspecta cerebro,
 Perque theses Durande tuas, sinuosaque dicta
 Ægidii, Bedamque senem, perque omnia raptus;
 Immensum Sophia tranasti sedulus aquor.
 Quælia terrenum fugiunt molimina vulgus,
 Vix hominis sortita modum. sibi congrua poscit
 Limina, nec crassis animorum nascitur atrius,
 Sed genium res ista cupit. mens illa deorum est,
 Semideisque immixtus agit, quicumque sagaci

Ingenio natura obices & claustra relaxans,
 Tantarum potis est causas evolvere rerum.
 Hic terram, sed ut exul, habet. secretaque mundo
 Pectora fert, quin solum anima est, dum simplice mo-
 Spirituum puros meditando conficit actus. (tu
 Obstupere viri, & totus (sacer ordo) Senatus,
 Palladiâ cum gente, novam miratus honorum
 Materiam, quoties rationum umbone coruscans
 In varios docto te ferres ordine gyros,
 Hostiles acies emissaque tela retundens.
 Ipsa inimica phalanx tanto se fassa minorem
 Principe, de vietas aquilas, inhonoraque signa
 Ante pedes posuit. neque enim victoria major,
 Quam qua confessos animo quoque subjugat hostes.
 Tale tenes meriti spatium, cui curia Patrum,
 Et Procerum veteres hodie vox justa triumphos
 Aptat orans, cui posthabita Tritonia Cyrrha
 Servit, & antiquo decernit pilea ritu.
 Iustior hac laudum seges est, hoc pulvere currat,
 Quisquis ab ignavo seni um defendere mundo
 Tentat, & aeterna captat solatia fama.

Quare age, magnorum testis præclara laborum
 Aspice Leyda virum, juvenem quem dixerit atas,
 Mens grandæva virum; quem vult natura minorem.
 Majorem grandæva suis industria curis.
 Aspice, totus adest oculis, dum tempora tristis
 Præteriere mora, Pallasque exporgere frontem
 Nostra venit, postquam attonito delubra Senatus
 Muta diis, solitis iterum reserata loquuntur
 Vocibus, & sacri pandunt oracula vates.
 Lætitiâ da signa tua, gratisque verenda
 Imperiis, lachrymasque pia miserata Minerva,
 Iura simul sceptrumque refer, venerare clientem,
 Qui novus incedit Sophiâ per templa sacerdos.
 Exere jam dignos tanta certamine laudis
 Læta choros, quantumque tuis facundia pollet

Ingeniis, expande decus. Stat certa merenti
 Mercedis mensura, juvant præcognita quemque.
 Præmia, & egregius gliscit Sapiencia donis.
 Illa suis licet aucta bonis vix extera curet
 Iudicia, & strepitus vulgi, facilesque susurros,
 Magnificasque trabes, & honoris negligat arcem;
 Usque tamen socios tacite sibi poscit honores,
 Et pompæ plaususque aliquid, gratique favoris,
 Et strepitus patitur, quamvis non præmia tantum,
 Quam curas, studiumque suum & se digna moretur.
 At tu Pegaseas tandem conscende curules,
 Quò laudum se tollit apex; da cernere doctum,
 Sed socia virtute, caput; tibi nomina tandem,
 Principibus concessa viris, & debita claris
 Ingeniis, tarda famulis inuisa Vacana,
 Transcribit senior venerando Snellius actu.
 Iam votis mensura tuis, quas itaque dantur
 Munera, dum plenis prostat tua fama theatris
 Æternum latura decus. nunc undique laudum
 Cingeris agminibus. jam te meruisse videmus,
 Dum plausus titulosque refers. jam dextera concors,
 Iam placida prætexta toga, jam pilea præscum
 Digna decus, digitisque auratum insigne coruscans,
 Et celsæ sedis facies, tactumque volumen
 Debita nascenti decernunt jura Magistro.
 Ecce novos Phæbo pubes dilecta triumphos,
 Et tantum comitatur opus, tibi plena Lycæi
 Atria densatis fervent de vota catervis.
 Applaudit simul æqua cohors, gratoque coronas
 Et currus tibi corde parat. defertur amicus,
 Concordi sed voce, favor. tibi gratia Patrum
 Festit ovans, gaudet sacra cum gente Senator,
 Votaque Picridum cumulant plebeja favorem.
 Iam Leydæ communis amor, jam maximus audis
 Antistes Sophiæ, de te miracula quisque
 Colligit, inque animis plausu meliore superbis.

Scilicet hoc meritis præclari nominis addit
 Annexus pietatis honor, tantamque rependit
 Relligio tibi culta vicem, dum criminis insons
 Virtutis pura veneraris mente tribunal.
 Euge, movent tua facta Deos, Parnasia lato
 Murmure templa sonant; & te nascente magistro,
 Undique Pegasæ Phœbus stipante caterva,
 Carmina festa fremit; tremulis quæ fluctibus inter
 Luxurians fluidos Aganippe concitat amnes.
 Pallas Cyrrha thalamum tibi sternit in aula.
 Calliope viridis contexit brachia Daphnes.
 Melpomene tibi lata boam, sed concinit illi
 Dulcior Euterpe modulis. te cœlica vellet
 Vranie celsa cœli regione locare,
 Sed Iovis illud erat. quin laudis conscia Parca,
 Non rumpenda tibi promittit stamina Clotho.
 Nec satis hoc. nimis arcta tuis sunt nostra triumphis
 Regna, nec ingentes meitur Belgica laudes.
 Trans pelagi spatium curris, dum nuncia rerum
 Fama Britannorum velox se accingit ad urbem,
 Natura famulante Deæ, quæ vincita resolvens
 Clausura maris, portus aperit, quò libera puppis
 Possit cloriferas effundere nomen in undas.
 Tuque mihi, titulis gravis, & famæ ubere pregnantis
 Salve progenies, seris quæ debita seclis
 Batta vicis ponis laudum spectacula tuarum
 Porticibus. latere tuis mens splendida curis,
 Quæ dominum mercede beant; dum basia jungunt
 Hinc labor, hinc meritas texens Astra coronas.
 Sed dum per magnos graderis spectandus honores,
 Vnum te Pietas & cœli filia poscit
 Relligio. sacros studiis invade penates,
 Ipsum ordire Deum, pateant secreta Tonantis
 Abramidum, priscique patres oracula loquuti.
 Cui tantum Natura patet, donataque cœlo,
 Tota salutarens mens imbibat enthea sensus.

*Sic te, quem gravior fecit doctrina magistrum,
Religio perfecta beet, sic nobile lucrum
Christiadum Pietas celsa te inscribat Olympo.*

Ad Nobilissimum Virum,

D. GERARDVM THIBAVTIVM,

Libros suos de Gladii usu edere parantem.

H Athenus indoctis Bataui pugnavimus armis,
Et simplex Bellona fuit; quum vindice nullo
Tota salus celeres nimium procedere mortes
Indoluit, vitamque truci committere Marti,
Et bellatrices exhorruit anxia dextras.
Pugnantum laus vilis erat, robustaque solum
Plus poterat nocuisse manus, fortesque lacerti,
Fixaque fatali heroum vestigia campo.
Perdomuit vis una viros, & gloria victrix
Natura, non artis, erat. Sic nescia legum
Gracia privatas gladiis ulciscitur iras,
Priamidesque ferox venienti occurrit Achilli,
Et falsis Patrocli animam deposcit ab armis.
Nec Latium prisicque magis sapuere Quirites,
Romulidumque pater; tunc, cum crudelibus ausis
Armaret geminos vesana superbia fratres,
Æmulaque ingentis caderet pars altera Roma.
Ignari nostrorum operum pugnare Sabini,
Et vinci potuere patres, & freta duello
Agmina: nec tales credam vibrasse macharas
Albanos, Tullique duces: cum fœdere sancto
Rixantes populos victor conjungeret ensis.
Quid juvat è fragili pendentia retia filo
Artificem rexisse manum? qua verberare vano
Currentem totâ juvenem derisit arenâ?
Vos Threcum infames sicæ, falcesque supina,
Parmaque, nec faciles avertere vulnera pelta,
Et Myrmillonum pugna, rudibusque superbi

V

Cedite

Cedite victores ; quos quondam Martia circis
 Et circumductis includit Roma theatris.
 Nunc alius manet arma labor, delapsaque cxlo
 Decrepitum felix industria perficit orbem,
 Nec notum molitur opus. sublimior ensem
 Cura rotat, neque jam valida vis effera dextra,
 Sed sapiens doctrina ferit, succumbitur arti,
 Cum cadimus, solaque hostem ratione necamus.
 Ipsa novos ausus, & tanti pondera veri
 Miratur natura parens, quæ rara Thibanti
 Sedulitas nostro pandit mirabilis ævo.
 Ipse sibi vitæ spatium mortisque futura
 Scribit homo, & proprio metitur corpore ferrum.
 Ars circo depicta jacet, similique figurâ
 Ingentis terra faciem, diuümque penates,
 Et nostrum consummat opus. signatur in illo
 Littera; quò tutos possis desigere gressus,
 Et lethi vitare vias : ubi vulnera cauta
 Infigant funesta manus : ubi deperget iustus
 Semita, & hostiles spernat secunda furores.
 Arca parua patet, totus quam suspicit orbis,
 Ignorata diu terris. hic abdita sensus
 Occultat doctrina suos, generosaque pandit
 Dogmata, & humana miracula plurima mentis.
 Quo gladio se munit, habet momenta salutis,
 Pugnandique gradus. non ulla licentia ferri est,
 Nec, quæ velle potest, libertas tuta vagatur.
 Lex motus immota regit. stant certa nocendi
 Tempora, nec frustra mucro mucronibus instat,
 Aut gladius gladio premitur. jam vincere tactu,
 Iam visu superare potes. nunc parvula tollit,
 Nunc servat mensura virum. nunc occupat hostem,
 Nunc fugit arte suam. nunc linea rectior ensem,
 Nunc obliqua capit. nunc hoc; nunc eligit illud.
 Anxia dextra latus ; totoque sequacia circo
 Brachia versat ovans. Procul hinc fortuna faceffe.
 Bello-

Bellorum Martisque comes. pugnare parati
 Ad numeros stabili tentamus praelia norma.
 Hac mundum, Belgasque tuos, & regna Thibanti
 Nostra doces. stupuit tanta molimina mentis.
 Auriacus: stupuere duces, devotaque bello
 Nomina Nassavii; queis cum committere dextram
 Et pugnare datum. sic qua prostraverat hostem
 Sæpe manus, vir magne, tuas exercuit artes;
 Victricesque tibi concessit præmia palma.
 Iam tua Casarem grassatur fama per aulam,
 Et reges tibi vota ferunt. Germania supplex
 Expectata tui poscit monumenta laboris.
 Nos quoque, quos tantis dudum virtutibus aquas,
 Et nescire nefas credis tam grande salutis
 Præsidium, pariter magnis applaudimus ausis:
 Quemque tuis cultum studiis & voce dedisti,
 Laudatum pariter grati tibi reddimus enses.

QVERELA LVCRETIÆ

A Sexto Tarquinio violatæ, ad Collatinum,
 patrem & amicos.

Qvod sum passa nefas, tibi, quos sum passa do-
 lores,
 Collatine, querar. non jam Lucretia credor
 Esse tui conjunx thalami, dum rapta pudoris
 Præmia Sextus habet, gremiumque invasit amator.
 Improbus, & nostro detestit gloria læto.
 Si scelus est hæc ipsa pati, ferroque coactam
 Cedere flagitio, dicat me fama nocentem,
 Me Latium peccasse puta. si crimen habetur
 Armatas sensisse manus, timuisse tyrannum,
 Dic fontem, dic, Roma, ream. si sola voluntas
 Arguitur, culpaque caret violenta voluptas,
 Absolver, te teste, pudor. mihi corpore læso.
 Mens superest illæsa, nec hoc à pectore præscus:

Conjugii defluxit amor, mutataque casti
 Causa thori est. non Tarquinio dilecta rependi
 Officium; miseræque mihi non gestus amanti,
 Sed facinus damnantis erat; non brachia vecors
 Injecit cupidæ rabies. adspeximus hostem.
 Et placui infelix, cui displicuisse volebam.
 Gracia Pergamei luxit raptoris amores,
 Ægyptique nefas, Agamemnoniumque cubile:
 Me Latiæ lugete nurus. sunt altera vobis
 Pergama, Romanusque Paris, nec crimine tanto
 Troja nocens solum est. serpunt exempla potentum.
 Improbitalisque etiam nostram descendit in urbem.
 Heu quid agam? neque enim stupro violata pudicis
 Matribus annumerer: nec, cum sim nescia culpa,
 Damnari matrona queo. licet esse marita,
 Intacta non esse licet: sociavit adulter
 Corpora, non animos: rapuit vis sola pudorem.
 Non ratio; constansque mei reverentiæ lecti est.
 Ne dubita, Romane. mei mox certa pudoris
 Argumenta dabo, nec in hæc ego fata superstes
 Esse diu cupiam. quod si bona fama vacillat,
 Morte luam scelus alterius, proprioque piabo
 Funere. non erit, ut digito Lucretia monstrer,
 Non ego ludibrium nurius debebo Latinis,
 Nec quod suspicio fallax sibi fingat, habebit.
 Omnia magnanimâ solvam discrimina dextrâ.
 Me robusta manus, violentaque Principis arma
 Implicuere malis: rursum violenta potestas
 Eximet, & stricto tot rumpam incommoda ferro.
 Non erimus patriæ indecores, exempla que de me
 Nulla petet mulier sceleris. non semine regum
 Progeniem tibi Roma dabo, aut invita tyrannos
 Producam genitrix. forsân sperata Quirino
 Libertas per me dabitur. sceptrique facesset
 Terror, & inuisi scelerata potentia regni.
 Quin pia posteritas iratæ nobile factum

Coniugis, & iusti refert documenta furoris,
 Et, si non patiens, saltem sic fortis habebor.
 Fraternali primi maduerunt sanguine iuri:
 Successit funesta soror, sponsique cadentis
 Victimam. femineum rursus Tiberina cruorem
 Terra bibat, discatque meo jam qualibet ausu
 Illicitas odisse faces, & sancta putare
 Vota pudicitia, & socialis vincula dextra.
 Tu genitor cape tela manu, tu Brute viriles
 Vtricesque animos & grandes indue curas,
 Vindictaque ferox studium. nunc tempora cessent
 Stultitia simulata tua. cui femina vinci
 Imbellis potuit, timeat concurrere vobis
 Dextra viris. hæc sola meis solatia facis
 Collatine feras. pœnas persolvat adulter,
 Nec veniam donet spreto clementia recto.
 Peccantem celeres Metium rapuere quadriga,
 Et mansit sua pœna reum, spretoque Deorum
 Morte luit. fœdæ quondam perjuriam matris,
 Et spreto patris thalamos, vetitosque hymenæos
 Ense Thyestiadæ clarus fuit ultus Orestes.
 Viximus insontes; titulo moriemur in illo:
 Me pudet amisso vitam servasse pudore.

O R A T I O

M V T I I S C Æ V O L Æ

Ad

P O R S E N A M C L V S I N V M

regem, postquam pro rege scribam
 obruncasset.

Adspecte, quem juvenem solum fortuna fefellit.
 Bellorum jam iure reum. Rex, adspice solo
 Has fontes errore manus. si Scævola pœnas

V 3

Debeat,

Debeat, absolvet Romanum patria civem,
 Ipsaque posteritas. pesii, quem sensimus hostem,
 Et Capitolinis inimicum sedibus hostis
 Aggressus virtute fui. cur abnuis ather?
 Cur, Superi, fuisse pudet? num sceptrum tuetur
 Rex hominum, Divumq; pater? regumque verenda
 Majestas dilecta Iovi est? num fata triumphis
 Incolumem superesse volunt? num nostra ferocem
 Terreunt exempla ducem? aut gravioribus ultra
 Servaris Porsenna malis? quodcumque placebit,
 Erratum ratione fuit. tamen, audiat ather,
 Hanc doleo peccasse manum. consultaque Divum
 Detestor diversa meis. Etruria specta
 Romana virtutis opus, tantique laboris
 Auspicium, Latineque animos mirare juventa,
 Non deerit coeptis alius, longo ordine post me
 Regis in exitium festinat & alter, & alter,
 Deque tua cunctis speratur cade triumphus.
 Castra vacent bello, latus per jugera miles
 Ambulet. haud petimus vili de sanguine laudem,
 Nec locus est pugnae. juratum in viscera regis,
 In jugulos Porsenna tuos. unum omnia contra
 Tela Latinorum. solum regale tribunal
 Arma notant, condetque tuo se pectore ferrum.
 Vestibulum ante ipsum, primoque in limine sicam
 Sica premit, mixtusque tuis Romanus inerrat
 Militibus, tua circumstat tentoria, regem
 Qui feriat. te posci unum, tua corpora quari,
 Te signari oculis video. fit funeris hora
 Qualibet hora tui, momentaque singula clara
 Partitur jam Roma neci. tu mania cingis,
 Intentasque famem populi: sed gnara nocendi
 Dextera circumstat pavidum, & cervicibus ensis
 Inminet. in media fulgent diademata fronte,
 Sed spoliis sperata meis: qua purpura cocco
 Ista rubet, bibit illa tuum funesta cruorem:

Quodque

Quodque geris sceptrum, fatalis polluet ictus.
 Hoc fato Rex esse potes, semperque, quod unus
 Extimeas jugulandus, erit. Iam sciviat in me,
 Cui vacat esse truci. spernunt Romana dolores
 Pectora; nec, regum quisquis percussor habetur,
 Supplicium timuisse potest. mihi fortia, crede,
 Conari & perferre datum. nec gloria dispar
 Vel mortis, vel cadis erit. suspiria, plangitibus,
 Et gemitus odisse, virum est. mens conscia recti,
 Libertatis amor, patriæ tutelæ salutis,
 Infractos subdunt animos, & premia fama
 Proscribere metum. quam cernitis, ara, focusque,
 Testis erunt, quantis sese constantia factis
 Explicet. en flammis ultricibus uritur illa
 Romanis minus æqua manus, qua dextra fefellit
 Me dominum, Por-senna, tuis jam tota favillis
 Arsit, & hanc nosser poenam mihi debuit error.

ORATIO VETVRIÆ,

Ad

C. N. MARTIVM CORIOLANVM
 filium, armis patriam impetentem.

Quo malefane ruis? patri cę, haud tale merenti
 Hostiles infers acies, & tela Latinis,
 Infestosque tuis intentas mœnibus enses?
 Quid Latium, quid Roma in te committere tantum,
 Quid cives potuere? tua est Volumnia conjux,
 Quam ferro scelerate petis; tua pignora, Marti,
 Natorumque feris jugulos, ultorque malorum
 In mea victricem convertis viscera dextram.
 Usque adeone tuo concedis frena furori?
 Nec cessas certare odiis? tantumne licebit
 Invidiæ? patriæque tibi venerabile nomen
 Sub pedibus, cœn vile, jacet? jam filius hostis

V 4

Esse

Esse cupis, materque tui cum conjugē belli
 Materies feralis ero? quas eripis urbes,
 Eripis & nobis, & quos grassaris in agros,
 Hos credam quoque jure meos. quæ mœnia perdis;
 Sunt matris, sobolisque tua. periere Novella,
 Corioli, Satricumque potens, Trebiumque, Pedumque,
 Et Labici, supplexque tuis Pollustria castris;
 Meque tuosque malis demens involvis iisdem.
 Sit plebes Romana nocens, proscripserit illa
 Insignem virtute ducem. non illa probare
 Innocentia potuere nurus. damnavimus uno
 Ore nefas. fontes incusent jura tribunos,
 Hi belli decreta luant. ego mater iniquas
 Sum nati miserata vices, lachrymisque peregi
 Officium, verbisque fui solata dolorem.
 Hostibus immixta, conjunx, sobolesque, parensque
 Vivimus, & nostro petitur vindicta periclo.
 Ex a quo furor iste nocet. complexibus hisce
 Cur harere cupis? quæ me complectitur hostem
 Dexterâ? nec genitrix nocituris eximor armis.
 Hac facies irata mihi est: quæ basia figis,
 Das inimica mihi. nunc omne hostile putandum est,
 In Romam dum castra movent, dum classica matrem
 Sollicitant, tenerosque cient tua bella nepotes.
 Hac ego, quam genui peperique Veturia, jamjam
 Abducar captiva manu: devicta triumpho
 Destinor: ante tuas incedam vinceta phalanges.
 Brachia numella; qui te gessere, lacertos
 Vincula constringent: quæ sapius ubera flenti
 Porrexerit puero, nunc improbus hauriet ensis.
 In cunas rabies, propriosque insana penates
 Arma ruent, & quos habitasti mitior olim,
 Evertet tua dextra lares. deposcitur insons
 Ad poenam puer, & culpâ mactabimur unâ.
 Hos ego te in casus, & in hæc te fata Quiritum
 Progeni? ut nostro natus de sanguine Romam

Perderet, & Volscis crescentem traderet urbem?
 Heu tanti sum causa mali. sum, Romule, nomen
 Imperio fatale tuo. jam nascitur ex me,
 Cui vix nata suam debebit Roma ruinam.
 Cur turpi me morte mori, cur crimine tanto
 Coriolane cupis? generique adnectis & umbris
 Opprobrium tam grande meis. miserabilis, exul
 Esse velim: solum, per te periisse, scelestum est,
 Conduplicat tua causa malum: mihi cerneris idem
 Hostis, & extorris patria. fors utraque matrem,
 At magis illa premit. res scilicet altera sati est,
 Arbitrii res una tui. depone feroces,
 Et nobis placare, minas. quin adspicis illa
 Romulidum constructa manu, & jam didita fama
 Maxima, Marvortisque domos, veterumque celebres
 Reliquias Danaum, atque nova fastigia Troja.
 Si non illa movent, saltem miserere parentis,
 Natorumque, pater. pudor est, tibi, conjuge serua.
 Deque triumphatâ promitti matre triumphum.
 Irarum decerne modum. male bella ministrat
 Impetus. humanis etiam succenset Olympus
 Criminibus, sed thura Deos, sed vota, precesque,
 Sed flectunt lamenta Iovem. num patre rogante
 Hectoris exuvii atrox ignovit Achilles?
 Quamque prius rapuit Priamo Tirynihus urbem
 Reddidit, ultricesque Deos placavit Orestes?
 Quod si nec gemitus, mea nec suspiria frangunt
 Precipites animos, tibi si contemnitur uxor,
 Roma, Deumque locus, tot nomina blanda tuorum,
 Insulaque, & Patrum referentes iussa Quirites;
 Impete maternos jugulos, in conjuge ferrum
 Abde ferox, sobolem patriis à maxnibus arce:
 Saviat in socios cognata potentia cives:
 Rideat hoc Volscus, Vesensque, & iniqua Falisci
 Nomina: crudeles placeant Samnitibus ira:
 Solaque Romano succumbat Roma furori.

O R A T I O C A T I L I N Æ,

Milites suos ad pugnam cum Antonio
hortantis.

Hoc stamus, *Fortuna, loco; nec patria segnem
Experiere Ducem. pressi servare Quirites
Si cupiant, mihi bella magis, tentandaque ferro
Libertas, ac fama placent. plus deside vita
Clarescet morientis honos. si dura secundos
Successus mihi fata negant, at fortibus ausis
Et coeptis illustris ero. spes sola triumphi
Audacem intrepidumque facit. non Consulis enses,
Non metuit mandata Patrum, qui ficta Senatus
Nomina, qui cunctis trabeas Latiasque curules
Deberi ratione putant. cur tota Catonem
Roma tremat? cur Ausonia terrisque superbus
Arpinas mandata dabit? cur horreat orbis
Pisonem, Catulique, & ditis jugera Crassi?
Hoc plures, Romane, sumus. cur tanta potestas
Paucorum, cur tota manet? nos sanguine eodem
Æneadum stirps clara dedit. non Romulus illis,
Non solis Mavors pater est, nos semine ab illo
Fluximus, & veterum titulos servamus avorum.
Cur aliis diti turgescant scrinia censu?
Paupertas nos saxa premat? stipendia gentis
Penditis, hi rapiunt. dant vestigalia reges,
Dat populus, nos ara gravant, alienaque perdunt
Nomina. nos, tetrico passi sermone repulsas,
Iudiciis debemus opes. illustribus illi
Imperis totum stringunt sub fascibus orbem;
Obsequii nos cura manet, famulique laboris
Deprimit officium. nostris Respublica jussis
Cur parere neget? cur me, cur, patria, cives
Despicis hos, tantisque indignos credis habenis?
Ludibrium tibi Roma sumus, contemptaque turba*
Negli-

Negligimur. praerunt aliis ante ora secures,
 Hos grandis pratura beat: locupletior istos
 Illustrat quaestura patres: rapit ille sacrorum
 Iura sibi, & circum pendentibus infusa vittis
 Circumdat gemmata caput: fastigia laudum
 Terrarum dictator habet: timet ipse tribunos
 Consul, & emeritas aquilas emancipat alter.
 Nos numerus sumus, & viles contemnimur umbræ
 Degeneresque animæ. Pariis exstructa columnis
 Limina conspicitis passim: nos paupere tecto
 Claudimur. ingentes sternunt sesteria montes,
 In fluctus jam luxus abit; rabiemque profundi,
 Oceanumque patrem Romana superbia vindis
 Alligat. En caelo sublimia saxa minantur,
 Stultiæque petunt Superos. nos indigna rerum
 Pauperies, atque aris inops affligit egestas,
 Et scelerata famas. num vos hac sorte novercans
 Progenit natura parens? hac vivere tristes
 Conditione cupit? ferro decreta Deorum
 Rumpite, praescribat fati industria legem;
 Et quales nos esse volunt, non esse velimus.
 Audaces fors ipsa juvat, quin imperat astris
 Sedulitas, & cura vigil. jam desinit esse,
 Cui dolet esse; miser. patimur; servimus inertes.
 Maesti animis, subeat tanti fiducia regni,
 Et Latii decus, & potiunda gloria Roma.
 Vos patria tangat pietas, & dulcis amæna
 Libertatis amor; multi spes erigat auri
 Languentes animos. leges calcate timendas;
 Quemque sua rapiant generosa in prælia causa,
 Sed potior merces. hæc belli præmia prostent
 Ante oculos, in igni vobis angusta Senatus
 Nomina, & hos ipsos Tulli promittite fasces.
 Dux, milesve siem, nullo discrimine habebō.
 Dicite me socium; tanti collega laboris
 Aggrediar clarum facinus, flammisque penates,

Ense viros, dominosque ulciscar Roma superbos :
 Aut signate ducem. patria devota saluti
 Bellatrix est illa manus. qui militat ensis,
 Militat hic vobis. hic Divum vindicat aras
 Perdendoque dabit vitam; per funera, cades,
 Ad magnas grassatur opes, avidusque cruoris
 Sanguine restituet patriam. jam tecta, penates,
 Rostra, lares, nostraque ruant Capitolia dextra.
 Nobilitas in visa cadat, feriantque curules
 Tela, nec à claris revocetur fascibus ensis.
 Libera mutato gaudet sic Roma renasci
 Consule, sic pulso dabitur pax tuta Senatu.
 Ire viri, Latiusque truces occurrite castris,
 Victores sperate Deos. jam fortibus esse
 Expedi, ignavis noceat. jam parcere cives
 Civibus hora vetat. veniam clementia victrix,
 Sed post bella, dabit. primas audacia partes
 Effrenisque furor teneat. discrimina, poenas,
 Exitium, mortes timeant, quos arguit atrox
 Causa reos. quotquot metuunt, jam proxima mori
 Regna tenent, solisque timor pars certa pericli est.
 Nec spes ulla fuga est. gemino circumdamur hoste,
 Stant sterili mea castra loco, fastigia circum
 Aeria attollunt Alpes. hinc signa Metellus
 Gallica, parte alia adversis Antonius armis
 Bella movet. stricto sternenda est semita ferro,
 Visque viam inveniet. certa momenta salutis,
 Qui pugnabit, habet. quod si moriemur, inultos
 Turpe mori. cernat populi ferale cadaver
 Roma sui, madeatque suo quoque sanguine, quisquis
 Hunc bibet, & belli ploret dispendia victor,
 Vindictaque furor manes descendat ad ipsos.

I N N V P T I A S

Amplissimi, doctissimique Viri,
P E T R I C. H O O F T,
 Poëta Batavi, ac in Tragico dramate
 summi, secundum Sponsi.

H Actenus à tragico Vates celeberrime cantu
 Idalium meditaris opus; grandemq; cothurnū
 Exuis, & Paphis dissolis tempora curis.
 Iamque truces iras, & saxi crimina Velsi,
 Vltioresque Deos, caligantesque profunda
 Tisiphones thalamos, excitaque sedibus imis
 Numina; confossumque Ducem, tantoque piandum
 Funere flagitium, tot tristis nomina scene
 Dedit tibi Musa loqui; tenerumque Diones
 Ingenium, moresque procans addiscit amantum.
 Ad soccum defleat Amor, cupidisque maritam
 Occupat officis; nec jam tua fecibus ora
 Dedecoras, vultusque tuos abscondis in illis:
 Sed cunctis noscendus ades, pulchroque decorus
 Corpore fragrantem thalamis inspergis odores.
 Non fuis per colla comis, verbi que severis
 Machildem prabes populo. stant lege capilli,
 Comaque casaries, & lata frontis honores,
 Pellacesque oculi, vocesque in amoribus apta,
 Atque inter molles luceni i lumina risus
 Efformant geniale caput, Sponsumque loquuntur.
 Non Thespis tibi verba gravis, mæstumque tragædo
 Distat epos, sed blanda suos Cytherea lepores
 Suggest, & festo resonant proscenia cantu.
 Flebilis orchestra facies & pulpita lato
 Mutantur funesta thoro: nec vestra loquacem
 Admittit cortina chorum: quin fabula solū
 Astores capit ista duos, longeque remotus

Hac scena spectator abest. sic omne tenebris
 Officium moderatur Hymen, positoque pudore,
 Iam tibi, jam Sponsa sociandos dividit actus.

Dum loquor, ecce gravi regina Tragædia gressu
 Ingreditur, foribusque meis sese altior infert,
 Sed priscos exuta habitus: non longa trahebant
 Sarmata funerea vestes, piceasque rotabat
 Dextra faces, qualis furias recitavit Orestis,
 Aut Hecubam fari docuit, dirumque Thyesten.
 Utque per Aonios spatiantem suaviter hortos
 Me videt, atque aliquam capiti pratendere laurum,
 Nec vatium aversum studiis, Bata vique poetæ
 Ludere per thalamos, totamque arcessere Cyprum:
 Et nostrum, Barlæ, tuis intexere Camænis
 Carmen, ait; Clarios à me pater Amstelæ fontes
 Accipiat, Pimplamque suis permisceat undis.

Diximus Ægypti facinus, spretamque Pelasgo
 Colchida, & ingenti Troas subnixæ cothurno
 Per me bis raptam fuit execrata Lacenam.
 Dicta mihi Phædra rabies, incestaque mater
 Hippolyti, fideiisque stuprum menti tabellis.
 Hoc dedimus sceleri precium, fama que nepotum
 Vivit adhuc crudelis amor, fædosque Hymæaros
 Fundunt perpetua ventura in secula charta.
 Iam libet in castum deducere carmina lectum,
 Et vatem canere meum; scena que magistrum,
 Grandiloquamque suis animam donare Bata vis.
 Undique jam festis collucet atria tedis,
 Et picturatis fulgent spatiosa tapetis:
 Molle lyra blandumque sonant, dum suscitât ignes
 Sponsus, & ad veteres subridet Sponsa labores.
 Illa maritali, tunicas distincta, cubili,
 Et voti jam certa jacet, pietoque sub ostro
 Tota latet, nisi quæ roseis formosa labellis
 Ora micant, spectantque virum. non ulla beatos
 Stringunt vincula pedes, nec gemmea fersa cubantis

Colla gravant. fluidas laxavit fibula vestes,
 Ut sic virginitas possit deprensa timere.
 Nec timor omnis abest illi, sed docta timorem
 Castigat matrem suum, discitque pudere
 Cum ratione pudor. lachrymas non fundit inertes,
 Non simulat bis nupta metum, sed lenis amari
 Se patitur, lætisque licet reverentia cordi
 Insidiat, placet illa tamen, peiturque voluptas,
 Qua neque Scipiadum matres, sponsamque Catonis,
 Andromachæque thorum, majestatemque Deorum
 Dedecuit, quamque ipsa Iovi non exprobrat uxor.
 Hippomenes illam si sic spectasset amator,
 Optasset se posse frui, pernixque virago
 Languidius dilecta foret: Briseida Achilles
 Sperneret, infidis fugeret Leander ab undis,
 Nec quicquam chara Patroclus in Iphide pulchrum
 Esse putet, Thisbenque suos dimittat amator,
 Nec Phœbus Daphnen, nec Gnosida Bacchus amaret.
 Stant ternæ circum Charites, natasque sub Ida
 Adspargunt thalamo violas, costumque, rosasque,
 Cinnamamque, & quidquid messes misere Sabææ,
 Almaque odoriferis donavit flatibus Eos.
 Gestibus Euphrosyne blandis irritat amorem,
 Et pulchras resoluta comas, nudata papillas,
 Lene salit. juxta modulis cœlestibus Ægle
 Furta canit Paridis, Batava jam Phyllidis ignes,
 Auricæque faces, vel qualis nuper ab hoste
 Ille redux, victi spoliis insignis Iberi,
 Obvia ab Ameliæ decerpserit oscula labris.
 Tertia Pasithee dextris innexa sororum
 Conjugibus sua fata canit: secundaque lecti
 Otiæ, nec mœstis temerandos solibus annos.
 Parte alia lentis deducit stamina fufis
 Præscia fatorum Lachesis: catusque per istos
 Omnis Pieridum currit chorus, ipsaque dum se
 Melpomene multum Sponso debere fatetur,

Inge-

Ingeminat geniale melos, facundaque narrat :
 Heleonora quibus possit contendere donis,
 Amstelias progressa nurus, qua gratia vocis,
 Quantus in ore lepos, qua circumfusa facultas
 Ingenio, quales formet prudentia mores,
 Quam thalami veneranda fides : ut nescia fuci
 Candida simplicitas cunctos intermicet actus.
 Ipsa leves manibus stringit Cytherea sagittas,
 Telusque, queis vatum potuit lassisse maritas.
 Hanc circum pennata cohors, atque omnis amorum
 Turba volat, gratisque onerat connubia donis.
 Pars offert festiva jocos : pars altera risus,
 Et doctos in amore oculos : pars blanda Secundi
 Basia : pars magno cantatas Casare quondam
 Mellifluas largitur Apes : pars carmina Catzi,
 Pars bellatoris modulos, lususque Reali
 Antè pedes posuit : pars desudata ministrat
 Otia Constantis Batavi. jacet illa, stupetque
 Munera tot Divum, atque oculos ad singula confert.

At tu, grande decus patria, cui sidera transit
 Ardua vis animi : cui nil facundia tritum
 Aut loquitur vulgare, tuis qui verba Batavis
 Præformas, farique doces ; qui proximus undis,
 Oceanique inter strepitus & regna, cothurnum
 Induis, & tragico metiris pulpita gressu,
 Ad laudes assurge tuas. si Graja Sophoclem
 Terra tulit, tu Belgarum proscenia genti
 Sternis, & equoreis præbes spectacula terris.
 Tu, sibi quem vellet jam Gallia mæsta renasci,
 Henricum doctè celebras, tu prælia scribis,
 Iam belli, jam pacis opus, tantique verendum
 Principis imperium, clarosque edisseris ausus.
 Nunc aliud tibi dictat amor, nunc conjugis Hymen
 Exigit officium. detergis fecibus, ora
 Myrtus amica tegit. veteres, Vir magne, furores
 Concipe, Vesper adest ; dilataque gaudia rursus

*Aspiciis ordire novis ; exercita mox te
Sentiât esse virum conjunx : titulisque parentum
Illustret secunda domum. sic vita duorum,
Istaque, sed leto, tibi plaudat fabula, sine.*

PROPEMPTICON,

Ad Ornatissimum, præstantissimum-
que Iuvenem,

IOANNEM SCHOTERBOS,

Convictorem meum, cum Britan-
niam adiret.

Siccine Batta vicâ charissima corcula terra,
Et natale solum, nec fastidita tuorum
Nomina, maternosque lares, & littus amicuna
Deseris ? & toto divisos orbe Britannos
Belgarum securus adis ? vocat aquor euntem,
Naiadumque chorus vitreis te vectat in undis,
Sedibus avulsum patriis. & nobile pignus
Excipit infidâ fragilis fortuna carinâ.
Hic medios inter fluctus, dum regna Deorum
Adspicis, & celso rutilantes fornice flammâs,
Non ultrâ arboreis viridantem frondibus Hagam,
Sed maria ampla vides : non magni Principis arces,
Sed formidatos inimico in littore portus,
Hostileisque rates Morenum, & ferali cernis
Classica : non inter tumidos Academia fluctus
Apparet ; non illa domus, quâ sæpè solebas
Sobria con-victor partiri prandia mecum,
Nec multum dubiis obsonia poscere mensis.
Antè tuos oculos grandes jam corpora Phocæ,
Aut pistrinx squamosa movet, vel turgida spectas
Carbasa, quasque suis oneravit mercibus Eos,
Aut redolens Aurora rates. pro matre salutas
Nerea, & absentes quoties subiere sorores,

Spectan-

Spectantur tremulis Nympha Oceanitides undis,
 Et Thetidis lasciva cohors. jamque aquore in ipso
 Miraris magni miracula plurima mundi ;
 Ut reflux Neptunus aquis subsidat, & amplas
 Distendat vis cœca sinus : cur pocula Triton
 Salsa bibat : quo Luna regat moderamine fluctus,
 Et sibi præscriptas metuat transcendere metas
 Ingentis rector pelagi : quo numine in Arcton
 Dirigat incertas virtus magnetica puppes :
 Vnde fluant ipsum terrentia flamina Tiphyn,
 Et redeant toto tranquilla silentia ponto,
 Alcyonumque dies, illic flammantia noctu
 Sidera, & errantes æterna lege tueris,
 Demerso jam Sole, Deos : ut magnus in orbem
 Orbis est, proprioque aduersum lentius axe
 Corpora nitantur septem. cur cornua languens
 Vertat in occasum, mox crescens vertat in ortum
 Cynthia : quid rutilos maculis deturpet honores :
 Nunc totos spissa involvat caligine vultus,
 Astraque retrogrado faciat procedere gressu.

Hæc ubi perpendes tacitus : mihi dicta revolves,
 Et prælecta tibi veteris suffragia seculi,
 Et Graja decreta scholæ. tunc forte subibit
 Barlæi vox rauca tui, clamataque nostris
 Dogmata porticibus, doctique oracla Lycæi.
 Mox ubi te Celtas inter littusque Britannum
 Aura feret, Batavis quondam celebrata triumphis
 Æquora, & Hesperius inimicis classibus undas,
 Et debellatum Belgis mirare Philippum.
 Hic mersa periere rates : hic vesta carinis
 Batice castra jacent : hic bellatrix rostra,
 Veliferasque arces, tot transtra minantia cœlo
 Disjecit gravis ira Deum, portusque remugit
 Iccius, & vasti tremuerunt regna profundi.
 Tunc patris fortuna tua, casusque tuorum,
 Primaque felicitis subeant molimina belli,

Armaque, quæ nostris pepererunt otia Musis.
 At postquam fessam funda verit anchora puppim,
 Et certus telluris eris ; Tamesina viator
 Oppida & insignem sceptris regalibus urbem
 Latus adi, regumque domos atque atria spectata,
 Et mihi cantatas Caroli venerare tiaras.
 Suspice Picridum columen, quo dante, beatum
 Aurea jam pridem lassarunt pondera vatem,
 Et lauro potiora tuli, cunctaque canenti
 SorDESCUNT hederæ, & doctorum premia, frondes.
 Hic sua Romulidum posuit tentoria ductor,
 Et bellatrices aquilas ; sensitque Quiritum
 Imperia & Latios generosa Britannia fasces.
 Illic permixtam peregrino Saxone gentem
 Adspicies, pulchroque precul candore nitentem
 Albionæ, & forti contermina littora Scoto :
 Oxonios etiam colles, montanaque circum
 Pascua, regalesque scholas, & docta videbis
 Limina Pegasidum, nec non, custode remoto,
 Lanigeros errare greges ; ut viscera terra
 Subruat, & pallens scrutetur dextera stannum.
 Sic novus externis hærens in sedibus hospes
 Et mores hominum, & populorum crimina disces :
 Quid factum factu, quid cum ratione sequendum,
 Quid magis expediat, quid possit inutile credi,
 Optimaque in patrios referes exempla penates.
 Grande decus Iuvenum, propera felicibus Euris,
 Et longum, dilecte, vale. tibi vota secundet
 Æolus, & faciles impellant carbasa venti.
 Ille tibi frenet Cauros, Austrosque cætenis
 Stringat, & Arctoïis Zephyros emancipet undis.
 Nulla tuam vel Scylla ratem, vel cæca Charybdæ
 Sorbeat, aut diræ sidus ferale Latenz
 Fulgeat. iratum placabunt verba Tonantem,
 Maternaque preces, & si quid carmina possunt,
 Illa etiam cœli poterunt lenire furorem.

*Si minus illa juvant, saltem secura per aquor
 Inveniet doctrina viam, perspectaque Divis
 Ipsa tibi tua jam probitas, laudataque virtus
 Sternet iter. cœlum, tellus, mare, ventus, eunti
 Cuncta favent, facilisque tibi se commodat æther.
 Hoc unum primumque precor, seu portus habebit
 Incolumem, Tamesisque suas te ducet in urbes,
 Seu procul à patria tumidis jaſtaberis undis,
 Seu quadrupes te tollet humo, seu tergoſe furas
 Tectus eas, feriantque tuas calcæria calces,
 Seu sitias, seu pocla bibas, seu Vespera fessum
 Excipiat, vigileſque tibi matuta caballos
 Aptat; ut absentis (nec enim labor iste gravabit)
 Digneris meminisse mei, nec vilis amici
 Ingenuos memori verſes in pectore vultus.*

Ad

WINANDVM RVTGERSIVM,

Philosophiæ laurea donatum.

CARMEN IUVENILE.

V*ltima Palladii sumunt exordia fasces,
 Cum trabeis crescunt tituli, rursusq; triumphans
 Ardua Pierios lassat Sapiencia colles.
 Et jam Pegaseo late veneranda Senatu
 Doctrina delubra patent, foribusque Minerva
 Incluta victrices suspendit Leida coronas.
 Tuque ô, qui patrium claris virtutibus orbem
 Illustras, tantos inter spectande triumphos,
 Rutgerſi, procedis evans, ac judice Phœbo
 Proveheris, signasque novis insignibus annum.
 At non indecorem claris te, magne, Sophorum
 Inferis ordinibus; nec te veniente dolebit
 Auriaca regina scholæ; per grandia rerum,
 Per clausos natura obices; per quicquid ubique*

Scire

Scire potest mens docta, vel ignorare recusat,
 Vadis ier laudum, & vastas diffusa per artes
 Irrequieta suos virtus exuscitat ignes.
 Prima tibi gravibus trita est discursibus ætas,
 Et sapuit de matre recens. tibi contulit idem
 Ingenium vitamque dies. presaga futuri
 Ardua mens, vix passa parem, festinaque laudum,
 Impatiensque mora, socias vigil antè cohortes
 Veritit ovans. semper Pallas perspecta priores
 Urget, & à tergo venientum despicit agmen.
 Mox ubi firmarunt pleni præcordia sensus,
 Agnovit natura suum, complexa ministrum
 Excundo matrona sinu; mundi que labores,
 Hinc varios anima genios, hinc fertile terra
 Ingenium, tot rerum obitus, tempusque locumque,
 Materis que informis opus, miranda Deorum
 Atria, & aurato rutilantia sidera vultu
 Prodidit, & magno dominum dignata theatro
 Abdita tantarum patefecit semina rerum:
 Quis celsi convexa poli, quis limina Divum
 Sustineat versare manu: cur cornua Phœbe
 Mutet, & auricomi velox vestigia fratris
 Ponè premat: nunc ipsa prior contendat in ortum:
 Nunc societ dirimatque faces, medioque recedat
 Æthere: corporibus qua sint elementa caducis:
 Quam distet natura Deum; qua cognita monstrent
 Angelicos documenta choros: quam discrepet orbe
 Angulus, & pulchro vitium secedat honesto.
 Non ita iudicio Minos commissa se vero
 Factaque fortunaque animarum & crimina discit,
 Nec vitæ pars ulla perit: sed tempora curis
 Cuncta vacant diuisa suis. quos otia perdunt,
 Non credis fluxisse dies. si prævia Solis
 Nuncia purpureo Pallantias exit amictu,
 Tot mundi secreta legis; si vesper Olympum
 Induat, emerito subducens lumina mundo,

Te tuus urit amor, vulgoque ereptus, & umbris,
 Adspicis aternis habitatas mentibus arces.
 Iamque tibi fessam firmaverat anchora puppim,
 Cum titulis decorandus ades, generosaque spre vit
 Privatos doctrina lares, testisque laborum
 Leida fuit: cum jam trepidum gavisam Sophistam
 Risit, & exactis clamavit pilia curis.
 Palladii stupuere senes, attentaque Phœbi
 Conticuit domus, & sancti delibra Senatus.
 Tam celer ingentes explevit cursus honores.
 Currus Pegasei strident, Sophique curules
 Approperant, gestitque novo jam vindice Pallas,
 Ingenii mirata decus, tantique superbum
 Pectoris officium, doctaque exorsa juventæ.
 Quare age Socraticos inter celeberrima cœtus,
 Scande triumphalis culmen venerabile sella,
 Edita mens, proceresque inter spectanda togatos
 Iura superba tene. genis donata Sophorum
 Principibus, magnis animum nunc ludibus exple
 Victor, & aternas capta tua premia lauros.
 Panduntur laudum portæ, tibi buccina mugit
 Pegasidum, festoque fremit tibi carmine vates,
 Nec tanto dubitat plausum conferre triumpho.
 Ante tuos currus doctæ septem ordine diuæ,
 Quarum barbaricas solertia despicit artes,
 Incedunt, gratoque ducem sermone salutant.
 Prima Palæmonios ostendens virgo labores
 Ingressitur, calathisque effundit liliæ plenis,
 Phocæis allata jugis. hanc pone sequuta,
 Amplificam pandens chlamydem, Facundia palmam
 Explicat, & suavi solvit præconia voce.
 Mox contracta subit Ratio. quartumque Galeni
 Ridet opus, tanto destructum præside diuæ.
 Hinc quæ discreti disponit munia quanti
 Ad numeros deæ vota facit, Pyliamque senectam
 Suppetat, & seros excurrrens nomen in annos.

Quam

Quam radio totum describens gentibus orbem
 Insequitur regina, tuoque expandit honores,
 Et vastum laudis spacium. tibi sidera sexto
 Ordine & ipsa Deum designat tecta virago.
 Ultima dulcisonis victori concinit hymnis.
 Felix, cui tanta praconia ferre caterua,
 Et precium caeleste datur, cui docta dearum
 Agmina, & Aonia despondent vota puella.
 Nec tamen immodicus proprii jaetator honoris.
 Aspectandus ades. generosa modestia laudem
 Dissimulat, titulosque sibi mens candida demit,
 Quos pudibunda capit. non se meruisse fatetur
 Quisquis adhuc nescire putat, geminosque triumphos
 Victor agit, quicumque suos dum perdomat hostes,
 Demissa se mente domat, lauroque togâque
 Fit minor, & tumidos calcit bis victor honores.
 At tu Battavica quae surgis gloria gentis,
 Emeritus mundi studiis, castrisque Minerva,
 Thura Deo laudesque refer; persolve Tonanti,
 Qui novus intrabis Christi delubra sacerdos,
 Vota precesque tuas. jam te caelestia poscant,
 Et sancti vates, & prima sensu loquelæ,
 Ipsaque Relligio. sophia descende theatris.
 Sat mundo terraque datum: desueta prophanis
 Vna Palaestinos mens sacrosancta prophetas
 Imbibat, & magnum destillet ab aethere Christum.

I N O B I T V M

Laudatissimæ matronæ

MARIÆ DE IONGHE,

Vxoris amplissimi præstantissimique viri

LUDOVICI KINSCHOTII.

Conjugis extincta cineres, raptumque cubili
 Pondus, & irriguis madida ploribus urnam
 Dum

Dum quereris, Kinschote, tuis dissolvor in undis,
 Et mea ferales humectant carmina gutta.
 In foribus fumant taxi, nigrumque reducit
 Immittis Libitina diem. stat triste feretrum,
 Plutonisque domos, & quo propellimur umbra.
 Laxat terra sinus. atratis limina squallent
 Porticibus, partesque dolor se fundit in omnes,
 Et mediis lacrymant etiam tibi marmora tectis.

Conjuxit Cytherea duos, divellit amantes
 Parca ferox, visumque ista de conjugis summis
 Disseniire Diis. rapit inclementia Fati,
 Quam thalamo donarat Hymen, tenerosq; per annos
 Occursat Veneri Lachesis, tedaque recentes
 Præluxere rogo. vix nomen dulce mariti,
 Vix notum tibi dulce patris; vix blanda Diones
 Oïa, & insolitos lectus per senserat ignes,
 Cum frigus lethale subit, sociamque thorumque
 Corripit, & primos mors interturbat amores.
 Qualis in Hesperidum cum pulcher amaracus horto
 Occidit, & rosei pallent ante ora colores,
 Avulsum cum virgo rapit, vel sævior Eurus
 Discutit infestis vernantia culmina nimbis:
 Talis erat Mariæ vultus, cum posceret illam
 Iuppiter, & pulcrum secuit Proserpina cinem.
 Scaldiacæ flebant matres, ubi Iunio primos
 Extulerat mundo claris natalibus ortus,
 Atque alibi sensere mori. circumflua cunis
 Nereidum genitrix tanti quoque conscia luctus
 Ad tumulum festina stetit; fluctusque propinquos
 Et totum in lacrymas fudit mare. flebat & ipse
 Scaldis, & aquoreis moestum caput abdidit undis.
 At Zirizæa pia spectans lamenta sororis,
 Iam Superos, jam fata dolens ad versa vocabat,
 Et circumfusis spargens suspiria campis,
 Tristia tingebat lymphis rorantibus ora.
 Quin etiam Fauni & Dryades, Haganaque circum
 Numi-

Numina, ut ereptam senserunt Phyllida terris,
 Quam toties Pan est, toties veneratus Apollo,
 Et quam Mattiaca toties cecinere Camœna,
 In latebras fugere suas. at pastor Iolas,
 Ille thori corsors, nec jam solamen amantis,
 Ibat egens animi. veluti cum pignora plorat,
 Et raptos foetus densâ Philomela sub umbrâ,
 Aut velut aëria turtur suspirat in ulmo,
 Cum viduos luget thalamos, nec compare gaudet
 Solus, & invisæ queritur dispendia lucis.
 Nec minus & Charites illam flevere sorores:
 Nam Charitum fuit unus amor. flevere Cupido,
 Et Venus, ac fractis damnarunt spicula nervis,
 Et lecti genialis opus. flevere Naxæ,
 Flevit Hamadryadum chorus, & quæ vidit euntem
 Silvarum pater, aut per pascua rura vagantem,
 Tristior ex ipsis sonuit convallibus Echo.
 Deliciæ tot matrum, & magno nata parente
 Filia, dilectas inter speciosa sorores,
 Fatorum jam lege cadit, nec dulcior vitæ.
 Gaudia, nec solito semet concedit amanti.
 Quæ roseæ rubuere genæ, jam pallida mortis.
 Insedit facies, & quæ vigil intia læto
 Lumina consuerant nuper placuisse marito,
 Clausa latent. nec lingua suas facundæ per artes
 Flexanimas iterat, Kinschoto iudice, voces,
 Aut loquitur præcepta domus, famulisque modestæ.
 Imperat, aut curas alacris se vertit in omnes.

Fare age, non talem jactes Zelandia terris
 Te genuisse tuis? virtutum pectore cuius
 Credidimus coisse choros, totamque recondi
 Pallada, fœmineumque decus. si gratia formæ
 Queritur, emicuit major reverentia morum,
 Et vita non fictus honos. si candida laudi est
 Simplicitas, vicit longè prudentia, sexu
 Digna suo. placida generosa modestia menti;

Eloquioque lepos, & mellitissima fandi
 Suada fuit, Paphioque pudor se miscuit igni
 Egregius, thalamoque fides infracta reluxit.

At tu jam lacrymas inter luctusque tuorum,
 Kinschoi venerande, tui dispendia lecti
 Consiliis solare pius. si marcuit ille
 Flosculus, & tenero conjux contabuit avo ;
 At nunc Elysios campos, sedesque pererrat
 Æthereas, ubi perpetuâ jam plena juvenitâ
 Vivit, & aeterno juvenescens Iunia Christo,
 Non unquam moritura viret ; nec languida spectat
 Membra fatifcenti robur subducere vitæ.
 Interea tumulo violas, hederamque, circumque,
 Purpureasque rosas, & suave rubentem hyacinthi,
 Cinnamamque adsparges, ut gratos ventus odores
 Excitet, & possit sic arridere sepulcrum.

Eminentissimo Cardinali

R I C H E L I O,

cum Hymnum in Christum ipsi offerrem.

Magne Heros, illustre tuis decus addite terris,
 Ingentis columen Regni, firmumque tixæ
 Robur, & Augusta Præsul venerabilis Aula :
 Dum mea semideùm turres, & limina Regum
 Calliope pudibunda subit, nec longius audet
 Ferre gradum, pavidaque tremunt ad Lilia Musa ;
 Indulge tua verba mihi, cupiasque Poëtæ
 Paulisper non esse gravis ; dum sceptræ, deosque
 Alloquor, & dignas solis facundia voces
 Nescit, in expertæ donet tua gratia lingua
 Eloquium, timidaque juvæ sermone Camœnas.

Non hic Argolicis minitantem incendia castris
 Hæctora, Priamidasque leges, non flebile fatum
 Andromaches, Phrygiasque murus, non subruta Regū
 Impe-

Imperia, aut veteris miseranda incendia Byrsæ ;
 Nos canimus majora, Deum, & servantis Iesu
 Natales, obitusque & magni encomia Christi,
 Terrarumque illustre caput, quo vindice mundo
 Parta salus, cœloque Decus, victique fuere
 Et Phlegethon, Erebiq; furor, turbataque Ditis
 Atria, Tartareæque domus. Si docta vetustas
 Callimacho modulante, Iovem, dominumq; trifulcî
 Fulminis, & profugum cecinit mentita Tonantem ;
 Si Phœbus, vectusque suis à Lyncibus Euan,
 Si mollis Regina Paphi, interpretæque Deorum
 Egregio sub vate tument : si concinit Hymnos
 Mœonii mens alta senis, vatumque furores
 Numina sunt, & tanta refert præconia mendax
 Relligio ; Regem potius te, Christe, canemus,
 Nos potius memorare tui primordia partus
 Conveniet, miseræque vices, clarumque triumphis
 Nomen, & æthereos inter venerabile cœtus.

Ecce per immensas supplex Ecclesia terras,
 Ad Cunas, seu prona ruit, præsepe salutat
 Principis, & sancta veneratur pondera Matris,
 Et visum sub carne Deum. non altera Vatem
 Vis agitat, pigrumque jubet se tollere mundo,
 Atque inter sacra solennia gaudia turba
 Privatos miscere sonos, procul ite profani,
 Nulla quibus grandi fulta est fiducia Christo ;
 Nec sat agit credenda fides, fruiturque futuro.
 Hunc pietas, hunc nixa bonis cœlestibus hymnum
 Corda legant. Tuque ante alios, quem purpura, vir-
 Relligio, doctrina, labor, prudentia cunctis . (tuis,
 Segregat, & magni suffulcit gratia Regis,
 Borbonique favor, Richeli, ne carmina sperne
 Ingenti sacrata Deo, possitque mereri
 Materies veniam Vati, dictusque Redemptor
 Palladium commendet opus. Si longa quietæ
 Bella tuæ tulerint jamdudum incommoda menti,

Hic pacis consulta leges. Si Martius horror,
 Tympanaque, & rauco resonantia classica cantus:
 Turbarunt studiosam animam, solatia curis
 Inuenies hic certa tuis. Si mihi semper
 Iussa probas, victaque cupis miserescere gentis,
 Exemplo Tibi Christus erit, qui parcere mundo,
 Et miseris voluit clemens ignoscere terris.
 Sin procul à regni studius semotus & aula
 Emeritum Superis animum, coeloque redonas,
 Et jam pendentis subeunt suspiria Christi,
 Iam nullus morientis honos, jam sordida tabo
 Vulnera, & innocuo conspersum sanguine corpus,
 Liuentesque manus, & quod latus hauserat hasta,
 Perfossique pedes, & prono languida vultu
 Colla, & in excelso minitantes vertice spina:
 Hic eadem, Dux summe, leges. hic tota malorum
 Scena patet, tantosque obitus edisserit author.

Excipe, sed facilis, Druidum clarissime gentis,
 Hoc opus, & placidus nostris allabere votis:
 Fac mea regales contingant carmina dextras,
 Fac oculis sint visa piis quibus adspicit æquus
 Sidera, & hunc ipsum spectat Lodoicus Iesum:
 Sic faueant Tibi scèptra, diu, sic annuat æther
 Conciliis, sic tuta tuis fragrantia curis
 Lilia Gallorum populis, Batavisque supersint.

I N N V P T I A S

Amplissimi Viri

THEODORI GRAEF:

I Te graves ferro clypei, galæque, ducesque,
 Et quicquid, Bellona, probas. Tu seve facesse
 Mars pater, & Paphius furialia praliæ bellis,
 Et facibus secerne faces, atque ignibus ignes,
 Non ego jam Sylva muros, non subruta flammis

Tot circum castella canam, non matribus arma
 Detestata pius, crudaque incendia pugna.
 Molle melos Cithereæ cupit, levibusque Camœnis
 Dicit Cypris amat; grandesque exosa cothurnos
 Gaudet Acidalio thalamos percurrere focco.
 Ille mihi quondam Sophiæ deductus in hortos
 Virginis os tenerum, & blanda promissa puellæ
 Cogitat, insolitoque furens incanduit astu.
 Tu celere in flammis juvenem Sapiencia dictis,
 Consilioque iura, vellem prudenter amari,
 Quam jam Sponsus amat. vellem sapienter amari,
 Cui debet se Sponsa, virum. sine lege maritum
 In thalamos inferre faces, insania lecti est.
 Vestigant secreta Duces, bellique labores,
 Ut noceant prævisa minus, discrimina Nerei
 Narvita, & in coeco scrutatur saxa profundo,
 Ne noceant occulta rati. tu pectore, Gravi,
 Dum Cyprum, totamque Paphum, Gnydiq; recondis
 Arma Dei; primoque ferox incumbis amori;
 Barlaï præcepta tui, monitusque suaves
 Accipe. Iamque gravis credas commenta Lycei
 Insani e tibi, tetricos mitescere vultus
 Doctorum, & rigida dici convitia barba,
 Graiaque Romanis impleri pallia nugis.
 Formant cuncta virum, docent maritum
 Cœlum, sidera, terra, pontus, aër,
 Occultumque aliquid thoro loquuntur.
 Saturnus gravis incubat cubili,
 Emollitque senem serenior
 Vultu Cypris, amior puellis.
 Promittunt sobolem, negantque stellas,
 Promittunt facilem, negantque Sponsam,
 At non ista, minantiumque duos
 Moratur sapiens Deum labores.
 Astris imperat, applicatque lecto
 Totum Zodiacum sagax amator.

Et quibus ratio faces ministrat,
 Mens exercita, masculumque pectus,
 Cœlum, sidera, terra, pontus, aër,
 Totum prospera donat Vniuersum.
 Hæc dum remisso disputamus otio;
 Foris sub ipsis præliatur Alpibus,
 Et signa tollit præpotentium furor.
 Domi triumphos, fracta Rheno cornua,
 Mosamque victum, fataque indomabilis
 Miramur urbis. ire retro Casarem,
 Aquilas fugari, latiorems Mar facum
 Frontem receptis explicare finibus.

In Batauis, tu noster, amas, primusque tuorum
 Ordinis, Theodore, virum. dulcissima res est
 Coniugium, conjuxque tibi. post bella, neceque
 Tranquillum meditaris opus. dispendia mundi
 Tanta cupis sarcire pater, belloque cadentes,
 Pro patria, reparare animas: proferre nepotum
 Nomina. Virginitas, & Virginitatis honores
 Sordent cuncta tibi. pudor est, sine conjuge, primos
 Effluxisse dies, pigram traxisse iuventam,
 Et magni genuisse nihil. Nunc verba mariti
 Ingeminat Bickera tibi, mutataque de te
 Adsuescit matrona loqui. sic Portia fecit,
 Cum sua in ingenti defigeret oscula Bruto.
 Nec sapuit Drusilla magis, prudensque Serena
 Pectus, & Augusto recubans Vipsania lecto.

I N N V P T I A S
S E C V N D A S,

Amplissimi Viri,

D. LVDOVICI à KINSCHOT;

Et Nobilissimæ Virginis,

D. CATHARINÆ HESSELT

à D I N T E R.

K Inschoti, si vestra Deos jam gaudia tangunt.
 Si totus tibi sudat Amor, si tela Cupido,
 Et pharetras arcusque parat, pronisq; Dione
 Militat officiis; & jam genialia fulgent
 Limina, & accensis collucent atria tedis;
 Egregiasque domos Procerum, mensasque trabesque
 Barbarica insternunt vestes; si porrigit Hebe
 Pocula, ludit Hymen, festos Lucina penates
 Permeat, atque iterum votis adsuescit amantis:
 Fas erit, hos inter Divos & numina, Phœbum
 Accinuisse tibi, propiusque accedere vatem.
 Sic ubi Neptuno se miscuit Amphitrite,
 Aut pulchra Thetidis thalamum conscendit amator,
 Emat hinc columen Peleus; cecinisse poëtas
 Fama fuit, cecinisse Deos; totumque cubile,
 Et Larisscos Musis strepuisse recessus.

Expetitur nova Virgo tibi, cui plena tumescit
 Virginitas, vultusque nives candore laceffit,
 Ut credas sic esse Deam. vix matris amica
 Bl indula decessit gremio, metuensque futuris.
 Adspēctat tremebunda virum, flentemque puella.
 Et rerum gnaræ matres solantur euntem.
 Non tibi Scipiadium genitrix, non in scula Bruti
 Porcia, vel grandi placuit Cornelia mater
 Nixa supercilio. poscis rorantia labris

Oscula, turgidulos oculos, viridemque juventam,
Lacteolasque genas, & frondescente capillo
Pubescens caput; & quicquid juvenile, tenellum
Inflammaré solet secretos pectoris ignes.

Sic Thisben adamasse putem, sic junior Hero
Arfit Abydenum. teneram Briseida Achilles,
Phyllida Demophoon. quamvis Mavortia tantis
Mens Ducibus, clypeoque manus, gladioque rigeret
Dextra ferox: juvit tamen, arridente maritâ,
Carpere diductâ paulum sub casside vernans
Basiolum, & rigidas hirsuto in corpore setas.
Emollire sua levi lanugine Sponsa.

Multa licet sit cura viris, prudentia rerum
Major, & ingentes animus se tollat in actus,
Asperet ingenium gravitas: in virgine bellâ
Diffluimus cuncti. nescit Sapiencia semet,
Dum poscit sua jura Venus. quin ipse verendâ
Majestatis apex, & formidabilis Aula
Desipit, & tetricos dediscit Curia mores,
Itur in amplexus quoties, & Cypride plena
Lascivire graves cogit virguncula Patres.
Non illic loculos scriptor, non scriinia censes,
Et ditata suo Belgarum araria fisco,
Aut Batarum digesta tuis sestertia chartis
Colligis, & tumidas enarrat pagina gazas.
Quin potius vibrare faces, & ducere ludo
Tempora, & insuetâ circumdare flammea nupta,
Cura tibi est, legemque novo præscribere amori.
Nunc frontis spectare decus, nunc murmurâ blandis
Permiscere jocis, nunc stringere brachia nexu,
Nunc dare præcipiti docta intervalla furori.
Iam neque grandævâ Themidis consulta moraris,
Nec Decios, Paulosque tuos, quaque ordine longo
Casare & populis quondam jussere cathedra.
Vendicat una virum conjunx. mens omnis in illa
Fixa manet. qua jura sagax industria norat,

Imperitans elidit amor. mutantur amanti
 Pandet & salibus; decretaque concipit audax
 Diva Paphi, mollisque tibi poppysmata lecti
 Precipit, & quidquid titubans fiducia Sponsura
 Vult facere, & sperat nondum satirata voluptas.
 Nec tibi jam Mus & studium. cui carmina cordi
 Pieridumque artes fuerant & nobilis otii,
 Plus Paphia placuere nurus. cui tota penates
 Cyrrha suos, sacrumque favens Heliconia reclusit,
 Et Parnasseos aditus Thymbræus Apollo,
 Nunc pueri delubra Dei, Cyprumque, Gnidumque.
 Idaliumque nemus colis & Cythereia Tempe.

Et jam bis, Ludovice, furis, bis fœdera jungis,
 Bis tibi succumbit victus pudor, & veneranda
 Virginitas bis tacta manu. quam pronus adorat
 Orbis, & invicta gaudent rapuisse tiara.
 Bis thalami secreta subis. bis maximus audis
 Fœmine & gentis domitor, nomenque paternum
 Promittunt iterum Superi. Fortissime patrum,
 Fecundaque domus germen, nec vana Diones
 Gloria, Kinschoti: patriis virtutibus adde,
 In plures fudisse genus. tibi pronuba Iuno
 Servit, & ignavis famulantia sidera pellit
 Matribus, & sterilis damnat contagia coeli.
 Adspice, te propter crescunt feliciter herbae,
 Et, quas Haga fovet, frondes, tiliæque salaces
 Luxuriant magis, & languentes vertice quercus
 Annosos tollunt apices. te conjuge, passim
 Vineæ pampineis ulmum amplexata corymbis
 Arctius hæret amans. Terris se latior æstas
 Exerit, atque tuis Cancer fervoribus ardens
 Promittit faciles, Geminis cedentibus, ignes.
 Te circum densis volitat gens omnis amorum
 Agminibus, jaculisque cohors armata trifulcis
 Te, sociamque petunt. sentit Catharina medullis
 Insolitos æstus, & adhuc ignara laborum

Non audet sua vota loqui. cum conjugis ora
 Adspicit, & vultus, quales concesserat Ida
 Formoso quondam Paridi, confessa rubenti
 Ore fuit culpam, & longas sub pectore coepit
 Incusare moras, lentosque incessere soles.

Sapius ut fluidos digessit pectine crines,
 Impexi fluxere diu crinesque comaeque.
 Sapius ut niveâ circumdare tempora vittâ
 Instituit, niveas neglexit dextera vittas.

Sola virum volvens animo, sortemque futuram,
 Cogitat hac pernox, & gaudet mente procari.

Quam distant Belgæ studiis, quam dispare cura
 Vivitur, atque aliis Patriæ succurrimus armis.
 Vos molles animæ tepidis heretis in ulnis,
 Dum meus in Morinis dura sub casside sudat
 Atriacus. Vos humidulis exanguia tuto
 Prælia basiolis geritis: dum classica nostras
 Rauca cient acies, & sparsos sanguine campos
 Bellator calcat Batauvus. dum corpora Mavors
 Sternit humi, quassatque faces furialis Enyo,
 Redditis hæc iterum mundo, vesterque resarcit
 Belli damna labor. Vos, Cypridis areæ, claudit
 Lectulus, atque illis validus se jactat amator
 Finibus. Odrysi magnum capit orbita, laudum
 Æmula, Nassovium. Quantis actoribus Orbi
 Scena datur. quam diversis orchestra resultat
 Plausibus. hic fortem populo se ostentat Achillem,
 Hic Davum festivus agit, vel amoribus aptum
 Priamidem. sic despimus, quos vivimus, annis,
 Et personato debemur fabula mundo.

A D A M S T E L A M.

A Mstela, qui totum circumfers vela per orbem,

Magne remotarum follicitor opum:

Cui

Cui sociæ vadunt gemino cum Sole carinæ,
 Cunctaque sub quovis fidere lucra patent :
 Quas tibi nascentes uni sacramus Athénas,
 Accipe, Pieriæ munera prima Scholæ.
 Sictuus & merces, & diligat accola Musas,
 Atque aliquod precium Palladis esse putet.
 Una manus gazas, manus altera ponderet artes.
 Et magno assurgat Plutus Aristoteli,
 Quaq; Pelops dis tecta locat, locet atria Pallas,
 Socraticoque tibi gestiat ore loqui.
 Hoc mecum si velle cupis, te iudice, disces,
 Cum Cræfos opibus viceris, esse Numa.

A T H E N Æ V M,

Sive in Illustris Amstelodamensium Scholæ
 Inaugurationem Poëmation, ad ejsdem
 Reipublicæ Senatun.

P Restantes Bataavorum animæ, devota Camœnis
 Pectora semideùm, magnam quos Fama per ur-
 laetat, & agnatis virtus sua destinat astris, (beni
 Et cepti presentis honos, reserataque Belgis
 Atria Pegasidum, & tantarum exordia rerum :
 Vos ego per populos, Parnasseosque recessus,
 Per Phœbi delubra feram. trans aquora, terras,
 Memnoniosque ultra fines, Solemque cadentem,
 Auritamque viris Malabar, & littora Banda,
 Quaque ferox in nos enses distinxit Iáva,
 Nomina vestra veham vates. cum puppibus ibunt
 Nuncia, nascentesque Scholæ. quin audiet Arctos,
 Oppositumque Vrsis mundi latus, athere nostro
 Surgere desertis facunda cacumina Musis:
 Nescit stare loco Batavus. nec limite claudi
 Angusto gens ista potest. successibus instat
 Irrequieta suis; laudumque exuscitat ignes,

Et majus generosa movet. sociavimus Indum
 Europæ, dextrasque procul junxere Moluccæ,
 Miscuimus Vahali Gangem, Rhenumque bicornem
 Fluctibus ingentis Plata. quin vela Maragnon
 Miratus peregrina fuit. post terga relictos
 Vidimus ire dies, Austrum Boreamque secuti
 Extra anni Solisque vias. sic axe sub omni
 Puppibus Amstelii seruet mare. tollit Olinda
 Signa, pares aquilas, & castra minantia castris.
 Et formidatis instans inimica tiaris,
 Hesperias affligit opes. — dejecta patefcunt
 Oppida, & in-victis infert victricia portis
 Nassovius vexilla labor. terraque marique
 Latius Auriaco decurrunt Principe fines.
 At Martis laus ista fuit. nunc, omine lato,
 Maxima Phœbæ surgit reverentia genti,
 Et Pallas sibi regna parat. non classica turbant
 Pierios vicina choros, nec bella morantur
 Tranquilla rationis opus. nos inter & arma
 Et lituos, rabiemque & sparsos sanguine campos,
 Exstruimus Phœbo muros, Pataræque, Claronque,
 Et Tenedon aliam, atque alias molimur Athenas.

Hætenus intentam lucro Cyllenius urbem
 Rexerat, & multo locuples ditaverat auro,
 Iam fora, jam ditis turgebant scrinia Pluti.
 Divitiis, Pelopæque illic, Croësosque, Midæque
 Cernere erat, longoque habitantes ordine Crassos.
 Non urbs; orbis erat. vasti brevis area mundi,
 Carcer opum, fulva custos fidissima gleba,
 Regia Tantalidum, Syllæ domus, altera Colchis,
 In qua fuscus Arabs Cimbro, fortisque Sabæo
 Occursabat Iber; Gallo contrarius Afer
 Ibat, & inflexum prono gravis ore Britannum
 Persa salutabat. cui fertilis omnia tellus,
 Omnia vendebat laxi fortuna profundi.
 Utque solet magnis comes ire licentia rebus,

Divitia secum fastum, fastusque traherat
Luxuriam, & poterant cives peccasse videri :

Cum sic Pallas ait : Non has mihi, Iupiter, arces
Invidisse velis. nec tantam spreta per urbem
Negligar una Deum. sunt hic suæ limina Marti.
Has habitat Bellona domos. in littore toto
Plurima belligeris horrent navalia transtris,
Inque undis tot castra natant, & multa nocendi
Materies, bellique labor. Mavortius ignes
Ya vomit, positasque alio sub cardine late
Fulminat in terras. quassatoremque tridentis
Neptunum gens ista colit. mercantibus illic
Atlantis dat jura nepos, lucroque ministrat
Ingenium, fraudesque suas. granaria passim
Triptolemo Cererique patent ; totumque Borussum,
Et secunda trucis seponunt jugera Daci.
Ipse etiam Eois subvectus lyncibus Evan
Tollit adorandum populis caput, utraque vendit
Pocula, qua latis Druidum vindemia proelis
Colligit, Hesperiusque Tagus despumat arenis.
Quin etiam delubra mihi, Phœbeaque surgunt
Atria, & Amstelii fundunt oracula portus,
Exultantque, habitante Dea ? si Martia pubes
Hac didicit bellare manu, si subdere Thetyn ;
Ceruleosque Deos potuit, lateque patenti
Scribere jura mari, longinquas vincere terras ;
Si, quam lava gerit, toties hanc egida torsit
In latus Hesperium : placidis mitescere Musis
Discat, & ingenuas partiri civibus artes.

Non mihi jam solitos sapiens Chaldaus honores
Exhibet, aut mediis hærens Babylonius astris
Natura scrutatur opus. doctissima Memphis
Balbutit, nescitque sui secreta Canopi,
Aut Pelusiæ intorta volumina formis.
Iamque Pharum scivisse pudet. jam nescia rerum
Barbaries foedo populi præcordia cœno

Obruat, & septemgemino ignorantia Nilo
 Incubat, Inachiaque latent arcana iuventa.
 Cecropidum periere lares, & docta Cleanthis
 Atria, degenerique silet Stagira Pelasgo.
 Nec jam rixantem praelustris Stoa Melissum,
 Aut atomos Leucippe tuas, magnumque laceffit
 Parmenidem, non ille, negans se scire, superbis
 Insultat patribus Pyrrho, verumque revellit,
 Ancipiti ratione potens. tot regna locosque
 Torpor habet, spissisque involvit corda tenebris.
 Tu mihi decrepiti tandem dispendia secli
 Belgica, tu Graja repara subsellia turba,
 Et cupias hac ipsa loqui, qua Gracia solers
 Scripsit, & Ionia discepta vere cathedra,
 Vel Samos Italica decidit dogmata secta.
 Non ita Tarpejo Latu se colle potestas
 Extulit, audacem victrix cum Roma Iugurtham
 Stringeret, & Libycas Tiberis sorberet arenas,
 Aut debellata ruerent fastigia Byrsa:
 Quam cum se mediis pollens Facundia rostris
 Exeruit, flexitque truces doctrina secures,
 Et trepidi docto vigerunt consule fasces.
 Tu quoque qua Siculas generosa Neapolis undas
 Prospectas, regina maris, me praeside claris
 Artibus instruxti populos, nec dulcia spernens
 Otia, Pierio fudisti pectore verba
 Gentibus. Aonii Capuam vexere labores,
 Massiliaque decus. docui, mercante Corintho,
 Et docui, mercante Rhodo. vivacia Thebis
 Nomina sunt, centumque ruunt praeconia portis,
 Pindaricis subvecta sonis. venalis Athenis,
 Non uno doctore, fui; preciumque decoris
 Ingeniis non vile stetit. circumflua ponto
 Vrbs Venetum, tumidos placida Tritonide fluctus
 Placat, & Euganeis Cirrhaea cacumina jungit
 Rupibus. omne meis resonat de vocibus aequor,

Totque patent studiis urbes. nunc Amstela nobis
 Edificet, salsiſque Aganippen miſceat undis
 Ya pater. cerno facili manſueſcere cultu
 Immitem Tritona, & duri navita Nerei
 A nobis praecepta capit, medioque natantes
 Najades Oceano magni conſulta Platonis,
 Caſt alio ceu fonte, bibunt, & pocula ſava
 Thetyos; & queruli caſtigant murmura ponti:
 Scilicet immenſum populus diffuſus in orbem,
 Hunc diſcet luſtrare domi, partesque per omnes
 Verſabit ſtudioſum animum: quibus horreat ather
 Sideribus, quibus inſanos ferventior ignes
 Explicet, aut faciles moderentur frigora flamma.
 Cur dederit nautis uſum magnetis Amulphois,
 Errantesque trahat longinqua per aquora puppes
 Abdita vis; Soliſque domos, Eoaque tantis
 Declinet convexa odiis: quo teſte, remotum
 Monſtret Hyperboreis adeundum fluctibus Indum
 Parrhaſis, & Scythica ſocient commercia terra.
 Quae caelum ruat omne via: qua linea Phœbum
 Siſtat; ubi athera volvantur lentius arces:
 Aut magis impulſo properent temone jugales;
 Quae Phœben minuant cauſa, totoque coronent
 Lumine; cur pleno ſe portibus Amphitrite
 Infundat tumefaeta ſinu, ſenſimque recedat;
 Scrutari juvat, & cunctarum evolvere rerum
 Principia, & tacitis naſcentia corpora cauſis.
 Hic partus Natura ſuos, cunctaſque recludet
 Fecunda telluris opes; ubi pingua ſtillent;
 Balsama, thuriſeris fragret Panchaia glebis,
 Aut ubi perpetuis pallens radicibus aurum
 Pullulet, & veterum pateat mercantibus Ophir.
 Qua ſtannum diſ vena vomat; quibus æra repoſcat
 Clamoſus latebris Corybas, vel montibus ornos
 Sarmata præcipitet, duris que bipennibus illex
 Ita cadat. quo vitiferos ſub ſidere colles

Bacchus

Bacchus amet, gr̄avidasque Ceres protrudat aristas.
 Sic sapiet mihi Belga magis, Sophiæque sacer dos
 Tot rerum mercator erit. digesta patebunt
 Omnia doctorum studiis, & divite cornu
 Fundet Apollineas aliquis luculentius artes
 Namque velut toti facies illustrior orbi est,
 Cum Titan suprema tenet, summoque refulget
 Vertice, & informes prorsus cessere tenebræ:
 Sic ubi magnificis sese Sapiencia tectis
 Intulit, & nostras reddunt pallatia voces,
 Majestas plus fulget opum, coctumque sub ipsis
 Montibus irradiat civis illustrius aurum.
 Ipsa peregrinos lasciva pecunia mores
 Dedicuisse volet. poterit moderata placere,
 Et lucri minor esse fames. succrescet honestum
 Pectoribus, relique tenax industria nolet
 Esse suum, quicquid solerti fraude paratur.
 Qui sapiet, plus dives erit. qui nesciet, amplas
 Inter opes credetur inops. qui plurima votis
 Precipient, & multa petent; caruisse petitis
 Supplicium voti referent. sibi vendicat orbem,
 Quisquis mente capit, coelum, terrasque Deosque
 Dum sciuisse potest sapiens, sua cuncta putabit.
 Quæ possessa nocent, vel custodire nequibit,
 Optabit minus, & partis ratione fruetur.
 Ille trucem patulisque inhiantem faucibus auro
 Trudet avaritiam, & vim castigabit habendi.
 Non ultra tumidos vesana superbia census
 Iactabit, securam mali; sed gnara futuri;
 Divitias doctrina reget. non prodiga lute
 Sortis, & effrenis patrimonia tota vorabit
 Luxuries, dubiæque terent sestertia cœnæ,
 Virtuti comes utilitas & moribus ibit.
 Fenora religio, usuras moderabitur equi
 Regula, nec pulchro se junget lucra decoro.
 Contrahet innocuus candor. sine crimine vendet

*Simplicitas. non seua rigor vadimonia poscet,
 Aut faciet mora parua reum. nec credula multum
 Accerfet sibi damna fides. non omnia prudens
 Emptor emet, veteres statuas, laquearia, cippos,
 Et quicquid Damasippus amat. si militet ether
 Mitiaque Æolii promittant aquora fratres,
 Fortunam cautus metuet; nec vota forebit
 Inconsulta furens animus. cum turbidus Auster
 Incubat Oceano, & Neptunia concutit arua,
 Audaces frenabit opes, tutumque putabit
 Æquoreos timuisse Deos, suspensaque ventis
 Commoda, & infidi toties ludibria ponti.
 Mox ubi barbaricas opulenta Perside gazas,
 Aut garrisa uehent optatas carbasa messes,
 Aut Gothico transmissa solo, vel diuitis Afri
 Munera, vel gelidi feruentia vellera Moschi:
 Decidet lucro pietas, & triste leuabit
 Paupertatis onus, Superisque fauentibus aucta
 Dividet in miseros geminata premia sortis.
 Sic per me sanctos urbs augustissima mores
 Induet, & poterit sociis uirtute placere.
 Ipsa suis animosa malis Fiducia fortem
 Eriget, & segnes proscribet prouida longè
 Cura metus, frangetque nouo temeraria motu
 Pectora. non ciues vexabit coeca proteruos
 Ambitio, & fallax mendaci gloria fuco.
 Ille satis precii, & fautorum semper habebit,
 Qui rectè faciet. commercia spernet honorum,
 Atque emptas Astraa togas. injuria nulli,
 Sed cunctis erit equa Themis, legesque sequetur,
 Quas scripsit natura sibi, fixitque medullis
 Communis recti ratio. nec iniqua potenti
 Confundet jus omne manu, uel lenta nefando
 Concedet veniam sceleri. cum pulpita passim,
 Socraticæque meis resonabunt uocibus umbra,
 Muniet afflictas constans Patientia mentes,*

Et perferre volet, quicquid nos ferre necesse est :
 Obfirmare animum duris, nil pendere vulgi
 Iudicia, aut fluxa damna & compendia vita.
 Nobilitas solum claris censebitur ausis,
 Et quantum meritis, tantum decedet honori.
 Nullus erit generis splendor, vel gloria gentis,
 Cum coram populo male vivitur. improba Siren,
 Quaeque virum Cypris pulcros effeminat annos,
 Moenibus his aberit. spernet moderata voluptas,
 Quicquid dulce nocet. permixtaque turba malorum
 Temperiem letis rebus dabit. otia pernox
 Sedulitas redimet. neque Centauræ movebit
 Bella puer Semeles, rabidisque furoribus actæ
 Moenades, aut nullo grassantes vindice Baccha.
 Vindicta dabit ira modum, lenisque potestas
 Hoc peraget, quod sava nequit. Clementia caelo
 Æquabit Proceres ; & talis rector haberi,
 Qualem optet civis, cupiet. conspectior orbi
 Vita ducis populis se fortius ingerit ipsis,
 Exemploque docet. veluti cum Phosphorus astris
 Præradiat, totum sequitur tranquillius agmen,
 Sidereaque faces gyro volvuntur eodem.
 Aut velut agrestes inter speciosi sorores
 Exercet Dictynna choros, & prævia monstrat,
 Quos ducet regina gradus. illa ordine longo
 Ad domina solos flectunt vestigia gressus,
 Et peccare cavent, & non audire vocantem.

Nec minus hic res Ausonias, populique potentis ;
 Et non ignavo scriptos sub consule fastos,
 Terrarumque Deos, & formidata triumphis
 Nomina, Romanosque duces edisseret alter.
 Quantum ab Hebraeis seclorum fluxerit ordo
 Temporibus, quantis distent ab origine mundi
 Heroum vita spatius & sceptrâ potentum.
 Ut veteres Phœbe mutatis vultibus annos
 Condiderit, magno donec sub Casare fratri

Cesserit instabilis, meliusque cucurrerit ævum.

Quin & Davidici narrari incendia templi,
Subversasq; domos Superum, & veneranda Tonan-
Atria, vastantem Assyrium, raptosque penates (tis
Isacidum, captosque lares mirabitur Ya.

Qualis Olympiacis Grajùm sub sidere currat
Æra rotis: prima surgenti in mœnia Romæ
Audiet, & pulso celebres diademate fascies,
Atque iterum æterno sub Diatatore laborans
Imperium: seris Latium miserabile bellis,
Hunnorumque Ducis furias, & perdere quicquid
Vandalus, & Gothicæ potuerunt lambere flamma.

Quam fragili stent sceptrâ loco: quam crebra ruinam
Regna trahant: regumque ferox cervicibus instet
Hæredum furor, aut discors virtute potestas.

Quam sit nulla fides sociis. quam præstet amari,

Quam cives terrere metu: quam mobilis aula
Gratia: quam fallax dubiæ cultura tixæ.

Vt desperatos ultrix fortuna tyrannos
Pone premat, septosque gravi formidine cogat
Ancipites inter gladios, & toxica, fati
Expectare diem, crudoque occumbere letho.

Ecce renascentes meliori fenore Musas
Excipit argenti locuples possessor, & illa
Sueta manus pelagi spoliis auroque gravari,
Versat Aristotelem, grandisque volumina Livii
Ponderat, & Tacito multum doctore superbit.
Invenit hic, quas non geminis à Solibus Indus
Donet opes; non dives Arabs, non accola Gangis
Sufficiant. hic illa patent arcana regentum,
Doctæque Casareas enarrat pagina fraudes,
Et vafræ consultæ togæ, bellicæ labores.

Irriget Ægyptum glebis redolentibus uber
Nilus, in immensam Tanais Maotida merces
Fundat, ab occasu fulvum Guianæ metallum
Distribuat populis, nitidumque Aurora ministret

Gen-

Gentibus Arctois ebur, & candentem elephantum.
Hæc quoq; cum vendet meus Amstela, flumine largo
Ingeniis quod vendat, habet. quin, præside Phœbo,
Pandet iter magnis virtutibus; æmula postquam
Gloria laudatos accendet mentibus ignes,
Et fame studium & vitæ melioris amorem.

Tuque aded, quæ jam toti das jura profundo,
Urbs cognata polo, bellacis terror Iberi,
Et Belgî florentis apex, tutela bonorum,
Immortale caput, cœptis illustribus aude
Tollere humo, & totam Batavis promittere Cirrhæ.
Quamvis Dalmatico surgant tibi culmina saxo,
Et varium niteat speciosa per atria marmor,
Illic pulchra tuos spectent laquearia cogi
Lucillos, centumque ruant sub pontibus unda;
Majus opus jam Diva moves, majorque videri
Tot socias inter poteris regina sorores.
Hospite me, spondent æternam secula famam,
Et tua perpetuis scribentur nomina fastis.
En tibi Daphnea textam de fronde coronam
Cæsareis miscent Phœbæia numina sertis,
Vt credant magis esse suam. Iam doctior urbe
Auditur passim strepitus, Sophiæque susurris
Aonidum delubra sonant. nunc ipsa curules
Melpomene, laudumque faces attollit honesti
Ambitio, celerique movet vestigia gressu.

Talia fatidico postquam Tritonia Pallas
Dixerat ore, suas donavit civibus artes,
Excussitque Deam. suspensaque splenduit agis
Ante fores, jussusque alibi pallefcere Livor,
Fœdaque Barbaries. donec, mandante Senatu,
Amstelia doctis strepuerunt vocibus arces.

L A C H R Y M Æ,
I N O B I T V M

Amplissimi, doctissimique viri

I A C O B I vander S T R A T E N,
Hamburgi ad Albim, post Sponsalia,
placidâ morte extincti.

Tristes conjugii tabula, præfigaque mortis
 Fœdera, languentes vicino funere tedæ
 Ite procul. tuque ô lux intempesta Camænis.
 Æternum damnare meis, nec liuida fastos
 Irradia, nostrique fluas mensura laboris.
 Te cum fata volent in visâ lege reverti,
 Involvant totam tenebra, & caligine mergant.
 Ceu priscum factura Chaos. pervertere rerum
 Cur timeat natura vices? quæ gaudia turbat,
 Et mundi domino jam nunc illudit Amori.
 Divellit Libitina duos, junctosque potenter
 Disgregat, & socias scindunt divortia mentes.
 Succedunt thalamis tumuli; sperataque lecti
 Otia castigant lachryma. stat præfica ligens,
 Quo steterat Cithærea gradu. quæ candida nuper
 Atria promissa juveni fulsere marito,
 Atratis circum videas squallentia testis,
 Totaque virgineo resonant penetralia planctu.
 Sic Venus exanimem mœrens conspexit Adonim,
 Quemque suis puerum amplecti speraverat ulnis,
 Amplexa est inopina rogum; terigitque cadaver,
 Pallidulasque genas, quas arrisisse Dione
 Maluerat festiva sibi. sic territa Thisbe
 Incidit in juvenem, gelidæ cui mortis imago
 Mollibus Idæium membris excusserat ignem.
 Sic rigidam juxta Thracen lacrymabilis Hero
 Deterisit niveæ Leandri lumina vitta.

Saxoniæ

Saxonia ferale solum, tuque invade nobis
 Albi pater, qui bellantem nunc surgis in Istrum,
 Teutonicoque tuos perfundis sanguine campos:
 Quid mansuetam animam tot bellatricibus umbris
 Permisces? Phœbique decus, devotaque Musis
 Nomina crudeles inter, sævissime, dextras
 Inferias vis ire tibi? si tota furenti
 Castra ruunt, placantque tuas tot cadibus iras
 Ultiores Regum Superi; cur quæso furori
 Debetur mens ista tuo? quam mihiior aura
 Extulit & mediis Pallas nutritivæ Athenis,
 Iamque optet superesse sibi. quid nobile raptas
 Deposuit? grandisque animæ possessor iniquis
 Sedibus, & cineres alieno in littore condit,
 Te tantum meditante nefas? quem nuper amavi,
 Dum meus in castos Pylades transfret amores,
 Nunc odiis, iris nunc exercebere nostris.
 Te postulat jam Belgæ reum. tibi, federe juncta,
 Certatim iratæ dicunt convicia Musa.
 Vates arma parant, & tot nocuisse querela
 Peccanti poterunt. non jam tua flumina posthac,
 Noxiaque in Batavas decurrant ostia terras.
 Horrida damnatos fluctus absorbeat Arctos,
 Aut in Parrhasias alio defleat pruinæ,
 Cimbrorumque immitte latus. quin funeris ultrix
 Naiadum genitrix, & damni conscia fontes
 Occludat natura tuos. sis mercibus impar,
 Et tua nascentes hebetent vestigia Syrtes.

Hac mihi dilecti dicant solatia manes,
 Hac cogis, Stratene, loqui. pars maxima nostræ,
 Quid me, quid moriture fugis? sine, funera jungam
 Funeribus. tumuloque simul claudamur in uno,
 Quos junxit secreta fides. tunc forsitan amanti
 Signa darem propior. forsitan vicinior umbra
 Te posset propiore frui. sub pulvere forsitan
 Posses ipse tuum propius novisse poetam.

Nunc licet Oceano & vastis secludar arenis,
 Atque interfusa Nereus obmurmuret unda,
 Alloquor absentem. peregrino sidere questus
 Audiat & nostris trepidet singultibus urna.

(es,

Vrna domus Musarum, & Apollinis urna sepulcrū
 Vrna domus virtutis eris. tu, squallida quamvis,
 Exuvias pietatis habes. menti que pudica
 Hospita & infausi carcer diceris Amoris.
 Vrna domus Charitum, toti, proh! flebile Cirrhe
 Nomen acerba tenes. cui primo à limine vita
 Aonia pariter se sacravere sorores,
 Et dixit doctrina suum. permixta pudori
 Mascula primævis Prudentia luxit in annis,
 Et niveos pinxit probitas innoxia mores.
 Quicquid Socratico manavit pectore, quicquid
 Docta tenebrosa docuit sub nube vetustas,
 Excussum quodcumque tuo schola prisca recessu,
 Casarea voces, veterum decreta Quiritum,
 Verbaque sacratas populis scribentia leges,
 Quosque suos latè pandit Sapientia sensus,
 Hoc latuere viro. norat sapuisse silendo,
 Nec, nisi lege, loqui. fastus calcabat inanes,
 Magnas inter opes humilis. non prodiga Circe,
 Quæ juvenum fœdo dissolvit pectora luxu,
 Non levis Ambitio, aut furor inconsultus agendæ
 Hic sedes fixere suas. sed proxima cælo
 Religio curas patrio donabat Olympo,
 Incubuitque Deus menti. sub moribus insons
 Emicuit pietas, & blanda gratia vita.
 Non animo Livor diros innexuit hydros.
 Transit Avaritiam, seclique afflata veneno
 Crimina. fucata poppysmata subdola lingua
 Oderat, & solum potuit sincera placere
 Simplicitas. socios inter venerabilis ibat,
 Cunctorum communis amor. nec spernere doctus,
 Nec sperni. facilis paribus, cultorque priorum.

Elo.

Eloquium, sed mite, fuit. sedataque multum
Vis animi, & tetricas sermo qui duceret aures.

Disce orbis, meliora mori. dispendia fati
Sentimus Batavi, tantoque in funere causam
Luget Musa suam. tumulo se Phœbus in isto
Abdit, & ipsa suo Pallas Tritonia busto
Occulitur, plorantque pios tot numina manes.
Magne virum, tibi nunc lentas subtristior undas
Spara trahit, querulaque ferit tua pradia lympha,
Pradia quæ pulchris Heemstedia vestit agris,
Iam domino viduata suo. quin undique sylvis
Languor inest, marcentque agris viridaria plantis,
Arboribusque comæ pendent, & pendula terram
Prona vident, tecumque volunt tellure recondi:
At genitrix veneranda, cui solimen amantii,
Cui tu delictum; ac generis spes una fuisti,
Permiscet cineri lachrymas, ut sicca doloris
Argumenta bibat tellus. ceu Daulias ales
Threicium deplorat Iryn. nec Grevia planctu
Abstinet; & thalamis præscindi gaudia castis
Conqueritur, Superisque suos nunc exprobrat ignes.
Ipse ego, dum immitti longè semotus ab Albi;
Hac loquor: ingemuit socia cum matre Cupido,
Eractaque disruptâ sonuerunt tela pharetrâ.

S C H A G A,

Sive Epithalamium, in Nuptias
Nobilissimi Domini,

D. GVILIELMI van SCHAGEN,
Domini Burchorniaë, &c. Et Nobilissimæ
Virginis, ac Dominaë

ANNÆ van MATHENES.

Vos Batavum magni Iuvenes, vos splendida pa-
trum
Progenies, claris quæ cum virtutibus adfers

Majo-

Majorum genus & stantes in curribus alte
 Terrarum dominos & a vitæ nomina stirpis :
 Huc omnes conferte gradum. Vos alma Dione,
 Vos dominus compellat Amor, poscitque tributum.
 Lascivas quatiens Puer insuperabilis alas.
 Iste Puer, cui dextra faces, cui ventilat ignes
 Imperiosa manus, pharetraque & tela superbis
 Dependent humeris & scævus tenditur arcus ;
 Vos vocat ad leges thalami, Venerisque vetusta
 Nobilitate tumens, vestro de sanguine semen
 Exigit & similes Heroum gente nepotes.
 Non hic bellorum vobis injungere motus ;
 Aut Martis mandata cupit, non fulgidus ensis.
 Porrigitur, mordenisque ferox spumantia frena
 Ad pugnam phaleratus equus. non casside torva
 Nunc opus, aut vultu, qualem Mævortius hosti
 Exhibet Auricus, forti que ostentat Ibero.
 Mite supercilium, blandi poscuntur ocelli,
 Purpureeque genæ, radiansque in crinibus aurum,
 Et scintillantes precioso lumine gemmæ,
 Fulgentemque trahens virgo pulcherrima pallam.
 Flammea pro gladiis, pro scutis lenia Cypris
 Arma feret, molles pandent tentoria lecti,
 Et pro lethiferis feruebunt oscula telis.
 Murmura pro lituis, & pro clangore tubarum
 Verba susurrabit timida gratissima Sponse
 Non ultra pudibundus amor. quæ cuncta Cupido
 Dum parat, his verbis mores orditur amantum.
 Et cupit egregias hæc non nescire puellas :
 Mira mihi puero mens est, mirabile terris
 Ingenium Superisque simul. sum fabula vatum,
 Et cunctas in re rabies Parnassia vires
 Explicat, & nequeunt satis insanire poeta.
 Si n' tale solum queris. si stemma genusque,
 Nascor matre Dea. sua quæ cunabula debet
 Fluviis Oceanoque patri. sic frigida Teihys :

Me genuit, spumæque mihi primordia præbent.
 Flammifero, gelidisque exurgo fervidus undis.
 Et licet exili videant me corpore Nymphæ,
 Oraque non ulla lanugine vestiat atas;
 Sape tamen summum potui flexisse Tonantem,
 Et torsisse Deos & numina vincere numen.
 Fingor olor, niveis quia plus cervicibus hæret,
 Quisquis amat. fingor taurus, vectorque timentis
 Europæ, quia virgineum meus acer in agmen
 Occulto ruit igne furor. nunc aureus imber
 In gremium Danaës guttis delabor amicis,
 Et flecti facilem precio propello pudorem.
 Cum volo, me fallax aquila sub imagine raptat
 Iuppiter, ut segnes sapiens explodat air antes.
 Nunc mihi mansueta monstrant exempla columbæ.
 Nunc Libycas credor rabie exaquare leænas.
 Iam sum dura silex, jam cera mollior uida.
 Iam sequitur me capra, & jam sequor ipse capellam.
 Iam nive frigidior, jam toto ardentior Ætna.
 Sum tortor, pictorque idem, sum textor, & auceps,
 Venator vagus, & mediis nauclerus in undis.
 Me flentem Anacreon, cecinit me Smyrna jocantem,
 Sperantem facit ille, facit magis ille timentem.
 Hanc amo, & hanc odi; nec possum dicere, quare.
 Sape dolor merorque subit, rursumque voluptas
 Et deploratam titillant gaudia mentem.
 Per me crudeles violenta tragedia voces
 Tollit, & incedit le vibus comoedia soccis.
 Nunc oculis captus, nunc ipso oculatior Argo
 Suspitor infelix quid vis. sum dulcior Hyblæ
 Muneribus Siculisque favis, & amarior ipso
 Felle. graves nostris subsidunt ignibus iræ,
 Et flammam mea flamma necat. dumque omnia
 Humani generis domitor fortissimus, eheu, (vinco
 Succumbo mihi met, solumque extinguor amando.
 Cætera vel terra spatium, vel in aëre sedes,

Vel Superum posuere locis. mihi terra nec aquor
 Terminat imperium, nec vastus sufficit ather.
 Omnis me natura capit. cum Sole vagamur.
 Quaque cadit surgitque, meis accensa favillis
 Grata Cupidineis serpunt incendia flabris.
 Sum lusus, sum cura Deum. mihi mille nocetur,
 Consultiturque modis. potior, cum vota debiscunt
 Votorum plenus, frustror. tabescere cernas
 Languidulos artus; & me moderante salutis
 Et vitæ reddi pulchrè florentis honorem.
 Omnia sum. variis in me contraria causis
 Conveniunt. nulla est, quæ non sit congrua nobis
 Materies, totusque patet pro carmine mundus.
 Me Satyri, me rura colunt. mihi triste sacerdos
 Exiit os; quin illa facit, quæ conjugis olim
 In gremio fecere Numa. mihi splendida seruit
 Nobilitas, grandesque animas ad nostrâ vocamus
 Signa, nec illustres patimur frigere penates.

Finierat pharetratus Amor. propiusq; volentem
 De te, Schaga, loqui, thalamosq; & federe junctas
 Enarrare domos, Venus interpellat Amorem,
 Atque alias mandata jubet deferre per oras

Nos, Guilielme, Dei voces abruptaque Divum
 Verba exultantes sequimur, primoque cubili
 Accinimus; dum fervet Hymen, teaque relucent,
 Et tua non solitum meditatur Sponsa laborem.
 Nobilium sanguis, patria victricis alumne,
 Et magno soboles non inficianda parenti,
 Conjugio jam disce frui; proavumque vetustos
 In natis expande lares. insignia fulgent,
 Et tibi magnanimiti radiant ante ora leones.
 Est aliquod meriti spatium, quod patria donat,
 Natalesque loci. toto sed vertice virtus
 Altior incedens, titulos illustrat avorum,
 Quos dedit illa prior. populo bis nobilis audis,
 Qui generi pariterque tibi præfulgida debes

Nomina, & heroum laudes. virtute mereis.
 Quam Batauim te fama vehit, sceptrisq; Batauim
 Clara domus. quantis; Iuuenis; deducere alte
 Principis. quot semideos ex ordine censes,
 Et numeras per secla tibi. si proxima spectes.
 Tempora, consiliis celebres & fortibus armis
 Et toties pressa pro Libertate loquentes,
 Ingentes veneraris avos. spectabilis ipse
 Inter tot. Proceres & nostri lumina regni;
 Incedit genitor. gravitas quem mascula mixto
 Commendat candore suis; & nescia fraudis
 Integritas; patriaque vacans prudentia rebus.
 Et pulchras late gradiens Doctrina per artes.
 Necte dissimilem tantis majoribus orbi
 Edidit insignis genitrix, qua moribus avum
 Provoct, & raris sexum virtutibus anteit,
 Et priscum pietate genus. qua cuncta tuorum
 Dum versas exempla, tua primordia stirpis
 Non ficta probitate refers, generosaque mentis
 Semina Belgarum crescens impendis honori.

Et Tu, qua Paphis nunc undique cingeris, Anna,
 Virginibus, vacui tandem fastidia lecti
 Admisso solare viro. Mathenesia, celsos
 Multiplica secunda patres, patruosque redona
 Battauiam. conscende thorum, nec tempora differ
 Commoda: sic quondam magni palatia Pelei
 Intravit nuptura Thetis. sic Scyria virgo
 Bellacem innocuis furis accendit Achillem,
 Nec timuit casta Hectoreis amplexibus abdi
 Andromache fugit que virum Sempronia mater.
 Hæret in atherea Titan jam Virgine. forte,
 Ut doceat faciendos viros. plus æstuat Æthon,
 Ut tibi vitales gliscant sub pectore flamma.
 Te nubente novo circum tua limina motu.
 Quilibet arbor amat, sociant sua brachia quercus,
 Insontes neetunt lambentia rostra palumbes,

Garrit.

Garrit anas, causasque sui jam nescit amoris,
 Feruida que excelsis plus u'itur ardea ramis,
 Et tecum veteres natura resuscitat ignes.
 At Frisios inter tollens sublime minores
 Schaga caput, Comitum quondam venerabile donum,
 His thalamis audet dominos sperare futuros,
 Ut possit securam regi. Burchorni i gaudet,
 Auctaque femineis multum mitescit habenis.
 Ut Domina placuisse queat. qua proxima pulsant
 Littora Naiades, & Catthos verberat undis
 Oceani restor, concha Tritonide uobis
 Carmina festa fremunt. toti sunt gaudia Rheno,
 Quosque trahit secum niueos per flumina cygnos,
 Argutum melos ingeminant En, rustici Phyllis
 Cum Corydone suo vestris ab amoribus ardent
 Acris, atque leues iterant ad pleetra choreas,
 Et vario festas contexunt flore coronas.
 Creditur in plaustris resonare poemata Thyrsis,
 Et personatus populo spectante joculari
 Actor, & in scena lepidum ostentare Menalcam.
 Sive truces ludat Thisben, sive aquore mersum
 Monstret Abydenum, ac delapsam rupibus Hero,
 Aut captam tentet rhythmis includere Trojam.
 Ipsa, renascentis nutrix celeberrima Phœbi,
 Leida fauet, faustisque iuvat genialia festa
 Auguriis. quin ille, suis qui classibus atrox
 Rursus in Occasum properat, meus Amstela, longè
 Annuit, & nostri transmittit signa favoris.
 Insignes animæ, quas lato federe junxit
 Illibata fides, centum placate furorem
 Basiolis, nec defessi superaddite centum,
 Post centum dat mille, & post hæc millia rursum
 Altera mille, malus numeret ne basia liuor,
 Aut tot basiolum confundite basia in unum,
 Millia sic fient unum, sic unica mille.

A M O R S A P I E N S,
 Sive in Nuptias Amplissimi Viri
 D. CORNELII GRAEF;
 Et Eximiæ Virginis
 GEERTRVDIS OVERLANDERS.

A mstela, qui mediis locuples mercaris in un-
 dis,

Et populis partiris opes; ac munera Divum
 Tot congesta plagis unam transfundis in urbem;
 Amstela, qui pelagi spoliis, terraque superbis
 Exuviis, vacuoque arcessis ab aere lucrum;
 Cui rerum fecunda suos Natura labores
 Vendit & humanas acuens solertia dextras;
 Amstela bellator, cujus flagrasse favillis
 Vidimus attonitam Chilen, Potosique recessus
 Et totam tremuisse Peru, cui scepra Moluccæ,
 Nec Regi servata suo submitit Olinda:

Indue jam molles animos, & mitior audi,
 Festivus qua dicat Amor. spes lata metalli
 Concedat paulum Veneri, ratibusque quietem
 Belligeris largire precor. dic, stare carinas,
 Nec piperi nunc esse locum. Iam vendere tempus
 Basia, jam ted a precio majore relucet,
 Et thalamus venale forum est. oculosque genaſque
 Verbaque amatori quondam recitata Catoni,
 Dulcesque illecebras & casti signa pudoris,
 Spiculaque & pharetras, & blandi nomina vultus
 Distrabet innocuus socia cum matre Cupido.

Et meus egregios tandem meditatur amores
 Gravius, & tacitas generoso in pectore flammæ
 Ventilat, & prima sperat se nocte maritum.
 Forte moram gravitate Venus lentosque Hymenæos

Corriget acer amor. forsam neglecta rependet
 Gaudia vis animi major, teneraque puella
 Vota magis tuto Sponsus solabitur æstro :
 Aut risus primique inter poppysmata lecti
 Amplexusque suos sapiet ; thalamisque decorum
 Inferet & leges nobis prescribet amandi.
 Sic ubi se Danaum castris subduxerat acer
 Pelides, Martique truces suspenderat orbes
 Fatalis clypei, Phrygiæ audacior arces
 Impulit & solo quasi vit in Hestore ludem.
 Myrmidonum ductans jussis sapientibus agmen.

Ludimus huminum genus ; & dū sidera voluit
 Iupiter, & variis radiat sub vultibus æther,
 In varios una lusus vitæque labores
 Cum superis rapimur. versit se maxima mundi
 Machina, & ingentem miscet Sapiencia rebus
 Stultitiam, frangitque aliquo sua seria ludo.
 Desipit, Eoa quisquis de gente lapillos
 Colligit, & tumidum mox sorbet naufragus æquor,
 Securus tutusque domi. mala pondera, gemmæ
 Submergunt dominum citius. tu desipis audax
 Miles, & hunc vitæ paucis divendis honorem
 Assibus, & stolidis impendis regibus arma.
 Quin rigidos inter panes bis coctæque demens
 Crusta cadis, mordesque ignotam nudus arenam.
 Desipit Heroum soboles, titulumque superba
 Nobilitatis emit, quam virtus nesciæ fuci
 Debebat meruisse sibi. qui celsa frequentas
 Atria, adulator, magnis discrimina quaris
 Porticibus totaque miser rideris ab aula.
 Tu quoque, qui calidæ scrutaris cominus Ætne
 Pabula, terribilesque focos abstrusaque rerum
 Principia & mundi causas deducis ab alto,
 Desipis, & stulta dictas incerta cathedra,
 Ignarusque tui geminos edisseris axes.
 Est qui ventosa venatur murmura plebis,

Et jejuna levi pascit praeordia fumo
 Narratur, vanisque forum sermonibus implet,
 Et Finnos Gotthosque crepat. cui causa laborat,
 Facundas redimit voces, pauperque patronum
 Adspicit & vacuis oculis sua rura revisit.
 Ille cui infido pendet spes omnis ab hamo,
 Dum sedet aeternumque sedet, quam desipit excors,
 Quam patiens capta solatur prandia perca,
 Pisciculi que jecur, non tacta bile, trucidat.
 Et tu qui cursu princeps Venator anhele
 Per campos gradieris, pavida vestigia dame
 Ponere legis, currisque, fugis, refugisque, misellus
 Quo lepus aut te cerva vocat. cum Principe vilis
 Bestia decurrit, sequiturque insana priorem
 Majestas angusta feram. nugamur ubique,
 Et stolidi sine lege sumus. Lunaque Menippus
 Quisquilias nostras recitat. clamemus, amici:
 Te facimus, mens stulta, Deam, terrisque locamus.
 Has inter curas & vasti ludicra mundi
 Solus Amor Cyprisque sapit, tollitque serenum,
 Stultitia ringente, caput. non desipit ille,
 Quisquis in optat & gremium descendit amica,
 Et Sponsa placuisse studet. Sapientia Gravi,
 Iudice me solum castis elucet in ulnis,
 Atque unum praeter cuncti insanimus Amorem.
 Hoc sine delirant alii, vel languida lactu
 Membra trahunt, tædet cæli convexa tueri,
 Tactus hebet, nulla recreantur virgine vultus,
 Mensa filet, frigent omnes sine conjugè nervi,
 Deficimus miseri, nescit sua gaudia lectus;
 Ignavosque lares vacuosque perire penates
 Ocyus adspicimus, mortique simillima vita est.
 Ipsa Deum socio gaudet Sapientia lecto,
 Et senior Saturnus amat. cum compare ludit
 Mulciber, & doctam genuit qui Pallada grandis
 Iupiter, in multum querula Iunone lepores

Invenit & Paphius castigat fulmina curis,
 Nerea formosum complectitur Amphitrite,
 Inclyta Neptunum Tethys. cœlestibus ut jam
 Turgeat exemplis thalamus. non illa Pelasgos
 Dedecuit sors Ista senes, magnique Platonis
 Atria, quo quondam Graji stupere magistro.
 Qui male compositis mores dictavit Athenis,
 Xantippen propius tetigit, legesque severas
 Dogmataque umbrosos inter discussa recessus
 Diluit amplexu. nec qui vesana Quiritum
 Crimina perstrinxit censor, fastidiit udum
 Basylum facileque sibi producere noctes.
 Quam sapit, imperio totum qui subdidit orbem,
 Rector Amor. cui regales diademata prona
 Subdunt fronte apices, qui sævi dura leonis
 Corda domat, mollitque suis adamantina verbis
 Pectora & Eurydicen Stygius revocavit ab undis.
 Iam loquitur facundus amor, vocesque disertas
 Virginibus recitat. per mille pericula solers
 Impavidum molitur iter, fortique dolores
 Mente premit. jam sacra pius delubra frequentat,
 Et totum sonat ore Deum. jam munera larga
 Distribuit lucrosa manu: blandissima fatur
 Comis amor, festivus amor, quàm tempora captat
 Commoda & in varias una pro virgine formas
 Se torquet versutus amor. nunc tristior illi
 Frons contracta riget, nunc exporrecta jecatur.
 Flet, ridet; vigilansque omni sua lumina parte
 Circumfert. sperat, metuit. non odit, & odit
 Cum ratione tamen. sic cuncti Cypride in una
 Virtutum coiere chori, & vestitus honesto
 Fulget amor. dudum sapiens ab amoribus arsit
 Phœbus; & in sola sapiunt Cithereide Vates,
 Vates, cura Deum. spernit Sapiencia fraudes,
 Spernet amor. tacita per amica silentia noctis,
 Virget opus nulloque sagax se teste tuetur.

Heu quantum nescis Sapiens. quam plurima tecum
 Ignorat quoque cæcus amor. quam gaudet amari
 Vir sapiens & lenis amor; metuantque timeri
 Nec cui vis placuisse student. quam suaviter idem
 Dormit amor, sapiensque. trucidat nec curat Iberi
 Bella, nec Arctoo pessundata moenia Moscho.
 Tempora componit sapiens ventura priori.
 Facit illud amans; nec scit se posse, quod olim.
 Prospera fert Sapiens modice, nec frangitur arctis.
 Sic generosus Amor post prima damna repulsa
 Ambulat, & credit nondum sapuisse puellam.
 Semper amat Sapiens medio tutissimus ire;
 Nec medio deflectit amor. moderata probatur
 Ambobus prudensque quies. Sapientia terris
 Præsidet, & fasces domino partitur Amori.

Hac tibi dum fluidum Geertrudis donat ocellum,
 Sponse loquor, thalamiisque tuis felicia noster
 Omnia scribit amor, dum sedus amabile lecti
 Patrii junxere domus, flammaque jugales
 Expectant gemina dignos à stirpe nepotes.
 Adspice, quam niteat non ficta modestia Sponsa,
 Purpureis intexta genis. quam Gratia triplex
 Ornet honoratam formoso in corpore mentem.
 Vincit ebur morum candor. quæ virginis, ipsa
 Forma pudicitia est. alia nec fronte Dione,
 Aut Pallas pingi cupiat. Tuque, optime Gravi,
 In laudes assurge tuas & grande decoris
 Artibus ingenium irradia, partesque per omnes
 Circumfer studiosum animum. sciat Amstela Patri,
 Et pariter debere tibi. si mollia jam jam
 Aptaque conjugibus loqueris; mox grata loqueris
 Civibus, & felix maturas Curia voces
 Audiet atque tuis florens Respublica curis.
 Vivite felices & tanta sorte beati
 Crescite in invidiam sati. differte senectam
 Longius & seros perdurent oscula in annos.

*Sic faueat Venus, & uestris virtutibus auctus
A uobis discat duplum sapuisse Cupida.*

IN LIBROS
POEMATVM MORALIVM;

Nobilissimi Viri

D. IACOBI CATSII

Eq. & Reip. Dordracenæ Syndici.

Svmme Virum, cuius tetricos facundia Belgas
Mulcet, & attonitos locuples doctrina penitus
Detinet & pulchro populos informat honesto :

Inserere virtutem titulis, totque inter honores
Fulgeat una tuis Probitas asserta Camœnis,
Et Regum ingenuo despectet munera vultu.
Nos tibi debemus patres. tibi fausta precatur
Femina, & in docili recitat tua dogmata lecto
Officiosa parens, & leges discit amandi
Impatiens rectoris amor. tibi filia mores
Devovet, & cuius nequit arridere marito
Imperii attenda tuis. Tu Protea nobis
Reddis & in varias versans Emblemata formas,
Nunc alias voces, alias in carmine partes
Induis, & nostra raperis per devia vita,
Peccandique modos. Te praeceptore superbit
Scena pudicitia, & matura zona puella,
Flammeaque & cupido rutilantes limine tædæ.

Creditur immitem mellitis vocibus Hamum
Threicius flexisse pater, rigidamque survi
Barbariem domuisse lyra. tunc horrida cultus
Imbibit & potuit facili mitescere cantu
Improbitas, Thracesque suos emolliit Orpheus.
Nos Rhodope Thracesq; sumus. quorū effera, Catzi,
Corda domas, quibus admissus praeordia circum
Ludis & effrenes animi compescis habenas

In sibus & calida moderaris vota iuventa.
 Tu, velut Amphion Thebana conditor arcis,
 Saxa moves modulis placida testudinis, & nos
 Eloquii torrente rapis. Tu monstra malorum
 Impiger Alcides subigis; certusque Deorum
 Interpres Stygiis animas arcessis ab undis
 Afflatus propiore Deo. te vindice recti
 Iam Bata vos peccare pudet, Cyprisque fatetur
 Se sapere, & le vibus volitans Puer improbus alis
 Corrugat geniale caput, quassatque pharetram
 Segnius. ac quicquid quondam Cornelia mater
 Gracchorum potuitque loqui Semproniam grandis,
 Aut quæ magnanimo respondit verba Catoni
 Porcia, vel Lali genitrix, edisserit orbi.

Quam stupui, cum bella sibi secreta pararet
 Isacides, totumque suis circumdaret armis
 Relligio cataphracta virum. se dissidet ipso,
 Obloquiturque sibi. tollunt hinc signa voluptas,
 Hinc ratio. recitantque uni diuersa cupido
 Et metus. innocua suadet contraria menti
 Luxuries, prædulce malum. duo numina distant
 Partibus, & geminis pugnant sensusque Deusque
 Imperiis duplicisque Boni ostentatur imago.
 At quia sancta probat, nocituraque gaudia damnat,
 Eligit ista pius; nec solùm pallia litem,
 Sed pietas dirimit. quid turpe, quid utile, quid non,
 Expedi, & valido mille argumenta pudori
 Sufficit. interea tanti Dux femina facti
 Spreta jacet tacitisque odiis alimenta ministrat,
 Et dolet elapsam virtutem amplexibus esse.
 Vates magne, furens mulier si temnere Divos
 Iuratamque fidem thalamo Memphitica conjunx
 Ausu fuit, proprioque illudit mæcha marito:
 Stat juvenis crimenque fugit, dominamque scelusque
 Arguit, & monitis axilas prudentibus implet.
 Pythagoræ voces Sami que edicta magistri,

Et

Et promulgatas taciturno iudice leges
 Audiit indocti pubes studiosa Tarenti,
 Informesque scholæ Calabrum, Samnisque Crotonis,
 Aureæque Italicis sonuerunt carmina portis.
 Nec minus incultas sapiens instruxit Athenas
 Exemplo dictisque senex, & nectar Hymetti
 Miscuit officio civis. cum tecta domosque
 Privatosque lares Sapia serâ subiret,
 Æthereis subduâta plagis. veneranda Theognis
 Trinacriis præcepta dedit, Siculumque recoxit
 Formavitque rudem. placuit generosa monentis
 Suada Syri Mimique lepor. Nos omnia per te
 Discimus & post tot credit se seclâ renasci
 Simplicitas, tangensque animos reverentia Divum,
 Et vitæ melioris honos moresque severi.
 Dic age, Toxandrum soboles, quo numine soli
 Concessum tibi tanta loqui? quæ Pallade pectus
 Grande tumet? nescitque furor cessare canendi
 Quæ terris prodesse queant? non sidera demens
 Metiris Phœbique iubar, nec inutilis hæres
 Arcturumque Hyadasque inter Lunaque labores,
 Errantesque Deos. non vanis linea chartis
 Pingitur, aut sectis circumvallata figuris.
 Picta placet potius virtus & sculpta decori
 Effigies. quin ipsa patens ad dogmata laxos
 Expandit natura sinus. nos simia, taurus,
 Nos arbor piscisque docent. nos vitis amare,
 Atque aliquid fugisse cupit. nunc garrula nobis
 Servit avis. nunc rana suis facunda sub undis
 Vitæ monstrat iter. nunc nobis vacca magistra est.
 Dux canis. hortantur lapides, objurgat amantem
 Concha tuum. fædo quæ pendet aranea tecto,
 Et lenes alibi præbent documenta columba.
 Imperitat ventri Pharia regnator arena,
 Mus gremio, cupidos Libycus leo velat ocellos,
 Chaoniaque tibi dictant oracula quercus.

Dum ludit puer, incauti vesania mundi
 Detegitur, quantisque rotet se passibus orbis
 Tot scelerum fraudumque pater, te vate, patescit.
 Sic oculis coram fulgens spectatur honestum,
 Sic manibus palpatur idem. Sic personat aures
 Egregium recti murmur. distincta tabellis
 Regula vivendi legitur, normasque decori
 Sedulitas numerat. semperque industria sensus
 Invenit & quovis struitur sententia casu.

Neve foret Bata vltim populis incultior Auson,
 Romanas sociat verborum opulentia voces,
 Atque tuo recreant animos modulamine Celta,
 Quique Ararim Ligerimque bibunt, Rhodanumque
 loquendo

Anticipant, longisque trahunt idiomata braccis.
 Ipse tuum patria miratur currere lingua
 Thuscus epos; captusque tua dulcedine Musa
 Crudelis masuescit Iber, nativaque verba
 Diligit & tumida gnomas imperiit amice.
 Adspicit & titulos Tamesis veloxque Tueda,
 Et triplici donat succincta poemata sceptro,
 Regali jam tacta manu. Tuus illa, Britanne,
 Scribit eques, Phœbique magis quam splendet amictus
 Nobilitas, nostrique decus sublime Senatus.
 Ex alio rursum surgit labor. altera laudi
 Materies campusque patet. sua fata recenset
 Priscus Hymen, thalamique iuvat memorare labores
 Mnemosynen, soccoque gravem miscere cothurnum.
 Qualis in adversam frendens Tryphosa Iocystam
 Detonet, & raptu quærat crudele pudori
 Supplicium, mox Belgæ leget. quam splendida pos-
 cat

Virgo Cratem, possitque etiam vel gibbus amari
 Et laceri sapientis honos & fibula simplex
 Et series neglecta togæ, caper. itaque tristi
 Forma supercilio & Cynica fors horrida barba.

Nec te, prime pater, tacitum aut primæ via silebit
 Federa & insolitis claræ natalibus Evam;
 Non sacrosancti connubiæ mystica Sponsi,
 Æthereæque faces, atque ipsi nubile cœlo
 Christiadum prælustre genus. narrantur amores
 Abramidum, clarique thoris regalibus ignes.
 Et spretæ fortunæ Lææ, tedæque sororis,
 Et mox virginibus vacuæ Siloensibus urbes.
 Tempora cuncta patent vari. distinguitur ævo
 Res ac cura suo, & nobis imitabile passim
 Invenit, & grandes majorum ponderat ausus.

Nobile Dordrechtum, si quid tibi conflua laudis
 Flumina ferre putas; celsis si mascula portis
 Præsudet & fasces ostentat virgo vetustos;
 Si Merua jactas Dominos: si primæ sorores
 Inter verba facis: si vestigalibus angis
 Et Rhenum Mosamque Deos: si fluctibus usque
 Emergis melior: plus, hoc monitore, superbi,
 Huic assurge viro: qui jam tibi consulit uni,
 Iam Batavis, patriæque suis suffragia fulcit
 Consiliis fortesque animos opponit Ibero.
 Format lege domos, & sævos exigit hostes
 Invidiam fastumque & fœdi gaudia luxus,
 Otia lascivamque gulam, & malesana Lyæi
 Orgia; & immensis rimantem faucibus aurum
 Pellit Avaritiam. sic condis, maxime Cæsi,
 Oppida, sic meliora facis; stabulumque repurgas
 Sordibus, Antæosque necas, Hydrasque, bovesque,
 Quin ipsum Phlegethonta domas, Cacumq; rapacē,
 Et crudi Diomedæis equos. Stymphalidas arte
 Dejicis & rabidos prosternis carmine Nessos.

Virtutum venerande pater, sanctissime legum
 Arbiter, hæc audi facilis: qui corrigis orbem,
 Orbis vota cape; & monitorum præmia credas
 Optima, nos parere tibi: concedere jussis
 Crimina; tot passim scelerum pallefcere vultus:

*Peccari minus : insanas resipiscere matres,
Audacesque nurus : melius sentire puellas,
Persuadere patres : percussa que fulmine lingua
Secla verecundas Belgis promittere nuptas.*

I N N U P T I A S S E C V N D A S

Amplissimi viri,

D. FREDERICI ALEWINE;

Et Præstantissimæ, laudatissimæque
Dominae

E V Æ B I C K E R Æ.

C*Ur noceat bis adire Paphum, bis templa Diones?
Bis molles adamasse Deos? si femina res est
Optima, cur pudor est iterum arrisisse marito,
Nec simplex voluisse bonum? repetita probantur,
Quæ bona sunt, vacuique gravis possessio lecti est.
Quem privat consorte Deus, cui dulce cubili
Pondus abest, laterisque comes dulcissima cessit,
Sperat amans aliam, veterisque incendia flammæ
Sentit, & assueto nova pabula querit amori.
Ante oculos stant prima thori, stant basia, risus,
Et, quibus ante, viri rursus complexibus arcte
Abdimur, & memorem recreat Venus altera men-
Hoc Grajæ fecere nurus, patresque togati (tem.
In thalamos venere iterum. post funera, prolis
Spes alias Erycina facit, gaudet que renasci
Post cineres redi-vivus Amor; viduoque potentes
Accendit sub corde faces. plus urget egestas
Felices olim, & saturis afflictius instat
Atra famas, cœlique favor bis plaudit amanti.
Vindicat occasum lampas Phœbæa, novoque
Lumine demersa reparat dispendia flammæ,
Et Sponsus vult esse recens, populisque videri*

Latior

Latioꝛ & sponsam radiis circumdare terram.

Hæc socio jam Sole facis, Frederice, tuisque
 Fax angusta præsit facibus. post busta prioris
 Conjugis, optatos thalamis dulcissima gressus
 Infert Eva tuis. & se Bickera secundis
 De voræ officii, & consors gaudet haberi
 Altera, & extinctas tedis succendere tedas.
 Optima, (si qua fides vati) tibi Virginis astrum
 Tempora promittit tanta prosperrima nuptæ,
 Præque tuis lætas foribus de fronde coronas
 Nescit & egregia spondet tibi nomina matris.
 Amstela, dum magnis merces acceptat Eoas
 Portibus, & Iaponum gazas & divitis Indi
 Persarumque ostentat opes, & quicquid Hydraspes,
 Quicquid Erythræa mittunt trans æquora terra,
 Hæc sua jam vestris permiscet gaudia votis,
 Et Sponsis favet Ya novis. dum munera Cyprus
 Donat, in his ipsis veteres abscondit amores
 Mercibus, & patrias acuit fervoribus herbas.
 Ipsa procellosos desueta Bamastræa fluctus,
 Sacrat agros domino, & qua jam pulcherrima condit
 Prædia, ventura servat complexibus Eva.

Duxerat haud uno pridem de fratre triumphum
 Diva Gnidi, dignisque omnes sociaverat aqua
 Fascibus, & magna soceros de vinxerat Urbis;
 Cum sortis memor illa tuæ, Bickera, medullis
 Hæsit, & insolitos generosa penatibus ignes
 Intulit, & votis strinxit tibi vincla secundis.
 Quam meminî, cum prima favens connubia vates,
 Ignotasque faces canerem, cum nescia rerum
 Virginitas tenerum excussit vexata pudorem,
 Et voluit didicisse virum. tunc omnia dixi,
 Quæ Sponsam glomerata beant formamq; genusq;
 Et niveos mores & blanda vocis honorem,
 Quæque puellares pingebat Gratia vultus.
 Nunc Tibi virtutes alias & grandis honesti

Adscribam titulos, & quod civile decorum
 Dicitur, informatque lares & tecta verendis
 Legibus, & recti famulis praecepta ministrat.
 Exemplo tua iussa doces. scis omne parentis
 Officium, nondum ipsa parens. lenire maritum,
 Alloquio recreare gravem, compescere motus,
 Et placidas rigidis voces inspergere dictis,
 Muneris omne tui est. exacta modestia laudes
 Dissimulat, dicique vetas, quod crederis esse.
 Pralucet vitæ pietas. hanc ordine iusto
 Ponè subit probitas. loquitur facundia, quicquid
 Vxorem dixisse decet. tacuisse tacenda,
 Matrona prudentis ais. vis omnia ferre,
 Quæ non odit amor. damnas inimica cubili
 Iurgia, vel quicquid persuadet amanti excors
 Suspicio, soloque virum candore mereris.
 Fulget simplicitas in te, & sapientia longè
 Stultitiam laudata fugat. tua protegis uxor
 Consiliis, partisque frui sine crimine gaudes.
 Cumque verecundos malesana superbia mores
 Inquinet, in rebus vitium solenne secundis,
 Tu victrix erecta tui, minor esse laboras.
 Et dum læva tibi toties fortuna timetur,
 Æqua mente bonam perfers tolerasque nocentem.
 Nec minus ingenio lepidum quodcunque placensque
 It comes, atque hilari prodit se fronte venustas,
 Et Sponsam te Suada probat. sic splendida conjux
 Amstelias inter (cuncta subscribe matres)
 Priamæ nurus graderis, ineq; auferis iudice palmam.
 Tu talis, Frederice, Deo consortia debes
 Conjugis, & quos nunc felix ordiris amores:
 A Superis cœloque capis. dant velleræ Seres,
 Tibi Arabes, fundunt molles unguenta Sabæi,
 Nobilis Eo legitur de littore gemma.
 Munus Sponsa Deum est. solis delabitur astris
 Virtutum locuples mulier. Tu pignus Olympi,

Depositumque ingens cupidis amplecteris ulnis,
 Fortunata virum. Iam qua veneranda juventa
 Dictavi praecepta tua, cum saepe docentem
 Audires, morumque Tibi mandata loquentem,
 Exerce, fructumque mei tua nupta laboris
 Sentiat, & praesta, me praeceptore, maritum.
 Sis facilis comisque idem, sis aequis amanti,
 Et pars prima domus. non vult bona spernier uxor,
 Non vult Diva coli. consortem quisquis adorat,
 Serviet. alternis placide diuisa potestas
 Tuta manet, felixque domus tranquillior audit.
 Officii, quod Sponsa volet sat florida, fas est
 Te meminisse tui. quamvis dilata petantur
 Oscula, crede moras pensari posse lubenti
 Obsequio, castisque thori conatibus ævi
 Damna resarciri. nil distent basia primis.
 Res eadem vobis agitur. si pignora nuper
 Sperastis, sperare licet nunc altera nuptis.
 Quid non audet amor, toties expertus amorem?
 Quid non tentat amor, toties devotus amori?
 Quid non praestat amor, toties accensus amore?
 Interea, longis dum fervent gaudia mensis,
 Dique Deaque omnes vetis communibus adsunt,
 Et donis Sponsos onerant. sua tela Cupido
 Exacuit donatque viro. vim Cypris inurit
 Basiolis, sterileque jubet secedere noctes,
 Fecundatque sinum Sponsa. rex Iupiter auro
 Perpluit & thalamos illustri dote coronat.
 Et quae perpetuis juvenescit amoribus Hebe,
 Proscribit longe senium. vultusque serenat
 Amborum, validaque refert primæva juventa
 Tempora. pralucet cunctis dux Lucifer astris,
 Immittitque thoro radios. dat pronuba Iuno
 Spem sobolis. donat leporem pharetrata Diana,
 Sol Gallum, passerque novi fit rector amoris.
 Dat fruges divina Ceres, sua vina Lyæus,

Mars

Mars currus, agrisque Pales benedicit amantum.

Ast ego, qui cupidus toties genitrix lælis
 Verba loquor, mediisq; inter nondum uror amantes,
 Decrepitæ vobis strepitus vocesque Camæna
 Sacro libens. vivat Patriæ, Musisque suisque
 Et vigeat Bickera domus. sub Consule nostro
 Nubitur in melius. quo se rectore tuetur
 Amstela, quo floret dives sub præside civis,
 Exertatque caput pronò Respublica cælo;
 His etiam Paphi gliscunt sub fascibus ignes.

Nobilissimo Viro

D. A D R I A N O P A V W.

Eq. & rationum ararii Hollandiæ Senatoris.

M Axime Vir, cujus toties fuit ore locutus
 Amstela, qui docti flexisti frena Senatus,
 Auriacæ tutela Scholæ, tot cura Sororum;
 Cuius ad externas abiit facundia gentes,
 Et patriæ pro jure stetit; nunc publica prudens
 Fulcit sollicitis Batavorum araria curis:
 En, Baccho jam plenus agor, Phœbumque lateffit
 Rhenus & abscedunt veteres de pectore cura,
 Vt tandem tibi læta loquar. quin ecce disertum,
 Quem mittis, facit ipse liquor; totoque Lyæo,
 Dum mergor sapidisque undis, quas pampinus uvis
 Extudit, Aonia veniunt ad vota sorores,
 Et versus mihi sponte fluunt. Iam prisca faceffat
 Fabula, percusso Parnassi vertice largè
 Castalios fluxisse lacus. Hæc ungula vatum est,
 Hic Perseus, feriensque bona sacraria mentis
 Pegasus. hoc quoties quateretur mascula thyrse
 Calliope senis & Trojam scribentis Homeri,
 Altius intonuit vates, totusque furore
 Atridam sævumque iris implevit Achillem.
 Hoc quoties biberet Calabrum de fonte pœta,

Incaluit Phœbi rabies & fulmina belli
 Scipiadæ, cladem Libyæ Fabiumque morantem
 Acris & victi cecinit perjuræ Pœni.
 Quàm Elacco placuere cadi testæque Falernæ,
 Quàm siccis, ait, esse Deos. Musasque Deasque
 Difficiles, quàm facundis sacundior ipse
 Extollit latices. quàm tunc latissima Dido
 Vina bibit, cum Trojanum, Carthaginiæ altæ
 Mœnibus, Æneam exciperet, Bittæque bibaci
 Traderet increpitans, Bittas cum servidus hausit
 Spumantem pateram, & pleno se mersit in auro.

Certat disparibus, Paruui, Semleius Evana
 Ingeniis, nostroque parat diversa palato
 Vina potens Liber. Latro dat Cœcuba, Celtis
 Pallidulum, Græcoque calens, rarique saporis
 Pannoniis, Cyproque furens, sed vile ministrat
 Pictonibus. mihi tu facilis lectissima mittis
 Poela, quibus Rex ipse Deum mitescere possit,
 Et Iuno placare Iovem, fulmenque marito
 Extorssisse suo. non hac mihi barbarus Ister
 Dôna tulit Batisque ferox. in collibus illam,
 Rhene, tuis genuit felix vindemia messem.
 Non hac fullo bibit, non hoc vespillo liquore,
 Grammaticusque madet, tali se mitra Lyao
 Imbuit. hunc centum devota Moguntia templis
 Haurit, adorandos fasces regumque Ducumque
 Irrigat & cuncto solvit palatia luctu.

Vt me perdis, amor vatum, qui Celtica dudum
 Vina bibi, jam (quæ facies gratissima rerum)
 Cogor in angusta Rheni considerare ripa,
 Deliacumq; haurire merum, quod Bacchara prestans
 Mist & in nostros ignara recondidit usus.

Non hac solum oculis, non solis vina labellis
 Accipio generosa meis. quin naribus illa
 Attentis doctisque bibo. color illa saporque
 Et pergrata meis laudat fragrantia mensis.

Hac qui vina bibet mecum, debet amorē
 Ista tuo.quotiesque bibam, hac sunt munera Pauvri,
 Eloquar, adspersit tali me rore Senator,
 Et cupit his nostras lymphis ridere Camænas.
 Optime, quid referam? primum tibi lata datorē
 Calliope tollit cyathum, laticesque beatos
 Nuncupat. Vnanimis adspersent altera Patres
 Pocula & assertos dicent carchesia Belgas.
 Tertia in Auriacos vis despumabit Iacchi,
 Nassoriosque bibet, venerandaque nomina mensis.
 Quarta bibet grandes Regum, sine lite, salutes,
 Seu Gallum Cimbrumq; volēs, Suecumq; Britannia
 Iungere & ingentes paterā confundere causas.
 Vltima per lepidos rabies properabit amicos,
 Inque mea tandem cadulus decurret amica.

I N N V P T I A S

Illustris Viri

IOHANNIS POLYANDRI
à KERCKHOVEN,

Heenvlietæ Domini, & Saltuum Hollandiæ
præfetti, tunc ad Serenissimum Magnæ
Britanniæ Regem Legati, &c.

Et Illustrissimæ

CATHARINÆ WOTTONIÆ,

Baronis à Wotton Filiæ majoris natu,

Baronis Stanhopii Viduæ.

A Mstela quos primū juveni monstravit amores,
 Nunc iterat viduo Tamesis. sub Regibus uxor
 Donatur, Polyandre, tibi. vacuumque cubile
 Implet adorandum flammis genialibus ostrum.
 Te triplex diadema colit. te rector Iernæs,

Qui

Qui Scoto dat iussa pater, sceptrisque coercet
 Orcadas & nostro divisos orbe Britannos,
 Oceani regnator, amat. non unius aula
 Tuta patrocinio, magnis fortuna tiaris
 Nixa tua est; grandique capis sub iudice Sponsam.

Nos Te irans vastum pelagus fluctusq; parentes,
 Neptunique domos, utrenque palatia Nerei,
 Bellaces Batavi sequimur. dum suscitatur ignes
 Illustris Wottona tuos; dum nubilis ardet
 Albion, & niveis arriident littora passim
 Rupibus, & tanto thalami candore notantur:
 Vritur ipse tui vates & testis amoris,
 Et tecum Barlaeus amat. sed dispare flamma
 Exarsere faces. stimulos mihi subdit Apollo,
 Sed mollis Cithæra tibi. mihi gliscit ab imo
 Pectore Musarum rabies, eademque poetam
 Tempestas annumque facit. Tibi proleser annua
 Inchoat & tedis Arias fulgentibus ornat,
 Et toto te Vere beat. cum Sole vagaris
 Altius, atque inter titulos succrescis amator.
 Et Patria quem tollit honos, nunc ipsa Dione
 Majorem cupit esse sibi. Nos surgimus in te,
 Et capit incrementa calor meus. imus in altum,
 Phœbeosque apices bijugique cacumina montis
 Sublati prensamus humo: Pataramque Clarenque
 Tymbraique patris doctas conscendimus arces,
 Ut totus tibi, Sponse, vacem; nostrique favoris
 Candida sublimem veneretur gratia lectum.
 Non aliter quam cum magni Iovis armiger ales
 Tollitur, & celsis Phœben propè verberat alas.
 Tollitur Idæus puer & miratur honores
 Ipse suos, tantæque stibet fastigia sortis.
 Aonii resonant colles Phœbique remugit
 Regia, Palladiosque aperit cortina recessus,
 Dum vestros cortina silex abscondit amores,
 Et par dulce lates. dum vos sudatis in ulnis

Basia,

Basia, primitiasque thori pulcherrima mater
 Accipit: En, vates aliis conspergimus undis
 Conjugii nova rura tui. Tibi fundit amoenos
 Musarum de fonte jocos Permessus & alte
 Mergit Acidaliam Phocæo in flumine spumam.
 Qui Latia gentis dominos & fulmina belli
 Civiles Drusosque tulit; jam pronuba Rhenus
 Scribit vota tibi. concordæ Leidæ Camænas
 Nuncupat, & Batavum concussa Britannia cantu.
 Ad modulos & pleetra suos irritat olores.
 Vatribus his nunc Ya tuus se jungit & audet
 Ponere sequi, salsaque licet dulcissima tingant
 Flumina Nereides, promisso vestra susurro.
 Tecta ferit, penetratque levi palatii rimâ,
 Et cupit hoc etiam mensis disperdere carmen:

Magne virum, qui stemma tuum proavosque genusque
 Nobilibus deducis avis: quem Ganda vetustis
 Fascibus, & priscus per splendida nomina Flander
 Inseruit patriæ patribus: nunc altera necis
 Vincula, & externos Erycina domestica vultus
 Adspicit atque alio quæris sub sidere Sponsam.
 Trans mare totus amas. nec te vel frigidæ Tethys,
 Vel gelidæ remorantur aquæ. trahit ultima Thale,
 Idaliaque faces mediis accendit in undis
 Caruleus Triton; Panopæaque navibus illis,
 Quæis veheris, viridem petulans circumjicit algam,
 Et tremula impellit properantia curvasa cauda.
 Sic alius, veluti Seston qui tendit Abydo,
 E Batavis Leander abis: nec Thesea solum
 Per fluctus protrudit amor, cum missus Athenis
 Iret ad Hippolyten, neque Phædræam Gnozia tellus.
 Servaret securo. etiam dant Thesea Belgæ,
 Atque alias, verum causa meliore, Mycenas
 Invisis sine fraude, Paris. vebit alter Iason
 Argolicis procul à terris occurris amator
 Hypsiphyæ. Quod fata trahunt, raptamur amantes.
 Et

Et vis est secreta thoro. qua maxima regnis
 Majestas divina præest, moderatur amores,
 Et restor Deus in thalamo est. ignara futuri
 Invenit in sylvis, in rupibus, invenit inter
 Exequias tepidosque rogos, trans æquora, nuptam
 Nescia mens, solique Deo debere fatetur.
 Principis instrueris jussis; sed jussa Tonantis
 Incauto Lucina aperit. Legatus habetis,
 Et sis ipse tui. nec, d. m. communis amatur
 Causa Ducis, privata deest. dum regia necdis
 Federa, federibus magnis innecteris ipse,
 Et duplici nos sorte beas. fit germen amoris
 Auriaci, tuus, & merces optata laboris.
 Das patria, quam quisq; colet. quam solus amabis,
 Das tibi. præludunt teneris tua gaudia flammis,
 Et jam sponsus ovans venienti occurrere Sponso
 Ad ripas & transtra paras. VVotonia tecum
 Ambulat & Belgæ gaudet comes ire marito,
 Teque suis gestit conjux præferre Britannis.
 Nescit amor populos. nullum generosa Dione
 Discrimen Cyprisque facit. placet omnibus oris,
 Qua placet. & causas odii nec sufficit æther,
 Nec tellus insonsq; locus. cum Thrace suescit
 Itala, cum pulchra se misceat Hellade durus
 Dalmata. non sprevit Phrygiam Briseida Grajus,
 Et Gothus in media pepigit connubia Roma.
 Batis in amplexus Rhodanus, Tagus i vit in aulam
 Sequana dare, tuam. jungunt validissima terras
 Oscula, quas Mavors dirimit. Tu Belgæ Britan-
 Kerchovi securus ama. si limite distat, (nam,
 Si patria, tu stringe duos. jungantur in unum
 Corporibus, tota non jam tellure diremti.
 Non aliter Romanus amat; quam Cantaber, una
 Vis Francum Cimbrumque acuit. si secula distant
 Moribus, at nullum dissentit amoribus ævum.
 Adspice, quam cupidus Te nunc adspedlet ocellis,
 Z. Claræ

Clara domo fulgensque suis natalibus uxor,
 Virtutum veneranda parens. quam colligit in se
 Argumenta pudicitia, formamque decori
 Ostentat Catharina tibi. te cernere coram
 Se præbet pietas, nec fidei vultus honesti,
 Et qua sollicitis Prudentia lucet in annis;
 Gratiaque & nullo splendescens forma parata.

Felix sorte tua. Tibi primi prospera læti
 Gaudia continuant Superi: rursusque beatis,
 At Veneris casta gnaris, absconderis ulnis.
 Quam sapias, & vitæ solers proscribis inertis
 Otia & ignavas thalamis avertere noctes
 Exemplo meliore doces. Tibi latius ardet
 Luciferi jam stella, & bis sul videt amantem.
 Et quamvis viduo, ferales discutit ignes,
 Promittitque Deos faciles. Sic tramina recti
 Multa capis. comisque tuis lenisque poetis
 Pleetra mores vatum, totoque Helicone rigaris.
 Vixisti nulli gravis. & qua vexit in Aula
 Splendores Fortuna, eadem te fassa minorem est.
 Nec sprevisse Boni studium, nec surgere fastus.
 Fronis semper privata manet. licet annuat æquus
 Auriacus, titulisque novos Celsissimus addat,
 Nomina sola tibi servas; sed commoda cunctis
 Distribuis, tantisque audis successibus idem.

Ille tibi saltus Bataviam dispersaque Tempe
 Credidit. in mediis magnis Venator arenis
 Ingredieris Triviaque legis mandata Diana.
 Quæ captura feris, quæ tempestitiva salutis
 Tempora, quis numero modus & venantibus arma.
 Ille tuis, ubi Mosa maris vomit ostia, nuper
 Subdidit imperiis agri Puttensis habenas,
 Et fascis, Geerulietæ, tuos, & proxima Vornæ
 Mania, nobilibus semper regnata Dynastis.
 Ille Tibi faciles aditus & mollia fandi
 Tempora concedit, curasque imperit amicum.

Iam belli, jam pacis opus. Legatus ad hostem
Mitteris, atque humeros patrio supponis Olympo.
Et nunc pro nati thalamo, pro Principe nostro
Verba facis, studiisque tuis spondetur iusto
Filia regnantis Caroli. sic Anglia nobis
Iungeris, & geminis firmantur federa pactis.

Iam, VVottona, veni. terra bellacis alummana
Te faciet, quem nupta tenes. spectaberis aulis
Hic etiam, poteritque tuo pro Rege videri
Auriacus, magni Dux oppugnator Iberi.
Quin, VVottona, venis. poteris sic nupta placere
Amelia, & facilis nostris assuescere sensim
Principibus, vatesque tuos ante ora tueri.
En, dominos Hecnolieta suos expectat, & arces.
Purgat lata tibi. qui Te veſtabit in alio
Navita, cum Vorna portus terrasque subibit,
Ostendet, qua rura reges. cum littora tanges,
Stabis humo, cui jura dabis. radetque exrina
Imperio vicina tuo, turresque videbis,
Quas ingressa coles. O quot te Faunus amator
Et letæ Dryades venientem & noctivagus Pan
Frondibus ornabunt. Nymphaque sub ilicis umbra,
Vet modo sub patula deponent tegmine fagi,
Vel celsis dominam tollent in collibus. unde
Desertos poteris longè spectare Britannos,
Tunc etiam Catharina tuos. sua figit in agris
Signa lepus, gestitque truci mox prada molosso,
Te spectante, dari. Corydon cum Phyllide saltus
Inchoat, & festis resonant arbusta Camœnis.
Quin lasciva volet Dryope arridere Menalce,
Leucothoen Daphnis, Nisamq; adamare Marullis,
Aglajam Cephalus, lepidam Syringa Palamon.

At Senior, cui Nassovii Regina Lycei
Septima scepra dedit; cujus veneranda Tonantis
Canities delibra quatit; cui firma senectus
Fulcit inoffensam, pacata Numine, mentem;

*Prospera prælostri loquitur præsagia natæ.
Et totam te mente capit. nisi fallor, in albo
Verice cygnæos immutas Sponsa capillos,
Et novæ grandævis juvenescit vulvibus Hebe.*

P R O P E M P T I C O N ,

Ad Amplissimum virum ,
I A C O B V M vander B V R C H , I . V . D .
Potentissimorum Federati Belgii Ordd. res,
Augustæ Eburonum , hoc est,
L E O D I I agentem.

I Vngimur in terris focii, sejungimur illis ;
Quemque suo fidam Pyladi fors unit Orestem,
Thesea Pirithoo, mox vastis dividit undis,
Et dirimit fortuna duos. divulsa vagantur
Corpora, & hic Merœon, alter transcendit Orontem,
Alter ad Arctos & pigros navigat axes,
Alter amat medium Solem, vel torrida mundi
Regna, vel Occidui preciosa cubilia Phœbi,
Aut Serum extremos populos. distinguit amicos
Orbis indivulsus amor. mare, littora, montes
Transit, & oppositis quamvis se sepâret astris,
In puncto coit & centro nos jungit in uno.

Tu mihi Eburonum, Vir conjunctissime, terris
Sisteris, & Patriæ defers mandata potenti
Et nota Latio geni, cum signa Quiritum
Sterneret Ambiorix, & juxta fraude Sabinum
Exueret Cottamque Duces. disjungimur à Te
Montibus, & quamvis longè semotus, amantem
Insequitur te nostra Fides. En, ambulat unâ
Inter Cyclopum pueros, follesque fabrosque
Fornacesque tuus vates. liquefacta caminis
Æra videt procul, & sonitus incudibus absens
Excipit & tantis se fingit ab ignibus iri,

Et tangi meliore Deo. quæ flamma metallis
 Incubat & d'iris Martem thoracibus indit,
 Quæque fices formant gladios, tormenta, secures,
 Hastarumque truces apices; ad carmina, Musas,
 Et modulos & plectra cient, minuuntque tumultus,
 Phœbaa sub voce, suos. dum in armora celsis
 Verticibus frangunt dextra, dum saxa figurant,
 Tornat aque novâ spe stantur imagine quercus,
 Ardua Pieridum scando fastigia, & omnis
 Sudat in Aonio elinguis facundia clivo.
 Pro saxis plus molle loquar, pro forcipe & armis,
 Pro galeis, imbelles melos. conubimur ipsi
 Vel Brontis Steropisque manu formare pœtam.

Quam tua nunc alius decurrunt tempora curis.
 Nec, Burchi, mihi dole vacas. quam nobilis otii
 Et vitæ meminisse juvat. cum Leida loquenti
 Plauderet & magnis opponeret ora magistris,
 Teque suis juvenem Sapientia conderet ulnis.
 Tunc per Natura latebras, cœlique marisque
 Terrarumque sinus latis successibus ibas.
 Tunc tibi multiplicis veri cognoscere causas
 Cura fuit, pulchrasque animum diffundere in artes,
 Scrutarique scholas Grajâ. quam Stoa Lycæo
 Discrepet & tetricis faciles Zenonibus artes.
 Quantus Anaxagoras, quam sacrosancta Platoni
 Sensa fluant, quæ sint Cynicæ sat mascula sectæ
 Dogmata, & ancipitis sinuosa volumina turbe,
 Et placitum, Chryssippe, tuum. Tunc redditus orbi,
 Virtutum didicisse choros & munera recti
 Regnantumque modos formâsque & dissona regnis
 Iura, fuit studium, atque hominis spectasse decorum.
 Tunc placidis juvit præstans donasse Camœnis
 Ingenium, Phœbumque ex ipsa arcessere Cirrha,
 Et sacros utum latices & Phocidis omnes
 Concussisse Deos, & centum lecta puellis,
 Erectis toties sacrasse pœmata Belgis,

Tunc tibi Casareos iussus, legesque potentum,
 Verbaque jam populis, jam disceptata Tribunis,
 Dictavit veneranda Themis, coctusque togati
 Miscuit ordinibus. stabas pro jure sacerdos
 Astreæ gravis antistes, civilis honesti
 Arbitr. inque Ducum vixisti providus aulis,
 Et tua nobilium testis doctrina refulsit,
 Et castigatis mansueta palatia fecit
 Moribus, Heroumque sagax secreta notavit.

Nunc Patriæ Patribusq; vacas nunc publica scri-
 Nec tuus es minus Aonidum jã sacra moraris, (bis,
 Pro cunctis dum verba facis. cum principe Phœbo
 Suetus saepe loqui, Phœbum, Musasque Deasque
 Negligis, & magni loqueris rectoribus orbis,
 Affarisque duces populi. Respublica, reges,
 Regnorumque vices & castra minantia castris,
 Bellorum pacisque modi, turbata ruentis
 Europa facies, commissaque culmina rerum,
 Iam tua sunt. tibi materiam funestaque præbet
 Argumenta furens mundus, concussaque longis
 Litibus imperia & diffracto federe gentes.
 Scripsisti, quid nupta velit, quid virgo, puerque,
 Mella poetarum & verstantis pabula mentis.
 Nunc Sueones astosque animis in prælia Finnos,
 Adversumque Istri dominum, Bavarique potentis
 Signa notas. quam sint Aquilis vicina Leonum
 Classica, Nassovique Duces. quid Gallia tentet,
 Num tuus à Franco Tungrus discedat & Istro
 Annuat, armorum causas, motusque latentes
 Vestigas, patriæque caves dispendia terra.
 Discedis, propiusque juvas. hæc regna relinquis.
 Nec minus officii prodes. dimitteris, ut nos,
 Ut Belgas plus civis ames. rediturus abisti,
 Et titulo meliore redux servaris amicis.

Hac Batavi nos lege sumus. prodesse parati
 Deserimus patriæ fines & dulcia rura.

Hunc

Hunc Indus vel Moschus habet, trans aquora missi
 Vadimus, in mediis sedem defigimus Afris,
 Vel longè Rhenus statio est, aut Sequana Belgis.
 Sed cunctos amor unus agit, tutandaque late
 Natalis fortuna soli. sic mercibus, auro,
 Sic Cerere & Baccho, sic sacro thure beati
 Credimur. atque istos inter praeclis agendo.

Hæc tibi ab Amstelii, Burchi suavissime, ripis
 Accinimus. spatius ubi se Cyllenius amplis
 Explicat, & vasti vendit vaga munera mundi,
 Oceanique vias aperit, tot puppibus orbem,
 Classibus ignotos populos, portusque sinusque,
 Et nunquam lustrata prius. Te pulchra Leodi
 Arva tenent. ubi monticolas industria gentes
 Exercet ferrique labor, multisque Deorum
 Cingeris excubiis. ubi te Mussonius Abbas
 Excipiet doctisque trahet sermonibus horas,
 Consiliis annisque gravis. Tibi sanctior ordo
 Occurret, sacraque inter tot Palladis ades,
 Invenies vulgi indignas garrilibus aures,
 Secretasque malis animas; qua mollia fandi
 Otia congressusque dabunt, & fessa laborum
 Tempora dulciloquis cupient lenire Camænis.

Nos Tibi gratamur pariter, votisque tuorum
 Ingerimus quoque nostra. tuo subscribit honori:
 Myrdani pater imperii, qui pectore pleno
 Defluit historica felix opulenta vena,
 Et jamjam Batavi memoranda exordia belli
 Parturit & tanta scribit molimina scena,
 Iratosque Patres, & nomina dura, Philippos.
 Absentem Zulechemus amat. quin carminis in Te
 Exacuit vim docta manus. Tibi prospera fatur,
 Permiscetque meis Vicforti gratia Musis.
 Nec tali dispar trixæ cepit esse Sinapi
 Præca fides, veterisque mori consortia vitæ.
 Sic felix tibi Mosa fluat. sic brachia versent

*In numerum iudi Chalybes, & doctior incus
 Sit versus mensura tui. sic Legia puras
 Fundit aquas vati, caligantesque fodina
 Largius effundant, Batavo presente, metallum.*

MANES PALLASII,
 Sive Prænobilis ac strenui Viri,
 THEODORI DE PALLAES
 à STERRE,

Eq. & præliis adversus Turcarum Impera-
 torem, sub RVDOLPHO Cæsare,
 ac MATHIA Archiduce clari,
 Laudatio Funæbris.

Sic pugnasse, fuit decori; cum salva triumphat,
 Et Patriæ stat tuta salus; cum Barbarus hostis
 Pellitur & positis Majestas erigit armis
 A bellis immune caput; cum pressa resurgant
 Oppida & adversæ vim formidare phalanges,
 Et delassatus discit mansuescere Mavors.
 Hoc Fabius Deciusque datum. laus ista Metellos
 Tollit & æternis inscribit nomina fastis
 Scipiædum fortesque rapit per secula Drusos.
 Qui furias, Porfennæ, tuas compescuit, unus
 Cocles erat. Scythici profugum per littora Ponti
 Indomitum pepulit Pompei dextera Regem,
 Et Romam asseruit victrix. sub vincula Iugurtham
 Traxit & Ausonias Marius bellator in urbes
 Signa triumphatis victricæ detulit Afris.
 Nec Grajum laus prisca minor, celebresq; per Hellen
 Lysimachus Niciasque duces, Macetumque sarissis
 Intrepidus Perdica, nec exorabilis hosti
 Antigonus bellique potens virtute Seleucus.

*Hæc veterum fortuna fuit. neque nostra fatiscit
 Aut illaudatis pigra est Heroibus ætas.*

Successere

Successere pares animis. nec gloria dispar
 Martis agit grandes animas, jurataque Fama
 Nomina. per seros gliscit Bellona nepotes,
 Priscaque Pallasio visa est in sanguine virtus.
 Efferimus clari sobolem Mavortis, & illud,
 Flebilis emeritum quod bajulat urna, cadaver,
 Illustris Diderice, tuum est. si Roma superbit
 Tot Ducibus, jactatque sua bellacia terra
 Robora, pugnacesque Italus commendat alumnos;
 Nos cineri, Dux magne, tuo, nos iusta paramus
 Exequiis, tantisque infert praeconia bustis
 Melpomene, ploratque sui dispendia fati.
 Quid Livor malesane fremis? conferre vetustis
 Hunc mihi fas Ducibus. Crassos si summa potestas,
 Si Syllas suprema vehit; sua praemia passim
 Privati meruere Duces. si castra gubernat
 Consul & in solo stat Dictatore voluntas;
 Plus miles, plus pugnat Eques. Germania plora,
 Quem nostra Batavi exstinctum veneramur arena.
 Et procul hos ipsos affare in funere Manes.
 Hic vir, hic est, quem tela inter lituosque tubasque
 Formavit miles genitor. vagitibus ipsis
 Imbibit armorum strepitus. sub casside jam tum
 Primitias animique dabat documenta futuri,
 Et praetextatis audacia luxi: in annis.
 Mox hastam vibrare manu jaculumque suetus,
 Ivit in adversas acies: consistere signis
 Et revocare gradum didicit: nunc stringere in arcum
 Agmina, nunc laxis eadem diducere campis.
 Incessit per castra pedes, juvenisque pruinas
 Et rigidas calcare nives, galeaque severum
 Sustinuit portare gelu, brumamque rigentem
 Lambere & invitis praaludere belliger astris.
 Agmen agens equitum & fulgentes aere catervas,
 Ipse alto subvectus equo, vestigia pressit
 Intrepidus, turmasque suas modo providus ala

Explicuit, rursusque globo se continuit Dux.
 Accepit mandata libens, iterumque minori
 Belligerum præscripsit opus. timuitque regentem
 Miles & amplexus dominum est. reverentia major,
 An ductoris amor, dubium. diffidere norat
 Hostibus & solido distinguere prælia bello,
 Gradivumque patrem nisi fallacibus ausis.
 Iam victi, jam victoris, ceus ju dice cælo,
 Mutari sine lege vices: nunc utile vallis
 Præcipites inferre manus, nunc claudere castris:
 Nunc latebris excire hostem, nunc fallere silva:
 Nunc ordiri aciem, nunc sustentare labantem
 Auxiliis. Quoties vidit placidissima Phœbe
 Ire per invisa matura crepuscula noctis,
 Rimarique vias hostis. cum Sirius arsit
 Feruida que excelso gemerent tentoria Cancro,
 Fulminea circum conspersus pulvere pugna,
 Abscondit galea caput & sudoribus iras
 Exacuit pectusque minis accendit anhelum.

Nec suasit rabies bellum, nec Martius armis
 Suffecit furor. at Martem ratione probavit,
 Et momenta prius causasque expendit inermis.
 Pallasi, quibus hic animis pugnamus & iris,
 Displicuere tibi. damnata ferocia semper
 Christiadam vesana fuit, quos nomen amicum
 Iungere concordēs poterat, divellimur, eheu,
 Alter & alterius satiamur sanguine cives.
 Cumque ferox posset studiis communibus Helles
 Terribilis vinci domitor. collidimur ipsi,
 Et patet Eoō infelix Europa Tyranno.
 Tu melior, Christi juratum nominis hostem
 Oppugnās, Diderice, tuæque opprobria gentis
 Diluis exemplo. tu religionis amori
 Vorasti bellacem animam, Pietasque coruscum,
 Te pugnante, caput laudato sustulit evo.
 Tunc, pacata domi, sociis Germania sceptris

Restitit

Restitit Euxini Domino, Lunamque bicornem,
 Helæ Pontiacæ ferialia signa tæaræ,
 Cornibus infractis solâ virtute cœgit
 Stare loco; vetuitque gradum proferre superbam
 Regnatorem Asiæ & patrias incesse terras,
 Imperiique caput, validam sperare Viennam.
 Quis per Sarmaticos, bellaciam jugera, campos,
 Ivit ovans? quis Pannoniis se probruit undis
 Danubioque immersit equos? quis moenibus acer
 Infruit & pulsus ferratas hostibus arces
 Fregit & Austriaco meruit sub Principe lauros?
 Pallasius fuit. hic Buda sub turribus altis,
 Undique cum densæ vallarent signa cohortes,
 Turcicaque Hungaricis instarent agmina castris,
 Fecit iter gladio, mediisque elapsus Achivis,
 Barbaricas fudit, gavisos Casare, turmas.
 Ille, ubi Regalis se dederet Alba, triumpho
 Et cepti pars magna fuit. quin libera debet
 Canisium Scacabimque Duci. Veprina, Thiana.
 Scambochum, castella suis horrentia portis,
 Hac etiam sunt victa manu. dic, Pestha, labores
 Militis & pulchrum facinus, cum feruida belli
 Ingrueret facies, Turcisque furentibus, ipse
 Mutatis iterum atque iterum pugnare caballis
 Visus, & haud uno labefactus vulnere, victor
 Caesaris amplexu meruit plausuque notari.
 Dic clades, Solymanne, tuas, cum Mora tuorum
 Cadibus irrubuit. dic, Marcomanne, ruentem
 Pallasium, spoliisque exutum insignibus hostem.
 Et factis reducem retrò cecidisse manipulis.
 Hac dextra, Boskaye, cadis. Calissima rursum
 Reddita Caesaribus, nostro Ductore superbit.
 Ultima præclaris finem Pax aurea bellis
 Imposuit. Patriæque quies dum parva, resedit
 Gloria bellatrix, gladiosque & signa tubasque
 Atria, pacatiquæ Aula tenuere recessus.

Et laudum Fameque satur sibi vixit, & exors
 Militia, Austriacæ retulit præconia lingua,
 Gestorumque graves tabulas. heroibus Heros
 Additur, & præsci veneranda insignia seclæ,
 Atque Equitum sublime decus Mavortius aufert.

Nunc procul illustri miles semotus ab Istro,
 Conditur in Batavis. ubi nos bella, altera bella
 Exercent & tuta suis securior audit
 Belgica Libertas Ducibus. Te fama superstes
 Nunc quoque Pannoniis clarum miratur in agris,
 Et potor, Diderice, Sævi. quibus exit in æquor
 Faucibus, effundit vestra tot nuncia dextra
 Danubius, timidamque tuis Chalcedona terret
 Ausibus, & vexata diu palatia Thracum
 Principis & magnos Selymi de stirpe nepotes.

Maxime bellator, pulchris involvere gestis,
 Quoque jaces tumulo, rerum monumenta legantur.
 Quique legent Belgæ titulos, pugnasque genusque
 Et proavos, tanto capiant à milite vita
 Exemplar non vile sua, Patriaque focisque
 Invigilent, arisque Deum. de sanguine nasci
 Nobilium laus digna Ducum. plus, ista mereri.
 Qui cineres librant altis cervicibus, ipsum
 Odrysiū gestare reor. quæ vestis inumbrat
 Exuvias, tegit Atriden iterumque renatum
 Peliden Turnumque. capit lachrymabilis urna,
 Quem non Austriacæ sedes, non Pannonis ora,
 Paltasi nec terra capit. Quin adspice, in ipso
 Qui suspensa micant calcaria sæva feretro,
 Quique rigent enses juxta, galeaque, minantur
 Post obitum, dirumque vocant ad prælia Thracem.
 It sonipes, guttasque jubeis abstergit & ipsi
 Præcedit mærens Domino. quam vellet in hostem
 Festinare ferox & despumare dolorem.

Ipse gener, cui se excellens depondit Eliza,
 Iusta facit, sobolisque tuæ suspiria miscet

Sapè suis. parvisque nepos, qui patris ab ore
 Virtutem cognoscet Avi, vestigia jam mox
 Ista premet, similisque volet Tibi grandis haberi.
 Nos quoque, quos tanti fulgor percellit honoris,
 Mnemosyna tot gesta damus. nos busta coronis
 Cingimus, & veteris lachrymas in funere Rheni
 Fundimus, ut flenti longè consentiat Istro.

VENVS TRANSMARINA,

Sive in Nuptias Nobilis ac Magnifici viri,

D. DANIELIS SCHONKII,

Domini Poelgeestæ minoris; Et

Præstantissimæ Virginis,

ANNÆ IONVÆRÆ.

S Axonica gentis populi, & tu belliger Albi,
 Cujus ad attonitas sonuerunt horrida ripas
 Classica & offenso crudescit Casare bellum;
 Seu Sueoni cessere Aquila, Sueonumque phalanges
 Sublimi cessere Aquila, Regumque Ducumque
 Aternas doluit mœrens Germania clades:

Iam Pacis dic verba, precor; lituique tubaque
 Immemor, innocue Veneri largire parumper
 Otia, funereasque faces flammisque globosque,
 Cypridis immuta facibus. compesce furorem
 Mars pater & blandos thalamis immitte furores;
 Dum meus eximia fruitur complexibus Anna
 Schonckius & totum venis admittit amorem.
 Sic ubi se Thetidi Peleus permiscuit, iras
 Composuit Bellona suas & pronuba Divum
 Thessalicis latè viguit Pax aurea terris.
 Si Veneri Mavors dedit oscula, basia certè
 Hoc Veneris meruisse reor, ne laderet illam
 Effera Mavortis rabies. descendimus omnes
 A Superis similique decet nos sorte procari.

Milius ingenium est Spanis, concordia major,
 Inque vicem jurata fides. ruit acer in hostem
 Odrysius, quem nescit amor. sub amoribus orbi
 Vita redit gaudetque novis natura colonis,
 Et secunda sui est. Getico sub Principe marcent
 Rura, foci & pulchra viduantur civibus urbes,
 Et male nubit amans. dudum rubuere cohortes
 Sanguine; nunc molli vadit virguncula gressu,
 Et læta spe tota rubet. sic dispare fato
 Gradivi parvis & Paphis pugnatur in armis.
 Non mihi jam vel castra Ducum vel Caesaris aula,
 Vel procul Arctoo missas à sidere gentes
 Calliope cataphracta refer, non subruta flammis
 Oppida dispersasque acies. novus exit in Albim
 Et spreis Batarum populis hic ardet amator,
 Stormariæque fidem gaudet jurasse puella.
 Nunc thalami memorare jocos & basia fas est,
 Et faciles in amore oculos & murmura amantum,
 Verbaque, moroso quamvis, recitata Catoni.
 Da speculum Citherea mihi, dic pectinis usum,
 Dic zonam, quam solvet Hymen. dic flammea, peplos,
 Dic chlamydes pictasque togas. da tela Cupido,
 Da pharetras. hæc apta magis sunt nomina nuptiis,
 Hæc tua sunt, pharetrate puer, matrisque voluptas,
 Sponsorum decora & blandi instrumenta laboris.
 At mihi quis vidui damnare incendia lecti
 Audeat, & vitio repetitos vertat amores?
 Exemplo dum, Sponse, prais. en altera lectum
 Irradiat Cytherea tuum, fax altera, tædæ
 Illuxere nova. veteris vestigia flamma
 Nondum abolere dies potuit. progressus amanti est,
 Atque artem naturæ facit. plus, rursus amando,
 Discimus & tantis bis Sponsi adsuescimus ausis.
 Virginitas quam multa timet, quam vana pudoris
 Argumenta capit. viduo fiducia major,
 Plus solitis animosa joci. mens gnara cubilis.

Conjugis officium, quid turpe, quid utile, quid non,
 Et momenta thori captandaque basia novit
 Rectius & docta mulcet ratione maritam.
 Ivit in Æneæ amplexus Lavinia conjux,
 Cum viduus Trojanus erat; raptaque Creusa,
 Itala quo distet Phrygiis discrimine mater,
 Perdidicit. magnum Æneæ de sanguine nomen
 Huic etiam Casus potuit succumbere culpa.
 Atque novos domina Veneris sensere furores,
 Terrarumque marisque duces. quàm femina res est
 Omnipotens. fluctus ultra fluviosque lacusque
 Poelgeest & raptat Dominum: Batavisque remotum
 Sedibus, immiscet mercantis coetibus urbis,
 Et rursus Sponsi titulis illustribus ornat.
 Hoc, longuèra, facis. dum Rheni ripa bicornis
 Sordet amatori. tuus est, qui poscitur, Albis.
 Hic habitas spes tota viri. per flumina, terras
 Impavidum transvexit Amor. tu blandula pennas
 Remigiūque dabas & amicum calcar eunti.
 Iam nivei mores, jam docta gratia lingua,
 Iam patria fortuna domus, jam stirpis honores,
 Et probitas tenerique decens reverentia sexus,
 Grataque simplicitas, obversabantur amanti.
 Talis ad illustrem superatis fluctibus Herum
 Ivit Abydenus puer & per vasta profundi
 Repperit in mediâ Theseus Minoida Creta.
 Sed nova res. dudum in Geminis Cancroq; Cupido
 Arsit amans, auxitque suas sub Virgine flammâs
 Vt flammâ vim flammâ daret. nunc frigora flam-
 Parturiunt, ipsiq; queunt caluisse Decembres, (mas
 Et qui brumales effundit Aquarius undas.
 Ecce Dionæis uruntur corda favillis,
 Et Veneris nunc gliscit opus. dum Cynthius annum
 Inchoat & veteres repetit per sidera cursus,
 Schonckius orditur genialis gaudia lecti,
 Et gelido sub Sole calet. cum mensibus iri

Incipit, atque illos numerans numerabit amores.

*Ut sensit Poelgeesta faces & federa quæri
 Conjugiique decus Domino, sic esse locuta
 Creditur: Auspiciis propera felicibus, & te
 Incolumem deducat Hymen. non vestra columba
 Murmura, non heder & amplexus, non oscula concha
 Exsuperent. tot funde nova de matre nepotes,
 Quot tua fecundis cinguntur pradia terris,
 Quot tua vicinas spectant palatia turres,
 Aonidumque domos & condita culmina Phœbo.
 Absenti tibi spumat equus, dominumque quadrigæ
 Exspectant celeresque rota. mox Vere sub ipso
 Fundet ager flores geminis. hortique virebunt
 Latius & placidis spirabunt flatibus Euri.
 Tunc te magna Pales sociæ cum conjugè fessum
 Excipiet multoque adsperset gramine Sponsam,
 Flora caput cinget violis myrtoque rosæque,
 Ut possit placuisse magis. tunc rustica Phyllis
 Cum Corydone suo steriles proscribet amores,
 Et cupiet festiva loqui. pulcherrima Najas
 Pulsabit liquidas tot cincta sororibus undas,
 Ceu Rheno nuptura seni. venabula, casses,
 Aptabit Diana tibi, leporesque cavernis
 Exhibit vis gnara canum. tunc athere ab alto
 Icta cadet per te volucris. vel dedita fossis
 Improvisa sui plorabit tempora fati.
 Tunc celebres nuptæ monstrabit Leida magistros,
 Socraticasque togas, bellacisque ostia Rheni,
 Et turres, Engiste tuas, miraberis, Anna,
 Oceani grandis spacia & qua littore in illo
 Merguntur Latius struicta ductoribus arces.
 Plus poterit placuisse tuus, seu basia figet
 Intrepidus, seu blanda loqui facundia tentet,
 Seu toties vati lucas donabit amico,
 Et non fucato miscabit dulce se vero.*

Sic visa est Poelgeesta loqui. post rura, domosque

Nos etiam, Schonki, geniali applaudere lecto
 Fas erit, & totum Cyrrha deducere Phœbum,
 Et thalamis inferre Deos, Veneremque Iovemque,
 Latitia risusque Deos. Nos, numine lævo,
 Dulcia concordis nescimus gaudia lecti,
 Nec facilis Lucina mihi est. tibi mordet arenas
 Anchora, & optato requiescit cymbula portu,
 Et gaudet securæ sinu. procede secundis
 Auguriis, ingens thalami trans mitte profundum,
 Atque inter scopulos & inhospita saxa carinam
 Dirige. sit tibi Tiphys amor, cynosura nepotes,
 Flabra joci, antenna Charites, prudentia clavus.
 Mox Batavos invise tuos, & præscia partus
 Non peruisse tuum monstret Ionquæra laborem.

E P I C E D I V M,

In obitum Reverendi Clarissimiq; viri

D. M. SIMONIS EPISCOPI,

Ecclesiastæ & S. S. Theologiæ in illustri

Batavorum Academia ante hac

Professoris dignissimi.

P recessere Ducum mortes & grandia dixi
 Funera & illustres obitus clarumque cadaver
 Pugnantis pro Rege animæ. peregrina locutus
 Damna sui & fractis Richeli cervicibus, axes
 Nutantes Druidum & socii dispendia regni.
 Tunc habuit regalis apex, quem luxit, & ipsi
 Sanctior in Latio defleta est purpura Tybri,
 Attonitamque procul concussit Sequana Romam.
 Nunc propior me luctus habet, tituli que minoris,
 At sacri tamen, exuvias, metuendaque Roma.
 Nomina deflemus Batavi. jam lata Quiritum
 Exultat domus, Ausoniis dum partibus acer

Cessit

Cessit Episcopus, Tiberique hæc gaudia sola
 Morte facit, Dominam charis qui terruit Urbem,
 Et vixit tibi, Roma, gravis. mutata malorum
 Scena patet, nostrisque incumbens pallida terris
 Devotum tibi, Christe, caput, cœlique ministrum
 Subduxit Libitina suis. non sceptrâ Ducesque
 Ad tumulum cineresque viri deposcimus. aulæ
 Funereos nolo strepitus pompasque potentum,
 Et quicquid fastu tumet & se polluit ostro.
 Incedat fluidis mœrens Ecclesia vitis,
 Et pallam funesta trahat. Vos ordine cives
 Ite, quibus toties cœlestis nuntia vita
 Insonuit tuba, & æthereâ validissima causâ
 Buccinâ. nunc miseris, nunc peccatoribus urnam
 Tollimus, & spretas mundo submittimus umbras
 Exequiis, trahimusque Dei post busta cohortem.
 Sic ubi flammiferis Thesbitem auferret Olympus
 Curribus & tanto infelix Iudæa magistro
 Orba foret, stupuere patres, ploravit ademptum
 Ifacides, raptoque seni pars optima gentis
 Indoluit luxitque virum desertus Eliseus.

Ipsa rogam tangens Pietas, sic fatatur: in illis
 Exuviis sum fassa Deum, partæque salutis
 Grande opus & magni cunas & funera Christi,
 Calcataeque domos Erebi. non terruit illum
 Impietas sedique furor, nec nixa priorum
 Lege superstitio aut veteris constantia falsi.
 Sola fidem fecit scripti fiducia veri,
 Nec dubia Superum voces & prodita cœlo
 Relligio, & validis spes imperterrita vatum
 Eloquiis unoque Deo doctore triumphans.
 His latuit Pax exuviis, litæque perosum
 Pectus, & hæc suetum populis credenda fateri,
 Quæ cunctis sine nube patent: his legibus orbem,
 Sic coisse pios: sic sanctis federa nequi,
 Nec placitis dirimi socios: ea bella vetari,

Quis regnum sibi quisque struit : decretaq; templis
Vult inferre ferox, non persuadere modestus.

Hæc docuit, qui noster erat. quin regula morum
Tarsensique diu descriptus Episcopus, orbi
Hunc dedit exemplum, partesque implese docentis
Credidit & summum factis monstrasse Tonantem.
Ista sacrosanctos inter Facundia cœtus
Detonuit, potuitque animos fregisse rebelles
Adversosque mihi. nihil est, quod diceris, Orpheu.
Agrestes homines sacer interpretque Deorum
Avertisse fero cultu, fidibusque misellam
Eurydicen stygiis olim rapuisse tenebris.
Hic sacer interpretes Batavum cœlestibus urbes
Vocibus implevit. visum pallefcere quodvis
Crimen & improbitas dictis percussa severis
Horruit & sacrum timuit vesania fulmen
Et tonitrus, Vir clare, tuos. mutata fuere
Pectora peccantium; castigatique furores
Subsidere malis. sic quondam condidit arces
Amphion fecitque bonas, majorque refulsit
In terris virtutis honos. audivimus oris
Optima verba tui, cum te vis docta loquendi
Per voces raperet, populo plaudente, Beatas,
Tantaque mirandos caperent oracula sensus,
Tunc felix tibi pauper erat. solatia mœstis
Pulchra dabas. mihi tellus promissa fideli est.
Cœlica dos justo. mundis augusta verendi
Ora creatoris. summi clementia Patris
Vindicibus misera gentis. tunc pacis alumnos
A Superis cœloque genus traxisse docebas.
Hoc memini, stupuisse mihi ceu cœlitus ictum
Pectus & adductis intus collisa fuisse
Viscera visceribus, cum tot discrimina, cades,
Fataque sanctorum atque insonis barbara turba
Supplicia infandumque pius renovare dolorem
Orsus eras, Regumque iras & bella referres

Arduus & pavidis sanctorum incendia flammis.

*Quantus erat fervor cupido, quis zelus agenti
Res hominum causasque Dei. sit Rottera testis,
Et qua rura tibi debent exculta docenti,
Officii que modos à te didicere magistro.*

*Quàm subit illa tui quondam Doctōris imago
Rhene pater. cum tot juvenum stipante caterva
Iret & in mediis Bataavorum invictus Athenis,*

*Assereret veri partes, perplexaque Graiū
Dogmata, Palladiæque aptaret præmia fronti.*

*Publica cum celebri inferrent mandata Lycæo,
Diffudit se fama viri. tunc Belga, Britannus,
Pannonius, potorque Savi, collectaque pubes
Undique, fatidicæ veneranda arcana Minervæ
Hausit, & athereas scrutata industria voces*

*Agnovit gavisæ Deum, & servantis Olympi
Robur adorandum & venturis abdita sedis.*

*Errori præclusa via est. erepta Sophistis
Arma, dolique omnes isto sub vindice dudum
Et latebræ patuere. stetit munita valensque*

*Illo præceptore Fides. perque ardua rerum
Præcipitesque ævi salebras nos intulit astris.
Ille per adversos Patriæ sine crimine fluctus
Tutus iit, mediisque insons caput extulit undis,*

*Exilioque redux, magna se reddidit urbi,
Quæ fuerat natale solum. nunc plorat ademptum
Civis Episcopium, & non pasci vocibus istis
Se dolet, attentasque frui sermonibus aures.*

*Hic cineres caput urna tuos, Vir maxime; sed te
Laxior orbis habet. spatium non clauderis illis,
Quæis diffuse jaces. quavis in mente tuorum
Conditur urna tibi. tecum doctrina vagatur,
Et quæ se vis ingenii, memorabile nomen
Explicat, & placidos extollet posthuma manes
Posteritas, dicetque suis: jætāmur amici
In terris, mediosque sibi secreta per ignes*

Mens & causa gradum faciunt. innoxia gliscit
 Simplicitas, curatque parum, cum conscia recti est,
 Se mundi mactari odiis. si terra negatur,
 Insoni cœlum omne patet. non exulat orbe,
 Quem pars orbis habet. patria est, ubi vivere forti
 Posse datur. non templa piis, non limina desunt,
 Virtutum cum templa sumus. sat magna coimus
 Agmina, cum se sancta probant. sociamur in unum.
 Nec sumus avulsi fratres, quos unius omnes
 Spes vitæ melioris agit, quos alligat uni
 Rerum summa duci. diversi coetibus imus,
 Sed Christo monstrante viam. discordia partes
 Sola mente facit; sed quas coalescere tandem
 Suadet amor, Roma metus & vix pulsa tyrannis,
 Partaque concordie libertas aurea regno.
 Hæc voluit, cujus nunc officiosa feretrum
 Pone sequor. talis potuit placuisse Tonanti.
 Dixerat hæc Pietas, & cœlo debita mater,
 Dum præclaram animam cognatis inserit astris,
 Has veteri jussit lachrymas me flere sodali.

I N N V P T I A S

Amplissimi viri,

D. IOHANNIS vander MEYDE,

Rotterodamensium Consulis; Cum
 Præstantissima Virgine,

CONSTANTIA BARTELOTTA.

VICTA ruit, tandemque cadit Constantia verbo,
 Et patitur mansueta virum. generosa fatiscit
 Virginitas, nec tanta sibi jam nomina constant
 Uterius, vocesque graves blandissima frangunt
 Oscula, magnanimique labat reverentia dicti.
 Scilicet excellens tot retrò secula Virgo

Cogi-

Cogitat, & non vult primævis matribus esse
 Dissimilis, vel sola sibi sapuisse videri,
 Post Saræ thalamos, tactasque ab amore Rebeccas,
 Post Adas Sillasque & prisca vocabula Laas,
 Quæ sitamque diu rara mercede Rachelem.
 Sensit inexpertis accendi pectora flammis,
 Et procul ex ipsa nascentis origine mundi
 In neptim transire faces; quo sanguinis usque
 Pertingit series, etiam pertingere amantum.
 Quæ Deus innocua dixit secunda parenti,
 Audiuit sibi verba loqui; latuitque sub illo
 Bartelotta sinu, qui matres edidit omnes.
 Quæis pater humani generis complexibus Evam
 Ambit, implicuit cunctos natura nepotes,
 Et costæ pars quisque fuit. sub risibus istis
 Risimus, & quicquid patres, nos fecimus ipsi.
 Arsimus his lumbis pueri, didicitque procreari
 Posteritas. medios etiam, tu Sponse, per agros
 Fortunatorum nemorum, cum conjuge sponsa
 Ivisi, viditque tuos tunc Lucifer ignes,
 Præsentisque thori Superis prælusit imago.
 Ad Tigrim Paradisus erat. nunc Rottera ab illis
 Incaluit longinquus aquis, occultaque subter
 Semina conjugii socium diffudit in Yam,
 Mudanosque latens invasit flamma penites.
 Convenere domus dignæ, fascesque durarum
 His nubunt pulchrè thalamis. in Consule sponso
 Vult gravis esse Venus, Satrapasque immiscet amor
 Terribilem Astrææ faciem, & peccantibus ençes
 Ostentat pœnasque mali. divisa potestas
 Iungitur amplexu, & populi rectoribus aque
 Annuit & lata subridet fronte Dione.
 Quàm faciles, Mevdane, Deos expertus amasti.
 Quàm favère Duces Batavum. dum Cypridis aulæ
 Sollicitat tibi faustus Hymen myrtoque coronat
 Tempora. Nassovius magna te præficit urbi.

Rectoremque facit. pariter concurrere honorum
 Vidimus & lecti titulos, partesque voluptas
 Majestasque suas obiit, dictusque magister
 Civis, Acidalix submittis frena magistra
 Et Paphon agnoscis dominam. dum Cypride plena
 Emollit rigidas tua Bartelotta secures,
 Et trabeas peplo recreat vittaque Senator
 Frangeris & tepido subsidit Curi lecto.

Non Indo praefectus amas dare jura remotis
 Gentibus, aut pandis laxas jam vela carinis,
 Memnoniasque domos calidique palatia Phxibi
 Concilii pars magna regis. totum exigit uxor,
 Et ducenda domi conjunx. narrantis ab ore
 Fortè procul sponsum poterunt te scire Molacce,
 Nominaque in tabulis scribet genialia Tiphys,
 Et virides alta suspendet puppe coronas.
 Non Batavum diffusa tuis araria curis
 Erigis & grandes numerat solertia census.
 Vna tibi ad numerum satis est. rationibus una
 Inclusa est nunc Virgo tuis hac sola superbas
 Aequat opes, numerosque & summas colliget udis.
 Basiolis, atque illa volet numerare maritum,
 Deliciasque thori gremio confundere in uno.

Adspice, quam pronis tua te Respublica votis
 Excipiat, signetque novis successibus annum.
 Quam sibi securos promittat navita portus,
 Te Patria moderante ratem. nos plausimus ipsi,
 Dum tibi continuo decurrit Consule stemma,
 Et proavum sine labe decus nunc esse nepotis
 Scimus, & in sobolis vultu regnare parentes.
 Nai adum festiva cohors ad flumina Mose
 Ludit, & illimi lemniscos conficit alga,
 Cunctaque virtutum notat argumenta tuarum.
 Et Sponsa recitat Veneres; quæ gratia dictis,
 Qualis in ore lepos, quam grata modestia morum,
 Quam forma venerandus honos; & nescia fuci

*Simplicitas, quàm femineas exculta per artes
 Vivida mens, & gnara sui natura decori.
 Ecce tuum præstans juxta matrona cubile
 Tessela stat, loquiturque gravi præfagia voce,
 Atque oblita sibi commendat basia vobis.
 Illa Camœnarum decima est, & sola virile
 Provocat ingenium vestrisque illustria tedis
 Verba canit, viduaque putat plus posse favorem,
 Cum vidui transcendit epos. sic ludimus unâ
 Versibus, & grandes studiis flagramus in æstus.*

*At Domus audacis fato celeberrima Velsi,
 Et vinclis, Dux magne, tuis, vos latior ambos
 Respicit & mox venturis penetrata nuptis
 Pulchra aperit, Brutumque cupit spectare graviisque
 Conjugis os, læsumque femur, fideique jugalis
 Laudarum specimen, veteris miracula Roma.
 Creditur auditum murmur, Velsique latentem
 „ Errantemque istic animam dixisse: Batavi
 „ Si cessere Ducis saltus, tu sponse viriles
 „ Auspiciis ordire aliis; si Principis ultor
 „ Flagitique fui, meliori Principe nubat
 „ Machtildis Mudana tibi. Quin Flevus amicas
 Sternit aquas, Vechtæque cupit placabilis ire,
 Et cunctos circum succendit amoribus agros.
 Ut sociam poscat Progne, ferventior Isis
 Irruat in Venerem, pascentes impleat agnos
 Dux gregis, ut mediis gliscant in fluctibus ignes,
 Squamigerumque genus madido consuescat amanti.*

*Scilicet in Geminis Sol est. cum Castore Pollux
 Ardēt, & in terris geminos, flagrantibus astris,
 Iam sponfos facit, ut geminos deducat ab illis.
 Crescite felices thalami, vestrique fovete
 Spem generis, trabeasque inter fascesque nepotum
 Patritius succrescat honos. dumque ibit in aquor
 Rottera, dum celsa stabunt fastigia turris,
 Et rutilo vultus verè sapiens Erasmi*

*Ære perennabit, poteritque hoc cernere Livor,
Præstet inoffensos sobolis prudentia cives.*

V I S V R G I S
L A C H R Y M A N S,

Sive Nobilissimi, Amplissimi, Pru-
dentissimique Viri,

D. NICOLAI à RHEDEN,

Liberæ & Imperialis Bremensium Rei-
publicæ Consulis Laudatissimi
Laudatio Funebri.

Q*ua toties nostris miscet commercia terris,
Et formidata Hesperis, tranquille Visurgi,
Conciliat hæc regna tibi, Batavumque po-
tenti*

*Imperio & sociis gaudes adsuescere Belgis;
Has lachrymas confunde tuis, & Consule in uno
Communes precor esse velis ad busta querelas.*

*Qui lucris persæpe tuis, nunc Amstelæ damnis
Afficitur, tantoque dolens in funere plangit,
Surreptosque tibi deplorat præfica fasces.*

*Non Regum jam fata queror, non vulnera, cedes,
Non tumulos, cineresque Ducum, non horrida
Martis*

*Castra sequor vates, cuneisque immixtus & armis
Teutonico mœrens calamos in sanguine tingo.*

*Te sequimur, Rhedene pater, dumque alior astra
Eveheris, nostroque pius subduceris Orbi,*

*In cœlos mea te pietas comitatur euntem,
Quasque habet exuvias tellus, hic posthuma deflet
Calliope; toto quamvis rectore potiri*

Mallet & in medio dicentem audire Senatu.

A a

Te

Te cives coluere tui, patriaque parentem
 Brema diu venerata fuit. dedit illa, Senator,
 Natales angusta tibi, teneraque iuventa
 Flexit iter, magnisque animum virtutibus olim
 Imbuit, & felix per te crescentibus annis
 Visa fuit, seque illustri jactavit alumno.
 Imperii micuere nota; poterasque regenti
 Ante diem credi similis, generosaque gentis
 Nobilitas pulchri titulis fulgebat honesti.
 Sumebas a stirpe decus, splendorque parentum
 Calcar erat. nec degenerem, Vir summe, volebas
 Esse tuis sobolem & proavis differre nepotem.
 Tunc populis exempla dabas, & civibus ibas,
 Majorum pietate, comes, doctasque per artes
 Raptabas studiosum animum; & qua scire volebas,
 Venturos patriæ prudens servabat in usus
 Sedulitas, casusque quibus Respublica posset
 Ista quati, longe jam tum mens provida vidit.
 Sic Cyneam studuisse reor, sic Nestora cunctas
 Regnorum didicisse vices, quid turpe, quid aptum
 Gentibus, & quibus attollant se sceptrâ ruantque
 Consiliis, quæ pacis opes, discrimina belli,
 Et quæcunque forent terris præcepta regendis.
 Sic grandes patuere Scholæ, & prudentia sumisit
 Incrementa foris. poterat tibi Belgæ placere
 Noster, & hæc totum precio quæ distrahit Orbem,
 Vrbs, Batavi regina soli. Vogelaria cum te
 Excepit, fovitque domus, fidiisque paratum
 Nomen amicitia studiis, venerabile vobis
 Sincerumque fuit, nec in ipsa morte remissum.

Dum misera assiduus teritur Germania bellis,
 Hinc Sueones, hinc signa movet contraria Casar,
 Et circum prævidis incumbunt castra Cheruscis,
 Neuter agis causam & securâ pace tuæris
 Oppida, nec rixis infers civilibus urbem.
 Tu facilis, tu lenis eras, tibi nescia fuci

Simplicitas, gratique omni sub sidere mores.
 Non te turpis avarities, non subruit auri
 Sacra fames, foribusque latens vindicta potentum.
 Te mitem sensere humiles, rigidumque rebelles,
 Gloria demissum stupuit, constantia rectum.
 Sobrietas in te Curios laudata renasci
 Vidit, & antiquam gravitas non ficta Catonem,
 Attilium jurata fides. quam grata loquentis
 Suada tui, & duras sermo qui flecteret aures.
 In vitum deprendit honos, & rapt a per omnes
 Te vexit fortuna gradus, laudumque theatris
 Intulit & patrias ultro concessit habenas.
 Tunc coetus viguere pii, te Præsidae, & ipsum
 Templi Deum timuere magis. risere Camæna,
 Et toto melior sonuit Doctrina Lyceo.
 Maxime vir, vix summa tua fastigia laudis
 Radimus, & timidus lassant præconia Musas.
 Nec par Chirra tibi est. qui publica commoda rexti,
 Tot privata refers. meritis in ætibus æther
 Annuit & viæ facili largissima donat
 Munera, fecundosque thoros. quem gratia totum
 Formarat, deinxit Hymen; & prole beavit
 Non una Lucina favens. nupsere sorores,
 Triga decens Charitum, spemq; explevere nepotum,
 Nec minus in natis, genitor Rhedene, superstes
 Vivis adhuc, totidemque à te deducis avitæ
 Munimenta domus, & queis insistere Brema
 Possit, & una sui causas committere fati.
 Iam felix terris sublimior adspicis illas,
 Et conculcatos mandi mens ardua fastus
 Spernit, & alterius spectas moderamina sceptri,
 Restoremque Deum. jam Christo plenus honor una
 Summa tenes, cœlique tibi nova gaudia præcos
 Discutiunt, morbo non hic vexante, dolores.
 Luget Mitra decus tantum, clausamque sepulchro
 Canicem dignumque capit. tot pulpita squallent,

Doctorem percussa sonis. quin vindice Pallas:
 Orba suo, passis querit in funesta capillis,
 Indicitque moram studiis. cœlestia luctus
 Verba loqui, sacras venerando in funere voces
 Fundit & exacta laudes & pondera vitæ
 Colligit. assertas illo sub Consule leges
 Laudatrix Astræa refert. decedere patrem
 Civis ait, dominumque simul. tumultoque sub uno
 Rectorem clamat populi seseque recondi.
 Parcius Aoniis manant è fontibus undæ,
 Quas dolor absorbet. Brema vicinior Albis
 Condolet & socias implet singulibus urbes.
 Inque mali partes Amasin rapit. ipse remotus
 Amstela, me cunctas iussit deferre per oras
 Nuncia, & insignes fastis inscribere mœnes.

Vos veniam date Bremenses, si carmina vestris
 Sustineam sacrare togis. Vos matris habetis
 Ossa mea, charasque tegis, pia Brema, sorores,
 Ut vates jam sponte loquar. dum misceor istis
 Funeribus, subeuntque animum tot busta meorum,
 Fas puto me vestri cineres tumultumque vereri
 Consulis & gratas vobis impendere voces.
 Tuque adeo tanti soboles generosa parentis,
 Tolle faces recti, subductaque lumina nobis
 Reddite, magnanimoque pares succedite patri.
 Sic fauceat vobis paribus respublica votis,
 Floreat Vrbs regnetque diu: sic mœnibus istis
 Arceat hostiles Superum clementia dextras.

Illustriſſimo ac Generoſiſſimo
Domino,

D. BOVTHELLERIO,

Comiti de Chavigni, Chriſtianiſſimo Regi
à Conſiliis & ſecretis.

Triſtes quærelas Gallia gemiſcentis,
Regiſque voces Purpuraque lamenta,
Feriale funus Eminentis Armandi,
Cecidi Chavigni. Cardinalis extincti
Arceſſo manes, quem ſuperſtitum dixi.
Dum templa, turres, porticusque Gallorum,
Aula, Lycea, buſta Principis lugent,
Dum grande lumen occidit tuis terris,
Et Vni verſi cymbalum loqui ceſſat,
Et iſte Titan Celta factus eſt Veſper,
Nefas putavi elinguis eſſe defuncto,
Et non dolere tot dolentibus regnis.
Sed Francus iſta mæſtus ingemit clade,
Sed Belga noſter, ſive lugeat Rhatius,
Vel Allobrox vel Itali ſoli civis,
Caſtrisque Trento ſæpe regiis viſtor.
Nos bella, lauros & trophæa venturo
Narramus ævo, & maximi Ducis nomen
Et vim ſagacis ingeni, & reſiſtantem
Animum procellis, ac re peſtus ad verſis,
Fide le Regi Liliſque juratum,
Oculis legenda obtrudimus malignorum.
Comes verende, Francia tua ſplendor,
Qui pondus humeris ſuſtines Atlantæum,
Regique propius ſaris & Iovem tangis:
Qui conſulentem ſæpius, Bothellieri,
Fractumque curis conſulendo juviſti.

*Cervicibusque ingentis imperi molem
Vna tulisti, & his laboribus perstas,
Has lachrymas, hos Vatis exteri questus
Dignare venia, & debitos Duci plandus.
Sic te, Chavingni, fata purpura servant,
Sic vive Gallis patriaque consultor,
Si me tuere, quem dolor Camœnarum
Amorque Magni flere jussit Armandi.*

C. B A R L Æ I

P O E M A T V M

H E R O I C O R V M

L I B E R I V.

Sive Poëmata, quibus illustriores Nuptiæ,
à Nobilissimo viro

D. I A C O B O C A T S I O,

Eq. & Hollandiæ Syndico Belgicis
versibus conscriptæ,

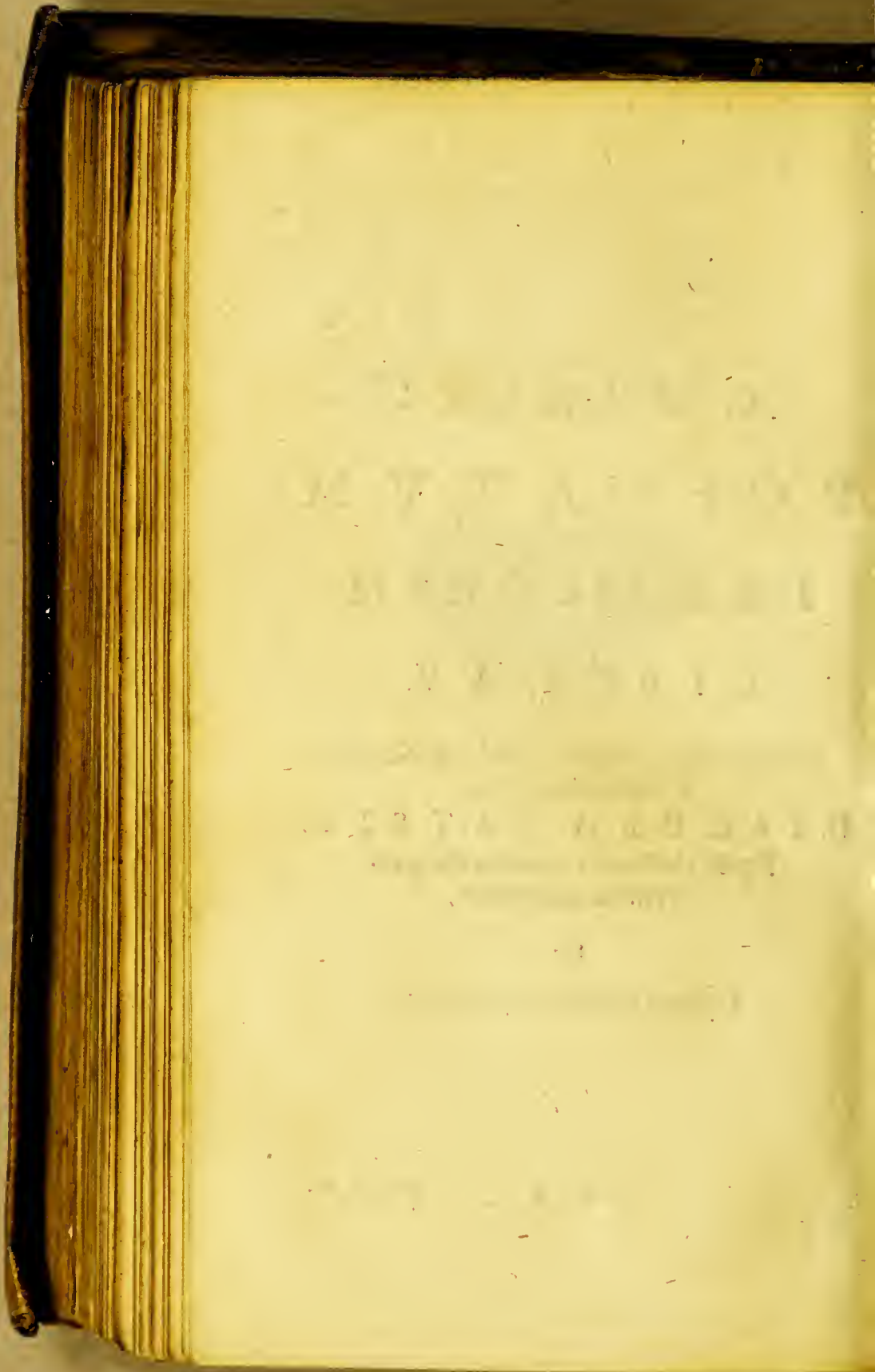
hic

Latino Carmine celebrantur.

A 4

P A R A.

[Faint, illegible text visible through the paper, likely bleed-through from the reverse side. The text is mirrored and difficult to decipher.]

P A R A D I S V S,

Sive Nuptiæ primorum parentum,
A D A M I & E V Æ.

*H*umanum genus ex uno, populumque
potenti
Prognatum genitore cœnam, thala-
mosque facesque
Quæ summo placuere Iovi, jurataque
cœlo.

Fœdera, & æthereis accensos sedibus ignes,
Autoremque Deum, & magni sponsalia mundi.
Hic Venerem prævertit amor, Cyprumq; Gnidumq;
Et curas, levis Ida, tuas, altamque Cytheren,
Lucinæque graves voces, metuendaque matri
Pignora, difficilesque thoros. Cum fabula nondum
Facta fuit Samos, & tenera lasciva Diones
Regis, & ardentes geniali in limine tædæ,
Et facibus prælustis Hymen, & pronuba Iuno,
Idaliusque puer. cum nondum gênera pudoris
Virginitas primo occurrir secura marito,
Et nulla capidum fregit formidine votum.
Dulces conjugii tabulæ, grandævaque puerum
Vincula, & humana sancta incunabula gentis,
Scribite me sociam præscis rectoribus orbis,
Et nexu vincite pari; me involvite totum
Ignibus; &, sero licet, adspirate nepoti
Patrios animos, veteresque arcesite flammæ;
Dum Superum decreta loquor, fœcundaque pando
Gaudia, & ex uno nascentes sanguine sponfos.
Huic thalimo, quodcumq; sumus, debemus amantes;
Vrimum exemplo soboles, cupimusque procantum
Officio, cœu lege, frui. quæ bœsia cuncti
Figimus, hi docuere pueres. amplexibus istis
Hæsimus; &, quam vis tantarum nescia rerum,

In cœusis ventura suis stetit omnis & arsit
 Posteritas, voluitque viro consuescere virgo
 Posthuma, nec superesse sibi. mens altior ambos
 Vniit, & dominos grandi sub Numine iungi
 Adspexit natura suos. insania non est,
 Sed titulus sapientis amor. sublimius illi
 Principium, celsisque furor defluxit ab astris.
 Quin genitrix hominum rabies & amica voluptas
 Nos agitant, agitante Deo. sub Præsede tali
 Nubitur, auspiciisque haurit cœlestibus ignes
 Quisquis amat, multumq; gravis reverentia lecti est.
 Tu motus, ADAME, tuos, primique furoris
 Molle rudimentum & casta præludia sponsa.
 Et thalami secreta aperi, cum nullus aduiter
 Incestare thorum potuit, nec pellicis astra
 Peccavere viri. nec luxuriosa procorum
 In te turba ruit: cum, solum tuta duobus
 Conjugibus, primæva fides tot nomina præci
 Nescit, atque una vultum defixit in EVÆ.
 Et tu patre Deo felix, sine matre virago,
 Nullius, sine fratre, soror; pars altera mundi,
 Pars eadem surrepta viro, pars reddita rursum,
 Dirige me, veneranda parens, & semina rerum
 Damnatumque Chaos, fœdisque erepta tenebris
 Tempora, gavisumque tuis natalibus orbem,
 Conjugiique expone modum. Tibi clarius arsit
 Luciferi tum stella recens, fulsere serena
 Plejades, Arctophylaxque tuo consensit amori.
 Quæque Ariadnæ meruerunt astra coronæ
 Prospera in illustrem vibrarunt lumina sponsam,
 Et lusus fovere tuos. Tuque ætheris alti
 Terrarumque potens opifex & conditor ævi
 Summe Deus, sacro præcordia concute motu,
 Et tua quas nostris leges sapientia flammis
 Præscripsit, Pater alme, doce; quo concitus æstro
 Prima maritali concussa cubilia gressu

Presserit, & valida quondam libaverit Heros
 Oscula consorti: quo percita nubilis uxor
 Numine, magnanimo sese submisit amanti,
 Robustumque latus tetigit. mihi, Cyrrha, profanas
 Claude domos. nec enim me sacrosancta moventem
 Sollicitare Deos, Pataraque avertere Phœbum
 Fas erit; ite Deæ Libethrides, ite Camœna,
 Et toties nobis faciles Heliconis alumna.
 Nunc vobis ignota loquar, tripodumque ministris
 Non audita prius. non jam te vis unguis colles
 Percutiat, Pimplamque mihi & Parnassia fundat
 Flumina, non solitis me proluat Hippocrene,
 Non Pallas, non Phocis aquis. mea largius, Heden,
 Labra riga, fontesque tuis extrude disertos
 Collibus, & medio demerge in Tigride vatem,
 Assyriosque mihi latices, vallesque reclude
 Fortunatorum nemorum, latisque repone
 Sedibus. ad viles dudum demissa labores.
 Tota salutare mens imbibit enthea curas;
 Cultoresque tuos binisque habitat a colonis
 Rura canit, lætisque decus venerabile cœlo
 Imputat, & dulcem terris impertit amorem.

Dispulerat de forme Nihil, mensamque tenebris
 Congeriem, formasque rudes distinxerat autor,
 Et facies nova rebus erat. flammantia mundi
 Mœnia, siderasque domos, expansaque vastis
 Atria fornicibus, distinctosque orbibus orbes
 Volvebat proprios vis indefessa per axes.
 Ibat, & insolitos lampas Phœbeia currus
 Raptabat per signa; diemque opponere nocti
 Cœperat, & gratas populis promittere luces.
 Cui comes instabiles velox Diōyma quadrigas
 Nocturnis fledebatur equis; sed lumine nondum
 Orba suo, nec passa vagi discrimina vultus,
 Intrepidum sulcabat iter. radiantibus astris
 Hic madidas Hyades, illic sicci ora Leonis,

Hic Cancri chelas & tardi plaustra Bootæ
 Addiderat, propiusque polo suspenderat Arcton
 Majestas augusta Dei. Depressior illis
 Ignea securam radebat machina Phœben.
 Quam subter gremio immani circumfluit aër
 Ampla procellosi lambebat tergora ponti,
 Inde cavis passim captivum anfractibus aquor.
 Ultima concreto subsidens pondere tellus
 Stabat mole sua, & nullo tibicine fulta,
 Librabat vastos solidis compagibus artus.
 Cernere erat tumidos sinuosos flexibus amnes
 Fastidire sinus magni Tritonis, & ipsa
 Terrarum per operta rapi, rursusque vagantes
 Reddere & immensis effundere faucibus undas.
 Tunc visa patulo volucres erumpere cœlo,
 Squamigerumque genus pelago: per inhospita saxa
 Et saltus errare fera: atque ignara laborum
 Agmina quadrupedum laxis discurrere campis,
 Et nullo ductore regi. De pulvere vili
 Factus Homo, colophon operis, grandisque theatri
 Arbiter, & mundi melior nascentis origo,
 Mirandum lustrabat opus, causasque Deumque
 Mente sequebatur tacitus. Quæ maxima postquam
 Fecerat excellens Genitor, solusque deesset
 Sponsa viro & tantis decoranda penatibus uxor,
 Ingentes illis prædari Orientis honores
 Destinât, & latos Asia prædavit hortos,
 Quosque colit nunc Assur agros. Hic area mundi
 Pulchra patet, Superum labor, & secreta voluptas,
 Deliciae humani generis, domus hospita patrum,
 Orbis amor. quælem non unquam Thessala Tempe,
 Non Baja videre locum, non florida tellus
 Phœacum, aut Afris exculta sororibus arva
 Hesperidum: vel quæ suspendit in aëre fruges.
 Alta suas Babylon, rarisque Semiramis ausis.
 Hic Ver purpureum caput inviolabile nimbis

Exerit, & flores ultrò protrudit apricos.
 Improba nubifera procul inconstantia Bruma
 Et peccans Autumnus abest. se longius Æstas
 Explicat & culmis turgens Cerealibus usque
 Luxuriat, totusque fluit sub messibus annus.
 Non rigidis armenta jugis, non taurus aratro
 Ingemit, aut sulco attritus splendescere vomer
 Suevit & irata dentem defigere terra.
 Non invita gravi purgatur vinea rastris,
 Convellitque labor glebam. se sponte relaxat
 Vis geniusque loci; & duros exosa labores,
 Vesta sinus faciles aperit. non incubat herbis
 Tempestas Boreaque furor, sed amœnior aura
 Per nova lascivo discurret prata volatu,
 Cunctaque mulcenti fixundat gramina flatu,
 Omne solo lolium sterilisque abscedit avena,
 Nec vitium natura facit, sed provida cæsus
 Prævenit, & nullo foetum deformat abortu.
 Non glaciem, gelidasque nives, frigusque minatur
 Sarmaticum trux Vrsa satis, teneramque pruina
 Exurunt acres Cererem: non diluit illam
 Imber, & infesto truculentior afflat Orion
 Sidere; vel rabido pertorret Sirius astro.
 Inconcuissa salus habitat, nec larida morbi
 Corpora, & occulta vexant animalia flamma,
 Et lehi genus omne, & fracta atate senectus.
 Purior invisis purgatur sordibus aër,
 Et propria bonitate nitet. non squallidus humor
 Pallentii livescit aqua, nec fulmina sparso
 Igne nocent, tonitruque boant convexa severo,
 Aut trepidans vibratur humus. tumet omnis in her-
 Et sibi blanditur ager, nec triste venenum (bam;
 Parturit & pravis stillantia toxica ramis.
 Non virosa truces lambunt aconita dracones,
 Non clam puniceis usquam permixta virescit
 Dira cicuta rosis. spinis paliurus acutis

Exultat & pungens tribulus. non viperæ morsus
 Enecat, & seruo metuendus scorpius ictus,
 Aut medica gaudens æger plantagine buso.
 Nulla sibi cæci fodere cubilia talpa,
 Nulla trahunt lento cochleæ vestigia gressus,
 Nulla ruinosos intexit aranea postes,
 Aut malus horrificis immigit bubo tenebris.
 Cymbia lacte fluunt: suauant opobalsama frondes,
 Thuraque, tunc nondum sacris accensa Deorum.
 Spumant mella farvis. crispantia vellera & armos
 Lanigera mirantur oves. vos jugiter hortum
 Irrigat, & nulla premitur caligine pulcher.
 Fertilis Euphrates sinuoso labitur amne,
 Et ripis non vile decus vernantibus adfert.
 Nec minus Armenii fontes & flumina currunt
 Tigridis, & sparsis recreant viridaria rivis.
 At qui se septem diffundit in ostia Ganges,
 Extremas lambit spatii ingentibus oras,
 Quæ Titum se tollit aquis. quæ labitur idem
 Adspicias pleno surgentem gurgite Nilum
 Occiduis pingues partiri sinibus undas.
 Forma loci duplicat laudes. hic edita diuo
 Surgit, & in tumulos modico curvata tumore
 Tollitur, in valles illic diffunditur amplas.
 Planities alibi est. ramorum frigore silva
 Castigant alto flagrantem vertice Solem.
 Is decor arbutis, ea passim gratia florum,
 Sic pubent virgulta, color sic discolor illis,
 Vt se, pulchra licet, vinci non abnuat Iris,
 Nec quæ candidulis onerantur Parthica gemmis
 Cingula, vel regum collis diademata fulgent.
 Viscera parturiunt aurum, locuplesque metallum
 Vena vomit. multa durantur jaspide gleba,
 Et candens concurrat onyx, & bdellia manant.
 Vos quoque flexibiles hederæ crevistis & ulmi,
 Et lauri virides & amantes littora myrii,

Palma-

Palmaque nunc cedro, nunc celsis juncta cupressis.
 Arboreos inter foetus, frondosaque tesqua,
 Surgebat duplex arcani nominis arbor,
 Secretos agitans sensus, & numine quaque
 Plena suo, forma, genio, molimine dispar.
 Prima senescentes poterat depellere vultus,
 Nec tremulo passa est incedere corpora gressis,
 Rugarum impatiens languescentsque juventa.
 Vis illi vitalis erat, conferre labanti
 Robur, & afflictiis solatia reddere membris,
 Nati vos reparare focos, arcessere letho
 Semianimes, querulis hominum succurrere morbis.
 Exhaustosque fovere sinus; contraria morti,
 Atque obitus ignara sui, sine fine virescens,
 Umbrosisque erecta comis, nec frondibus unquam
 Denudata suis, non laeso cernua trunco,
 Aut curvata latus, nusquam non integra stabat,
 Et patrio foliorum apices aptabat Olympo.
 Posterior vires animo roburque sciendi
 Sufficit, ingenio recti praeique magistra.
 Hac fructu nos scire facit, quia de vius error
 Pectus agat, vel certa premant vestigia callem.
 Nec minus innocuas inter formosa sorores
 Emicat, & nitido pendentia palmite poma
 Ostentat, magnoque sui succendit amore
 Proclives oculos, vetitosque invitat ad usus.
 Ne mihi Phocaeos colles, Heliconaque sacrum,
 Aut Aganippeas obiectet Gracia ripas.
 Hic nemus Elysiun est, statio gratissima vita,
 Plena voluptatum domus, opportuna bonorum
 Regia, tuta quies, nullus pavor, optima rerum
 Et mundi facies, & pleno copia cornu.
 Non livor, non ira ferox, non turpis egestas
 Quae grassetur, habet, favor & clementia caeli,
 Et voti stat summa Deus. Pomœria noster
 Ista pater coluit, tali spaciatus in horto

Ibat,

Ibat, & imperio terrasque undasque tenebat
 Solus & ignotum flebat fascibus orbem.
 Agnovere fera Dominum, rabiemque leones
 Submisere viro. maculatus tergora panther
 Paruit, & longè jaculantes lumina lynces,
 Et rapida tigres & raucis vocibus ursi,
 Et lupus & torvis elephas barritibus horrens.
 Quadrupedum quodcunq; fuit, quodcunq; vel ather
 Edidit, aut patulum squamis armaverat aequor,
 Vnius mandata ferunt. non abnuuit illa,
 Qui Pelusiatis vivit crocodilus in oris,
 Qui fluctus delphines arant, ferrat aequor rostra
 Protendunt pelago. non physteres anhelis,
 Non aquila alii volans, quamvis Iovis armiger ales
 Et Latius victrix servanda insignibus esset.

Viderat ex alio rerum Pater omnia nutu
 Ire suo, formasque sibi causasque probari,
 Et plausum meruisse Boni; cum talia fatur
 Providus & diis regalibus ora resoluit:
 Condidimus cælum & terras, & proxima terris
 Æquora, quique illis sublimior imminet aër,
 Athereas fluxis distinguens sedibus arces.
 Cuncta vigent, gaudetque ferax natura vocari,
 Atque aliud genuisse sibi. dum plurima fatum
 Exspectant peritura suum, senioque fatiscunt,
 Dana nova reparant studiis, mortique priorum
 Vita subit, servantque suas in semine causas.
 At mea, cui prono famulantur sidera vultu,
 Progenies, speciesque Dei, qua subdita nobis
 Mundi sceptrum tenet, mentemque erectior astris
 Et Superis inferre potest; ac conspicit in se,
 Qua spectat diffusa foris: sine compare sola
 Ambulat, & nullo solatur pignore vitam.
 Vnus homo est, uno nostrum sub corpore spirat
 Depositu; similemque sui quem voce salutat,
 Non habet. occusat cælo sociabile cælum,

Et stellis it stella comes. cum Sole vagatur
 Luna soror, junguntque suum cum lumine lumen.
 Cur homini seposita quies? cur conjugis exors
 Vita fluit? qua terra patet, cum conjuge conjux
 Quisque sua est, funduntque alios vi ventia foetus
 Omnia, & in plures abeunt primordia partus,
 Et consors sua cuique vacat; genitumque vocatur
 Quodlibet, aut gignens animal; prolesque parenti
 Succedit non una suo; mas, femina partes
 Conjugii blandas faciunt: cum turture turtur
 Ludit, in admissio lascivit passere passer.
 Et gallo gallina coit, cum vulture vultur,
 Accipitre accipiter. socia veniente maritus
 Clangit olor, pennisque suos testatur amores.
 Capra marem sequitur, generosi leana leoni
 Accubat, adsuescitque cani formosa catella.
 Hic ululant ferventque lupi. tot matribus illic
 Dux aries permixtus abit, multa que nepotum
 Spe tumet. egregios taurus bibit ossibus ignes,
 Et pater est. etiam furor est insignis equarum,
 Est insignis equis, cum gramina lata pererrant
 Et rapidos tranant amnes, rabiemque medullis
 Altius admittunt. steriles uruntur arenæ,
 Et cervi leporesque calent, damæque fugaces,
 Bubalus & panther; sunt & sua gaudia stagnis,
 Illecebræque mari. miscent se grandia cete,
 Et molles phocæ sobolem per secla propagant.
 Omnibus accendi tacitam sub pectore flammam.
 Hinc per me ruit in Venerem genus omne animantū,
 Cum vermi species patefacta est prima diei.
 Nascuntur violæ violis, ex arbore surgit
 Arbor, & è platano platanus, de palmitè palmes.
 Est hederæ connatus amor, cum flexilis ulmo
 Nubit; in accensis spumant ipsa oscula conchis.
 Quin ubi temperies calidis humentia miscet,
 Concipit, & putri nascuntur corpora limo.

Cur meus ignarus blandi dictator amoris
 Semper eat, longosque terat secretior annos?
 Non soli fas esse homini, nec nobile patris
 Ignorasse decus, nec pondus amabile lecti.
 De thalamo jam cura mihi est, de conjuge, natis,
 Et, qui praeclara veniant de stirpe nepotes.
 Hic vir hic est, cujus memor abunt nomina gentes,
 Quae medium adspicient Solem, quae signa Trionum,
 Quas oriens Titan, & quas declivis adibit.
 Ille per Europa tractus Asiamque patentem
 Et calidas multum Libyae sitientis arenas,
 Quemque procul reliquis secrevi partibus orbem,
 Extra anni Solisque vias Lunaque meatus
 Differet imperium. cunctos à Gadibus usque
 Auroram populos isto de sanguine nasci
 Praescia fata volunt. & jam descendere cerno,
 Nubila qui rumpet curru, celeresque beatas
 Flectet in astra rotas. sequitur sine patre sacerdos
 Et typicus sine matre senex. cui deinde subibunt,
 Iustitia rectique tenax, trabibusque superstes
 Et tumidis elapsus aquis; infractaque gestans
 Pectora Thariades; gradiensque per aquora vates
 Legifer, & totas acies & castra ruenti
 Subducens ductor pelago. nec stemmate tanto
 Degener augustis despecta mapalia sceptris
 Mutabit Iessa soboles, clarusque triumphis
 Regali victor juvenis spectabitur ostro.
 Quin patri sese comitem felicior addet
 Filius, & quo non regum sapientior alter
 Iura dabit populis & belli nesciet iras.
 Ille piis nobis delubra ingentia coeptis,
 Templaque constituet cunctis celeberrima terris.
 Et famae devota meae. quin classibus ibit,
 Dives ubi assiduus torrebitur ignibus Afer,
 Et timidam quaeret cecis in rupibus aurum.
 Hoc Ninos genitore suos deducet avosque

Assur,

Assur; inoffenso manantes ordine Cyros
 Persa sagax, Cecropas Grajus, Romana Quirinos
 Gloria, regnantesque meo moderamine Iulos.
 Qui Iovis in sanis turges natalibus amens,
 Hunc patrem dic, Pella, tuum. qui stulte Deorum,
 Caesar magne, tumes titulis, hinc prima reposce
 Semina nascendi & clari cunabula Flavi.
 Esse quoque in fati reminiscimur, affore tempus,
 Quo mala peccantem damnabunt crimina mundum,
 Et faciet se quisque reum. tunc altera terris
 Progenies istaque potens ab origine Princeps
 Surget, & errantes animas merfasque tenebris
 Reddet perpetua, post diruta tartara, vita.

Dixerat omnipotens; cum membra rubentia
 solvi,

Et vigor attentis coepit decedere nervis,
 Et vires languere Homini, nebulaque vaporque
 Erectum inclinare caput, collapsaque claudi
 Lumina. quin cunctis subrepsit inertia mollis
 Sensibus. ignarusque sibi quid fata pararent,
 Languidulos artus viridi projecit in herba.
 Iamque illos tollens, iterumque iterumque relabens
 Sapius & prono feriens sua pectora mento,
 Defecit sibimet; donec demissus ab alto
 Somnus adest, tinxitque suis cava tempora succis,
 Et gelido adspersit medicata papavera rore.
 Dormit, marcentique anima sopor altius infert
 Otia, componitque virum. non flamine frondes,
 Non mota ventis segetes. siluitque sonorum
 Quicquid erat, quicquid lenem turbare quietem
 Obstreperum poterat. iussis caelestibus ales
 Conticuit, sueta argutis praevertere lucem
 Cantibus. obticuere canes, & garrulus anser,
 Quique loquax sturnus clamore silentia rumpit.
 Solum marmor aqua & salientis leniter unda
 Permissum & quodcunque leves invitat ocellos.

Vt jacuit, stupidum tetigit latus, ipsaque costas
 Concussit diuina manus. sublataque tanto
 De numero fuit una viro, quam maximus autor
 Induit egregie forma meliore puella.
 Ossea quæ primum fuerat, mollescere cepit
 Materies, factumque fuit tractabile corpus:
 Pars abit in spinam, variis quæ flexitur apte
 Articulus, ut libret onus: de vertice summo
 Emersit geniale caput, vultusque decora
 Effigies; simul impexi fluxere capilli,
 Inque humeris luseret cornu. nitidissima cervix
 Emicuit, facili manarunt brachia motu,
 In digitos distincta suos: hinc pectus & ipse
 Intumescere humero tenues sub utroque papilla,
 Atque habiles sponso mamma, venterque femurq;
 Accepitque pedes & eburnea crura virago.
 Sic quoties puppim ripa molitur in iuda
 Navita, protensa primum sua ligna carina
 Aptat, & hinc geminâ subtextit stamina parte,
 Et costas alvumque facit: dein transtra forosque,
 Fabricat & clavum, tabulataque desuper addit.
 Stat matrona, suosque stupet formosior artus.
 Stat virgo, nescitque velit cur virgo vocari.
 Stat mulier, spectatque viri discrimina coram,
 Miraturque maris vultus, & femina quid sit.
 Nec tamen erubere gena, velamina quamvis
 Ignotum terris velarent nulla pudorem.
 Integritas sine labe fuit, sine crimine vita,
 Nec, quo se tegetet, culpa mens nescia habebat.
 Vt vigiles patuere oculi, discussaque somni
 Alta quies Homini est; presentis imagine forma
 Constitit, attonito similis. dumque omnia lustrat,
 Atque aliqua sibi dissimilem similemque puellam
 Adspicit, arcano præcordia concitus æstro,
 Hæc, inquit, quam cerno, mea de carne virago est.
 Hæc ossis pars ipsa mei, de sanguine sanguen,

Vite vita mea, vivacis fabrica costæ,
 Debita conjugio conjux, amplexibus uxor,
 Dos thalami, sociique placens regina cubilis,
 Et magna gentis mater stirpisque futura.
 Illa mihi poterit non les lenire diesque,
 Illa dabit faciles aditus & mollia fandi
 Tempora, jamque mihi volet arrisisse marito,
 Et jurare fidem, nec sacris cedere pactis.

Dixerat. at dictis præens Deus annuit, & vos
 Crescite, ait, dignosque mihi proferte nepotes,
 Alteriusque aliter blandè suspiret amori.
 Sors geminis communis erit, quin corpore in uno
 Concordes vivent animæ, nec fœdera quisquam
 Rumpet & æterni dissolvat vincula læti.
 Exeat hic mundi populis illustrior annus,
 Quo neci natura dios lætatur amantes,
 Et pius arsit amor, ratioque adsuescere leni
 Iussa fuit veneranda jugo. de nomine vestro
 Nomen eât, sobolem in cunctas diffundite terras,
 Tu pater Eois post hæc dicere, paterque
 Occiduis. te Chaldeus Medusque parentem,
 Et Phariius, Celtæque colent. tu semina Mauro
 Suffice; tu Rhodamo, ripisque vagantibus Istri,
 Tu Gangi largire homines. Tuque optima virgo
 Amplexare virum propius, genitrixque per omnes
 Audi clara plagas. multo tibi viscera partu
 Intumeant, totusque rotet cunabula per te
 Orbis, & à tanta veniant tot principe gentes.
 Sic thalamo jus grande datum, & coelestibus alma
 Auspiciis micuere faces, & conditor idem
 Fœderis & tædæ præses & pronubus illis
 Numen erat. non sors castos temeraria sponfos
 Alligat, at magno tuti stant teste penztes,
 Pe. petuasque trahunt metuendo à Iudice leges.
 Illicet æthereos Iuvenis ser venior ignes
 Hauserit, & hos ipsos, quos non præsenferat, æstus
 Aspectu

Aspectu propiore fovet. non nomina rebus
 Ponere cura fuit, non tot distinguere formas
 Vocibus, aut proprios animantium addiscere motus,
 Quantaque diversis orientur corpora causis.
 Non jam scire juvat, qua volvant aethera mentes,
 Quid fluidas gignat nubes, qua flamina surgant,
 Et bellum virtute gerant, quis Nerea vinculis
 Strinxerit, & solitas nolit transcendere metas.
 Non tauris dare iussa libet, non sistere ceruam
 Cornibus, aut daris inflectere colla lupatis
 Acris equi, rutilosque manu mulcere dracones.
 Cum vasto serpente loqui. mens omnis aberrat
 In vultus, quos Eva gerit. jam proximus illi
 Arridet, subitoque animum labefactus amore,
 Salve, ait, egregium summi Patris incrementum
 Femina, seu jam sponsa velis, seu virgo vocari,
 Seu soboles mea, sive soror. tot nomina per me
 Sola refers. uno facta à genitore sororis
 Iura tenes; laterisque mei de parte resurgis
 Filia, nunc virgo est nulli temerata marito;
 Et mulier, quia sponsa mea es: & sponsa Tonantis
 Imperio. salve facies pulcherrima mundi,
 Delicium non vile viri, mea chara voluptas,
 Solamenque pium, spes posteritatis & avi
 Vnica. tis mecum tota dotabere terra,
 Et regni pars una tua est. diuisa potestas
 In nos orbis abit. capitis si gloria nostra est,
 Proxima tu nobis rerum jam frena capeffes,
 Et patiens consortis eris; nec liuida nexus
 Distrahet aut socias dirimet discordia dextras.
 Quam memini, cum solus, iners, hac aurea rector
 Rura pererrarem. vidi sublimis Olympi
 Moenia, dispositisque orientia signa manipulis,
 Aeterni Genitoris opus. demissior anni
 Oceanique vias & rerum exorsa stupebam.
 Nec non & pecudum turba, turmaque volantum

Vndique cingebant dominum; volucresque canora
 Iudice me cantusque suos modulose probabant.
 Ante oculos lufere fera, pardusque lepusque,
 Et timida lynces, pinnisque rigentibus histrix,
 Cornigerique greges, ceterique in terga cameli,
 Et setosus aper. toto sed in agmine deerat,
 Cui comes iret homo, quæ posset comparare vitam
 Ducere. sensi etiam (nec enim quæ vera negabo)
 Non salientis aquæ latices, non vota susurros
 Non Zephyros expleffe mihi. Tu suavior aura
 Discuties tetricum quicquid fuit. apta sodali,
 Accipe me, lectoque parem dignare, mihi que
 Famine submitte decus. Tu mite parentis
 Nomen & admissi titulos mihi conjugis uxor
 Concilia. natosque & qui nascentur ab illis
 Ocyus indulge. non est mihi vilis origo.
 Ipse Deus pater est. qui spiritus hos regit artus,
 Illius est. diuinus in hoc se continet hospes
 Corpore, deque Deo mens, & spiratus ab illo
 Cœlestis vigor, atque auræ simplicis ignis.
 Si gazas, si poscis opes, patet omnis in usus
 Tellus facta meos, patet æquor & arduus ather.
 Vis famulos? tibi pontus alit, quodcumq; natantū est.
 Vis famulas? levis aura dabit, quodcumq; volantū est.
 Vis famulos? Phœbus tuus est, tibi Lucifer ardet.
 Vis famulas? Phœbe tua fit, tibi voluitur illa.
 Vis famulos? totis famulantur sidera castris.
 Vis famulas? Aurora tuis se promptior offert
 Obsequiis, & amica Pales. palatia speras?
 Cælo habitas, cælo mecum & radiantibus astris
 Clauderis & superum tectis. vis grata palato
 Pabula? donabit plenis convivis mensis
 Hortus; & haud una pendentia ab arbore mala,
 Et pyra, quæ lenta pendent religata genista,
 Sufficiet. molles aderunt ad prandia ficus,
 Et quæ de viridi stillabunt ilice mella,

Discutient mea vina sitim, diuisaque sensus
 Gaudia percipient. qua pascant lumina, rerum
 Formas mille vides. mulcent concentibus aures
 Hic paxus, hic philomela tuas. confundit odores
 Thus & myrrha suos, & balsama naribus infert
 Et casiam Pancheus ager. tot lingua saporos
 Pitissat, tactumque manet non una voluptas.
 Non hac cuncta mihi, non hac mihi munera soli
 Astra parant. plures vocat indulgentia magni
 Numinis; in multos bonitas laudatior exit;
 Et melius commune bonum est. spatiosior orbis
 Expectat cives alios, & nascier à me
 Posteritas immensa cupit, que littora, sylvas
 Incolat, & mediis sedem sibi figat in undis,
 Que Rhenum, Mosamq; bibat, Tanaimq; bicornem,
 Et Ligerim celeremq; Ararim, Batimq; Padumque,
 Et Nigrim & gelidi glacialia flumina Ponti,
 Quique habitent totis distinctos axibus axes.
 Quare age, sis conjux, & quo nos fata, cupido,
 Quo ratio, natura trahunt, sine lite sequamur.
 Occupet Adamus sociam, sit nubilus Eva,
 Et sua confundant genituri semina secus.
 Audiit has mulier voces & verba loquentis
 Optimæ. quemque videt, vultu jam diligit ipso,
 Et cupit amplecti propius. novus ardor amantem
 Incitat, & teneris succrescens cura medullis
 Urget inexpertam. quos nescit, nutrit amores.
 Nutu, voce favet; gestuque oculisque procatur,
 Non lasciva tamen: quod virginis esse putatur,
 Despicit ingenium. soboli vult mater haberi,
 Et matrona viro. gravis admiratio lecti est,
 Nec sperata minus. tandem sic orsa profatur:
 Salve chare Deo Iuvenis; seu frater amari,
 Seu genitor, sponsusque velis. que nomina per te
 Donari vis multa mihi, tibi reddimus uni.
 Ex te facta patris titulum tibi nata rependo.

Tecum facta soror fraterni sanguinis adsum
 Conscia, quæque tuo jam sum servata cubili
 Sponsa, virum sponsumque libens, Adame, saluto.
 Adde quod & dominum Te fas sit dicere, cuius
 Arbitrio submissa reger; quo vindice surget
 Femineæ virtutis honos, & tuta manebit
 Fama pudicitia & socialis gloria læsti.
 Expetimur petimusque duo. quam tu petis, illam
 Iure tuo repetis. quid enim? sum costa mariti,
 Et pars rapta tibi. non sum distincta, sed una
 Tecum, Sponse, caro. cum me, te diligis in me;
 Et cultor sis ipse tui. cui spernitur uxor,
 Spernitur ille sibi: atque odii accenditur in se,
 Cui consors exosa thori est. miscebimur ambo,
 Ut fiam, quod non fueram, de virgine conjux,
 Et lateris nova cura tui. quos poscis amores,
 Despondet tibi noster amor. quos exigis ignes,
 Accendet tibi fax melior. redamaris amator,
 Quoque vocas, haud agra sequar. sed legibus uxor
 Esse velim rectumque sequi. parere marito,
 Non servire, meum est. mandata capeffere, quæ non
 Fastidit pietas. pariter regnamus, at impar
 Majestas mea sorte tua est. nihil arrogat ultra,
 Quam minor esse viro mulier. quæ torva gubernat,
 Et fasces sibi sola rapit, temeraria regno
 Excussit folioque virum, laribusque tyrannus
 Incubat, & veri leges pervertit amoris.
 Prima Dei me cura manet. manet altera sponsi.
 Tertia natorum est. lites & jurgia damnat
 Nupta decens, frangitque suum ratione furorem,
 Et fluctus domat alloquio. non garrula cunctis
 Obstrepit, aut aliis gestit facunda videri.
 Sed taciturna placet. studiis aversa parentum
 Segnius hos amat, atque suo magis heret amanti.
 Partitur commune malum. solatix, curas
 Dicitur. humanum quicquid, perferre laborat.

Non forma, non dote tumet, generisque superbit
 Nobilitate sui. preciosa monilia flocci.
 Pra virtute, facit. candor, probitasque fidesque
 Et morum cunctis prae cellit gratia gazis.
 Officiosa domi, famulis terrore modesto
 Imperitat, modicaque decus gravitate tuetur.
 Cum vagit puer, adludit: cum pollet adultus,
 Vivit in exemplum juveni, iussisque coercet
 Magnanimum. non zelotypo furiosior aestu
 Incedet, fraudesque thori praesumet iniquas.
 Quod si fortè ira tumidus flagrante maritus
 Seviat, hæc blando cupiet sermone mederi,
 Blanditiis intenta suis. secreta, fidelis
 Arcanum quicquid thalami est, aperire timebit,
 Et narrare palam. si quid sacundia possit,
 Explicet in sobolem monitrix. non lumina flectit
 Illecebrosa aliis, nec praevis pabula praebet
 Ignibus. una uni domino vacat. oscula nunquam
 Aut irata fugit, vel luxuriosa reposcit.
 Consensu differre, bonum. divorcia censeat
 Improba, nec volet illa pati. nam nexa Tonanti
 Vincula qui solvent homines? qua distrabet audax
 Impietas? his sum tua conditionibus uxor,
 Talis amo; & rursus sperem tibi talis amari,
 Istaque venturos iam mox meminisse nepotes.
 Quam nobis, Adame, places. quam corpore toto
 Arrides. quam frons, oculi, pectusque, torique
 Depingunt hominis speciem. quam mentis honore,
 Quam patrem ratione refers. quam splendet honesti
 Et veri studium animus. quam recta voluntas
 Iusta facit. quam te nullis insana cupido
 Motibus aversum rapit, aut vis effera cogit
 Deteriora sequi. quantum est ad sidera vultus
 Tollere, suspexisse Deum, sub numine terris
 Iura dare, & caelo, lateque vagantibus undis,
 Et tota tellure frui. cum conjugis à me

Exigis officium, tantorum fida bonorum
 Testis ero consorsque simul. Tibi laetior Eva
 Ibit in amplexus, collo circumdabit Eva
 Brachia. Iam videor Saras, claraeque Rebeccas
 Gignere, praegrandemque Leam, sine prole Rache-
 Et fortes bello Deboras, tenuique Boozi (lem,
 Palliolo vafre tectam Moabitida Rutham.

Et quotquot nostro descendunt sanguine matres
 Hebrae, Graeque nurus, Latiusque togata
 Moribus, Hippolyta, Volscorum e gente Camilla,
 Cassandra, Mariaeque & nomina sancta Sibylla.
 Sume thori comitem, nihil est quod sponsa negabo.
 Et qua figo tuis iterumque iterumque labellis
 Basia, crescenti seponas pignus amori.

Est locus irrigui liquidas Euphratis ad undas
 Pulchrior, & frondosa comis viridantibus Horti
 Pars melior. teneri saliant e gramine rivi,
 Saxa virent, niveisque albescunt floribus agri.
 Non coeno latices, non foedo squallida musco
 Sordet ripa, tepet moderatis solibus aër,
 Fragrant vernantes casia, duransque amaranthus.
 Et tu flebilibus tunc nondum, hyacinthe, figuris
 Terribilis, nardi juxta redolentis aristas
 Diverso te flore probas. hic pampinus ulmis,
 Hic hederæ serpunt cedris, cedrisque propinqua est
 Plena favis abies, & veri praescia laurus
 Panditur. hic postquam prisci latuere parentes,
 Conjugii didicere modum, plenusque furoris
 Fœcundum primus pater exantlavit amorem.

Illicet ingenti plaudens natura paratu,
 Exultat Sponfos circum. calet obvius ire
 Flammifer, impulsosque jubet properare jugales
 Tardius, ut sacra videat spectacula scenæ.
 Candidius fulsere dies, quos ledere nimbi
 Et pluvia timuere graves, tristesque pruina.
 Omnes interea puro qua crimina pellunt

Ore Dea, fecere choros, sociataque dextris
 Virtutum series hominum connubia sanxit,
 Officiis attenta suis. Concordia lites
 Dissulit, & quicquid nuptis adspersit iniquum
 Improba Suspicio, & ludens in amoribus Error,
 Proscripsit sincera Fides, & nescia pravi
 Simplicitas. nitida subrisit Gratia fronte,
 Temperies casta. rectum Constantia suavit,
 Religio quodcumque pium, Prudentia justum.
 Nec mora, floriferis passim viridaria ramis
 Irrubuerunt. rose gemmis patuere reclusis,
 Nec claudi voluere diu. strepuere susurris
 Arborea frondes, canna cecinere palustres,
 Buxeaque ignotos modulata est tibia cantus.
 Lenibus excita Zephyris, auraque salubri
 Avia dulcisonis garrutibus implevere
 Gratantes pariter volucres, & gaudia pennis
 Testata auspicio Sponsis favere secundo.
 Non galea riguere truces, hastaque feroces,
 Aut framea, & clypei adversis umbombus acta
 Concrepuere, vel immissa tonuere quadriga.
 Non hic gavisus cecidit myrmillo theatro,
 Non sica rubuere manus, fusoque cruore
 Inmaduere thori. vos hæc scelerata probatis
 Posteritas. spectate thoros tedeasque parentum,
 Ut dominos amet unda suos, tellusque populosque
 Et mundi pars queque. mali cum gloria Martis
 Nulla foret, placidique irent sine cadibus anni.
 Quin procul Oceano in Magno, quem Caucasus aspar
 Adspicit, aut rubris pingit Neptunus arenis;
 Exiliere mari, crispataque carula pisces
 Discussere levi strepitu; spirantia cete
 Æquoreis sublata vadis sua gaudia plenis
 Evomere cadis. vitreis Tritones ab antris
 Processere, quibus rauco tuba murmure frendens
 Concha fuit, quæ jam Libyci per littora ponti,

Iam super Ægeos fluctus & Caspia regna,
 Memnoniasque domos tam clari nuncia læti
 Detulit. Ornavit myrto delphina Palæmon,
 Leucothoë phocam, violas intexuit algæ
 Cymothoë, seniumque dolens vivacibus herbis
 Dum fugat, æternos geminis promisit amores.
 Exhibuit domina baccas, quas ipsa profundo
 Legerat, Euphrosyne, & domino diadema paravit,
 Et gemmas pondusque dedit lucentis electri.
 Ipsa etiam centri impatiens se movit ab illo
 Terra parens, motuque suum confessa favorem est.
 Concussit se magnus Athos, concussit Olympus
 Thessalus, & celsi saliere cacumina Pindi,
 Ossaque Pyrenesque jugum. dein ignibus aucta
 Fortius igni vomis arsit fornacibus Ætna.
 Largius argentum Potosi genere recessus,
 Aurum vasta Peru. messes misere Molucca,
 India dives ebur; costumque crocumque rubentem
 Corycium nemus, & varium Panchaia gummi.
 Explicuit grandes volucris Iunonia fastus,
 Tardo mota gradu & pennarum ostendit honorem
 Conjugibus, pictosque notis stellantibus orbes.
 Psittacus humanas tunc nondum reddere voces
 Doctus, Ave, dixit sponsis. & gutture mihi
 Accinuit facundus olor, cui stridulus anser
 Obstrepuit, repetensque eadem modulamina coccyx.
 Nondum pica loquax fuerat, tunc ilice ab alta
 Adfuit augurio. nondum sua pignora Progne
 Fleverat infelix; sed lata voce canebat,
 Et Pandionia reddebat multa sorori.
 Irrubuit Numidium glaciens gallina per agros,
 Et verrens percussit humum. se Phasidis ales
 Lavit ad Euphratem, & longis cervicibus adstans
 Struthio. quique diem & solis nunc lumina bubo
 Horret, ad hæc spretis properavit festa tenebris.
 Cum sobolis parva denso grege dædala perdix,

Lacte novo tumuisse ferunt, & turbida Lethes
Flumina Cocytumque mero stagnasse Lyao.

Nec latuit res tanta pie consortia turba,
Spirituumque choros, & qua sine corpore mentes
Celsa tenent. sed formosam delapsus in Heden
Adfuit illustris nitidis exercitus alis,
Hic Seraphina cohors, illic Cherubina; Deoque
Talia coelestes cecinere encomia turma:

Magne Deus, sine patre pater, sine fine perennis,
Immensa virtute potens, mens nescia falsi,
Expers principii genitor, tibi cognite soli,
Ipse tui locus & spatium, bonitatis origo,
Labe carens omni bonitas, Tu maxime, quicquid
Non fuit, esse facis, nihiloque arcessis ab ipso
Stellarum solidos orbes; caelique beatos
Indigenas nos esse jubes. de Numine tanto
Numina penè sumus. tua nobis ora tueri,
Augustosque datur vultus, quo jusseris, ire,
Mandantemque sequi. Te patrem mente tenemus,
Et factum quodcumque tibi est. se statimur honestum,
Nec volumus peccare boni. te dante movemur,
Deque tuo capimus metuendum robore robur.
Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Ille ubi condiderat superi spatia a via mundi;
Sideraque adverso subter labentia motu,
Telluris suspendit onus, montesque lacisque,
Et valles, nemorumque locos, fluviosque profundos.
Nec faciem terris sapiens dedit omnibus unam.
Pars calet una, tepet pars altera, tertia friget.
Umbra loci varia est. latus hinc respicit utrumque.
Illic nulla cadit. nunc illis tota sinistra est,
Illis dextra meat, vel gyro flexa rotatur.
Nunc lucet, nunc lucis eget. sua lumina Phæbo
Imputat & Luna solatur imagine noctem.
Hic spaciota novis decorantur frugibus arva,
Arboribusque virent campi; vel grandia venis

Crescunt saxa suis : hic versicoloribus agri
Floribus, & sparsis discescunt littora gemmis.

Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Idem etiam pecudum species, armenta, feraeque
Exciuit tellure Deis, sapiensque figuris
Distinxit. pars antra colit, rupesque specusque,
Pars pratis gaudet patulis & vallibus imis
Pascitur. haec rabida nunquam mansuescere norunt,
Hæc docilis mansuescit, & acres exiit iras.
Has lana tegit aut villis : has asperat hirtis
Pellibus. has rostris, alias facit ungue recurvo
Terribiles. hæc dente minax, hæc cornibus adstat.
Hæc volitant, repunt alia ; natat illa sub undis,
Hæc graditur. manant alia de stirpe priorum,
Ast alias limus format, tepidique calores.

Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Hic Deus, hic celsi secretas ætheris oras
Destinat officiis hominum : seu frigore brumam
Verberat & largos effundit Aquarius imbres :
Seu gravidas torret latranti sidere aristas,
Spemque facit messis domino : seu lumina Titan
Partitur populis & luces dividit æquas
Noctibus, aut plures alibi distendit in horas :
Aut nulla nos nocte premit, vel luce focillat.
Illius est, quod sæpe suas regina bicornis
Mutet anhela vices, fraternosque induat ignes
Disparibus nocturna modis : seu lumine pleno
Turgeat aut curva radiet sub imagine flamma.

Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Tu Deus alme, tua jacularis fulmina dextra,
Nubilaque horrifico frangis compressa boatu.
Voce tua quatitur tellus, commotaque Tethys
Intremittit, & pavidi fauces laxantur Averni.
Tu potes unanimes armare in prælia causas,
Ut violent elementa fidem, contrarius igni
Humor eat, ruptis insurgant æquora claustris,

*Et terras insana vorant, ut turbine saxo
Vnà Eurvsque Notusque ruant. Tu turgida nutu
Flumina, tu fluctus, tempestatesque sonoras
Æliosque tenes in vito carcere fratres.*

*Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Ille Hominis sublime decus sub pulvere vili
Abdidit, exemplarque Dei venerabile gleba
Affixit, crassoque animam spiravit in artus.
Ille viro vitæ sociam largitus, amori
Monstravit thalamoque viam, legesque maritis
Fixit, & innocuo scripsit sua jura cubili.
Scena thori jam prima patet, Deus auctor amandi est.
Terra locus, sunt astra faces, spectator Olympus,
Nos testes, dos orbis, amor fecundus amoris,
Lætus ager, fructus epulæ, spes una nepotes.*

*Disce tuum, venerare tuum, Natura, parentem.
Sic ut in thalamum conjux primæva, suoque
Surrexit natura Duci. Nox pronuba donec
Stellantes depicta sinus, tangensque jacentes.
Omina perpetuo genitalia fœdere sanxit.*

FACES SACRÆ,

Sive

HYMNVS SALOMONIS;

Quo, sub Typo Nuptiarum Salomonis & Filix
Pharaonis, Nuptiæ CHRISTI & E C-
CLESIAE adumbrantur.

S At terris hominique datum, sat deside cura
Hæsit, & ignavi pressit vestigia mundi
Mens oblita Dei. dudum regalibus omen
Intulimus thalamis; angustaque nomina dixi,
Victoresque Duces, & scepra minantia sceptris.
Illustresque Heroum obitus, & busta potentum.
Hic triplici late radiantem murice regem,
Hic debellatas alio sub sidere gentes,

B b 5

:Ocea-

Oceanique patris spoliū, raptamque Batavis
 Colchida & Occidui concussa palatia Phœbi.
 Ista tibi quondam viridi sacravimus ævo,
 Mars pater, undantesque hostili sanguine campos,
 Armaque bellator cecini. per tela, per enses
 Ivimus, & domitas ausis furialibus urbes,
 Infractasque malis acies. quin omne Diones
 Ingenium, lectique vices, thalamicque labores,
 Discordesque thoros, durisque exercita fatis
 Fœdera, cantatis Veneris suspendimus aris.

Nunc te, Christe, canam, & sacra connubiæ Spon-
 Amplexusque pios, atque ignorata profanis (Sæ,
 Gaudii & ætherei carmen venerabile lecti,
 Accensasque faces cælo. Dum fulgidus ostro
 Ardet, & in Pharia se virgine magnus amator
 Explicat, & typicos animis cœlestibus ignes
 Majestas Hebræa bibit; præauditur umbris,
 Occultatque Deum Deus, & caligine sensus
 Involvit mens summa suos; secretaque pandit,
 Ut tamen illa tegat. mediis immersa tenebris
 Lux micat, & que vix capias sub nocte videntur.
 Non hæc Euboicæ spirarunt carmina rupes,
 Non Lyciæ sortes Dodon eique penates,
 Non Ammon; dubiæque loquax cortina Sibyllæ.
 Hæc fatur Syriæ rector, cui pectore pleno
 Fluxit fatidicæ felix opulentiæ lingua,
 Et sacer insedit menti furor. ille futuras
 Res aperit, tedæque jubar cœleste revelat,
 Iuratamque fidem sanctis; & conjugis æstus
 Illecebrasque piæ: quæ dos, quæ forma maritæ,
 Quantus stirpis honos: quàm simplex gratia morum:
 Quantus amor thalami: quibus inconcussa periclis
 Extollat generosa caput: quo vindice tuta
 Audeat ad verso vultus opponere mundo,
 Rivalesque suos & circumfusa procantus
 Agmina, peccantesque thoro depellere amantes.

Tu, quæ fœda soles castis adspargere labem
 Vocibus, Impietas; Superùmque oracula mordes
 Improba, & innocui genitrix carmina vatis
 Conspuis, hinc absiste procul. non illa protervis
 Verba patent. non has petulans facundia laudes,
 Obscenusque Paris cum semiviro comitatu,
 Aut qui diuinis nequeant dare pectora rebus,
 Æthereum cecinere melos. nova fulget ab alto
 Fax oculis & flamma meis; & operta recludens
 Spiritus, accensam meliori numine mentem,
 Exagitat, Deus, ecce, Deus præcordia pigra
 Tollit humo, membrisque animum torpentibus au-
 Ereptumque mihi memet spiramine sacro fert.
 Concurrit, & studiis vatem sublimibus implens,
 Hac ait augustum Sponsæ dixisse maritum:
 Hac ait augustam Sponso dixisse maritam:

CAPVT PRIMVM.

ECCLESIA.

Maxima progenies regum, fidiſſime custos
 Et genis tutela tua; seu proxima Patri
 Regna tenes, totumque tuis sub fascibus orbem
 Flectis, & aligeros aptas ad iussa ministros,
 Ipse Deus, sobolesque Dei: seu missus ab alto
 Humana sub carne lates, hominemque fateris
 Esse Deum, vilique potens sub corpore Numen
 Abdus, & ingentem sapiens abscondis Olympum:
 Seu propius vis esse meus, Sponsæque vocari
 Cura laborque tua, & nostri pars altera lecti,
 I. Præsidium columenque meum: deſige labellis
 Oscula. ſige precor. da millia & altera mille,
 Et ſacroſancti liceat mihi luſibus oris
 Poſſe ſrui, longumque tuis hærere labellis.
 Sic prodat ſe noſter amor, paciſque beata
 Sit ſpecimen, tetigiſſe Deum. ſint baſia, Sponſe,
 Officii documenta tui. ſint baſia nexus,

Quæis tibi, Sponsa, ligor, conspirantesque cathena,
 Vinculaque, quæ nostras nectant adamantina mætes.
 2. Qualis amor, quantæque faces! non suavius us-
 E Pelusiæ distillant vina racemis, (quam
 Aut Arabum fragrant udis opobalsama ramis
 Latius, aut quoscunque ferax Chaldaeus odores
 Diffundit, quàm fama tui, nomenque per omnes
 Cantatum, dilecte, plagas, quas adspicit ather
 Exoriens iterumque cadens. te qualibet ardet
 Virgo procum; gestitque tuo consuescere amor
 Flagitius inimica cohors, ac grandis honestos
 Ardor agit ferventque novis amplexibus abdi,
 3. Et domino arridere suo. me pertrahere lentam,
 Ignaramque via per cæca pericula noctis,
 Et scelerum infames salebras & inhospita ducas
 Saxa manu. mihi tu vires animumque ministra,
 Et da velle sequi. sequar ocyus, & mea curret
 Orbita per dubios, sed te ductore, recessus,
 Et rectum calcabit iter. regale subibo
 Limen, & auratis fulgentia tecta columnis
 Adspiciam, cœloque fruor. miscbimus ambo
 Gaudia, deliciæque tuas in secula fundam,
 Iustitiæque decus rarique exempla favoris.
 4. Fusca licet videar, matres, ne spernite fuscam.
 Hæc thalami sors prima mei est. sic torreo astu,
 Sic afflicta premor, sic indignantibus Euris
 Verberor, & tumidis jactor matrona procellis.
 Sic mea crudeles deturpant ora tyranni;
 Nec placeo, quia Sponsa vocor, summique Tonantis
 Conjugio dignata parens. sum fabula vulgi,
 Et fidei rectique tenax tot sordibus ævi
 Inquinor, & fixæ depingunt membra colores.
 Nec tamen illa meo facies in visa marito est,
 5. Nec spernor contempta Deo. plus diligor illi.
 Et sperni præcium est; ceditque infamæ laudi,
 Opprobrium decori. sponso sum iudice pulchra,

Et rutilas Salomonis opes, aulaeque vincit
Formosa pietatis honos; & fulgor honesti
Innocuus post se Nomadum tentoria linqvit,
Et Cedarorum transcendit gloria pelles.

6. Dic age, dic deliciolum, dic optime, qua nunc
Terrarum regione cubes? quibus abditus oris
Grex ovium & tenera carpant virgulta capella?
Ipsa comes juxta gradiar. ne devius error
Aut mala sacrilega rapiant consortia turba
Præcipitem, dubiisque Fides sub imagine veri
Fluctuet, & peregrina vaget per dogmata demens
Palantes confessa duces.

CHRISTVS.

— Tu maxima salve,
Sponsa meo seposita thoro, clarissima cæli
Filia, quam consanguineis natalibus ather
Alligat agnoscitque suam, populosque per omnes
Seligit ipse sibi: seu vis ECCLESIA dici,
Seu Superum veneranda domus, templumq; Tonan-
Sanctorum secunda parens, Respublica magni (tis,
Intemerata Dei, venturaque numinis hæres,
Et consors regina poli, perque aspera rerum
Æternis tandem mulier servanda triumphis:
7. Accipe me tibi, pulchra, virum. si tecta, læresque,
Si quibus exultem campis cognoscere cura est;
Quaque tuus fixit sedem statione redemptor;
Huc ades, & vano subduc tua nomina seculo,
Et vita rimata viam melioris, amico
Iungere fida gregi, raptosque ab ovilibus agnos,
Errantesque procul revoca, verbisque vagantes
Pasce meis, nostris habitata mapalia seruis
Adspicis, & quales pateant pastoribus umbra,
Quaque salutaris crescant in vallibus herba.
8. Qualis in excelsis valide cataphracta refulget
Memphis equis, quoties radiant in casside coni,
Ferratumque micat pectus; nitet inter amicas

Sponsa meas, currusque refert Pharaonis & arma,
 Et fluidas ceruice iugas, phalerasque decentes,
 Et quicquid probat alta Pharos. ceu murice vestis
 Ebria, Sidoniisque nitent holoserica baccis
 Tegmina, splendet Sponsa virtutibus atas,
 Et mentis cultura bona, desuetaque fucum
 Religio & clara constans reuerentia legis.

9. Tota mihi speciosa mea es. tibi turturis instar
 Maxilla vultusque rubent. pro torquibus aurum est,
 Et gracili pendenti preciosa monili collo,
 Distinctusque notis clauorum argenteus ordo.

E C C L E S I A.

10. Vix meus accubuit mihi Rex, & numen amicum
 Ostendit thalimo facilis; dissudit odores

11. Nardus nostra novos, sensi juvenescere vires,
 Et robur mihi grande dari, tactosque supernis
 Ignibus ignavos animi plus gliscere motus,
 Iamque magis coluisse Deum, percussa que caelo
 Pectora fallacis fraudes proscribere vita.

Assyrio qualis desudans cortice myrrha,
 Sponse, mihi es; vel quae Engaddi se tollit in agris
 Cyprus, viniferosque inter viret amala colles,
 Botris foeta suis; charis quam lata recondam

12. Vberibus; quam vis succi fragrantis amarus
 Mordeat ora latex, & te redamantibus atri

13. Currant saepe dies, & sanctis mentibus atrox
 Incubet & tristes latices permisceat orbis.

C H R I S T V S.

14. At tua simplicitas, conjunx, ignaraque fraudum
 Infantes fertur bonitas aquare columbas.

Sic oculos mansueta geris, sic lenis haberis,
 Et tranquilla places. cunctis placabilis adstas,
 Et comes it pulchra laudata modestis forma.

E C C L E S I A.

Tu potius formam juvenes, pulcherrime, cunctos

15. Antevenis. qua forma mea est, defluxit ab uno
 Conju-

Coniuge. tu decus omne mihi es. tu nomina confers.
 Sum radii leuis umbra tui, de lumine lumen,
 Et flamma scintilla tue. Pulcherrime, lectus
 Sternitur ecce mihi, sed & idem sternitur aptè,
 Sponse, tibi. thalamo gemini recubabimus uno,
 16. Pendulaque ardentem pellent umbracula Solem.
 Est cedrina domus, sunt & laquearia tectis
 Optima, sunt celsis doctè disposita cupressis
 Tigna. ferunt croceos nunc ipsa cubilia flores;
 Nec sterilis sum Sponsa tibi. tua diditur omni
 Fama loco; multisque tua cultoribus ades,
 Et populis delabra strepunt. tot pignora gigno
 Mater, & aterna manant de stirpe nepotes.

CAP. II.

1. Sum Rosa, qua nullus moritur concussa procellis.
 Sum Rosa, qua mediâ nescit marcescere brumâ.
 Sum Rosa, puniceos inter celeberrima flores,
 Nunc vilis precii, nunc omni carior auro,
 Nunc depressa solo, nunc ipsis celsior astris,
 Clausa malis, rursum fatis adaperita secundis.
 Sum Rosa, qua, pedibus quam vis calcata protervis,
 Erigor. & vebuti patulis in vallibus albescent
 Lilia, candidulis latè præcello ligustris.

CHRISTVS.

2. Sum violam, mea vita, meum, qua sola decoras
 Præ radias veneranda nurus; ceu lilia spinas
 Inter, honoratum tollis caput. undique sentes,
 Et tribulis circum seges exhorrescit acutis,
 Degeneresque rabi. cingunt te densa sororum
 Agmina, sed multum studiis aduersa malignis
 In te seua ruunt. seu cum scelerata tyrannis
 Flagra tibi, flammæque ferox intentat & enses,
 Atque uncas furibunda parat: seu rector Averni
 Anietat in Fidei portas, & diraminatur
 Fata tuis; mundique animum labefactat amore.

Sive

*Sive suos in te petulans lascivia sensus
Concitet, & pavida moveat nova praelia menti
Seditiosa caro, litesque resuscitet in te.*

ECCLESIA.

3. *Sed veluti steriles inter se plurima sylvas
Tollunt, humidulisque tument viridaria pomis;
Sic juvenum viles inter, generose, catervas
Solutas, meriti que decus non vile reportas.
Hoc erat in votis, tecum requiescere in umbra,
Tecum posse loqui. nam quæ promissa marito
Ingeminas, quæ crebra meas solutiæ clades
Inspersata juvant, sunt nostro mella palato,
Ambrosiæque dapæ & amici nectaris unilæ.*

4. *Nuper ubi gratis spumabat vinea succis,
Turgidaque implebat vacuas vindemia cellas,
Ducebas avidam vini cupidamque bibendi.
Voces vina tuæ; cœlestia pocula voces,
Sponsæ, fuere tuæ. sensi nova gaudia, sensi,
Et veteres pepuli curas animique dolores,
Et culpæ ferale malum. Tunc prævius ibas,
Tunc ductor sublata manu vexilla gerebas,
Non quæ sanguineo præludunt improba Marti,
Sed quibus ad placidi castra invitamur amoris,*

5. *Et partes, Rex magne, tuas. me floribus agræam,
Languidulamque tuo suffulci robore nuptam.
Nam titubat peccantis amor. sum cerea flecti
In vitium vetitasque faces, quas tollit honorum,
Vel malus ardor opum. sine te, vah, tota fatisco,
Genua labant, fraëlisque subit socordia membris,
Nec facio, quodcunque velim fecisse; malumque,*

6. *Quod nolo, fecisse libet. mihi, Christe, ruenti
Affer opem, capii que meo suppone sinistram,
Altera que in validam circumdet dextera Sponsam.
Tu vitæ sis prima meæ, tu causa salutis
Altera, tu suprema. tibi mea debeat uni
Principium finemque Fides. nec gloria cœli*

In geminos divisa fluat. tu, Sponse, redemptor,
 Et solus servator eris. quæ possumus, in te
 Possumus: & quicquid recti præstare bonique
 Negligimus, nostrum est. cunctos tua gratia
 laxat

In miseram laudata sinus. tibi diligor ultrò,
 Et dilecta fui prius. & non debita cessit,
 Nec merito mihi parta salus. sic prævius æther,
 Sic comes it cœptis, & tanta exorsa coronat.

CHRISTVS.

7. Vos ego, Filiolæ Solymorum, obtestor. & illas
 Quas viridi pasci spectatis fronde capellas,
 Cervorumque adiro greges. per quicquid amicum,
 Aut unquam mihi dulce fuit, per sidera, terras,
 Flammiferasque faces & nostrâ condita dextrâ:
 Tempora dilectæ concedite mollia Sponsæ,
 Nec turbate thori sociam. dumque altior illam
 Somnus habet, blando requiem indulgete sopori,
 Et strepitu cessate. meis Ecclesia servit
 Officiis Sponsoque vacat. procul ite malorum
 Turba, nec intentam sacris avertite gentem.

ECCLESIA.

8. Quam placidis sonuere mea sermonibus aures,
 Quis lepor eloquii, quam me facundia lingua
 Pellicit, immemoremque monet! de montibus altis
 Hinnuleo similis properat, saliensque relinquit
 Ardua frondentis Libani; gestuque manuque
 9. Succurrentis habet speciem. quin ecce fenestras
 Intrat, & insolito persundit lumine cordis
 Abdita, discussaque cupit se nube videri,
 Et coram spectari oculis. mea blandula surge,
 10. Surge, ait, humanosque tuo de pectore sensus
 Excute; dumque meis figis vestigia plantis,
 I, propera. te nostra vagam clementia semper
 Prævenit, & stygiis palantem arcessit ab oris.
 11. Cessit hycems, hycemisque labor. cessere feroces
 Terri-

*Terribileſque Noti. veteres compeſcunt imbres,
Et nimbos moderata quies. trux languit in te
Impietas, juffuque meo filuere procella,
Excuffitque ſuum ſceptrorum infania virus.*

12. *Floret ager. reſonant avibus virgulta canoris,
Aëriaque canit ſecurus turtur ab ulmo.*

13. *Palmitibus rediit vigor, & ſe denſior uva
Abſcondit foliis, & baccis carula ficus,
Munificusque tuis ſe devovet uſibus ather.*

*Quid ceſſas? mea lux, venias, tibi militat uni
Cura poli, faciliſque pater. vox iſta vocantis,
Ilius eſt. tu terra mea eſ; ſuſpiria, fructus;
Uva, preces; fici gemitus & vota rogantum.*

14. *Qua modo petrarum latebris afflicta latebas,
Aſſolet ut milvo circumvolitante columba,
Poſt tenebras tibi redde diem, & maniſeſtior orbi
Cernere. ſare, cui cupias debere magiſtro,
Nec timeas mihi dicta loqui, dominumque fateri
Omnibus, & noſtro praeconi ſolvere regno.*

15. *Hæc ait, inculcatque mihi. ſed ſubdola multum
Subruit arroſis vulpes vineta racemis,
Et non una nocet. Vos rei tendite ciues,
Indagate vias, & qua ſe ſubdoluſ error
Ingerit, & falſi vendunt mendacia vates,
Evigilate viri. & ſi ſitis ne credite vani
Teſtibus. unius juraſſe in verba magiſtri
Sit ſatis, & tanto cauſam dæctore tueri.*

16. *Hoc agite. in viſas donec Sol altiſor umbras
Diſſipet, & pulſa pateat caligine verum.*

C A P. I I I.

1. *Sape mihi dubiam traxit ſententia mentem,
Quoniam calle mei ſpatioſa palatia Sponſi
Deprendam, jungarque viro. qua vita beatoſ
Eſſiciat, votiſque frui ſine fine ſecundis.
Quaſi vi, denſis ſed circumſepta tenebris,*

Nocte sub obscura latebras excussimus omnes :
 Quid dicit rationis opus, subnixaque causis
 Vis humana suis. didici, prudentia quicquid
 Suggestit ; ingenique acies, & provida cernit
 Consiliis doctrina suis. suffragia passim
 Sedula consului & magnorum oracula vatum,
 Rixantumque scholas discorsque ad singula vulgus.
 2. Ivinus, & vicos avidè lustravimus omnes,
 Et frustra studiosa fui. custodibus urbis
 Obvia, sollicito vigiles, rerumque peritos,
 Sed mihi nec vigiles, nec respondere periti.
 3. Non Memphis, quam vis stolidæ sacraria vacca
 Iactitet, aut visis sapiens Chaldeus in astris,
 Persarumque Sophi. non, quæ colit impia quosvis
 Gens vicina Deos. gravis ignorantia cunctis
 Incubat, & nostri nescit mysteria lecti.
 4. At postquam sprevi picti ludibria trunci,
 Et veri ignaras animas, ducibusque negavi
 Ambiguus adhibere fidem : secreta vitarum
 Tuta magis rimata fui ; faciemque domumque
 Vidimus, & sponsi gressus deprendimus omnes.
 Tunc amplexa fui, cui diligor. arctius hesi,
 Nec mihi subduci volui. deduximus ipsum
 In thalamos & tecta Deum : dumq; undique terras
 Personat, & summū declamant templa Tonantem,
 5. Possedi tam grande bonum. Vos, nomina blanda,
 Filiolæ, si quid nostrum peramabile vobis,
 Si quid suæve fuit, mecum requiescere Sponsum
 Iam sinite, & longos in lucem extendere amores,
 Nec fastidita thalami consorte potiri.

CHRISTVS.

6. O quenam, quenam illa, procul quæ splendida sur-
 Desertis sublata locis ? ceu virgula myrrha, (git
 Thusque calens pingues attollit in aëre fumos,
 Vel piper & grata redolentia cinnama flammâ.
 Conjugis os habitusque meus est, electaque mundo

Et

Et tenebris erepta cohors. cui thuris odorem
Vita refert, myrrham dolor & constantia palmam.

7. En, late circum thalamos Salomonis in orbem
Stat cataphracta phalanx, proceresq; ex ordine lecti,
Iudæique patres. quibus omnis canuit ætas

8. Sub clypeis, gladiis accincti immanibus omnes.

Scilicet hæc Christi sacris operata Juventus
Bella gerit, querulæque movet certamina carni,
Et vinci generosa timet. quos stringimus enses
Adversum, qua tela erebo Sathanæque paramus,
Dum ruit errorumque animos nox occupat atra;
Sunt vocis momenta mea; qua ferrea flectunt
Pectora & occultas diffindunt per via fibras.

9. Ipse mihi è lignis Libani tentoria struxi
Splendida, magnificasque trabes. consternitur axro,
Argenti que micat sublimibus aula columnis.

10. Purpura pro veste est, Babylonia stragula lecti,
Gemmarumque jubar tædæ. domus ista piorum est.
Cujus splendor, amor: probitas preciosior auro:
Leges fulcra mea: lux, gratia: purpura, sanguis.

11. At vos, quæ celsi colitis celebrata Sionis
Limina, vos, inquam, florenti ætate puellæ;
Huc omnes conferte gradum, quantisque coruscans
Ostendet regum soboles insignibus ostrum,
Adspicite, & quales radient in fronte corona,
Matris opus; quæque ipsa suo diademata nato
Imposuit, tunc cum thalami genialis adesset
Vespera, & has inter graderetur mascula tædæ.

C A P. I V.

I. Quam mea præcellens Syriis reginæ puellis
Porgit honoratos mihi formosissima vultus,
Candidior cycno, lætenti mollior agno,
Blanda, columbinis adludens mihi ocellis,
Ut credas magis esse meam, fraudeque doloque
Fastidire bonos. nihil est in mente cruentum,

Nil crudele, minax. cunctis clementia membris
 Emicat & studiis franguntur mollibus ira.
 2. Ut ludant super ora comæ, similisque capellis
 Cæsaries, quæ se Gilead sub rupibus abdunt,
 Et tondent dumeta vaga! quam picta rubenti
 3. Labra rubent illi cocco! quam mite loquentis
 Eloquium, & duras sermo qui duceret aures.
 Punica ceu patulis redolentia mala canistris
 4. Fragrant, Sponsa, genæ. turrique simillima cervix,
 In bellum quæ tota patet. tot ferrea vallis,
 Tot munia modis. cernas procul ordine longo
 Pendentes proavum clypeos, appensaque scutas
 Scuta novis, parmasque ducum, cumque arcibus hastas,
 Et frameas, fixosque carvis thoracibus enses.
 5. Ut tibi lacteola gemina statione papillæ,
 Mammarumque tument globuli. ceu pulchra tenellis
 Vbera propendent capreis, quæ liliæ calcant,
 Et latis spatiantur agris. non altera sanctis
 Forma decorque meis. insons in fronte rebrucet
 Simplicitas, verique tenax sententia dens est.
 Destillant labris vitis aduersa nefandis
 Dogmata. quæque rubent, morituri sanguine Sponsæ
 Ora rubent. turris sunt exporrecta fideles;
 Spes galea est, lorica salus, fiducia scutum;
 Vbera iustitia fontes, patrisque voluntas
 Prisca recensque mei. surgunt, ceu colla, propheta,
 Ostentantque meas populis peccantibus iras.
 6. Ipse ego, cum medium conscenderit igneus orbem
 Phœbus, & invisas rerum contraxerit umbras,
 Cum calet alta dies; totum me frondibus abdam,
 Myrrha ubi, & arboribus desudant thura Sabais.
 Tunc legis fugient umbra, tunc clarior orbi
 Cernar, & ablato amplectar velamine Sponsam,
 Dilectosque mihi. pleno tunc Phosphorus ortu
 Adducam sine nube diem: totusque patebo
 Membris, atque aliis ardebunt pectora flammis.

7. Tota nites formosa, nites. nec corpore labe
 Vlla tuo est. nostro deleti sanguine navi
 Non ultra ferale rigent. preciosior unda
 Abluit antiquas illi flumine sor des.
 Fœdaque probrosis absolvit tempora rugis.
8. Linque pruinosos, metuenda cacumina, montes
 Lux mea ; neve jugis Libani celsisque morare
 Verticibus secura diu, quos exerit Hermon
 Frondosusque Senir, vel terra virentis Amani.
 Horrida spumantum caveas spelæa leonum,
 Quæque sibi servat frendens habitacula pardus.
 Hac orbis trux scena mali est. hic silva malorum
 Pullulat, hic errant immixti tigribus agni,
 Insontesque bonis. hic hic immania monstra,
 Et scelerum portenta suis stabulantur in antris :
 Improba luxuries, rabiesque invisa nocendi,
 Et fastus populator opum, livorque secundis.
 Invidus, & falsis animosa calumnia dictis :
 Et fera concordies dirimens discordia mentes.
9. Respice me, mea Nupta, tuo qui saucius igne
 Vulnus alo venis, atque illice lador ocello,
 Et forma splendore tua. me candida virtus,
 Me tua temperies, & prima flamma juventa
 Abripit & recto nunquam saturata capido.
10. Pulchra soror, quæ dulce tui sunt pignus amores.
 Pulchra soror, quam suave tui sunt nomen amores.
 Pulchra Cupidineis concedunt vina papillis.
 Vincit Achæmenios pulcherrima vestis odores.
 Melle tibi stillant, & multo lacte labella, (grato
11. Sponsa, fluunt : sunt verba favi, & blandissima
 Nectare lingua madet : redolentque monilia cedros,
 Thuraque, & è pingui lachrymantes cortice succos.
 Ingenii nitor iste tui est. hac aura serena
 Indolis, & nostra majestas debita genti.
12. Quanta loquar ! veluti densis viridaria septis
 Clausa

HEROICOR. LIB. IV.

529

Clausa jacent, fontesque novis custodibus, unam
 Te surgente die, te decedente tuebor.
 Hinc latus atque illinc valido munimine cingam,
 Et vocis virtute mea; robustaque subdam
 Labenti promissa tibi. Tuletiore herbam
 13. Hortule, tu casiam: tu punica mala, crocumque
 Et cyprum, nardique diu fragrantis aristas,
 Cinnama tu, myrrhamq; aloëq; & balsama funde
 In socias divisa tuas. sic crescite sancti,
 Crescite, & in cunctas mea fundite nomina terras.

ECCLESIA.

Tu mihi pro fonte es, puris qui defluit undis,
 Tu latices salientis aqua, tu larga ministras
 14. Flumina, & ex ipso manantia gaudia caelo
 Impertis. dilecte, veni; placidissime me me
 15. Amplexare thori sociam. non horridus agris
 Incumbit Boreas, tempestatesque severas
 Aut fluctus ciet ira gravis. tua mitior aura est,
 Tu Zephyrus, qui divino patefacta favori
 Dulcibus irroras studiis mortalia corda.
 Tunc meus irriguo conjux spaciabitur horto,
 Et secunda suis adludet fructibus arbor.
 16. Tunc facili mea poma manu decerpit amator,
 Quaeq; prior dederat, reddam. tunc munera Christo,
 Pura quo dilecto solvam libamina Sponso.

CAP. V.

CHRISTVS.

1. Et mihi floriferis per amoenus collibus hortus
 Panditur. huc mea Sponsa veni. te messe beabo,
 Quam felix largitur Eos. tibi myrrhina plenis
 Dona cadis, nitidique feram carthesia lactis,
 Et placitura tuis fragrantia vina labellis.
 Omne meum, fas esse tuum. communia nuptiis
 Singula sunt. eadem petimus volumusque beati.
 Cæna eadem potusque. meis accumbite mensis,
 Atque

Atque epulis mecum lati indulgete sodales,
Ebriæque athereis accendite pectora votis.

ECCLESIA.

2. Nox erat, & jam membra sopor Leithæus habebat,
Cum mea tota Deo Superisque intenta vacaret
Mens aversa solis. mihi pars depressa jacebat,
Altera per cœli spatia & fulgentis Olympi
Atria, sanctorumque domos sublimior ibat,
Prompta sequi, quò fata vocant. Tunc dulcis amantis
Vox audita mihi est: charo, soror optima, fratri
Pande fores. dilecta obices & dura reclude
Ostia, nec vocem blandi asperrime mariti.
Ingredier, miserisque lares & tecta subibo;
Dum stillat mihi rore caput, guttaque capillis
Cincinnatiisque fluunt. diem pleno gratia cornu
Labitur, & diri per me cessere reatus,
Placatumque tibi reddent mea funera Patrem.

Ast ego jam pridem vitiorum pressa veterno
3. Vah ignava fui. tunicaque exuta togamque
Nuda iui. multumque expers florentis honesti,
Quis veteres, dixi, sponsa donabit amictus,
Et faciet magis esse piam? tum pulvere terfi
Plus nituere pedes, & visa Ecclesia mundo
Pulchra decensque fuit. sed enim pars savior orbis
Sordidulis iterum sedabit corpora plantis,
Et Sponso presente lusum, Christi que satelles
4. Supplicii in visa premar. Dum talia fundo
Verba dolens, subit in mediam me dextera Sponsi
Transadigit, gemituque caute insonuere caverna.
Exilii concussa malis, & verberare duro
Tacta magis sapui; discussaque causa veterni
Peccatique sopor fuit, & scordia cessit.
5. Corripui me fessa thoro, tepidoque cubili,
Et nimium molli proscribens marcidæ luxu
Tempora, surrexi vigil. & jam vivida Sponso
Dum conor referare fores, & pectore totum

Admisse Deum, vitæque expellere amorem :
 Stellæ vere manus myrrham, cæpique probari
 Religiosa viro. sed postquam cardine limen
 6. Concrepuit, cordisque mei patuere penates,
 Ah meus, ah discessit amans ; subductaque paulum
 Gratiæ coelestis latuit, Sponsoque videbar
 Displicuisse meo. mœrens, afflicta, fatiscens,
 Fracta animum, magna absentem ter voce vocavi,
 Verbaque nequicquam tunc proficientia fudi
 Infelix. nihil ille mihi ; nihil ille marito
 Respondit, quam vis multum lachrymosa rogarem.
 7. Hæc inter me per tenebras & exca vagantem
 Compita corripuere viri, cinxitque misellam
 Custodum vigilumque manus. percussa frequenter,
 Vulneribusque ad aperta fui. surrepta dolenti
 Pallia sunt, peplusque pedes qui fluxit ad imos.
 Errantes sic noctæ duces, labefacta tremebat
 Et falso seducta fides. peregrina sequerebar
 Signa, nec in sacris permansit transfuga castris.
 8. Vos mihi, quæ Solymæ colitis tecta alta puella,
 Dicite, si quæ mei nostis vestigia Sponsi.
 Dicite, me languere proci fugientis amore :
 Dicite, me lingue. e Dei fugientis amore.

ADOLESCENTVLÆ.

9. At tu Iessæas inter pulcherrimæ Nymphas,
 Cujus nec spatium visus, nec gloria laudem,
 Nec titulos vox ulla capit : dic, cujus amore
 Implesti flagrantem animum ? quove arseris igne ?
 Cujus inextinctis uraris virgo favillis ?

ECCLESIA.

10. Ille meus, quem sola colo, candore venusto
 Ora rubet, juvenesque omnes pulcherrimus anteit,
 Plus auro rutilat caput, & sublimior ipsis
 Palmarum foliis surgunt à fronte capilli,
 11. Illustresque nigrore coma. quos vibrat ocellos,
 Ipsa columbarum castissima lumina vincunt ;

12. Lumina, qua nitidis præterlabentibus undis,
Accipiunt purum fluuio abstergente nitorem.
13. Vt propriis redolent distincta sedibus herba,
Distincta stant lege gener. manantia myrrha
14. Lilia concedunt labiis. manus utraque gemmas
Et glaucum beryllon habet. per viscera late
Candidulum transparet ebur. cui pulcher inerras
15. Caruleis, saphyre, notis. velut alta columnis
Impavidis innixa domus, sunt crura marito
Aurea, nec Libani vultus subsidit honori.
16. Blandula mellifluo subludivit lingua palato,
Argutumque canit docto modulamine guttur.
Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat,
Talis erat Sponso facies, sic corpore toto
Splenduit. haud aliam nostris se mentibus offert
Integritas candorque viri, maculandaque tandem
Cade Redemptoris species. qui durior auro
Intrepidum magno mortis discrimine petus
Eximet, & Stygii spoliis Acherontis onustus
Tartara calcabit victor. qui depluit omne
Æthereo de fonte bonum, labiisque futuras
Res aperit, nostræque legit præcepta salutis.
Crura, quibus fulcit miseros, adamantina vis est,
Certaque Evangelicis innixa potentia verbis.
Auxilii sunt signa, manus. cœlestia dona
Pacis opes; facilemque Deum, vitamque perennem
Beryllos gemmasque puto. sunt ista piorum
Fercula. sic clemens aximis illabitur æther.

A D O L E S C E N T V L Æ.

17. Fare puellarum suavissima, quo tuus ille
Fugit amans? quas se in latebras, quibus abdidit
umbris?
Fare, tuum quo, sponsa, simul quæramus amantem?

CAPVT SEXTVM.

ECCLESIA.

1. *Iam dicam. proprios tacitus deflexit in hortos,
His pratis, hac valle latet, quo plurima carpat
Lilia, & egregias lolio discriminet herbas.*

*Nos horti, nos prata sumus. sub cordibus hisce
Æstuat, & pulchros fervens exuscitat ignes,*

2. *Et tepidos flagrare cupit. sum, Sponse, peculi
Summa tui. tu summa mei. sumus alter amantis
Mutua dos. nostrasque faces confundimus ambo.*

CHRISTVS.

*Non aliter quam præcelsis in montibus arces
Tollit Tyrsa suas, tollis fastigia frontis*

3. *Illustris, mea Sponsa, tuæ; dilectaque cælo
Mœnia transcendis Solymæ. tu tota se vera es,
Terribilisque malis & formidabilis adstas,
Castrorum cæca densa phalanx, nec per via turmis
Turma. tenebrosa metuit te calli dæus aula*

*Arbiter, & Stygia fugiunt tua tela cohortes,
Et scelerum congesta cohors. Ne lumina quaeso*

4. *In sponsum deflecte tuum. nam tactus ocellis
Erigor incendorque tuis, videorque superbo
Celsius ire gradu, cæloque attollere cristas.*

5. *Pendula casaries caprarum hirsuta laceffit
Colla. nitent dentes, quales albescere cernas
Lanigeris ovibus, quoties in fonte lavantur,
Atque gemelliparis implentur foetibus omnes.*

6. *Nec roseis aliter turgentia punicæ granis
Mala rubent. nam te circum sanctissima cingunt,
Agmina peccandi metus, & reverentiæ Sponsi,
Et niveus vitæ decor, & mens conscia recti.*

7. *Sunt mihi sex denæ matres, de stemmate regum,
Et reginæ omnes. sunt, quas dignamur habere
Concubitus socias. sunt tot florentibus annis,
Nec genus indecores & nomina chara puella,*

Sanctorumque gradus, & quos distinguit honorum
 8. Sors non una. meo verum jurata cubili,
 Vnaque conjugii consors mihi dicitur uxor.
 Chara matris amor, sceleris sine labe columba.
 Cui sua certatim solvunt præconia regum
 Regina, dominaque nurus, facilesque piorum
 Assurgunt animæ, & gravido de pectore tale
 9. Eruclant iterantque melos: Quenam illa vira
 Qualis diua parens, quæ formosissima vultu (go?
 Provocat aurora faciem; cum certa salutis
 Verba capit, Fideique suis infantia cunis
 Vagit, & indoctis Christum balbutit in annis:
 Fallimur? en radiis lucet melioribus orbi,
 Et majus jam lumen habet, Lunæque videtur
 Æmula flammiferos largiri genibus ignes,
 Arreptasque à Sole faces, diffusaque de me
 Lumina, doctæque jubar concedere terris.
 Fallimur? en, illa ipsa novis successibus ardet,
 Et jam Phœbeos imitatur fulgida currus,
 Supremumque diem. tanta se lampade nobis
 Ostentant, tenebrisque patent aterna fugatis.
 Utque suo robusta cohors opponitur hosti,
 Arma lacessenti movet imperterrita carni,
 Et Phlegethontæas acies, & nixa potenti
 Castra manu pro me bellatrix femina spernit.

ECCLESIA.

10. Me meus hortus habet, dærisque exercita factis.
 Plurima nux, specimen sortis casusque meorum.
 Hic hic propter aquæ rivos in vallibus erro.
 Et modo plantarum recreor lanugine. florum
 Prima rudimenta & surgentia stamina specto,
 Punica num vireat matris; num vineæ vini
 Spem faciat, messemque ferax despondeat annus:
 Qualis inoffensa fructu probitatis abundet.
 Verna meus cavisque meus, quæ solvat Olympo
 Vota, quibus sancti placent altaria donis.

11. Mox procul ex alto properantes monte quadriga,
Præcipitesque rota, placidam & nil tale verentem
Turbavere animam. pulchri perire labores,
Et vesana piis mandis vis obstitit ausis.

12. Quare age Sponsa redi, tunc clamavere puella,
Sponsa redi, vultusque tuos ostende puellis,
Castrorumque choros & tot nascentia de te
Pignora credentumque globos da cernere mundo.

CAPUT VII.

CHRISTVS.

1. Sponsa puellarum nitidissima, quam tua pulchro
Dum graderis per rura fluunt vestigia pressu!
Quam caligæ pedibus, quam se tibi leniter aptat
Calceus, & femoris vadit junctura decenter,
Artifici veluti fabricata monilia dextra!

Principis os habitumque gerens & Principe celso
Edita progenies; specie crateris in orbem

2. Omphalos it, laticesque isto de fonte refundis,
Quasque bibat peccator aquas. tibi venter acervi
Et multum aggesta Cereris, quam lilia cingunt,

3. Instar habet. similes caprearum hinc inde mamilla

4. Molle tument. surgit, ceu turris, eburnea cervix.
Ut piscina, micant, oculi. quique inier ocellos
Turgidos dirimit nasus sublimior orbis,
Respicit adversam, veluti de turre, Damascum.

5. Quale caput Camelus habet, tuus athera vertex

6. Verberat. auricomi rutilant, ut purpura, crines,

7. Formaque Idum eas imitatur splendida palmas.

Sapius hæc tacitus dixi: jam scandere palmam,

Iam fructus libare juvat. turgentia tangam

8. Vbera, fragrantisque fruar dulcedine Sponsa.

Manat ab Hybleo generosum gutture vinum,

9. Latitæque latex, isto qui melleus ore

Defluit, & passim labiis ebullit amicis.

Sic dum plena Deo flammis mens ardet honesti,

*It monitis impulsa meis. sunt munera nobis,
 Officiumque pedes. ceruix erecta docentum
 Splendor. Euangelii latus inviolabile turris.
 Venter opes sancta. vatum consulta maxilla.
 Nos caput, & summi Patris indulgentia botrus.*

E C C L E S I A.

10. *Quo laudata ferar? queis jungar amantibus
 Multis sepè procis, multisque petita puellis? (uxor,
 Tu mihi, Christe places. tua sum, tu noster, & am-
 Possidet unus amor. non me lasciuia voluptas, (bos
 Non levis ambitio, tumidique superbia gressus,
 Attalicaque iuvant gaze. non gloria fallax
 Surripiet me, Sponse, tibi. convertimur ad te,
 Te sequimur, formose virum. tecum ire per hortos
 Est animus, totamque sacris impendere noctem :*
11. *Vt, simul ac roseis surgens Aurora capillis
 Dispulerit tenebras, radiisque retexerit orbem,
 Lustremus tua rura duo, num vinea gemmas*
12. *Truserit, ut sese florum incunda venustas
 Explicet, & quales tellus tibi dædala foetus
 Ediderit; vel quanta suis oblivia gignant
 Mandragora foliis. illic dispersa jacebunt.*
13. *Poma manu, veteresque novis superaddere mes-
 Cura erit, & mediis flores inspargere portis. (ses
 Scilicet horrendis subducta tumultibus optem
 Otia tranquillosque dies, Christi que sub umbrâ
 Pace frui, manibusque feris erepta nocentum,
 Sponse, tuo latuisse thoro, donaria ferre
 Et grati monumenta animi, atque oblita malorum
 Pectora, consiliisque pios iuvisse beatis.*

C A P V T V I I I.

1. *Sape tibi sum dicta soror, soror unica, quare,
 Tu mihi sis pro fratre, virique adamabile nomen
 Nomine fraterno duplica. defluximus uno
 Patre duo, genitorque tibi qui creditur, idem*

Est mihi. ne chara mecum lactantia matris
 Vbera fastidi. sum mystica matris imago,
 Tu caput es. vinculis pariter vincimur usdem,
 Atque eadem nos causa ligat. sic oscula fratri
 Prona dabo. decorisque mei pars magna, sororis
 Diceris commune decus; nec vilis habebor,
 Aut populis despecta ferar. Te dextera fratrem
 Prensat, & in chara abducat penetrabile parentis,
 2. Et nostræ secreta domus, alteque bonorum
 Pectoribus sacer hospes eris. tua iussa capeffam,
 Te praeunte, sequar. te praeceptore, docenti
 Obsequar. hic dulci implebo carchesia musto,
 Et pateris libabo merum. tua munera reddam,
 Inque tuis supplex ponam donaria templis.
 3. Dextera me amplexa est trepidam. suppositaque
 Laeva meo capiti est. sic me caelestibus agram (blande
 Undique suffulcit studiis, ducisque labantem,
 Et tremulam arcano sustentas robore Sponsam.

CHRISTVS.

4. Vos ô, quæ Solyma colitis delubra, puella,
 Otiâ sopitæ concedite mollia Sponsæ,
 Nec junctos scelerum strepitu diuellite amantes.

ADOLESCENTVLÆ.

5. Sed quænam, quænam illa, feris excita cavernis
 Surgit, & è nemorum latebris comptissima prodit,
 Aptæ viro conjux, humeris innixa mariti?

ECCLESIA.

6. Illa ego sum, quæ, Sponse, meo te crimine quon-
 Progeni, vetitos cum carperet arbore fructus (dam
 Inconsulta manus. tunc te clementia Patris
 Parturiit, fecitque vadem. tunc edidit orbi
 Terra Redemptorem & miseris promisit Iesum.

CHRISTVS.

Ille ego sum, regina, tui signator amaris,
 Arrha tuæ fidei; pignus venerabile lecti,
 Rex thalami sponsorque tui. si ferrea mors est,

Si, quicquid mortale, domat, regesque ducesque ;
 Non illi succumbet amor : non funera victus,
 Sentiet. accendet mediis incendia bustis,
 Duraque zelotypi contemnet fata sepulchri
 Durior, & flammis nocturnæ lampadis instar
 Exeret, & flammis tutus flagrabit in ipsis.
 7. Non ulli hunc poterunt latices exstinguere amo-
 Non Siloe. non qui vastas Iordanus in undas (rem,
 Exit, & in Syria campos discurrit Orontes.
 Hic procul Eoò venientes aquore gemmas
 Vincit amor precio. non interrupta fideles
 Vincla ligant, quæ nulla dies vel secula solvent,
 Non mala fortuna facies, non rector Averni,
 Non rabies, urgensque fames, non mortis acerbæ
 Effera vis, vel quicquid atrox natura minatur.

E C C L E S I A.

Stat nostri securus amor. multisque beatæ
 8. Cingimur excubiis. verum mihi parvula vagit,
 Et neglecta soror. cui non tumuere mamilla,
 Sed calidus ludit circum præcordia sanguis,
 Ipsaque pubescit primo sub flore juventa.
 Ecquid agam ? quibus hanc verbis affabor amicis ?
 Ignaræ sacrorum anima veræque salutis
 Pro dolor, & nullo dignata federe gentes,
 Te sine per salebras & inhospita rura vagantur,
 Pietaque fallacis venerantur numina ligni.
 Quin miseros, dilecte, vocas ? æque illice verbo
 Consortes vis esse mihi, paribusque beari
 Legibus & nostris palantes coetibus addi ?

C A P V T V.

9. Si paries, si murus erit, si lubrica non sit,
 Nec levis instabilem rotet inconstantia mentem,
 PARS fiet selecta domus ; & digna vocari,
 Et jungi pietate mihi, paribusque tuenda est
 Præsidii curaque soror. si prona patebit

*Ianua, si curiet venienti occurrere Sponsi,
Hanc tabulis cedrisque velut firmabimus arctis.*

ECCLESIA.

10. *Sum paries, mammaque mihi pro turribus ex-
Sum murus stabiliq; fides innixa columna est. (Stat,
Quin tali sum lege mea sociata sorori,
Ut circumciso Graius permixtus Apella
Ambulet, & rigidos respectet Gratia Persas,
Sublatoque colant Dominum discrimine gentes.*

CHRISTVS.

11. *Ipse coruscanti Salomon spectandus in ostro
Hac tenuit vineta prior. precioque locavit
Agricolas, viles dum fastidit a labores
Majestas veneranda fuit. mihi vinea cura est.*

12. *Hac ipsa tractanda manu, meus omnis in illa
Sudat amor, disponit amor, plantatque rigatque.*

*Nec mea terrenis felix Ecclesia tuta est
Officiis. solo sed me custode triumphat.*

*Tu modo, qua medios graderis secura per hortos,
Ne cessa mihi, Sponsa, loqui. nam plurima circum
Æmula te fundunt rivales agmina voces,
Et mihi te Sponseque student avertere Sponsum.*

ECCLESIA.

13. *Corripe, Sponse, fugam & levibus velocior hœdis
Occupat odoriferos, lætissima culmina, montes.*

*Æthereasque domos magnoque habitata Parenti
Tecta subi. thalamosque illic, dum militat absens,
Grataque sollicita dispone cubilia Sponsa.*

P H A R M A C E V T R I A,

Sive Nuptiarum Cyri, Perfarum Regis,
& Aspasiæ, virginis rusticæ,

L I B E R P R I M V S.

I Am Persas accendit Amor, semotaque longè
Ipsa Dionæis flagrant palatia flammis,
Et flocti diadema potest; ac rustica Phyllis
Latior Eòo conjux splendescit in ostro,
Muteturque Deos, mundoque exemplarari
Adspicit, ut surgant humiles, & munere Divam
Induat angustas paupertas spreta coronas,
Mereturque pedum sceptro, despectaque ruris
Filia adorandis intexat crinibus aurum.
Vos, quibus incerto vadunt mortalia casu,
Nec curant terras Superi, quos cæca futuri
Palantes Fortuna rapit, qui numina rebus
Indulgere suis, nostri segura, putatis:
Præsentem spectate Deum, & cælestia quantis
Consiliis se Fata probent, mundique labores,
Ingenio, non forte, regant; dum surgere parvos
Cernimus, & summo turbari culmine rerum
Regales apices, venerandaque nomina tolli,
Ut sublata ruant. vili sub cespite primi
Pompilium fovère lares, cunasque Quirini
Et nondum domina dispersa mapalia Roma,
Pastorum rexere manus, & mole laborans
Imperium tenui cunabula debuit Alba.
Talis ebur Lydumque Gyges (ut fama) tribunal
Conscendit, regnoque fuit thalamoque potita
Simplicitas. talis Siculâ tellure potestas
In figulo rectore stetit, flexitque sub una
Sceptra lutumque manæ. quò te, rex Persa, Deorum
Extulit in sublime favor? cum voce iaras

Infremuit lata sonipes, regique futuro
 Hinnit ignarus quadrupes. quo numine sordens
 Facta fuit Rhodope Pharii Regina tyranni?
 Tarquinius cur, Tybri, colis? cur rursus ovantes
 Deturbas solio? Latii cur frena capeffit
 Verna? vel innumeris seruaris, Sulla, triumphis?
 Ille Iugurthino. & Cimbrum certamine clarus,
 Quo toties vicit bellatrix consule Roma,
 Cur jacet in caeno Marius, cannaque palustris
 Abdit grande caput? Vis haec occulta deorum est.
 Qua regnis ratione praest, regumque coërcet
 Colla potens. quod si nondum labefacta resurgat
 Religio, pergatque sibi temerarius error
 Falsa loqui; clara thalamos & foedera spectet
 Aspasia; & tantum compestet virgo tumultum,
 Et dicet regnare Deos, motuque latente
 Ire per ambages, humanaque flectere vota,
 Quà libet, & tacitis fines evolvere causas.
 Vos mihi, qua sylvis Dryades habitatis opacis,
 Naiadesque Dea, & celebres per prata Napaa,
 Dicite virgineos vultus: dic ruris amores,
 Alma Pales. Vos Damonis suspiria saepe,
 Et faciles voces, vos dura verba notastis
 Virginis, & pleno Aspasiam stupuistis in auro
 Iura pharetrato regnantem dicere Medo.

Illa per Eoas famâ celeberrima terras,
 Ore Deam referens, poterat Iove digna videri.
 Tantus honos oculis inerat, frontique genisque.
 Is rubor in labris, roseam qui vinceret Eo,
 Is nitor in digitis, ni verum qui vincere longè
 Posset ebur, placidique lepos tam melleus oris,
 Vt sic Suada loqui cuperet. per colla flusebat
 Æmula casaries Phœbo, gressusque modesti,
 Ceu magna Iunonis, erant, pudibundaque semper
 Suererat objectis faciem pratexere ramis,
 Et velare mali causas, solitasque procanam

Illecebras, & quicquid amans insania poscit.
 Sapius hanc limis Corydon adspexi ocellis;
 Sæpe per umbrosos saltus & tesqua vagantem
 Vidit, & incaluit Mæris. vestigia furtim
 Dum sequitur Dapionis, flamma propiore liquefcit,
 Vt levia admotis ardescunt sulphura fumis,
 Naphtaque conspecto vicina bitumine flagrat.
 Multorum communis amor, multisque petita,
 Nullius privata fuit. dum poscitur una,
 Reppulit una procos, & fastidita sequentes
 Votaque & imbelles pastorum exercuit iras.
 Plus tamen unus amat Damon, totiesque repulsus
 Acrius instat amans, crescitque dolore voluptas,
 Et sperni vulgare putat: cum mollibus illam
 Alloquii cupit & blandis accendere dictis,
 Stat scopulo similis, quem fluctus & unda minacem
 Verberat incausam. dictis aduersa repugnat,
 Nec thalami patiens pro virginitatis honore
 Verba facit, doctaque virum ratione refellit.
 Cum sua formoso circumdare brachia collo
 Nititur, optatis amplexibus arcet amantem.
 Et quoties labris in vitum surripit audax
 Basiolum, queritur, verbisque insultat amaris.
 Cum dextram sociare parat, cum pignus & arrham
 Donat amicitia, cum pignore dextra fidesque
 Despicitur, detrectat, abit, nunc abdit a sylvis
 Delitet aut cæcis habitat secretior antris.
 Interea Damon per de via rura, locosque,
 Et nemorum ambages rapitur, quaritque, viasque
 In morem scrutatur equi, quem primus odoris
 Afflat odor, notos cum seruidus exit in agros;
 Pascuaque & totos hinnitu trajicit amnes.
 Vix Aurora gravem terris dimoverat umbram,
 Aspasiam vocat, Aspasiam vestigat in udis
 Vallibus; ait celsis errantem in montibus ardet
 Ponè sequi. medio postquam sublimior axe

Iffet anhela dies, fontes & flumina propter
 Invocat Aspasiam, & gelidas monstrare calenti
 Vellet amator aquas, undisque calere sub iisdem.
 Inde ubi noctifero vesper processit Olympo,
 Nec jam tota dies nec nox jam tota patescit,
 Observat, quo calle suam deflectat in urbem,
 Qua sedeat defessa domo, qua gaudia poscat,
 Queis socius comes incedat. fugit illa vocantem,
 Nec sinit, adveniat. Si quando arridet amicè,
 Torvum mœsta videt. quoties suspiria lentis
 Præcurrunt lachrymis, ceu victo obgannit amanti.
 Nec tamen hunc Cereris, non somni cura furentem
 Abstrahat. invisâ circum prostratus in herba
 Spectat inexpleto dilectam lumine formam,
 Et visu perit ipse suo. Quis savius, inquit,
 Quis me pastorum crudelius alter amavit?
 Non potior, qui semper amo. vilescimus usque
 Officiis; prodestque nihil, favisse puella.
 Omne mihi tempus precibus perit, annus & atas
 Muneribus, nec mille truce[m] donaria placant.
 Quicquid odoriferum fragrantibus edidit hortis
 Ver geniale, dedi. mediis allata Sabais
 Balsama, dein Cilicum messes, arisque dicatos
 Panchai thuris globulos & cinnama misi.
 Nuper disparibus mihi qua surgebat avenis
 Fistula, qua summum posset flexisse Tonantem,
 Aspasia concessa mea est. qui prendere passer,
 Et primum ludens digitum mordere solebat,
 Illius est. dedimus toties decerpta recenti
 Poma manu, dulces venere ad prandia ficus,
 Et gravidis pendens vindemia pulchra racemis.
 Cum mihi non vilis penderet arundine piscis,
 Cum foret intentâ volucris dejecta sagittâ,
 Cum mea stravissent pinguem venabula cervam,
 Singula transmisi dominâ. modoserta parari
 Iussimus, aut gracili fiscellas vimine texi,

Aut quæ Sidoniis fulgebant serica filis.
 Cuncta simul periere mihi. nil iuuit amasse
 Difficilem. delusa fuit sperata voluptas
 Hactenus. unda meos, & quicquid sufficis, æther,
 Tuque parens tellus, frustra docuistis amores.
 Attenuant vigiles languentia membra dolores,
 Et macie marcet cutis inconcinna, vigorque
 Priscus abit. solum mihi vox atque ossa supersunt.
 Et tamen imprudens, quem non probat, approbat illâ,
 Et tamen infelix, quæ me fugit, insequor illam,
 Atque animum, qui me decepit, inebriat error,
 Seductumque rapit. fallacia gaudia capto,
 Spesque meas pudor est vano donasse labori.
 Inde manus tollens ad sidera; deserar usque,
 Deserar ô, inquit, Superi? nec amabor, ab illâ?
 Et primo despectus amans exstinguar in ævo?
 Si potuit Stygias Orpheus lenire sorores,
 Tartareisque suam cithara deducere regnis
 Eurydicen; nigri si regia palluit Orci,
 Cum pius infernas Theseus comes iret ad umbras,
 Sulphureique recens peteretur conjugis uxor,
 Hac etiam tentanda via est. Discedite Divi
 Cœlicola, quotquot mundi suprema tenetis,
 Numina serua mihi. potius Tu rector opacæ
 Noctis & umbrarum pater & pallentis Avernî,
 Tuque fave votis Phlegethon, & flumine largo
 Eructa, Cocyte, dolos. nova, Cerbere, philtrea
 Expuè, & aternis rigidam latratibus imple
 Aspasiam, & quam non valui mulcere rogando,
 Frange metu. piceo Styx livida toxica fundo
 Evomat; & cœlum quas nobis denegat artes,
 Pandite vos matres Furia. ruite omnis in unum
 Horrida gens, aliosque modos dictate procandi,
 Eumenides. quacunque queam ratione potiri,
 Hæc erit aqua mihi. virtus, vitiumque scelusque,
 Cum probitate nefas nullo discrimine habentor,

Carminibus sterilem seges evanescit in herbam,
 Deficiunt fluvius unda, labuntur ab altiss
 Illicibus glandes, spoliatur frondibus arbor,
 Vbera lacte carent. etiam plus gliscit ab illis
 Et stimulos capit agra Venus, spretumque virago
 Admittit mansueta procum & jam fracta fatiscit.

Talia dicenti tandem sententia sedit,
 Consulere horrenda scelerata oracula magistra,
 Et magicos audire sonos, patefacta cieri,
 Tartara, fallaces tenebris arcessere manes,
 Impiisque infames obsonia poscere sagas.
 Quid faciat? non Miarribia de gente sacerdos
 Os aperit, caeloque avertens sidera Circe,
 Non Medea potens herbis, non Marsica pubes,
 Non Psylli docti chelydris properare soporem,
 Aut diro sucti strepitu terrere Chaatra.
 Delphica conticuit rupes, & corniger Ammon,
 Et sacri tripodes Dodonicique recessus,
 Et quicumque vagis haeret Chaldaeus in astris.
 At vates Lodippa fuit, tot gnara malorum
 Femina, quae scelerum ritus atque improba norat
 Carmina, & invitam Superis subducere Lunam,
 Sistere Solis equos, & noctis tempora clavo
 Permiscere die, suffundere nubila caelo,
 Et totum revocare Chaos, dudumque sepultos
 Sollicitare rogos imisque excire cavernis
 Pallentes animas, obliuia tradere menti,
 Cunctaque Lethaei quassare silentia rami:
 Hac eadem, quoties vellet, lenire lecnas,
 Serpentumque genus proprio exarmare veneno,
 Et fixas alio poterat traducere quercus.
 Fit lupus & laxos ululat nocturna per agros
 Innocuo funesta gregi. jam forma molossi est,
 Et mala latrat anus, nunc turribus abdita celsis
 Horrendum mugit ferali carmine bubo.
 Frenet aper, nigri crocitat sub imagine corvi,

Reptat

Reptat humi serpens mulier. fit dira Celeno,
 Atque alibi suis obscena sub corpore grumit.
 Tollitur & rapidis magnum per inane quadrigis
 Trans terras pelagusq; volat, Rhodopenque nivosa
 Sub pedibus Pindumque videt, Riphæaque transit
 Culmina Caucasosque apices. porrecta draconum
 Membra trahunt laceros currus, queis larida velat
 Crista caput, maculisque rigent horrentia fœdis
 Tergora, destillant spumanti frena veneno,
 Et tabo rabida ora madent. quæcunque vagatur,
 Secedunt longè volucres, li vescit arista,
 Nigrescunt tacta segetes, rubigine sordent
 Prata, jacent fracto violata papavera collo,
 Et nihil afflatum superest. quin æthere summo
 Toxicæ terribiles recreant delapsa novercas.
 Hac mandante leæ est amnes & flumina strictis
 Stare vadis, motusque suos dediscere Gangem,
 Tardius Euphraten, lenis incedere Tigrin
 Vorticibus, propriis refluxum se mergere Orontem
 Fontibus, & nullo Maandrum currere flexu.
 Hac ventos subito tempestatesque sonoras
 Voce ciet, Caurosque Notis & Iapyga Cauris
 Objicit, adversisque movet certamina flabris.
 Mergit sæva rates, & onustas mercibus alnos
 Disjicit, & summo discerpit lintea malo.
 Enceladum Tityique latus flammisque tremendam
 Concutit Inrimem, fumantem exasperat Ætnam,
 Crebraque disruptis jaculatur saxa caminis.
 Impellit placidas inopino murmure nubes,
 Terrificique ruunt tonitrus. modò fulmina jussu
 Fabricat & trifidos extundit nubibus ignes,
 Ignaro Iove. divulsas discedere terras
 Cogit, & ingentes absorbet hiis urbibus irbes.
 Hac potuit Lodippa furens, quæ Colchida vicit
 Artibus & cui non vixit par Thessala Erichtho,
 Non versutus Atyr, non qua venientibus annis

Insti-

Instituit socias melior Locusta propinquas.
 Hanc adit effossi vastis sub rupibus antri
 Impatiens Damon. mersos caligine postes
 Adspicit, excubiisque incustodita remotis
 Limina, & aeterna metuenda habitacula noctis.
 Pendebat ruitura domus, vacuque penates.
 Et resupinatis sordebant atria muris.
 Non viridi circum vernabant gramine campi,
 Non pluvia locus aut fecundo rore rigatur.
 Nulla rosas legit virgo, vel poma colonus.
 Detrectant secreta diem; gaudetque tenebris,
 Quisquis amat vitium. Phœbeia lumina nescit
 Ferre latebrosum specus, ut sua crimina celet
 Contemptosque Deos & vatis lucra dolosa,
 Et Phlegethontæis subnixos fraudibus ausus.
 Intus cristati torquebant colla dracones,
 Et sicca calido poscentes gutture lympham
 Dipsades. infaustis accomoda partibus aspis
 Perreptabat humum, propriaque injuria matri
 Vipera, & ingenito turgentes felle colubri.
 Pendula sublimes texebat aranea casses,
 Ventrosusque gravi librans vestigia gressu
 Bufo suum patulo virus fundebat ab ore.
 Non hic arguto priscum modulamine Terei
 Ingeminat philomela nefas, non Attica pellex
 Ismarium deplorat Iryn. sed noxia passim
 Strix volat, & pravi prænuncia noctua fati.
 Seminceps pendent artus, ereptaque matri
 Pignora, & execti moribundo corpore foetus,
 Et, nondum sibi totus homo. calcatur ephēbus,
 Quæ graderis, lyncisque caput, cor vulturis atri,
 Et distorta upupæ facies, fit tota nefandi
 Improba materies rerum natura laboris.
 Altius admissos occurrens prona salutat
 Credulitas, falsique tenax dementia stultis
 Annuit, & cupidus exposcit faucibus aurum

Vilis Avaritia ac precio mendacia vendit,
 Illuditque Deis, nec regum iussa moratur.
 Hic mediis Lodippa sedens penetralibus, orbi
 Et populis responsa dabat, discincta capillum,
 Fœda genas fusco vultum turpata colore,
 Squallida, deformi nil concessura Megæra.
 Ipsa feros rabies oculorum armaverat ignes,
 Bassaridum quales oculi. dissecta fluebant
 Pallia, & impura velabant tempora vitta.
 Ossa tribunal erant, tumultis subducta parentum,
 Et detracta feris circum suspensa rigebant
 Tergæ bouum, & fœdis sanies manabat ab extis.
 Vt limen tetigit, rursus revocatus ab illo est
 Attonitus. redit inde animus, pulsoque timore
 Infert se mediis Damon penetralibus alte,
 Et deploratis circumfert lumina tectis.
 Ergo illam ut dubio vix tandem cernere vultu
 Evaluit, tetricam rabido de pectore vocem
 Infremuit mulier; qualem Phlegethonte sub imo
 Pallida Tisiphone vel rauco eructat ab ore
 Ianitor, inque suos Ixion detonat orbis.
 Insonuit nemus, & vasta tremuere caverna,
 Ferratæque fores immensaque claustra loquentis
 Dissiliere sono. tantus fragor ivit in auras,
 Quantus nocte lupis ululantibus aëra complet.
 Aut qualem Armenia tigres Maurique leones,
 Aut impacata vis effera frenduit Hydra.
 Ipsa cavis habitans saxi resonabilis Echo
 Fugit, & extremos timuit decerpere voci
 Articulos, divisque novissima reddere verbis.
 Tandem ait: Has qua te, Iurvenis, vel causa vel error
 Depulit in latebras? num furto raptæ supellex
 Queritur, occultusque tibi deposcitur auctor?
 An flatu ladenda Ceres? an flumina sisti,
 An vis saxa loqui? geminas concurrere Lunas?
 An vitreos turpi fœdari sanguine fontes?

Num

Num potius tacito poscis medicamen amori,
 Et velles flagrare minus? num spernit amantem
 Virgo, precesque tuas iratâ respuit aure?
 Anne alios gelidi tractum in vestigia lethi
 Ire cupis, fratresque cito decedere fato?
 Num tua vis nullo penetrari corpora ferro,
 Et gladium apices & vana repellere tela?
 An procul extremos jam nunc Garamantas & Indos
 Est animus spectare, vel ipsam visere Thulen,
 Atlantisque domos, & adustum sidere Poenum,
 Et raptus per regna vehi? Solemque cadentem
 Surgentemque diem celeri decurrere motu?
 Dic age. Tum Damon: Tu, quæ non cognita nobis
 No visti consulta Deum, Superumque Iovisque
 Consiliis majora sapis, cui numina plenum
 Pectus agunt, totoque tument præcordia Phœbo,
 Cui manes omnesque Dii famulantur Averni,
 Et veniunt ad jussa alacres; quæ Tartara laxas
 Tenariosque lacus, & nostra stamina vitæ
 Parcarumque colos & lentos fraudibus annos
 Precipitas, ipsique potens dominaris Olympo:
 Eumenidum decus, inferno dilecta profundo
 Filii Persephones, quam charis fovit Erinnyes
 Vberibus, studiisque audacibus imbuit unam;
 Cujus ad imperium pandit sua Cerberus ora,
 Cujus ad imperium guttur crudele coërcet;
 Ipse leves umbras in vita lintre re vectat
 Portitor, accelerat pœnas tardatque Megæra,
 Flagrantisque faces obvertit sonibus atrox:
 Exaudi, Lodippa, preces. non funera posco,
 Non animo cades agito; non lancibus infans
 Appositus, non membra mihi dissecta petuntur,
 Humanusque cruor. qualis Busiridis aris,
 Aut Thracum crudis fluxit per fercula mensis:
 Non patriam veni audaci rescindere cæpto,
 Non regum insidior jugulo sceptrisque potentum,

Aut

Aut conjuratos armare in praelia cives
 Est animus, partesque sequi. non patris in annos
 Quærimus, antè diem, nec publica commoda lædi,
 Non fruges laticesque volo, vel inania tristem
 Carminibus nostris mulctralia fallere Baucen.
 Formæ mali levis est, & dùm peccare necesse est,
 Molle nefas meditor. ve, itas me trudit in artes
 Aliger ille Deus, tractumque cupidine pectus
 Fascinat, & duro miserum me objectat amori.
 Hæc colo montanus pastor loca, collibus erro,
 Et tenerum ducto campis agrestibus agmen.
 Balantumque greges & qui transversa tuetur
 Ponè sequor torvi vestigia fœtida capri.
 Est quoque vacca mihi tauro foecunda marito,
 Est structum vi, idi frondosum cespitè culmen.
 It vitæ secura quies. poteramque videri
 Felix sorte mea; nisi me non vellet amantem
 Aspasia & nostros sævissima sperneret ignos.
 Hæc placanda mihi est. fac ut miserescere possit
 Damonis, dicatque suum. tu pharmana dona
 Certa mihi. penetrent magici per viscera cantus,
 Aut me dede neci. sit mors mihi meta doloris,
 Aut speratus amor. cœli convexa tueri
 Difficilesque Deos labor est. pro virgine quid vis
 Infandum patiar juvenis. quò jusseris ire,
 Ibimus. immensum tecum tranabimus æquor,
 Ibimus in terra gremium, cœcosque meatus;
 In Ditis te regna sequar, Stigiumque tyrannum
 Alloquar. Aspasiam, Aspasiam mihi flecte, feroxque
 Ingenium, Lodippa, doma. tibi texta parantur
 Serica, & Eòo rutilantes murice palla,
 Regalesque toga, digitisque augustius aurum
 Tinniet. hic tibi selectas mætabo bidentes,
 Et tua præclaris onerabo altaria donis,
 Narcisso violaque & suave rubentibus uvis.
 Phasiacas addam volucres, quaque ordine pulchro

Arrestam gemmis caudam stellantibus implet,
Et quæ Chalcidico subsidit femina gallo.

Tum mulier sic orsa loqui est, & verba profatur
Impia: Cum densas mundo nox fecerit umbras,
Et rutilum tacitis subduxerit aethera terris
Occiduis Titan, speciosaque cornua Phœbe
Occultabit aquis; spumantia littora Nerei
Nocti vagus spectator adi; dumque obvia lustras,
Et modo suspensam miraris in aere terram,
Inde catenatum objecta tellure profundum,
Conspue ter, ter lacte novo consperge procellas,
Ter nivei mellis tumidis affunde liquorem
Fluuiibus, & veteris fragrantia munera Bacchi.
Ter conversus, aquis fluidos ter tinge capillos;
Et tandem in bibulâ demisso poplite arenâ,
Ter tibi dilecta nomen percurrere puella,
Et magna ter voce voca. dumque ultima faris,
Oceani vicina subi, veste que recinetas
Abjice, terque tuos undis fluentibus artus
Prohæ, ter silsa madeant aspergine lumbi,
Ter fluctus littusque feri. Solennia, virgo,
Ista tibi, dic, sacra paro. mitesce roganti,
Nec porro gravis esse velis. ter sulphure, flamma,
Ter lymphâ lustratus abi. mox undique frondes,
Et fruticum genus, aduersi medicamina amoris,
Collige, quas Peneus, vel quos dabit altior Ossa,
Vel Pindi iuga, vel Pindo ferventior Ailas.
Lætucam violamque cave, & qui frigidus immuns
In ventrem serpit cucumis, quæque acta per hortos
Turget ab angusto protenta cucurbita collo.
Intyba prætereas, gravidumque sopore papaver,
Funestasque trabes taxos, piteamque nocentem,
Et teretes fungos, foliumque immittentia.
Apta magis ventosa faba est, Veneremq; morantem
Extimulans eruca salax, & grandior orchis,
Et mordax piper, & ferventis grana cumini.

Hinc

Hinc porrum & calidis carpantur eryngia fibris,
 Flosculus euphrasia & vertex benè olentis anethi.
 Deinde cavum tepido spumet tibi sanguine ahenum,
 Sanguine, quem tumidi fundet tibi vena leonis
 Vulneribus laxata novis. rabiosa legatur
 Spuma canum, leporique fero decerpta medulla,
 Et cervi femur & virus lunare draconum,
 Cenchris & hirsuti pellis maculosa colubri,
 Quique venenatis Afrum serpentibus ater
 Destillat cruor & Libyci membrana cerasta.
 Adde caput nati nuper bufonis & alvo
 Exemtum coeca puerum, raptumque cadaver
 Infami ferale rota. cineresque nocentum,
 Effossosque reis oculos, cerebrumque chelydri,
 Reptantesque solo cochleas, hepar anguis & aurem,
 Passeris extincti nimis in amoribus inguen,
 Extaque cornicis septem jam secula passa,
 Et lentum Hippomanes, tenera de fronte revulsum
 Vix nascentis equi. qua stipite mixta coquuntur.
 Acris. at postquam steterit tibi succus & omnes
 Fient gluten aqua, lavam ter inunge mamillam,
 Et lumbos oculosque & cor violabile telis,
 Et partes, quas postcit amor. dic: ista placere
 Aspasia fac, Diva Paphi, ritusque secunda
 Officiosa meos. patulis hinc gramina campis
 Et flores succide. rosas cum carpis, iisdem
 Basia fige libens; cum lilia, lilia centum
 Basiolis caleant; cum myrtus tangitur arbor,
 Dic: Mihi, myrte, fave, Venerique sacerrima pectus
 Virginis emolli rigidum. contexe corollas,
 Et ter cinge caput, rursum ter deme corollas,
 Et dic: Virgo, tuo triplex sub pectore vernet
 Gratia, & hos ipsos veris transcendat honores,
 Totque herbis reviresce magis. post littora, montes,
 Lustratosque locos nemorum, tua tecta revise,
 Et calidis rursum tibi bulliat olla favillis.

Quà gradiere, novi flores & gramina surgent,
 Quaque cadent gutta, in vitem lasciviet ulmus,
 Ambiet & platanus platanos, & mutua palma
 Brachia conneſcent, iterabunt oscula concha,
 Permissaque ibunt hederæ. ræ et omnis in ignes
 Insolitos tellus, & semiet altior ales
 Inſperata pati gelidas incendia nubes.
 Hac cum ſollicitâ perfeceris omnia curâ,
 Atria quâ spatiosa patent, imique penates,
 Formidatâ tuum concludat linea corpus,
 Et circo ſtet tutâ ſalus. hoc limite gressum
 Fige, nec hanc auſis, Damon, transcendere metam.
 Si faxis, citius dicto diſcerpta trahentur
 Membra, & Avernales lambent tua frusta ſorores.
 Tum virgâ primum, Superos & sidera ſigna,
 Deinde ſolum attonito ſimilis cum murmure pulſa,
 Et Furias Manesque cie, cunctosque profunda
 Concute Iunonis thalamos, Erebumque Chaosque
 Cocytique domos & caligantiæ regna,
 Et quæ vorticibus Lethe loca luſtrat anhelis,
 Et Stygii de vœxa poli. Iamque, ecce, tremiſcens
 Sub pedibus ſecedet humus, caligine teſtum,
 Et piceis circum nigreſcent omnia fumis.
 Illicet æthereas corrumpet peſtifer auras
 Spiritus, & mixto diſſuſus ſulphure foetor.
 Nec morâ, ſecundo tollent ſe monſtra Barathro,
 Speſtraque terribili ſurgent minantiæ vultu,
 Fumantesque faces quatient. hic Gorgonis ora,
 Hic caput anguineis intortum plexibus antro
 Effert. hac Scyllam, referet frons iſtâ Meduſam,
 Quaque venenosis colubris armabitur, altos
 Librabit gressus tenebroſæ filia noctis.
 Ille canem reddet latratoremque moloſſum,
 Hic oculos, baſiliſce, tuos; hac turpis hyænæ
 Guttur, & implicitæ ſpiras torquebit echidnæ.
 Adſpicias patulis flammâ præſtera vomentem

Faucibus

Faucibus, & Veneri præbentem gaudia Scincom.
 Alter in obliquum serpet latus, ipsaque Cancer
 Crura recurvabit. guttis lucentibus ibit
 Stellio, & exuvias Scutales imitabitur alter.
 Ibis Tartareus Triton, simulataque terga
 Concutiet, conchamque sono replebit inani,
 Quos inter Stymphalis erit, raptura cruentis
 Vnguibus exangues animas. hic mutiet hirci
 Larva, fremant lynces, claudet Plutonis alumnus
 Ursus, & occulta fallens dulcedine præher.
 Nec deerunt Harpedophorus, terrenisque Phobotor,
 Non Icelos, non ille trabes mentitus & undas
 Phantasmus, & quavis ludens sub imagine Morpheus.
 Exiliet levior Nycteus & Diis Alastor
 Asseda & ille ruens pedibus velocibus Æthon,
 Et Capni soboles, & curvis cornibus Ammon,
 Et rictu terrens Lupus & proboscide Protheus.
 Hos trudet veniens Caphoros, Larfosque, Merachq;
 Burfa, Bulis, Salafar, Barfu, Lasphurus & Adar,
 Ethiel, Azoriel, Thulbas, Pandorque Cazulque,
 Et scelerum persuasor Aal, furtique magister
 Albador, & luxus suadens exempla protervus
 Carrasiba, & populis vendens mendacia Chrubas.
 Et latrocinii Malgrom, & notus Ahalcas
 Fraudibus, & gaudens lectum incestare Remascon.
 Qua cum transierint oculos portenta, subibit
 Astaroth, Attalibax, & clamans dira Mimallon,
 Et tonitru clarus Bronies, flammisque Pyracmon
 Ore vomens, rostroque minans mordace Scolopax,
 Et qui fallacis fucum male diligit aula
 Thaumias, & in regum mores proclivior Aischros.
 Iuraque qui precis Adicos sacrumque tribunal
 Pervertit; medicosque docet tot crimina Chrysos.
 Quid tetrum Briarea loquar? cui brachia centum
 Damnatos prensant manes, tumidumque Typhoea,
 Animachū, Morychumq; Lycochtona, Teledaantem,
 Et

Et similem Lerna Phlegrum, Drusumque Chima-
 Tum Stygiæ matrum circumstipante ceterâ (ram.
 Incedet triplex Hecate, rapietque micantes
 Persephone post se famulas. turba omnis in orbem
 Anguipedes flectet gressus, nec vultibus obdent
 Tegmina, femineum prævelatura pudorem.
 Quæ cum prodiderit tenebrosi regis Ditis
 Agmina, difformesque choros, se mitior illis
 Offeret Æneadum genitrix, matremque Cupido
 Ponè premet, jaculisque humeros insignis & arcu
 Aspasia simulacra manu radiantia ducet,
 Non tamen Aspasiæ. faciles tibi flectet ocellos
 Umbra levis, cupietque tibi consuescere spectrum,
 Pronaque contemptis innectere colla lacertis.
 Ne moveare, puer. constet fiducia cæpto,
 Nec tantos horre strepitus, speciemque malorum,
 Aut improvisæ timeas spectacula pompæ.
 Quin potius multo rursum tibi bulliat iste
 Igne lebes, mergasque tuis lacerata sub undis
 Viscera cornipedum, & metuendas viribus herbas,
 Et mox repletas humano sanguine venas.
 Noster in hoc succo Deus est. hoc gluten amoris
 Illecebra est, stimulumque minus redamantibus ad-
 Dissolvitque gelu. tali conspersa liquore (dit,
 Deperit Phædra Hippolytum, Briseis Achillem,
 Et Macareus Canacem, & Sappho doctæ Phæonem,
 Salmacis Androgynum, & factus puer Iphis Ian-
 Hoc succo redeunt anni, roburque virile, (then.
 Et vigor in Venerem. potuit juvenescere tactu,
 Sequæ virum stupuit rugis abentibus Æson.
 Hoc sua Tithono toties reparata juventa est,
 Hoc Erycina suum toties aspersit Adonin.
 Hunc ubi torva suis contingit virgo labellis,
 Dilutum pætera custoditoque Lyæo,
 Illi delictum, Damon, & solæ voluptas,
 Et spes omnis eris. solum te flumina juxta,

*Aut densos inter corylos aut tecta corymbis
Antra vel umbriferi deposcet vela ligustri.*

*Audiit hæc letus Damon, sperataque fovit
Gaudia, & Aspasiæ votis dum præcipit, auro
Fardicam demulcet animum, vestesque decoras
Adjicit, & pulchris fallacia carmina donis
Thessalicasque artes redimit. capit ille furoris
Materiem causasque sui; quæcunque parari
Iusserat, herbarum genera & quæ gramina sparsim
Vulsa manu partim, & el partim falce resecta
Legerat, & vario turgentia pocula lacte.*

*Dumque levat manibus tanta per versa magistra
Munera, ridiculasque dapes, miratur eundo,
Atque oculos animumque stupens per singula ducit.*

*Sic graditur, cum se venienti fortè Palæmon
Obtulit, indomitæ moderatus frenæ juvenæ,
Et comes & custos quondam. qui ferre tenellum
Sueverat, & genibus ludentem aptare paternis.
Qui simul ac studium juvenis, curasque, viæque
Edidicit causas, tantique exorsa laboris,
Et malè quæsi molimina subdola læti,
Sic ait increpitans: Quis te malesanus amantem
Error agit; cæloque facit peccare relicto,
Et sprevisse Deos? fati flectuntur amores,
Et thalamus res est Superùm. non ludicra tædas
Sors movet, aut istis amor est quarendus in herbis.
Scilicet hæc, Damon, credis curare sepultos,
Et Styga Lethæumque Iovem? cur, improbe, curas
Nosse domos Erebi? delubraque Ditis operti
Consulis? & stolidis imploras infera votis
Numina? nos genus exosum furialibus umbris
Et soboles invisa sumus. malè poscis ab hoste
Præsidium columenque tibi. falleris amator
Fraudibus ipse tuis. disces miser esse, rogando,
Quos rogitare nefas. non adspicit æquior æther,
Qui Diti debere volunt. novisse futurum.*

Numinis est. sensusque & corda inflectere coelum,
 Non Styx atra valet. quanta mercede parantur
 Damna tibi, meritaque luet vesania poenas!
 Si thalami poscis sociam, res ista parentum est.
 Agrestem si pastor amas, pastoris amici
 Consilia expendas potius, precibusque jugales
 Flecte Deos. quorsum hic omnis sine fine paratus?
 Quid sibi vult pars ista lupi? pars ista leonis?
 Quid teter bufo? qui rapta volucris exta?
 Feralesque epula & cruda cum floribus offa?
 Quid vitulus de matre recens? & turgida succis
 Cymbia, detonsaque coma? tuni illa, sacerdos,
 Sacra tibi ludosque facis? talemque puella
 Te gestis prestare virum? num talibus astra
 Officiis placare studes? facilesque mereri
 Coelicolas? heu, quid Veneri cum partibus istis.
 Non placet huic matri bubo, non cauda lacerta,
 Non crucibus detracta caris, non livida tabo
 Viscera, & exanimés artus. procul illa faceessant,
 Crepta precor. Superos credas plus posse, Deumque
 Coniugii curare modos, & pabula amoris
 Sufficere & tetricam iuveni lenire puellam.
 Pronubus est homini Rex Iupiter. annuit illi,
 Et thalimis moderator adest. His optima coniux
 Auspiciis poscenda tibi est. venerabile caeli
 Depositum insanus nunquam donabit aruspex.
 Impia non Manto, non qua penetrata terra
 Scrutatur, Stygisque litat mala Thassalis aris.
 Horruit his monitis Damon, gelidusque cucurrit
 Imma per ossa tremor; pollutaque carmina damnans,
 Nunc artes timet ipse suas, nunc damna revolvit.
 Et credit perisse sibi, quod solverat, aurum.
 Stat titubaturque miser, veluti qui sentibus anguem
 Pressit humi. cecidere manu frugesque liquorque,
 Et volucrum quodcumque fuit, quodcumque ferarum.
 Fanda, nefanda simul. calcat projecta magorum.

*Fercula, collectumque irato numine virus,
Et formidatos excussit pectore ritus.*

D A M O N,

Sive Nuptiarum

C Y R I & A S P A S I Æ,

in quo de vitæ aulicæ ac rusticæ commodis
ac incommodis disceptatur,

L I B E R S E C V N D V S.

Dispulerat Memnon tenebras, & lutea conjunx
Tithoni, croceum linquens Aurora maritum,
Oceano fledebat equos, jam tempora Morphei
Nocturnasque faces mundo subduxerat ardens
Phosphorus, & patulis rorantia gramina campis
Abluerat primo soboles Hyperionis ortu:
Lanigerum cum virgo pecus, cupidasque capellas,
Tarda que lascivis permixta armenta juvencis
Duceret Aspasia, & pratis laxaret apertis,
Tutela secura sua. comes ibat eunni
Chloris & Hypsipyle. quarum prior illa procorum
Nescia contemptos referebat Thyrsidis ignes;
Hæc flammam confessa fuit, tactumque Philani
Illecebris animum & primi secreta furoris.
Illi pulchra leves alitè stringebat amictus
Fascia, ne madidam preciosior olita terram
Verreret, aut lentos traherent vestigia gressus.
Dextra pedum portans humeris ludebat in ipsis,
Quo sulcos jacere & segnes urgere bidentes
Sueverat. hand alto suras perone togebat,
Frondifera geniale caput velata cupresso.
Dum graditur, capiti ter florida lapsa corona est.
Imperii præfaga novæ. ter Jupiter alta
Intonuit de nube pater. dumque altera coelum
Sceptra parat, ter vile pedum, quod fortè gerebat,

Excidit.

Excidit è manibus. summo Iovis armiger ales
 Æthere signa dabat, regumque afferre tiaras
 Visi sunt clangore gravi. sed nescia fari
 Lactiferas virgo matres agnosque petulcos
 Ponè sequebatur. Superùm quem destinet aris,
 Designat, duris modo vocibus increpat hœdum
 Cornipetam; queis lana pedes descendit ad imos
 Mulcet oves; quæ pallentes benè ruminet herbas,
 Observat, cæmpoſque suos & prata pererrat.
 Non alium Zephyrus radius melioribus orbi
 Viderat illuxisse diem; non suavius unquam
 Pascua fecundis purgabant flatibus aura.
 Ver erat, & pingues trudebant gramina gleba
 Acrius, & multis natura coloribus agros
 Pinxerat, innumerisque dabat primordia rebus:
 Cum procul accelerans currus de montibus altis
 Harpalus, instigansque rotas, rimatur in agros
 Sollicitus, queritque suo nova gaudia Regi,
 Quaque thoro possit formâ meliore probari.
 Feruida præcipiti prolabitur orbita cursu,
 Sævaque quadrupedum geminantur verbera dorsis.
 Fumat ager, strepituque suo & velocibus umbris
 Attoniti terrentur equi. levis assiluit unda.
 Undique, concutitur tellus, & turbine anhelò
 Visa simul, correpta simul, subductaque raptu
 Aspasia est. clamant comites, manibusque sequuntur
 Exertis, sociamque vocant, precibusque repossunt
 Incassum. Quis te, raptor scelerate, Deorum,
 Chloris ait, Stygiis audacem exciuit ab oris?
 Quis flammis accendit Amor? facibusque profanis
 Impulit infestis rura infestare quadrigis?
 Sunt aliæ innuptæ Medo & florentibus annis,
 Nec Regi indecores. non unam Laida servat
 Persepolis. veniant istæ mercede puella.
 Sufficit impuræ meretrix mercabilis aula.
 Linque lares nostros, & quas sine crimine sedes

Pan colit. hic paribus nubet pastoribus illa
 Aptius. agrestem cur pessimus advena diuam,
 Dilectamque rapis? non hæc rapienda virago,
 Sed potius poscenda fuit. confundite terras,
 O Superi; non tuta suis sunt regna colonis.
 Captiua sumus, & spoliū prædonis iniqui.
 Sacrilegas lacerate rotas, currusque proter vos
 Soluite, & infracto, quisquis fiet ille potentum,
 Axe ruat. duris raptorem illidite saxis,
 Sistite equos, celeres, Fauni, disrampite habenas
 Ocyus. hanc charo sobolem seruate parenti,
 Reddite ruricolam. sic se clamore fatigat,
 Verbaque profundit nil proficientia Chloris.

Aspasia, ut pavidæ rediit vultusque colorque,
 Inque gravem coram torsit sua lumina Persam,
 Ingemuit, lachrymisque genas dum tingit obortis;
 Heu, quis me tellus, inquit, qua me æquora raptam
 Accipient? quò, quare feror? quò turba sororum.
 Quò comites abiire mea? cur deseris unam;
 Hypsipyle? cur sola truci sum visa tyranno
 Digna rapi? mater, genitor, succurrite nata,
 Exaudite preces. vestris si filia iussis
 Paruit, exitio faciles succurrite nostro.
 Quis scelus antiquum reuocat? quis crimina raptus
 Nulla putat? castæ qua virginitatis honorem
 Impietas lesura venit? non missus Averno
 Rursus in errantem per florea præta puellam,
 Pluto, furis? geminaque frui consorte laboras?
 Num Lapithas impellit amor? num pastor ab Ida
 Tyndarin Eois aliam sibi querit in agris?
 An Dryopen me credit Hylas? Minoida Theseus?
 An terras Titanes habent? raptisque Typhœa
 Faucibus evomuit calidis fornacibus Ætna?
 Ah, raptor. dubiumque, cui captiua marito
 Debeat. invisas Erebi descendet ad umbras
 Aspasia? atque tuis vivam Proserpina fatis?

An regum ser uor thalamis? num structa caminis
 Moenia Cyclopium & Liparen miseranda sub ibo,
 Phlegraosque specus? etenim, quocumque dolentem
 Me fortuna feret, tellus Acheronque placebunt
 Sorte pari. nusquam custodia tuta pudori.

Quantum uirginitas potuēt suadere malorum!

Dum loquitur, laxo uoluit per deuia freno
 Persa ferox, montesque & saxa minantia caelo
 Trajicit, & Zephyros ipsos post terga relinquit.
 Iamque Lycum Tigrinque uagum transuectus, &
 Ecbatana, & celsi nemorosa cacumina Zagri, (alta
 Et qui praecipiti spectatur rupe, Niphaten,
 Deposuit mediis spoliū uenerabile Susis.
 Hic ubi flammanti fulgent accensa pyropo
 Atria, & Assyriis rutilant palatia gazis,
 Fultaque Mygdoniis regia tecta columinis.

Audiit hos motus Damon, nec credulus illis
 Queritat Aspasiā, camposque & iugera pernox
 Scrutatur. lustrat villas, nemora omnia oberrat,
 Inuocat amissam. sperat, pauet; optat & horret;
 Aggreditur quosuis, casus scitatur acerbos,
 Quis raptor, quis currus, equis qua forma colorque,
 Quae uia praedonis. talis circumuolat ales
 Proxima, cum foetus subductaque pignora nido
 Adspicit. excelsas illic circumspicit ornos,
 Illic saxa uidet, num quis decusserit Euris.
 Nunc hominum radit latus, aut in uertice tecti
 Mœsta sedet, querulisque replet garritibus curas,
 Furtaque uel pueris, uel seuis exprobrat Austris.

Arsacidas tum fortè suis flelebat habenis
 Cyrus, & Assyrū uictor fastigiaregni
 Subdiderat Medo. nihil ultra Lydus habebat,
 Ionusque suum. magni patrimonia Cræsi
 Persarum rectoris erant, & Phocidis urbes,
 Euboicique sinus. Arabasque & Bactra tenebat,
 Et clara Babylonis opes, Regumque feroces

Exuvias. felix, tantos ni cruda triumphos
 Mater, & illustres foedasset femina lauros.
 Non illum galea fulgur, non dira minantes
 Terruerant clypei, non tracta è crine sagitta.
 Inter signa puer, strictasque adoleverat hastas
 Intrepidus. per tela Ducem, cuneosque globosque
 Fulmineosque furens Mavors raptaverat enses.
 Ergò ubi se longis exolvit Persia bellis,
 Armaque Gradiuo suspendit fessa parenti,
 Et centum fulgens gemino sub Sole trophæis
 Bellacem placavit Halyn, & Caspia regna,
 Et Phasin & verso pignantem tergo Parthum.
 Ibant tranquilla luces & marcida luxu
 Tempora peccantem fregerunt sordibus aulam,
 Masculaque in molles fluxerunt pectora curas.
 Tum litui cessere, lyra, tum classica festis
 Vocibus, & cunctos laxavit regia fastus,
 Et rigidum pepulit torpens ignavia Martem.
 Iamque aderat festiva dies, epulæque paratæ
 Ante oculos, patrioque Duces pro more sedebant,
 Et folio ductor Medus spectandus eburno.
 Parthica cui totum velabant serica corpus,
 Regiaque ornabant dignos diademata crines.
 Obtulerat leto spumantia cymelia succo
 Bis genitus puer, & decerptas collibus uvas.
 Alma Ceres fruges, longisque obsonia mensis
 Ferculaque exactum dederat poscentia guttur.
 Cum Venus hos ipsos inter Dea candida coetus
 Extulit os, movitque gradum. non squallida tabo
 Arma ferens, rigidisque truces mucronibus enses,
 Non avidos pugna Thracas, nec Amazonas arcu
 Terribiles, durumve Getam. sed Principe coram
 Virgineos Erycina stitit blandissima vultus,
 Mortali sub carne Deas. non gratia vita,
 Non Charitum deerat decor, & sine fraude venus.
 Mixtaque non ficto comis reverentia gestu. (stas,
 Tales

Tales Najadas sacris incedere festis
 Fama fuit, modo des cultus similesque paratus.
 Hac poterat Cypris virgo formosa videri;
 Hac Iuno, generosa gradu. pro Pallade fulget
 Aspasia, audacem referebat quarta Lacaniam.
 Digna Deo cunctis facies. ut lumina Cyrus
 Flexit in adstantes nunquam saturat a puellas,
 Non secus exarsit, quam si, spirantibus Euris,
 Agricola arenti flammam supponat arista,
 Aut exciciat as cremet in foenilibus herbas.
 Estimulant omnes Regem. distincta voluptas
 In plures unum trahit, & divellit amantem.
 Et quia Memnoniis regionibus acrius urit
 Sævus Amor, flagrat vitio gentisque suoque.
 Ut pudor abscessit, vini que licentia suavit,
 Quæ reges fecisse nefas; orditur amores
 Purpura, & Aspasia, quæ non ren. re. e. sorores,
 Basia figit amans, iteratque, & ludit, & ignes
 Ipse suos nutrit; sumitque alimenta libido,
 Invaluitque furor. rabies effrenis amandi
 Secessum vitio querit, latebrasque nocendi.
 Iamque moras spernens rogat, & sua vota reponit.
 Quodque petit, ceu lege petit. completitur, urget.
 Arridet propius, nec sic expletur amando.
 Verba, joci, risus, facies, motusque manusque
 Millè modis produnt malesanæ incendia flammæ.
 Illicitasque faces. sed non conatibus istis
 Annuat, at totum contempsit mascula Cyrum
 Virgo, nec, illustri quanquam, consensit amanti.
 Dum pergit, crimenque jubet, visque addita verbo
 Facundam facit ipse timor. gressuque rediit, (est.
 Quid, Princeps, moliris? ait. sim rustica quamvis,
 Casta mihi mens est. non hæc poppismata mater,
 Non docuit nos ista pater. sim subdita quamquam,
 Non cogar peccare. tuis sine crimine jussis
 Obsequar. & quamvis regum placuisse tiaris,

Eximium, magnumque putem; tamen illa favoris
 Displicet & sordet species, quam damnat honestas.
 Et sacra pietatis amor. parebimus aula,
 At Superis cœloque magis. cum deficit illa,
 Deficit obsequio populus. nil iussa moratur
 Improba, religio. mihi simplex vita rudisque est,
 Luxuriosa tibi. mihi connubialia cordi
 Iura sacerque thorus. pellex projecta vocari.
 Nolo, nec hac nostri victrix erit aula pudoris.
 Te gravitas, te, Cyre, decet reverentia vita,
 Nec qui cuncta jubes, veniam sortitus iniqui es.
 Plus virtus in Rege micat. conspectus omne
 In te crimen erit. quantaque in luce gubernas,
 Committes tanta facinus. Te civibus aequum est
 Vivere in exemplum & leges præscribere factis.
 Hæc tua, quæ toties hostili sanguine dextra
 Immaduit, tetigisse volet, quos abdidit æther
 Occulitque sinus? oculis scortaberis istis?
 Quos ferus Euphrates, quos belliger horruit Indus,
 Armeniusque celer. quod duri militis ausus
 Contudit os, lasciva potest & mollia fari?
 Ne viola, si raptæ licet. sum raptæ parentum.
 Nec tua sum, nisi flagitio. si sufficit, agris
 Subduxisse, tuum est, quicquid prædator habebis.
 Sic juris vis norma tui est; & regula facti,
 Quicquid velle libet. libertas regia fines
 Virtutis transire cavet. servitque potestas;
 Quam domat imperiosa Venus. sub rege modesto
 Tuta pudicitia est, & iniqui crimen amoris.
 Castigant, qui sceptræ gerunt. te, Cyre, parentem,
 Te civem facilemque proba. succurre puella,
 Et me redde meis. pater est mihi vilior Ægon,
 Et Mycale genitrix. potius mulceralibus apta
 Inveniar, rurique meo, quàm grandibus oculis,
 Quàm thalamis, rex magne, tuis. me Phyllidas inter
 Linque meas. alia recreent se Thaide Persæ.

Substitit ad promptas generoso pectore voces
 Rector Achamenius, monitusque & verba recondens
 Optima, majores animos à virgine sumit,
 Et peccare timet. nec jam sibi pellicis optat
 Obsequio seruire malam, sed jure marita.
 Diligit Aspasiam titulo meliore, thoroque
 Iungit & illicitos longè proscribit amores.

Interea Damon post tedia longa viarum
 Susa petit, magnamque vagus pervenit in urbem,
 Quo furor impulerat Paphius. spes lætat inanes,
 Et se quæsitæ solatur imagine sponsa.
 Regia cæta subit. mediis sese ingerit audax
 Porticibus. quæ turba Ducum ferventior, intrat,
 Dissimilisque habitu, fragrantem murice Medum,
 Sidoniaeque stupet chlamydes, aulæa, penates,
 Et mores alios, & non exercita ruri
 Officia & tantæ miratur nomina pompa.
 Iam manibus detracta recens ex ilice virga est,
 Solamen fulcrumque via. de vertice palma
 Pendebant foliis & ramis viridantis olivæ.
 Laxa viro vestis, sed laneæ. pendula nullo
 Ordine casaries, facies incompta rudisque,
 Qualem pastor amet. talem se Heroibus addit,
 Et Ducibus graditur comes & magnatibus adstat.
 Utque coruscanti procedere vidit in auro
 Aspasiam, Regemque & amicas jungere dextras.
 Et populo assurgente coli: velamina sterni:
 Ut festas audit voces, & verba rogantium:
 Ereptamque sibi meliori sorte puellam:
 Infremit irato similis, causasque doloris
 Adspicit ipse sui. submurmurat, invidet, odit.
 Dumque loqui timet, occulto plus mussitat ore,
 Et quassans caput adstanti subsibilat ostro.
 Ambulat, itque reditque frequens; circumspicit om-
 Spectat spectaturque simul. pendentia jactat (nes,
 Brachia, diducitque manus. jam signa dolentis,

Nunc indignantis speciem, nunc edit amantis.
 Tandem compressam rupere silentia vocem,
 Verbaque precipitat, sed paucula. Tu mihi, dixit,
 Iam pridem dilecta vale. prae regis amore,
 Sordet amans pastor. tenui plus fulgida cannâ
 Sceptra placent. humili praeferens palatia tecto,
 Magnificasque trabes: potuit tibi tecta probari
 Splendidior, vilisque fui prae Principe Damon.
 Cyrus, ut arrectis hac cominus auribus hausit,
 Constitit, Aspasiamque rogat: quis pastor, & unde,
 Quid velit. Illa procum non indignata fatetur,
 Et spretum toties juvenem. nunc vota jacere,
 Spemque thori peruisse viro: se Rege beatam
 Conjugioque frui. nihil huic superesse, quod optet,
 Quod speret, minus hinc questus, hinc murmurâ na-
 Advocat intrepidum Cyrus Damona, jubetq; (Sci-
 Plura sibi, sine teste, loqui. secedit & aula
 Dum secreta subit, juveni blanditur amice,
 Ingenium probat, & sincerâ pignora flamma,
 Innocuos questus. Thalamis, ait, optime, nostris
 Aspasiam junxere Dii, tibi fata negarunt,
 Et potior jam causa mea est. mihi debita conjux
 Incedit, cunctasque audit regina per urbes,
 Major sorte sua. sed enim tu dignior aula
 Pars quoque, Damon, eris. quod si non conjuge, sal-
 Principe me poteris felix divesque vocari. (tem-
 Iam tibi vilescant villa, jam sordida sperne
 Rura laresque tuos, & nostris vive beatus
 Auspiciis. majora dabo. plus regia spondet,
 Quam benè cultus ager. surgunt mihi splendida cen-
 Possibus & Phrygio constant laquearia saxo, (tum-
 Aurat aequae domus. tuguri tu pauperis hospes
 Squallida tecta colis. sternunt tibi vilia lectum
 Stramina, vel graciles decerpti è flumine junci.
 Hic tibi lecticae grandes & strata parantur
 Mollia, quaeque gravem prolectet pluma soporem.

Hic aula nitent, picturatosque tapetas
 Adspicis & regum positos hoc ordine vultus.
 Rure vagâ tenuis discursat aranea telâ,
 Et nitor omnis abest. hic dulcis gratia fandi,
 Hic decorat nostros laudata modestiâ mores.
 Rusticitas vestra est, atque omnis nescia cultus
 Simplicitas, nescitque tuos fortuna penates
 Ardua. nos titulos & magni nomina census,
 Praturas fascesque damus. decernit honores,
 Et confert regalis apex. hic arca laudi
 Materiesque patet. patriam defendimus armis,
 Vos imbelles pecus. rutilum nos stringimus enses
 Dum vobis sulco attritus splendescere vomer
 Assolet. infestum muris depellimus hostem,
 Subruimus Grajûm portas, invadimus urbes;
 Vobis gleba labor. vos ferro scinditis agros,
 Et brutam laceratis humum. paupercula messis
 Cum solatur opus, nostras Daphnea coronant
 Serta comas, scribuntque omnes praconia fasti.
 Ingentes si postis opes, mihi copia rerum
 Suppetit & dites lassant araria gaze.
 Paupertas, immunda domus, servilis egestas,
 Sunt procul à nobis. quod si tibi grata voluptas,
 Invenias hic mille modos, seu ludere disco,
 Seu libeat teretes contorto verberare fundas,
 Aut hastas vibrare manu, torquere sagittas,
 Aut sternacis equi duris premere ora lupatis.
 Ipsa suo gravis est veniens Aurora colono,
 Multo rore madens. medii lux alta diei
 Concoquit agricolam, pluvia, ventique hyemesque,
 Frigus & immites tibi sunt pro dote pruina.
 Est invisâ filix segeti & Cerealibus herbis,
 Et sperata seges vanis illudit avenis,
 Factaque difficiles prosternunt culmina Cauri.
 Non his aula malis, non his mea regia curis
 Frangitur. aestivas sua fallunt otia luces,

Et læta currunt hyemes. hic vina bibuntur,
 Hic lautæ pellunt jejunia tristia mensæ,
 Et magis ingeniosa gula est. Quàm lacte, cumino
 Vivere, vel beta, miserum: vel sectile porrum
 Mandere, vel lento dentem vexare lupino!
 Quid tondere juvat graveolenti vellere lanas?
 Cogere palantes pecudes? supponere totum
 Armento mammisque virum? virgulta capellis,
 Aut salices monstrare? sues deducere pastum?
 Nunc apibus donare favos, regemque notare,
 Nunc fucos arcere graves? hic altera regni
 Apparet facies; & digna negotia curat,
 Quisquis homo est. alia se majestate tætur,
 Quem ratio, pulchrisque beat prudentia factis.
 Quod si privatis præstat res publica rebus,
 Vita mihi melior. modici te cura peculi,
 Immensi nos orbis habet. Tu jûgera claudis
 Imperio vix bina tuo. me Phœbus adorat,
 Quæ cadit & surgens calido se tollit ab Indo,
 Thrax timet, extremi venerantur nomina Seres,
 Atque alibi Chalcedon amat, formidat Araxes,
 Et gelidi sinus Euxini, & Maotidis undæ.
 Hic famulas tibi quisque manus, hic poela minister
 Porriget, & multo implebit carchesia Baccho.
 Hic nutu mandata dabis. diceris amari
 Regibus, & toto tibi plaudent oppida regno.
 Sat stivæ rastrisque datum. mihi, candide, posthac
 Officiis studiisque vaca. desertæ relinque,
 Linque domus, campisque horrescens culmen apertis.
 Si non Aspasia potuisti uxore potiri,
 Me potiere. tibi Parîis suffulta columnis
 Tecta dabo, & cultos apricis collibus hortos,
 Arte laboratas vestes, & textile tegmen,
 Quodque tibi talos ibit velamen ad imos.
 Nobilium adjiciam titulos, aurique talenta,
 Quique vehent rapidi passim per compita currus.

Pluraque si cupies, cupiam dare plura petenti.

Hec Cyrus. cum facundo, jam lenior ore,

Damon ait: Ne fucatis sermonibus aulas,

Cyre, proba, rursisque mei praeconia, Princeps,

Detere. quod primum est, pietas, candorque fidesque

Exulat his laribus. vos hac privata putatis,

Et civis documenta boni: regnantibus omne,

Quod libuit, licuisse; alia nec lege teneri,

Qui populo imperitant. Quanto imperiosior orti est

Quisq; Iovem curat minus & contemtor Olympi est.

Aut nullos habet aula Deos, aut segnius illos,

Quos habet illa, colit. nec enim se numine egere

Autumat, in terris quisquis pro numine habetur.

Que faciendae iubet, leges quas purpura condit,

Condere vult aliis. veniam sibi criminis uni

Ipsa facit. veritisque audax prior annuit, & quod

Imperat injungitque suis, derectat honestum.

Ingréditur, sed fida, gradu. dum comis haberi

Vult, simulat: gestuque levis mentitur amicum,

Et letam didicit frontem pratendere fraudi.

Diligit, ut noceat: quem prona amplectitur, odit.

Et quos esse cupit miseros, facit esse beatos.

Hic mala luxuries distentis prodiga cellis,

Et fastus populator opum stabulantur, & exlex

Absorbet nostros regum lascivia census.

Rara pudicitia laus est. cum conjuge scortum

Accubat, & thalamos effrons conscendit eosdem.

Vilis adulator, quæ non probat, approbat. & quod

Dignum laude, notat. pecto jacet ebruius ostro

Delator, magnaque bonos mercede flagellat.

Sunt vigiles ad lucra doli. divenditur æquum,

Et pretio prostant trabeæ. livorque secundis

Anxius alterius rebus livescit optimis.

Promissis facilis sua mox promissa retractat,

Sed levitate pari. rapiunt aliena potentes,

Nec proprii fines, nec regnum sufficit unum.

Spes mundos insana vorat, nescitque libido
 Imperii constare sibi. mox se va misellos
 Exercet censura reos, pœnasque relaxat
 Divitibus. quoties indignis premia cedunt,
 Et probitas contempta luit! quàm limina Reges
 Ambitiosa terunt! quàm se regalibus illa
 Infert vestibulis pestis, quæ grandibus ara
 Faucibus & pandis deglutit rictibus aurum!
 Hæc tua, Cyre, domus. tali penetratia fervent
 Remigio scelerum. tales in vitor ad artes.
 His mea rura carent. non ista piacula damnant
 Agricolam. si rusticitas tibi spernitur insons;
 Hæc liceat, sine labe, frui. venerabilis aula est,
 At metuenda magis. multo spectabilis auro,
 Nec minus & vitius. quos vult, extollit in altum,
 Ut modò præcipitet. Ne splendida tecta pyropo
 Objice, barbaricisque intexta monilia baccis,
 Plus secura suo est agrestis villa colono,
 Nec custoditum cataphraëto milite limen.
 Si te Persa colit, si te veneratur Orontes,
 Et qui Phryxæam Thrax accolit efferus Hellen,
 Quos metuas, regnator habes. sint fercula mensis
 Illecebrosa tuis. capiti non una minatur
 Sica tuo, lautisque instat cervicibus ensis.
 Plus mihi fumifero per brumam coëcta camino
 Perna sapit, præstatque tuis lac dulce placentis.
 Nil moror ignota collectum carne minutal,
 Libaque, vel tortis Cerealìa crustula spiris,
 Infectasque dapes moscho, lentisque zibethi
 Sordibus, & valido viduatos fursure panes.
 Me melior natura fovet; sine fraude ministrat,
 Quicquid lata Ceres donat mortalibus agris,
 Pisa, fabas, miliumque recens, gratosque palato
 Seligo phaseolos. Superùm bellaria sordent,
 Delitiasque Iovis coëcta sat lente laccessio.
 Cœna mihi brevis est, properataque prandia laudo.

Et quoties genio iuvat indulgere, parantur
 Iuscula de raptis teneris ab ovilibus agno,
 Aut oleis, aut herbis macerata & mollibus ossa,
 Et pulvis liquidus & ventris buccella falisci.
 Pastillos fastidit ager, nardumque crocumque
 Balsamumque & crispis servata unguenta capillis.
 Hæc oleat, male quisquis olet. mihi barbiger hircus
 Sævius oppedit, quam qui Ruffinus in aula
 Ambulat & pinguem spargit per strata Sabaum,
 Viscosisque Arabum iungit sua tempora succis.
 Bella probas, fusoque undantes sanguine campos,
 Commissaque acies, & castra minantia castris.
 At bellare furor, rabies pugnare ferarum est,
 Non hominum. nulla populos collidere causa,
 Impia flebilibus miscere incendia bustis,
 Crudelesque animos humano sanguine pasci,
 Turpe ferumque puto. non hæc mihi barbaræ laudis
 Materies, non illa placet quæ sita cruento
 Gloria flagitio, & tot cadibus aucta potestas,
 Quosque sibi struxere nefas vitiumque, triumphis.
 Exeat in cunctas diffusa potentia terras,
 Hic te Thermodoon, illic agnoscat Hydraspes,
 Ad Gangem tua castra loca, vel Phasidis amnem;
 De puncto labor omnis erit, spatiumque sub isto
 Sceptra, pedum, pastor pariter concluditur & rex.
 Sors privata mihi; tantoque beatior omnem
 Invidiam secreta fugit. bene vixit ab isto
 Qui semotus agit strepitu. tutissimus ille est,
 Qui latuit, notusque sibi est. non ille favori
 Servit adulator, regesque abjectus adorat.
 Cum Iove res nobis. Superos oramus. amicos
 Poscimus Æolios fratres, Solemque, Notumque
 Imbriferum. placidi nobis clementia cœli
 Sufficit, atque isto rerum tutore beamur.
 Sic primi vixere patres, & pastor Amyntas,
 Daphnis, & Admeti tauros qui parvit Apollo,

Et cum Pane Cyclops, & custos Virginis Argus,
 Iäpetusque senex. bobus diffindo paternis
 Rus modicum, nec me sumptis in fœnora nummis
 Sorbet edax usura. ferox cum concutit urbes
 Odrysius, non me litui, non classica inermem
 Sollicitant, armantque manus hastilia nostras.
 Non tumidum ratibus teritur mare. rostra, curules,
 Et qua clamosis fervent fora turbida rixis,
 Et populi vito fastus civisque superbos.
 Hoc potius cura est: ulmis adungere vites,
 Aut procul errantes per roscida prata bidentes,
 Aut spectare alta pendentem rupe capellas,
 Aut plantare pyros; vel falce recidere quicquid
 Frugiferum minus agricolæ bis vota fefellit.
 Cum libet, aërii mellis cœlestia dona
 Colligo, Cerepriosque choros per prata, per hortos
 Pone sequor, videorque aliquid, te principe, Cyre,
 Dignius ad spectare. ducem regemque severi
 Agminis, obsequiumque noto, curasque volantum,
 Iuratamque fidem. domino cum mollia donant
 Vellera lanigera pecudes, holoserica sperno,
 Palliaque & Tyrio vitiatas murice vestes.
 Cum caput Autumnus maturis extulit uvis,
 Poma fatigatis carpo pendentia ramis,
 Ebriaque aggestis spumant mihi praela racemis,
 Quos tibi, Bacche pater, tibi vel, Sylvane, sacramus.
 Fessus in umbrosis depono membra salictis,
 Vel viridi recubans patula sub tegmine buxi
 Natura contemplor opus, Divumque labores,
 Quæque fluant in nos mutato sidere cause.
 Hac inter celsis labentes montibus undæ
 Lene strepunt, captæque avium concentibus aures
 Invitant placidos ad dura cubilia somnos.
 Cum glacialis hyems imbres noctesque nivesque
 Comparat, & mundi facies ignava colono est,
 Retia rara plagas veniente tendimus urso,

Auritos sequimur lepores, damaſque fugaces,
 Aut capreas paridas, aut altum in cornua ceruum.
 Tunc candent ſilva, tunc formoſiſſima tellus
 Albicat, & niveâ canent arbuſta pruina.
 Tunc epulæ cellaque dapes promuntur inemptæ,
 Et noſtras recreant innoxia ſercula menſas,
 Nunc patuli caules, nunc tuta à frigore rapa,
 Nunc rapham & variis ovum tractabile formis
 Non magis Eoo collectis littore conchis,
 Aut Afræ deleſtor avi. nil piæta muræna eſt,
 Nil ſaſtidii Damonis gutture nulli,
 Et ſcarus atque alio venientes æquore rhombi.
 Eſt aliquid, fateor, Regi placuiſſe. ſed ille
 Quam præceps fluxusque ſavor! vicinior oſtro,
 Proximior tumulto eſt. magna ſunt regibus ira.
 Difficile eſt lenire graves. ſine ſanguine neſcit
 Placari vindex animus. ſaturabitur hoſte,
 Quem necat. & poenâs repetit vindicta feroces.
 Tu tibi rex ſis, Cyre, tibi proſperrima currant
 Secula, perpetuiſque fluant applauſibus anni,
 Damon ſua rura placent. nihil amplius opto.
 Voti ſumma mei eſt, cultura feracis agelli,
 Et pecus & pleno turgentes ubere vacca.
 Hiſtudiis beor. haud alium me ruſtica mater
 Edidit, atque iſtas genitor produxit in artes.
 Delicia, luxus, Rex, purpura, ſceptra valete.
 Hæc poſtquam Damon fuit opportuna locutus,
 Quæ quondam docuit ſenio venerandus Amyntas,
 Deſerit Aſpſiam. facieſque anguſta theatri
 In juvenem converſa fuit. Rex ipſe ſeveras
 Horruit ad voces & acuti verba bubulci.
 Antefores pilentæ ſonant, curruque ſuperbo
 Ad patrios vehitur Medo comitante penates
 Magnanimus paſtor. cui munera congrua Princeps
 Adjuicit, in media ſignatos fronte caballos,
 Iugeraque & villas & pradia. quicquid amari
 Agrico-

Agricolis solet & studiis agrestibus aptum est.
 Diditur in terras rumor, nupsisse potenti
 Aspasiam, & stivam impositâ regnare coronâ,
 Reginas à rure peti, cum face tiaras,
 Cum stabulo mirram, cum vomere sceptrâ coisse,
 Immensumque regi sociâ sub Phyllide mundum.

Ringitur impatiens Livor, per regna, per urbes
 Mussitat, & sorti nimis invidiosa secunda
 Improba garrulitas, celeris mendacia fama
 In partes vocat, & rapti scelerata pudoris
 Arguit Aspasiam. thalamis regalibus, inquit,
 Rustica subrepsit pellex, pro virgine lenam
 Cyrus habet, recubatque istis nova Thais in ulnis.
 Hæc iterat, vocesque suas exaggerat audax,
 Nec sibi ficta timet cunctas deferre per oras,
 Spargere per vulgus querulum, coetusque loquaces,
 Patricias implere domos. assibilat aula
 Ocyus: ingentem percellunt murmura Regem,
 Credulaque admittit mendacem regia culpam.

Quid faciat? nec enim fama temerarius audet
 Rector habere fidem; & potuit modò tale vereri
 Suspicio, dubioque hæsit sub iudice causa.
 Ad Superos itum est occultaque numina. summos
 Sollicitat mens cæca Deos, verumque reposcit
 Ex adytis. Nam lucis erat, quâ maxima spectat
 Icarios fluctus Ephesus, luoque propinquus
 Mons sacer, Oceanus cuius latus alluit unum,
 Præcingunt aliud frondes. hic pendula celso
 Canna loco, & servata diu vocalis arundo
 Edebat vel acuta suos vel rauca susurros.
 Si foret insontis nulli temerata puella
 Virginitas, suaves reddebat tibia cantus,
 Absolvitque Deus culpâ. si mollior illa
 Succubuisse viro potuit; cæu conscia pravi,
 Tibia funestum ructabat arundine carmen.
 Hanc isto Deus Arcadis suspenderat antro;

Pan ovium custos. hæc læsi signa pudoris,
 Hæc voluit castam miracula prodere nuptam.
 Huc abiit, magnâ matrum stipante ceterâ,
 Nil metuens Regina. Duces comitantur euntens,
 Spesque suas frangunt mixta formidine Persæ.
 Interea dum carpit iter, velocior antrum
 Occupat impostor, cannaeque & arundinis omnes
 Sordibus & crassa ductus uligine complet;
 Mutaque jam poterat vocalis canna videri.
 Ut venere viri, propiusque in limine rupis
 Constitit Aspasia, & jam conscia numina supplex
 Et testes vocat ore Deos. patuere cavernæ
 Ilicet, & streperi, laxato cardine, postes
 Monstravere viam; latebrisque admissa profundis
 Fære, ait, atque mea fatalis fistula causa
 Accine. si nostis Superi, & mortalia facta
 Adspiciis, virtusque Deo rectumque probantur;
 Rumpe tuam, jubeo, gracili modulamine vocem.
 Dixerat: extemplis modulis cælestibus omne
 Insonuit latè specus, & vocalis arundo
 Facta fuit, vomuitque ingestas tibiæ sordes,
 Virginis illa sum cunctis confessa pudorem.
 Non alios cantus udis in vallibus Hæmi,
 Strymonæ vel propter, vates Rhodopeius olim
 Threicia lusit cithara, non clarus Arion,
 Non Linus, & plenis inflans pulmonibus utre
 Marsya. concurrunt captæ dulcedine tigres,
 Et rabiem posuere fera. stetit undæ canenti,
 Ripaque oloriferi stupuit vicina Caystri.
 Mitiior adspirat Zephyrus. circum omnia foetus
 Pubescunt virgulta novo. quin pollice nunquam
 Attactæ cecidere rosæ, violæque decentes
 Aspasia cinxere comas. quacumque modesto
 Incedit generosa gradus, grex castus Amorum
 Advolat, & calathis fundit violariæ plenis,
 Innocuos testata sinus. hic candida spargit

Lilia,

*Lilia, narcissos alius floremque ligustri.
Sic Cyro dilecta redit. tot testibus orbi
Extulit inculpata caput. diadema resumit :
Scandit ebur regina : suis se gentibus unam
Consiliis factisque probat : cum Rege marito
Ius loquitur populis : in partem femina regni
Accipitur. solus conspectu lœditur isto
Livor, & injecto constricta Calumnia freno
Mutescit, mordetque suas irata catenas.*

C Y N I S M V S,
Sive
C R A T I S T H E B A N I,
Cynici Philosophi, &
H I P P A R C H I Æ T H E B A N Æ,
Cynicam Philosophiam amplexæ,
N V P T I Æ.

Q*uid septemgeminas miraris, Græcia, Thebas?
Sidonii que stupes bellacia mœnia Cadmi,
Et natos tellure Duces? dirisque recentes
Cadibus immaduisse viros? quid regna profanis
Decertata odiis fraterna que jurgia jactas
Oedipoda, confusa domus? nec Tydea fama
Eximis, Argia que thoros, multisque misellam
Cladibus Antigonem? quid mixtam conjugem magno
Alcmenam, Thebane, crepas, & fulmina molli
Fracta manu tenerisque Iovem latuisse sub ulnis?
Creta, sile; quamvis fœdi solentur amores
Pasiphaen, fallat que suum regalis amantem
Femina. non ultra Stygio nuptura Tonanti
Persephone formosa timet disparque cubile
Cyclopi Galatea fugit. confundere fas est
Corporaq; & thalamos; nec vult jam forma pacisci,
Sed ratio; lestumque sibi Sapientia sternit,
Dū sponsum cupit esse Craten. Quæ monstra jocantes
Porten-*

Portendunt populis Superi ! quis devius error
 Natura pervertit opus ? quoniam omine ludit
 Caca Venus ? poscitque sibi deforme cadaver
 Virgo decens, rigidisque optat complexibus abdi ?
 Des quemcunque virum, nullo discrimine Cypris
 Æstuat. in tetricis inventa est gratia membris,
 Et splendor suus in turpi est ; maculasque nota sque
 Laudat amor, distorta probat, vilissima constans
 Diligit ; & forti spernens mortalia risu,
 Indecori sub pelle Deos Hipparchia prudens
 Repperit, ac lacerata trito sub tegmine vestis
 Non hominem, sed numen amat, secretaque Divum
 Consilia & Cynicæ scrutatur dogmata sectæ.
 Dicite sublimes Thebæ, quibus arserit illa
 Ignibus, & quali sapiens flagra verit astu,
 In solum conversa Craten. Tuque optima mundi
 Diva, procellosi soboles clarissima Nerei,
 Da fontes, Citherea, novos ; portentaque rerum
 Concubitusque truces aperi. ne balsama nuptis
 Aut flores adsperge meis, myrtumque crocumque
 Pallentesque feras violas. non ante penates
 Pompa sonet, vel cincta suis pileta ministris
 Præradient ductura nurus. non turba coruscas
 Attollat festiva faces, madeantque Lyæo
 Atria, non opibus preciosa cubilia surgant.
 Barbaricis dubiisque errent opsonia mensis.
 Paupertas de fonte bibet, dapibusque fructur
 Simplicibus generosa famas ; quin pera, bacilli
 Dos omnis Sapientis erunt, tenuisque severi
 Umbra supercilii nostros abscondet amantes.
 Postquam parta quies Grajis, summumque cacumen
 Nacta fuit magnis Sapientia nixa magistris,
 In partes abiëre scholæ ; verumque videri
 Non simplex potuit. solvit discordia mundum,
 Autoresque suos rixans doctrina diremit.
 Namque aliis errare animas per corpora menti

Immo

Immotum fixumque sedet, nec viscera condi
 Visceribus lenes cupiunt. pars omnia nasci
 Credit aquis, rerumque uni primordia debet
 Oceano. terra potius natalibus alter
 Incubat, aut mundi deducit semina flammis.
 Huic placitum fortuna facit; nec gnara Deorum
 Relligio incerto volvi vult omnia casu.
 Alligat hic fato causas, hominumque labores
 Subdit sideribus melior. quæ cura beatos
 Reddat, an humanas tranquillet gloria mentes,
 An luxus populator opum, vel se va cupido
 Indomiti census, vel plausus nescia Virtus,
 Quaritur. ille Cleanthea subsellia porta
 Et Stoam tonat. ille sui præcepta Lycæi
 Colligit. ancipites triplex Academia voces
 Ventilât. ingenti se iudice quisque tuetur,
 Quodque tenet, doctore probat. Distinguitur ordo
 Porticibus, limenque suum diuisa sequuntur
 Agmina, Socraticâ quotquot fluxere cathedrâ.
 Nec solum fors ista viros & mascula torfit
 Pectora; se tantis illustris fœmina miscet
 Partibus, & Cynico præstans Hipparchia tandem
 Annuit, ac duri thalamosque ac sensa mariti
 Occupat, & miseri felix fit conjugis uxor.
 Illa Cupidineos inter pulcherrima cœtus,
 Centum adamata proci, centum prælatâ puellis,
 Tot potuit spreuisse procos. despecta potentum
 Fœdera patritiæque preces. non fulgidâ vestis,
 Implicitumque comis aurum, non dives Hydaspes,
 Magnificæque trabes picturæque columnæ,
 Imperii decus & consors promissa potestas,
 Spem fecere thori. non illi ducere doctâ
 Fila manu, aut tenues percurrere pectine telas,
 Aut saturata croco velamina texere pernox
 Cura fuit. monitis animam cœlestibus implet,
 Socraticosque bibit mores. non volvere libros

Desinit.

Desinit, antiquis vestigat proclita seclis,
 Cunctaque Cecropia relegens arcana senectæ;
 Natura rimatur opes, cœlumque Deosque
 Et vitæ melioris iter; cur fleverit orbis.
 Fatæ senex, nostros alius deriserit actus,
 Chryssippos, Stilponas, inexplicitosque Platonas,
 Italicique soli patres. sordescit amator,
 Hæc cum virgo legit, patitur Cadmea repulsam.
 Nobilitas, nec grata ferunt responsa curules.
 Sic præfracta stetit, solers cum sperneret uxor
 Dulichios Samiosque & quos tulit alta Zarynthos,
 Antinoique minas. tales Atalanta Pelasgos
 Noluit, & quamvis Phæbus donaret Amyclas,
 Mars Rhodopen, geminos renuit Proserpina Divos.

Fortè pater, dum læta parat convivium, longo
 Ordine disponit procures, quos inter honorum
 Contemptor sedet ipse Crates, nec dogmate dispar
 Filia, & arrectas præbet sermonibus aures,
 Vni intenta Crati. patrii primordia regni
 Dixerat Archidamus, struatasque Amphione The-
 Et fratrum crudele nefas ac nescia sceptrâ (bas.
 Ferre parem, veteres Alcon reminiscitur ignes
 Exstinctasque faces Herus, adversaque flammis
 Æquora. lascivas Ephyræ Laidis ades,
 Venalemque levi præciosam Thaidæ Grajo
 Inter poela refert Lasius. mox Isthmia Chalcon
 Præmia & Elæ recitat certamina palmæ,
 Fumantesque rotas attritaque littora cursu,
 Et rapidos Hieronis equos. Tum docta resolvit
 Ora Crates, quantumque aliis deformior exstat,
 Hæc loquitur melius: quæ nos, quæ causa creavit
 Sidera, quæ medio terras librarit inani
 Abdita vis: quam se spatium immanibus at her.
 Explicet: ut vastos mens exporrecta per artus.
 Molem agitet: cur discretis cœlestia currant
 Corpora corporibus; varios Latonia vultus

Ee.

Induat,

Induat, & fratri mediis concurrere signis
 Horreat; unde maris, quos hora reciprocatur, astus;
 Quæ tempestatem rabidis Caurosque furentes.
 Precipitet, cur flexa ruant de vexaque ripis
 Almina, & illimes scandant vestigia fontes.
 Hinc aperit, quam sint aurai simplicitis illæ
 Rectrices factorum anima; cur sola seipsam
 Norit & asperdet ratio, per regna vagetur,
 Circumscripta domi; parvaque recondat in aula
 Rerum mille notas, quas mox depromere possit,
 Cum volet: an membris hærens mortalibus una
 Involvat se clade ream, nam funeris expers
 Ætherea felix cœli statione locetur.

Nec non & mores hominum, deliraque falso
 Secula & immersum vitiorum gurgite vulgus
 Perficit, utilibusque monet proponere reatum,
 Pauperiemque bonos doctor commendat in usus.

His Sapiens cunctos diædis erexit, & omnis
 Postquam exempta fames epulis, Hipparchia totum
 Possedit commota virum. mens omnis inerrat
 Vultibus, & quamvis posset timuisse docentem,
 Ardet amans. hærent infixæ pectore voces,
 Verbaque, & egregii gliscunt occultius ignes.
 Sapius absentem memorat velletque loquenti
 Ire comes, magnos altis persæpe medullis
 Eruat geminus, & primi ignara caloris
 Diffidit: malefana sibi. nunc damnat amorem,
 Nunc probat. in visa est sperati forma mariti,
 Sed potior doctrina placet. contraria votis
 Expetit, atque animum nunc huc, nunc di vidit illuc,
 Quemque odit refugitque, cupit; culpamque fatetur
 Confessus secreta rubor. nos ægra quietem
 Surripit, & nullum misera dat flamma soporem.
 Abrumpat festina moras; sed saucia castus
 Corda pudor revocat. jam visa modestia sexus
 Succubet imperio Veneris; sed iussa retractat

Virgineæ gravitatis honos. Ergo, Ibimus, inquit,
 Amplectar que Cratem, & tumidis audaciâ labris
 Basia defigam supplex? non talia mater,
 Non velit hoc charus genitor. quoniam usque, ve-
 Cunctaris mea vota, pater? quid differo jungi (rende,
 Nobilibus? tantasque preces implere recuso?
 Ecquid Agenoreæ lectissima nomina gentis
 Seligis infelix virgo? moremque secuta,
 Eximium forma juvenem & florentibus annis
 Postcis, & angusta fruereis jastantior aula?
 Heu! quid agam? num luxuriam fastumque jocosq;
 Divitiâsque leves, irritamenta malorum
 Experiar? rursusne procos contempta priores
 Admittam facilis? non hoc calcator honorum
 Suaferit hic animus; tugurique habitator & hospes
 Magnarum securus opum; non doctor Hymetti,
 Quem dira insontem dudum rapuere cicutæ.
 Te sequimur, gibbose Crates. tu pulcher haberis,
 Tu dives, qua parte sapias. te iudice parvo
 Vivitur, & vili concedit purpura panno.
 Tu nobis uno minor es Iove. præsidet orbi,
 Qui docet. Eois se latius explicat agris
 Cuncta sciens. etiam subigunt hæc sceptrâ rebelles,
 Quæ motus ratione domant. te teste triumphat,
 Qui poterit rex esse sui; non indigus auri est,
 Qui caruisse volet. claro supereminet ortu,
 Simplicitas cui stemma facit; nescitque dolere,
 Cui modicè gaudere satis. præceptor honesti,
 Me cape consortem thalami, me posthuma dicat
 Fama tuam, atque uno tecum juxisse cubili,
 Et socias junxisse manus, fovisse lacertos,
 Teque sinus tetigisse meos. Hæc sapius illa
 Ingeminat taciturna domi, lentique videntur
 Ire dies, currusque suos non flectere Phæbe.
 Cum sedet, & tabulis quiddam consignat, aberrans
 Pingit dextra Cratem; dicitis improvida miscet

Lingua Cratem. fallax objectat inania Morpheus
Somnia; dumque silent homines, fugientibus illam
Ludit imaginibus; visusque est paupere amictu
Stare Crates, legesque suas recitare jacenti.

Tandem ait: Apta meis quærenda est nuncia vo-
Ingenio tentanda via est. si prodere semet (tis
Horret amor, scribique vetat mea vulnera chartis,
Muta loquar. laus est etiam prudentis, amare
Cautius, & sic ut possis celasse videri.
Est sua vox oculis, est risibus insitus ardor,
Natus verba facit. discunt ab amantibus artem
Plurima. nos Cynico nostros testabimur ignes
Floribus, & pro me cupiet Pomona provari.
Hac interpres erit taciti facunda doloris,
Arbitra conjugii. capta est Schœneïa pomo,
Et pia Cydippe. quin inter florida rura
Melliferosque thymi campos & gramina veris,
Sicaniam teter sponsam Summanæ coronas,
Ignaramque rapis. Vix dixerat; ocyus omnes
Colligit Aoniis fragrantés montibus herbas,
Delicias, Aurora, tuas, quos Phocis odores,
Quos Parmassus alit, quæ pinguis Achæia mittit
Munera, vel Sicula pubescunt latius Hybla.
Colligit in calathis violas, cassiamque rosasque,
Quales ipsi tibi Cypris donasset, Adoni.
Colligit hic niveos, hic luteolos hyacinthos,
Pomaque lecta manu, quæ vel Phœacia vincant.
Omnia quæ docta formæ solertia dextra,
Vt Veneri placuisse queant. sua brachia nectunt
Implicitæ fertis hederæ, promittit amores
Myrtus, & humidulis vacciniæ mixta ligustris,
Et quæ flammeolæ conuident vertice calthæ.
Fortè alibi è pomo sculptam circumdabat Ægon
Phyllidæ, vel pulchram tangebatur Tityrus Eglen.
Forsan vimineo Martem cum Cypride loro
Strinxerat, aut timidæ Daphnen prendebatur Apollo.

Tum Cydnen vocat, & nitidis digesta canistris
 Mittit dona Crati; quo se cognoscat amari,
 Vel donis illectus amet. Stat torvus Alexis,
 Et tantas fastidit opes & dona ferentem.
 Dumq; apinas hominum, dum Divum cogitat iras,
 Aut Superum mediis mentem penetralibus infert:
 Nec domina secreta capit, nec munera curat,
 Aut, quae Dadaleis vasra occultaverat herbis
 Sedulitas commenta, notat, Cythereia risit,
 Riserunt una Charites. haec molle severis
 Esse jecur negat. haec succo meliore creatum
 Dicit Aristippum. frigent subsellia, clamat
 Euphrosyne, secumque refert Polyphemon amasse.
 Ipsa suis fertur risisse Hipparchia coeptis,
 Invenitque stupor veniam. non congrua sentit
 Se misisse Crati. nec enim vel pectine Marvors,
 Aut Iuno frameis, vel diro fulmine Pallas
 Debeat, aut viridi placari Stoa ligustro.
 Quid faciat? quae lenta prius celaverat astum,
 Iam decepta furit. Superest, ut cominus (inquit)
 Boeotum Paphis cor impenetrabile telis
 Adspectu propiore domem. flagravat Iason,
 Ut vidit. Telamonae oculi traxere procaces
 Hesionae, Paridemque Helenae, & Castora Phœbes.
 Surgit, & exemplo patriæ pro moribus urbis
 Eligit ornatus, quales venerabilis olim
 Sestia, Cecropidumque nurus gessere superba.
 Stringit honoratos in nodum fascia crines,
 Et Tyria velat candentia tempora vitta.
 Inserit hic gemmas, & eburnea colla monili
 Circuit, & fulvia subnectit jaspide pectus,
 Sic fors in placitura Crati. non dignior aula
 Frontis honos; roseo depictis sanguine malis
 Candida temperies inerat, laxataque palla
 Indignam verrebat humum, non improba gestu,
 Non tremulo lasciva gradu. Thaumantia nunquam

Pulchrius explicuit latis mortalibus ora,
 Aut Thetis Æmonii vadens ad limina Pelei.
 Talis adit queritque Craten. occurrit eunti,
 Per fora, ter vicos graditur; modo lumina coram
 Objicit, & modo transversis aspectat ocellis.
 Itque reſtitque viam toties, sequiturque prætique,
 Si qua truce[m] mollire queat, visusque severam
 Leniat. ut prudens stabuli pecorisque magister
 Excitat armentis rabiem, cum primus amoris
 Afflat odor nares propius penitusque medullas
 Vrit. At ille suis monitis immota gerebat
 Pectora, non aliter, quam si Marpesia tundat
 Saxa vel Ionii latus implacabile dorſi
 Adria. non unquam adſpectu dignatus euntem est.
 Non caput obſtipum flexit, non obvius ire
 Geſtuit aut placida gradientem voce ſalutat.
 Ter conata fuit facti recludere cauſas,
 Ter timuit. ter limen adit, ter deſerit excors,
 Vix aberat, quin illepidò ſua brachia collo
 Injiceret prior, & ſic inſtigaret inertem.
 Lingua, manus titubant, nondum rationis & aquæ
 Immemores, coramque viro peccare verentur.
 Deſciant in amore doli, fraudesque pudicæ
 Deſtituunt Dominam. geminis depulſa virago
 Præſidius, per tecta, domos lymphata vagatur,
 Reſponſatque ſibi: Quæ me dementia cepit?
 Quæ me Menas agit? quo nos diſcrimine raptas,
 Diua Paphi, miſeramq; trahis? quænam iſta jocandi
 Scævitia eſt? ſemperne meis bacchabere rebus,
 Avertesque Craten? cur non uxoriuſ ardet,
 Aut flammiſ calet ille meis? ſine ſanguine, nervis,
 Totuſ hebet, languet ſapiens, vitatque ſequentem,
 Sarmatica nive vel gelida Meotidis unda
 Frigidior, placitoque mihi diſſentit amori.
 Ah, nimium, Cadmea, times, furti vaque ſenſuſ
 Flectere nequicquam diuſ, Hipparchia, tentas.

Eloquar?

Eloquar? an sileam? veniam si cuncta rogandi
 Concessit Citherea viris, qua lege tacendum
 Virginibus? cur dissimiles, cur dispere nati
 Conditione sumus? titulo si vivere certant
 Nobiliore mares, si major gloria sexus,
 Debebat magis ille coli, debebat amare
 Virgo prior. dominis fas est occurrere matres,
 Quas voluit lex prisca pati. num Colchis amavit
 Æsonidem? num se profugo pulcherrima quondam
 Confessa est Phœnissa duci? num prima Phaonem
 Lesbia deperit Sappho? tot testibus ævi
 Pandar tota Crati, exemplis peccabimus istis.
 Ipudor. occultis, durissima Numina, factis
 Cogimur. heu, quantis lecti consortia constant
 Moribus, & quam non una est fortuna cubilis.
 Diligo, quem quævis Divis ultricibus uxor
 Devovet, & sponsum timeat male nubilis Ate.
 Diligo, quem generum fugiant materque paterque,
 Affinem cognata domus, proavusque nepotem.
 Diligo conjugii pœnam, cui nubere nollet
 Rancida, turpis anus. Vivum mihi postulo funus,
 In visamque meis inferre penatibus umbram
 Molior. hoc dignam speramus conjugæ prolem,
 Huic ridere libet. chari, precor, ite parentes,
 Compellate Cratem, & vestra miserescere nata
 Si vacat, hunc sociate mihi. sit fœdera p. idem
 Dissuasisse satis. non nunc ambagibus ultra
 Est locus. insolito thalamos tertabimus ausu.
 Aggrediar, cogamque virum, jurabit amanti
 Dextra fidem; vel, frustrati grave pignus amoris
 Ultrix dextera erit. reddar contempta tenebris,
 Quamque simul decepit amor, solabitur ira.
 Sic effata, manu rorantia lumina terfit,
 Subjeditque furor lachrymis. velut horrida quando
 Vis Boreæ ruit & fluctus ad sidera tollit,
 Illicet imbrifera componunt flabra procellæ.

Nec mora. magnanimè præsens ante ora puella
 Adfuit ipse Crates, quem tum penetralibus imis
 Abdiderat genitor, dicitis ut flectat amicus
 Pectora & insano moneat desistere cœpto.
 Adspicit abscondi sobolem spectata Maronis
 Fîlia, spesque suas inter gaudensque dolensque
 Constitit, attonitè & similis. nunc præripit illi
 Verba pudor, nunc reddit amor. fiducia lingua
 Fracta metu titubat. quæ mox collecta recepit
 Robur, & has orsa est pulsa formidine voces :

Si mea cum præscis componam fita puellis,
 Magne Crates, thalamum diversa sorte meremur.
 Partes mutat Hymen. quam Di voluere rogari,
 Conjugium rogat, & leges invertit amandi.
 Non mihi Persurum gæza, Pelopumque petuntur
 Scrinia, non epulis volupe est accumbere Divum.
 Aut Tyrio recubare thoro. non dedita vivo
 Corporis arbitrius, aut suadens prava libido
 Virgineos hebetat sensus.; nec amicta dolosis
 Illecebris, altaque tumens ceruice iuventus
 Diligitur. doctis iuvat impallescere chartis,
 Et vulgo distare rudi, luceſque legendo
 Fallere. discordes Grajorum expendere sensus
 Cura laborque mihi est. per tot suffragia iudex
 Æqua mente feror. dixi: Stagira, superbis,
 Virtutemque cupis plausu clarescere vulgi,
 Atque opibus splendere magis. nec mollia nobis
 Persuasit præcepta senex, cui sola voluptas
 Dogma facit, dignosque viris effeminat actus.
 Nec dubium Pyrrhona probo; jurataque cui vis
 Vero verba sequor; non delassata silendo
 Atria. non Phariis pulsata vocabula sistris,
 Non vates, Chaldaee, tuos. non quicquid aruspex
 Garruit aut mediis Tuscus quaesivit in extis,
 Invenere fidem. Stoæ placere recessus,
 Tuque Crates. nullo constricta licentia nodo,

Exulat

Exulat hoc animo, figendaque sensibus hausi
 Acrius; & cæpi, te præceptore, serenum
 Lata sequi virtutis iter. Postquam omnia magno
 Plena Deo didici, puduit peccare Deorum
 Ante oculos, prævumque sequi. lasciva procantum
 Cessit turba procul. recto postponimus, orbis
 Quicquid grande putat. quicquid miserabile, pulchrū
 Censet inops probitas. erecta scientia cordi est,
 Ignaros odisse. levi mutabile sorte
 Displicet ingenium, & suetum popularibus auris
 Vescier, & latam speciem prætendere fraudi.
 Quo natura caret, modico saturata, repellam
 Omne supervacuum. tenerum patientia corpus
 Instruet, & nulli discet cessisse labori.
 Fortunam quamcunque feram, nec læta secundis,
 Nec dejecta malis. placet oblatrare profanis,
 Et verbis mordere malos, mulcere benignos.
 Nil in morte mali est, quia præsens desinit esse,
 Absolvitque reos. idè nec busta rogi que,
 Non pœna insones, non flagra minacia terrent.
 In genibus fors ista Deum est. suprema malorum
 Grata superveniet, si non optabitur, hora.
 Discendum reor, ut juvenes mens sana gubernet,
 Soleturque senes, eadem locupletet egentem,
 Et dites ornet doctrina opulencia census.
 Nescia adulari, nullis preciove meture
 Ad nutum loquar. hæc vita liberrima nobis
 Sors erit. at populus quoties me sibilat, ipsum
 Sibilo, & humanum nihil est, quod serix mirer.
 Hoc si dogma placet, cur non placuisse magistro
 Virgo sequax poterit? cur non cum dogmate possit
 Arridere tibi jam plenis nubilis annis
 Virginitas? in me nihil amplexabere, quod non
 Sit conforme Crati. me, dilectissime, me me
 Sume thori faciam, & propria dotabere secta.
 Tota forem Cyrica, hoc unum si fœmina possem,

Non adamare Craten. uni huic succumbere culpa
Cogimur. hunc unum liceat sperare dolorem.

Talibus orabat, tales Hipparchia voces
Edidit. ast illi gelidus per dura cucurrit
Ossa tremor, sensitque sibi præfracta moveri
Corda Crates, tetricum magno si pectore possit
Excussisse Deum. Quid me, nitidissima, quid me,
Inquit, amas? vivis cur jungi mortua poscis
Corpora corporibus, studiisque illudis amantum?
Nubendum, sed sorte pari. tam dispere teda
Iurgia lectus alet. similis concordia forma
Necit amicitias; invisaque gaudia discors
Vultus habet. semper deformis vile mariti
Est precium. jus omne sibi formosior uxor.
Vendicat, hac metui cupit, hac patrimonia cultu
Lancinat, hac alio peccantem flecit ocellum.
Hunc petit, huic petitur. completitur Amphitrite
Nerea, sed pulchrum. juveni resonabilis Echo
Commoritur, cur? pulcher erat. formosa Laccena
Formoso nupsit Paridi. me territa mater
Horruit, ut vidit genitum. risere propinqui
Has in fronte notas, hoc pandi dedecus oris,
Informesque manus. defluxit gratia simis
Naribus. hac turpi facies larvata colore est.
Prodigium est, quodcunque vides. En, adspice nu-
(Et simul à fœdis projecit pallia membris) (dum.
Hic tuus est, insana, Crates. quocunque tueris,
Portentum ferale traho. qua pagina talis
Vlla viri meminit? quibus unquam secula terris
Conjugio junxere parem? quid? ne qua vacaret
Pars ignominia, scapulis intexuit error
Hoc omnis. hunc pressa valide cervice revinctum
Vix humeris portamus Athon. sic rideor, alter
Enceladus Briareusque vocor, sum sarcina partim &
Bajulus ipse mei; &, qualis Berecynthia mater,
Turriger incedo, gibbo prostante, per urbes,

Prage-

Prægrediorque mihi. videor de parte renasci,
 Et prodire novus. spectata distorta meorum
 Crura pedum, curtumque femur; nec vergit in æ-
 Cum librare volo, corpus damnabile lances. (quas,
 Non mihi Acidaliis fibra caluere favillis,
 Non Veneris lusus, Veneris nec præmia novi.
 Conjugis officio fungi, res proxima valde
 Servitio est; nomenque patris, me iudice, vox est
 Mancipii. crescunt pariter cum prole labores
 Ærumneque novique metus. si semina mundi,
 Si rerum studiosa studes cognoscere causas,
 Calibe nil melius vita; nec, conjugis illa
 Ingenium nescire, nefas. Mihi ducitur ætas
 Inconcussa malis; tu mollis, compta, venusta es,
 Aptæ jocis. tibi post fœcunda tot oscula matri
 Esse licet; mihi nunc in rugas fluxit aniles
 Annorum series. Cynico plausisse docenti
 Res facilis; sed iussa sequi rigidissima, grandis
 Est operæ. sunt farræ meis data fercula mensis.
 Sunt picta lugubre faba, fatuique saporis
 Beta. domus mihi nulla. vagor per rura, per agros.
 Advena sum, quocumque feror. calcare pruinas
 Hybernæque nives, sulcis committere plantas,
 Sunt studii documenta mei, mihi culcitra saxum,
 Aut cunctis commune solum. pars una peculî
 Palliolum est; perca est, pars altera; tertia stipes.
 Quod reliquum, Tethys habet; omne à flubibus au-
 Tunditur, abstrusis effossa pecunia terris, (rum
 Ne noceat, rursus sum cæca occultatur arena.
 Vis turpem, vis virgo, inopem? vis pauperis heres
 Esse faba? aut, mea quem circumfert dextra, bacil-
 Ne, mulier, tam dura tuæ præscribe iuventæ li?
 Imperia. auspiciis, reor, & Iunone secundâ
 Deberis procerum thalamis. hoc vota parentum,
 Hoc audet spondere Crates. his annue, meque
 Desine teque tuis incendere, Diva, querelis.

Illa refert. mihi nudus, inops arisque larisque
 Diligeris peterisque, Crates. si forma laborat,
 Forma bonum fragile est. si vultu credimur esse
 Dissimiles, hæc culpa Deūm est. si turpis habetis,
 Nil ego turpe puto, quicquid splendescit honesto.
 Non ego formoso quicquam debere marito
 Sponsa velim. qua forma negat, doctrina refarcit
 Pulchrior. incomptum certe dilexit Vlysses
 Icaris, & niuidam torvus Minoida Theseus,
 Loricadem regina Paphi. pro conjugē nonne
 Bella Pelethronii Lapithæ gesserē, trucesque
 Semi-viri? & rutilos capulis radiantibus enses
 Pro sexu strinxere meo? cur vincula læti
 Displiceant? non fas sapientem spernere, quicquid
 Cœlicola sanxere graves. si fœda voluptas
 Crimen habet, sine crimine ama. si tempora somni
 Deploras perisse tibi, vigilabimus ambo,
 Aut noctes partire mihi. quid fercla, fabasque
 Objicis? hæc mea sunt bellaria. porrige lentem,
 Ambrosia est. da fontis aquas, venerabile labris
 Nectar erit. natis malim, quam vivere faciis
 A lixa dapibus. latices si vola ministrat,
 Natura famulante bibis. sic publica mensam
 Sternit sponte parens, ciceremque apponit inemtum,
 Et porrum & mixtâ cichorea salubria malvâ.
 Si domus, hospitiumque tibi, si tecta negantur,
 At cœli convexa patent. que fabrica magnum
 Clausit Alexandrum, nos fornice claudit eodem,
 Nec dedignatur socios. Te pallia velant
 Sordida; sed docta radiantia lumina mentis
 Illustrant alta pressas caligine gentes.
 Si serpsit Neptunus opes, si gurgite mersas
 Fluctus habet, non te gurges corruptior ævi
 Transversum in fraudes rapiet. communia Divis
 Omnia solus habet sapiens, quos fecit amicos,
 Custodesque suos. qui summus regna gubernat
 Iuppiter,

Iuppiter, hic tuus est. paribus distamus ab illo
 Passibus. agnatus Superum est, & proximus haeres
 Iustitiae cultor. baculo quo niteris, aequat
 Sceptra Ducum, & regum trabeis securior audit.
 Maeste Crates, nec te pigeat pepizisse jugales,
 Thebano plaudente, manus. miserere puella,
 Quam neque luxuries vitiiis, nec gloria fregit
 Improba flagitiis, odiisque audacia vertit.
 Tres sumus imbelles numero. sine conjugue virgo,
 Hinc pater, hinc genitrix. tres solus perdere in unâ.
 Tres servare potes. per conscia numina juro,
 Socraticumque Deum & Cynicæ subsellia turba,
 Conjugio me, magne Crates, dignare superbo,
 Ut dicar vixisse tibi. sin flectere nondum
 Vota p. ecesque valent, tedas misera inter & enseni
 Abrumpam cum morte preces. sejungar amantii,
 Cui jungi me, sæve, vetas. amplectere sponsam,
 Aut si, quam vivam voluisti spernere, perges
 Post obitus odisse meos, age, barbære, calca
 Exuvias, pedibusque exosum trude cadaver.
 Sic moriens merear veniam, facinusque cadentis
 Excusabit amor. pro me despecta loquetur
 Infelix Dido, & sociâ circumdabit umbrâ
 Pyramus, & Thisbe, tumultuque fluctibus Hero.
 Dixit, & impatiens gladium, qui veste latebat,
 Arripuit. tum membra Crati formidine solvit,
 Arrestaque steterè comæ. pater obvius unum
 Exorare Cratem, genitrix lenire precando
 Nititur, & rigidis extorquent fœdera pactis.
 Omnes, triste per augurium, quid femina possit
 Sollicitis volvunt animis. gens mollis Amorum
 Advolat, & celem, quâ pars est lava; sagittam
 Torsit, & admissa labefecit cuspide gibbum.
 Cessit Sponsa Crati. Cynico matrona paratu
 Ambulat, & tali gaudet comes i. e. manio.
 Illicet impexi fluitant per colla capilli.

Frons auster a minis, horrescit dextera fuste.
 Sordida rugosam constringit fascia vestem.
 Explet fonte sitim. nudis per compita plantis
 Ingreditur. non in visa mala frigora brumæ,
 Solstitiumque timet. designat tempora cœnæ
 Sola fames. patulo placidè condormit uterque
 Sub Iove, & humana subsannant crimina scenæ.
 Iam rident Criticos, genus implacabile nugis,
 Grammaticasq; tribus; quæ dum scrutantur Vlyssis
 Fataque fortunaſque, suæ discrimina vitæ,
 Et casus nescire volunt. jam murmure mordent,
 Quæ sua compositos modulatur tibia cantus,
 Vita modos violat; qui cœlo tempora donant
 Sideribusque vacant toti, nec proxima curant,
 Quæ sunt ante pedes. etiam facundia fallax
 Vapulat, & quicumque palam declamat honestum,
 Nec facit. agnoscunt Cynicum palatia dentem,
 Privatique lares. his currit moribus ætas
 Ambobus, vivunt hæc paupertate beati,
 Pallioloque Crates recubat conjuxque sub uno.

R H A D A M A N T H V S M O L L I O R,

Sive de Raptore duarum Virginum
Melitenſium,

TRYPHOSÆ & IOCASTÆ, I V D I C I V M.

Æ Ace, cui rigidæ radiant antè ora secures,
 Nec peccant impune mali; qui tristibus
 Vmbris

Fata legis, vitasque animarum & crimina discis:
 Da veniam, Iudex, miseris, causasque nocentum,
 Et formidatæ differ suffragia vocis.
 Laxent terribiles immania Tartara pœnas.

Non

Non jecur abreptas Tityi sibi crescere fibras
 Sentiat. aeternis fessum dissolve catenis
 Thesea. Tantalicis cessa subducere labris
 Pocula, nec praecipua Ixionae torqueat orbis.
 Eumenidum conspice faces, crebrique parumper
 Sedentur gemitus, nulloque fremens luctu
 Condonent sonti Furiarum verbera turba.
 Mitius ingenium est violatae Virginis. omnes
 Pro rostris absolvet Amor. si foemina liem
 Advocet, effrenis poterit jam raptor amari,
 Et sua reddentur sceleratis premia flammis. (tastas,
 Quid laqueos, Rhadamanthe, paras? quid vincla, ca-
 Flagra, cruces? quid terribiles pallentibus angues
 Manibus intentas, Hecate? moestamque Eriphylem,
 Aut Phaedram damnas tenebris? Procrinque, feramque
 Pasiphaëen, sua vel lacerantem viscera Prognem?
 Iam minus est, peccasse viros. jam lenius audit
 Flagitium, rapuisse duas. connubia stupris
 Succedunt, duplexque nefas facundia mollis
 Diluit, & pulso tandem lictore triumphat.
 Non jam raptas velit Phrygias excindere matres,
 Argolicas armare rates, evertere ferro
 Pergama & iratas odiis implere Mycenae
 Virginitas, oblita mali. non arma reposcat
 Calcatas funesta pudor. placabilis ipsum
 Exorat Minoae Venus, tetricumque tribunal
 Flebitur, & peccans Sponsa donatur amator.
 Aurea, virtutum genitrix, effluxerat atas;
 Sanctaque simplicitas, recti reverentia terris
 Cesserat. horrebant sub duro secula ferro,
 Et scelerum totis surgebant castra manipulis.
 Quos inter vitium rebus solenne secundis
 Luxuries, priscos corruerat improba mores,
 Exemplis animosa suis. tunc undique legum
 Incubere minae populis. hic jura Lycurgus
 Spartano veneranda dedit, genuitque ligata

*Arctius improbitas. illic tremuere Solonas
 Cecropida, & rigidi Locris edicta Zaleuci
 Officii scripsere modum. se Creta tuetur
 Iudicibus terretque malos. rubet ipsa Draconis
 Littera, sanguineisque riget conspersa lituris.
 Tunc Gallum Diuida, Pœnorum regna Charondas,
 Chaldaeos docuere magi, strinxitque Zamolxis
 Lege Scytham, Siculisque suis praecepit Eleusis.
 Cernitur Ionio circumvallata profundo
 Insula, quam Meliten dicunt, vicina Pachyno,
 Adversos spectans altis è fluctibus Aëros.
 Cui citharæ segnesque joci & geniali i cordi
 Orgia, lascivique sales audaxque voluptas,
 Pigræque mollieties & inertia parca laboris.
 Utque fuit petulans & nil non ausa juvenis,
 Et sceleri patuere via, visque effera fraudes
 Iuvit, & inuitos rabies extorsit amores,
 Succensere Themis potuit. dumque altera lances
 Librat & appendit culpas, manus altera ferro
 In fontes armata suo est: raptoribus ensis,
 Aut thalami facit arbitrium. iudexque puella est,
 An gladio cadi cupiat, vel nubat amanti.
 Harerent ancipites raptæ, dubiisque fatigat
 Pœna duplex. nunc ira ferox condemnat amorem,
 Nunc iram condemnat amor. nunc lictor amatur,
 Nunc Hymen. exercet legis sententia partes,
 Et sequitur diversa dolor. Non illa Menandrum
 Terruit impavidosque viri compestuit ausus
 Horrida lex. laxat Veneri vesanus habenas,
 Et suadet pejora furor. Tryphosa ruenti,
 Mox rapitur Iocasta, duas peruersus amator
 Polluit alternoque reus fit crimine raptor.
 Litem causæ facit. geminata injuria pœnas
 Implicat. adversis dissentit Curia votis,
 Dum raptis diversa placent, nec nubere poscat
 Vtraque raptori, merito nec destinet ensi*

Vtraque;

Vtraque ; sed legis partem sibi vendicet una,
 Partem alia ; una thori speret soluta, mortis
 Altera, confundantque suas clementi i voces
 Infractusque rigor. Tu, qua mortalia vindex
 Facta notas, Astraea, & per tot crimina justos
 Circumfers pernox oculos, mitique severum
 Edulcas ; mihi Diva refer, qua voce Menander
 Induerit sceleri speciem ; qua fronte timentem
 Terruerit Tryphosa reum ; quo numine saxas
 Contuderit Iocasta minas. conscende tribunal
 Arbitra, disponant grandes subsellia Patres,
 Atraque ferales attollant limina fasces.

Ecce, venit raptor, manibus post terga reuinctis,
 Pallor in ore sedet, facti mens conscia vultum
 Verberat, ut possit populo peccasse videri.

Qua graditur despectat humum, non lumina tollit,
 Cincta timet pavidus, magni pars ipsa doloris
 Est metus, & pœne gradus expectatio pœna.

Deergit mœrens lachrymas, trepidansque labansque
 Flebile suspirat, formidantesque capilli

Canitiem terrore bibunt. deformat amiectum

Luctus, & ante oculos lethi præsens imago

Hoc unum sperare sinit. cum rostra tuetur,

Genua tremant ; turbam cum circumspicit & ag-
 Se contra missare videt, natuque furorem (men,

Præcipit. irata lugubris scena puella

Nuncia supplicii est. metuit, ne latior iras

Dissimulet Iocasta suas. sic squallidus, excors,

Exanimis stetit Albanus, cum, iudice Tullo,

Ultrices raperent Metium in diversa quadrigæ.

Talis erat facies, cum cultros inter & aras

Pallida spectaret Græcorum castra Mycenis,

Aut coram immiti jugulanda Polyxena Pyrrho.

At postquam timida rediit fiducia lingua,

Discussitque metum : Non me rapuisse negabo,

Raptor ait, nec si misero fors obtigit ista,

Men-

Mendax esse velim aut vanus perjuriam fingam.
 Si vitii blanditur amor, si nescia recti
 Est Venus, & juvenum subvertit subdola mentes,
 Peccari minus, & culpam imperiosa libido
 Elevat, & quicquid feci, sum passus amando.
 Non meus in jugulos infontum saxiit ensis,
 Non cruda maduere manus, non are nefando
 Vendidimus patriam, aut cælo jurata fefelli
 Fœdera; non trabea, non hic violata curulis,
 Turpiaque incessant alienas ausa maritas.
 Me, fateor, pravi pellax lascivia secli,
 Subruit, & calida subnascens flamma juventa.
 Cogitur omnis amans, & duro crimen amori
 Imputat, aut fatis. rapitur seducta voluntas,
 Quo trudit natura procax. delinquimus ipsis,
 Quæ Superi tribuere, bonis. cur lumina nobis,
 Virginibus cur forma data est? cur gratia vultu
 Picta nitet? cur membra decor nativus honorat?
 Cur rubuere gena? frons exporrecta jocatur?
 Illicibusque oculis tot fraudum arcana Prometheus
 Occuluit? si quisquis amat, sceleratus habetur.
 Si rapui, dos raptæ viri est. ut amabilis esset,
 Objicitur maribus mulier. plus munera Divum
 Æstimat, hanc ipsam quisquis furiosius ardet.
 Si pudor est, adamasse duas; bis dona Deorum,
 Bis dicam placuisse Deas. sum raptus & ipse,
 Et sensi me posse trahi; velut abdita saxo
 Invitat cupidum virtus magnetica ferrum,
 Aut levibus paleis se succina pulchra maritant.
 Hinc Tryphosa gravis sopitos suscitât ignes,
 Accenditque faces; hinc se Iocasta medullis
 Insinuat formosa meis. hæc frangit ocello
 Pectora, & accensos conspectu ventilat æstus;
 Illa verecundis sapiens præcordia verbis
 Fascinat, & quoties facundo differit ore,
 Post se corda trahit. non vult Iocasta timeri,

Blandiloquis arguta jocos. Tryphosa modestis
 Alligat imperiis animum; moresque decussque
 Ipsaque virtutum, causa est erroris, imago.
 Quod si homini sit fas exemplis ire Deorum,
 Quae feci, fecere Diu. qui fulmina torquet
 Iupiter abducta Tyrio de litore quondam
 Mugit Europa, & teneras immanior artus
 Librauit pandis humeris. quin tertius hæres
 Saturni, dum Sicaniam ferus insilit Hyblam
 Fumantesque rotas caligantesque relaxat
 Acer equos, magna Cerei venerabile pignus
 Eripuit; tantique Iovi arrisere tumultus,
 Nec Parca vetuere malum. Sic maximus ille
 Incaluit princeps Erebi, mundique potentes
 Audaces sumserunt animos, Acheronque polusque
 Semideumque patres me peccauere priores.
 Nec, si rapta mihi fuit utraque, desit esse
 Utraque casta sibi. mansit sine crimine mentis
 Pars melior, liberque animus diuortia mecum
 Fecit, & in solo deliqui corpore raptor.
 Quod si jura reum faciunt, patriisque refellor
 Legibus, & poenam suffragia vestra reposcunt;
 Excedit jam poena modum, prauisque colorem
 Lex crudelis habet. num gaudia fluxa cruenta
 Morte luam? an Paphias ferro temerabimus aras?
 Basiaque in vitis aliquot pressisse labellis
 Nomen erit fatale mihi? quæ femina philtro
 Exinxit iuuenem, vos absolvistis, Athene,
 Incolumisque evasit amans. deprensus adulter
 Mars fuit, & toto jactata est fabula caelo;
 Attamen hoc risu facinus, non ense, perivit.
 Gaudent pulchra rapi. secant obvia gramina messor,
 In vitasque licet ferro detondet aristas
 Triptolemus. rapidis spumans vindemia dextris
 Diripitur; plenisque legit decussa canistris,
 Nec matura satis Cerealia poma colonus.

Pabula

Pabula flamma rapit, facibusque sequacibus urit
 Proxima. vim passim patitur natura, facitque,
 Inque vices solers cogique & cogere gestit.
 Incubat Oceanus terra, sed laxior aër
 Oceanum premit. immensis complexibus ignis
 Aëra circumdat propior, servatque fovetque,
 Ingentesque sinus mundi secundat Olympus.
 O, quoties lactante gemens à matre juventa
 Abripitur, tenera cui nondum cornua ludunt
 Fronte; vel imbeli lupus insidit utus ovili est.
 O, quoties cultos dum virgo perambulat hortos,
 Hic violam rapit, hic fragrans avellit amomum,
 Aut metit excelsis argentea lilia cannis,
 Necdum facta nocens. totus raptoribus orbis
 Fervet, & haud una rapiuntur eade terra.
 Virginitas intacta diu, nec rapta, fuit scit,
 Et senio marcescit honos, despecta senilis
 Gratia deformesque joci. speciosa venustas
 Quo nos cunctis vocat, sequimur, vel ut impete, turba
 Luxuriosa proci. Vos vita lubrica, Patres,
 Condonate mea. leni plus voce tribunal,
 Quam terrore valet. Melite, bis me hospita servas,
 Si superesse sinas civem & respiscere vivum.
 Sin me vis, Tryphosa, mori; moriare Menander,
 Abscissumque humeris caput atque exangue cadaver
 Tryphosa mitte inferias. tunc forsam amabit,
 Raptoris cum frustra leget. Sin vivere me vis,
 Et pateris, Iocasta, virum, venerabor amores
 Prona mente tuos. thalamo sacro pudoris
 Damna tui, & mecum exemplum memorabile sera
 Posteritatis eris. facinus prudentia clemens
 Corriget, & cupient nobis plausisse nepotes.
 Hac ubi dicta dedit, compressa voce quieverit,
 Seque pavore dominavit iners, pulsoque timore
 Arrecta sedere comæ. Nec distulit inde
 In juvenem Tryphosa loqui, sed squallida luctu,

Fune-

Funereoque induta habitus. non prisca decentem
 Mordebat medio succinctam corpore pallam
 Fibula, neglecta pendebant vertice vittæ,
 Torva minis facies, gladio truculenta rigebat
 Dexteræ, magnanimaque ægrum cor bile tumebat.
 Iam memor ingenio rabiem, feritate dolorem
 Auxerat. haud alio Phrygium conspexit Elisa
 Ore ducem, Libycis aliquem cum posceret amens.
 Ossibus ultorem. similis Cassandra Chorcebo
 Restitit, & Phædra Hippolyto, cum pectore forti
 Sperneret incesta temeraria vota noverca.
 Ut stetit, & totam sese collegit in iras,
 Talibus illa modis ora indignantiæ solvit :
 Improbe, sæve, nocens, genitrix si lena fuisset,
 Si Circe Laïsque mihi, si fœda Calypso
 Ipsa forem, aut quovis mercabilis ære Philænis,
 Largirer facilis veniam. n. in celsa querelas
 Orditur probitas & casta filia matris
 Heu, polluta dolet. centum dignissime pœnis,
 Me pereunte, peri. non una est culpa nocentis.
 Bis, scelerate, rapis. crevit successibus ardor
 Efferus, & gemina de pubertate triumphas.
 Nil juvat errorem, spreta virtute, fateri,
 Nil gemitus commissa levant. cum raptor abires.
 Tunc decuit sentire nefas. ceu navita ventos
 Prospicit, & scopulo defleat velâ latentem
 Incolumis. non te fatorum sanctior ordo
 Impulit in scelus, aut formæ quasita venustas,
 Eloquii decus & quicquid mortalibus æther
 Optimus indulsit. Superos absolvimus omnes.
 Tu, tu causa mali es. fingat mentita vetustas
 Furta Iovis raptusque Deum; num fabula vitæ est
 Regula, justitiæque modus? quid inania fundis
 Verba? vel exemplis audes pugnare sinistris
 Infelix? pœnaque studes differre rigorem?
 Omne tuis levius, quod jam decernitur, ausis

Suppli.

Supplicium est. non vipereo metuenda flagello
 Eumenis atque no vis acuens incendia flammis
 Sit satis in pœnam. laquei, nervique rotæque
 Verberaque & trahili loris crudelibus artus,
 Et virgæ lenes fuerint. Te supra parantem
 Attoniti fugere Dii; percussa Dione
 Horrui, exclamavit Hymen, Sol palluit orbi
 Defecitque sibi. turpis quin conscia facti
 Terra suos circum maculis adspersit honores,
 Et noxam afflavit foliis. marcescere flores
 Vidimus, expirare rosas, decrescere rivus,
 Et retrò cum fonte trahi. Quò jura Deorum,
 Quò leges cecidere hominum? quid vivere nobis
 Proderit? an mixtæ sociis raptoribus usque
 Ibimus expertes ibaliami? nec tuta puellis
 Sors erit aut nostri stabili reverentia sexus?
 Quid latuisse jurat, custodivisse parentes?
 Tarquinius si prada sumus? si vecta quadrigis
 Sum spoliâ & nullo sese secura tuetur
 Vindice simplicitas. cur cœli dicimur esse
 Nobile depositum, terrarum gloria, mundi
 Sidera, spes & cura virum? si quislibet in nos
 Obvia grassatur rabies furtoque patemus.
 Stupravit geminas audax, unamque caloris
 Esse sui voluit solamen, ut altera præstet
 Virgo patrociniû, & defendat rapta clientem.
 Ne pereat, bis audet idem. videntur honesti
 Custodes tabulæ, vitioque obducitur ipsi
 Per vitium color & judex eluditur astu.
 Vna dies ambas rapuit. jam tertiâ forsan
 Rapta foret, nisi nox melior rapuisset Olympum.
 Ploravere domus geminæ, genitrixque paterque
 Et meus & Iocasta, tuus. tabescit uterque
 Flebilis. in quantum servaris, nata, dolorem,
 Mater ait, cui te genui miseranda furori?
 Postcite vindictam patres, ne filia vobis

Sorte pari pereat. vindictam poscite fratres,
 Ne vitia soror generi stirpique supersit
 Opprobrium. cunctos animet vindicta maritos.
 Ne pavidos admissa thoros audacia scandat.
 Talia saepe gemens dixit Lucretia Bruto,
 Talia, Collatine, tibi, seroerique patrique.
 I lixor, constringe manus, obnube scelestum
 Veste caput, gladioque vices ulciscere nostras.
 Cade, feri. luat ense malus, quo concidit hoste
 Fama pudicitiae. saturet se sanguine, quem non
 Fletere virginexque preces lachrymaeque dolorque
 Non pietas potuit. dic, post tua fata, Menander,
 Dic Paridi, sceleri quoque succensere nepotes.
 Phoebe pater, quo me rapuit furibundus amator,
 E fastis expunge diem. ne busta rogumque
 Irradia, aeternis lateat stuprator in umbris,
 Abscondat caligo reum. ne posthuma norit,
 Peccari sic posse, Venus. Quid parcere demens
 Raptori, Iocasta, cupis? sperasque maritum
 Improba? quem leges, quem damnare curules.
 Hoc violentus amor precium, diramque cubile
 Emeruit? tali infamis scortator honori
 Sepositus cristas corrupta virgine tollet?
 Apponetque nefas lucro? Vah, prodiga fama es
 Ipsa tuae. nec enim crederis passa, quod optas,
 Quod lasciva petis, te consensisse loquetur
 Quilibet, & raptam magna ratione negabit.
 Publica sic fies videntis nenia vulgi,
 Atque iterum nutabit honos. meretricis inuret
 Nomina suspicio, pellexque vocabere genti
 Vel prostans Erycina tua. quae laesa putatur
 Virgo, dolet; nolensque truci quae cessit amanti,
 Hac speciem plorantis habet. tu florida Sponso
 Serta paras, plaudisque tuis improvida damnis.
 Compta salis, lepidisque infamas rostra susurris,
 Et Sponsa spem caeca foves. miracula narro.

Omnia

Omnia jam fient, fieri qua posse negabam.
 Siste gradum, nec plena redi Latonia terris,
 Et vaga conuerso se trudent flumina cursu
 In caput acta suum. concurrat bruma Leoni,
 Perreptetque hyemem Cancer, ver terminet ipsum
 Amphora, & autumnos adeat cum Castore Pollux.
 Heu cœli terræque pudor. virguncula uacors
 Oscula sacrilego pendet, noua fœdera junget.
 Vt plures periturus amet. Si rapta fuisses
 Sola, thorus poterat morti prælatus amari.
 De geminis lex nostra silet. certumque meretur
 Supplicium bis spreta Themis. superadâit a noxa
 Noxa riget, facinusque capit momenta resumptum.
 Vltio debetur binis, sed nubere binas
 Iura decusque vetant. superest, ut uictima binis
 Occidat, & thalamo excussus moriatur utrique.
 Si Iudex ignoscere amas, quis criminis horror,
 Majestas qua legis erit? si dextera vindex
 Languet, illecebras præbebit fontibus excors
 Mollities. quamam hæc species? non posse perire,
 Qui meruit bis monte mori, bisque ense recidi.
 Dicite, si plures rapiat, si templa Deorum
 Inuolet, aut querula sit parricida noverca,
 Sat fuerit raptam molles obtendere tædas?
 Licetor, colla seca. mox tu, Iocasta, proteruis
 Exuuiis nube, gelidumque amplectere corpus,
 Bassaque in putridis figas graueolentia membris.
 Prima ego dum violor, legis diuisa voluntas
 Arbitrii sit prima mei. Tryphosa Menandrum
 Damnât, ut, extincto nobis raptore, deinceps
 Fausta coronati peragant conuiuia Manes.

Sic dixit Tryphosa grauis, uinctumque catenis
 Frenauit in juvenem. Tum blandè lumina torquens
 Promouit Iocasta gradum, cui gratia dispar,
 Dispar forma fuit. mitra radiante capillos
 Strinxerat, & variis Gangetica bacca figuris

Ornabat

Ornabat distincta caput. non pulchrior astris
 Vultus erat, plus labra rosis arguta rubebant.
 Ignea vis oculis inerat, poteratque videri
 Diuorum nurus aut Tithono nobilis Eos.
 Rubra pererranti fulgebant serica bysso:
 Quis precium donabat acus. prænuncia lecti
 Flammea gestabat manibus. redimita coronis
 Frons erat. hic cunctos quos tellus ad alta flores
 Parturit, & vernas filo distinxerat herbas.
 Has nardum & grata pingebat amaracus umbra,
 Coryciumque frequens & olentis vimen acanthi,
 Et casta halantes immortalesque amarantibi.
 Vix fuerant strepera mandata silentia turba,
 Arrestumque stetit compresso murmure vulgus,
 Cum sic orsa fuit felix Iocasta profari:
 Non ego cum sociâ Melitensem exscindere gentem
 Virgine iuravi, subjectaque colla securi
 Nobiliam feruisse velim. non funus acerbum
 Molior, aut tristes duri Busiridis aras
 Imbuet impatiens animus, lethique repertrix
 Verba meo queram nimis immansueta dolori.
 Non me Penthesilea furens, non barbara Colchis
 Horribilem genuit, nec quæ regalia quondam
 Ora cruentatos Thomyris demersit in utres.
 Fœmina sum. lenis misero & placabilis adsim.
 Sæuiat in tauro Phalaris, in carcere Sciron,
 Occulta sub rupe Scinis, dirusque Procastes.
 Nascitur ad fructum mulier, prolisque futura
 Argumenta capit. suturari sanguine nolo,
 Quem cupiam genuisse mihi. non præfica, verum
 Pronuba sum. thalamosque mihi mansuetior opto,
 Non tumulos, Tryphosa, tuos. Libitina faceffe,
 Collige per crudos mortis spectacula Thracas,
 Aut annis effata neca. mihi lata iuventus
 Seruiat, & famâ reparet dispendia lectus
 Innocæque faces. stuprum lanugine prima

Diluimus. venis saliens juvenilibus ignis
 Buliit & stimulos peccanti subdidit atas.
 At rapuit. fateor. raptum peccamus & ipsa,
 Quemque prior toties virgo clam deperit, aufert
 Consilio, votisque rapit. medicina malorum,
 Et quærenda mali correctrix flamma caloris.
 Cui placeam temerata? thoro sedudor ab omni.
 Indignam fugiunt comites, innoxia quamvis
 Rideor à populo, generis fortuna domusque
 Mesum tota labat. mæstorum causa parentum
 Iuncta mea est. liceat fato meliore mereri
 Conjugium, & raptum titulis expungere nupta.
 Tyndarus Idæo quamvis pastore Lacana
 Raptam foret, tamen huic ipsi consuevit amanti,
 Solverat Oebalio postquam de littore classem
 Dardanus, & magna quererentur furtiva Mycena.
 Hesionem Telamon, Briseida cepit Achilles,
 Eurytus Hippodamem, Boreas ferus Orithyiam.
 Ægides Gnosin, facilem Tyynthius Augen,
 Victoremque suum tepidumque cubile secuta est
 Qualibet, officiiisque procans injuria victa est.
 Natæque Pyrenes transcripsit nomina monti,
 Hospitiis Alcida raptum fuit ulta virago.
 Fleatitur obsequiis, omnisque ferocia languet.
 Cum placida nostros solantur voce dolores,
 Qui nocere, mares. Stygii prædonis habenas,
 Et dotale Chaos Plutonia possidet uxor,
 Ac ferugineis Erebi complexibus hæret.
 Pone mimas, compesce tuum, Tryphosa, furorem.
 Sæpleti vis lege reum, non semper iniquos
 Pœna vocat. patitur molli se interprete flecti,
 Æqua reo; sensusque sibi Clementia servat.
 Hac hominem superis æquat, facilisque moveri
 Supplicibus, miseris nunquam implacabilis obstat.
 Ignovisse cupit, flagrantes increpat iras,
 Subducit fomenta odii, & parca cruoris
 Præstadium calcat terrarum Diva rigorem. Quæ

Quin potius nunc nostra virum Lex asserit anceps.
 Cur? geminas rapuit. tuus est ex parte Menander.
 Et meus est. debet nobis mortemve thorumve,
 Anxia libertas contraria seligis. adsto
 Blandula donatrix venia. Tu filia Martis.
 In cades irata ruis. nec nubere binas
 Res sinit, aut binis poterit bis ense feriri.
 Si tibi vis reddi, quicquid subdaxit honori,
 Cur non & nostro vivat servatus honori?
 Si tibi dissectus placeat, mihi totus amatur.
 Si sperata paras tristes ad funera taxos,
 Ipsa le vem ne tam geniali in vertice myrtum.
 Si tibi barbaricus tumida dstringitur ensis,
 Ecce manus contra strictos amoliar enses.
 Tu truculenta feri, ferienti mascula me me
 Objiciam, & tanta servabitur obside raptor.
 Sic dum distamus votis, & numine dextro
 De geminis edicta silent, evadet amator.
 Quid? magis in raptum tu consensisse videris,
 Irarum quis plena furis, culpamque superstes
 Exprobrare potest. motus compescit insons
 Causa meos, totoque mihi blanditur in actu.
 Quae nolens sum passa, volens admittere conjuncos
 Non renuam. meus posthac Melitaeus amabit,
 Oscula nec rapiet, quae mox libabimus ultro.
 Ilictor, dissolve manus, obnubito frontem
 Floribus, atque istam capiti suspende coronam.
 Sponsa vocer. celebri si, Collatine, piasti
 Exilio regale nefas, si ulciscitur ultor
 Virginiam: plurex bellatrix Roma Sabinas
 Pradonum in gremium vidit descendere nuptas.
 At vos raptori, Patres, ignoscite, si quid
 Intumuit Cypris; si quid flagrantius actum,
 Quam decuit. vestris supplex atque innuba virgo
 Ad volvor genibus. Sit fas sanctissima leci
 Iura sequi, & placido nunc consentire marito.

Fortunam, si raptam, feram. cognomine pulchro
 Involvam sceleris labern. cum nescia mentis
 Ipsa sua lex est, iudex clementior audit.

Hæc effata sinum lachrymis implebat obortis,
 Mixtaque inerrabant solatia multa timori.
 Nec minus ambiguum diviso iudice vulgus
 Scinditur, & vadunt odia inter juncta favori.
 Ille ferox animi pro virginitatis honore
 Verba facit, certæque probat suffragia mortis.
 Mitior hic pœnis hominum vel sanguine pasci
 Turpe ferumque putat. discordes Curia voces
 Edidit & infra cto occurstant res porsa rigori.
 Tandem legis feris subrepsit inertia segnis
 Patribus, & stricta rostris cessere secures,
 Jusque datum culpæ est. incusat inania jura,
 Et conculcatas in fonti corpo. e leges,
 Et spretam Tryphosa Themis. Iocasta Menandro
 Nubit, & (ô mores!) fruatur raptore marito.
 Indoluit despectus Hymen, flammæque jugales
 Defecere sibi. visa est Astra moveri,
 Et gladium vibrare manu. qua lance reatus
 Ponderat, en, levibus subsidunt crimina pœnis.
 Tunc medios inter Procères miserescere cepit
 Constantis Tryphosæ aliquis, sociamque poposcit
 Consortemque thori. fulgent genitalia passim
 Limina, Sponsarumque habitus, epulæque facescunt
 Ocyus oblita irarum legisque severa.
 Formosos religant crimes, vultusque serenos
 Obnubunt alium prævelatura pudorem
 Flammea, compositisque minis jam lenè canentes
 Immergunt veteres in pocula plena dolores.
 Gavisæ est omnis Melite, propiusque procellis
 Annuit, & toto sonuerunt festa profundo
 Carmina Nereides. sed grandior Amphitrite,
 Dum raptum legesque alternaque iurgia vesit,
 Increpuit tetrica male sanum voce tribunal.

CHEIROMANTIS,

Sive Virginis cujusdam, ordinis mendicantium,
quos Ægyptios quidam, vulgus Gentiles vo-
cat, (Itali Cianos, Asiatici Sigaros appel-
lant) & nobilis Hispani matrimonium. Vbi
Physiognomicæ & Cheiromanticæ artis,
cunctaque ordinis istius dogmata, ritus ac
vivendi ratio explicantur.

I Am nova fatidica sumant exordia tædæ,
Et Pelusiæ veniant in verba Sibyllæ,
Et terras obiens Manto, præsagaque sortis
Femina, & inspectis sapiens Ægyptia dextris.
Quas versas, Erycina, vices? quo crimine damnas
Nobilium malefana thoros? fœdisque potentes
Illa queas thalamis, pulchroque illudis amori?
Quam turpes arsere faces, quam flammea tetrum
Velavere caput, quam formidata virago
Ivit in amplexus, depictaque fecibus ora
Et passo discincta vagans per regna capillo
Tisiphone, dignum conscendit sponsa cubile,
Illustri dotata viro. mihi, maxime CATSI,
Sæpius attonitam veterum miracula mentem,
Et casus tenuere truces, celebrisque severis
Exemplis mulier: seu strictas sæva secures
Penthesilea quatit, mediosque effusa per hostes
Agmen agit; ruptis seu fortis Clælia vinculis
Enatat, & socias ducit per castra sorores,
Et vallos, Porfenna, tuos: seu Tullia demens
Improba per patrium raptat carpenta cadaver;
Aut toto olens Tanaquil involvitur ostro,
Sublimis matrona animi. canit antra Calypsus
Mæonides Scyllæque canes faucesque Charybdis
Sirenasque leves & iniquæ pocula Circes,

Ff 3

Atque

Atque agamemnonio maculatam sanguine mœchã.
 Quale audes, Rosimunda, nefas. ultrixque pudoris
 Et visi regina sinus; quæque amula fasces
 Eripis incauto conjux Babylonia Nino.
 Ismenis irrubuit Lernæo sanguine Dirce,
 Seva viro. Oenomaos belli deterrima causa
 Hippodamia fuit. Thebanum irata maritum
 Prodidit Eryphile, Pterelamque insana parentem
 Polydice. furis aduersa Volumnia mater
 Iuit, Coriolane, tuis. quacunque revolvas
 Secula scrutator, magnum & memorabile nomen
 Femineo in sexu est. nescit mediocribus ille
 Consiliis fatisque regi. virtutibus omnis
 Aut vitio præcellit amans. hic omne Cupido
 Explicat ingenium & gaudet statuisse trophaum.
 Huic grauis, huic facilis. stupuit natura furores
 Ipsa suos turpique infames fixdere nexus
 Difformeque thoros. Tu tantis addere, Virgo,
 Ordinibus, fameque patens conscende theatrum,
 Et personato trepident subsellia vultu;
 Seu Preciosa velis dici, seu pristina seruas
 Nomina, & arcanas aperis Constantia fraudes
 Fortunaque vices, & quicquid corpore nostro
 Scripsit adorandis Divum prudentia signis.
 Ibat Barbaricã matrum comitante catervã,
 Pallarum diffusa sinus, Gordonna; perurcti
 Dux gregis & tetricam ductabat prævia turbam.
 Sordida sul fuscum velabant pallia corpus,
 Et circum fluidis squallebant crinibus ora.
 Huic suus e mammis pendebat putribus infans,
 Aut matri incumbens humeris surgebat ab ipsis.
 Huic olidus trita pendebat cantharus ansa,
 Huic panda hesternam lambebant labra polentam.
 Illi ruga cavam crispabat pendula frontem.
 Mucidus immundis stillabat naribus illi
 Humor, & oppleta turgebant sordibus aures.

Pars nudas duro firmabat frigore plantas,
 Pars laceras, pars villosas incompta traherat
 Exuvias. non hic nitidis holoserica membris
 Tegmina suspendi videas, vestesque superbas
 Murice vel Tyrio velamina splendida cocco.
 Hac annis pannisque rigens vestigia ligno
 Fulcit anus. vix hec tunica paupercola mater
 Molle tegit gremium, custosque pudoris egestas
 Parca fuit. tales quondam Rhodopeius Orpheus
 Traxit Threicias, furiarumque agmina ducit
 Per Phlegethontæas conjux Plutonia sedes.
 Sic Bacchas iuisse putem, cum Manala circum
 Flexa Mimallonius implebant cornua bombis.
 Omnibus hic labor est, anceps prædicere verum,
 Et cui vis sua fata loqui. quæcumque viator
 Ambulat, horrendas præfago numine voces
 Eruçant, rabidaque rotant oracula lingua,
 Eventusque hominum varios, casusque futuros,
 Quæ sunt, quæ fuerant, quæ mox ventura trahentur.
 Ut rabie fera corda tument & pectus anhelum
 Excussit totum lymphato turbine Phœbum;
 Hac grandes promittit opes, Pelopumque talenta,
 Et faciles in vota Deos, securaque vitæ
 Otia. crudeles aliæ Rhamnufidos iras
 Adversumque Iovem recitant, sterileque hymen eos,
 Aut querulam aut multa secundam prole maritæ.
 Tu Sejanus eris, tu terra paupere (dicunt)
 Ibis in imperium magnum, figuloque parente
 Iura dabis latè populis. Te gemma beato
 Æquabit miranda Gygi. tu Syllia triumphis
 Transcendes ab avum titulos, tibi basia figet
 Regis amor, tibi fullo gravis. tu sordida Thais
 Ad coitum allicies alienos fœda maritos,
 Et coelebs bis mater eris, legesque cubilis
 Calcabis marrona salax. Te iusta Superbum
 Excutiet folio Nemesis. te canna palustris

Abscondet Marium. Tu, dux Pompeje, Photini
 Ense cades. tibi, Cræse, rogi flammaque parantur,
 Fatalis te furca manet. te gurgite vasto
 Æolus & tumidis mergent irata procellis
 Æquora. quin propius vultus cum femina lustrat,
 Invenit ex altis lapsurum Elpenora scalis
 Invenit Andromachen, raptumque à matre misel-
 Astyanacta. videt mulier vestigia fati (lum
 Prævia, & ambigui prædicit damna veneni.
 Quos ensis fodiet jugulos, quæ sica tyrannum
 Exspectet, quæ pœna reum, quique Hæctora currus
 Hippolytumque rota rapiant. quo sidere quisquam
 Ausurus sit quodque nefas. quem sera senectus
 Spectatorem operum multorum reddet, & annis
 Sufficiens vix vita suis. Tithonia narrat
 Secula Nestoreosque dies. huic contrahit ævi
 Curriculum, terris quem solum ostendere Parca
 Immites cupient, nec spes implere suorum.

Ambulat has inter chara Virguncula matris
 Depositum, quam dum centum vaga permeat urbes
 Dux turbae Gordonna, choro permiscuit isti,
 Et patriis audax te ris avertit euntem.
 Illa nova patiens seeta, docilisque, furores
 Haussit & ingentes artes; potuitque juvenis
 Magna loqui & veris rimari singula causis,
 Ingenio monstrante viam. non forma decusque
 Deerat, in humidulis vernabat gratia labris,
 Et lepor in verbis inerat, blandumque loquendi
 Pondus & attonitas aliquid quod flederet aures.
 Os humerosque Dea similis venerabilis ibat
 Terribiles inter matres; & lurida quamvis
 Egregiam pingui faciem turpasset amurca,
 Emicuit gradientis honos, frontisque venustas
 Ardua & amoto generosa modestia fuco.
 Quin omnis secura thori, fraudisque deliquit
 Nescia, non vera fruitur sermone parentis,

Et rerum secreta capit, quæcumque sub antris
 Mugit & Phœbi quondam cortina reclusit,
 Euboicusque pater; quicquid Cassandram sciensque
 Carmentis Latium docuit, vel filii grandis
 Tiresiæ, vitreoque furens sub gurgite Protheus.
 Noverat & quicquid Thuscus scrutatur aruspex,
 Interpretæque Tages Superum; venasque calentes
 Fibrarumque edocta situs, aviumque volatus,
 Signabat motus volitantis in aere pennæ.
 Quicquid in humanis Superum sapientia membris
 Abdiderat, potuitque loqui pars quæque tacendo,
 Gnara aperit; sortesque notat facunda futuras
 Garrulitas. dictant graciles portenta figura,
 Inque suos corpus mores astuta resolvit.

Principio septem radiantia sidera lustrat
 Orbibus, errantesque Deos, Solemque Iovemque,
 Saturnumque patrem durique habitacula Martis,
 Infaustaque domos Luna, celebrataque mille
 Tecta dolis, quæ mercator Cyllenius altè
 Incolit; & qua se cœli statione tuetur
 Vesta Dionæis petulans Citherea columbis.
 Hæc astris supposita videt, cœventia fixis
 Lumina luminibus; nunc occurstantia rursum,
 Adversasque faces facibus. conspectibus istis
 Gaudet & immensos distinguit vultibus orbes.
 Morbos Cancer alit, trux asperat ira Leonem,
 Emicat in Tauro probitas, & dedita sacris
 Relligio veneranda suis. felicia prolis
 Signa, favens cauda, portendit matribus ardens
 Scorpium. atque ipso secundi frigore Pisces.
 Sub Geminis pulchro donat nos corpore Titan,
 Tyndaridisque facit similes. sub Virgine docti
 Nascimur, & crispo prudentia multa capillo
 Tuta latet. fidos Aries largitur amicos
 Proscribitque malos. appendit Libra labores
 Ærumnaque graves. acuum studiosa sagitta

Pellora, & egregiis victuros artibus implent.
 At Caper impuros animis instillat amores
 Corniger, & vetitis urit praeordia flammis,
 Emolli que viros. irrorat Aquarius annum,
 Et faciles primis mores natalibus infert.
 Hæc ait, hæc didicit vafra præeunte magistra,
 Sic recitat Preciosa Deos, totusque puellam
 Zodiaci labor exercet. Mox nostra pererrans
 Corpora, formarumque modos, habitusque, sonosque,
 Hæc probat, hæc damnat. pars nostri quilibet illi
 Fit schola, & articulis mysteria carpit ab ipsis,
 Et summo præcepta ferunt à vertice tali.
 Frons angusta cui est, & plus contracta, Coræbi
 De genere est, fatuusque satius de gente Meneri.
 Longa sapit; sublata nimis vel turgida, fallit.
 Sed rugosa gravem curis vafrumque rotunda
 Arguit; & letis donantem vocibus, ampla.
 Grande supercilium tumidos, pilosaque balbos,
 Immundos protenta notant. cui tristia torvum
 Ora vident, animam tacitis servare videtur
 Consiliis; fraudesque suas macilentior abdit.
 Plana cui multum facies, certamina, rixas
 Litigiosus amat. cui plus carnosæ, venustus
 Esse cupit facilisque puer. quadrata disertis
 Auricula est, stultis parva, imprudentibus ingens,
 Flaccida degeneri, niide purgata peritis.
 Nec patule servant auidita fideliter aures.
 Plurima vis oculis. dixit Preciosa probari
 Humidulos hilaresque sibi, fixosque doloso,
 Fallaci glaucos, prægrandes esse voraci,
 Attentis ad rem modicos. tremulosque vagosque
 Arentes, alid merfos, caligine septos
 Vult non esse bonis. laudat sublime tuentes,
 Nitantes in amore, truces ad bella paratos.
 Omen habet natus. bilem demonstrat acutus,
 Crassus depressusque malos; vicinior ori

Magna-

Magnanimum, simus Venerem; sed nare rotundâ
 Attonitum, diductâ alacrem, solidâque ferocem.
 Os latum bellacis erit, vastumque loquacis,
 Meileaque è parvis manat facundia labris,
 At quoties dentes attollunt labra canini,
 Illa parum fidos memorat; cumque aspera vox est,
 Hic, inquit, nugator erit; cum blandula, terris
 Altera Messalina redit; cum tarda, remissus
 Cunctator; cum dura, ferox. cervicibus altis
 Adspicit pavidos, crassis bardosque rudesque
 Difficilesque sibi. curâ temerarius audis,
 Sordidus incurva. levum cum pendula vergit
 In latus, es petulans; dextrorsum flexa, modestus.
 Laudabat pectus magnam, mammasque fluentes
 Leniter, & stricti sub pectore ventris honorem.
 Longaque dum præfert succinctis brachia, narrat
 Pingues esse manus furum, vafrique pusillas.
 Cum pedibus surâ turgent, invisâ notatur
 Asperitas; cum subtilem se tibiâ versat,
 Mens hebet. in pando generosum tergo robur
 Hæret, avarities curvo. Tu Zoile, toto
 Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine luscus
 Haud bonus es. parvos humiles, rufosque fideles
 Esse negat. nitidis ubi surgit densior ordo
 Dentibus & spisso manducant agmine fratres,
 Nestora designat. cum rarius adspicit agmen,
 Lanificas perhibet præcidere fila sorores.
 Iupiter humanos, genus intractabile format
 Falciger, audaces Mavors, Mollesque Dione,
 Infelix Phæbo est. sapiens natura caveri
 Signatos monet. Hæc parvo Virguncula vendit
 Ære viris. hæc femineis præfagia turbis
 Ingeminat repetitque iterum. narrantis ab ore
 Dependunt passim pueri innuptæque puella.
 Inde artem Manus una facit, conspectaq; gignit
 Dogmata, fatidicasque legit Memphitica sortes.

Palma docet. dant signa vola. sua munia pollex
 Exequitur; legesque capit, qui proximus illi
 Indicat. est medius etiam connata potestas,
 Est quarto minimoque fides. hos præscia veri
 Cheiromantis amat. pugnus, junctura, manusque,
 Monticuli tot pondus habent. hæc linea vitæ
 Dicitur, hæc hepatis, Martisque triangulus illis
 Clauditur. hæc est mensa manus. Si linea vitæ
 Longa colorato ducat vestigia sulco,
 It nobis longaeva dies. Secat Atropos annos
 Ocyus, atque acta per mille pericula luces
 Incusant Superos, brevis si linea gyris
 Hic illic discissa fluxat. si stricta vagetur
 Inque sinus abeat medios, mens provida recti est.
 Si pallens, si læta, dolet se græva jacere
 Sedulitas, totumque imbellis inertia corpus
 Frangit & in stupido mens inconsulta cerebro est.
 In misero tersecta via est. in Thaidæ crux est.
 At quæ per mediam naturæ linea palmam
 Tenditur, & nullis horret dissecta figuris,
 Incolumes nos esse sinit. quæ parvula quando est,
 Immemorem culpæ, sunt quæ suspendia signant,
 Quæ fluctus pelagique minas, quæ toxica, morbos,
 Vulneraque & diro minitantes ense latrones.
 Pessimæ nodosa est, sed cædibus horrida livet
 Rubra manus. donec mensæ se linea pandat
 Longius & robur membris juvenilibus addat,
 Irarumque facès. eadem rubicunda maligni
 Delatoris erit. sed rectis prædita ramis
 Regum apices titulosque Ducum trepidasque secures.
 Et fasces humili spondet. cum linea triplex
 Permeat hanc, læta dicitur præconia mentis,
 Et justis studiosum animum, pectusque pudicum,
 Vestitusque graves & factum corpus ad unguem.
 At quibus illa deest, dura inclementia mortis
 Portendit turpes obitus, gladioque secandum

Terribili

Terribili lictore caput. forte illa Cethego
 Defuit & Gracchis inconsultoque Philota.
 Has inter variis serpit successibus anceps
 Linea Fortuna, miscetque adversa secundis,
 Opprobrium decori, fera, desultoria, fallax,
 Noxia, nec ceptum constans servare tenorem.
 Nec minus & Restricta valet, vicinaque carpo
 Pars devexa, triplex quam pingens stella labantis
 Ostendit fama precium. progressa sub ipsum
 Grande Iovis tuber, dominum discrimine grandi
 Maectat, & infelix casus, Germanice, monstrat,
 Vel, Dolabella, tuos. cum Solis linea montem
 Bis transversa meat, Restricta ab origine, rerum
 Magnarum gestator adest, qui pondera regni
 Sustineat prudens & tanta negotia solus,
 Obstupere viri conclusum in pollice fatum,
 Et ventura loqui digitos, nexa sique potenter
 Sideribus caeloque manus. namque ordine nullo
 Cum fissura frequens celso se pollicis effert
 Calle, salax Cleopatra venit, vel Iulia pejor
 Adstat, & in quosvis ardescens Flora maritos.
 Cum tumuli laeves spectantur in Indice, virtus
 Emicat ingenique decus. cum sectio crassa
 Lucidaque hunc dirimit, primi suspiria partus
 Asperat & gratos tardat Lucina dolores.
 Adde cruces, spes est ut sacros purpura honores
 Nunciet, & triplicem merearis Papa coronam,
 Ac supplex te Roma colat. Iovis ille voluptas
 Et statio est digitus. medio stat sevis & acer
 Falce senex, collesque suos crudelius orbi
 Explicat, indicisque riget; tuberque severum
 Saturninus habet, pravaque sub indole trux est.
 Ille beans thalamo digitus connubia Phæbo
 De vorvet, & sulcos pallentes odit; & ora
 Facundis aperit, quoties hic linea Mensam
 Radit, & haud longis pervadit proxima filis.

Denique qui minor auriculas & tempora scalpit
 Mercurio sacer, à verrucis liber & expers
 Squalloris fœdæque cutis, constantibus armat
 Exemplis studiisque viros. Hæc omnia Virgo,
 Hæc docuit Preciosa Tagum Baiimque gravesque
 Astruas. hæc audis, felix Hispania, voces.
 Illa laboranti causam persæpe puella,
 Occultosque ignes, & quos Galatea furores
 Dissimulat, sapiens aperit, juvenemque furentis
 Advocat in gremium, & casto adblanditur amori.
 Illa malas sociarum artes, fraude, que dolosque
 Castigat, cœcisque alibi defossa recludit
 Furta locis, raptisque frui formidat honesta.
 Moribus ars precium, mores erectaque virtus
 Addebant arti precium, sociataque pulchrè
 Vis animi vitæque decor falsere decenter.

Fortè pruinosas præses Gordonna per herbas
 Et valles collesque inter confederat. altè
 Dives ubi virides prospèctat Murcia campos,
 Et Seguram Staberumque bibit, pelagoque sonorum
 Objectat securam litus. confederat una
 Fessa via Preciosa, & dum pars magna sororum
 Concipit ignarum per marida membra soporem,
 Pars tenui reficit confectum corpus oliva:
 Illa per irriguo vestias gramine terras
 Mollia textilibus nectit violaria sertis,
 Rorantesque rosas, floresque ignara maritat,
 Præluditque thoro. mox tinnula sinistra perit à
 Percutit ipsa manu, latrans que possit Anubis
 Mirari, Isiacæ quoties sacraria Diva
 Pandit & erecta veneratur mente sacerdos.
 Vox concinna sonans numeris disformibus aptat
 Docta modos, propriisque attemperat organa mirè
 Cantibus, & Superis venerandos accinit hymnos.
 Conticuit nemus omne, & circum intenta steterè
 Numina Hamadryades, Faunisque fugacibus hæsit
 Impe-

Impetus. adversis sonuit con vallibus Echo,
 Et rediit reditura iterum. dulcedine capta
 Lentius ex altis salierunt fontibus undæ.
 Non aliud melos Amphion, non suavius olim
 Bistonius cecinit vates, cum redderet orbi
 Conjugis Eurydice manes. non doctior illâ
 Arte fuit, vel, quem vexit delphinus, Arion,
 Vel cui multifori cecinit Pan tibia buxo.
 Ipsa lyra citharæque potens per cymbala velox
 Præcipites egit digitos; & gnara canoram
 Ad choreas inflare tubam, nunc barbita pulsat,
 Nunc modulos reddit mediæ inter poela monaulo.
 Tympana nunc, variis modo surgens fistula cannis
 Advocat agricolas. etiam crotalistris ludit,
 Cum cupit. at potior cunctis argutula vox est,
 Qualis non hominum, sed vox solet esse Dearum.

Audiit hæc veniens blandæ modulamina vocis
 Nobilium de stirpe aliquis. quem collibus actum,
 Dum cervos cursu sequitur venator anhelos,
 Huc sua sors, vel trusit Amor. dumq; adspicit omne
 Agmen, & intento perlustrat lumine cunctos, (hunc
 Quod genus hoc hominum est? inquit. quæ barbara
 Produxit regio? matres puerosque vagari, (morem
 Neglectos errare viros, vix corpora pannis
 Pallioloque tegi, vultus ferrugine tingi,
 Impexas fluitare comas. sic esse furentem
 Fama fuit Cybelem, Phrygiasque per oppida matres,
 Et rabidas duxisse nurus. non una Megara est,
 Plurima Tisiphone est. caput hoc crudele Medusa est.
 Ille virum facie deformem Prothea reddit,
 Thersien magis ille. jacent, quos corpore claudos,
 Quos genuit natura breves. hæc lufca Philene est,
 Gellia rufa, loquax Phryne, stat calva Marulla.
 Gibbosum video Galbam, cervice recurva
 Zeussippum, & parva Zenonem fronte reductum,
 Chryssippum strictis digitis, laxisque Cleanthem.

Dum

Dum videt atq; oculis Pharia agmina circumspectat,
 Apparet Preciosa viro. vox faucibus hæsit,
 Arrexitque comas stupor. admiratur euntis
 Lene gradum, rara fulgur venerabile forma,
 Flammantesque oculos & membra decentia, pondus
 Eloquii neætarque merum, modulamina, lusus,
 Ingenii vernantis opus. pulcherrima non jam
 Antiope fuerit, Spartanaque laudibus infra est
 Hermione & claris Candaulis nupta tiaris.
 Ut vidit, jam totus amat. non retia cordi,
 Non ultra phaleratus equus. mens prisca recessit.
 Dat veniam jaculis, subito mitescit amando,
 Erectus lascivit apex, vitæque prioris
 Horror abit. non cura canum est, non rura viasque
 Scrutari, qua cerua abeat, qua spargat odores
 Dama graves. totum juvenem regina Dione
 Occupat, atque suo jam mox ductura triumpho,
 Vulnerat & cordis telum penetrabilibus infert.
 Sed postquam cœpit fari, & confessus amorem
 Ore fuit, tantaque optat Iunone potiri:
 Respondit Preciosa: Mihi vix nubilus atas
 Labitur, & Paphis minus apta puertia curis.
 Mater ero, matri quam fas parere? cubili
 Ingerar, imperii patiens? & nata parentum
 Obsequio, mandata loquar? ne tempora, quaeso,
 Ærumnis præverte suis. hæc federa adultas,
 Illa nurus grandesque decent. quin sæva pudoris
 Sum custos vindexque mei. tibi forte voluptas,
 Posthabita probitate, placet, surreptaque furtim
 Basia. nobilitas quales effrenis amores,
 Inferior virtute, probat. Te celsa potestas
 Erigit atque attollit humo; me fata minorem;
 Me vatem fecere Dii. tu sanguinis ortu,
 Tu generis splendore potens illustrior exstas.
 Est genitrix contempta mihi, contemptior ordo.
 Has socias, has consortes veneror que coloque

Sordida. Tu molli vi vis lascivior aula,
 Tu spumantis equi exerces calcaribus armos,
 Pulchraque magnanimi moderaris freni caballi,
 Tu frameas hastasque quatis : mihi conficit ævum
 Fatioque doctrina manus, & scripta figuris
 Sors hominū. nunc letum aliquid, nunc triste rogata
 Eloquor, & gracili solor mercede laborem.
 Sunt alia innuptæ & vitæ florentis Iberæ,
 Nobilitate pares. mihi fusca coloris imago est,
 Coctaque sum Solis radiis & turpis olivo.
 Tu niveo candore nites. ego Cynthia credor,
 At tenebris oppressa suis. tu Cynthius ora,
 Tu melior vultus aperis, quos nesci & legis
 Indulsi natura mea. tibi vitæ laborum
 Plena, mihi tranquilla fluit. me damnat egestas,
 Majestas te tollit opum. concordia lecti
 Nulla foret, tam discordi sub iudice rerum.

Ille verecundæ placidissima verba puella
 Hausit, & ut dubiam votis in contraria mentem
 Flexit, & hinc generis decus & præfulgida voluit
 Stemmata, natalesque suos; hinc vincula gentis
 Barbarica, ritusque truces, & pauperis Iri
 Reliquias, Cynicæque affinia dogmata sectæ,
 Tandem ait : Heu quid non mortalia pectora cogit
 Imperiosus amor ! quæ non connubia necdis,
 Iupiter ! hanc si vel cupiam non velle, juberet
 Me, pharetræ, sequi. stringunt me lumina captum,
 Stringit lingua, pudorque decens, frontisque decora
 Casaries, vincitum pars pertrahit omnis amantem.
 Est quæ aliquid, quod amare facit; quod sentit amator,
 Nec, quid sit, memorare queat. Me respice, Virgo,
 Non veni intactum famæ rapturus honorem,
 Non sceleri involvam tedas. meliora petuntur
 Federa, nec sævi flammæ patiæ mariti.
 Coniuge dotari cupio, non virgine rapta,
 Ne mihi displiceat vitio maculata feroci

Integritas & iniquus Hymen. En, dextra fidesque
 Conjugis, & nostri non leuvm pignus amoris
 Annulus, Eoa radians ab jaspide munus.
 Nec minus apta thoro iustus tibi vernat ab annis
 Virginitas. tenerum tibi praxox flamma pudorem
 Sollicitat, possitque virum perferre iuventa
 Succrescens vigor. his Thybe nuptura sub annis,
 His Sappho periere. senis despecta puella
 Gratia. commendat novitas & nata recenter
 Pubertas. Sic vere novo decerpitur insons
 Flosculus; & prima ludant cui cornua fronte,
 In vitula se prodit amor. quid stemma genusque
 Obiicis? hæc tua sunt. nostro dotabere sponsa
 Sanguine, nobiliūque tibi transcribet honores
 Lex thalami. si pauper eges, me conjugemecum
 Dives eris. potuit miratis rustica Phyllis
 Arrisise Deis, rogamque cubilia scandit
 Felix pauperies. imbelles inter Achilles
 Nevit fila colos, magnoque adamata fuere
 Rura Panomphro. nulla est, in amantibus æquæ,
 Disparitas. fiunt similes, quos corpore iunctos
 Lectus habet. cunctos confundunt oscula mores,
 Nec festiva suos Cypris distinguit amantes.
 Hæc ubi fatus erat, primo s'aspirat amori,
 Insolita s'que suis sensit Preciosa medullis
 Exarsisse faces, totoque incanduit ore,
 Admista geniale fovens formidine votum.
 Tum verò Gordonna gravis, cui credita cura
 Virginis, accessit; passuque superior adstans,
 Infremit, in validis anus enervata lacertis,
 Callida, marcescens senio, rugosa, tremensque.
 Vique pererrantes per squallida colla capillos
 Disposuit, sic orsa loqui est: quid talia demens
 Moliris, speciose virum, cæcoque furori
 Indulges? compone animum, propiusque voluta
 Dura rudimenta & nostri decreta Senatus.

Si Preciosa placet, talis si poscitur uxor,
 Talem te fieri fas est. hæc regula vite
 Amplexanda tibi, parcendum legibus iisdem
 Obsequioque pari. Solem, vaga sidera, noctes
 Didicimus brumamque pati. per regna vagamur
 Omnia, nec certa Nomades regione moramur.
 Omne solum nobis patria est. non sufficit Afer,
 Non Asia stamus spatiis. Europa colonos
 Excipit ampla suos: toto discernimus orbe,
 Cum Phœbo mutamus iter. sunt oppida & urbes
 Arda nimis. norunt palantes Gallia cœtus,
 Ausonius, potor Tamesis Rhenique bicornis,
 Græciæque, & cunctis nostri celeberrima terris
 Fama viget. nulla est nobis distincta peculi
 Cura, bonis fruimur pariter communibus. omne
 Quod lucramur, habet quisquis. lis nulla movetur,
 Nam res nulla mea est, nulla est tua. credimus omnis
 Injustè nobis natura dona negari.
 Quicquid alit tellus, nobis alit. arbor agerque
 Omnibus ex æquo concessæ munerere Divum,
 Publica sunt undæ, famulantur flumina cui vis,
 Squamigerumque genus, nec solum publicus aër.
 Carpinus injussi pendentia ab arbore poma,
 Sunt etiam nostræ messes, quantum indiga victus.
 Turba sumus, cur non nobis bos fessus arando
 Mugitat? aut lanas solis ac vellera sceptris
 Donet ovis? mundi dominos Deus ille Deorum
 Constituit, quoscunque creat. quod possidet alter
 Est usu fructuque meum. qui primus avaras
 Possessor divisit opes, in commoda raptor
 Publica peccavit. damnamur crimine furti
 Insontes. Sibi quisque petit, quæ pluribus æther
 Concessit. quid enim? Rex Iupiter omnibus idem.
 Et Iove non alio nati, nutrimur eodem.
 Vita proba est, thalamique fides constantè amatur
 Conjugibus. sparsas Veneres & pocula Circes

Odimus & quot quot venerandi federa lecti
 Audaces violant. qui fecerit, hostia cunctis
 Mactatur, juguloque luit. non vincla, catastra,
 Non vexat tortura reos, laqueique trabesque.
 Virgo vices lictoris obit, fontemque trucidat
 Ocyus & pœnas scelerato à sanguine sumit.
 Nulla levat nostras vesana superbi mentes,
 Luxus abest, livorque malus, parvoque potentes
 Infidas ridemus opes. non bella, triumphos
 Querimus, aut diris læsi concurrimus armis.
 Non dubios pelagi tractus fluctusque secamur
 Lucripeta. nulla est magni custodia census.
 Non hic ante diem tardantis busta senecta
 Præveniat votis soboles. non queritur hæres,
 Non gravis est questura viris, non grande talentum
 Poscitur, aut timidis congesta pecunia saccis.
 Paucula sufficiunt, sordet questita supellex,
 Et pompa decor. hæc nobis velamina fulgent
 Splendidius. laceras lampas Phœbeia vestes
 Clarius illustrat. nullis araria furtis
 Nostra patent, vacua coram latronibus imus.
 Non animos mœror, non spes incerta fatigat,
 Non angunt metus, & semper sitibunda futuri
 Vota. sed ut tenui pascuntur rore cicadæ,
 Flosque bibit pluviam, securæ vivimus illis,
 Quæ fors cunque dedit. non duram vomere glebam
 Scindimus, aut rigido Vestam laceramus aratro,
 Non occat manus. & tantorum ignara laborum
 Gens, Cereris nunquam vel puri fontis egemus.
 Dum diversa placent aliis, huic sanguine livet
 Dextra ferox, salsam bibit horridus Amphitriten
 Navita, venator silvas indagine cingit;
 Dum suus agricolis labor est, terramque fatigant;
 Nos cælo cælique plagis Superisque vacamus,
 Pronaque spectamus nobis erroribus astra,
 Et quid quodque ferat, membris scrutamur in hæc.

Ac circumducti vires venamur Olympi
 Exigua statione manus. Si talia cordi
 Dogmata sint, si prisca placet, securaque Christi
 Religio, centumque Ioves, cultusque Deorum,
 Vxor erit Preciosa tibi; sed compare lecto,
 Sed sacri sub lege thori. sin fallere mens est,
 Raptaque virginitas possit placare furem,
 Dique Deaque omnes & conscia numina perdant
 Fedisragum, manibusque malus lacerabere nostris.
 Toxicam te Nessi tollent, vel tela sequentis
 Hercules, aut propria sati abere prole Thyestes.

Nec veluti Phrygius penetrat Lacedaemona pastor,
 Hanc patrias Helenam sospes vectabis ad arces.

Dixerat. at sublimis equo & conspectior Heros
 Annuit. Hunc, Gordonna, tua jam gentis alumnum
 Accipe, ait, vestris juvenem me ritibus omnes
 Imbuite. o domus, o tellus, patriique valete
 Dilectique Lares. tecum, Preciosa, vagari,
 Tecum vivere amem. tecum per devia raptus
 Sub Cancro cernam Meroen, sub Piscibus Istrum.
 Qua mihi religio est, cupiat latuisse. priores
 Dissimulet Cytherea Deos. tibi corpus, Olympo
 Ah victam, sacro animam. violenta putanda est,
 Sic praescripta fides. minimum peccabitur, acer
 Cum leges extorquet amor, rectorque Cupido.

Hac ubi fatus erat, nuptis clamore secundo
 Applausit trux turba novis, fastuque remoto
 Strinxit Acidaliis genalia corpora vinculis
 Improvisus Hymen. non jam generosa frementis
 Tergora scandit equi, pedibus per jugera nudis
 Ambulat. Attalico non fulget Sponsus amictu,
 Non pharetram gestare libet, non balthea pendent
 Ex humeris, capulisque insculpta minacibus horret
 Gorgonis effigies propriisque assibilat hydri.
 Degeneres juvenem tunica, dissecta que velat
 Ad talos demissa stola & male pendula palla.

Vngitur, & veteris proscripto nominis usum
 Andrea jam nomen habet. per rura, per arbes
 It juxta socius, Furiarumque agmina ductans
 Se quoque principibus permixtum agnovit Achivis.

Dic mihi Calliope, quo numine reddita matri
 Mox fuerit Preciosa sua, clausumque tenebris
 Damnatumque, prius, patria, populoque suisque
 Reddiderit fortuna virum; quo prodita fato
 Facta fuit supplex raptæ Gordonna puella,
 Dicite Pierides, tantisque ostendite finem
 Motibus, & fesso numeros præcidit e vari.

Errabat mutatus Iber, quæ sera profundo
 Extollit Carthago caput, Balearica spectans
 Æquora. cui lato occurans Virguncula gressu,
 Dum dignos propius generoso sanguine vultus
 Adspicit, occultam sub pectore gliscere flammam
 Sensit, & ut sensit, culpam lasciva fatetur.
 At fidei memor ille sua, lætisque piaque
 Conjugis, insanam diædis castigat amantem
 Integer, invictaque preces probitate repellit.
 Cum virgo spretos versans crudelis amores,
 Hac secum: Si non potui te blanda potiri,
 Vlciscar mea probra dolis. convertar ad artes,
 Et flam Stenobæa ferox, terrisque redibit
 Altera Phædra meis. Sic fasa, monilia, baccas
 Sericaque & chlamydes per cæca silentia noctis
 Tollit, & Andrea (ut possent surrepta videri)
 Ignara sub veste locat. simul acta per urbem
 Bacchatur, civesque suis clamoribus excit,
 Donec furta viri rigide discussa supellex
 Ostendit, visusque fuit peccasse viator.
 Non tulit impatiens læsa dispendia fama
 Insons nobilitas, infestaque militis arma
 Dum patitur, stricto præcordia verberat ense,
 Immemor imbellis sectæ. grassatur in omnes
 Licetor atrox, duris constrictus brachia nodis

Ducitur Andreas. capitur dux femina coetus
Gordonna & charo Preciosa avulsa marito.

Adspicit hanc, qua mater erat, ferventius uxor
Iudicis, atque oculos nunc huc, nunc projicit illuc;
Quamque videt, timet esse suam. se sentit amare,
Nec tamen hoc audet. non vultus, non color unius.
Non eadem mansit vox interrupta parenti.
Ut coepit Preciosa loqui, magis illa moveri,
Mirari & tacito percelli verberare pectus.
Nunc levis attonita subrepat opinio menti,
Spesque fovet repetitque suas. nunc pressa resedit
Credulitas. praebeant iterum fomenta puella
Forma, decus, majorque ipso reverentia sexu.
Ambigit, ambiguaque gravis dubitatio matri est.
Nunc oculos, nunc illa genas, nunc brachia tractat,
Et veluti clausos inimico vimine pullos

Circumcursum arvis, Preciosam nescia veri
Mater obit, grandique comes malefida stupori
Suspicio est. fugit agra dapes, palatia, raris
Sollicita invitata vigilantia lumina somnis.
Luctus acerbis adest, testantur verba dolorem,
Ora madent lachrymis, destillans ubere sanguis
Progeniem sobolemque notat. quam plurima pernox
Cogitat & veteres raptae reminiscitur annos.

At Gordonna gravi jamdudum percita cura
Haret in ancipiti. nec quid faciatve vetetve
Invenit. hinc scelus & raptus audacia terrent
Exanimem. hinc tristis miseranda scena parentis.
Et nata suspensus amor sperare fatentem
Et fraudes aperire monet. jamque agra, fatiscens,
Et dubia supplex genibus projecta parentis,
Hae soboles tua, Mater, ait. garisa teneto
Progeniem. affirmo; genitrix; desiste vereri.
Da veniam culpam fassa, miserere precam is,
Me me, adsum qua feci. in me convertite furoris;
Tela tui. vel si precibus clementia flecti

Se sinet, hoc oro, extrema placare senectâ.
 Adspice detractam juvenili vertice baccam,
 Adspice fulgentes per colla argentea gemmas,
 Adspice, qua quondam religasti sindone crinem,
 Cum raperem. sunt ista tua certissima prolis
 Pignora, qua moniis adolevit pronuba nostris,
 Et thalami consors digno sociata cubili est.

Vt dixit, rerum facies mutata repente est,
 Non matris titubavit amor; complexibus hæsit
 Filia: quas lætus lachrymas, nunc gaudia cunctis
 Extundunt: dicta est vero Constantia passim
 Nomine, nec Preciosa fuit: laxata marito
 Vincula: nobiliæque domus patuere genusque
 Et proavi: veniam meruit Gordonna; novisque
 Latius auspiciis clari coiere penates.

Virgo 'Αυδοφύγη,

Sive EMMÆ, Caroli Magni filia, EG-
 NARDVM Scriptorem, amasium suum,
 humeris portantis, fata & Nuptiæ.

Post domitas Alpes debellatosque potentis
 Insubria Latiique Duces, pulsasque ferocis
 Reliquias Totila; cum latè Sequana terris
 Iura daret, fractumque suis compesceret armis
 Saxona, Pannoniosque truces Istrumque Sarvumque,
 Et victus Carolo fasces summitteret orbis:

Risit Amor Venerisque puer, quatiensque pharetram
 Et mihi sunt fasces, inquit, mundi que potestas
 Francorum cum Rege mea est. hæc tela facesque
 Sceptra domant, regumque mei penetralibus ignes
 Luxuriant, tenerosque ruens bellator in annos,
 Virgineos mihi subdo sinus; mitrataque cogo
 Colla Cupidine & leges perferre tiara.
 Nos quoque, nos Caroli sumus, & non dispare fato
 Regna-

Regnamus, quacunque libet. si nomina Magni
 Victores jactant populi, majora meremur,
 Majus opus princeps moveo. si barbarus Humus,
 Si Gothica cessere acies & Gallica gessit
 Vandalus, & Mysis timuit trepidantibus Albis;
 Sentiet aula mea facinus memorabile dextra,
 Sentiet Emma dolos, & fraudibus apta patebit
 Virginitas augusta meis. generosa virago
 Nubet & insani specimen se dicet amoris,
 Veraque scribetur victuris fabula fastis.
 Partiar illustres magno cum patre triumphos,
 Dumque illi longo de vieta ex ordine gentes
 Obsequio se quaque probant; mihi regibus orta
 Progenies regumque soror, celebrisque Pipini
 Claraque Martelli neptis stipendia levi
 Solvet, & imperii majestatisque suorum
 Immemor, exuto quæret furiva pudore
 Oscula & indigni calamum scriptoris amabit.
 Quam nisi, cum pulchra Craten Hipparchia conjux
 Posceret, & foedi placuisset gratia gibbi,
 Decrepitusque senex. quam me moderante Menan-
 Eva sit crudele forum, gladiosque severa (der
 Discussit Tryphosa tuos. quam bella cœgi
 Corpora, cum rigidis Preciosam duceret Astur
 Legibus, & lacerâ erraret per compita pallâ,
 Ignarus prisca decoris. Nunc regia Virgo
 Concipiet flammâs; nostrisque arsurâ favillis
 Implebit terras famâ, documentaque mundo
 Certa dabit, quam nil timeat securus honorum
 Et recti contemptor amor, centumque libido
 Nixa dolis. hac fatidica ventura sorores,
 Ista trahent tetrica fatali pollice Parca.
 Pax erat, & lato regnatricis Gallia vultu
 Se poterat dominoque frui; cum festa per aulam
 Apparât ingenti Princeps convivia luxu,
 Totaque nobilium resonant palatia plausu,

Magnificas ductura nurus. Mavortia nusquam
 Signa, sed Attalicis sternuntur limina mensis,
 Et cunctos laxat majestas prodiga fastus.
 Non hic thoracum umbones, non fulgere cernas
 Terribiles circum clypei septemplicis orbes,
 Non gladios stringit bellax: vagina minaces.
 Omnia proscribunt proceres, in gaudia solvunt
 Ignavos animos, horrendaque classica lenes
 Demulcent cithara, lituosque obtundit & ara
 Blanda chelys, plenisque madent crateribus arma.
 Sic, ubi juratos cœlum rescindere fratres,
 Enceladum, Typhœa ferum, Briareaque dirum
 Reppulit ira Iovis: toto se latus Olympo
 Explicuit pater ipse Deum, curasque metusque
 Titanumque minas hilari dissolvit Iaccho.
 Mille modis gaudent populi, procerumque ducumque
 Diluitur risu gravitas. suspensa superbis
 E dapibus vexilla volant, quibus aspera belli,
 Prostratas Soraborum acies, arcusque, sagittas,
 Oppida capta manu, raptosque ex hoste penates
 Pinxerat ingeniosa manus. Mox atrix cernas
 Larvatis trepidare viris. hic savus Achillem
 Exhibet & fœtâ Atridem trux adspicit irâ.
 Ille refert Pyrrhum & flammantes luminis ignes
 Torquet in Andromachen. qualisque animosior olim
 Grajugenùm accendit latè per littora classes,
 Hector adest, quassatque faces. it lenior illis
 Antenor comes, atque humeris pia pondera gestans
 Trœius Æneas. sequitur deserta Creusa
 Ascaniusque puer, scelerumque inventor Vlysses,
 Palladium dextra attollens. cui proximus Ajax:
 Arma videbatur frendens sibi postulare magni
 Æacida, savusque loqui. pulcherrima venit
 Tyndaris & juxta gradiens famosus adulter,
 Attritusque malis Priamœus; Cassandra prophetans,
 Et nimium infelix Hecuba & Sichæia Dido

Ense rigens, raptaque miser Briseide Chryses,
 Quæ postquam tenuere oculos spectacula, tandem
 Prima leves Diana choros & orantia duxit
 Agmina venatrix, stricta qua veste pharetram
 Et curvos alte scapulis suspenderat arcus,
 Sic imitata Deam. calamis & arundine crinens
 Collaque frondiferâ redimiverat alba coronâ.
 Hanc nexis docte manibus comitatur euntem
 Turba puellarum, qualis solet esse sororum
 Naiadum, vel Menalii gens innuba Fauni,
 Aut procul amoto petulantes Pane Napeæ.
 Hæc Daphne fuit, hæc Crocale, lepidissima juxta
 Ibat Callirhoe, Byblisque Hyaleque Rhanisque,
 Et quondam in florem Clytie mutata. superbo
 Mixta ibat Niobe gressu, nataque traherat
 Pone suas. hic Halcyonen, Syringa, Batillam,
 Hic Dryopen videas. hic candida subsilit Iphis:
 Leucothoesque habitum virgo mentita vel Inis,
 Ad strepitum citharæ summam pulsabat arenam.
 Emicuere Deæ Charites, Aglaja plantis
 Mobilis, hinc tremula Euphrosyne, facundaq; Pitho.
 Virginibus totidem, pastorum vestibus omnes
 Occursant juvenes. quos præco more sequentes
 Pan Deus Arcadiæ duxit, cui cornua fronte
 Surgebant, vultumque involverat horrida barba.
 Monti vagam rapuit Dictynnæm semicaper Pan,
 Iuncta fuit Phæbo Daphne, duroque Menalce
 Callirhoe, Byblis Cauno, Niobenque traherat
 Thyrsis. at Alcidas Hyalen, Clytienq; Palamon.
 Lata Rhanis saltat Mopso comes, Halcyonenque
 Agrestis flectit Corydon, Syringa Marullus.
 Allevat Alcæon Dryopen, capit Iphin Alexis,
 Leucothoen Daphnis. sociantur Cycnus & Ino.
 Silenus crasso ducitabat ventre modestam
 Euphrosynen, Melibæus amat concurrere Pitho,
 Aglaja levipes Cephalus, Crocalæque Philamon.

Mira chori facies. nunc intercepta virili
 Corpora Nympharum turba vestigia certâ
 Lege regunt; nunc oppositis stant frontibus omnes
 Atque aduersa viro virgo est. nunc dextera dextra
 Hæret & attollit generoso brachia motu,
 Nunc dimissa manus cuique est; errantque vicissim
 Et dominam mutant pueri dominumque puella.
 Mox sibi desertas repetunt, & quæque priori
 Saltando matrona coit. velut ipsa vagantur
 Sidera, jamque student jungi, modo tramite longo
 Dissociata micant melius. leuis arena cunctis
 Tunditur ad numeros. nunc hic, nunc ille caprizat,
 Pesque pedi teritur quarto. rotat ille lacertos
 In gyrum curritque trochus. directa moventur
 Membra, nec inflexis foedè ludibria debent
 Popliibus. prudens strepitus motusque feroces
 Virgo cavet, lenique ferit proscenia saltu.
 Inæ manus pulsant manibus, feriuntque, crepantque
 Argute digitis & solo pollice cantant.
 Praludunt litui saltatriceque choreas
 Sistra tabæque regunt. forma est diversa canendi
 Et diversa chori. jam priscum Cordaca saltant,
 Iam Ladam, jam Trettanelum, jam Pyrrica solos
 Lassat forma viros rutilisque moventur in armis.
 Nunc chorus Eumelia est, nunc inconcinna Sicinnis,
 Hi Samios referunt motus, hi Carinizant,
 Illi Hormum alternis saliant, Corybantiaque aræ
 Curetumque modos alii, moresque vetustos
 Phaaciim aut variis imitantur Prothea formis,
 Aut Salios, aut thyrsigeri modulamina Bacchi.
 Quin agiles videas, imitantes omnia, mimos
 Currere & exactis pedibus pulsare theatrum.
 Hic saliens fodit, hic textoris imagine telas
 Projicit, hic faber est, nentique simillimus ille.
 Calcat fullo togam, fictus vespillo cadaver
 Bajulat, hic grandem saltans vorat ore placentam,

Hæc insana furit, titubat paupercula Bauce,
 Et saltu petulans Citherea notatur in ipso.
 Dumque tacent, oculis, motu, gestuque loquuntur.
 Hos inter miris fledebant corpora gyris
 Spectantumque oculos aliquis converterat in se
 Conspicuis forma juvenis. non pulchrior ulli
 Vultus erat. pars quæque tenax & gnara decori
 Emeruit laudis precium. despectior illo
 Maoniis toties celebratus ver sibus acer
 Meriones fuit, & saltandi clarior olim
 Arte Neoptolemus. poterat per summa volare
 Atria saltator velox, & radere visus
 Vix tactam ferieb at humum. demissa modeste
 Hinc manus at que illinc pedibus monstrabat in imis
 Ingenii studique notas. nec doctior alter
 Scribere, & eximiis teneram signare papyrum
 Lineolis, bibulæque animam concedere chartæ.
 Hic Eginardus erat. quem capta cupidine forma
 Regia progenies, tunc, cum saltaret amavit,
 Et sensit placuisse sibi; tacitumque sub alto
 Igne facit votum & vehementius æstuat Emma.
 Tunc cupiat peccare, & basia figere membris
 Mobilibus doctisque regi; circumdare collo
 Brachia, completique virum. quin sanguinis odit
 Nomina splendoremque sui, titulosque decusque
 Ipsa suum metuit. vellet contemptior esse,
 Nec regum prognata domo. fastigia regni
 Demissus declinet amor, fastusque potentum
 Negligat, ut tali fiat magis apta marito.
 Spes tamen obscænas inconcessosque hymenæos
 Non audet pepulisse animo. resoluta quiete
 Expetit absentem. non primo avellere amori
 Noxque diesque queunt miseram. cum fusa per her-
 Mæne sub urbanos distincta per ambulat hortos, (bas
 Saltantis versat speciem. cum clara pyropo
 Limina conscendit, centum stiprata puellis,

Spectat in expleto gradientem pectore formam,
 Conspicuaeque genas, & mascula membra, decusque
 Oris, & ingenio gratum candore ruborem.
 Omnia miratur, quæ viderat, omnia jaëtat
 Et majora putat. fingit sibi somnia, fingit
 Tangere se juvenem, visa est sibi jungere corpus
 Corpori & erubuit. tandemque ita mente profatur:

Emma, quid est? cur grata viri saltantis imago
 Nec concessa probas? cur hac tibi fœdera demens (est?
 Promittis, gestisque frui tam dispare lecto?
 Num par huic diadema thoro est? num tanta pote-
 Contempti scriptoris erit? si filia magni (stas
 Non essem Caroli, possem non agra potiri.
 Nunc quia sum, juvenis non est meus, ipsa q̄ damno
 Est mihi majestas. plebeia beatior essem,
 Et fruere votis felix. quam nomina vellem
 Mutari mea posse mihi! quam stemmata vellem
 Esse minima mihi, aut lumen prælustrius illi!
 Tunc, Eginarde, tuo poteram nurus esse parenti,
 Tunc, Eginarde, meo poteras gener esse parenti.
 Omnia tunc cuperem fieri communia nobis,
 Osculaque & lusus & quæ sperantur amanti.
 Non tamen hic nostro de corde fugabitur ignis.
 Vrer amore tui, causas circumfero mecum,
 Et veluti candens Phœbo surgente pruina
 Solvitur, agra tuis sensim tabesco favillis,
 Attenuorque, vigor solitus viresque fatiscunt,
 Dum secunda meo præbes alimenta furori
 Quid faciam? roger, anne rogem? si primus amares,
 Possem casta sequi, flammaeque rependere flammis,
 Et votis aqua esse tuis. nil tale petentem
 Aggrediar prior? & poscam, qua poscere fas sit
 Te potius? poterisne loqui, poterisne fateri,
 Emma, faces? non illa placent. confunderet horrens
 Ora pudor. potius, quæ nescit muta pudere,
 Litera secreto fallax præcurat amori.

Sic ubi Demophoon ventis promissa dedisset,
 Per mare, per terras testatur epistola luctum
 Phyllidis. absenti scripsit Briseis Achilli,
 Pegasis Oenone Paridi, regalis Orestii
 Hermione, & pulchro Sappholasciua Phaoni.
 Hac etiam nostras sedit sententia menti.
 Arte nova prodendus amor. non eloquar audax
 Senfa, per ambages ibo, fideisque dolose
 Fraudibus ignarum aggrediar. concessit amanti
 Multa Venus, prudensque caret simulatio culpa.
 Quid liceat, spectare senum est. fas omne nefasque
 Expendant, qui sceptras gerunt. temeraria dici
 Cypris amat, nunquam timidi statuere trophaum,
 Et toti trepidus populo ridetur amator.
 Dixit: & hinc dextra calicem chartamq; sinistra
 Arripit. & jamjam cupiens meditata notare,
 Scribere formidat, tremat, incipit, abjicit excors
 Et rursum repetit tabulam, gaudetque doletque,
 Et delet scribenda iterum; scribitque vicissim,
 Quas deleta volet. sic fluctuat, ambigit anceps,
 Sic animi pendet. donec secura pudoris
 Audet verba novis inscribere talia ceris:
 Quam tibi transmitto, referas, Eginarde, salutem.
 Et jussis attende meis. nil poscimus ultra,
 Huc, scriptor celebrate, veni. te cernere coram.
 Te cupio scriptore frui. tibi dextera solers
 Pingit adorandis absentum verba figuris.
 Et manus in foliis ludit dexterrima summis,
 Ut Druida mirentur opus, succosque notasque
 Et volucris penna officium. mihi talia mens est
 Discere, te ductore. velim virguncula magna
 Artis & ingentis doctrina arcana doceri,
 Te praeunte. piget vili percurrere telas
 Pectine, vel torto deducere stamina fuso,
 Aut vestem distinguere acu, vel Gallica lata
 Ad cithara cantus modulari carmina voce.

Claruit & Manto studiis, celebrata Sibylla est
 Ominibus, vixit Latio facundia matris
 Gracchorum, Pollaque decus. subtilis Arachnen
 Extulit ars, doctam commendant filia Minervam,
 Textaque magnificam stupuerunt serica Circen.
 Me pulchrè scripsisse iuvat. nil penna, sed usus
 Proderit. O dignum mortali gente repertum,
 O Superum labor! exigua se cuspide terris
 Explicat & tenui loquitur mens abditâ rima,
 Et procul extremis aperit mysteria Parthis,
 Transque maris tumidos fluctus, Alpesque nivesque
 Intrepidum molitur iter. si cernere cordis
 Intima & abstrusos animi penetrare recessus
 Vis diuina valet, nos hac interprete penna
 Di sumus, & patuli motus cognoscimus orbis,
 Et Tanain ultra, & Libya desertâ, truceque
 Caucasum, Hyrcanosque sinus, & Baetra vagamur.
 O felix Cadmi studium! quàm, littera, multum
 Utilitatis habes! quàm prodes scripta decenter!
 Te sine ploret amans, nec Sestos norit Abydum,
 Non Grajum Medea ducem, non Cressa puella
 Scribere Thesea possit perjurâ lingua.
 Tu vallos, tu castra latens, tu saxa serasque
 Perrumpis, clausasque subis validissima portas,
 Et cæca vigiles fallis sub nocte phalanges,
 Nec te Luna videt. tu fossas subter & undas
 Tuta ratas quærisque viam. te pendula celfo
 Aère gestat avis, portant tua verba columba,
 Et bellitorem deridet epistola Martem.
 Te sine non fidus Pyladi scripsisset Orestes,
 Te sine non fido Pylades scripsisset Orestis.
 Te sine quis Nini rabiem, quis Iasonis nosset,
 Victoremque Asia Macetam, tria fulmina belli,
 Scipiadem, Pyrrumque & parvo vivere suetum
 Fabritium? fœdis jacuisses, Brute, tenebris,
 Adversasque morvens socero, Pompeje, cohortes,

Et tacitos pramerent ingrata oblivia Paulos,
 Marcellos, Crassosque & nomina digna Catones.
 Annales, fastosque & qua meminisse futuri
 Tot monumenta valent, scribentis munere versas,
 Posteritas; sive hæc foliis inscripserit olim
 Cura patrum, & sicco steterit Sapientia grandis
 Cortice, seu lenta legerentur præ alia cera,
 Aut nivea caperent simulachra nigerrima charta.
 Accedas, Eginarde, doce, quos linea ductus,
 Et quales poscat scitissima litera flexus,
 Laudatusque sua incedat statione character.
 Hæc jubet Emma, veni & facilis mandata capesse.
 Talia scribentem tandem pudibunda reliquit
 Penna manum, dubitat, num qua jam scripta fuisset
 Confodiat. dissuasit amor. signare tabellam sent
 Incipit & pressa subsignat nomina cera.
 Deque suis aliquam famulis accersit, & illas
 Trade, ait, hæc abiens Eginardo trade tabellas.
 Nec mora, Casarea scriptor spectatur in aula,
 Emmam letus adit. poteras cognoscere culpam,
 Ut stetit ante oculos. non illi vultus & ora,
 Non color unus erat. pallet, rubet: astuat, horret:
 Vox tremula est constansq; iterum: vult discere, discit:
 Scribere vult, scribit: rogat, errabunda rogatur,
 Corrigiturque manus. laudat studiosa magistrum,
 Miratur celeres ductus, vocumque maendros,
 Et per continuos remeantia brachia circos.
 Ille verecundi mox observator amoris,
 Et Veneris secreta notans, laudare laborum
 Prima rudimenta & regalis cepta puella
 Incipit, & placida moderari exordii voce.
 Dein propius verbis, propiusque assibilat illi,
 Molle aliquid, festivum aliquid, paradigmata scribit
 Callidus & totum chartis deducit amorem,
 Quaque suo scripsit Byblis moestissima Cauno,
 Laodamia viro, aut charam Leander ad Herum.

Seligit argumenta, & sic accendit amantem.
 Illecebrisque fovet. scribit sine mente virago,
 Atque aliò manus, atque aliò mens lasa vagatur.
 Dumque piget chartas prono nimis ore tueri,
 Respicit adstantem juvenem, vultumque retorquet
 Crebrius; atque errare cupit, quò sepe monentem
 Audiat & cupidos scriptori obvertat ocellos.
 Discit amatque simul virgo. cum littera Cadmi
 Prima foret scribenda, levem scribebat Amorem,
 Cum B Basylum, cum C Citherea notatur,
 Quinta Eginardus erat, fit littera quarta Dione.
 Artem turbat amor comes, ars perturbat amorem,
 Et male concurrunt ratio & vesana libido.
 Ergò ubi se ostendit repetitis lucibus aula
 Scriptor, & accensa furor immansuetior Emma est.
 Labitur è manibus calamus, lachrymisque papyrus
 Mœsta madet, stillant oculis humentibus undæ,
 Et domina crimen produnt, tandem incitus ardor
 Litterulas inter furtim rapit oscula, jungit
 Amplexus; rident ambo, mirantur amantum
 Esse scholam. jam charta, stylus calamique recedunt
 Longius. officium spernit vulgare docendi
 Præceptor, majorque viro fiducia surgit,
 Atque Emmam plus grata docet. non illa fateri
 Rem timet. at causas aperit, morbumque dolosque
 Quæsitumque diu simulato fine magistrum.
 Utque suis vitium gradibus seriesque malorum
 Incrementa capit, post tot præludia miscent
 Corpora, & audaci scriptor bellissimus Emmã
 Et lecto potitur. stupet exaltatus amator
 Scribendi precium & pingentis præmia dextra.
 Nox erat & nigra tellurem involverat umbra
 Demerso natura die. Sopor altus habebat
 Mortales, & fessa suis se regia curis
 Solverat. obscuris virtus crimenque latebat
 Occultum tenebris, Paphiisque accommoda ludis

Tempestas illunis erat. non Hesperus ignes
 Extulerat roseos, non pleno Cynthia vultu
 Lucebat cœli medio. sua gaudia laxat
 Filia victoris Caroli, fruiturque proterva
 Præceptore suo. cui jam non littera segnis
 Ducitur, aut totas metitur syllaba noctes,
 Sed lasciva Venus. vellent caligine longa
 Concubitus facinusque tegi, nodiurna morari
 Sidera, nec currus velocem volvere Phœben,
 Auroramque suis fixam consistere bigis.
 Interea gravidus secundis imbribus æther
 Labitur in terra gremium, dispersaque sursum
 Corpora cogit hyems, & quæ sine frigore possent
 Esse graves pluvix, permixtus distrahit æer,
 Et candere facit; nivibusque adoperta caducis
 Prata, urbes, montesque nitent. non ista duobus
 Apta fuit mundi facies, non forma procanti
 Tutata satis. surgunt ambo, sua limina pandit
 Emma, procum tepido tum dimissura cubili.
 Utque vident niveo terras albescere vultu,
 Stant ambo attoniti. metuunt, ne garrula crimen
 Et thalami labem patri natura loquatur,
 Certa viri monstrans vestigia. Vah, mala dixit
 Nix, Eginardus, abi. crudelis amantibus obstas,
 Indiciumque mei facis. ô si Dædalus alas
 Commodet, & levibus raperer trans aquora pennis,
 Bellerophonve ministret equum! ô si vertar in undas
 Et fontes, Arethusa, tuos, vel marmore totus
 Obrigeam fiamque lapis! mihi terra dehisce,
 Absorbe tam immane nefas. me tollite vivum
 Eumenides, Stygioque caput dammate profundo.
 Quo fugiam, via nulla patet. si saxa niveque
 Affusas calcare velim, pes fallat amantem;
 Sin maneam, offendet genitor. nunc fertile fraudum
 Deficit ingenium, nec habent mea vela recursum.
 Quam malefida meas exorsa est Cypria flammæ!

Quam nox hæc inimica fuit, qua finiet illas,
 Quas fuit orsa, faces! nihil est quod fingere possit
 Inconsultus amor. sim taurus, Iupiter, Emmam
 Ut rapiam fluctus ultra. mea corpora torque,
 Artusque attenua, ut colubri sub imagine parvus
 Elabar, fac esse aquilam, nubesque secare,
 Et vastum per inane vehi. sim vilis Arachne,
 Aut blatta tineaque minor. Nec territa casu
 Palluit Emma minus, trepidat, suspiria ducit
 Anxia. nunc sua fata dolet; nunc condolet illi,
 Et multum percussa tepet. deservit astus,
 Et serò deprensa sapit. subit ira tremendi
 Caesaris, offensusque pater, generisque domusque
 Splendor, & invidis aspersum dedecus armis.
 Tandem ait: Invenère viam mihi fata Deusque,
 Nec me deseruere doli. magis advocat artes,
 Cum formidat, amans, gliscitque industria, cum se
 Angi credit amor. ne te gressusque viriles
 Observent, Eginarde, nives, cervicibus hisce,
 His humeris librabo virum. sublimior hac tu
 Colla premes celsusque meus portabere in armis.
 Magnus Atlas tremulo quondam suffectus Olympo
 Sustinuitque Deos. ipsum Iove natus Atlantem (est,
 Fulsit, Anchisen Troja flagrante parentem
 Susulit Aeneæ pietas. portata feroci
 Nesso Deianira fuit, se Pelion Ossæ
 Altior imposuit. tot portavere marita
 Obsessos cervice viros, charumque redemit
 Quæque sibi pondus conjux. hoc audiat omnis
 Posteritas, humeris magnum sublimibus Emma
 Insedisse procum, & neptim potuisse Pipini
 Ferre marem, & pedibus juvenem vexisse tenellis.
 Cæpta placent. alacrem velox Eginardus in Em-
 Insilit, illa attollit onus spectabile, portis (mam
 Egreditur calcatque nives. amplectitur ille
 Virgineum caput & collo trepidantia necit

Brachia,

Brachia, dumque gravis vehitur, sibi pondera vellet
 Diminui fierique levis. memorabile vidit
 Et facinus Dictynna novum, nebulisque fugatis
 Extulit os, risitque duos. plausere supernè
 Plejades & raptà sibi virginitatis honorem
 Excusant grandi exemplo. spectabat ab astris
 Sueta capistratis vectari in tigribus uxor
 Thyrsigeri formosa Dei. cum conjugè Cepheus
 Claraque Cassiope fortem videre puellam
 Ire per hybernas noctes, onerique misellam
 Ingemere & laxis hinc illinc pendula vittis
 Crura tenere manu, nec fastidire laborem.

Atque ea fallaci geminis dum nocte geruntur,
 Quamvis tranquilla donasset membra quieti
 Rex Carolus, jacet in somnis. quin plurima versans
 Regnorum expendit casus, discrimina belli,
 Martis opus, quantis alibi se viribus Humis
 Erigat, ad-versasque acies opponat Iberus,
 Colligat Albis opes, qua poscant fœdera Mauri,
 Quas aras statuat, qua surgant templa Tonanti
 In Sorabis, quibus occulta mansuescere gentes
 Obsequiis jussisque queant. hæc corde volutans,
 Dum fugat ignavum pernox vigilantia somnum,
 Proripit è strato corpus, foribusque reclusis
 Adspicit ignavus lepidà spectacula scena,
 Ut tenera grandem libret cervice tenella
 Virgo virum, noctis medio, ventosque geluque
 Spernat & infestà glaci alia frigora bruma.
 Illicet excubiis vigiles arcessit, & ambos
 Stare jubet, nec ferre gradum. captiva tenetur
 Infelix Emma, atque humeris decussus amicis
 Incubus. obgannit depresso miles amanti,
 Indulgetque jocis. tunicâ velata recinctâ,
 Collaque succiduo circum ludente capillo,
 Adstitit ante oculos patris mœstissima virgo,
 Oraque fixa solo reinens deplorat amores,

Consilii que inopes & stultos devoret ignes.
 Stat juxta pavidus scriptor. pratendere nescit
 Ipse sui iudex animus, pallor que nocentem
 Arguit, & versi commoto à Casare vultus.
 At pater ingentem servans sub corde dolorem,
 Attonitusque stupet, tantique in virgine casus
 Sceptra loqui prohibent. nunc lumina torquet in il-
 Nunc illum torvus formidandusque tuetur. (lam,
 Ter pede pulsat humi frendens, ad spectat amantes,
 Discinctas ab amore togas, velamina circum
 Pendula, tot jamjam rapti argumenta pudoris;
 Iratumque caput quassans, horrenda remugit
 Murmura, murmuribusque minas regaliter addit.
 Utque reos claudi tenebroso carcere jussit,
 Tales sollicito depromsit pectore voces:

Heu, quam dura meas exercent fata tiaras!
 Quae Carolum fortuna manet! venerabilis orbi
 Totque Ducum major titulis in prole fatiscit
 Majestatis apex. regni fastigia nostri
 Depreciat sceleratus Hymen. privata dolemus
 Damna patres, vitis que ruunt immanibus aula.
 Inclinat regale decus, culmenque flagellat
 Filia, & angusto scelus intertextis honori.
 Prospera Gallorum currebant tempora rebus,
 Concussusque meis jam mitescebat habenis
 Mundus, & afflicta libertas reddita terris,
 Et fuerat quoque, Roma, tibi. miki signa genuque
 Et Sclavus & Sala potor, Rhenique Dravique
 Accola, & indomitus pridem submiserat Astur.
 Surgebant delubra Deo, melior que vigebat
 Relligio, cultique pii reverentia cœli.
 Sed peccat, varioque domi se crimine quisque
 Polluit. En, quanto soboles mea major habetur,
 Majus crimen habet. patrius injuria sceptris
 Deditic parere mihi, partisque triumphis
 Obstrepit, & fulgens conspurcat sordibus ostrum.

Quarto

Quam genui, minus illa mea est. scriptoris inique
 Facta fuit pellex. rapuit vesanus amator
 Virginitatis opes & casta symbola fama.
 Gaudia sic socio vadunt permixta dolori,
 Gloria dedecori. nihil omni ex parte beatum
 Adspiciunt, qui cuncta regunt. sors inæsta secun-
 Diluit, & celebres infamant supra coronas. (dam
 lam dignos nata thalamos regumque parabam
 Federa, sperabam nostra & connubi stirpi
 Splendida, quique meis esset (proh tempora!) regnis
 Par gener. imbelles pervertit perfidus annos
 Civis, & illustres exstinxit ganeo tedas.
 Quas, Eginarde, tibi pœnas, quæ justa rependam
 Præmia flagitio? non simia, culeus unus,
 Non serpens satis unus erit. discepta merentur
 Membra trahi, laceræque rapi per compita partes.
 Et tu, Nata, meâ mox exerceberis ira,
 Et jugulo moritura lues, quæ stemmata Patrum,
 Quæ claros abavum cineres petulantibus ausis
 Conspuis & proprii subvertis jura parentis.
 Pone modum victor Carole, & mansuetior audi,
 Et differ punire reos. distingue duorum
 Crimina. non peccant paribus vir, femina pœnis.
 Huic sexus pro parte favet, facilisque moveri
 Credulitas, mollisque levis lascivia vita.
 Exeat aularum spatium regumque penates
 Despiciat pietas. non hac in sede morantur
 Cum forma pudor, & mores sine labe pudici,
 Aut tantos inter non tuta modestia luxus.
 Fortè aliquid causæ dedimus, dum regia natam
 Educat applausus inter lususque potentum
 Obscenisque ducum voces. bibit inscia ritus.
 Virgo malos, studiisque salax desuescit honestis.
 Quin sua nascentem accendit Cÿtherea puellam,
 Et crescit, placitura viro. se nibilis atas
 Erigit & seros audent sperare nepotes,

Ac tædet vixisse sibi. si dulce mariti
 Poscitur officium, nimis est morosa parentum.
 Cura; placent pauci, queis fas sit nubere, reges.
 Sic trahitur sperata dies, lectusque jugalis,
 Et primos inter marcent matura calores
 Tempora, nec metitur vernantis flosculus ævi.
 Difficiles in amore sumus, decretaque matrum
 Lenta nocent. donec se grandis filia prodat
 Ignibus insanamque furor seducat amantem.
 Expendam facti causas, quam quisque secutus,
 Aut qua quemque prior fuerit. suffragia poscam,
 Nostraque decident istos subsellia casus.

Cæsar ut attentis facinus mirabile rostris
 Exposuit, quamvis celasset nomina prudens,
 Damnant illa reos & dira morte piandum
 Censetur tam grande nefas. pariterque togatos
 Ante patres Eginardus adest, & filia regis
 Demissum velata caput. nil tristius unquam
 Post Phaëthoneos vidisti, Cynthia, currus,
 Leucothoësque rogam aut crudelis fercla Thyestis.
 Advolat ad nutum stricto mucrone minister,
 Adstat spectator Carolus, trabeataque circum
 Pulpita, & austero Nemesis metuenda paratu
 Tota riget. Tunc cernere erat pietatis amantum
 Flebile dissidium. memorandi testis amoris
 Lis fuit, & meruit veniam discordia felix.
 Namque ubi prima mali scelerisque rogatur origo,
 Se vocat Emma ream. sed contradicit amator
 Adversusque sibi est. pergit sua pandere ab ovo
 Crimina, certa mori virgo. pro virgine fraudes
 Ille suas variasque exaggerat ocys artes.
 Alteriusque alter facti, spectante theatro,
 Dilui invidiam. gignit concordia rixas,
 Et partes facit acer amor, diversaque suadet
 Indivulsa fides, proprio de funere quisque
 Litigat, & tanto gestit vehementior esse,

Quanto

Quanto amat uberius. simul indignantur, amantq;
 Culpa mea est, ait Emma, mea est, Eginardus. & ho-
 Quisque sui est, causaque sue contrarius obstat. (stis
 Mors geminis petitur, sed quam sibi poscit amitor,
 Praevenit hae; quamque illa cupit, cito praevenit ille.
 Ecce, suos juvenis cervici intenderat ictus
 Lictor atrox, cum colla ensi velocior Emma
 Supposuit, dixitque, Feri. me percute fontem,
 Parce viro, genitor. quoties ferienda seorsim
 Emma foret, totus collo superirruit Emma,
 Meque feri, dixit juvenis. complexibus haerent
 Corpora, sic moritura simul. dubisque sitelles
 Nec sic juncta aedet, nec singula colla feriri
 Ense queat. rigidam Nemesin remorantur amores,
 Aethernusque in morte furor. stupet omnis & haeret
 Hac inter multum dubius spectacula iudex,
 Et poenam geminis animo vultuque remittit.
 Haud aliter Taurus adiens Archivus Orestes,
 Cum coram irato feralis victima staret
 Rege, suis vidit Pyladem intercurrere fatis,
 Proque suis Pylades rursus intercurrere Orestem,
 Turbarique forum, languere ferocia Thracum
 Pectora, barbaricumque iras posuisse tribunal.
 At Carolus, quanquam ancipitem praesentia men-
 In diversa ferant, & jam plus parcere nata (tem
 Exoptet, juvenemque mori: jam justior ultor
 Esse velit, geminosque mori: jam lubrica verset
 Corda hominum Veneremque levem, solumq; beatos
 Non peccare Deos: jam spretis maxima poenis
 Regna quati, sperni leges, succrescere pravi
 Semina & occultos stimulos peccantibus addi;
 Mitescit, veniaque favet, lenisque secures
 Ire monet, placat fractum clementia regem,
 Componitque truces vultus, patremque serenat
 Virginis, & tumidos sedat mansuetior astus.
 Orchestram conscendit Hymen, Libitina fugatur,

Et

Et tristis lethi facies. puer aliger alas
 Concutit attollitque faces. Pater, Accipe, dixit,
 Emma virum. si primus amor peccavit amando,
 Nunc conjux, nunc uxor ama. cape nobilis Emmam
 Et tabulas, Eginarde, tuas. adsuesce vocari
 Progeniesque generque meus. tibi filia gignat
 Martellos alios & nomina digna triumphis.
 At mala venturi caveant exempla nepotes.

Vndiq; conveniunt Proceres, gratantur, & omnis
 Effusus vacat aula jocis. connubia surgunt,
 Concordesque ligant animos: se Gallia totam
 Latius explicuit, seu quæ Braccata silutat
 Massylum populos, seu trans-Alpina Togatis
 Pandit rura viris, seu quæ spaciosior exit,
 Et sparsum nodo stringit Crinita capillam.
 Subsiliit Liger, & famosis Sequana ripis
 Plenior intumuit, sua sentiit Axona princeps
 Gaudia, sensit Arar, Rhodanus rapidusq; Garumna,
 Et tumido terras tunc Matrona proluit alveo.
 Plurimus arsit amans. Emmam comitatur Amorū
 Turba frequens, cingunt herbis redolentibus Emmā.
 Erucaque comas & myrto tempora velant.
 Tunc Glaucus Spathalen fertur, pulchramque Pale-
 Dorida dilexisse magis, Neptunus inisse (mon
 Tethya, Leucothoën Phorbas, Triton Panopæam,
 Perque patens Emma fraudes cecinisse profundum,
 Et calamum scriptoris. erat, qui carmine longo
 Festivum recitaret opus. speremus amantes,
 Exclamat Melicerta. potest regalia vilis
 Auspiciis Divum pulsare cubilia scriptor,
 Et facili jam rege frui. sibi maxima spondens,
 Fit Superis propior. quicquid mens imperat, audax
 Impetrat. ignavo nunquam fortuna timori
 It comes. erectas constans fiducia nobis
 Spes fovet. haud paribus semper palatia flagrant
 Ignibus. admittat quemvis regina maritum,

*Basylumque rudi cupiat libasse subulco.
Sic plausere Dea, sic applausere Deabus
Letantes passim Druida. sed celsior alta
Despectans res humanas de nube Menippus,
Dum regum luxus & stultas ventilat aulas,
Et naso patrem Carolum suspendit & Emmam.*

A M P H I T R V O
T H O L O S A N V S,

Sive Pseudo-Martini Guerra historia. Qui postquam sub specie veri Guerra thalamo ac conjuge hujus esset potitus, & stupenda audacia ac vafricie sceleri suo obtendisset speciosum patrocinium; tandem detecto dolo agnitus ad restim & flammam à Senatu Tholosano damnatus est.

HActenus insanos juvenum cantavimus ignes,
Flagrantesque faces & amantis vota puella,
Discordesq; thoros; quos mox, Iunone secunda,
Latiore adspexit vultu Citherea jugali,
Conjugii que fides vincolo meliore ligavit.
Si peccavit amor, sapuit post mollia tandem
Crimina, & ut primum rabies decessit amandi,
Sera verecundis venit Sapiencia nuptiis.

Iam mihi cernuntur Veneris delubra moveri
Sedibus, & fœdis horrescere numina tedis,
Et trepidare Paphos, scelerique infrendere juxta
Et Samos Idaliumque nemus, Cyprusque Guidosque
Et totus tragico impleri clamore Citharon.
Fugit Hymen, fugere Dii, cum scævus adulter
Polluit absentis thalamos & jura mariti,
Et constans in fraude sua est. Plutonia circum
Agmina vesanos inflammavere furores,

Et

Et sua fere malo. violata supra sororis
 Tantaliden laudasse reor, facinusque nefandum
 Commendasse viro. stimulos Ægysthus amanti
 Subdidit, & patrius ardescens Myrrha favillis,
 Quaque novum passa est genus Hippomeneia pœna.
 Ne mihi Pantolabos Nomentanosque nepotes
 Obiice, Roma salax. Paridem excusate Mycena,
 Fallacesque Deos Theba, si foque latentem
 Amphitryone Iovem: minus est à Casare ladi
 Posthumias Mutiasque semel; mæchoque vacare
 Drusillam, aut pravi matrem peccare Neronis,
 Ac Messalina socias. his grandius audet
 Impostor Parsetta nefas. aliena scelestus
 Tecta subit, scandit thalimos fruiturque tot annis
 Non uxore sua; scelerique obtendit & ausis
 Acre patrocinium, & dubio sub iudice peccat,
 Suspenditque forum. Vera erravere mariti
 Nomina; complexus & basia mille labellis
 Erravere suis, patrem decepta salutat
 Progenies, cupiensque soror germana videri,
 Non fuit. in falsis hæsit cognatio verbis,
 Et placuit spurcus gener, & male notus amator.
 Improbe Amor, quæ non humanis crimina suades
 Mentibus! in gelidis arsit, pro virgine, saxis
 Pygmalion, voluit qui frigida membra puella
 Complecti, & calidis componere marmora membris.
 Æstuat & certo cuiusvis mercabilis ære
 Chloris amat, lassatque viros. lenonia fervent
 Limina, & exili precio muliebris honestas
 Venditur. ista domos Superum pervertit & astra
 Improbitas hominesque Deum dignata cubili est.
 Hæc furit, in vitasque rapit, currusque ministrat
 Et celeres ad supra rotas. hæc impia miscet
 Semina, nec propriam timet incestare novercam,
 Aut matri gravis esse sua, fratremque sorori
 Conciliat jungitque duos. Hæc ipsa Guërram

Dum simulat, magnis animis mendacia rostris
 Vendit, & eludit rigidas praefracta curules,
 Et securus diu est, & perfida conjuge gratis
 Alierius potitur. Vos o clarissima mundi
 Numina, qua lento premittis mortalia gressus
 Flagitia & justam audaces contunditis iram,
 Sistite successus, dubiisque recludite verum
 Porticibus. Tuque o Nemesis, quam nocte silenti
 Oceanoque ferunt natam de patre, verendam
 Os aperit, & tantis obsta contraria coeptis,
 Perque forum & Patrum raptam subsellia vatem,
 Conatusque leua, donec fatalis iniquum
 Fibula constringat jugulum, fideique Guerra
 Semineces flammae rabies absumerit artus.

Vrbs jacet, immensos ubi diues Gallia campos
 Pandit, & illustres animat, secunda virorum,
 Tectosages. Druidae veteres dixerunt Tholosam.
 Quae frugum vini que ferax suffragia regnis
 Diuidit, & summi veneratur jura Senatus,
 Aequa bonis, infesta malis. spatiosior undis
 Oceanus refluxum spargit per culta Garumnam,
 Et Pyrenaeo lapsam de vertice sorbet
 Fluctibus. hic teneris vixidum jam nubilis annis
 Nec patiens Bertranda viri (voluere parentes)
 Nubit & infausti praecox fit sponsa Guerra.
 Non tamen hac mater Iuno connubia sanxit.
 Non sobolem geniturus Hymen. sua sacra duobus
 Prostitui Lucina dolet, sterileque fatigans
 Ilihyia thoros. pereunt annique diesque,
 Et languent nullo recreata fenore noctes.
 Dumque maritales conjunx succrescit in ausus,
 Fit sensim mulier, nec nomine digna marita
 Bassia carpit amans. sed bassia, qualibus insons
 Innocuisque vacat mellita puertia curis.
 Lectus ludus erat; nec prematurus amabat,
 Ut debebat, amor. sed postquam firmior aetas

Subdidit in Venerem stimulos, artesque Dione
 Persuasit grandæva suas, felicior infans
 Nascitur, & genitrix facta est, qua vixerat uxor.
 At postquam primus furor est excussus amandi,
 Lenius alter amat; querulis discordia gliscit
 Vocibus, alternisque ciet mala iurgia dictis.
 Utque solet lætis comes ire protervia rebus,
 Ipsaque flagrantem extingunt oca tedas,
 Armæ Tholosanus capit, & sub Principe miles
 Ære meret parvo. lateri ferus alligat ensæ,
 Et fastiditum castris proscribit amorem,
 Et mox pugnaturus abit. placet alea belli,
 Et iove sub duro vigiles traducere noctes,
 Alpinas potare ni ves, calcare pruinas,
 Objectare animam letho, viduare colonos
 Messibus, & pavidis flammam immittere villis,
 Atrocesque manus sperat e intendere præda.
 Erigitur, cum Marte, ferox, discrimina nescit,
 Spirat Guerra minas. non illi cura relicta
 Conjugis aut chari dissuadent bella penates,
 Pacatque lares. Sed dum vesania Martis
 Se probat; en turmas inter, cuneosque globosque,
 Iungit se lateri socium Pansetta sodalis,
 Et potuit meruisse fidem. mens una duobus,
 Velle ac nolle ambobus idem, sociatque dudum
 Officiis paribusque vicens concordia rebus.
 In prædam pariter pariterque in bella ruebant
 Consortes cunctorum operum vitæque laborum.
 Tales Nisus & Euryalus, Theseusque fuere
 Pirithousque comes; talis cum Castore Pollux
 Ibat, cum Pythia Damon. pugnare, jocari,
 Ludere, scortari, raptò gaudere, voluptas,
 Et studium commune fuit, quin forma colorque,
 Vox, habitus, simileque viris frons, ora, genæque,
 Pesque gradusque fuit. faciles consortia voces
 Extorquent propius, sandique licentia quid vis

Egerit.

Egerit, & tacitos secreti pectoris ignes
 Simplicitas inculta aperit, nasciturque silere
 Garrulitas, ignara mali sortisque futura.
 Guerra suos recitat, quibus exarsisset, amores,
 Quam formosa domi conjux, quam filius esset
 Pulchrior; enarrat stirpem, serieque vetustos
 Sat longa deducit avos, matremque patremque,
 Affines, fratresque; quibus connubia quondam
 Auspiciis & prima fides lectusque coisset
 Consiliis. qua desertæ fortuna marita,
 Qualis in amplexus olim descenderit ardens,
 Miscuerat quos blanda jocos, festiva lepores.
 Quid fugeret tristis, quid rursus leta probaret,
 Quas servaret opes, quas non servaret ademptas;
 Quæ statione domus preciosa monilia prudens
 Abdiderat: quas illa togas vittasque, peritâ
 Distinxisset acu, quæ raris cingula baccis
 Pieta forent: quibus officii mansuesceret, & queis
 Indignata matris fureret. nil celat amicam,
 Quæque aperire pudor prohibet, facundia demens
 Effudit, scelerique novo fomenta ministrat.
 Quippe dolos Pansetta animo fraudesque volutans
 Cuncta notat memor, atque alto sub corde recondit.
 Nec peccare timens (quid enim non militis audeat
 Luxuries sævusque furor?) scrutatur in omne
 Arcanum, satagitque suum pernosse Guerram,
 Natales, membrorum apices, nexosque latentis,
 Verbaque vel matri vel reddita verba parenti,
 Et detestanda querit præludia scene,
 Et vasfrum meditatur opus, speciemque futurâ
 Flagitii expendit, tantique exordia motus.
 Ut tuba terribili sonitu concussa coëgit
 Castra Ducum, & permixta aquilis rubuere cruentis
 Lilia, Cesareisque frequens succumberet armis
 Gallus & ingentes spectaret cadis acervos,
 Inclinare acies, dispersaque signa vagari,

Et laxis passim spirare cada vera campis :
 Vertit terga fugæ pavidus Pansetta, suisque
 Dum superesse malis gestit, se pulvere belli
 Expedi, & Guerram grandi quia strage perisse
 Autumat, ingenium foedas conuerit ad artes,
 Et Guerra titulos & falsa vocabula sumens
 Bertrandam sceleratus adit. qua leta maritum
 Post aliquot reducem videt & miratur aristas,
 Et fruitur gavisæ viro. cum fluctuat anceps
 Sollicitusque pudor, narrat novus hospes amorum
 Prima rudimenta & veteris vestigiæ summæ,
 Quæque suas secreta olim misisset in aures.
 Sic cessere metus & suspiciosa videri
 Vtcrius Bertrandam timet. sit ad altera conjux,
 Nec peccat tamen. & mæcha est, sine crimine. cuius
 Nunquam sponsa fuit, vocat appellatque in vitium,
 Nulla duos promissa ligant. miscentur amantes,
 At contractus abest. formæ sociantur honesti,
 Iusque datur vitio. non huic nox pronuba læsto
 Præluxit solitæque faces. agnoscitur uxor
 Nunquam ducta domum. non primos Hesperus ignes
 Æquior adspexit, lachrymasque absterfit ocellis
 Phosphorus, erepta vel virginitatis honori
 Condoluit. thalamos falsus non inchoat auctor,
 Continuat tamen. unanimes gratantur amici,
 Ignarique mali, post tot discrimina rerum
 Desertam lecti gaudent consorte potiri,
 Nec vacuo recubare thoro. pro conjuge vero
 Passim audit non verus. amat, consorsque bonorum
 Guerra saluatur, feruent convivæ Guerra. (est,
 Vocibus, has ierant omnes, repetuntque frequenter,
 Nascitur & soboles, sed quam genitore Guerra
 Se peperisse putat genitrix, sibi vendicat alter,
 Decipiturque parens. non hanc natura fefellit
 Certa patris matrisque satis; sed cæca cubile
 Exercet fortuna, dolusque in conjuge matrem

Fallit & in vero facit erravisse parente,
 Oscula dat natus patri, nec fallitur. at cum
 Oscula dat matris proles incauta marito,
 Error agit puerum. thalami sine lege puellus
 Nascitur, & patris est, cuius non credidit esse
 Mater. at ut vero natus de patre Güerra
 Aspectat fratrem frater, mala nomina miscent
 Confunduntque duo. nec enim quos unica mater
 Esse sinit fratres, fratres pater alter & alter
 Esse sinit, vel jure pares heredis haberi.
 Sic plures istis latus successibus annos
 Exegit Pansetta, suis animosus & audax
 Fraudibus; & toti licet ignotissimus urbi,
 Se cunctis alium probat. unus stirpe Güerra,
 Et consanguineo ducens de stemmate stemma
 Fortè fuit, quo se veluti tutore tuetur
 Bertranda domus. huic litem Pansetta bonorum
 Impavidus movet, & dilecta conjugis urget
 Acer opes, expensa acceptaque postulat effrons
 Signari tabulis, & res agitare priores
 Incipit, & quicquid gestum se absente fuisset.
 Ille sagax animi & fatis melioribus usus
 Esse negat Güerram & cognata vocabula falli
 Afferit, & similis Tillum sub imagine vultus
 Ingeniique notis alieno illudere lecto.
 It contra intrepidus Pansetta, redarguit ingens
 Crimen, & insistit cepto, pariesque Güerra
 Totus agit, nescit Tillum, quæ sita facebant
 Nomina, ait. tu qui verbis mendacibus instas,
 Et cives dubitare facis, rediisse Güerram
 Non cupis, at sparsas inter cecidisse phalanges
 Contemptumque voles alibi jacuisse cadaver,
 Distractosque lupis præbere voracibus artus.
 Scilicet ut propria depulsus sorte domoque
 Tutoris sim præda mei, nec furta recludent
 Aut mala fallaces monstrent araria census.

Hh

Nec

Nec minus ille viri fraudes astusque propinquis
 Conatusque aperit, totque impostoris iniqui
 Signa notat, recitatque palam. Iurata cubili
 Relligio calcatur, ait. reverentia lecti
 Spreta dolet. non hic conjux, non illius hac est
 Vxor, ab ignoto mulier deluditur hoste.
 Tarquini redeunt nobis, aliosque Phaones
 Terra parit. rursum pastor dimissus ab Ida est,
 Rursus mœchus amat. Tillo ne credite cives,
 Hic aliquis latet error. habet jam Gallia culpam,
 Famosumque reum. cœpit Bertranda moveri,
 Diffiditque viro, atque iterum subnata labantem
 Suspicio mentem flexit. fastidit amantem,
 Negligit, a versatur. atrox discordia junctos
 Dividit, & faciles detrectat femina noctes.
 Sed celebres postquam tetigerunt rostra quarelae,
 Et vaga concussam bacchata est fama per urbem,
 Pansettam tenebris & cœco carcere claudunt
 Custodes magnæ Themidis, momentaque rerum
 Omnia & ancipites evolvit Curia casus.
 Ille dolis centum subnixus & arte Pelasga,
 Extendensque manus, & vulgi stante corona,
 Non vos, ô Proceres, inquit, non lumina fallam,
 Aut nova per magicas obtrudam corpora technas.
 Si furibunda patrem quondam Medea recoxit,
 Si, qui virgo fuit, factus puer Iphis amavit,
 Carmine si Circe socios mutavit Vlyssis;
 Semper Gûerra fui. non hinc dubitare necesse est,
 Aut verum admota Gûerram explorare Sibyllâ,
 Tum vitæ memorare sua casusque vicesque
 Incipit & totum populo describere Gûerram.
 Quo natus genitore foret, qua matre, domoque.
 Vnde parens progressa, quibus majoribus ortus
 Fluxisset Pater. ut generis fortuna vetusti
 Iverit. hinc natale solum, patriamque laræque
 Et cognatorum seriem deductaque longè

Nomina nominibus dictat facundus ad unguem.
 Illa, ait, inculta moderatrix prima juventa,
 Illa magistra fuit. pueris collusimus istis,
 Illa palastra fuit nobis, hac arena lusu
 Ferbuit, his vixi puer inconsultior annis.
 Ut tenera malas lanugine vestiit atas,
 Et calidus saliit circum praecordia sanguis,
 Has, illas juvenis petiique adiique puellas,
 Ha juvenem crebro me tunc adiere puella.
 Sed reliquas inter placuit Bertranda sorores,
 Compos sola mei. lux hac fuit, addit, & annus,
 Quae junxere duos. faciles expertus amicos
 Difficilesque fui. lenis fuit ille, sed asper
 Iste fuit durusque mihi. cognoscere sponsa
 Si comites vultis, fuit haec, fuit ista. capillum
 Strinxerat in tales nodos. hoc ibat amictu,
 Candidaque admisto fulgebat murice vestis.
 Has gemmas, hacserta dedi. per strata viarum
 Florigeris pueri calathis & frondibus ibant,
 Spargebantque rosas laeti. qui fœdera lecti
 Nexuit, iste fuit non pexo erine sacerdos,
 Nigra cui verrunt à tergo pallia terram.
 Convivas ipsos memini, matresque patresque.
 Sex cyathis Decius, septem tum Galba bibeat,
 Burrâ tribus. nimioque Lyce temulenta Lyæo
 Lapsa gradu mulier plenis ludibria mensis
 Debuit. agrestem ducebat Lyda choream,
 Quae saliente chelyn noster feriebat Iopas.
 Verum furta Iovis tremula modulamine vocis
 Festivus cecinit Thamisias. frendeabat Aëdon
 Horridius, Bacchique Theron Paana canebat.
 Inde cibos recitat digitis & ferula, dapumque
 Condimenta. quibus varie distincta figuris
 Saltant larvata cohors, quibus horrida formis
 Abdiderint proprios lamiarum tegmina vultus.
 Quae thalammum violis immortalique amarantho,

Quæ cæsa Veneris primas asperferit aras ;
 Quis sponsam male difficilem, nec sueta timentem
 Duxerit in thalamum. quæ, cum processerat Eôs,
 Pulchra verecundam velarint flammea frontem.
 Singula narrator memorat. quæ, quidque suppellex,
 Quæ tabula, cathedraque domus, quæ scanina, la-
 Quo biberit crater, quibus carchesia vinis (vacra,
 Spumarint, quali peristromata tincta colore
 Induerint circum muros. nunc pristina monstrat
 Scrinia, quæque suo quondam cortina cubili
 Fluxerit, & quali speculo Bertranda capillos
 Strinxerit. hæc umbella caput spaciosa tegebat,
 Hæc, ait, hinc illic (memini) pendebat in auris.
 Utque in amore solet, pulchris virtutibus ibat
 Iuncta mali dispar facies. lascivior illa est,
 Casta tamen. formosi licet, tamen illice furo
 Plus rubuere gena. cum nos committeret ira
 Impetus, audaci jaciebat fulmina lingua,
 Succubique miser. tunc quid facundia posset
 Irarum gliscens stimulis & mobile plectrum
 Eloquii serò didici. mutabile valde
 Ingenium variumque fuit. motusque feroces
 Frangebat lachrymis. rursus placata marito
 Paruit officiosa suo. poppysmata amorum
 Torquebat limis oculis blindaque susurrans
 Voce procabatur. loculis instructior ô quam
 Ridebas Bertranda mihi ! quam torva fremebas ;
 Cum mea vix modicis tinniret capsula nummis.
 Sera mihi venit soboles, tandemque roganti
 Annuit aquus Hymen. & mox ignobilis otî
 Impatiens, duris merui stipendia castris.
 Iuimus ulterius. quin trans Alpina vagatus
 Culmina mox Italos latè bellisque potentes
 Hispanos adii. nos alta mœnia Romæ,
 Tarpeiumque patrem, Capuam, Præneste, Tarentum
 Vidimus. in medio lavi spumantia Bati

Frans, Tagumque bibi, & fontes turgentis Iberi,
 Herculeaque via metam posuere columna.
 Hinc redii, terraque diu iactatus & alto,
 Verus Bertranda possessor conjugis adsum.

Audivere Patres, sensimque ferocia rostris
 Languit, & captum timuit damnare Guerram.
 Sed libet admota scrutari conjugis rerum
 Dictorumque fidem. venit Bertranda, stupetque
 Verba viri, & dubiam mentem per singula volvens,
 Natales, thalamique vices, convivium, mores,
 Annuat, & confessa palam est, nec dissidet illis.
 Hac tamen, hac, dixit, propius didicisse Senatum
 Expediet secreta thori. licet ipse silere
 Me pudor & Lucina velint, incerta mariti,
 Cogor cuncta loqui, & lecti renovare dolores.
 Cum mihi vernantis fluerent primæva juventa
 Tempora, conjugiique dies, & sponsa Guerra
 Iungerer, illæsa conjux & inutilis uxor
 Virginitate fui. jam tum seu sidere tactus,
 Seu mala prolificas hebetassent fascina partes,
 Nulla Cupidineis reddebat gaudia votis,
 Nec miser in gremium mæstæ descendit amator
 Conjugis, aut gelidum tepescit flammula corpus.
 Nupta licet, nondum uxor eram; vanisque vocabar
 Nominibus conjux. sic condormire sorori
 Intemerata queat soror, aut bona filia matri.
 Cuncta tuli patiens, quamvis diuortia sepe
 Impatiens suaderet Amor, despectaque penè
 Cessisset Veneri probitas. at reddita quando
 Prisca salus rediit Guerra, potuitque maritæ
 Se prostare virum, veteremque expungere culpam;
 Facta fui mater, sterilisque infamix lecti
 Duplicuit Superis. eadem Pamsetta rogatus
 Prodidit, & verbis præsens respondit iisdem,
 Agnovitque suum frigus; multosque per annos
 Extinctas jacuisse faces. dein vota precesque

Pharmaciaque ignavum membris pepulisse soporem,
 Quem dederat cantus magiceque potentia lingua.
 Hærent ambigua docta sub fraude curules,
 Inque suas i vit vulgus mutabile partes.
 Excussa voces hominum, quis quemque tribulis
 Nossent, & ex omni populo documenta petuntur.
 Hic ait, ille negat. repetunt cunabula cives,
 Et sic ora ferunt Gærram, vultusque tulisse,
 Sic flexisse oculos, sic distorsisse lacertos,
 Sic risisse, gradum sic suspendisse pedesque.
 Hunc vocis meminisse sonum, moremque loquendi
 Lentius; hæud alio caput & sua tempora sœtum
 Contorquere modo. vel Gærræ lumina coram
 Cernimus, exclamant: vel in hoc se corpore Protheus
 Exhibet, aut Stygiis homines illudimur umbris,
 Atque oculos malus error habet. pars altera Gærræ
 Esse negat; constansque sibi, non illa Gærræ (ram
 Forma colorque fuit, non hæc audacia, fatum,
 Non illo incessu, non istis flexibus ibat,
 Non tam torva illi facies, sic undia nunquam
 Tanta, nec in duris animi fiducia rebus.
 Talis Tillus erat, tali se Tillus habebat
 Ore, manu, motu, tali sermone solebat
 Tardius affari socios. ipsissima Tilli
 Hæc species, hæc nota viri presentis imago est.
 Hos inter nullo percussus pectora luctu
 Magnanimus Pansetta stetit. non ulla timoris
 Signa dabat, nulla titubant formidine verba,
 Nulla cataphractum terrent discrimina scurræ.
 Qualis in Aræto rupes in mota profundo
 Tunditur, & tumidis quatitur secunda procellis,
 Impulsoque Notis fluctus undasque repellit;
 Inconcussus agit causam veterator, & unus
 Sufficit. ut leo, quem cinctum venabula circum
 Densa premunt, jacula & contos & tela repellit
 Solus, & in laxis impune ferocit arenas.

At Bertrandi metumq; inter spemque anxia nescit,
 Num damnare virum velit, an succumbere victa
 Indiciis. sic pinifera frondator in Idâ
 St at dubius, num quam caput exertare cupressum
 Adspicit, & duro surgentem robore quercum,
 An velit excelsam ferro prosternere fagum.

At postquam jactis fatalis litera saxis
 Horruit, & nigrum præscripsit Curia Theta,
 Damnavitque reum. spreto Panfetta minori
 Majus adit limen, Supremaque verba Senatus
 Invocat, atque alio renovat sub iudice rixam.
 Quasitum in minima est, sapiensq; industria quid vis
 Cogitat, ut pateant tantæ mysteria scenæ.
 In tenebris lux est, redeunt à luce tenebræ,
 Obloquiturque dolus vero. cum parvula fraudum
 Apparet scintilla, tamen suspecta putatur,
 Et suus in vero labor est. ait esse Guerram,
 Vbera quæ puero dederat mitissima nutrix,
 Atque illos artos & talia membra fuisse.
 Surgit ad hanc alius Guerra de sanguine testis,
 Objectatque nefas, & fidei nomina Guerra
 Imputat. in pleno dicturus verba Senatu
 Sutor adest, hominisque pedem mensurus, iniquus
 Clamitat hic pes est. non hæc mensura Guerra est.
 Pes fuit iste viri. non hæc mea pertica fallit.
 Hinc servata diu producit cingula sartor,
 Quæque fuit corpus crebrò dimensa Guerra
 Fascia, fallacis loquitur mendacia Tilli.
 Non humeris ea forma fuit, non inter utrumque
 Tanta observari spatia, aut à vertice fluxit
 Linea tam grandis. non hic femorique pedique
 Ambitus, aut lumbis. dispar dimensio fraudem
 Arguit. hoc Ithacum, Patres, sub corpore claudi
 Credite, versutus speciem mentitur Ulysses,
 Dissimulatque virum. miles venit unus & alter
 Bellorum collega. refert, hunc talibus olim

Consiliis impleſſe animum : ſuperesse Güerram ;
 Non tamen incolumem prorsus, sed vulnere laſum,
 Et pede privatam dextro; per regna vagari,
 Celtarum luſtrare locos, moxque affore vivum.
 Quattuor adverſæ concordî voce ſorores
 Non dubitant, verus quin coram Guerra loquatur,
 Germanique notas monſtrant & ſtigmata fratris.
 Verrucam in digitis triplicem, dentemque retortum
 Turpius, & planis unguis creviſſe figuris,
 Sanguineamque oculo maculam li vere ſiniſtro,
 Depilemque locum capitis, documenta Güerra
 Indubitata ſui. veteres venere ſodales,
 Cum quibus aut primos juvenis diſtenderat arcus,
 Reticuloque pilas vel dextra ſueverat ic̄tu
 Reddere, vel jactò talos proſternere talo.
 Eſt, qui teſtatur reducem poſt prælix quosvis
 Nominibus vocitaſſe ſuis, dixiſſe ſalutem,
 Et generis meminiſſe ſui. tunc quemque Güerram
 Agnoviſſe ſuum, cunctis placuiſſe Güerram.
 At Panſetta ſibi ſimilis pro conjuge certat,
 Pro ſe verba facit. quid prima nocte petulcum
 Dixeriſt illa, aperit. quid, cum langueret amantiſ
 Officium & torpor ſegnem importunus haberet,
 Fecerit ; & quicquid ſolus noviſſe maritus,
 Aut tentaſſe queat, roſtris exponit apertè.
 Illa ſilens multo verum conſeſſa rubore eſt,
 Inque ſolo fixis oculis haſit que ſtetitque,
 Facti gnara ſui. pergit Panſetta. reverſus
 Da, dixi, Bertranda manum, quâ lucet iaſpis,
 Et dedit illa mihi. veſtes mihi porrige, dixi,
 Caruleas, veſtes jam tunc porrexit eaſdem.
 Pileas, gemmis quæ fascia cingit Eois,
 Et data ſunt. petii capulis diſformibus enſes,
 Ocyus accipi. nec me mea cura feſellit.
 Summa loquar, Proceres, & cælo teſte, ſeverum
 Dicam aliquid, dubia nebulas quod diſſipet aula,
 Et

Et consanguinei convitia diluat hostis.
 Non opus est Patrum votis, non iudice multo,
 Multiplici vel teste mei. sit sola Güerra
 Hac testis Bertranda sui. per numina juret,
 Per Styga, per quicquid fuit inviolabile Divis,
 Me non esse suum. si faxit, adulter habebor
 Perfidus & nectar trabe quadruplator ab alta.
 Dic age, dic Bertranda. negas? ad funera, furcas
 Tollite me. num victa virum Bertranda fateris?
 Credere vos fas est. verbo servare, vel uno
 Perdere me mulier poteris. sis arbitra vita
 Et mortis tu sola mea. stat femina dictis
 Territa, & incerta metuens perjuriam lingua,
 Mœsta tacet, jurare timet. fiducia mœchi
 Suspensam præfracta tenet. Tunc ille disertum
 Explicat os, & devicto velut hoste triumphans,
 Nunc rabiem tutoris & acres vellicat iras,
 Vltricesque minas, & avari pectoris artes,
 Suspectamque fidem. facili nunc mobile causa
 Conjugis ingenium, tepidosque redarguit ignes.
 Vos ego, vos, inquit, Patres appello Tholosa,
 Vestram poscit opem nullius conscia fraudis
 Simplicitas. cur insonti mihi vincla, catenas
 Injicitis? Bertanda mea est. cur carcere claudor?
 Guerra loquor. cur clamosi mala fabula vulgi
 Distrabor? haud alium spectas natura Güerram,
 Non alium, Sol alme, foves. qui segnius equo
 Annuat, injusto par est. sunt vincula pœna
 Pars quotacunque mea. caveat peccare tribunal,
 Et damnare bonos aut non absolvere culpa.
 Res mea, res Superum est. thalami pro foedere certo,
 Quod pepigere Dii. sic ille gravissima fatur,
 Et totum spirat scelerato pectore Olympum.
 Est Dea, qua medio sublimis in aëre pendet,
 Quam Nemefin dixere, cui pœnaque minaque
 Et rigor immotus castigatrixque malorum

It vincta comes, coeptis inimica superbis,
 Elatosque domans. vigili sunt lumina fronti
 Plurima. frana manu gestat pateramq;. verendum
 Ridet, & occultas peccantium prodere mentes
 Gaudet & effrenes animi compefcere motus.
 Viderat hæc Tilli facinus, tumidoque nefandum
 Vindice subnixum scelus, & jam spernere Divos,
 Atque ipsi audacem Panfettam illudere cælo.
 Mox fastus exosa graves, calcataque lecti
 Sacra, per Ausoniam, Cimbro, Belgasque vagantem
 Incitat absentem Guerram, magnisque suorum
 Accendit desiderii; nunc proliis amorem,
 Nunc patriæ studium, nunc conjugis objicit ignes.
 Nec mora, spectatur media Marinus in urbe,
 Et verus jam Guerra, cui promissa fluebat
 Circum barba humeros, & molem corporis emptum,
 Cortice fagineo, crus, non vitale, ferebat;
 Præmia militiæ. quæ postquam fama Tholosam
 Implevit, ci vesque suos, Tillumque forumque,
 Bertrandam, testesque & junctos sanguine amicos,
 Alter ludicibus rediit labor, altera rerum
 Affulsit subito facies. Panfetta Guerram
 Despectat dictisque ferox incessit amaris,
 Quarit & astuta verborum indagine captum
 Illaqueare studet. Guerra contrarius obstat
 Guerra. fidem ambobus simili sub imagine præbet
 Spectator. non ulla facit discrimina vultus,
 Labra, oculi, statura, comæ mentumque genæque.
 Mirantur trabeæ geminos. distare Guerram
 A Guerra stupet omne forum, gradibusque locoque
 Non aliam discerni hominem. non credit eundem
 Esse duos, tamen esse putat. contendere secum
 Quemque videt, partesque reum confundere & unam
 Actorem. si bimet se contradicere Guerra
 Ambigit, aut simili se fallere Morpheæ vultu.
 Nomina cum rogitat Iudex, utriusque Guerra

Nomen idem est. quo patre sati: pater unus & idem
 Dicitur ambobus, materque & frater iidem.
 Cum natale solum: patria est mihi chæra Tholosa
 Hic ait, alter ait. nati quo tempore & anno;
 Tempore conveniunt. cu n conjux queritur; uxor
 Bertranda est geminis. cam stirps arcessitur altè,
 Nec tunc Guerra alios, alios Pansetta recenset.
 Queritur; infelix cui fascia strinxerit inguen,
 Aut magica doctrina schola. se quisque fatetur
 Iratam sensisse Cyprin. fortuna rogatur,
 Et vitæ genus & desertæ conjugis olim
 Causa, quibus quisquis meruit stipendia signis;
 Causa eadem est, sunt signa eadem. Tun, inquit a-
 Basia Bertranda fixisti? basia fixi, (dulter,
 Alter ait. tun' verba illi solennia dixi
 Ante aras oculosque Deum? solennia dixi,
 Promisique fidem. dic, quod tu pignus amoris
 Vxori, scelerate, dabas? quæ flammea, vestes,
 Quæ thalamo structura fuit? sat consona fatur
 Guerra redux. stupuere Patres. Tunc Guerra locutus
 Dic, ait, impostor, quotuplex occulta sinistram
 Deturpat verruca manum? Pansetta sinistram
 Exerit. hæc triplex verum verruca Guerram
 Arguit, ingeminat. mihi dens è dente renatus
 Stat duplex Martinus ait. Pansetta retortis
 Ostentat labiis similem. mihi planior unguis
 Ludit in his digitis. digitus ostendit in ipsis
 Esse sibi tales Pansetta. Guerra redutis
 Paulisper ciliis, oculos nubecula dudum
 Infedit terebroso meos, ait. ilicet illam
 Esse sibi Pansetta oculo demonstrat eodem.
 Ta'is in assumpto ludit Thebaida matrem
 Iupiter Amphitruone, thorumque invasit & illa
 Mentitus potitur. sic fabula prisca jocosum
 Mercurio opposuit Sossiam. cum corpore bino
 Esse negat Sossiam Sossias, pariterque misellus

Contundit Sositam Sotias & tunditur idem.
 Intima scrutatus Iudex secreta maritæ,
 Fanda, nefanda simul, vocesque & verba Güerra
 Omnia, quæ thalamis intersparisset amator;
 Observat discors aliquid. discitque loquacem
 Singula versuto Guerram narrasse sodali,
 Nec socium celasse suum. Venere sorores,
 Amplexaque virum fixis hæserè licertis,
 Attonitaque steterè comæ & vox mutuit illis.
 Quin lachrymæ carere dolo, planctusque dolorque
 Ipsaque confessa est verum natura Güerram,
 Quæque arcana movent cognatam semina gentem.
 Tunc eadem affines, eadem dixere propinqui,
 Dumq; intentæ ferunt per totum lumina Guerram,
 Erravisse pudet. gavisæ super volat uxor,
 Et pudibunda rigans guttis humentibus ora,
 Hic meus est, inquit, non tu Pansetta, Güerra.
 Talis erat, talis thalamum conscendit & illa
 Voce fuit. tali nobis sermone solebat,
 Et tali gravitate loqui. deliquimus omnes,
 Perfidaque incautam tenuit fallaci mentem.
 Non ego conjugii mulier promissa sefelli.
 Non peccat, quæ se nescit peccare. nec ullum
 Crimen habet, quæ non animo, sed corpore mæcha est.
 Impolluta fui, quamvis Pansetta cubile
 Polluerit, visusque mihi est jacuisse Güerra.
 Arripui neglecta virum, dum longius erras.
 Arripui, sed cæpta tuæ sub imagine formæ.
 Si fuit errandum, causas hæbet error honestas.
 Quodque caput rerum est, ex te proavosque genusque
 Hausit, & illa tibi quæ quondam dixit in aurem
 Noster amor. Paphios potuit recitare labores,
 Fataque fortunasque thori. quæ vespere sero,
 Murmura, quæ prima venientis luce diei
 Ediderim. norat, quicquid cœnacula clausum,
 Quicquid honorati custodi vere penates.

Sic tua garrulitas atque importuna loquendi
 Libertas nocuit geminis. hinc subruta lecti
 Majestas veneranda fuit, tantoque paratu
 Causam mœchus agit. nec solum femina victa est
 Astubus, hi mecum Proceres, hac tota Tholosa
 Aula vacillavit, cunctæque hasere cathedra.
 Hac effata fuit. cum dura voce supina
 Conjugis immanem perstrinxit Guerra stuporem.

Qua, Bertranda, tuam cepit dementia mentem
 Qua rabies tanta oppressit caligine cacam?
 Non caret hic error culpa. non illa meretur
 Improba simplicitas veniam. qua secula credent
 Vxorem in proprio falli potuisse marito?
 Ignorasse sui certa argumenta mariti?
 Aut proprios in amore jocos, aut corpore toto
 Pulchrum aliquid, vel fœdum aliquid. maculeque
 plicæque,

Hic lentigo levis, cacaque in parte marisca,
 Navulus aut callus, vel non exstincta cicatrix
 Discrevisse viros poterant. Sua novit Vlysses
 Penelope, quamvis tot lustra errasset & annos;
 Antinoique dolis vasfroque pudica Medonti
 Restitit. errarint alii, fraterque sororque,
 Aula, propinquorum quisquis fiet. unica tu me
 Debueras pernosse. nec ignorantia sexu
 Diluitur. poterant verum ostendisse Guerram
 Plurima. transactæ poterant ostendere noctes,
 Amplexusque mei & blandissima verba procantis.
 Decessit thalamo probitas. insana libido
 Lascivos tibi suggestit sub pectore motus,
 Et nova materies turpi quæsitæ furori est.
 Illa virum lachrymis, gemitu, verbisque severum
 Mulcet, & antiquos reduci commendat amores
 Nequicquam. teivicâ lachrymantem fronte repellit
 Guerra ferox, & servus & implacabilis adstat.

At Themidis patribus tantos componere fluctus

Cura fuit. profugumque domo patriaque Güerram
 Incusant, sociisque suis reticenda locutum.
 Hinc fluxisse mali causas, primumque nocendi
 Pansetta subuisse animum; veteresque relicta
 Vxoris tepuisse faces: nunc corpore laesum,
 Nec totum rediisse suis: hoc conjugis esse
 Afflicta commune malum: jam disceret esse
 Cautior, & vanas lingua compescere voces:
 Solliciteque loqui, nec Sacrum prodere lecti.
 Sic Procerum studiis, sic, applaudente Garumna,
 Iuncta est loripedi rursum Bertranda Güerra.
 Vnus tantarum fraudum scelerisque magister,
 Fabula cui vario stetit admirabilis actu,
 Hanc Tillus ceruice luit, tragicoque tumultu
 Obscœnum absoluit facinus. sua poena secuta est
 Artificem, celebrique reo trux fascia guttur
 Alligat, & postquam jugulo spirare negatum
 Et vitæ præclusa via est; Vulcanius ignis
 Semineces ussit flammis ultricibus artus.

Ad Illustriss. Comitem

V L R I C V M,

Frisiæ Orientalis Comitem, super lite cum
 Catthorum Principe.

Magne Comes, si me Mavors genuisset Achil-
 lem,

Pelleret infestas hac mea dextra manus.
 Sin idem me bellacem genuisset Atriden,
 Martia in Advaticis Hassia staret agris.
 Non eras, Vlrice, meas, nec Eliza, mereris.
 Femina Dux, Frisiæ Dux sine lite placent.
 Omnibus innocua cupiunt prodesse Camœna.
 Inter tanta Ducum nomina, neuter eo.

Quam

Quam vellem Hesperius Catthos incumbere terris.
 Quam nollem Frisios publica damna loqui.
 Inclite Chaucorum Princeps, tibi federe Belgæ
 Iungimur, & nostra sorstua mixta rei est.
 Inclita Catthorum Princeps, tibi sanguine nostri,
 Principis & Celsi jungimur Auriaci.
 Quo verteret se Belgæ. vices hinc, inde dolemus,
 Et vester mediis arbiter haret aquis.
 Composuere truces tot regum basia rixas,
 Maximaque ad pacem pondera sanguis habet.
 Hos motus, tantas animis desuescite lites.
 Vniat Auriacus regna ducesque pater.
 Ille Tago Scaldique gravis jam totus Ibero
 Instat & inceptum belliger urget opus.
 Ne remoram tantis excelsi Principis ausis
 Ponite, nec sociis finibus este graves.
 Cernite nos, qui victores pugnamus, amicos.
 Nec noceat Batavis rixa propinqua meis.
 Si placare Duces nequeunt thalamicque genusque
 Et quæ pro patriis gessimus arma focus,
 Nec Ducis Auriaci curæ, nec chara Potentum
 Nomina, nec vultu Pax veneranda suo:
 Nec quæ saepe Deos placârunt carmina: placet,
 Qui jugulos vestros impetit, hostis Iber.

08113-
Epistola Eminentissimi
CARDINALIS
ARMANDI RICHELII.

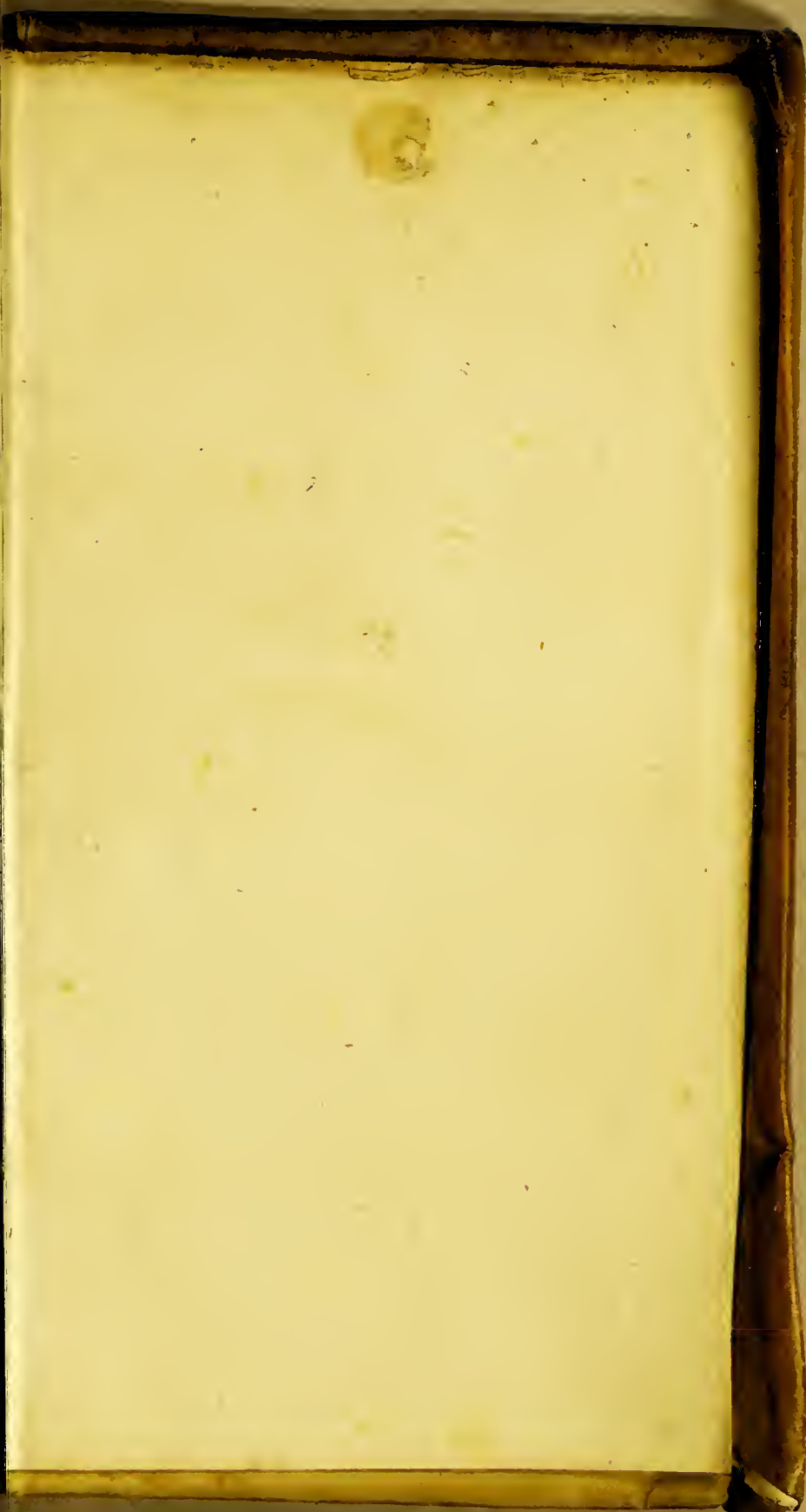
*Clarissimo ac Eruditissimo viro Gaspari
Barlao, S. P.*

Heroicum carmen tuum accepi, legi,
perlegi. eo gratius fuit, quod veluti
miraculo factum est, ut dum Panegy-
ricum meum ad me miseris, tuum à te acce-
perim. Laudantis saltem & laudati Panegyri-
cus est libellus tuus. Dum, quæ nobis tri-
buuntur, gesta extollis, ingenii tui acumen
& industriam exhibes, eruditionem tuam
prodis. Sic tibi met ipsi gratias debes, sed
non solus, referam pro utroque & merito.
cum tuo factum sit beneficio, ut majorem tui
quam mei curam habere teneam. Religiose
id me præstiturum agnosces, si res locusque
dabunt.

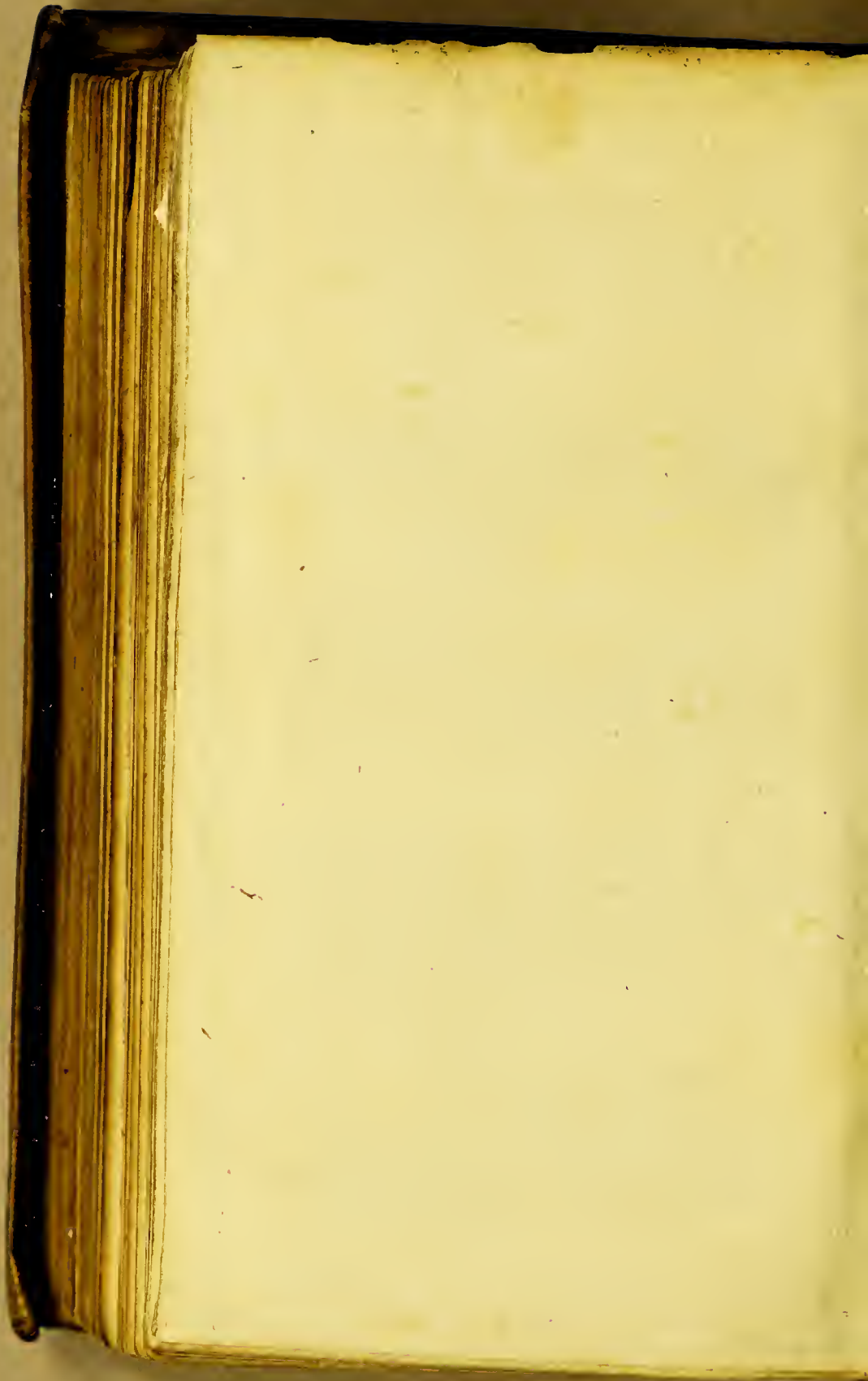
*Versibus tuis qualis esse debeam Orbi
Christiano palam fecisti. Ectypum
meum ad te mitto, ut te doceat,
qualis sim. Si in eo affectum erga
te meum non cernis, agnosces, si
usui unquam tibi esse possim.*

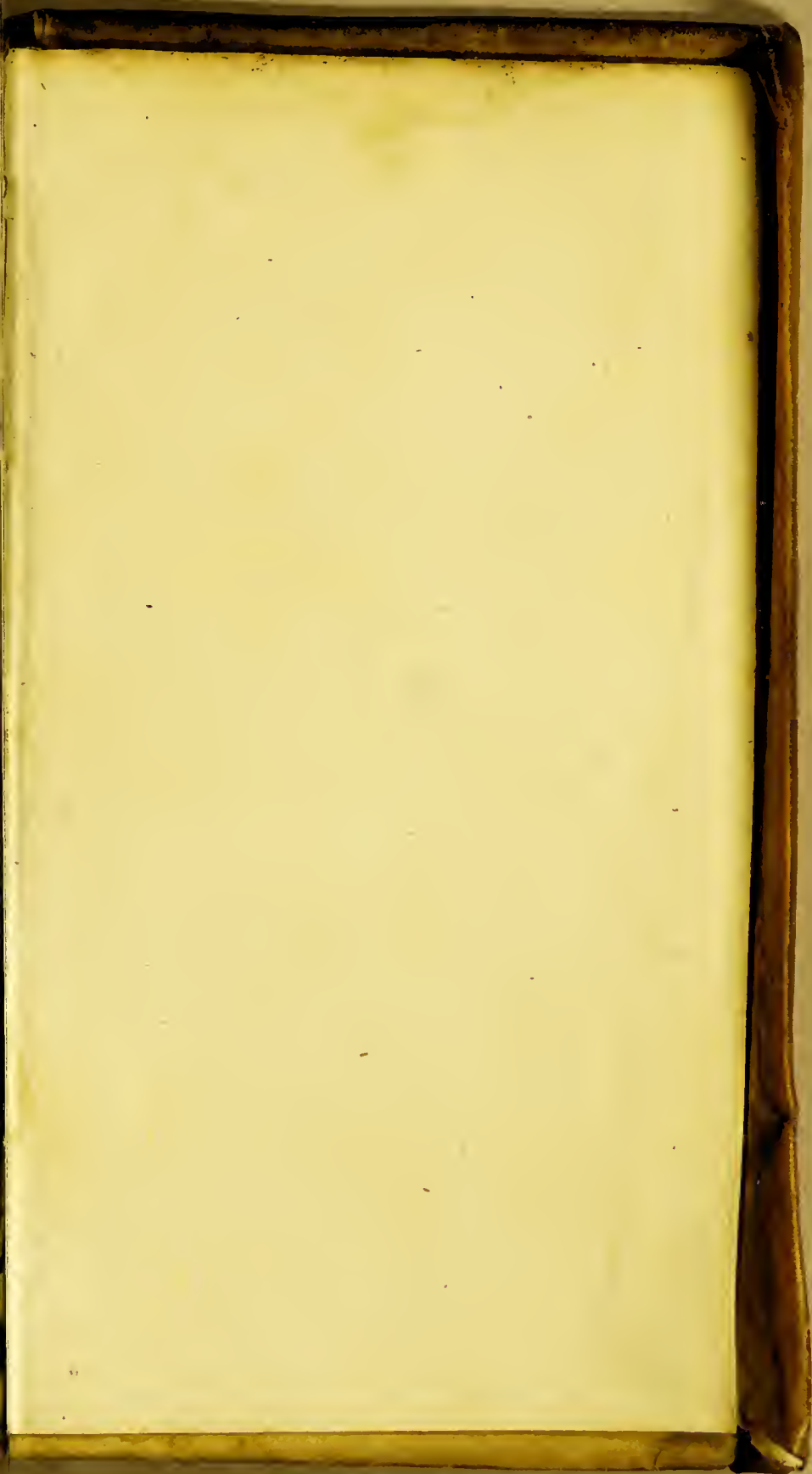
*Armandus Card. de
Richelieu.*

Datum Parisiis 8 Kal. Feb. 1642.

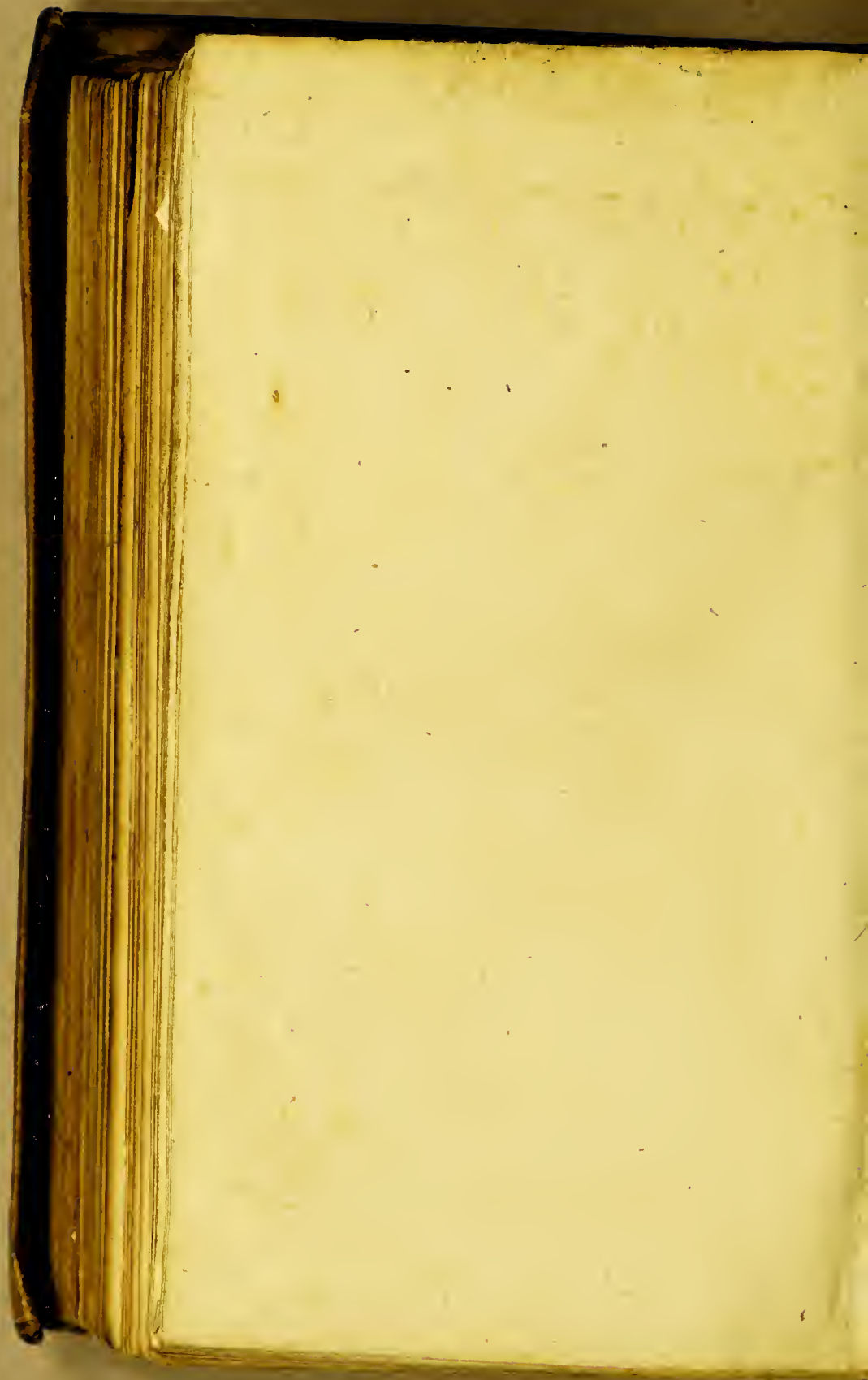

Book II c

B655
B141p
I

